

༡༡། ༄ེ་བཙུན་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་
གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ། །

སི་ཁྱོན་དཔེ་སྐྱེན་ཚོགས་པ། སི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

图书在版编目 (CIP) 数据

毛尔盖·桑木旦全集：藏文 / 毛尔盖·桑木旦著. —成都：
四川民族出版社，2009. 4

(名家文献研究书系)

ISBN 978-7-5409-4234-2

I. 毛... II. 毛... III. 毛尔盖·桑木旦 (1913~1993) —全
集—藏语 IV. C52

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 049289 号

名家文献研究书系

毛尔盖·桑木旦全集

毛尔盖·桑木旦 著

第二卷

出版人 罗 勇

责任编辑 央 京

装帧设计 央 金

出版发行 四川出版集团 四川民族出版社
(成都市三洞桥路 12 号)

排 版 成都曲登嘎布照排部

印 刷 四川嘉创印务有限责任公司

成品尺寸 185mm × 260mm

印 张 39.125

字 数 500 千

版 次 2009 年 4 月第一版

印 次 2009 年 4 月第一次印刷

书 号 ISBN 978-7-5409-4234-2

定 价 300.00 元 (全套)

༢༢། །གངས་ལྗོངས་ཐོན་མི་གཉིས་པ་རྩེ་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ན་མོ། །

དཀར་ཆག

- པར་ཕྱིན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱུ་བ་བཞུགས་སོ།.....(1)
- འཛམ་དབུས་དབྱངས་དངོས་བཞད་པའི་རྩ་རྩེའི་པར་ཕྱིན་མཆོད་དཔྱད་ཀྱི་
སྒྲུབ་པ་གི་ཆེགས་བཅད་རྩམས་ཀྱི་ཆེག་འགྲེལ་ཨ་ཏོག་འཕྲེང་མཛེས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།.....(8)
- ཐོག་ཙམ་སྐབས་དང་ཐོའི་མཐའ་དཔྱད།.....(10)
- སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(55)
- སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(62)
- སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(67)
- སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(81)
- སྐབས་དྲུག་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(85)
- སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱད།.....(88)
- སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་འབྲུལ་སེལ་གསྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་རྩེ་ཨི་པམ་ཞལ་ལྷང་གི་
ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།.....(90)
- པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་བསམ་འཕེལ་ཡིད་བཞིན་ཨོར་བྱའི་ཕྱོད་མཛེས་
སྐལ་བཟང་ཨིག་འབྲེད་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།.....(105)
- བརྒྱུས་དོན་ཆོས་ཨོར་རྒྱ་མཆོར་འཁྱག་པའི་བྱ་གཟིངས་ཀྱི་ཆེག་འགྲེལ་
ཆེག་དོན་རབ་གསལ་ལས་གནས་དང་ཐོའི་སྒྲུབ་ཆེག་གི་འགྲེལ།.....(118)
- མཛོད་གནས་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཆེག་གི་འགྲེལ།.....(171)
- མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་སྒྲུབ་ཆེག་གི་འགྲེལ།.....(231)

མཛོད་གནས་བཞི་བའི་ཚུལ་ཆོག་གི་འགྲེལ།.....	(273)
མཛོད་གནས་ལྔ་བའི་ཚུལ་ཆོག་གི་འགྲེལ།.....	(310)
མཛོད་གནས་དྲུག་བའི་ཚུལ་ཆོག་གི་འགྲེལ།.....	(355)
མཛོད་གནས་བདུན་བའི་ཚུལ་ཆོག་གི་འགྲེལ།.....	(381)
མཛོད་གནས་བརྒྱད་བའི་ཚུལ་ཆོག་གི་འགྲེལ།.....	(416)
ཟིག་བ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཟླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆིག་འབྲེལ་བྱུང་བསྟན་ཡང་རྒྱས་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །.....	(444)
ལེའུ་གཉིས་བའི་འགྲེལ།.....	(509)
ལེའུ་གསུམ་བའི་འགྲེལ།.....	(534)
ལེའུ་བཞི་བའི་འགྲེལ།.....	(549)

༩། །ཕར་ཕྱིན་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་དབའི་ཕྱེད་ལྷོར་ཀྱི་
ལྷ་ལྷོད་བཅུགས་སོ། །

༡༡། འོད་ཟེར་གྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་ལ། རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་མང་ཚིག་གི་ལྷན་བྱིན། ལྷན་ལ་
རྒྱུ་འོས་རྒྱུ་བྱིན། རྩེ་མེས་འབྲེལ་དང་ཟུ་བཙོད་དོན་གྱིས་བྱིས། ལྷན་ལ་འོས་སྟོན་མ་རིང་བོར་གྱུར།
བྲངས་པས། རྒྱུ་རྒྱུ་ཞྭ་གྲུབ། འོད་ཟེར་རམ་འོད་ཟེན། རྩྭ་གྱི་རིང་ཆ་ཆད། གཉིས་གྱི་སྐད་དོད་དྲི། ཅན་
སོགས་གྱི་སི་སོགས་ལ་ཏེ་ཨ་འོས་ཏེ་ཨ། བཅུའི་སྐད་དོད་ད་ཤ་བདག་གི་སྐད་དོད་ལྷན། ཤའི་ཨ་སྤལ་
འབྲ་རིང་། བྲངས་པས། དྲད་ཤྲུ་གྲུབ། བཅུ་གཉིས་བདག་མི་ཟད་པ་ལས། དཔའི་དོན་ཏེ། བཞིན། ལྷར། ལྷ་
བྱ་སོགས་ལ། ཨི། བ། བླ། ཨེ་བཟ། བཏྲ་རྣམས་ལས། བཏྲ་བཞག་སི་བྱིན། ཏའི་ས་འོས་ཏྲ་སྤར་གྱུར། མི་ཟད་
པ་ལས་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་འཇིག་གོས་སི་འཇིག་སྤར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དོས་སྤར་རྣམ་བཅད། བཤ། གྲུབ།
ཐུབ་པའི་སྐད་དོད་ཟུ་ནི་ལ། སི་སྟེར། སའི་ཨི་བྱིས། སྤར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དོས་སྤར་རྣམ་བཅད། ཟུ་
ནི་ཐུབ། བཟན་པའི་སྐད་དོད་ཤ་ས་ན་ལ། སི་སྟེར། སའི་ལྷ་འོས་སི་ལྷར་བཟྱུར། དེ་ཡང་ཏེ་འོ་ཏེ་འོ་
ལ་ཏེ་འོས་ཏེ་བྱིས། ཤ་ཤ་ས་ལ་ཡང་ན་འོས། གོང་གི་རྣམ་བཅད་ཤ་ཡིག་ཏུ་གྱུར། བྲངས་པས། ཟུ་
ནི་ཐུབ་ན། གྲུབ། ཐུབ་པའི་བཟན། སུ་འདི་བཅས་ཞེས་འཁོར་དང་བཅས་ཞེས་པ་ལ་འདི་འཇུག་སྟེ་
སྐད་དོད་ས་སྤར་ལ་སི་སྟེར། སའི་ཨི་བྱིས། སྤར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དོས་སྤར་རྣམ་བཅད། འདིའི་སྤར་
ལ་རིང་ཆ་ཡོད། འདི་ས་མཐའ་ཁྱེ་བ་ཡིན་དགོས་མོད། མ་ལ་རིང་ཆ་མེད་ན་འདྲ་ཡི་གེ་བཞེགས་པ་
ཡིན་སྟབས་ཁྱེ་བར་གྱུར། དཔར་མར་མ་ལ་རིང་ཆ་མེད་ཀྱང་ཁྱེ་བར་ལོག་པས་ཡང་བའི་

ཏྱགས་བརྒྱབ་པ་ནོར། ཀློག་ཏེ་བཞིའི་སྐད་དོད་ཙ་ཏུར། ཞེས་པ་གངས་བགང་བ་ལ་

རྣམ་དབྱེ་རྣམས་གྱི་མང་ཚིག་ཁོ་ན་འཇུག་ཅིང་དངོས་པོ་བཙོད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གཅིག་ཚིག་
སོགས་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ལས་འདིར་དམིགས་བསལ་དངོས་པོ་བཙོད་པའི་སྐབས་ལྷར་སི་བྱིན།
ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་མཐར་དབྱེ་འོས་སྤར་དབྱེ། ཏྲ་ས་ལྷན་ལ་སི་དབྱེ་འོས་སི་ཡང་བྱིས། ཙ་ཏུ། གྲུབ།
རྣམ་པར་བཅད་བྱའི་སྤར་གོང་གི་རྣམ་བཅད་སྤར་བཟྱུར། ས་ཏུའི་ཤ་ཙུ་རྣམས་ལ་ཤ་ཙུའོས་སྤར་

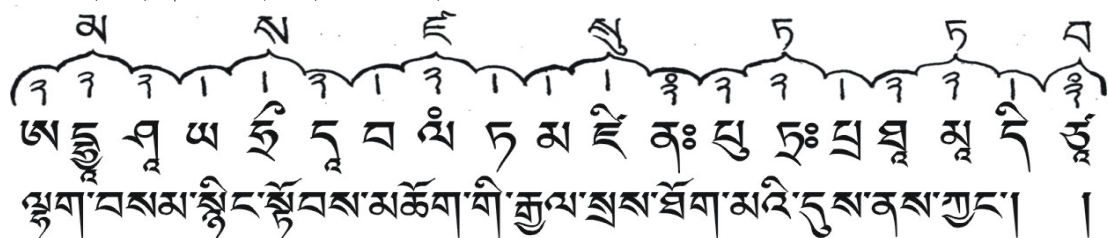
ཐར་བསྐྱར། དྲངས་པས། སྒྲུབ་ཐུག་ཐུག། གྲུབ། སྒྱི་དང་བཞི། འཁམས་སྐྱེ་གྱི་སྐད་དོད་ཕྱ་ཏ་བཞག ཨི་
ཨ་དག་གི་དབྱེའོས་ཏེ་སྒྲིག་གི་ཨ་བྱིས། ཡང་དག་པར་སྒྲོར་བའི་མཐའ་དབྱེའོས་རྩ་དང་ཏྲ་བྱིས།
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ཏ་ར་ཏ་མ་ཨྱི་ཡ་སུ་ཨི་ཐུ་རྣམས་སོས་སྒྱེན་ཏ་མ་བྱིན། སྒྱིད་པའི་སྐད་དོད་
ཤུགས་ལ་སི་བྱིན། མའི་ཨ་ཕྱལ། ཤུ་ལ་ཨོའོས་ཨ་དང་ཤུ་འདུས་པ་ཨོར་གྱུར། ཨ་ཏྲ་ལས་ཨ་ཏྲ་མ་ཡིན་
པའི་ཨ་ཕྱའོས་སི་ཨ་ཕྱ་དུ་གྱུར། ཨ་ཕྱ་ཤས་དག་གི་ཨོའོས་ཨ་བྱིས། ཕྱ་ནི་རྩེས་སུ་ང་རོའོས་ཕྱ་རྩེས་སུ་
ང་རོར་འགྱུར། དྲངས་པས། ཕྱ་ཏ་མོ་བྱུ་མོ། སྐྱེས་མཆོག་སྒྱིད། གྲུབ། མཁམ་ཡུམ་གྱི་སྐད་དོད་མ་ཏྲ་དང་།
དོན་གྱི་སྐད་དོད་ཨ་རྩ་བཞག དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་མང་ཆོག་གི་ཤས་བྱིན། ཏེ་ཨ་ཕྱལ། འབྲ་
རིང་། ཤའི་ཨ་ཕྱལ། ཤ་ཡིག་ཤས་ལོའོས་པའི་ཤ་བྱད་དོན་དང་ཨ་ཕྱ་ཤས་དག་གི་ཨོའོས་ཨ་བྱིས།
སྒྱིས་པ་ལ་སྐའི་རྣའོས་སྐ་རྣར་གྱུར། ཤས་ལོའོས་སྒོན་མ་རིང་བོ། དྲངས་པས། མ་ཏྲ་རྩུ་གྲུབ། ཡུམ་དོན་
ཀུན་། ཐའི་རིང་ཆ་ཆད། ཀ་ས། ཀས་ལ་བ། ཀ་ར། མཛད་པ། པ་རི། ཡོངས་སུ། རྩ་ར། འཛོན་པ། པ་རྩུ་ལ།
ཤི་ཁི་གཙུག་ཕུད་དེ་གཙུག་ཕུད་ལྷ་བའམ་འཇམ་དབྱངས། པ་ར་མ་མཆོག་ ཅ་ར་ཏ་ཞབས་ལ་གཉིས་
ཆོག་གི་ཨྱི་བྱིན། ཏའི་ཨ་ཕྱལ། ཨོ་དང་ཨྱི་ལ་ཨོའོས་ཨ་དང་ཨྱི་འདུས་པ་ཨྱི་གེ་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར། དྲངས་
པས་། ཀ་ས་ཀ་ར་པ་རི་རྩ་ར་པ་རྩུ་ཤི་ཁི་པ་ར་མ་ཅ་ར་ཞོ། གྲུབ། ཀས་ལ་མཛད་ཡོངས་འཛོན་འཇམ་
དབྱངས་མཆོག་ཀུན་ཞབས། ཁ་མས་འདུད་པ། ཀ་ར་བྱིད་པ། སྐ་རྩ་དག་གི་རྣམ་བཅད་དོས་སྐ་རྣམ་
བཅད། ཨྱི་ལས་ཨ་བ་ལ་དབྱེའོས་རྣམ་བཅད་བྱིས། སྒྱིད་གི་སྐད་དོད་ཉི་དཔྱི་ལ། ཏ་ཨ་ཏ་ཀ་རྣམས་
སོས་སྒྱེན་ཨ་སྒྱིར། སི་བྱིན། ཨི་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད་བྱིས། ཡ་བ་ལ་ཡ་མ་ཡང་ནའོས་རྩེས་སུ་ང་རོ་རྩ་
ཡིག་ཏུ་གྱུར། ཨ་ལ་དྲངས། བ་མ་ཀ་ར་ཉི་དཔྱི་ལ་ནུག་གྲུབ། སྒྱིད་ནས་འདུད། གཙུག་ཕུད་དམ་གཙུག་
གི་སྐད་དོད་ཤི་ཁི་དང་། རྩུན་པའམ་སྐྱེས་པ་མཛོས་བྱས་ཏེ་རྩུན་གྱིས་བརྩུན་ཟིན་པའི་སྐད་དོད་སི་
ཀྱི་ཏ་ལ། སི་བྱིན། ཨི་དབྱེ། སྐ་རྣམ་བཅད། དད་པའི་སྐད་དོད་ཤརྩ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་གཅིག་
ཆོག་གི་ཏྲ་བྱིན། ཏྲ་ཨི་ནའོས། ཏྲ་ཨི་ནར་བསྐྱར། རྩའི་ཨ་ཕྱལ། ཨ་ཨི་ལ་ཨོའོས་ཨ་དང་ཨི་འདུས་པ་
ཨོར་གྱུར། དྲངས་པས། ཤི་ཁི་ཀྱི་ཏཱ་ཤརྩེན། གྲུབ། སྒྱི་གཙུག་རྩུན་བྱས་དང་དད་པས། ཨྱི་ལས་ཨ་བ་ལ་

[illegible]

ག ས ག ར ད འ ལྟ ར ད ལྟ ཤི ཁི ད ར མ ཅ ར རྩ བ མ ག ར རྩ ད ཡ བ ཤི ཁི སྒྱི ཏ ཤ རྩེན།
གསལ་མཛད་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ཀུན་ཞབས། །དད་པས་སྨྲི་གཙུག་རྒྱུན་བྱས་སྨིང་བས་འདུད།

ཅེས་པ་འདི་ནི་མི་མཉམ་པའི་བྱིན་ལས། དལ་འགྲོ་འཕེལ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེབ་རྒྱུར་གྱིས་
མཛོས་པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླང་བ་དང་པོར་མ་དང་ས་དང་རྩ་དང་ག་ག་དང་། ཀླང་བ་
གཉིས་པར་ས་ན་རྩ་ག་དང་། ཀླང་བ་གསུམ་པར། དལ་འགྲོ་སྐྱེ་ལ། བ་ན་ས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གིས་
འགྱུར་དུ་འཕེལ་བས་འཕེལ་བ་ཅན་ཏེ། བ་ན་ས་ན་བ་དང་། ཀླང་བ་བཞི་པར། བ་ན་ན་རྩ་ཡ་
རྩ་མས་ཀྱི་སྐྱེ་ར་བཞི་ག་པའོ། །

ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ཙྰ་ཤུ་ལ་ལ། སི་བྱིན། ཡི་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད། རྟིང་གི་སྐད་
 དོད་ཉིད་ལ་སི་བྱིན། སའི་ཡུའོས་སི་ཡུར་བསྐྱར། རྟོབས་ཀྱི་སྐད་དོད་བ་ལ་ལ་སི་བྱིན། སི་ཨ་ཡུའོས་སི་
 ཨ་ཡ་དུ་བསྐྱར། ཨ་ཡ་ཤས་དག་གི་ཨ་འོས་ཨ་བྱིས། ར་རྗེས་སུ་ང་རོ། མཆོག་གམ་རྟིང་རྟོབས་ཤལ་དུ་
 རྱུང་བ་ལ། རྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ཏ་ར་ཏ་མ་ཡི་ཡ་སུ་ཡིལྱ་རྣམས་སོས་རྒྱན་ཏ་མ་བྱིན། སི་བྱིན།
 ཡི་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད། དངས་པས། ཨ་ཙྰ་ཤུ་ལའི་དུ་བ་ལོ་ཏ་མ་ཤུབ། ལྷག་བསམ་རྟིང་རྟོབས་མཆོག་
 ཡུ་ལས་ཨ་བ་ལ་དབྱེའོས་རྣམ་བཅད་གཉིས་ཀ་བྱིས། རྒྱལ་བའི་སྐད་དོད་རྗེ་ན་ལ་སི་བྱིན། ཡི་བྱིས། ས་
 རྣམ་བཅད། སས་ཀྱི་སྐད་དོད་ལུ་ཏ་ལ་སི་བྱིན། ཡི་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད། ཐོག་མའི་སྐད་དོད་པ་ལྷ་མ། དུས་དང་
 བོའམ་ཐོག་མའམ་གཞོད་མའི་སྐད་དོད། ཡུ་དེ་ལ་སི་བྱིན། ཡི་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད། མའི་ཨ་ཤལ། འདྲ་རིང་། ཀྱང་

5

མ ས རྩོ ལུ ཏ ཏ བ
 །། །། །། །། །། །། །། །། །། །། །། །། །། །།
 བེཨིབ དུ ཅི་སུ རྒྱ རྒྱ ཀ ས མ རྫིང་ཨིནེང་རྩ རྩ ཡ རྩ ། །
 རྩ་བཤ་ཁྲིད་ཅི་བད་དགར་འད་ཞེས་རྒྱལ་རྩམས་མད་བྱུང་བའི།

ཞེས་གྲུབ། བརྗོད་པའི་རྣང་དོད་ཏུ་སྒྲུ་ན་ལ་སི་བྱིན། ཡི་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། བྲགས་པའམ་སྒྲན་
 པའི་རྣང་དོད་ཡ་ཤ་ལ། སི་སྟེར། ཡི་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། མཁའི་རྣང་དོད་ཏུ་ཀ་ཤ་བཞིན་ལྟར་ལྟ་བུ་
 སྟགས་ལ་ཡི། བ། བྲ། ཡི་བཟ། བདྲ། ཡི་བ་རྣམས་ལས། ཡི་བ་བྱིན། སི་བྱིན། མི་ཟད་པ་ལས་སི་འཇིག་ཏུ་
 ལས་ཨ་བ་ལ་དབྱེའོས་རྣམ་བཅད་ཕྱིས། ཤའི་ཨ་ཕྱལ། ཡི་དང་ཡི་ལ་ཡིའོས། ཡི་ཀེ་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར།
 ཕྱགས་ཀྱི་རྣང་དོད་དེཤ་ལ། རོས་བྱིན། དེཤ་རྣམས་ཀྱི་ཀའོས་ཤ་ཀྲར་བསྐྱར། རོའི་ཨ་ཕྱལ། རོ་ཁྱད་
 དོན་གྱིས་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། ཏུ་སྟོན་བྱུང་པ་ལོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག

ནམ་པར་བཅད་བྱའི་སྐོར་། རྣམ་བཅད་སྤར་བསྐྱར། ཀུམ་ལ་ལ་ཁ་ཅུ་བྱེད་དེ་སྐོར་སྤར་བསྐྱར། ཀུ་ར་མཛད་པ། ཟས་གཙང་སྤུང་གི་སྐད་དོད་ཤོད་ཀྱི་ལ། སི་བྱེན། ཨི་བྱེན། ས་རྣམ་བཅད། དྲངས་པས།

[illegible]

ཞེས་ཐུབ། རྒྱུ་ལྡན་དོད་རྒྱུ་ལ་མི་བྱིན། ཡི་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། སེང་གའི་རྒྱང་དོད་མི་རྟ་
 ལ་མི་བྱིན། ཡི་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། བུ་ཏུ་ས་ལ་ཡང་ནའོས་རྣམ་བཅད་གོང་མ་སྐར་བརྒྱུར། ཞབས་ཀྱི་
 རྒྱང་དོད་པ་ད་ལ་མི་བྱིན། མི་ཨམ་འོས་མི་ཨམ་དུ་བརྒྱུར། ཡི་ཕྱིས། མ་ང་རྟོ་སེན་མོའི་རྒྱང་དོད་ན་ཁ་

ལ་སི་བྱིན། ཡི་ཕྱིས། སྲ་རྣམ་བཅད། ཡ་བ་ལ་ཡ་མ་ཡང་ནའོས་རྗེས་སུ་ང་རོ་ན་ཡིག་ཏུ་གྱུར། དབུས་ཀྱི་
སྐད་དོད་ལྷ་གླི། ལྷ་དང་ང་རོ་ཕྱིས། དགག་པའི་ནུ་ཚོན་མའི་ས་མ་མཉམ་པ་ལ་སི་བྱིན། ཡི་ཕྱིས། སྲ་
རྣམ་བཅད། རྒྱ་རྗེས་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱིས། སྤྱིང་གི་སྐད་དོད་ཅིད་དང་། པརྒྱའི་སྐད་དོད་པརྒྱ་ལ་སི་བྱིན།
ཡི་ཕྱིས། སྲ་རྣམ་བཅད། མཚོའི་སྐད་དོད་སྲ་ར་ལ་སི་བྱིན། སི་ཨམ་འོས་སི་ཨམ་དུ་བསྐྱུར། ཨ་ཕྱིས།
མ་ང་རོ། ཨ་ལས་ཨ་བ་ལ་དབྱེོས། རྣམ་བཅད་ཕྱིས། གནས་མེད་པ་ལ་ཡང་ནའོས་དྲ་ཏར་བསྐྱུར།
བཞུགས་པའི་སྐད་དོད་གི་ཏ་ར། ཨི་ཨ་དག་གིས་དབྱེོས། རའི་ཨ་ཕྱིས། དངས་པས།

མ་ལཱ་མེད་ཀྱི་མེད་པའི་ཞབས་མེད་སྟོང་དབུ་ས་པད་མཚོར་བཞུགས།

ཞེས་གྲུབ། ཟླ་བ་སྟོར་མཉམ་པའི་བྱིན་ལས། ཡི་གེ་བརྒྱ་དགུ་བ་ཤིག་ཏུ་བརྟན་འཛིན་ལ་བསྒྲུ་ར་
 ཟླ་འབྲམ་ཉི་མེ་བཞི་སྟོང་ཉེས་བརྒྱ་གྲུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནལ་སྟེ་འདྲེན་བྱེད་ཅེས་པ། ཟླ་
 ཡང་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། ཅུ་བ་ལས། གལ་ཏེ་མ་ས་ཇ་སྟ་ཏ་ཏ་བ་རྣམས་ཉི་མ་རྟ་ཡིས་སྟག་རྣམ་ཅེན་པ་
 ཡི། །ཞེས་རྟ་བ་རེ་ལ་མ་དང་ས་དང་ཇ་སྟ་ཏ་ཏ་དང་བ་རྣམས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉི་མ་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་། ཏ་སྟེ་བདུན་ལ་སྟོད་པའམ་ངལ་གསོ་བ་དང་། ལྷ་ཟླ་སྟེ་སྟེང་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་བའི་
 བྱ་བ་ཞེས་ཡང་བ་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གཅིག་བསྒྲན་པས། ཆེག་འབྲམ་བཞི་མེ་དགུ་སྟོང་
 ལྷམ་བརྒྱ་སོ་བདུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡི་གེ་བརྒྱ་དགུའི་སྟེང་སྟེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་བསྒྲན་པའི་བྱི་མོ་སྟམ་རྩ་
 དང་ལྷན་པ་སྟག་རྣམ་ཅེན་ཞེས་བྱ་བའི་བསྒྲུ་རས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པའོ།།

मङ्गलश्रीहावकासवङ्कृत्यावावमिठा

|མ་ཆུང་གི་སྒྲོན་པར་བཞུགས་པའི་དེ་ལྟར་ཡིན།
|འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་བཞུགས་པའི་དེ་ལྟར་ཡིན།

ववपापुश्याकविष्णुवर्णवर्णवृद्धि

[illegible]

ଶମାଳାପୁସ୍ତକମାନ୍ଦିରବିଜିଆ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २ ॥

[illegible]

10

༡། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་དག་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། མི་ཡི་ཐོལ་གྱིས་བཤད་
སྒྲུབ་ལ་བཙོན་མཛད་བཟང་གིས། ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་རྟག་འགྱུར་འོད་སྟོང་རབ་འབར་བས། བྱབ་
བཟན་པད་ཆལ་རྒྱས་མཛད་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་དེར་འདུད། དཔག་པར་དཀའ་བའི་མཁྱེན་དཔྱད་
པད་མ་གཞོན་ནུ་དེས། མདོ་རྒྱད་རིག་གནས་ཉི་ཟེར་བག་མེད་འཕྱང་ཆེས་བས། ཀུའུ་ལྷགས་རྒྱ་
མཆོ་གེ་སར་རྩལ་མང་རབ་སྒྱགས་ཏེ། ཡངས་པའི་ས་ཆེན་འདི་ལ་སྟོན་མེད་ཤིས་པ་བསྒྲུབས། དམ་
པ་དུ་མའི་གསུང་གི་བསྐུལ་ཆོག་རྒྱང་གཡོས་ཏེ། བདག་ཡིད་སྟོན་པ་གཡོས་ཤིང་འགྲེལ་ཆོག་མེ་ཏྲོག་
ཐེང་། ཤེས་པ་དམ་པའི་སྒྱུན་སྒྲར་བཟར་འོས་འགའ་མཆིས་ན། བདག་དང་སྐལ་མཉམ་དག་གི་
མཁྱེན་པའི་རྒྱ་དུ་འབུལ། འདིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོན་རྗེ་ཞེས་མཆོན་
གྱི་དབྱངས་སྟན་པོས་ས་ཆེན་བྱབ་པ་གང་དེའི་ཕྱགས་འཇམ་དཔལ་དོན་རྗེ་བཟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
གསུང་སྒྲི་དབྱངས་ལྟ་མའི་རྒྱད་མང་གི་སྒྲི་ལས་དྲངས་པའི་ཟབ་གསུང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དག་ལས་
མིང་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་མི་ཕམ་ཞལ་ལུང་གི་འགོ་མཇུག་བར་
གསུམ་གྱི་ཆོག་པ་བཅད་དག་གི་ཆོག་འགྲེལ་རང་སྟོན་དཔག་ཆོད་ཙམ་ཞིག་འགོད་པར་བྱའོ།

ཐོག་མར་སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་

དོན་འཆད་པ་ལ་བཞེ།

མཆོད་པར་བཙོན་པ། བཟན་བཙོས་འདིའི་དོན་ཕྱགས་སུ་རྒྱད་པར་བཟན་པ། ཇི་ལྟར་འཆད་
པའི་ཚུལ་བཟན་པ། སྟོན་ལྟར་ཉན་པར་བསྐུལ་བའོ།

དང་བོ་ལ། ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༡ བཟན་པའི་བདག་པོ་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༢
བྱམས་པ་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༣ འཇམ་དབྱངས་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༤ ལྷ་མོ་དབྱངས་
ཅན་མ་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༥ ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལ་མཆོད་པར་བཙོན་པ། ༦ འཕགས་སེང་

ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ། ༡ ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ། ༢ རྩི་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ། ༣ སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་
པ། ༤ མཁས་བློ་བཟོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ། ༥ རྒྱལ་བ་ཡབ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པའོ། ༦

དང་པོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ་ནི། འོད་ལྡན་བཅུ་གཉིས་བདག་བཞིན་བྱེད་པའི་
བཟླ་ན། སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ་ནི། རྒྱལ་ལ་མཚོད་པར་བརྟེན་པ་འདི་ནི་འཇམ་
དབྱངས་མཚོག་ཀྱན་ཞབས། སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
འོད་ལྡན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་ཉི་མ་ཡིན་ལ། ཉི་མས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
འོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
རྒྱལ་ཀྱི་བཟླ་ན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱི་
བཞི་མཚོག་ཏུ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
བར་མཚོད་པའི་ཡོངས་འཇིག་དགོ་བའི་བཞུགས་གཉེན་སྤྱི་ཆེན་རྣམས་བཞི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་འཇམ་དབྱངས་མཚོ་
རྣམས་པར་རོལ་བ་བྱུང་མོད་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
བའི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
བདག་གི་དང་པོ་སྤྱི་བོའི་གཞུག་གི་རྒྱལ་བྱེད་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
ལོ། ཞེས་པའོ། འདི་ནི་དཔེ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
ཞེས་བརྟེན་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
གཅིག་ལ་རྟེན་པར་ཡོངས་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་
བཞི་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་

13

པར་མཛད་པ་པོ། ཉི་མའི་གཏུང་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པའི་ཉི་མའི་གཉེན་མཉམ་མེད་ཤུག་སེང་གའི་
ཞབས་མེན་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ག་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་དབུས་ཀྱི་པད་མའི་གདན་ཀྱི་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་
བཞུགས་ཤིག་ཅེས་པ་པོ། །འདི་ནི་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱམས་པ་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། མགོན་དེའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱའི་སྒྲིང་། །མ་ལྷས་གཅིག་ཆར་ཚོས་ཀྱིས་སྒྲིང་མཛད་པའི། །ཐུབ་
པའི་གསང་གསུམ་མངོན་གྱུར་བདུད་བཞི་ལས། །རྒྱལ་བའི་མི་པམ་མགོན་པོའི་ཞབས་
ལ་འདུད། །ཅེས་པ་སྟེ། མགོན་དེའི་ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་ནི་ངས་བཟུང་གི་ཕྱད་དེ། གང་ངོས་བཟུང་ན་
གོང་དུ་བརྗོད་མ་ཐག་པའི་ཤུག་སེང་གའི་དེའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གྱུར་པ། ཡུལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་
ཕྱག་བརྒྱའི་སྒྲིང་མ་ལྷས་པ། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐབས་དམ་པ་ཚོས་ཀྱིས་སྒྲིང་བར་མཛད་ཅིང་། ཐུབ་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་པ། ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་དང་། ཐུང་པོའི་བདུད་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་སྟེའི་བྱའི་བདུད་དེ་བདུད་
བཞི་ཕྱ་རགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བ་མི་པམ་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། ཅེས་པ་པོ། །འདི་
ནི་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་བསེས་པའི་རྒྱན་ནོ། །ཤུག་ཐུབ་
པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྐྱེ་ཆོའདིའི་སྟོན་དཀའ་ལྡན་དུ་སྟེའི་བྱ་
དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་ཞེས་པའི་སྟེའི་དཔལ་མགོན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཏེ། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་མི་རྣམས་
ཀྱི་དཔལ་མགོན་དུ་ཐེབས་རན་པ་ན། དབུའི་སྟོན་ལྷ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱི་དབུ་ལ་གནང་སྟེ།
དཀའ་ལྡན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་དབང་བསྐྱར་བས། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཞེས་
གྲགས་པ་དང་། དཀའ་ལྡན་གྱི་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱམས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་ཐོབ་པ་ན། རང་ཅག་རྣམས་
མི་པམ་མོ་ཞེས་བསྐྱགས་པས། མི་པམ་མགོན་ཞེས་གྲགས་སོ། །

བཞི་བ་འཛམ་དབྱངས་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། དཔག་མེད་གདོད་ནས་མངོན་པར་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །སྟོན་དབང་རྒྱལ་ཕྱས་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འབྲེན་ཀྱན། །བསྐྱེད་མཛད་རྒྱལ་

བའི་ཡབ་གཅིག་ལ་བདུད་ཀྱི། །ཡུམ་དོན་མ་ལུས་གསལ་བའི་སྒྲོ་བློས་སྒྲུབ། །ཅེས་པ་སྟེ།
བསྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གདོད་ནས་ཏེ་སྒྲོན་རོལ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟེན་
ཀྱང་། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འབྲེན་ཀུན་
ཏེ་རྒྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཐོག་མར་སྤྱགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དང་། བར་དུ་རྫོགས་གཉིས་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲོབ་པར་མཛད་པ་དང་། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲོགས་
དན་དང་བཤེས་གཉེན་མཛད་པའི་སྟབས་ཀྱིས། རྒྱལ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་མཛད་པའི་ཡབ་ལྟ་བུར་
ལྷུང་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ལྷུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བདུད་དེ། ཀྱི་
ཞེས་སྤྱགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བའི་འཕོད་ཚིག་བསྒྲགས་ནས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སེམས་ལ་གསལ་ལྟངས་ལྟངས་འཆར་བའི་སྒྲོ་བློས་སྒྲུབ་ཅིག ཅེས་དངོས་
གྲུབ་ཞུས་པའོ། །འདི་ཡང་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལོ། །

ཨ་བ་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཛད་པར་བརྗོད་པ་ནི། དུང་དུང་ལན་རེ་མོས་ཀྱང་རྫོངས་
བའི་སྟེང་། །མང་མང་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་ཀྱན་གསལ་འཆར་བའི། །མཁས་མཁས་གཙུག་
ནོར་མཆོག་སྟེར་དབྱངས་ཅན་ཀྱི། །ལྷག་ལྷག་དཀའ་གནད་མདུད་གྲོལ་ངག་སྒྲུབ་ཅིག །
ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་དུང་དུང་བའི་དད་པ་ལན་རེ་ཅམ་གྱིས་མོས་སྟོམ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལྷུང་ཤེས་
བྱ་ལ་རྫོངས་པའི་སྟེང་ལ། མང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བའི་ཤེས་བྱའི་རང་དང་སྦྱིའི་གཟུགས་ཀུན་ཏེ་
ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མ་ལུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསལ་བར་འཆར་བའི་སྟབས་ཀྱིས། མཁས་པ་ལས་
ཀྱང་ཆེས་མཁས་པ་དག་གི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྟེ། གཙུག་ཏུ་བཀྱར་བའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་
སྟེར་བར་མཛད་པའི་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་གྱི། ཞེས་སྤྱགས་རྒྱུད་བསྐུལ་ཏེ། འབད་བཙོན་ཆེར་བསྐྱེད་
མི་དགོས་པར་ལྷག་ལྷག་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་གྲོལ་བའི་རྩིས་པའི་རྩོམ་པ་དག་གི་དངོས་
གྲུབ་སྒྲུབ་ཅིག ཅེས་དངོས་གྲུབ་ཞུས་པའོ། །འདི་ནི་བྱང་ལྷན་གྱི་རྒྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་
ལྷན་བཙོ་ཨ་བ་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའོ། །

དུག་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ་ནི། དུམ་དོན་དཀའ་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་སྟབས་ལོ། །མི་ལམ་གསུང་རྒྱན་གཞུང་ཆེ། །ལྷ་ཡི་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་མ་ཡུས་
པར། །ཁྱབ་མཇེད་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་འགྲོ་བའི་མིག ། ཅས་གསུངས་ཏེ། དུམ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ཤིན་དུ་ཟབ་པས་རྟོགས་དཀའ་སྒྲུབ་ནས། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་
ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐབས་པའི་མཐར། རྩེ་བཅུན་གྱི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། དཀའ་ལྷན་དུ་
ཁྲིད་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་བར་དུ་བྱམས་པ་ལས་ཆོས་གསལ། བྱམས་ཆོས་ལྡེ་ལྡོགས་མི་པམ་བྱམས་
མགོན་གྱི་གསུང་རྒྱན་དག་བྱེད་གཞུང་ཆེན་པོ་སྟེ་རྒྱ་བོ་འགྲོ་ལྷན་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་
དེ། ལྷ་ཡུལ་དཀའ་ལྷན་ནས་སྐྱ་དངས་ཏེ་མི་ཡུལ་འཛམ་བུ་སྤྱི་གི་ཡུལ་གྱི་མ་ཡུས་པར་ཁྱབ་པར་
མཇེད་པའི་གཅེན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་གཙུང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་ཏེ་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་
ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐོང་བའི་མིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆེ་བ་བརྟེན་པ་
སྟེ། མི་ཡུལ་འདིར་ཆོས་མངོན་པ་ལ་དགའ་ལན་གསུམ་བྱུང་བའི་རྩེས་སུ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱམས་ཆོས་
སྐྱ་དངས་ཏེ་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀས་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་དོ་ཁྱབ་དུ་སྟོང་བས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་དུ་
ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རྐྱང་བ་གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་། གཞན་རྣམས་བྱ་བ་
རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་འཕགས་སངས་གཉིས་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ་ནི། འཕགས་ཡུལ་ཤར་བྱིན་འབྲེལ་
མཇེད་ས་འཛིན་དབུས། །འཆད་མཁས་ཅན་དན་བྱི་བསུང་དང་འབྲེལ་བའི། །ལེགས་
བཤད་ནགས་སྤྱང་སྐྱབ་པོས་ལྷ་མིའི་ཡིད། །འཕྲོག་མཇེད་འཕགས་སངས་ཐུགས་སྟོན་གྱི་
ཆེར་བཞུལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཤར་བྱིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མཇེད་པ་བོ་
ས་འཛིན་ཏེ་རི་བོ་སྤང་བསྐྱེགས་པ་ལྷ་བྱའི་དབུས་སུ། འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཅན་དན་གྱི་དྲི་བསུང་
གི་དང་དེ་དྲི་བཟང་བོ་འབྲེལ་བའི་ཚུམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ནགས་སྤྱང་སྐྱབ་པོ་སྟེ་འབྲེལ་བོས། ལྷ་
དང་མའི་མཁས་པ་དག་གི་ཡིད་འཕྲོག་པར་མཇེད་པའི་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ལྷ་བྱའི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་

དང་སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་བོ་གཉིས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྟན་པོ་དེས་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་སྟེ་སྤྱི་པའི་ཅེ་
མོ་ལས་ཀྱང་བཞུལ་ལོ། ཁྱེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་བོ་རྣམས་ས་འཛིན་རྟེ་རི་
བོ་ལ་སྦྱར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕགས་སང་གཉིས་ཀྱང་རི་བོ་བྱང་འཕགས་ཤིག་ལ་སྦྱར་བ་གོ་རུས་ལ།
འཆད་མཁས་ཅན་དན་གྱི་དྲི་བསྟངས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ལེགས་བཤད་ནགས་སྤྱང་སྟག་པོ་ལ་སྦྱར་བས།
འཕགས་སང་གཉིས་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ལ་སྦྱར་བ་དོན་གྱིས་གོ་སྟེ། རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ནི་ཅན་དན་གྱི་ནགས་
སྟག་པོས་གང་ཞིང་། དེ་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་སྤྱང་ལ་ཅན་དན་གྱི་དྲིའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྟན་
ངག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དཔེའོ། འདི་ཡང་བསྟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པའ་རྣམས་ལ་མཛད་པར་བཅོད་པ་ནི། གངས་རིས་བསྐྱར་ཡང་
ཚྲངས་པའི་ཐུན་འཐིབ་པའི། རྒྱུངས་འདིར་ཆོས་སྤང་སྟོ་མཛད་ལོ་པའ་དང་། རྒྱལ་
སྟོན་ཀྱན་དང་བྱང་པར་ཤེར་ཕྱིན་གཟུང་། རྟེན་མཛད་མཁས་དབང་མ་ལུས་ཕྱག་གི་
ཡུལ་། ཁྱེས་གསུངས་རྟེ། འཁོར་ཡུག་གངས་རི་དཀར་བོས་བསྐྱར་ན་ཡང་ཆོས་ལ་ཚྲངས་པའི་
ཐུན་ནག་འཐིབ་པའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱངས་འདིར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་གྱི་སྤྱང་བ་དཀར་བོ་
སྟོ་བར་མཛད་མཁན་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཐོག་མའི་སྟོལ་གཏོད་པ་བོ་ཐོན་ཐུ་སྟོ་ཏ་དང་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་
ཆེན་རིན་བཟང་སོགས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་དང་པུ་ཏ་ཀུ་ས་ར་སོགས་དང་། ཕྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་རྩི་བོ་ཨ་
རྟེ་ཤ་སོགས་སྟེ་ཕྱིར་བྱང་བའི་པུ་ཏ་རྣམས་དང་། ཕྱག་རྩིས་མད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་
རྣམ་གསུམ་སོགས་དང་ཆོས་ལ་དཀར་བའི་སྟོན་པོ་ཀྱན་དང་། བྱང་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་སྟེལ་
བར་མཛད་པའི་མཁས་པའི་དབང་བོ་མ་ལུས་པ་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཡིན། ཁྱེས་པ་སྟེ། འདིའི་ཆོག་རྒྱུང་དང་
བོ་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱུན་དང་། ལྷག་མ་བྱ་བ་རང་བཞིན་བཅོད་པའི་རྒྱུན་ནོ། །

དགུ་བ་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་མཛད་པར་བཅོད་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ལུང་ལྟར་འཇམ་
དབྱངས་མི་ཡི་སྒྲོས་གར་གྱིས། ཁངས་རྒྱས་མཛད་པ་ལུང་རྟོགས་བསྟུང་བསྟུམ་ལག་ལེན་
སོགས། ཁཐའ་དག་རྟོགས་ལྡན་ལ་བཀོད་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཞེས། བྲགས་པའི་བ་དན་

མིང་ན་མཐོ་བར་བྱས་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས།
འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱད་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །ས་ཡི་སྤྲེང་འདི་སྟོངས་གུར་ན། །ཁྱོད་
ཉིད་བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ཆོ་དགོན་ཆེན་རབ་
དགའ་བ། །ཁ་བ་ཅན་ན་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་མི་ཡི་སྟོན་གར་བསྐྱར་བ་སྟེ། མིའི་ཚུལ་བཟུང་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལུང་
རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བཤད་སྟུབ་དང་ལམ་བསྟུབ་པ་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་སོགས། སངས་རྒྱས་རང་
ཉིད་སྤར་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱོན་པ་བཞིན་དུ་མཛད་དེ། མདོ་སྟགས་མཐའ་དག་གང་གི་ཆ་
ནས་ཀྱང་སྟེགས་དུས་འདི་རྟོགས་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལ་བཀོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཞེས་
སྟན་པའི་གྲགས་པའི་བ་དན་མིང་པ་འདི་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ། དེ་ལ་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་
པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ནི་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
བརྗོད་པའི་རྒྱན་བསེས་པའི་སྟོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཕྱག་བྱ་བའི་
དངོས་པོའོ། །

བཅུ་བ་སྟག་གྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། མགོན་དེ་ནི་
སྤུངས་རྣམས་ཀྱན་དང་གང་གི་ལུགས། །གསུང་བཞིན་མཁྱེན་རབ་དར་བས་མ་ལུས་ཆོས། །
ཇི་བཞིན་གཟིགས་པས་འགྲོ་ལ་ལེགས་སྟོན་པའི། །རྒྱལ་ཆབ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་
རྩེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་དེའི་གསུང་ལས་སྟེན་པའི་སྤུངས་རྣམས་
ཀྱན་ཀྱང་འགྲོ་བའི་གཉེན་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་གི་རང་ལུགས་དྲི་
མ་དང་བུལ་བ་དེ་ཉིད་རྩེ་རང་གི་གསུང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་རབ་དར་ཁིང་རྒྱས་
པའི་སྟབས་ཀྱིས། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པས། འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆབ་དར་པ་འཕགས་ནོར་རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་
ཀྱི་རྩེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དར་མ་རིན་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་གཏོར་ཏེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་

དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་གྲི་སྒྲོན་གཙོ་བོ་མཆོད་པ་དང་འཆད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །འཕགས་མོར་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། དད་པའི་ནོར། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནོར། ཐོས་པའི་ནོར། གཏོང་བའི་ནོར། རོ་ཆ་ཤེས་པའི་ནོར། ཁྲེལ་ཡོད་པའི་ནོར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ནོར་རྣམས་ཏེ། དད་དང་རྩལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཤེས་རབ་པོ། ཁྲིམས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱ་གཅིག་པ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་རལ་བའི་ཐོར་ཙག་ཅེར། རིགས་བརྒྱའི་བྱེ་བའི་དག་དགེ་ལེགས་དཔལ་འཆང་ཞབས། མཁས་བརྩན་བཟང་བོས་ལེགས་བཀོད་སྐལ་ལྷན་ཀྱན། འདྲེན་མཛད་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་ལ་བྱུག་འཆལ། ཁྲིམས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནང་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་གཅིག་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལ་གཏད་པས། རིགས་བརྒྱའི་བྱེ་བའི་དག་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་ཞབས་བྱུང་དེ་ཉིད་མཁས་བརྩན་བཟང་བོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བོའི་རལ་བའི་ཐོར་ཙག་གི་ཅེ་སྟེ། སྤྱི་བོར་ལེགས་པར་བཀོད་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་གནས་ལས་འདྲེན་ཅིང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་གྱ་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བོ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། ཁྲིམས་པ་སྟེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་གྲི་སྒྲོན་གས། ལུ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དེ་བྱུག་བྱས་པའོ། །

བརྒྱ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ལྷལ་བའི་རབས་ཀྱིས་ལྷ་མེར་རིང་ལུགས་བསྟན། རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མ་ལུས་བྱེ་བའི་བྱས་པས། བྱུགས་པའི་བ་དན་ཕྱིད་ན་ལྟར་རེ་བ། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་བྱས་བྱུག་འཆལ། ཁྲིམས་གསུངས་ཏེ། ལྷལ་

བའི་རབས་ཀྱིས་ཏེ་སྐྱེ་བྱེད་རབས་དང་རིམ་པས་ཞུ་སེར་ཙོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་བུ་
བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ཏེ་སའི་སྤྲོད་མ་ལུས་པ་བྱས་པས། སྟན་པའི་གུགས་
པའི་བ་དན་དེ་ཉིད་སྤྲིད་པ་འདི་ན་སྤང་ངེས་གསལ་བ། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་།
པའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་
སྟེ། ཀླང་བ་དང་བོ་གཉིས་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དང་། ཀླང་བ་གསུམ་པ་མ་བསྐྱས་པའི་
གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་བྱས་པའོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བཟུན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་བཟུན་པ་ནི། ལྷང་
རིགས་རིན་ཆེན་བྱེ་བའི་བྲ་བ་འཆང་། །རྗོད་བྱེད་བྱེད་འཕགས་བྱི་བཟང་ཕྱོགས་
བཟུང་བྱེད། །དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འདོད་པ་ཀྱན་སྟེར་བའི། །རྣམ་སང་དབག་བསམ་
ལྗོན་པ་སྐལ་བས་རྟེན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷང་དང་རིགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རིན་པོ་ཆའི་བྲ་བ་འཆང་ཞིང་། རྗོད་བྱེད་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱི་བཟང་གི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་བྲ་བ་ཐོས་ཕྱོགས་བཞི་དང་མཚམས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་།
སྤྲོད་དང་འོག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་ཕྱོགས་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་པོ་བརྒྱད་
དང་དོན་བདུན་ཅུའི་འདོད་པ་ཀྱན་སྟེར་བའི། རྣམ་སང་དེ་ལྟ་བུའི་རྗོན་པ་རང་ཉིད་སྐལ་བ་བཟང་བོ་
ཡིན་པས་རྟེན་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་དང་། ཀླང་བ་བཞི་བར་བསྐྱས་བརྗོད་
འདྲེས་པས། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་དང་བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱེད་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཐུགས་སུ་
རྒྱུད་ཅིང་། བཟུན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་བར་བཟུན་པའོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རྩི་ལྷར་འཆང་པའི་ལྷུ་པ་བཟུན་པ་ནི། ལ་ལ་ཆེག་ཙམ་མཐོང་
བས་རྫོམ་མེམས་བྱེད། །འགའ་ཞིག་ཟེར་སྒྲོས་བྲིས་ཤིང་ལལ་ཆེར་གྱིས། །ཆེག་དོན་ཐུན་
མདའ་འཕངས་ལ་ཆགས་སྤང་གིས། །རྩོད་ཡིག་དགག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་འདིར་མི་
འཆད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཁས་རྫོམ་ལ་ལ་ཆེག་ཙམ་མཐོང་བས་བདག་མཁས་སོ་སྟམ་པའི་རྫོམ་

སེམས་བྱེད། འགའ་ཞིག་གིས་མཁས་པ་ལྷ་མས་གསུངས་ཟིན་པ་ཟེར་སྟོན་གྱིས་རང་གི་ཚུམ་ཡིན་ལུལ་གྱིས་བྲིས་ཤིང་། མཁས་སྟོན་པལ་ཆེར་གྱིས་ཚིག་གི་དོན་མ་གོ་བར་ཐུན་ནག་ནང་དུ་མདའ་འཕངས་པ་ལྷ་བྱའི་གཞུང་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། ད་དུང་རང་སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་སྟོགས་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བརྩམས་པའི་ཚུད་ཡིག་དག་ནི། དགག་པའི་ཡུལ་མིན་པས་གཞུང་འདིར་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་མཁས་སྟོན་དག་གི་རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟོན་ནས། དེ་ལྷ་བྱའི་རང་བཞིན་ཅན་དག་ནི། ཚུད་ཡུལ་ལས་བཀར་ཏེ། ཚུད་པའི་ཡུལ་ནི་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་ཞིང་། ཀུན་སྟོང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་གཟུར་གནས་ཀྱི་སྟོན་གྲིས་ཅན། མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་དང་ལྷན་པ་དག་ཡིན་པར་ཐུགས་ལ་བཟུན་ཏོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བ་སྟོང་ལྷན་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། དུམ་དོན་སྟོན་པའི་གསུངས་དང་རྒྱལ་ཚབ་གྱིས། །བཀྲལ་བཞིན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་དུ། །དམ་པའི་བྲིན་གྱིས་རྟེན་དེ་ལུང་རིགས་གྱིས། །སྟོན་བྲལ་བཅེ་བས་འདིར་འཆད་སྟོན་ལྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་བྲམས་མགོན་གྱིས་བྲམས་ཚོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དུམ་དོན་བཀྲལ་བ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བདག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་བཀའ་བྲིན་གྱིས་རྟེན་དེ། ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བྱང་བའི་སྟོབས་གྱིས་བདག་མཁས་སོ་སྟམས་པའི་སྟོན་སེམས་དང་བྲལ་ནས། བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་ཤིར་ཕྱིན་གྱི་དོན་འདིར་འཆད་པས་སྟོན་གྲིས་དང་ལྷན་པ་དག་ཉན་ཅིག་ཅས་སྟོང་ལྷན་ཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ། །རྟེན་དེ་ཡན་ཚད་གྱིས་བཟུན་བཅོས་ཚུམ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དུམ་དོན་མ་ལུས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་བཟུན་པ་དང་། ལུང་རིགས་གྱིས་སྟོན་བྲལ་ཞེས་པས་ཀུན་སྟོང་གི་གཙོ་བོ་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་བཟུན་པའོ། །འདིའང་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། མཚོད་བརྗོད་འདི་སྐོར་ཆོག་པ་བཅད་གཞན་དག་ཏུ་འང་རང་
བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་བྱས་པ་ནི། ལྷན་ངག་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ངག་མེ་
ལོང་ལས། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྩལ། །རང་བཞིན་བརྗོད་པ་འདི་འདྲ་ནི། །བལྟན་བཙུག་
ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཉིད། །ཅེས་དང་། གུན་མཁུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷན་ངག་རྩ་བ་ལས། བལྟན་
བཙུག་ཀྱི་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་བཞིན་དཔལ་གྱིས་མཛོ། །མཁས་མང་སྤྱི་དུ་བཅེངས་པའི་རང་བཞིན་
བརྗོད་པ་གང་། །ཞེས་བལྟན་བཙུག་ཀྱི་ལ་རྒྱལ་བོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་མངའ་ཐང་ལྷན་པའི་བཞིན་དུ་གཙོ་ཆེ་
ཞིང་། ལྷན་སྐྱེས་ཆོག་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛོན་པར་མཐོ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་
དོན་རང་གི་གོ་ཚད་ཙམ་ཞིག་འགྲེལ་ཟེན་རྟོ། །

ཞར་བྱང་སྤྱི་བྱ་གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་གི་མཛུག་གི་

བར་སྐབས་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཀྱང་མ་བསྐྱེས་ན་ཉོན་མོངས་སྤང་མི་རུས་
པར་བལྟན་པ། ཐོས་བསམ་ཙམ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་ཆེ་བར་བལྟན་པ། ཤེར་བྱིན་ལ་བཤད་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱ་
བྱང་བ་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་བལྟན་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ལྷན་པ། མད་བྱང་བལྟན་པའི་བདུད་རྩི་ཐོས་བསམ་གྱིས། །སྐབས་གསུམ་
རྩ་འཛིན་ཆེ་མ་ཀྱང་མ་སྤྱངས་པའི། །སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ཀྱན། །འབྲིན་ལ་
ལྷན་དབྱེད་བཟླུགས་པས་ནད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷན་པ། ཞེས་པ་འདི་ལྟར་བརྗོད།
ཅེས་པའི་དོན། མད་དུ་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བལྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟའི་བདུད་རྩིའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་བདུད་རྩི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པས་སྐབས་གསུམ་སྤྱི་ཙམ་རྩ་འཛིན་
ཆོས་ཀྱང་། སྤྱི་ལ་མ་སྤྱངས་པའི་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་སྤྱི་ཙམ་
ལོངས་པའི་ནད་ཀྱན་རྒྱངས་ནས་འབྲིན་པར་འདོད་པ་དག་ལ། ལྷན་མི་འཐུང་བར་ལྷན་དབྱེད་ཀྱི་

དཔེ་བསྟགས་པས་ནད་ནི་བར་འདྲོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིའི་སྐབས་གསུམ་ཞེས་པ་
ནི་ཐོས་བསམ་བྱེད་མཁན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། བསྟན་པ་བདུད་ཅིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱེད་མཁན་ལ། སྐབས་གསུམ་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་བསམ་ནས་དཔེ་བརྗོད་པ་འདི་ནི། དཔེ་ཅན་
དཔེའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པས་བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཀྱན་ཡིན་ལ། བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་
སྤྱིའི་བསྐྱས་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་མཐེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟན་ངག་རྩ་བ་ལས། དཔེ་ཅན་ལ་
བསམ་དཔེ་ལ་སྦྱས་པ་ཡིས། །དོན་བསྐྱས་འདི་འདྲའི་བསྐྱས་བརྗོད་སྤྱིར་བསྟན་མཛད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། རོ་འདྲོན་ནི་ལྷགས་ཡིན་ལ། སྐབས་གསུམ་ནི་སྤྱིའི་མདོན་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྣམས་སྤྱེ་བའི་
སྐབས་སུ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གནས་པའི་སྐབས་སུ་འང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་
དང་། །འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། སྐབས་གསུམ་པའམ། སྐབས་
གསུམ་ཟེར་ཏེ། མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ལ་སྤྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་
འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡོད་པས་སྐབས་གསུམ་མོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་རྒྱ་བས་ཡོངས་
སུ་འགྱུར་ཞིང་ཟད་པ་ནི་མི་ལྔ་ཏེ། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུས་སྤྱེ་ཞིང་གནས་པ་དང་འཆི་བར་
ཡང་བྱེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཐོས་བསམ་ཙམ་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་བཅས་ལྷགས་འགས་
རིམས་འཛོམས་བཞིན། །བྱུང་གསུང་ཤེར་ཕྱིན་རིགས་ལྷགས་ཐོས་པས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ནད་དང་
གདོན་སེལ་སྤྱིའི་དབང་བོས། །སྐད་ཅིག་བསམ་དང་བརྗོད་པས་བདུད་སོགས་ནི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
མ་བསྐྱམས་པར་ཉོན་མོངས་སྤང་མི་རྣམས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་རིག་ལྷགས་
འགའ་ཞིག་བརྗོད་པས། རིམས་ནད་འཛོམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རིག་ལྷགས་ཟབ་མོ་འདི་
ཐོས་པས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་དང་ནད་དང་གདོན་སེལ་བ་ནི། ལྷོན་སྤྱིའི་དབང་བོས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
དོན་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་བསམ་དང་བརྗོད་པས་ཀྱང་བདུད་སོགས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཐམས་
ཅད་ནི་བ་ཡིན་པས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ཙམ་ལ་འང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་

ཉེས་དམིགས་མི་མཐོང་བར་བཟུན་པ། ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་དང་འགྲོགས་པ་ལ་བསྐྱུགས་པ་དང་
གསུམ་མོ། །དང་བོ་ནི། སྤྱོད་པ། འཇིག་རྟེན་མཛོས་པ་ཀུན་བསྐྱུས་སྤྱབ་དབང་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་དེ། །
སྒྲོ་ཡིས་མུང་ཡང་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་ཀུན་གཙོད་བདུད་ཅིའི་གཏེར། རྟིང་གི་ཀུ་མུད་སྒྲིང་སྤང་
དང་པའི་མིག་གི་འདབ་མ་རྒྱས། །དགའ་བའི་འོད་སྤང་མཁའ་མཐར་ཕྱིན་པས་ལེགས་བྱས་རྒྱ་སྐར་
བཀྲམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་མཛོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ཀུན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྤྱབ་
པའི་དབང་བོའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་དེ། ཞེས་ཞལ་བདུད་ཅིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་བདུད་
ཅི་དེ་སྒྲོ་ཡིས་མུང་བ་སྟེ་ཡིད་ལ་ཤར་ཡང་། སེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚ་གདུང་ཀུན་གཙོད་པའི་
སྤྱབ་པའི་ཞལ་བདུད་ཅིའི་གཏེར་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་ཉིད། རྟིང་གི་ཀུ་མུད་སྒྲིང་བའི་སྤང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་འདོད་ཀྱི་དང་པའི་མིག་གི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་སྟེ། མིག་གིས་ཅེར་གྱིས་ལྟ་བཞིན་དུ་དང་པ་དང་
དགའ་བའི་འོད་ཀྱི་སྤང་བ་དེ། མཁའ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཁྱབ་པས། ལེགས་བྱས་ཀྱི་
འབྲས་བུའི་དགེ་མཚན་རྒྱ་སྐར་ནམ་མཁའ་ལ་བཀྲམ་མོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་བོས་ཞལ་བདུད་
ཅིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ལ་ནམ་དབྱེ་དྲུག་པ་མ་བསྐྱུས་པས། མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཀྱང་
བ་གཉིས་པས་ཞལ་བདུད་ཅིའི་གཏེར་ཏེ། ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ལ་ནམ་དབྱེ་དྲུག་པ་བསྐྱུས་པས་
བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པས་སྤྱགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྟིང་གི་ཀུ་མུད་ཅེས་དཔེ་ཀུ་
མུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས། བསྐྱུས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་དང་། དང་པའི་མིག་མེ་རྟོག་གི་འདབ་མའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་ལ། དྲུག་པ་མ་བསྐྱུས་པས། མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། དགའ་བ་འོད་ཀྱི་སྤང་བའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྷ་མ་བཞིན་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་། ལེགས་བྱས་རྒྱ་སྐར་
གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱབ་པའི་ཞལ་སྤྱགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་ངོར་གསལ་བར་ཤར་བར་བཟུན་པ་དང་། སྒྲོ་ཡིས་མུང་ཡང་། ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱོད་སྤྱགས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་ངོར་སྤང་བ་ཚམ་དུ་མ་ཟད་དབང་བོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་འདོད་པར་བཟུན་པ་དང་།
དང་པའི་མིག་གི་འདབ་མ་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྱགས་ལ། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བཟུན་ནས། དགའ་

བའི་འོད་སྤང་མཁའ་མཐར་ཕྱིན། ཞེས་པས་ས་དང་བོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་ལམ་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དོན་དང་། ལེགས་བྱས་རྒྱ་སྐར་བཀྲམ། ཞེས་པས་ནམ་མཁའ་མཐས་གར་བྱབ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྱབ་པར་བཞུན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤེད་བའི་དཔལ་འབྱོར་མི་ལམ་རྩལ་བ་ཙམ། །འཇིག་རྟེན་དབྱ་གཉེན་གར་མཁན་ཆ་ལྷགས་བསྐྱར། །འཇུར་བའི་ཐུག་བཟུལ་གཡང་ཁའི་ཐུང་ཅིའི་རོ། །མི་ཤེས་མི་ཚར་ཁང་བའི་འབྲོས་མཐོང་མཚར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤེད་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔལ་དང་འབྱོར་བ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ནི། མི་ལམ་ཐུན་གཅིག་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལ་རོལ་བར་མིས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དབྱ་དང་གཉེན་ནི་སྒྲིམ་གར་འཆམ་མཁན་གྱིས་དབྱའི་ཆ་ལྷགས་བཟུང་བ་དང་ཡང་གཉེན་གྱི་ཆ་ལྷགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་འདྲ་ལ། འཇུར་བའི་ཐུག་བཟུལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་གཡང་ཁའི་སྤང་ཅིའི་རོལ་ཆགས་ཏེ་དེ་ལ་སྦྱོད་འདོད་ཀྱིས་གཡང་སར་སྤང་སྟེ་ཐུག་བཟུལ་བར་འཇུར་བ་དང་མཚུངས་པའི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བ་འདི་དག་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་བར་སྤང་དོར་གྱི་གོམ་འགོས་འབྱོར་བ་མཐོང་བས་མཚར་ཁིང་སྤང་རྩེ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པ་ཤེས་སྤོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལེགས་བྱས་ལམ་བཟང་མངོན་མཐོའི་ཚོན་ཡང་བཀྲ། །ལེགས་བཤད་སྟན་པའི་སྤྱད་བྱངས་ཏིང་འཇིན་གྱི། །སྒྲིབ་བྱའི་རོ་མངར་ཤེས་རབ་ཡོངས་འདུའི་བྱི་ །ཐེག་གསུམ་རྣམས་སད་ཚོགས་དང་འབྲོགས་འདི་བཟུགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལམ་བཟང་བོ་སྟེ་སྤྱད་བྱངས་མའི་རྟེན་གྱི་ཚོན་ཡང་སྟེ་ཁ་དོག་ཀྱང་རྣམ་པར་བཀྲ་ཁིང་མཛོས་ལ། ལེགས་པར་བཤད་པ་རབ་ཏུ་སྟན་པའི་སྤྱད་བྱངས་ལེན་ཅིང་ཏིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་ཕྱག་འབྱེད་པའི་རོ་མཚོག་མངར་ཁིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་བྱི་དང་འབུལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ཐུན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་།

ཟག་ནམ་སང་དེ་ལྟ་ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་ནི། ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལྟན་
ཁིང་བཟུགས་པར་འོས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་། ཚེན་
ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲ་གོང་མས་འོག་མ་སྟུང་པའི་མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་ཡིན་ལ། རྒྱུ་སང་ཅེས་པ་
ལྟའི་མིང་ཡིན་ཏེ། མཁས་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ལས། གཉིད་མེད་པས་རྒྱུ་སང་ཅེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདིས་
ནི་རྗེ་རང་ཉིད་ཐོག་གསུམ་འཕགས་པའི་ཚིགས་ཀྱི་དབྱས་སྒྲ་ཚོས་སྟོན་ཁིང་བཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་
པར་ཐར་བ་ངོ་མཚར་བ་བཟླ་ན་རྟོ། །

བཞི་བ་ཚིག་དོན་གྱི་སྒྲ་ནས་བཤད་པའི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ།

གང་ལ་རྩལ་བྱའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྩལ་བ་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་ས་པ། སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲིབ་བཞིའི་སྒྲ་དན་གྱི། །དུག་ཆེར་མ་
ལུས་ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ། །མིད་ཞིའི་རྒྱད་པའི་སྒྲ་བྲལ་སྒྲ་ཚེགས་བཞིའི། །དྲི་
དང་སྒྲིགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་
གཉིས་དང་། ཉོན་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་། ཉོན་ཤེས་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་
པ་བཞིའི་སྒྲ་དན་གྱི་དུག་ཆེར་མ་ལུས་པ་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་དང་།
མིད་པའི་རྒྱད་པ་དང་ཞི་བའི་རྒྱད་པའི་སྒྲ་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སྤངས་ཤིང་། རང་དོན་
སྤངས་རྟོགས་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་སྒྲིབ་དང་འཕྲིན་ལས་སྒྲ་ཚེགས་ཏེ་སྒྲ་སྒྲ་ཚེགས་པ་བཞིའི་
དྲི་དང་སྒྲིགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བའི་སྒྲ་དབང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དེ་ཉིད། ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱད་ཚོས་
རྒྱུ་སང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲིབ་ཏེ། དཔེ་ཅན་གྱི་རྒྱད་གཞི་དངོས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པར་དཔེས་
བཟུས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མད་བྱུང་བསམ་པའི་རྩ་བདེ་ལ་རེས་ལེགས་ཀྱི། །རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་།

འདྲིར་ཤེར་མདོ་གསུང་ཚུལ། རྩོམ་པའི་རྒྱ། བྲགས་རྩོམ་ཚུལ། རྒྱལ་ས་ལུལ་གྱི་བྲགས་རྒྱུད་བརྒྱལ་བ་ལྟེ་
བཞི་ལས།

28

མང་བོ་ལ། ཞལ་འཇུག་པའི་འོད་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་སྟེ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་བྱེ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་སྟེ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བོས་བདུད་ཅི་རབ་ཏུ་སྒྲོས་
སོ། ། ཞེས་པ་སྟེ། ཆགས་འཇིག་གཅིག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ནི། མཚོག་གི་སྤྱལ་
སྤྱ་གཅིག་གི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པས། དེའི་འཇུག་སྤྱིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ན། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་ལུབ་པ་བྱེ་
བ་ཕྱག་བརྒྱས་བྱ་རྟོག་ཕུང་བོ་རི་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ན་ཤེར་མདོ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱ་བྱེ་མ་གསུམ་ནི་མང་ཚོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས། ཉེ་མ་བྱེ་བའི་མདངས་ལས་གསལ་
བའི་ཕྱགས། ཞེས་དང་། ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་སྤྱ། ཞེས་པ་ལྟར་མང་ཚོག་གི་
ཚོག་རྒྱན་ལས། གངས་ངེས་པར་བཟུང་བ་མིན་ལ། འདི་ནི་བྱེ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་
སྤྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སལ་ཆེར་ཟས་དང་སལ་ཆེར་བྱིན་དང་། སལ་ཆེར་འདུ་འཛི་སལ་ཆེར་
ཆགས་ལྟར་རྟོ། སལ་ཆེར་དབང་རྒྱལ་སལ་ཆེར་དོན་རྒྱུང་སེམས། སལ་ཆེར་རྟོ་ཡང་སལ་
ཆེར་སྟོས་གྲགས་དབང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟེ་བོ་སལ་ཆེར་ཟས་གོས་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་དང་། སལ་ཆེར་སྟོས་ལས་ཀྱི་ངང་དུ་བྱིན་རྟོག་པ་དང་། སལ་ཆེར་བྱིན་གི་འདུ་འཛིས་
གཡེང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། སལ་ཆེར་རང་སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྟོགས་ལ་སྤང་བའི་
ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རྟོ་བའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཁོ་ནར་ཁྱགས་པ་དང་། སལ་ཆེར་དབང་བོ་
རྒྱལ་བས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོགས་ལ་འཇུག་མི་རུས་ཤིང་། ཁྱགས་ཀྱང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་མི་
རུས་པ་དང་། སལ་ཆེར་ཆོ་འདིའི་དོན་རྒྱུང་ཕན་ཚེགས་ལ་སེམས་ཤོར་ཏེ། དལ་འབྱོར་སྟོང་ཟད་དུ་
གཏོང་བ་དང་། སལ་ཆེར་དབང་བོ་རྟོ་ཡང་དེའི་ནང་ནས་སལ་ཆེར་སྟོས་གྲགས་ཏེ་གྲགས་པོ་ངན་
པའི་དབང་དུ་སོང་ནས་ཆོ་འདིའི་བྱེ་བ་དང་སྤྱིག་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཐ་ན་སྟོབས་པ་གྱུར་
བ་བདུད་ཀྱི་ལས་སྤྱུ་གྱུར་ཏེ། ལོག་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་དེ།
མདོར་ན། སྟེ་བོ་སལ་ཆེ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེ་བ་ངན་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ། མདོར་མཐོང་དང་

ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བ་ལ། མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་
རྩེ་སྤྱིས་ཏེ། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྒྱོ་བའི་ངང་ཚུལ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱུ་བ་རེ་རེའི་ཐོག་མ་དང་བར་དུ་
བསྐྱར་བྱ་ཡ་བཞོད་པའི་ཐོག་བར་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་བར་དུ་ཚོད་པའི་བྱང་ལུན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱིས་
པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདི་འབྲེལ་བསམ་ནས་རང་གི་ཡུལ་བོར་ཏེ། །འདི་འབྲེལ་རྟོག་དཀའ་དལ་
འབྱོར་ནོར་བྱ་སྟུང་། །འདི་འབྲེལ་བསམ་ཀྱང་སྤྱིང་མེད་མང་ཐོས་པ། །འདི་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་
བཞིན་རྒྱུ་གཡོང་སྒྱོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྱུ་བོ་འདི་འབྲེལ་བ་དག་གི་ངང་ཚུལ་
ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས། རང་གི་པ་ཡུལ་རྒྱང་རིང་དུ་བོར་ཏེ། སྤྱི་ས་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
དང་འཆད་ཚིང་ཚོམ་གསུམ་བྱེད་པ་འདི་འབྲེལ་བའི་རྟོག་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་ཞིག་ཐོབ་པ་འདི་ནི།
ཡོད་བཞིན་གྱི་ནོར་བྱ་རེད་དོ་སྟུང་། འོན་ཀྱང་འདི་འབྲེལ་བའི་བསམ་པ་ཞིག་སྤྱིས་ཀྱང་། སྤྱིང་མེད་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་མང་དུ་ཐོས་པ་བདག་ནི། འདི་འབྲེལ་བའི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་མི་ཤེས་པའི་སྒྱུ་བོ་བཞིན་
དུ་རྒྱུ་པར་གཡོང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལ་སེམས་སྒྱོའོ། །ཞེས་ཁེངས་སྒྱུང་བའི་གསུང་དང་
བཅས་ཏེ་ཐུགས་སྒྱོ་ཚུལ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་བར་ཚོད་པའི་བྱང་ལུན་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ལ་
ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱིས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པའི་པད་མའི་སྤྱན་ལྗན་རྒྱལ་རྒྱུས་ཀྱི། །ཀྱི་
མ་འགྲོ་ལ་རྩེས་ཆགས་བྱགས་རྩེའི་རྒྱ་གཏེར་རྒྱབས་མང་བོས། །ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ལྗན་
མཚན་དཔེའི་སྒྱུ་དང་བྱུག་ཅུའི་དབྱངས། །མཛན་སུམ་སྒྱུང་བཞིན་དགའ་བཞིན་མཛད་
ཅིག་འབྲེན་མཚན་གླེ་མེད་ཀྱི། །ཞེས་པའང་རྒྱུ་གཡོང་སྒྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྱོ་བའི་དུས་བསམ་
དོན་སྟན་ཆོག་གིས་གསལ་བོར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཆགས་ཐོགས་མེད་ཅིང་རེས་འཛོག་མེད་པར་དུས་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པའི་པད་མ་རྒྱུ་འབྲེལ་སྤྱན་
དང་ལུན་པའི་རྒྱལ་བ་རྒྱུས་ཀྱི། །ཞེས་འབོད་ཆོག་གིས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ། ཀྱི་མ་ཞེས་གོང་དུ་

བཤད་པ་ལྟར་ན་གཡེང་གིས་བྱགས་སྒྲིབ་པའི་ནུས་པ་བཟུན་ཏེ། དངོས་བྱུང་ཁྱབ་ནི། འགྲོ་བ་ནུས་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་བྱགས་རྗེ་ཆུ་གཏོར་ཆེན་པོ་དེའི་དབང་གིས། ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཅན་གྱི་མཚན་དཔེས་སྤྲོས་པའི་སྐུ་དང་། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་དེ། མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་སེམས་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བཞིན་དུ་སྐུ་མཐོང་བ་དང་གསུང་ཐོས་པར་མཛོད་ཅིག་འདྲེན་མཆོག་འབྲན་ཟླ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཞེས་སྤར་ཡང་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ། །འདིའི་རྟེན་པ་དང་བོར་པད་མའི་སྤྱན་ལྗན་ཞེས་འབྲུ་མང་བོའི་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དང་། བྱགས་རྗེའི་ཆུ་གཏོར་ཞེས་མ་བཟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། མཐའ་ཐོག་སྐུར་བའི་བྱང་རྒྱན་གྱིས་སྤྲོས་པའོ། །སྟག་མ་གོ་སྤྱོད། །

རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པའི་མཚུག་གི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་གསུང་གིས་ཡིད་ཆོམ་པར་བཟུན་པ། དཀའ་གནད་མ་ཐོགས་པར་སྒོས་བྱས་ཀྱི་བཤད་པས་རེ་བ་སྒྲོང་མི་བྱུང་བར་བཟུན་པ། ཐོས་བསམ་ལ་ཞུགས་ནས་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་རྟེན་པར་བཟུན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་བོ་ནི། རྒྱས་པ། ཤེས་བྱ་པ་མཐའ་མེད་པའི་ཁེངས་ལྡན་ལྟའི་མཆོད་ཡོན། །མ་ཕམ་སྐུ་བཞིའི་ཞལ་ནས་འདྲེན་མཁས་ཐོགས་མེད་ཞབས། །འཕགས་མེད་ལྟ་ཆེན་སྒྲོ་བྱས་རལ་བྱུང་གཞུང་འཁྱུར་ཆུས། །དེང་དུས་སེམས་ཀྱི་བསྐལ་མང་ཏི་ཀྱན་བཟུས་པས་ཆེ་མ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་པ་མཐའ་མེད་པའི་བཛོད་བྱའི་ཁེངས་པ་སྟེ། ང་རྒྱལ་དང་ལྗན་པའི་ལྟའི་མཆོད་ཡོན་ཏེ་ཆུ་བོ་གཞུ་བྱམས་པའི་ཆོས་མི་ཕམ་ལྟ་ཆོངས་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བཞིའི་ཞལ་བཞི་ལས་མི་ཡུལ་དུ་འདྲེན་མཁས་ཏེ། འདྲེན་པར་མཛད་པ་བོ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་དང་། འཕགས་སངས་ལྟ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྒོ་གྲོས་རལ་བ་སྟུག་པོའི་ནང་གི་ཆུ་རྒྱང་གཞུང་འཁྱུར་ཆུས། དེང་གི་དུས་སུ་སེམས་ཀྱི་བསྐལ་མང་སྟེ། ངོ་བོ་བླ་པའི་དབང་གིས་བསྐལ་དོན་དུ་

སོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ནང་གི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་དོན་མི་ཤེས་པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་དྲི་མ་ཀྱན་བཀྲས་ནས་སྟོ་
གྲོས་རྒྱས་པས་ཆོམ་མོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། ལྷའི་མཆོད་ཡོན་ཅུ་བོ་གཞུང་མ་བོད་
སྐད་དུ་འགོ་ལུན་མ་བེར་བ་དེ། ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་སླེབས་པའི་ཆོང་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱོད་པ་བཅས་
ཏེ་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཀྲུང་བར་བཤད་པས། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་གཞི་བྱམས་ཆོས་དངོས་སུ་མ་བཟོད་
པར། དཔེ་ལྷའི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་བཟུས་ཏེ། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་བཟོད་བྱ་མཐའ་མེད་པ་དེ་འགོ་
ལུན་མའི་ཁེངས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ཆངས་པས་སྒྲུལ་བར་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྒྲུར་ནས་རྒྱལ་བ་མི་པམ་པའི་སྐྱོབ་ཞི་
བོ་ལྷ་ཆངས་པའི་ཞལ་བཞིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་ལས་བྱམས་ཆོས་ལྷའི་མཆོད་ཡོན་མི་ཡུལ་དུ་
འདྲེན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་། གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། གཞུང་དེ་ལྷ་
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་རལ་བའི་སྟོང་དུ་སེམ་པ་ལས། སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟས་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
འདག་པའི་ཆེད་དུ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དབང་ཕྱག་གིས་རལ་བ་
སྒྲར་མོས་བཅོར་ཏེ་ཐེག་པ་གཅིག་ལྷུང་བ་ཅུ་བོ་གཞུང་འདི་ཡིན་ལ། དེས་བཀྲས་པའི་སྟོན་པ་འདག་
པར་བཤད་པ་དང་སྒྲུར་ཏེ། འཕགས་སེང་གཞིས་ལྷ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། འཕགས་སེང་
གཞིས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ལྷ་ཆེན་གྱི་རལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། འཕགས་སེང་གི་གཞུང་ཕྱགས་དེ་དཔེ་
ཅུ་སྟུང་གཞུང་བཟུས་ཏེ་བཟུས་བཟོད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས། ཤར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྤྲོ་མ་མང་བོ་མི་ཤེས་པ་དྲི་
མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྷ་བྱའི་ངོ་བོ་སྤྲོ་བའི་དབང་གིས་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་དྲི་མ་མང་བོ།
འཕགས་སེང་གི་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་ཅུ་སྟུང་གཞུང་ལྷུང་བཀྲས་པས་རང་གི་སྟོན་ཆོམ་མོ། །ཞེས་པ་སྟེ་
ཐོགས་མེད་དང་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པར་བཟུན་ཏོ། །གཞུང་གཏམ་རྒྱུད་སོགས། ཀྱན་མཁུན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་གི་ཟླ་
མེད་སྟོན་པ་མའི་འགྲེལ་བར་ཞལ་གསལ་ཞིང་ཁུངས་དག་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དེར་བཞུ་བར་བྱའོ། །

གཞིས་པ་ནི། རྒྱ་མཆོད་ལྷུང་གི་རིན་ཆེན་མཆོག་འབྲེལ་ཆོས། །དཀའ་གནད་དྲི་མས་མ་

ཕིགས་རང་རང་གི། །སློབ་བྱས་ཉེས་བཤད་མཆིང་བྱ་བ་བྲལ་བ་དེར། །འབད་བཙལ་བསྐྱེམ་
ཀྱང་རེ་བ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་སྤིང་གི་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་འདྲ་
བའི་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད། རང་སློབ་སྦྱོར་གྱི་དྲི་མ་ཅན་དེས་མ་ཕིགས་པ་སྟེ་རྟོགས་མ་བྱུང་བར།
རང་གི་སློབ་བཟོ་བྱས་པའི་ཉེས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཆིང་བྱ་བ་སྟེ་བྲལ་མ་ཟེན་པ་དེ་དག་ལ་
འབད་པས་སྦྱངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཙལ་བྱེད་བསྐྱེམ་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྟོགས་
འདོད་ཀྱི་རེ་བ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་སྟེ་སྒྲོང་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རིན་ཆེན་མཆོག་འདྲའི། ཞེས་པའི་འདྲ་
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་ལྟ་བུས། ཀྱང་བ་དང་བོ་དཔེ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། དྲི་མས་མ་ཕིགས་ཞེས་
ཆ་ཅན་སྦྱོར་ཅན་གྱི་སློབ་བཟོ་དེ་ཕར་བྱེད་པར། དྲི་མས་ཞེས་བྱུང་པར་གྱིས་ཆ་ཅན་བསྐྱེམ་པས་བསྐྱེམ་བཟོ་དེ་
དུ་རྟོགས་ལ། འཆིང་བུ་ནི་འོར་བུ་འདྲ་བའི་རྩི་པལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཉེས་བཤད་བྱས་པའི་གཞུང་
དེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། བྲལ་བ་ནི་མང་བ་དང་བྲལ་མ་ཡོད་པའི་
དོན་ལ་འང་འཇུག་པས། སྐབས་འདིར་བྲལ་པའི་དོན་དང་འདི་ནི་རབ་སྟེལ་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྩལ་དེ་མ་བཟོད་ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་བརྩམས། །ཐོས་བསམ་གྱུར་
ཞུགས་གཞུང་མང་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱལ། །མཚུངས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཀྱན་རྟེན་དེས། །
ལེགས་བཤད་འོར་བུས་བྲགས་པ་རྩ་རྩ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉེས་
བཤད་བྲལ་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་རང་དགར་བསྐྱེད་མ་བཟོད་པར། ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དག་
པའི་དར་ཆེན་བརྩམས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲུ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ནས། གཞུང་མང་བོའི་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱལ་
བས། མཚུངས་སྒྲ་དང་བྲལ་བའི་དགོངས་དོན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ཡོད་ཀྱན་རྟེན་པ་དེས་
རྒྱ་བྱས་ནས། མཐའ་དབྱེད་འདི་སོགས་གཞུང་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འོར་བུ་དེའི་སྟབས་
ཀྱིས་སྟན་པའི་བྲགས་པ་ཕྱོགས་སུ་བྲགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་མཐོ་བ་རྩ་རྩ་སྟེ་རྩལ་བོ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་དང་། ཐོས་བསམ་གྱུར་ཞུགས་པ་དང་། གཞུང་མང་རྒྱ་མཚོའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། དེ་དག་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་། གཞུང་གི་དགོངས་དོན་མད་དུ་བྱུང་
བ་མ་ལྟས་པར་རྟེན་པའི་དཔེ་ཅན་དེ་ནི། དཔེ་མཚུངས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཀྱན་རྟེན་པས་

བསྐྱུས་པས་བསྐྱུས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་དང་། ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་གཟུགས་
ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ལ། རིན་ཆེན་ཀུན་རྟེན་དེས། ཞེས་གསུམ་པ་བྱེད་པ་བྱས་པས། དེས་རྒྱ་བྱས་ནས་
གཞུང་བརྩམས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ནོར་བུས། ཞེས་ཡང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱས་སྟབས། གཞུང་
བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་དེའི་དབང་གིས་སྟན་ཐུགས་རྒྱས་པར་འབྲེལ་དགོས་སོ།

བཀའ་བསྟན་བཙུག་གི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདིར་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་པོར་བསྟེན་རྩེའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
འབྱུག་པར་བསྐྱལ་བ། ཆོག་ཙམ་ཐར་བའི་རྒྱར་མི་འབྱུར་བར་བསྟན་པ། ཡང་དག་འཛོག་ལ་གཞོལ་
ཚུལ་དང་བཞིའོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ། བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་བཟོད་དོན་མ་རྟོགས་པར། །སྟོན་དང་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་པོར་ཏེ། །ཡིད་བྱེད་འགྲོག་དང་ཆང་འབྱང་སྤྱུ་ལེན་ལོགས། །ཐར་
བའི་ལམ་སྟོན་མཁུལ་པའི་སྟེང་རྩེའི་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཙུག་དག་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་མ་རྟོགས་པར། སྟོན་
པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་འབྲེལ་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་རིང་ལྷགས་པོར་
ཏེ། ཏུ་ཤང་གི་ལྷགས་བཞིན་དུ་ཡིད་བྱེད་གང་ཡིན་འགོག་པ་དང་། དམ་རྩེས་སུ་བསྟན་བཏགས་
ནས་ཆང་འབྱང་བ་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པར་བསྟན་བཏགས་ནས་སྤྱུ་ལེན་གར་རྩེ་སོགས་ཐར་
བའི་ལམ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་བློན་པོ་སྦྱོར་ཏམ་ཅན་དག་ནི། མཁས་པ་གནས་ལྷགས་མཁུན་པ་དག་
གིས་སྟེང་རྩེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རིགས་བཟོད་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མཐོ་དམན་རང་སྟོབས་འགྲོས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཁུལ། །ཐོས་པའི་འགྲོས་
དང་བསམ་པའི་ཆོས་མཐོའི་འགྲོས། །སྟོམ་པའི་མཁུལ་རྩིང་ཆུན་གཞོན་བཟོད་པ་

བཞིན། །མཁྱེན་གསུམ་ལྟ་ཡི་དགའ་ཚལ་འབྲུག་པར་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློ་ཁ་མཐོ་
དམན་གྱི་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སློའི་འགྲོས་ཏེ་སློ་དང་འཚམ་པར་བསྟན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་མཁར་རྫོང་ཆེན་པོར་བཀལ་བའི་ཐབས། མང་དུ་ཐོས་པའི་གོམ་འགྲོས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་
དང་། ཐོས་པའི་དོན་ལ་བསམ་པས་སློ་འདྲགས་བཅད་དེ་ཐུ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མཐོ་བའི་གོམ་འགྲོས་
ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་ལ་སློམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་འགྲོས་ཐུ་མ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཆེ་
བ་མཁའ་མྱེང་ཆན་གཞོན་དག་གི་བསྟོད་པ་བཞིན་དུ་ཤུགས་ཆེན་པོས་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལྟ་ཡི་དགའ་
ཚལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ལ་འབྲུག་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བསྐུལ་བ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་སློ་དང་
འཚམ་པར་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་།
སློམ་པའི་འགྲོས་ཀྱི་དཔེ་མཁའ་མྱེང་ཆན་གཞོན་གྱི་བསྟོད་པ་བཞག་པས་དཔེ་རྒྱན་དང་། མཁྱེན་
གསུམ་ལྟའི་དགའ་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མ་རྟོགས་ཆོག་བབྱང་བྱིས་པས་གཏེར་ཁ་བྱང་། །གོ་ཡང་མི་བསམ་ཉེ་
དགའི་མར་ཁྱ་བཞིན། །ཕྱོགས་རེས་མཆོག་འཛིན་ཐར་བའི་རྒྱ་ལྷ་གསུངས་པའི། །བྱབ་
གསུང་གཏན་བདེའི་ལམ་རྟོན་དགའ་རྒྱ་བསམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོག་
ཅམ་བབྱང་ཁིང་སྟོག་འདོན་བྱེད་པ་ནི། བྱིས་པ་དག་གིས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་སྟོག་པ་དང་མཚུངས་ལ།
གཞུང་གི་བསྟན་དོན་གོ་ཡང་བསམ་པ་དང་སློམ་པས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཐོས་པ་ཅམ་བསགས་
པ་ནི། ཉེ་དགས་རྒྱང་ནད་སེལ་བའི་མར་ཁྱའི་དོན་དུ་མར་བསགས་ནས་མར་ཁྱ་མ་འཐུང་བས་ནད་
མ་དྲག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལ་ལ་ཕྱོགས་རེས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་ཉི་མཆོག་འཛིན་གྱི་དབང་
དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་ནི་ཐར་བའི་རྒྱ་དམ་པར་གསུངས་པའི་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
གཏན་དུ་བདེ་བའི་ལམ་བབྱང་བོ་དེ་རྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱ་རེད་བསམ་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ་
འདི་ལ་དགའ་རྒྱ་བསམ་ཞེས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སླ་བྱང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་
མ་གཉིས་ཀར་དགའ་རྒྱ་བསམ་ཞེས་ཡོད་པ་སོར་བཞག་བྱས་སོ། །འདི་ནི་དཔེ་རྒྱན་དང་རང་བཞིན་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་བསེས་མ་ཡིན་ལ། ཉེ་དགའི་བྱང་བ་ནི་དྲུག་ཟེའི་ནང་ཚན་གྱི་ཉེ་དགའ་ལ་རྒྱང་ནད་
བྱང་ཉེ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ལྟུ་ལ་སྒྲན་དབྱང་ཁྱེས་པས། སྒྲན་པ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ལྟས། ཉིན་རེ་བཞིན་
མར་ཁུ་སྤང་གང་རེ་འབྱུངས་ན་ནད་སྐྱོ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད། ཁོས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བྱིད་
རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་སམ། ང་ལ་མར་དགོས་པས་མར་སློངས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱོས་ནས། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
མར་མང་བོ་བསྐྱངས་ཏེ་སྤུལ་ཀྱང་། མར་ཁུ་འབྱུང་མ་བྱ་བར་བཙོངས་ནས་གསེར་ལ་བརྒྱས། དེ་ལྟར་
ཡང་ཡང་བྱས་ནས་གསེར་ཁང་བ་གང་བསགས། མཇུག་མཐར་ནད་ལྟ་མོར་སོང་སྐབས། འཚོ་བྱེད་
གཞོན་ལྟ་གདན་དྲངས་ནས་བཞུན་པར། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིན་རེར་མར་ཁུ་སྤང་བརྒྱ་འབྱུང་ཡང་ནད་
སྐྱོ་མི་སྐྱབ་གསུངས་ཤིང་ཁོ་འཚོ་བའི་དུས་བྱས་པ་འདུལ་བ་ལྷང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་རོ།

བཞི་བ་ནི། ཚོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཏམ་ལ་རབ་དགའ་བའི། དལ་བའི་སྤྱིང་བོ་སྐྱབ་པ་
རྒྱར་ལེན་འདི། རྩས་སྤུལ་ཁ་ཡི་ཤིང་བཞིན་ཤོར་དོགས་ནས། འགའ་ཡང་མི་བསམ་
སེམས་པར་ཡིད་སྒྲོན་གྱིར། ཅེས་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མངོན་མཐོ་ངེས་
ལེགས་ཀྱི་གཏམ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་དབང་གིས། དལ་བའི་རྟེན་བཟང་བོ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱིང་བོ་ལེན་
ཟུར་། བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ནས་གཙོ་བོ་སྐྱབ་པ་རྒྱར་ལེན་པ་འདི། ཁ་བཤད་ཅམ་ལ་དགའ་བའི་
དབང་གིས། རྩས་སྤུལ་གྱི་ཁ་ནས་ཤིང་ཤོར་བ་བཞིན་དུ་ཤོར་དོགས་ནས། ཚོ་འདྲིར་སྤང་དང་། འཁོར་
བའི་བྱ་བ་འགའ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ལ་ཡང་མི་བསམ་པ་སྤྱི་ཆགས་ཞེན་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ནད་དུ་
ཡང་དག་འཛོག་ལ་སེམས་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་ཁོང་གིས་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་འཕེལ་
རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ལ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བ་དངོས་སུ་བཞུན་པ་དང་།
རྟོགས་པའི་སྒོང་རྩལ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་མཁའ་བྱབ་ཏུ་རྒྱས་ནས་འགོ་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱབས་
པ་ཤུགས་ལ་བཞུན་ཏོ། འདྲིའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་པ་དཔེ་རྒྱན་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱ་གྱི་ནད་གི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་
གཉིས་པ་འཐོབ་བྱའི་རྒྱུ་རྒྱ་གྱིས་བརྒྱན་པའོ། རྩས་སྤུལ་ཁ་ནས་ཤིང་ཤོར་བ་ཡང་འདུལ་བ་ལྷང་
གི་གཏམ་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་ལ་གྲགས་ཆེ་བས་ཤེས་སྤོམ་།

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཐུག་གི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་པ། ཚུལ་པ་པོའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་པ། དམ་ཆོས་འཛིན་པར་སྦྱོར་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ལྷན་པ། ངན་རྟོག་མཚན་མཐའ་ཟད་དང་ལེགས་སྟོན་གྱི། འོད་ཕྱན་བྱས་བྱངས་བྱབ་གསུང་ཉི་ཟེར་དང་། འཕྲད་པས་མ་སྦྱངས་ཉུང་འདོད་བྱབས་གྱི་བྱ། ཁྱོལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆོན་བརྒྱ་ལྷན་ན་འབར། ཁེས་གསུངས་ཏེ། ངན་རྟོག་མ་རིག་པའི་མཚན་མའི་མཐའ་ཟད་པ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་སྟོན་གྱི་ལུགས་བསྐྱེད་ལེགས་སྟོན་གྱི་འོད་ཕྱན་བྱ་སྟེ་སྦྱ་རེངས་གྱིས་བྱངས་པའི་བྱབ་པའི་གསུང་རབ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཕྲད་པས། མ་སྦྱངས་པ་དང་ཉུང་ཚམ་སྦྱང་འདོད་ཀྱི་སྟོ་བད་མའི་འདབ་མ་ཁ་བྱམ་པའི་སྦྱབས་གྱི་བྱ་གྲོལ་ཏེ། ལྷན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འདབ་མའི་ཆོན་མདོག་སྟེ་ཆོག་པ་བཅད་པས་ལྷན་པ་མེད་པར་འབར་བ་སྟེ་ལྷན་པ་སྟེ། ངན་རྟོག་སྟེ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གི་སྦྱིབ་པ་ནི་མཚན་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། མཚན་མོ་ཟད་མཐར་སྦྱ་རེངས་ཤར་དགོས་པས་སྟོན་གྱི་ལུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེགས་འབྲས་འབྲུབ་པར་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ནི་སྦྱ་རེངས་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལུགས་བསྐྱེད་དེས་བྱངས་པའི་བྱབ་པའི་གསུང་རབ་དང་ཕྲད་པ། སྦྱ་རེངས་གྱིས་བྱངས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཕྲད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མ་སྦྱངས་པ་དང་ཉུང་ཚམ་སྦྱངས་འདོད་ཀྱི་སྟོ་བག་འཁུམ་པའི་བསམ་སྟོ་བསམ་ནས། ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྟོ་གྲོལ་རྣམ་པར་རྒྱས་ཏེ། ལེགས་བཤད་བརྩམས་པ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཕྲད་སྦྱབས་པད་མའི་སྦྱབས་བྱ་གྲོལ་ཏེ་འདབ་མ་ཁ་དོག་སྟེ་ཆོག་པ་བའི་ཆོན་མདོག་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་འདི་ནི། མེ་ལོང་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་

ཉི་ཤུའི་ནང་གི་བཞི་བ་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་དང་རྒྱུའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གི་རིགས་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་
པའི་མཚར་པའི་རྒྱུའི་རྒྱན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་བདག་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིགས་མའི་འདམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆེ་ཆོན་གྱི། །བག་ཆགས་ཚད་མེད་ཅི་
བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འགོངས། །ཀྱན་དགྲིས་རྒྱ་འཛིན་ལྡན་ཡང་མང་ཐོས་གྱི། །སྒྲོ་བྱས་
འོད་སྟངས་སྒྲོ་བའི་བརྒྱ་གཉིས་བདག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དུས་སྒྲིགས་མ་ལྔ་བདེ་བའི་འདམ་དུ་
སྐྱེས་ཀྱང་། ཆེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཚད་མེད་པ་སད་པའི་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་
འགོངས་སོ། །ཞེས་ཁོང་རང་ཉིད་པད་མར་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་ཁེངས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོན་
མོངས་ཀྱན་དགྲིས་གྱི་རྒྱ་འཛིན་ཏེ་སྒྲིན་དང་ལྡན་ཡང་། མང་དུ་ཐོས་པའི་སྒྲོ་བྱས་གྱི་འོད་སྟངས་སྒྲོ་
བའི་བརྒྱ་གཉིས་བདག་པོ་སྒྲེ་ཉི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁོང་རང་ཉིད་ཉི་མ་ལ་སྦྱར་བ་སྒྲེ། དཔེ་དོན་གཉིས་
ཀའི་བྱང་གཞི་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པར། བྱང་ཆོས་སྒྲིགས་མའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་འདམ་དུ་སྐྱེས་པའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། སྐྱེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱན་ཡང་ཡིན་ལ། བྱང་ཆོས་བག་
ཆགས་ཚད་མེད་སད་པ་ནི་པད་མའི་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འགོངས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་
འདི་ནི། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཀྱན་དགྲིས་རྒྱ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། རྒྱ་འཛིན་
ལྡན་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱན་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བྱས་འོད་སྟངས་སྒྲོ་བའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་དག་དཔེའི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། དཔེ་ཅན་གྱི་
བྱང་གཞི་ཁོང་རང་ཉིད་དཔེའི་བྱང་གཞི་བརྒྱ་གཉིས་བདག་པོས་བཟུས་པས་བཟུས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་
བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་འཕགས་ཕུལ་ཕྱིན་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་དོན། །སྐྱེ་འམ་འཆི་ཡང་མི་
ལམ་རྩོན་ཆད་དུ། །བྱབ་གསུང་ཅི་བཞིན་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་འདིར། །ཀླན་བྱས་ཕུས་དེ་
ཀས་ཀྱང་རྣམ་བརྒྱས་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཟོད་བྱ་དང་ཚོད་བྱེད་གང་གི་ཆ་ནས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དུངས་ནས་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པས་ཕུལ་དུ་བྱང་

བ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་སྐྱེའམ་འཆི་ཡང་སྟེ་
སྐྱེ་འཆི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དང་ཐ་ན་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ། སྤུང་པ་
སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལཱ་ལྷན་གྱི་གསུང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་དམ་ཆོས་འཛིན་
པའི་ཆེད་དུ་ཆོ་འདོར་ཤོད་པ་བཅད་གིས་ལུས་ཤིང་ཤིང་གྲུང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་པ་རྣམས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་སྒོ་
ནས་སྤོའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་འཕགས་ཕུལ་ཕྱིན་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
ཞེས་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཀླང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི། བསམ་པ་རྒྱ་
ཆེ་བའི་རྒྱན་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ལྷང་ཡངས་ནི། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྒོན་ལམ་
ནང་འདུས་པར། །གསུངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་ཕྱགས་སྒོན་ནན་ཏན་
མཛད་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚུག་གི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་བ། བྱང་རྒྱལ་
གྱི་སེམས་དེ་དག་གང་གིས་གྲུང་ཇི་བཞིན་མཆོད་མི་རུས་པར་བསྟན་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་པན་
ཡོན་བསྟན་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ལྷན་པ། གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འབད་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་གདུང་
འཆོབ་ཕྱས་འབྱུང་ཞིང་། །ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་དང་ལྟར་བཅས་ཕྱག་འོས་དབང་བཙུགས་ཏན་
རང་སྟོགས་ཟེལ་གཞོན། །རྒྱལ་ཀྱན་དབྱེས་བཞིན་ཕྱས་མཆོག་རྣམས་དང་དཀར་ཕྱོགས་
མ་ཕྱས་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཚུན་མེད་མེད་ཞིད་ཞིད་ཞིད་
གཙུག་གི་རྒྱན་མཆོག་དེར་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་ཅེས་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་ལྷན་ནས།
དེ་ཐོབ་ན་འབད་བཙོན་བྱེད་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གདུང་འཆོབ་སྟེ་རྒྱལ་ཆབ་

དུ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་མི་དང་སྤྱུ་ལ་སོགས་
པ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སྤྱུ་འགྱུར་ལ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་
དགྲ་བཅོམ་པ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྷ་བྱ་རྣམས་དང་རང་རང་གི་ལམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱང་
འཕགས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སོགས་སྤྱི་བསྐྱུས་པ་ཞི་ལྷག་གི་ཡོན་ཏན་
བྱང་པར་བ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་བྱང་སྤྱོད་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
ཅིང་། རྒྱལ་བ་ཀུན་དགྱེས་བཞིན་དུ་དང་སྤྱི་མཚོག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དཀར་བོའི་
ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་མི་དག་གིས་ཀྱང་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་མེད་པའི་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་གཙུག་གི་རྒྱན་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་དེ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ཅེས་པའི་གང་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་སྤྱོད་ལ། ཐོག་མར་དོན་དེ་
དམིགས་སྤྱོད་མ་བཟུང་བར་སྤྱིར་སྟོན་ནས། སྤྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས། དམིགས་
སྤྱོད་འཛིན་པ་དང་། རིགས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཅམ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱིར་འདྲི་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
ནས་འདྲི་བ་དང་། གདམས་ངག་ལ་འབྱུག་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། འདི་དང་བོ་ཡིན་ཏེ། ཀྱང་བ་དང་
བོའི་དབྱར་གང་ཞིག་ཅེས་སྤྱིའི་ཆུལ་དུ་སྟོན་ནས། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་
བྱང་པར་དུ་བྱས་ཏེ་ཀྱང་བ་བཞི་བའི་དབྱར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཞེས་དམིགས་སྤྱོད་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱང་བ་བཞི་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སྤྱོད་པས་གཟུགས་
ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་། ཆོག་ཀྱང་གོང་མ་རྣམས་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་མཚོག་ རྒྱ་
མཚོ་འཛིན་པའི་རིན་ཆེན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེའི་དཔེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་དབང་
བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོས་དབང་སྐྱར་
བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་དེ་དང་། རྒྱ་མཚོ་འཛིན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གནས་
པའི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཔེར་བཞག་པ་ནི། ཕྱོགས་རེ་བ་སྟེ་ཆ

ཤས་ཅམ་རེའི་དཔེ་མཚན་ཅམ་ལས་ཇི་བཞིན་མཚན་རྒྱས་པའི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དཔེ་རྒྱན་ཉེར་གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཟླ་བ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འབྲུག་ཟླ་བ་རྒྱ། །སངས་རྒྱས་ས་བོན་ཡོན་
ཉན་ཟླ་བ་བཞིན་བྱེད། །དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་ཐིག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྟེན། །ཞོར་བྱ་
མཚན་དེས་རྩེ་བ་མ་ལུས་སྒྲིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ནི་ལྷས་སེམས་རྟེན་
བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་གནས་པའི་ཟླ་བ་བཞིན་དང་དེ་སྟེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འབྲུག་པ་
དང་དེ་དོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལས་ཟླ་བ་པས་འབྲུག་ཟླ་བ་གི་རྒྱ་དམ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཉན་ཐམས་ཅད་འཁོར་དང་ལོངས་སྟོང་རྟེན་བཀྲར་སོགས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་
ནས་འཁོར་དུ་མི་འབྲུག་པར་ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང་། དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་དུ་
ཐིག་པ་ཆེས་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་སོགས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཉན་ཚད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་དེས་འགོ་བ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་རེ་བ་མ་ལུས་པ་སྒྲིང་བར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀྱང་བ་གོང་མ་རྣམས་དཔེ་རྒྱན་དང་། ཞོར་བྱ་མཚན་དེས་ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱུས་པའོ། །

བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་བཞི། ཐུབ་པའི་གསུང་གིས་མཁས་མང་གི་སྒྲོ་གྲོས་འཕེལ་བ། དེང་དུས་འཇམ་བཞད་
ཁོང་གིས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་བྱེད་པ། མཁས་སྒྲོ་མ་དག་གིས་ལོག་བཤད་ཀྱི་ཡིག་འཛོག་བཀྲམ་
ཚུལ་། ཁོང་གིས་ཐུབ་བསྟན་སྟེལ་པའི་ཐུགས་ཁུར་མི་འདོར་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཟུས་པ། ཟུ་བའི་ལྷ་བ་སྟོན་པ་མཚན་དེ་ཡིས། །ཐེག་གསུམ་དགེ་འབྲུན་རྒྱ་
སྐར་ཆོགས་མཛེས་ནང་། །རེས་དོན་བདུད་ཚིའི་ཟུས་པ་མང་མཛད་པས། །རྒྱ་བོད་མཁས་

མང་ལྷོ་ཡི་རྒྱ་མཆོད་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟབ་དོན་སྤྲོ་བའི་རྒྱ་བ་སྟོན་པ་རྒྱ་ན་མེད་པ་མཆོག་
ཏུ་གྲུང་བ་དེ་ཡིས། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དགོ་འདུན་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ཆོགས་
རབ་ཏུ་མཛོལ་གྱིང་ཉན་སྤྲུག་པའི་ནང་དུ། ཤེར་མདོ་སོགས་གསུངས་ཏེ་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་སྟོང་
བ་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྟོས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ལན་མང་མཛད་པས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཏ་ཅང་མང་བོའི་ཟབ་དོན་རྟོགས་པའི་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་བ་
ཏུ་འཕེལ་ཏོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིར་ཟབ་མོ་ཉན་བ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས། རྒྱ་བ་རྒྱ་མེད་ཅེས་བསྟོད་པ་དང་། རྒྱ་
ཆེན་སྟོད་པའི་ཆ་ནས། འདྲན་པ་མཉམ་མེད་ཅེས་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་གཙོ་བོར་ཟབ་དོན་
བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བའི་རྒྱ་བ་ཞེས་པ། ཟབ་དོན་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བ་ཞེས་རྒྱ་
བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། འཁོར་དགོ་འདུན་ནམས་ནི་རྒྱ་བའི་འཁོར་སྐར་ཆོགས་ཀྱི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་པ་དང་། ངེས་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་གསུངས་པ་བདུད་ཅི་སྟོས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་
པ་ནི། ཆ་ཡུལ་དུ་ཆ་བས་གསུང་བའི་ཆ་ན་རྒྱ་བ་ཤར་ཏེ་རྒྱ་འོད་ལྷན་ལ་སོག་པས་བསིལ་བའི་སྤང་
བ་སྟེས་ཏེ་རྒྱ་བས་བདུད་ཅི་སྟོས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་འོད་ལ་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་མ་ཡང་ཟེར་རོ། །དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གསུལ་བྱའི་ཉན་མོངས་པའི་གསུང་བ་སེལ་བའོ། །
མཁས་མང་གི་སྒོ་བྲོས་ཀྱང་རྒྱ་མཆོད་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་སྦྱིད་བྱེད་
འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་རྒྱན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལ་ལྷན་གསུང་བའི་ནད་སེལ་དེར་དུས་ཡང་། །འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་ཀྲུའི་རེ་བ་སྐྱོང་། །ཤེས་སམ་ཤེར་ཕྱིན་བདུད་ཅིའི་སྒོ་བརྒྱ་བྱེ། །ལྷན་པར་རིགས་
སམ་ནད་གསུང་འབྲུ་རྒྱམས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གསུལ་བྱའི་ལས་ཉན་
དང་སྤྱིར་གཉིས་ཀྱི་གསུང་བ་སེལ་བྱེད་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བདུད་ཅི་འདིས་དེར་སང་གི་དུས་སྐབས་འདིར་
ཡང་བདག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཀྲུ་ལྷན་དཔེ་རེ་བ་སྐྱོང་བར་བྱས་སོ། །དཔྱོད་ལྷན་
རྒྱམས་ཀྱིས་ཤེས་སམ་ད་ནི་བདག་གིས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་ཙམ་པ་འདིས་མཆོན་འཆད་

ཚད་ཚུལ་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བདུད་ཅིའི་སྒོ་མོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱེ་བར་བྱ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་
ལོངས་སྤྱོད་པར་རིགས་སམ། ལས་ཉོན་གྱི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་འདོད་
པར་མཛད་པ་སྟེ། རེ་བ་སྐྱོང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཁོང་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བསྟན།
ཤེས་སམ་མན་ཆད་ཀྱིས། རང་གི་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་བ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན། སྤྱད་པར་རིགས་སམ་མན་
གྱིས་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྤྱག་བཟུལ་གྱིས་གདུངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་
ཁོང་གི་ལེགས་བཤད་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བསྐྱུལ་བའོ། །འདི་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལ་ལའི་འབྲུལ་འབྲུམས་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཕྱེ། །ཕལ་ཆེར་ཐེ་ཆོམ་འགའི་
ཆེག་དོན་བྲལ་རྒྱུན། །འགའ་ཞིག་ཤེས་རྣམས་བྱབ་ཆོད་སྦྱོན་པའི་གར། །མང་བོའི་སྤྱན་
མདའ་གཏད་བྲལ་ཅི་ཡང་བྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ཚུལ་པ་བོ་ལ་ལའི་ཚུལ་གྱི་ནད་དུ་ནོར་
འབྲུལ་འབྲུམས་སྐྱས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་མང་བོས་གང་བ་དང་། །ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱོད་ཕྱེ་སྤྱང་བོའི་ཕྱེ་བཞིན་
དུ་གཞན་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་བདུས་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ལས་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་
དང་། །འགའ་ཞིག་གིས་ཆེག་དང་དོན་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་བའི་རྒྱན་གཏམ་བསྐྱིགས་པ་དང་། འགའ་
ཞིག་གིས་ཤེས་པར་རྣམས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་བྱབ་ཆོད་དེ་ཉམ་པ་བྱས་ཏེ། ཐག་བཅད་པ་སྦྱོན་
པའི་རྣམས་གར་འབྲལ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞུང་མང་བོའི་ནད་དོན་སྤྱན་ནག་ནད་དུ་མདའ་འཕངས་
པ་ལྟར་སྒྲོ་ཅི་གཏད་སོ་དང་བྲལ་བ་ཅི་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་
གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་བསྐྱེས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ད་དུང་ལྷ་ཕྱག་བྱུག་སྐད་བདེན་སྟུང་ནས། །བྱབ་དབང་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་
སྐས་དབའ་མང་གིས། །བྱབ་བསྟན་སྟེལ་བའི་བྱགས་ཁུར་མི་འདོར་བས། །འདི་བྱས་སྐལ་
མཉམ་ལ་བསམ་གཡར་ཁུལ་འདྲིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་དུང་བསྟན་པའི་གནས་ཆོད་ལྷ་

བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཕྱ་བརྒྱ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེན་ཡིན་སྐད་དེ། ཡིན་པར་གསུངས་པ་བདེན་སྟུང་ནས། ཐུབ་དབང་གི་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ཕྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་བོ་དག་གིས་ཐུབ་པའི་བཟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁུར་དེ་མི་འདོར་ལྟ་བུ། བདག་གིས་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཚུམ་པ་ཞིག་བྱས་ན་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དག་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བསམ་ནས་གཡར་ཁལ་ཅོམ་དུ་བྲིས་པའང་ཡིན། ཞེས་ཁེངས་སྤྲངས་དང་བཅས་ཏེ་ཐུབ་བཟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་མི་འདོར་བར་བཟན་པ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་དོ།

བདེན་བཞིའི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་ལམ་བཟང་བསྐྱམས་རིགས་པར་བཟན་པ་དང་། ལུགས་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བཅུགས་པར་བཟན་པ་དང་གཉིས་སོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལ། འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་བུར་རྒྱ་འབྲས་ལམ། །སྤྱི་ལ་བཟན་འདི་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་ཅན། །གཅིག་ཏུ་བདེ་ལ་བྲངས་ཤིང་དགེ་བའི་ལམ། །བྲང་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་ཡུལ་བསྐྱམས་པར་རིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་རྒྱ་ཁྱེན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བདེན་གཉིས་དང་། རྣམ་བུར་སྤྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ནི། རྒྱ་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལམ་བདེན་བཞི་བྱང་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་སོ་སོར་བཟན་པ་འདི་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལྷན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བའི་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བྲངས་ཤིང་། ད་དུང་ཡང་འདྲན་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་ལམ་བྲང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ཕྱན་འདས་ཀྱི་ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་ཡུལ་ཏེ་ལམ་འདི་བསྐྱམས་པར་རིགས་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་རིགས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་སྒྲོར་བའི་རྒྱན་དང་། བྱི་མ་གཉིས་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། འགོག་བདེན་རྟག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་

བྱ་དངོས་མིན་ཡང་། ལམ་བདེན་ཉམས་སྲ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་བདེན་ཐོབ་དགོས་སྐབས།
འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ནམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། མཁས་ཚྱངས་སྣ་ཚོགས་གཏམ་གྱིས་འཕགས་རྣམས་ཀྱང་། །སོམ་ཉིད་
རྒྱལ་ཐིམ་པ་སྣམ་བྱེད་པའི། །ལོག་པའི་བྱ་བ་ཀྱན་བཅད་འཕགས་སེང་དང་། །རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་ལྷགས་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བརྩྭ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། མཁས་པར་རྫོམ་ཡང་དོན་ལ་
རྫོངས་པའི་ལོག་བཤད་སྣ་ཚོགས་པའི་གཏམ་གྱིས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སོམ་ཉི་ལྟེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྱ་
བའི་རྒྱར་ཐིམ་པར་འགྱུར་སྣམ་དུ་དོགས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལོག་བཤད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་དགག་
གཞག་གི་རལ་གྱིས་བཅད་དེ། འཕགས་སེང་དང་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བཟང་བོ་དྲི་མ་མེད་
པའི་རྒྱལ་མཚན་བརྩྭས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚིགས་རྒྱུ་དང་བོ་གཉིས་རབ་བཏགས་སྣམ་སྦྱ་ཅན་དང་།
ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་ལ། དཔའ་བའི་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡིན་ནོ།

སྐབས་གསུམ་གྱི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་སྐུ་གསུམ་རིན་ཆེན་རྟེན་པར་བསྟན་པ། མཁྱེན་གསུམ་ལོར་བྱ་རྟེན་པར་བསྟན་པ་
གཉིས་སོ། །

དང་བོ་ནི། སྤྲས་པ། སྣ་ཚོགས་ལས་ཉོན་ཆུ་ཕྱིན་འཛིན་ཁྲིས་གང་། །སྦྱེ་ག་ན་འཆིའི་ཅ་
སྒྲོང་ཆེར་འབྲུག་པའི། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་གཤམ་བྱེད་སྐབས་གསུམ་གྱུར། །རབ་འབྲུགས་
སྐུ་གསུམ་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་མད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་ཕྱ་རགས་དང་རིགས་སྣ་ཚོགས་པའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆུ་ཕྱིན་འཛིན་ཏེ་ཆུ་ཕྱིན་ཁྲི་ཕྱག་གིས་གང་ཞིང་སྦྱེ་ག་ན་འཆིའི་ཅ་སྒྲོང་
ཆེས་ཆེར་འབྲུག་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་གཤམ་བྱེད་སྐབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གྱུར་རབ་
དུ་འབྲུགས་ནས། ཆོས་ལོངས་སྤུལ་གསུམ་གྱི་སྐུ་གསུམ་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་

སྟེ། ལས་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། འདོད་ཁམས་སུ་འཕེན་བྱེད་ལའང་བདེ་
འགོ་དང་ངན་འགྱུར་འཕེན་བྱེད་ལྷ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མྱོང་འཇུག་གི་དབང་གིས་དབྱེ་
བ་གསུམ་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས། བྱས་ལ་མ་བསགས་པ། བསགས་ལ་མ་བྱས་པ། བྱས་བསགས་ཆོང་
བ་སོགས་ལྷ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལའང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ཅ་
བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ལྷ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། ལྷ་ཚོགས་ལས་ཉོན་ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེ་དག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཆུ་སྤོང་གཏུག་པ་ཅན་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་
པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཐར་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆིའི་སྤྲུལ་བསྐལ་བརྒྱད་མར་
མྱོང་དགོས་པ་དེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཁྲོད་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཆེར་འབྱུག་པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད།
ལས་ཉོན་ལྷ་ཚོགས་པ་དང་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆིའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ལྷས་
བསྐྱས་པའི་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་ཆུ་སྤོང་འཇིན་ཆེས་མང་བོས་གང་ཞིང་། རྩ་ཁྲོད་འཇིགས་སུ་རུང་བ་
དང་ལུན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པ་
ལ། སྐབས་གསུམ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པས་སྐབས་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་ཆལ་བྱེད་གྱི་གྲུའི་གཞུགས་
སུ་བཀོད། སྐབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ནི། སྐར་འཁྱུགས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་
སྒྲིང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱེད་པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པས། ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ནི་མཐའ་དག་གཞུགས་
ཅན་དང་མད་བྱུང་གི་ཉམས་ལུན་ཡང་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བོད་བློན་དབང་བྱེ་བས་བཟོད་དཀའི་གནས། །ཕྱབ་མཐའ་སོ་སོའི་
འཁྱུགས་མང་ཆུ་གཏོར་ཆོགས། །མཐོང་ཡང་རྩམས་མིན་དངོས་བརྒྱད་བླ་ད་རིའི། །སྤྱིང་
བཟོད་མཁྱེན་གསུམ་ནོར་བྱ་ཐོབ་པ་འདི། །ཆི་ལམ་མིན་ནམ་བཤལ་བ་དུ་མ་བྱ། །ཀར་
གཉིས་མཚོག་གྲུར་དེད་དཔོན་བསྟེན་ནམ་མཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
ཡུལ་དང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་དྲན་དབང་སྟེ་མཁས་དབང་བྱེ་བ་སྟེ་ཆེས་ཤིན་དུ་མང་བོས་བགྲོད་
པར་དཀའ་བ་སྟེ་ཤེས་དཀའ་བའི་གནས། སྐབ་མཐའ་བཞི་སོགས་སྤྱི་ནང་གི་སྐབ་མཐའ་སོ་སོའི་རང་

རང་གི་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་མང་བོ་ཚུ་གཏེར་སྤྲོ་ཚེགས་པ་དེ་མཐོང་ཞིང་ཤེས་ན་ཡང་། དེས་ངོམས་
པ་མིན་པ་སྟེ་མ་ཚེམས་པར། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་སྟོན་པའི་རྒྱན་མདོ་དང་བཅས་
པའི་བླ་ད་རིའི་སྤྱིང་སྟེ། རི་བོ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བསྐོད་ནས། གཞི་ལམ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནོར་
བྱ་ཐོབ་པ་འདི་ནི། ཨ་རེ་དགའ་བ་ལ་ཆེ་ལམ་དུ་ཆིས་པ་མིན་ནམ། ཡང་ན། བསྐལ་བ་དུ་མ་ཅུ་རྒྱུ་
གཉིས་རྒྱུས་གྱི་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ཐུན་འདས་དེད་དཔོན་དུ་བསྟེན་པ་མིན་ནམ་
ཆེས་ངོ་མཚར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་བོས་ཤེས་དཀའ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སོ་
སོའི་ལྷགས་མང་ནི་ཚུ་གཏེར་ཏེ་མཚོ་སྤྲོ་ཚེགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་
ཅུ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་བླ་ད་རིའི་སྤྱིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མཁྱེན་གསུམ་ནོར་བུའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་དཀའ་བ་རྟེན་པ་འདི་ཆེ་ལམ་མིན་ནམ་ཞེས་ཐེ་
ཚོམ་པའི་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་དེད་དཔོན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་བསྟེན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནམ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུས་པའོ། །ཁོང་གི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་། འོག་གི་རྒྱུ་
བ་དུག་པོ་འདིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱལ་ཐབས་ལ་དབང་འབྱོར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་
མཛད་དུ་བྱུང་བ་བཞུན་ཏོ། །

སྤྱན་ལྡན་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདིར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རོལ་བར་བཟུགས་པ་ནི། སྤྲུམ་པ། སྤྱབ་བཞུན་རྒྱ་
བོའི་འབྱུང་གནས་ལར་ཕྱིན་གྱི། །མ་རྩས་མཚོ་ཆེན་འཆད་པའི་གངས་རི་ལ། །འཕགས་
མེད་བདེ་འབྱུང་རྣམ་འབྱུལ་མཛད་བྱུང་གིས། །མཁས་དབང་བྱེ་བས་དུས་ཀྱན་རོལ་བ་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་རོལ་བའི་གནས། ཇི་ལྟར་རོལ་བའི་ཚུལ། རོལ་བ་བོའི་གང་ཟག་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་འབྲེན་སྤྱབ་པའི་བཞུན་པ་རྒྱ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་མ་རྣོས་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ལས་འཆད་པའི་འབྲུང་ཁུངས་གངས་ཅན་རི་ལ། ཞེས་གང་ལ་རོལ་བའི་གནས་པར་བྱིན་རི་བོ་གངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། འཕགས་སང་བདེ་འབྲུང་སྟེ་མེ་ཆེན་དབང་ཕྱག་གི་ངང་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དག་གིས། ཞེས་རྩེ་ལྷར་རོལ་བའི་ཚུལ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་བོ་གཉིས་པར་བྱིན་ལ་རོལ་བའི་མཛད་པ་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱག་གངས་ཅན་རིར་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། དེ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱི་མཁས་དབང་བྱེ་བ་སྟེ་ཆེས་ཤིན་དུ་མང་བོས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་རོལ་ཞིང་ལོངས་སྟོན་པ་འདི་མད་དུ་བྱུང་བའོ། ཞེས་རོལ་བ་བའི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བའོ། སྤྱིར་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་ཁུ་སྤྱང་ཐམས་ཅད་མཚོ་མ་རྣོས་པའི་བདག་པོའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁུ་འགོ་གངས་ལ་ཐུག་ཟེར་བ་བཞིན། ཁུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རི་བོ་གངས་ཅན་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པས། འདིར་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མཚོ་མ་རྣོས་པ་ཡང་གངས་ཅན་རི་ལས་ཆད་པའམ་བྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས། མཚོ་མ་རྣོས་པ་གང་ལས་ཆད་པའི་གངས་ཅན་རི་ཡིན་པ་དཔེ་དོན་སྤྱར་རོ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྷར་མེ་ཆེན་དབང་ཕྱག་རི་བོ་གངས་ཅན་དུ་དཀའ་ཐུབ་ལ་རོལ་བ་དང་། འཕངས་སང་ཤར་བྱིན་ལ་རོལ་ཚུལ་དཔེ་དོན་སྤྱར་ཏེ། ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་སྤྲོས་པའོ།

གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གི་མཐུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་འདིས་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་ནི། སྤྲོས་པ། གང་གིས་ཟིན་ན་ཉན་མོངས་དག་གིས་ཀྱང་། །བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་ཤར་བྱིན་འདི། །མད་བྱུང་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་བྱེད་པ། །བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཁམས་གསུམ་སྤྱོད་མར་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གང་གིས་ཞེས་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་སྤྲོས་ཏེ་གིས་ཞེས་

གསུམ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་སྒྲོས་པ་དེས་ཟིན་ན། ཉོན་མོངས་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་
བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་གོང་དུ་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་སྒྲོས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཟུང་
སྟེ་ཤར་ཕྱིན་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་རྒྱུགས་སྟེན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི། བྱིས་པ་
སྟེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དུས་ནས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་མར་གྱུར་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
ཐབས་གཞན་དོན་ཁུར་འབྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་ཟིན་ན།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས། ཉོན་མོངས་པ་དག་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་
པའི་རྒྱར་བསྐྱར་དེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེབས་ཀྱི་མུ་ཁུང་གིས་བྱིས་ཐབས་ལ་
གནས་ནས། སྤུས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་རང་ཉིད་སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ཡིན་ཡང་། ཀ་ལ་པིང་ཀས་སྒྲོ་ངའི་སྐྱབས་ནས་སྐད་འབྱེན་པ་ལྟར། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་བཅོན་པས། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུ་དག་གིས་ཀྱང་
ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་དེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །
འཁོར་བའི་བཅོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམས་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་
བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་སྐྱེད་
བྱེད་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པའི་མཇུག་གི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། གཞུང་འདི་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ། བདེན་གཉིས་ཡ་མ་བུལ་བར་བསྟན་པ།
ཤར་ཕྱིན་ལ་འོངས་སྦྱོང་པར་བསྐྱལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིས་པ། འཕགས་སང་གཅིག་དུ་གྱུར་རམ་ཡང་ན་རྗེ་ཡབ་སྐུ་། །ལྟན་ཅིག་

ཡང་ཡང་དབྱད་པས་མ་ལུས་མཁས་རྣམས་ཡིད། །བཀྲགས་བཞིན་ཆགས་བཞིན་དད་
བཞིན་འདུན་བཞིན་སྐལ་ལྷན་ཆོགས། །བསྟོད་བཞིན་དབྱེས་བཞིན་ངོ་མཚར་ཕུལ་བྱང་ལྟ་
བྱར་སློང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་སེང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་རམ། ཡང་ན་རྗེ་ཡབ་ཟས་རྣམས་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཡང་ཡང་བརྟག་དབྱད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་གཅིག་ཀྱང་
མ་ལུས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གཞུང་འདིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་བཀྲགས་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་
འཕྲོག་ཅིང་འདི་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་བཞིན་དང་དད་ཅིང་གྲས་བཞིན་དང་། ཡིད་འདུན་བཞིན་དུ་
ངོ་མཚར་བར་འཛིན་ལ། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟོད་བཞིན་
དང་དགའ་ཞིང་དབྱེས་བཞིན་དུ་ངོ་མཚར་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་འདི་ལྟ་བུར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་སློང་
བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལྷན་རབ་རྟོག་གི་རྒྱ་གི་སྟོན་སྟོན་སྟོན་གཟུ་
བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་ཅིང་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་
པ་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་མཚུག་དང་ཀྱང་བ་ཐ་མས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་མགྱུ་
ནས་བསྟོད་ཅིང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བར་སློང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ལ། འདི་ནི་སེམས་ལྷན་རབ་རྟོག་
གི་རྒྱ་གི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལྷན་འཕགས་སེང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་བཏགས་
པ་དང་། རྗེ་ཡབ་ཟས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་ནས་བརྟག་དབྱད་དང་གོས་བསྐྱར་གྱིས་གཞུང་འདི་
བརྩམས་པ་མིན་ཡང་དེ་ལྟར་སྟོན་བཏགས་ནས་སྤྲས་པས་རབ་རྟོག་གི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་མཐུན་
སྟན་ངག་རྩ་བ་ལས། སེམས་ལྷན་དེ་ཡི་ཆོས་གང་གཞན་གནས་པར། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྟོན་བཏགས་
རབ་རྟོག་གི། སྟོན་ལྷན་དེ་ནི་སེམས་ལྷན་རབ་རྟོག་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རབ་རྟོག་གི་སྟོན་
དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། ཀྱང་བ་དང་བོའི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་རམ། ཞེས་པའི་རམ་སྟོན་དང་། འོག་གི་བཞིན་སྟོན་
རྣམས་ཀྱང་རབ་རྟོག་གི་སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷན་དང་དོགས་དང་ངེས་དང་འདྲ་མིན་
ནམ་། རབ་ཞིན་དང་ཡང་སོགས་རབ་རྟོག་སྟོན་ཏུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་རི་མོ་གྲུ་མང་ལ་མཚར། །མཁས་རྣམས་དོན་དམ་དམིགས་
པ་ཀྱན་བུལ་ཡང་། །ཀྱན་རྩོམ་སྒྲུ་མའི་རྩོལ་བ་མི་འཆར་བའི། །བདེན་མིན་རྒྱན་མིན་ཡ་

མཚན་རྟག་ཏུ་སྒྲིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོ་དམན་སྣ་བཅད་སྣ་སྟོན་སྟེ། རི་མོ་གྲུ་གྲུ་གིན་ཏུ་མང་ལ་མཚར་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡིན་མོད། གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟེ་སྣ་བཅད་ཀུན་དང་བྲལ་
ཡང་། ཀུན་རྫོབ་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་དེ་མེད་པ་མིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་
མའི་རོལ་བ་མི་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱིས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་མིན་ཡང་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་
རྒྱན་པ་མིན་སྐབས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་མཐའ་བྲལ་དབྱེད་མའི་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་
ལེགས་བཤད་ལ་མཚན་པ་དུས་རྟག་ཏུ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དམ་དམིགས་པ་ཀུན་
བྲལ་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཡང་སྟེས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣ་ཡང་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །འདི་ནི་ཁོང་གི་སྟན་པ་ཅུ་བ་ལས། ཤར་བའི་
ངེས་ཚིག་ཡོད་ཕྱིར་གྲགས་མིན་འདྲ་སྟོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤར་ཕྱོགས་གོ་ཁྲ་བ་འདོད་པའི་
རབ་དངས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་སྟེ་མས་སྟེ་ལ་བའི་སྟེ་བདེན་ཚིགས། །མེད་པའི་འབྱོར་བྱེད་
མཛེས་སྟེ་མ་ཆུང་ལ་གཉེར་མ། །མ་ཟིན་དོན་ཆུང་ཀུན་སྣངས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །རྣམ་སང་ལོངས་
སྟོད་རྫོགས་པ་རྟག་རོལ་གྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་
སྟེ་མའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་ནས། ཀུན་འབྱུང་སྟེ་མའི་རྣམ་སྟེ་གས་སྟེ་ལ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་སྟེ་བདེན་
སྣ་ཚོགས་པས་བསྟུས་པའི་མེད་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་འབྱོར་བྱེད་དང་མཛེས་སྟེ་མཐའ་དག་ཆུང་
གཉེར་མའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུང་གཉེར་མ་མ་ཟིན་ཟིན་འདོད་ཀྱི་དོན་ཆུང་ཀུན་
ཏེ་ཆང་མ་སྣངས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་སང་ལོངས་སྟོད་ལོངས་སྟེ་རྫོགས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་རོལ་བར་
མཛོད་ཅིག་གྱི། །ཞེས་བསྟུལ་བའོ། །རྣམ་སང་ནི་ལྟའི་མིང་སྟེ། ལྟ་ལ་གཉིད་མེད་པས་རྣམ་སང་ཅེས་
བརྗོད་དོ། །ངེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་སང་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་རྟག་རོལ་གྱི། །ཞེས་པ་མ་བསྟུས་པའི་

གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ།

གཞུངས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གཞུངས་ཐོབ་པར་བཞུན་པ་དང་། འཁྱལ་བ་བསལ་བར་བཞུན་པ་གཉིས་སོ།

དང་པོ་ནི། ལྷན་པ། ཆེ་རབས་སྐྱུངས་པའི་པད་མས་རབ་བྱབ་པའི། །ཐོན་བསགས་
ཆེགས་གཉིས་འོ་མའི་མཚོ་ཆེན་ལས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་གཞུངས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་
མ། །བཟོད་ཐོབ་ཆངས་པའི་བྱ་མོ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆེ་རབས་མང་བོར་སྐྱུངས་
པའི་སྐྱུངས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་པད་མས་རབ་བྱ་བྱབ་པའི་ཐོན་བསགས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆེགས་གཉིས་འོ་མའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས། ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་གཞུངས་ཀྱི་ལྷ་མོ་དབྱངས་
ཅན་མ་འཁྱུངས་སོ། །ཞེས་རྒྱུ་ལ་དང་བོ་གསུམ་བསྐྱུས་ཤིང་མ་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་
དང་། བཟོད་པའི་གཞུངས་ཐོབ་པ་འདི་ནི་ཆངས་པའི་བྱ་མོ་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་
རབ་རྟོག་མ་ཡིན་ནམ་གྱི་སྐྱ་ཅན་གྱིས་སྤྲས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་མྱོངས་སྟོ་ཆེན་ཀན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གདོང་། །འཁྱལ་བའི་གནམ་དུ་འཕྱར་དེ་
ལེགས་བཤད་གྱི། ཐལ་འགྱུར་སེན་མོས་བཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི། །གཞུངས་བཞིའི་ཞལ་རས་འགྲོ་ལ་
མཚོག་ཏུ་བཞད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་གཞུངས་བཞི་སོགས་ལ་མྱོངས་པའི་སྟོ་ཆེན་ཏེ་ཆངས་པ་
ཀན་ཡང་འཁྱལ་བའི་གདོང་གནམ་དུ་འཕྱར་བ་དེ་ལེགས་བཤད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་སེན་མོས་རྒྱས་པར་
བཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་གཞུངས་བཞིའི་ཞལ་རས་བཞི་འགྲོ་བ་རྒྱུས་ལ་མཚོག་ཏུ་བཞད་དོ། །
ཞེས་པ་ལྟེ། གཞུངས་ཀྱི་དོན་ལ་མྱོངས་པའི་དྲི་མ་དང་ལྷན་པའི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་པ་བོ་ལྷ་མ་དག་ཆངས་
པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། ཆངས་པ་ལ་སྟོ་ཆེན་ཟེར་བ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ཆངས་པའི་སྟོའི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པས་སྟོ་ཆེན་ཞེས་སྟོན། འཁྱལ་ལྷན་ཡིག་འཛིག་

མཁན་དེ་དག་ལྟར་བྱུང་ནན་པ་ཡིན་པ། ནན་ཡང་ཞེས་ཚངས་པ་ནན་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཚངས་པ་བདག་སྤྱེས་ལྟ་ལས་ནན། ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་གཏམ་རྒྱུད་ལས། སྤྱོན་ཚངས་པས་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་མོ་ཞིག་སྤྲུལ་ནས་དེ་ལ་
རང་ཉིད་ཆགས་ཏེ། བྱ་མོ་དེ་ཕྱོགས་བཞིར་བསྐྱར་བ་ལ་བལྟས་པས་གདོང་བཞི་བྱུང་། ཉིང་དུ་སོང་བ་
ལ་བལྟས་པས་གདོང་གཅིག་སྟེ་ཕྱ་བྱུང་བ་དབང་ཕྱུག་གིས་ནམ་མཁའ་ནས་མཐོང་ནས་དེར་ངོ་ཚ་
བས་ཆད་ལས་ལ་ཉིང་གི་གདོང་དེ་བཅད། དེ་ནས་གདོང་བཞི་བ་ཞེས་གྲགས་པ། གཏམ་རྒྱུད་དེ་དང་
སྤྱར་ནས། ཡིག་འཛིག་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་ནི། གདོང་ལྔ་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་འབྲུལ་གཏམ་བཤད་པ་དེ། གདོང་བ་ལྔ་བས་གནམ་དུ་བལྟས་པའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སེན་མོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲུལ་
བ་ཅད་ནས་བྱུང་བ་དེ་སེན་མོས་ཉིང་གདོང་བཅད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། འབྲུལ་བ་བསལ་ཤུལ་
དུ་གཟུངས་བཞིའི་ནམ་བཞག་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་དེ། ཚངས་པའི་ཉིང་གདོང་བཅད་ཤུལ་གྱི་
གདོང་བཞི་བོས་འགྲོ་བ་ལ་བལྟས་ནས་བཞད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་
གྱིས་བརྒྱན་པའོ། །གཟུངས་བཞི་ནི། བཅོད་པ། ཆོས། འོན། ལྷགས་ཀྱི་གཟུངས་བཞི་སྟེ། འདིའི་གོང་དུ་
ཡིག་ཆར་ཤིན་དུ་གསལ་ལོ། །

སྐབས་དང་བོའི་མཚུག་གི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱོན་ཉོན་པ་ལ་སྤུལ་བ། སྤྱོད་ལྟ་ནམས་དགའ་བའི་ཡུལ་
ཡིན་པར་བལྟན་པ། འགྲོ་བའི་སྤྱོད་དང་འཆོམས་པར་སྤྱོས་པར་བལྟན་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ལྷས་པ། མངར་བའི་རོ་མཆོག་ཀྱན་མཆེན་བླ་ཀྱུ་ལ་ཡི་འབྲས་བུའི་ཁྱར་
དུ་བྱུང། ཆོས་བཅུའི་འདབ་མ་རབ་རྒྱས་ཁྱད་འཕགས་རི་མོ་འབྲས་འཆར་མདོ་རྒྱན་

འཕྲོས། །ཕན་ཚུན་སྤེལ་བའི་ཡལ་འདབ་པར་ཕྱང་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་ཆོགས་འཕྱང་
འཕྱུལ། །ཕྱང་རིགས་བྱེ་བའི་རྩི་བཟང་དང་འབྲུལ་ཐོན་མེད་མཆོད་སྤྱིན་སྟོན་མཆོག་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙུན་བྱ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མངར་བའི་རོ་མཆོག་
དང་ཐུན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་བོ་བླ་ཀྱ་ལ་ཡི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པས་ཕྱང་ཤིན་ཏུ་
དྲུང་བ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩེའི་འདབ་མ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། ཕྱང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་རི་མོ་འབྲུམ་ཕྱག་འཆར་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཙ་བའི་མདོ་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འཕྲོས་དག་
པན་ཚུན་སྤེལ་བ་སྟེ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གོ་བ་སྟེར་བའི་ཡལ་གའི་འདབ་མ་པར་ཕྱང་
དུ་གཡོ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་པའི་འཕྱང་འཕྱུལ་དང་ཐུན་པ་ཕྱང་དང་རིགས་པ་བྱེ་
བ་འབྲུམ་ཕྱག་དུ་མའི་རྩི་བཟང་གི་དང་ཕྱོགས་བརྩུར་འབྲུལ་བའི་ཐོན་མེད་པའི་མཆོད་པའི་སྤྱིན་
སྟོན་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱད་འདི། ཐུབ་པའི་དབང་བོ་སྟོན་པ་མཆོག་ལ་འབྲུལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ།
བཙུན་བྱ་སྤྱུ་མེད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་བོ་དེ། བླ་ཀྱ་ལའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།
རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩེ་བོ་ལེགས་པར་བཤད་པ་མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་རྒྱས་ཤིང་ཕྱང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་རི་མོ་འབྲུམ་འཆར་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མདོ་རྒྱན་འཕྲོས་དང་འཕྲོས་གཞི་
པན་ཚུན་སྤེལ་ཞིང་གྱུང་བསྐྱེག་པ་དེ། དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་པར་ཕྱང་དུ་གཡོ་བ་ལ་རིན་
པོ་ཆེའི་འཕྱང་འཕྱུལ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཆོག་ལ་ཐོན་པའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་
ཀྱི་ནང་གི་ཆ་རྣམས་ཆང་མ་གཟུགས་སུ་བཀོད་ལ། ཆ་ཅན་གཞུང་འདི་སྟོན་མེད་མཆོད་སྤྱིན་ཞེས་པ་
ཅུམ་ལས། དཔག་བསམ་གྱི་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པས། ཆོགས་བཅད་འདི་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཟབ་དོན་ཤེར་བྱིན་བྱང་འགྲོའི་སྟིང་བོ་ནི། །ཐོན་སྐྱུངས་མ་ལ་ཡལ་ཡི་
རིགས་སྟེས་པ། །མ་སྐྱུངས་སྟིང་བའི་དགག་སྐྱུབ་བྱང་འགྲོའི་འཇིགས། །སྟོན་ཐོས་ལག་ཐུན་
ཆོགས་ཀྱི་དགའ་སྟེས་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟབ་དོན་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་བྱང་འགྲོའི་
སྟིང་བོ་སྟེ། ཅན་དན་སྐྱུལ་གྱི་སྟིང་བོ་དེ་ནི། བདག་གི་སྟོན་སྐྱུངས་སྟེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རི་བོ་མ་

ལ་ཡའི་ངོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་ལྷགས་ལ་མ་སྦྱངས་ཤིང་དོན་ཐོག་ཏུ་མི་ཁེལ་བར་ཚིག་
སྟོང་བའི་དགག་སྒྱུབ་སྒྱུར་ལེན་པ་དག་ནི་བྱང་འགོ་སྟེ་སྒྱུལ་ལ་འཇིགས་མོད། སློ་གྲོས་དང་ལྡན་
པའི་མཁས་དབང་ལག་ལུན་ཏེ་སྤང་བོ་ཆེ་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
སྟེ། ཟབ་དོན་སྟོན་པའི་ཤར་ཕྱིན་ཅན་དན་སྒྱུལ་གྱི་སྟིང་བོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཁོང་གི་སྐྱེས་སྟོབས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་རི་བོ་མ་ལ་ཡའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཁོང་གིས་ཤར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཅན་
དན་སྒྱུལ་སྟིང་མ་ལ་ཡར་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མ་སྦྱངས་པར་ཚིག་ཅམ་སྟོང་བའི་དགག་
སྒྱུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚོམ་མཁན་ནི། སྒྱུལ་སྟིང་གི་སྒྱུལ་ལ་འཇིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་ཁོང་གི་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་དགག་སྒྱུབ་ཀྱི་ཟེལ་མི་བཟོད་པར་འཇིགས་པའི་དོན་ཡིན། སློ་ལྡན་མཁས་པ་རྣམས་སྤང་བོ་
ཆའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། སྤང་བོ་ཆེ་རྣམས་སྒྱུལ་ལ་མི་འཇིགས་པར་མ་བཟོད་ཅན་དན་སྒྱུལ་སྟིང་གི་ངི་
ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཅན་དན་གྱི་བསེལ་བའི་རེག་བྱ་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་
པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་འདིའི་དགག་སྒྱུབ་ལ་མི་འཇིགས་པར་མ་བཟོད། འདིའི་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་བྱད་ཆོས་ཀྱིས་ཐུགས་ཡིད་ཆོམ་ཞིང་དགའ་བར་འཇུག་བས་སོ། །འདི་ནི་ལྡན་པའི་གཟུགས་
ཅན་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། དྲ་ཞིབ་བཤད་ན་མཁས་པའང་འབྲུལ་བསྐྱེད་ལ། །རྒྱ་ཆེར་སྦྱོས་ན་ནམ་
མཁའ་དོག་བྱེད་མཁན། །རྒྱ་བོད་ལྷགས་ཀྱན་སྒྲོ་གྲོས་གྲུར་གནས་པའི། །ལེགས་བཤད་
འགྲོ་སྒྲོར་འཆམས་སྦྱོས་རྩེ་བཙུན་བཞེན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་དྲ་ཞིབ་ཞིབ་པར་བཤད་ན་
མཁས་པ་ཡིན་ནའང་སྒྲོར་མི་ཤོང་བར་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་པར་འཇུག་ལ། རྒྱ་ཆེར་སྦྱོས་ན་ནམ་མཁའ་
ཡང་དོག་པོར་བྱེད་ཐུབ་མཁན། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ལྷགས་ཀྱན་རང་གི་སྒྲོ་གྲོས་
ཀྱི་གྲུར་གནས་པ་སྟེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བདག་གིས། ལེགས་བཤད་འདིར་
གདུལ་བྱའི་འགོ་བ་དག་གི་སྒྲོ་དང་འཆམས་པར་སྦྱོས་པ་ནི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བཙུམས་
པ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲོ་གྲོས་གྲུ་གནས་པའི་ཡན་གྱིས་ཚོམ་པ་བོའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་བ་བཟོད་

འདི་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འགྱུར་བྱས་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་འཆོལ་བ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ཚུལ་པར་
དམ་བཅའ་བ། ཚུལ་པར་རྒྱ་བར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲོ་བའི་དུས་ནའང་པཙུང་བའི་ཉིང་ལྟོབས་རྒྱལ་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཅིང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་པལ་པལ་པལ་པལ་གཉིས་པ་རྩལ་བྱེད། །མུ་བཞིའི་
གོ་འཕང་མཐོང་འཛེགས་མཆན་གྱི་རྒྱས་ཀྱང་འབྲོ་འདྲེན་པའི། །པད་དཀར་ལྷ་པ་བཟུགས་
མགོན་པོ་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་བྱུག་བྲུས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲོ་བའི་དུས་ན་སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་པོ་
འཆིང་བ་ཀུན་ལྟན་གྱི་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་དཔུལ་བའི་མིང་རྟ་འདྲེན་པའི་གྲུང་སོགས་སྤྱི་བ་
བཞེས་པའི་ཆོ་ནའང་ཉིང་རྩེ་དང་ཉིང་ལྟོབས་རབ་དུ་རྒྱལ་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། །ས་ལམ་གྱི་

ནམ་པའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་ཀུན་ཐུགས་ཉམས་སུ་རབ་དུ་བཞེས་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་མཐར་ཕྱིན་ནས། སླ་ན་མེད་པའི་སྐྱུ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཐོན་
པོར་འཛོགས་པ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། མཚན་གྱི་སྐྱུ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
འགྲོ་བ་ནམས་ངན་སོང་དང་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་པད་མ་དཀར་པོ་ལྟར་
བསྐྱགས་པའི་མགོན་པོ་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་ཡིད་དང་བས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ། དུས་ནའང་ཞེས་
པའི་འང་སྤྱིའི་དོན་ནི། ཉོགས་པ་མཐོན་པོར་སྟེབས་པའི་དུས་སུ་མ་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། ཕྱག་
བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་ཏེ་སྐྱེ་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། འོག་གི་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་
ཚིག་དག་འདྲེན་པའོ། །འདི་ནི་དོན་རྒྱན་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གི་འཛོལ་བྱའི་རྒྱུའི་རྒྱན་
དང་། ཉེར་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་དང་པོ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྟན་
ངག་རྩ་བ་ལས། ཐོབ་བྱ་གང་ཞིག་ཐོབ་བྱེད་བྱ་བ་དེས། ཐོབ་པར་སྟོན་པ་ཐོབ་བྱའི་རྒྱ་ཡི་རྒྱན། ཞེས་
དང་། སྟོང་སྟོབས་སྟོང་དང་བཅེ་སོགས་ཅི་རིགས་པའི། བསམ་པ་སླ་མེད་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་འོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིད་པའི་དུག་འབྱེན་ཞི་བའི་རྒྱལ་མེལ་བའི། ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་སྤྱིད་
པ་མུང་འདས་བཞིན། རྩོལ་མཛད་རྒྱལ་མུས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུག་རྒྱུས་མཚོག་ རབ་དང་
ཕུལ་དེ་རྒྱལ་ཚབ་གསུང་བཞིན་འགོད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིད་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཐུག་བསྐྱེལ་
གྱི་དུག་མ་ལུས་པ་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ཐུང་བའི་རྒྱལ་མ་
ལུས་པ་མེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སྤྱིད་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་དག་མུང་འདས་ལ་དབྱེས་པ་བཞིན་དུ་རོལ་
བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་མུས་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུག་རྒྱུས་མཚོག་དུ་གྱུར་པ།
རབ་དང་ཕུལ་དང་གྲུ་ཞོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་
པ་མགོན་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ་འགོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིད་མཐའ་དུག་དང་ཞི་མཐའ་རྒྱལ་

གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་མ་བཟུས་པས་མ་བཟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། མཐའ་
དེ་གཉིས་སེལ་བའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
འཁོར་བའི་གནས་ལ་རོལ་བ་ནི། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་དག་ཟུང་འདས་ལ་རོལ་བ་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དཔེ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདུ་འཛི་རྒྱན་པོའི་ཟོལ་སྦྱར་དང་། །དམན་པའི་བདེན་ཆགས་
སྟོམས་ལས་ཙམ་མིན་པའི། །ངལ་མེད་ངལ་བརྒྱས་དུབ་ཀྱང་ཆས་བྱར་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་
སྦྱོབ་འབུམ་གྱིས་འབྱུག་ལ་སྦྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པལ་བའི་ཆོ་འདིའི་སྤང་ཤས་
གྱི་དབང་དུ་སྤང་ནས་འཚོལ་སྦྱབ་དང་། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་སོགས་ལ་གཡེང་བའི་འདུ་འཛི་
དང་། རྒྱན་པོའི་ཟོལ་སྦྱར་ཏེ་མི་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་གྱི་བྲེལ་བེང་དང་། དམན་པའི་བདེ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་
པའི་འཁོར་བདེ་གཟུགས་སྒྲི་བྱི་རོ་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཟུང་འདས་ལ་ཞེན་པའི་
ཆགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ངལ་བ་མིན་ལ། སྟོམས་ལས་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ངལ་བ་མེད་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྦྱད་པའི་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་ལུས་པོ་དུབ་ཀྱང་ན་ཚོད་
ཆས་པར་བྱར་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་སྦྱོབ་སྟེ་བཙོན་འབྱུས་འབུམ་གྱིས་བསྟན་བཙོན་ཚོམ་པ་ལ་འབྱུག་
པར་སྦྱོའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི། དོན་རྒྱན་ཉེར་ལྷ་བ་བྱང་པར་བཟོད་པ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་རྒྱའི་
བྱང་པར་བཟོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྟན་ངག་རྩ་བ་ལས། བྱང་པར་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་
བྱང་པར་རྒྱས། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་བཟོད། །ཆེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་སྟེ། རྒྱའི་
བྱང་པར་འགའ་ཞིག་མ་དུབ་པ་དང་མ་ཆས་པ་མ་ཆང་ཡང་། བྱང་པར་གྱི་རྒྱ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོབ་འབུམ་
གྱིས་། འབྲས་བུ་བསྟན་བཙོན་ཚོམ་པ་ལ་འབྱུག་པ་བསྐྱེད་པར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་ཏེ་བརྟན་པའི་མཆུག་གི་
ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་འབྲེལ།

སྤྱི་ལ། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱན་རས་གློང་། །བརྟེ་བའི་འགྲོ་ལ་གཟིགས་
པ་མི་དམན་པས། །འཁོར་བ་དག་འཆལ་བཞིན་གཟིགས་འགྲོ་བ་རྣམས། །སྦྱོར་མཛད་
བྱམས་འཇམ་སྟིང་རྗེའི་གཏོར་སོགས་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་གནས་ན་འགྲོ་བ་
རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་མནར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱན་རས་གློང་གིས། སྟིང་བརྟེ་བའི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་པ་མི་དམན་པ་སྟེ་མཆོག་དུ་གྱུར་པས། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཇུག་པ་ནི། སྟེ་དག་འཆལ་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པར་གཟིགས་
ནས་འཁོར་བར་གནས་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་སྦྱོང་བར་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་འཇམ་
དབྱངས་སྟིང་རྗེའི་གཏོར་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པའི་
འཁོར་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྟེ་བའི་རྒྱན་
གྱིས་སྤྱི་ལའོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

སྤྱི་ལ། གནད་ཐོར་བྱིས་པའི་རྣལ་གཏམ་སྟེ་ཆོགས་དང་། །མཚུངས་མིན་རྣམ་
དཔྱད་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་བྱིས། །ཕྱགས་དན་སྒོ་བྱས་དན་པ་མོག་མོག་ཐོར། །ལམ་ཤེས་
འཁོར་གྱི་འོད་བཞིན་རབ་བཙུག་སྟེ། །ཡབ་ཕྱས་གཉིས་དང་རྗེ་བཙུན་འཕགས་སེང་
ཕྱགས། །ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ས་གསུམ་གསལ་འདི་སྟོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་གི་གནད་
དོན་ཐོར་ཏེ། བྱིས་པ་གཏམ་མི་ཆོས་པ་དག་གིས་རྣལ་རྟོག་གྱི་གཏམ་སྟེ་ཆོགས་སྤྱི་ལ་དང་མཚུངས་

པ་མེན་པར། རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། ལྷགས་ངན་པའི་སྐབ་
མཐའ་དང་སྒོ་གྲོས་ངན་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཞན་པ་མཐའ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ། སྟོན་སྟོན་པའི་འོད་
གྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་བོར་བྱས་པ་སྟེ། ལམ་ཤེས་གསུང་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་
ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བཅོམ་སྟེ། ཡབ་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་ཕྱས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་དང་རྩེ་
བཅུན་བྱམས་མགོན་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་རྣམས། ལྷ་མ་མེ་ལྷན་ནེར་ས་འོག་ས་སྟངས་ས་
སྟེ་ས་གསུམ་མམ་ཡང་ན་འདྲོད་ཁམས་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ས་གསུམ་དུ་གསལ་
བར་བྱས་པ་འདི་ལ་སྟོན་ཤིག ཅས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་དཔེ་རྒྱན་བསྐྱེས་པའོ།

ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འབྱུག་ དབྱད་པའི་མཐུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། འཕགས་སེང་རང་ལྷགས་འདི་ན་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། བཤད་དཀའ་བ་
གསལ་བར་བསྟན་པའོ།

དང་བོ་ནི། ལྷས་པ། རྫོངས་འདིར་འགལ་འདུ་མང་བྱིས་ཁུར་ཆེ་ཡང་། །ལེགས་བཤད་
སྐད་དུ་བྲག་ཆ་ཉར་སྟོག་བྱེད། །འཕགས་སེང་རང་ལྷགས་པད་མ་བྱེ་བའི་ཆོགས། །ཅིག་
ཆར་བཞད་པའི་འོད་སྟོང་འདི་ན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གངས་རྫོངས་འདིར་འགལ་འདུ་
ཅན་གྱི་གཞུང་མང་བོ་བྱིས་ཏེ་ནང་འགལ་གྱི་ཁུར་བོ་ཆེན་ཡང་། །ལེགས་བཤད་ཡིན་སྐད་དུ་བྲག་
ཆ་ཉར་གྱི་སྟོང་སྐད་སྟོག་པར་བྱེད་ཀྱང་། །ཤར་བྱིན་དོན་འཕགས་སེང་རང་ལྷགས་པད་མ་བྱེ་བའི་
ཆོགས་ཀྱི་འདབ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱེད་སྐབ་པའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་ཅན་གྱི་ཉི་མ་འདི་ན་
འཆར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་ནང་འགལ་གྱི་སྤྱང་བོ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་སྟོགས་རིས་
གྱིས་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཞེས་སྟོག་པ་ནི་སྟོང་སྐད་བྲག་ཆའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་ལ། འཕགས་སེང་

རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ཅིག་ཆར་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ལྷ་བྱ་ནི་ཡིག་ཆ་འདི་ཡིན་
ནོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་རྒྱན་དང་གཟུགས་ཅན་འདྲེས་མཐོ།

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་རང་བཞེད་གཞུང་འོ་མ་བྱ་རམ་གྱི། །མངར་བྱང་ཇི་བཞིན་ཤེས་
ཀྱང་བཤད་དགའ་བ། །ཁོ་བོས་ཀྱ་ཤའི་ཆེ་ལྷར་མ་འདྲེས་ཤིང་། །གསལ་བ་སྟོང་འཁུན་ཟ་
འོག་རི་མོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་
གི་བཞེད་པའི་གཞུང་གི་དོན་ནི། སོ་སོར་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དགའ་བ། དཔེར་ན། འོ་མ་དང་བྱ་རམ་
གཉིས་ཀྱི་མངར་བྱང་མི་འདྲ་བ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དགའ་བ་བཞིན་བཤད་དགའ་བ་
ཡིན་མོད། ཁོ་བོས་ནི་ཀྱ་ཤའི་ཆེ་མོ་ལྷར་སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཤིང་ཏེ་ཅང་གསལ་བ། རྒྱ་ནག་སྟོང་འཁུན་
ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་གོས་ཆེན་ཟ་འོག་གི་རི་མོ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀྱང་བ་
དང་བོ་གཉིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཚུས་དཔེའོ།

མཐོང་ལམ་གྱི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་འབྲེལ།

སྐྱས་པ། འབགས་ཡུལ་པའ་ཆེན་སོ་སོའི་མཐོང་ལམ་ལ། །བཞེད་ཚུལ་སྟོང་འཁུན་
གོས་ཀྱི་རི་མོ་ལྷར། །མ་འདྲེས་གསལ་བའི་གཟིགས་མོ་ལྷ་འདོད་ན། །གཉིས་པའི་སྐབས་
ཀྱི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་པ་རྗེ་ཏེ་ཆེན་
པོ་སོ་སོའི་མཐོང་ལམ་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ རྒྱ་ནག་སྟོང་འཁུན་ཡུལ་
ཀྱི་གོས་ཆེན་གྱི་རི་མོ་ལྷར་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་དོད་པའི་གཟིགས་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་བལྟ་
འདོད་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་
འདི་བསྟེན་ཅིག་ ཅས་པ་སྟེ། སྟོང་འཁུན་གོས་ཀྱི་རི་མོ་ལྷར་ཞེས་པ་དཔེ་རྒྱན་དང་། ལེགས་བཤད་མེ་
ལོང་འདི་ཞེས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ།

སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་མཆུག་གི་ཚེགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། སྐར་ཡང་ཕྱག་འཆལ་བ། ཉེ་ཆོ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་མི་རུང་བ།
མཆུག་ཏུ་དག་བ་བཟོ་བའོ།

དང་པོ་ནི། སྐུས་པ། བཟང་ཡས་རྒྱལ་བའི་བྱགས་རྩེའི་ཐུན་གྱིས་གཟིགས། །རང་རྒྱུད་
བྱམས་དང་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་གང་། །སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱས་སྐར་ཆོགས་བཞིན་བསྐྱར་
བའི། །སར་གནས་འཕགས་པའི་ཆོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཟང་ཡས་
ཏེ་གངས་ལས་འདས་པའི་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱགས་རྩེའི་ཐུན་གྱིས་
གཟིགས་ནས་རྩེ་ལ་བཟུང་ཞིང་། །རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་བྱམས་པ་དང་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་གང་ལ། སྐལ་
ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱས་སྐར་བ་སྐར་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
འཕགས་པའི་ཆོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་འདུད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱགས་རྩེ་
ཐུན་གྱི་གཟིགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། སྐར་ཆོགས་བཞིན་བསྐྱར་ཞེས་པ་དཔེ་རྒྱན་ཏེ་གོ་སྟོན་འོ།

གཉིས་པ་ནི། ས་བརྒྱུད་མི་ཚྭ་གསལ་གནས་དེར་ཡང་། །རྒྱལ་བས་མཉམ་བཞག་
བསྐྱངས་ནས་ད་དུང་ཆོགས། །རྒྱ་ཆེར་སོག་ཅིག་གདུལ་བྱའི་དོན་གྱིས་ཞེས། །བསྐྱལ་ན་
ཉེ་ཆོའི་དགེ་བས་ཆོག་འདོད་མཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་བརྒྱུད་པ་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
མི་ཚྭ་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེར་ཡང་། །རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཉམ་
བཞག་ལས་བསྐྱངས་ནས། ད་དུང་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོར་སོག་ཅིག་གདུལ་བྱའི་དོན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
བསྐྱལ་དགོས་ན། ཉེ་ཆོ་བའི་དགེ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་པ་ནི་ངོ་
མཆར་བའི་གནས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་བས་མཉམ་བཞག་བསྐྱངས་ནས་ད་དུང་ཆོགས། །ཞེས་པའི་
སྐབས་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱངས་ནས། ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་བ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་

ལ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་ནམ་དབྱེ་བསྐྱས་པ་ཅུང་མང་བས། འབྲེལ་ཚེ་བསྐྱས་པ་བསྐྱངས་ནས་
འབྲེལ་དགོས་ཏེ། ལུས་ཅུ་བ་ལས། ཚོགས་སྐབས་བཅད་པའི་སྒྱུར་བ་ནམས། ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་ཡོད་ན་
ཡང་། རྟེན་ཅི་དེ་བཞིན་སྒྱུར་བར་བྱ། ཁེས་གསུངས་སོ། མཉམ་བཞག་ལས་སྒྲོང་ཚུལ། རྒྱལ་བ་ནམས་
ཀྱིས་འགོག་ལས་སྒྲོང་བར་མཛད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། འདི་ནི་འགོག་རྒྱན་
བཅུ་གསུམ་པ་ཐོགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཆར་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱན་སྦྱོང་ཡུམ་ལྷ་མེད་པ། །འཕགས་མེད་དགོངས་
བཞིན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷགས། །བཤད་པས་མཁའ་མཉམ་མ་ལུས་འགྲོ་བ་འདིས། །ས་
བརྩའི་བཟོད་པ་སྒྱུར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དུས་གསུམ་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་
འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ནམས་སྦྱོང་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་འགམ་ལྷ་མེད་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན།
འཕགས་མེད་གི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡིན་པའི་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་
སྐུ་གྱི་ལྷགས་དེ་གསལ་བར་བཤད་པས། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་མ་ལུས་པའི་འགོ་བ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ས་བརྩའི་བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་
ཅིག་ཅེས་བསྒྲོ་བ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་སྟེ། འདི་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་
སྐྱས་པའོ། །སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་འགོ་མཇུག་དང་བར་སྐབས་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ་
རང་སྒྲོས་དཔག་ཚད་ཅུ་ཅུ་ཞིག་འབྲེལ་ཁུལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། ། ༥ ༥

༥༥། །སྐབས་གསུམ་པའི་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ།

ཐོག་མར་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་ཀྱིས་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཕྱག་འཇལ་བ་ནི། ན་མས། ཕྱག་འཇལ་བ།
ས་ནམ་བཅད། ན་མས་སྐད་དབྱངས། ནམ་པར་བཅད་བྱའི་སྐད་སྐད་གི་ནམ་བཅད་སྐད་སྐད་ཏེ་
སྐད་སྐད་དུ་དངས་པས། ན་མས་རྟེན་ལ་ཕྱན་རྒྱུན་བ་ཏི་ཕྱིན། དེའི་གོང་དུ་སྐད་ཕྱིན། རྟེན་དང་ལྷ་སོང་།

སྤ་བ་ཐོག་ཏུ་དངས་པས། སྤ་ཏི། རྣམ་པར་བཅད་བྱའི་སྤོས། གོང་གི་རྣམ་བཅད་སྤ་ཡིག་ཏུ་གྱུར་ཏི་
དངས་པས། རྣ་མཁྱ་རྣ་ཏི། དེ་ལ་བཞི་བའི་དེ་བྱིན། ང་སོང་། ཞེ་ལྷག་དེ་ལ་ཨཱ་བྱིན། རྣ་སོང་། ཨ་
དང་ཞེ་འདུས་པ་ཞི། ཏིའི་ཐོག་གི་ཞེ་སྤལ། རྣ། ཞེ་ཡར་གྱུར། ཡ་དང་རྣ་ཞེ་ཐོག་ཏུ་དངས་པས། བྱི་རྣ་
མ་སྤ་རྣ་བྱི། དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཁྱེས་སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་ཕྱིར་སྤ་སྤྱི་ཏིའི་
སྐད་ཀྱི་སྤོ་ནས། ངག་གི་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའོ།

བཟླ་ན་པའི་བདག་པོ་ལྷོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་མཚོད་པར་བཟོད་པ་ནི། ལྷོ་བས་བཅུ་འི་
རྒྱན་པོས་མི་མཐུན་རྒྱུང་མནན་ཞིང་། །སྐྱུ་བཞིའི་བང་རིམ་མཚོག་ཏུ་འཕགས་པའི་
ཅེར། །མཁུན་པའི་རྒྱན་རྟོང་འགོ་ལ་རྟག་གཟིགས་པ། །ལྷོན་པ་ལྷ་མིའི་དབང་བོས་འགོ་
འདི་སྐྱོངས། །ཁྱེས་གསུངས་ཏི། གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་སོགས་སྟོབས་བཅུ་འི་རི་
རྒྱལ་རྒྱན་པོས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤེལ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུང་མནན་ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱོ། ལོངས་སྐྱུ་ སྤལ་སྐྱུ་ལྷེ། སྐྱུ་བཞིའི་བང་རིམ་ཆོས་མཚོག་ཏུ་འཕགས་པའི་ཅེར། ཐམས་ཅད་མཁུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་རྟོང་གིས་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གཟིགས་པ་ལྷོན་པ་ལྷ་
དང་མིའི་དབང་བོས་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱོངས་ཤིག ཅེས་པ་ལྷེ། འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱན་བརྒྱུད་
པ་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ཏི། ལྷན་པ་ལྷེ་ཕན་ཚུན་འགྲོགས་ཤིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་
པར་འོས་པ་རི་རྒྱལ་རྒྱན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དག་དཔེར་བཞོད་པའོ།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་ལ་བཟུགས་པ། ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་སྦྱད་པ། བྱང་སེམས་
ལས་དང་བོ་བ་ལའང་བཟུགས་པ་གསུམ་མོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིས་པ། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ལྷ་བྱར་རབ་བཙོན་གྱུང་། །ཐབས་མཁས་བྲལ་ན་
ཐིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་ན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བཟང་པོ། །དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཚོལ་རིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མགོའི་སྐྱེལ་མེ་ཤོར་ན་སྐྱོ་བྱུར་
བྲེལ་ཚུབ་ཀྱིས་མགོའི་མེ་གསོད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ལྟ་བུ་ལམ་བསྐབ་བ་གསུམ་ལ་བཙོན་པར་
མཛད་ཀྱང་། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་ན་སྟེ་མི་མཁས་ན། ཡང་ན་སྲིད་པའི་
མཐར་ལྷུང་བ་དང་ཡང་ན་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་ན། ཐབས་གཞན་དོན་བྱུར་འབྱེར་
གྱི་སྟངས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་བྱུང་བུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་
བཟང་པོ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་སངས་རྒྱུས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལམ་ཚོལ་
བར་རིགས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་བྱུག་པ་འགོག་པའི་རྒྱན་ལ། དབྱེ་ན་ཉེར་གསུམ་
ཡོད་པའི་གསུམ་པ་མ་འོངས་པ་འགོག་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། སྤར་བྱུང་བྱིན་པ་ཐབས་ཤེས་ལ་བྲལ་གྱིས་
སྲིད་ཞེའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད། ཕྱིས་སུ་འབྱུང་ཚོག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་མི་བྱེད་པ་
དགག་བྱུར་བྱས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མཁས་ཀྱང་པ་མའི་གྲངས་མཐའ་མེད་པའི་འགྲོར། །ཤེས་བཞིན་རང་
ཉིད་གཅིག་བྱའི་ཞི་བདེའི་དབྱིངས། །ལ་ཞུགས་མ་རྣམས་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་
འདི། །འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྲད་པའི་ཚུལ་ལ་ཉེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམན་པའི་དག་བཙུགས་
པ་དག་ཟེ་སྟོང་གསུམ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་བསྐབ་པ་གསུམ་སོགས་ལ་བསྐབ་པའི་མཁས་པ་ཡིན་
ཀྱང་། ས་དང་མར་གྱུར་པའི་གྲངས་མཐའ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྦྱག་བསྐལ་གྱིས་གཟེར་བ་
ཤེས་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་གཅིག་བྱའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཞི་བདེའི་དབྱིངས་ལ་ཞུགས་ནས། མ་རྣམས་
འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་འདི། ཁོང་རྣམས་འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྲད་པའི་ཚུལ་ལ་ཉེའོ། །
ཞེས་པ་སྟེ། ཐེག་དམན་དག་བཙུགས་པ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་། ལས་ཉོན་གྱི་འཆིང་བ་བཅད་
སྐབས་ཡང་སྲིད་ལས་གྲོལ་བའི་ཆ་ནས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་མོད། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་སྤྲད་པའི་ཚུལ་ལ་ཐག་ཉེ་བར་གསུངས་ཏེ་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྐྱགས་
པ་ལྷགས་བསྟན་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མཁས་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྐྱེ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཚོག་རྒྱན་ཡིན་ལ་
འདི་ནི་འགལ་རྒྱན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་སྟམ།

གསུམ་པ་ནི། རང་ཉིད་འཆིང་བརྒྱས་བཅིངས་ཀྱང་མ་ལུས་འཁྱ། །སྒྲོལ་འདོད་དབྱགས་
འབྱིན་རྒྱལ་ལྷས་དང་ཚོད་དང་། །སྒྲོ་ངའི་སྤྱབས་རྒྱ་མ་གྲོལ་སྐད་འབྱིན་པའི། །ཀ་ལ་ཕིང་
ཀས་སྒྲེ་དགུ་རྩ་མཚར་བྱེད། །ཅིས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཁ་མ་བྲི་བས་ལས་ཉོན་གྱི་འཆིང་
བ་བརྒྱས་བཅིངས་ཀྱང་། བ་མར་གྱུར་པའི་མ་ལུས་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲེས་ཏེ།
མིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་འདོད་པའི་དབྱགས་འབྱིན་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ལྷས་ལས་དང་པོ་བ་དང་། །སྒྲོ་ངའི་སྤྱབས་རྒྱ་མ་གྲོལ་བ་སྟེ་སྒྲོ་ངའི་ཁ་མ་གད་པར་
སྒྲོ་ངའི་ནང་ནས་སྐད་འབྱིན་པའི་བྱ་ཀ་ལ་ཕིང་ཀས་ཀྱང་སྒྲེ་དགུ་རྩ་མཚར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
འདི་ནི་དོན་རྒྱན་ཉེར་དུག་པ་མཚུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བསྟོད་པའི་མཚུངས་
སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྟན་ངག་རྩ་བ་ལས། བསྟོད་ལུལ་བྱུང་འཕགས་ལུལ་དུ་མིང་གིས་སམ། །
རྣམ་གྲངས་མཚུངས་པས་བསྟོད་པ་མཚུངས་སྒྱུར་བསྟོད། །ཅིས་གསུངས་སོ།

སྐབས་གསུམ་པའི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་གྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་ཤིས་བརྗོད་དང་བཞུགས་པ་གཉིས།

དང་ཚོ་ནི། སྤྱུལ་པ། འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་ཅེར། །མཁྱེན་བཆེ་
རྣམ་པའི་ཞབས་མེན་ངལ་གསོ་ཞིང་། །ལུན་ཆོགས་བྲགས་པའི་བྲི་བསྐྱང་ཕྱོགས་སུ་
འགོངས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་དུས་ཀྱན་དགེ་ལེགས་སྒྲོལ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། འཛམ་བྱ་གླིང་
འདིའི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་ཁོར་བུའི་རྒྱན་གྱི་ཅེར། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་མཁྱེན་
བཆེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཞབས་ཀྱི་སེམ་མོ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དང་འབྲུལ་བ་ངལ་གསོ་ཞིང་། ལུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་སྟན་པའི་བྲགས་པའི་བྲི་བསྐྱང་གིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་འགོངས་པར་མཛད་པ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པ་སྒྲོ་བཟང་བྲགས་པས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་ཤིང་དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དངོས་

པོ་མཐའ་དག་སྒྲིལ་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་གི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་རྗེའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ་
སྒྲོབ་མར་གུར་ཅིང་། དངོས་སུ་སྒྲོབ་མར་མ་གུར་པ་ནུམས་ཀྱང་། མཁུན་བཅེ་རུས་གསུམ་གྱིས་ཟེལ་
གྱིས་མནན་ཏེ། ཀུན་གྱི་ཚེ་མོར་སོན་པས། ཞབས་སེན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་ངལ་གསོ་བ་
ཡིན་ལ། སྙན་གྲགས་གྱིས་སྟོགས་ཀུན་དུ་བྱབ་པ་ཡང་། སྒྲོབས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་དྲག་པོའི་དཔུང་
སོགས་གྱི་གྲགས་པ་རྒྱས་པ་མིན་པར། འཆད་ཚྭ་ཚྭ་མ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། མཁུན་
བཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྙན་གྲགས་རྒྱས་པས། སུན་ཚོགས་གྲགས་པའི་དྲི་བསྐྱང་། ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན། འདི་ནི་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ས་དོན་རྒྱན་སོ་གསུམ་པ་ཤེས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་
ཏེ། ཀུན་མཁུན་སྙན་ངག་རྩ་བ་ལས། མངོན་འདོད་དངོས་པོ་བསྐྱང་ངམ་བསྐྱབ་པ་ལ། ཞེགས་མེད་
ལེགས་པར་སྒྲོན་པ་ཤེས་བརྗོད་རྒྱན། རྒྱ་ཡིས་དོན་གང་གྲུབ་ཟིན་སྒྲོན་སོགས་མང་། མཐར་སོགས་
རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པའི་སྒྲ་ལྡན་མང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཤེས་དོན་མ་ལུས། །བྲ་ཞིབ་འཕགས་སེང་དགོངས་
དོན་ལྟར་ལྟངས་པས། །རྣམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱར་བའི་སྒྲིག་མོ་དེ། །སྟོགས་འདིར་འོངས་
སམ་སྒྲེ་དགའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན། རང་རྒྱལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་
སྟེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་ལུས་པ་སྟེ་ཆང་མ་སྒྲ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྒྲོན་ས། འཕགས་སེང་
གི་དགོངས་དོན་རྗེ་ཉ་བ་བཞིན་སྐྱར་ལྟངས་པས། རྣམ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་མོ་ལང་ཚོའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་
འགྱུར་ངོམ་བཞིན་པའི་སྒྲིག་མོ་དེ་ས་སྟོགས་འདིར་འོངས་སམ། སྒྲེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་རང་དབང་
མེད་པར་འཕྲོག་གོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྒྱང་བ་བཞི་བའི་
སྟོགས་འདིར་འོངས་སམ། ཞེས་པའི་སམ་དེ་རབ་བཏགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁུན་སྙན་
ངག་རྩ་བ་ལས། སྙན་དང་དོགས་དང་ངེས་དང་འདྲ་མེན་ནམ། །བཞིན་དང་ཡང་སོགས་རབ་རྟོག་
སྒྲ་ཅུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཡང་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་བསྐྱས་པའི་རབ་བཏགས་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ། འདི་འདྲ་བ་ལ་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ན་ལེན་དང་པོའི་ནང་གི་ཏིང་ངེ་

འཛིན་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་ལ། འདི་ལ་རབ་རྟོག་དང་རབ་བཏགས་ཞེས་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་
ཡང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་གསུམ་པའི་ཚིགས་བཅད་གྱི་འགྲེལ་
རང་སྒྲོས་དཔག་ཚད་ཙམ་ཞིག་འགྲེལ་བྱེད་ཏོ།། ཎ །

༡༡། །སྐབས་བཞི་བའི་མཚན་བརྗོད་གྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་བཞི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་ལ་མཚན་པར་བརྗོད་པ། རྩེ་ཙང་
ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མཚན་པར་བརྗོད་པ། གཞུང་འདི་བཅུམས་པར་བཞུགས་པ་བརྗོད་པ། རྩེ་པར་
དམ་བཅའ་བ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ར་མས། ཕྱག་འཆལ་བ། ས་ར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དོ་ཞེས་
པས། ས་རྣམ་བཅད་བྱས་པས། ར་མས། སྤྱ་རྩ་སྒྲ་མ། མཚུ་འཇམ། རྩོ་ཤ་དབྱངས། ཏ་བ་ལ་ལྟའོ་ཞེས་
པས། མཚུ་རྣམ་བཅད་ལྟ་ཡིག་ཏུ་སྦྱར། ར་མ་ལྟ། མའི་སྟོག་གི་ཨ་ཕྱལ། ར་མ་ཨ་ལྟ། ཨ་ལྟ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་
པས། ཨ་དང་ལྟ་འདྲས་པ་ཨོར་སྦྱར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་
པས། མ་སྟོག་མེད་ཨོ་ཐོག་ཏུ་དངས་པས། ར་མ་སྤྱ་རྩ་མཚུ་རྩོ་ཤ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་བའི་གཅིག་
ཚིག་གི་ངེ་བྱིན། ང་ནི་ང་འགྲོ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་བྱིས། ཨོ། ངེ་ལ་ཨ་ལྟའོ་ཞེས་པས། ཨ་ལྟ་ཨྱ་ག་
མ་བྱིན། ལྟ་ནི་ལྟ་འགྲོ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་བྱིས། ཨོ། ཨ་ཞེས་གནས་པ་ལ། ཨོ་ཨ་ལྟའོ་ཞེས་པས་ཨོ་
ཨ་ལྟར་སྦྱར། ཨ་ལྟ། ཨོ། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་པས། ལྟ་ཨོ་ཐོག་
ཏུ་དངས་པས། ར་མོ་མཚུ་རྩོ་ཤ། ཨ་ལྟ། ཀ་ལྟ་པ་ལས་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་ཕྱལ་བར་བྱའོ། ཞེས་
པས། ཤའི་སྟོག་གི་ཨ་ཕྱལ། ཤ་སྟོག་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ཏ་ལ་རྩའི་མཚན། ཤ་ཨ་ཨ་ལྟ། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་
འདྲས་པ་ལ་རིང་བོའོ་ཞེས་པས་ཨ་དང་ཨ་འདྲས་པ་ཨྱ་རིང་བོར་སྦྱར། ཨྱ་ལ། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་
པ་པ་རོལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་པས། ཤ་སྟོག་མེད་ཨྱ་ཐོག་ཏུ་དངས་པས། ཤ་ལ། རྩེ་པས།
ར་མོ་སྤྱ་རྩ་མཚུ་རྩོ་ཤ་ལ། སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མིད་ཞིའི་མིག་གཅིག་བྱབ་པས་ད་ཉིད་འདས་རྗེས་སུ། །ཁྱེད་ནི་བྱིས་

པའི་ཚུལ་བབྱང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དང་། །ལྷ་ལྷ་མི་སོགས་འཁོར་དབྱས་དགོན་གནས་
ལྷང་བཟུན་པའི། །ཡབ་གཅིག་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཁྱད་སྤྱོད་བོར་བཅུགས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྤེད་པ་འཇིག་རྟེན་དང་ཞི་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མིག་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་དུ། འཇིག་རྟེན་ང་ནི་ཐུ་ངན་འདས། །ས་ཡི་སྤེང་འདི་
སྤོངས་ཐུར་ན། །ཁྱོད་ཉིད་བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
ང་ཉིད་འདས་རྗེས་སུ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཁྱོད་ནི་བྱིས་པ་སྤྱེ་སྤྱེ་བོ་རང་འགའ་བའི་ཚུལ་བབྱང་ནས་
བཟུན་པ་མཐའ་དག་ཆང་ནས་གསོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐར་བྱོན་པ་ལྷ་བྱའི་མཛད་པ་
མཛད་པས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པར་གྲགས་པར་ལྷང་བཟུན་པ་དང་། །ལྷ་དང་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་
པའི་འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱའི་དབྱས་སུ། དེ་ཆོ་དགོན་ཆེན་རབ་དགའ་བ། །ཁ་བ་ཅན་ན་ཡོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་དགོན་གནས་དང་བཅས་པ་ལྷང་བཟུན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་དབྱངས་
འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བདག་གི་སྤྱོད་བོར་བཅུགས་ཤིག ཅས་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་སྒོ་
ནས་འདོད་དོན་ཁྱུས་པ་དང་། ལྷོ་ཤར་ཐུན་མོང་མེན་པའི་རྒྱན་ལ་བརྩུ་ཡོད་པའི་དགུ་བ་མཛེས་པའི་
ཡོན་ཏན་ལ་ལྷོ་ཤར་གཉིས་ལས། ལྷོ་བའི་འདོད་པ་ལའང་སྤོན་བྱང་གི་གཏམ་རྒྱུད་བརྗོད་གཞིར་
བྱས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་བཟུགས་པ་བརྗོད་གཞིར་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་འདི་ནི་དང་བོ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱམས་མགོན་བཞེད་ཡངས་མཁའ་ངོས་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །འོད་སྣང་
རབ་སྒྲོ་འཕགས་སང་རང་ལྷགས་ར། །ལྷང་གི་རིན་ཆེན་དབྱུག་གྲ་ལེགས་བཀྲུག་པས། །རྫོ་
འཇམ་བཟུན་པའི་ཚུ་འཇིན་ལྷལ་བཞིན་སྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་
པའི་དགོངས་བཞེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འོད་སྣང་རབ་
ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་འཕགས་སང་གི་རང་ལྷགས་ར་བོ་ཆེ་དེ། བདག་འཇམ་དབྱངས་བཞེད་པས་ལྷང་
གི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་གྲ་ལེགས་པར་བཀྲུག་པ་དེས། ལྷང་རིགས་ཀྱི་ཟུར་རྫོ་ཞིང་སྤེབ་སྤྱོད་ཀྱི་འཇམ་

སྟོང་དང་ལྷན་པའི་སློན་ནས་བསྐྱུན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་ཆུ་འཛིན་སྒྲུལ་བ་སྟེ་འབྲུག་སྤྱོད་བཞིན་
དུ་ཕྱིར་ཁེངས་སྟན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དབུས་མགོན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་
བུའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འོད་སྟོང་སྟོང་བའི་འཕགས་སེང་གི་རང་ལྷགས་དེ་རྩ་བོ་ཆེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།
ཁོང་གིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་གི་ལྷང་མང་བོ་གུང་བསྐྱེགས་ནས་དྲངས་ཏེ་མཐའ་དཔྱོད་བཅུམས་པ་ནི།
རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་གུ་བཀུག་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱུག་གུས་རྩ་འཇམ་བསྐྱུན་པའི་
དཔེ་དེས། ལྷང་རིགས་ཀྱི་ཟུར་རྩི་ཁོང་བབ་འོས་ཀྱི་དགག་གཞག་དང་བཅས་མཐའ་དཔྱོད་བཅུམས་
པ་བསྐྱེས། མཐའ་དཔྱོད་དེ་རྫོང་བྱེད་སྟན་ཁེང་བརྫོང་བྱ་ཟབ་ཅིང་བསྐྱེད་པ་འབྲུག་སྤྱོད་ཕྱིར་བ་
དང་འདྲ་ཞེས་དཔེ་རྒྱན་གྱི་སློན་ནས་བསྟོད་ལ། ཚིགས་བཅད་འདི་ཡང་སྟོ་སྟོགས་བེ་དཔྱེའི་ལྷགས་ཀྱི་
མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེགས་པ་ལ་སྤྱར་བའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། གངས་ཅན་མཁས་དབང་སོ་སོས་རབ་འབད་ཀྱང་། །མ་ཡིགས་འཕགས་
ཡུལ་བཤེས་ཐེ་ཆོམ་ཡུལ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་སྟོང་སྟོང་ལེགས་བཤད་པའི། །
གསེར་འཕྲེང་རྒྱུ་བཤད་ཅི་བཞིན་འཆད་འདི་ཉིན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བོད་གངས་ཅན་
གྱི་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་དབང་བོ་སོ་སོས་རབ་ཏུ་འབད་ནས་གཞུང་དོན་བཅུལ་ཡང་། དཀའ་བའི་
གནད་འགག་མ་ཡིགས་པ་དང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཤེས་དག་གིས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ལྷས་
པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་དག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་སྟེ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱི་སྒྲ་འབྲུལ་ཙུང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། ཚིག་འཇམ་ཁོང་གོ་བདེ་བས་སྟོང་ལ་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་
སྟོལ་ཚུལ་ཡང་གོ་བ་བདེ་སྟག་ཏུ་སྟེར་བས་ལས་སྟོང་ཅིང་སྟོང་པར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལེགས་
བཤད་གསེར་འཕྲེང་དང་། རྩེའི་གསུང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པའི་རྒྱུ་བཤད་སྟོང་
བོ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྟོང་ལྷན་རྒྱུ་ཉིན་ཅིག་
ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ནི། དོན་རྒྱན་བཅུ་དགུ་བ་གཟེ་བརྫིང་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚུག་གི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་བཞི། ཐུབ་གསུང་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་བཤད་པ། བཙུག་འབྲས་བསྐྱེད་པར་བསྐྱལ་བ།
ཤེར་ཕྱིན་གུས་མཆོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་བསྒྲགས་པ། རྟོན་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བའོ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་པ། ཐུབ་པས་རྫོ་དང་བར་ཏ་ནི་དང་བྱང་ནས་བྱང་། །ཤེར་ཕྱིན་འབྲི་
མཆོད་ཐོས་བསམ་ཡིད་བྱེད་དགེ་སྦྲོང་སོགས། །ངས་དགོངས་གཟིགས་བཞིན་རྒྱལ་ཀྱན་
གཟིགས་ཤིང་དགོངས་གསུངས་པ། །སྦྱིང་ལ་བསམ་ནས་དུས་འདིར་ཡན་པར་དཀའ་ཡང་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པ་བཙུག་ཕྱན་འདས་ཀྱིས་རྫོ་དང་བར་ཏ་ནི་དང་བྱང་ནས་བྱང་
དུ་བསྟན་པ་དར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་འབྲི་མཆོད་དང་ཐོས་བསམ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དགེ་སྦྲོང་སོགས་
འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ངས་དགོངས་ཤིང་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱིས་དགོངས་ཤིང་
གཟིགས་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལེའུ་བཅུ་བ་ལས། སྤྱ་རིའི་བྱ་ཡང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
དང་ཕྱན་པའི་མདོ་ལྡེ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་འཛིག་
པའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཆོས་འདུལ་བ་སྦྱིང་བོ་གསར་བ་ཐོབ་པ་ན་རྫོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བར་འཁྱུར་རོ། །རྫོ་
ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བར་ཏ་ནིར་འབྱུང་བར་འཁྱུར་རོ། །བར་ཏ་ནི་ནས་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་ཞིང་།
སྤྱ་རིའི་བྱ་དེའི་དུས་ན་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་དང་འཆང་བ་དང་
སྒྲིག་པ་དང་ཀྱན་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་དང་རབ་དུ་འདོན་པ་དང་རྟོན་པ་དང་ཉེ་བར་རྟོན་པ་དང་
ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་རྟོན་བྱེད་པར་འཁྱུར་ཞིང་ཐ་ན་སྒྲིགས་བམ་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་འཆང་
བར་འཁྱུར་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་སོ། །དེ་
དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན་རྟོ། །སྤྱ་རིའི་བྱ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་སོ། །སྤྱ་རིའི་བྱ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །སྤྱ་རིའི་བྱ་དེ་དག་ནི་དེ་

བཞེན་གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཟིགས་སོ། ། སྤྱ་རིེ་བྱས་གསོལ་བ། བཙམ་
ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལྟ་བུར་ཟབ་མོ་འདི་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱི་མཐེན་དུས་སྤྱི་
མཐེན་དུས་ཀྱི་ཆོན་བྱང་གི་ཡུལ་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆར་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལགས་སམ། བཙམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སྤྱ་རིེ་བྱ་བྱང་གི་ཡུལ་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དེར་གང་དག་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་མཉན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སྤྱ་
རིེ་བྱ་བྱང་གི་ཡུལ་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མང་
ཁིང་ཤིན་དུ་མང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྟིང་ལ་བསམས་
ནས། སྟིགས་དུས་འདིར་ཕན་པར་དཀའ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་བཞུན་བཙམ་ཚུམ་
པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་ཐུགས་དགོངས་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ནས། རྒྱ་ཆོགས་
ཆང་བ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་བཞུན་བཙམ་བཙམས་པར་གསུངས་པས། བྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་དུ་
གཏོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་མང་གཉིས་ཀས་ཤིང་དོན་དུས་རིང་ཞིག །རྟོགས་པར་གསུངས་
བཞིན་རེ་ཞིག་མ་རྟོགས་ཀྱང་། །ཡིད་ཆད་མི་བཟུ་རྟོགས་ན་ཆེ་རབས་ཀྱི། །རང་གཞན་
དོན་ཀྱན་འབྱུང་བས་བརྩོན་པ་སྦྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་མང་གཉིས་ཀས་ཤིང་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དུས་ལྷན་རིང་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་གཞོད་རྟོགས་
པར་འབྱུང་གསུངས་པ་བཞིན་དུས་ལྷན་ཞིག་ལ་རྟོགས་མི་ཐུབ་པས། རེ་ཞིག་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཡིད་
ཆད་དེ་ཕྱིར་བཤོལ་མི་བཟུ་བར་རྒྱན་བསྐང་དགོས་ཏེ། རྟོགས་ན་ཆེ་རབས་ཀྱི་འཕྲིང་བར་རང་གཞན་
གཉིས་ཀས་དོན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས་བརྩོན་པ་སྦྱེད་ཅིག ཅེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྟོན་
པ་དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྟོན་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོད་ལྷན་ནམས་ལ་བསྐྱེད་མ་གནང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རོན་འདི་རྟོགས་དང་སེམས་ལ་གུས་ཅི་ལྟོས། ཁྲིགས་བམ་བསྐྱེད་པ་མཆོད་བརྟེན་

གོས་འབྲུལ་སོགས། །ཉན་རང་བསོད་ནམས་ལས་ལྷག་ཐུབ་དབང་གིས། །འཇུག་བཞིན་འོད་སྟོང་
འབྱེད་བཞིན་བཀའ་སྡུལ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་རྟོགས་པ་
དང་མ་རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ལ་དད་གུས་སྦྱེས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་བབྱེད་པ་སྟེ་བཞེངས་པ་དང་། མཚོད་འབྲུལ་དང་། བསྟོད་པ་དང་གོས་འབྲུལ་བ་
སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི། །ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སྦྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་ལྷག་
ཕར་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་བོས་ཞལ་འཇུག་ཞིང་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྟོང་ཕྲག་འབྱེད་བཞིན་དུ་
བཀའ་སྡུལ་རྟོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་
ནོ། །

བཞི་བ་ནི། མཐོང་ན་ངོམས་པ་མེད་པའི་ཐུབ་དབང་སྟེ། །བསམ་ཞིང་བསམ་ཞིང་སྟེ་
ལྡང་མཆི་མ་བྱུལ། །དད་ཅིང་དད་ཀྱང་མ་ཆེ་མ་མགོན་ཁྱོད་ཀྱིས། །ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་
དབྱགས་དབྱང་དུས་ལ་བབས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ན་ངོམས་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་ཐུབ་
པའི་དབང་བོའི་སྟེ་དེ། ཡིད་ལ་བསམ་ཞིང་བསྟོམས་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་ཞིང་བསྟོམས་པས་
སྟེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་དམ་ནས་དད་པ་སྦྱེས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་བ་སྟེ་ལྡང་ཞིང་མིག་
ནས་མཆི་མ་བྱུལ་ཏེ་དད་ཅིང་རབ་དུ་དད་ཀྱང་མ་ཆེ་མ་ཕར་ཡིད་གདུང་བས། མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས།
གསུང་ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་དབྱགས་དབྱང་བའི་དུས་ལ་བབས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀླང་བ་གཉིས་པ་
དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བར་མ་ཚོད་བྱང་རྒྱན་གྱིས་སྟོས་པའོ། །

ལམ་ཤེས་སྟོར་བའི་མཐུག་གི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱགས་པ། འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་འཇིན་པར་
བསྟན་པ། ལམ་ཤེས་རྣམ་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལ་བསྐྱགས་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ལྷན་པ། ཡང་ཡང་རྒྱ་ཆེ་ལམ་དང་བསམ་པ་ལྟུངས། །ཕྱི་ཕྱི་སེམས་ཅན་
ཁྱར་ཁྱར་རྒྱལ་ལྷན་རྣམས། །མཐོ་མཐོ་འཕྲུལ་ལམ་རིམ་བཞུད་སངས་རྒྱས་པ། །བསམ་
བསམ་ཀྱན་འབྱུང་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་ཆད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལན་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཕྱིན་དུག་བསྐྱུ་བཞི་སོགས་དང་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
སྦྱངས་ནས། ཁྱར་ཕྱི་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཕྱི་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་ལྷན་འདས་ལ་
འགོད་པའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་ཁྱར་བའི་རྒྱལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་བ་མ་དག་ས་བདུན་དང་ཆེས་མཐོ་བ་
དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ས་དང་ལམ་རིམ་པར་བཞུད་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བསམ་ཞིང་།
དེ་ལྟར་བསམ་པ་ལས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་འདི་ཆད་དུ་བྱུང་
བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི། ཅ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མ་ཚད་པའི་བྱང་ལྡན་ལ་བཙུག་ཡོད་པའི་
བཙུག་པ་རྒྱུད་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ལྡན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཁས་ཀྱང་ཕྱི་གསུང་དཀའ་པ་རྣམས་ཕྱིན་པའི་གནད། །འཆད་མཁན་མང་
ཡང་ཆོག་དོན་འདབ་སྟོང་གི། །དོན་གྱི་གནད་བོར་ཆོག་གི་ལ་མའི་ཁྱར། །མཐོང་བས་
འཕགས་སེང་གནད་དོན་ནོར་བུ་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ལྷགས་ལ་སྦྱངས་པའི་མཁས་
པ་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་གི་གནད་དོན་ནི་ཕྱི་གསུང་དཀའ་སྟོང་སྟེ། ས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་པའི་དཀའ་བའི་གནད་
འཆད་མཁན་མང་ཡང་། ཆོག་དང་དོན་གཉིས་ཆར་ལེགས་པའི་མེ་ཏྲོག་པད་མའི་འདབ་མ་སྟོང་
གི་དོན་གྱི་གནད་དེ་བོར་ནས། ཆོག་ཙམ་གྱི་ལ་མའི་ཁྱར་བོར་བ་དུ་རྒྱས་པ་མཐོང་ནས། བདག་གིས་
འཕགས་སེང་གི་གཞུང་གི་གནད་དོན་གྱི་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་གཞུང་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །
ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་གྱི་གཞུང་མང་བོར་དཀའ་གནད་བཤད་མ་ཐུབ་པར་བོར་བ་དེ། མེ་ཏྲོག་པད་མའི་
འདབ་མ་དང་ཟུང་འབྲུ་མེད་པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། ཆོག་མང་ཞིང་རྫོབ་པ་དེ་པད་མའི་རྫོང་བོར་
ལོ་མ་ཙམ་རྒྱས་པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། འཕགས་སེང་གཞུང་གི་གནད་དོན་ནོར་བུའི་གཞུགས་སུ་
བཀོད་དེ་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྔ་བྱུག་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་རྒྱན་ལྗན་པའི། །ལམ་ཤེས་ལྟ་དབང་ཁྱེད་
ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྱུར། །འབྲུལ་བའི་མི་འཇུག་རྒྱལ་ལྷན་ཡོངས་འདུ་ལ། །ཐེག་ཆེན་ལག་ལྗན་
སྟེང་ནས་གཟིགས་སམ་སྟུང། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་ལྟ་སྔ་བྱུག་གི་གྲངས་ཆ་དང་བའི་ལམ་ཤེས་
སྒྱུར་བའི་རྒྱན་ཆ་དང་ལྗན་པའི། །ལམ་ཤེས་ལྟ་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
སྒྱུར་སྟེང་བོ། །འབྲུལ་བའི་མི་འཇུག་པ་སྟེ་འཇུག་པ་མེད་པར་རྒྱལ་ལྷན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་འདུ་
ས་བརྟོལ་སྟེན་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་ལག་ལྗན་ཏེ་སྒྲང་ཆེན་ས་ལ་རབ་བརྟན་ཀྱི་སྟེང་ནས་
གཟིགས་སམ་སྟུང་སྟེ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ལྟ་དབང་པོའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བ་སྔ་བྱུག་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱན་ཆའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྱུར་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་ཚུལ་འདི་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་
ནི་སྟེང་དབང་པོའི་མིག་མི་འཇུག་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལྷན་
རྣམས་ཡོངས་འདུ་སྟེན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་
དེ། མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་གྱིས་སྤྲས་པ་དང་། སྒྲང་ཆེན་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཟིགས་སམ་སྟུང་ཞེས་
རབ་བརྟན་སྟུང་སྟེ་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། རོན་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འདི་ལ་
བཟུགས་པའོ། །

བྱང་ཕྱོགས་སྔ་བརྟན་བཤད་པའི་མཇུག་གི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

སྤྲས་པ། ཐེག་གསུམ་བྱང་ཕྱོགས་མཇུག་འདབ་བརྒྱའི་ཆལ། །ཐོས་བསམ་འོད་
སྟོང་ཤར་བས་རབ་བཞད་པའི། །ལེགས་བཤད་བྱི་བསྐྱེད་ས་གསུམ་ཡོངས་བྱང་པའི། །
མཛོན་པར་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་རི་མོ་བཟ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཇུག་འདབ་བརྒྱའི་དགའ་ཆལ་ཏེ་པད་མའི་ཆལ་དེ་ཉིད། བདག་གི་

ཐོས་བསམ་གྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྒྲིབ་པ་ཤིང་། འདབ་མ་རབ་ཏུ་བཞད་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་
དྲི་བསྐྱེད་མངར་བོས་ས་གསུམ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི། ཐེག་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་ས་ལམ་
མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་གསལ་བའི་རིམ་རྣམས་པར་བཀྲའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པ་དང་
མའི་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཁོང་གི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མཆོག་ཅིང་གཟིགས་པས་ལེགས་བཤད་བཅུ་ལྔ་ཉེ་དེའི་མཐུ་ལྷན་
དང་སྟན་པ་གསུམ་གྱིས་ས་སྟེང་བྱུང་བ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་པས་འདབ་མ་རབ་ཏུ་བཞད་དེ་དྲི་བསྐྱེད་གིས་
ས་གསུམ་བྱུང་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལེགས་བཤད་འདིར་ཐེག་གསུམ་མངོན་རྟོགས་མ་
འདྲེས་པར་གསལ་བ་ནི། བད་ཚལ་གྱི་རིམ་རྣམས་པར་བཀྲ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་ལྷན་གཟུགས་
གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །

རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་གྱི་མཆོག་གི་ཆོགས་བཅད་གྱི་འབྲེལ།

འདིར་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་སྟེ། ལྷན་པ། མ་དུལ་
ཆེར་དང་ཉན་མོངས་ཅི་དན་བྲལ། །ལྷག་བསམ་དག་པའི་རིན་ཆེན་ས་བརྟོལ་ནས། །མད་
བྱུང་མིང་ཞིའི་འདོད་དགུ་ཀྱན་སྟེར་བའི། །ལམ་ཤེས་རྣམས་སད་ཡོངས་འདུའི་ཚྭ་ཤིང་
མཆར། །ལེགས་བཤད་རང་རང་སྒོ་མཐུན་རིན་ཆེན་གྱི། །སྒྲ་ཆོགས་རྒྱན་འཕྱར་ཁེངས་
བྲལ་འདུད་པའི་ཤིང་། །རིན་ཆེན་ཀྱན་ལས་བྱུང་གྱང་མཉེན་རྒྱུག་ཅན། །འཇིག་རྟེན་དོན་
རྒྱུབ་རྒྱུབ་བྱེད་སྒྲ་ན་འབར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་མ་དུལ་བའི་ཆོག་དན་གྱི་ཆེར་མ་དང་
བྲལ་བ་དང་། ཀྱན་སྒྲོང་མ་དག་པའི་ཉན་མོངས་པའི་དྲི་དན་དང་ཡང་བྲལ་ཞིང་། ལྷག་བསམ་དག་
པའི་རིན་ཆེན་ས་བརྟོལ་ནས་བྱོན་པ། མད་དུ་བྱུང་བའི་མིང་ཞིའི་འདོད་དགུ་ཀྱན་ཏེ་དགོས་འདོད་
ཡོད་དོ་ཅག་སྟེར་བའི་ལམ་ཤེས་རྣམས་སད་དེ་སྟེ་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་གྱི་ཚྭ་ཤིང་འདི་ཤིན་ཏུ་ངོ་

མཚར་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པ་གཏུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྒོ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་སྒོ་དང་འཚམ་པའི་རིན་
ཆེན་གྱི་རྒྱན་སྒྲ་ཚལ་པའི་རྒྱན་འཕྲངས་པ་སྟེ་དཔྲངས་ནས་ཁེངས་དྲེགས་དང་བལ་བའི་འདུད་
པ་སྟེ་དུད་པའི་སྟོན་ཤིང་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བྱུང་ཀྱང་། སྤྱི་མཐུགས་མིན་པར་མཉེན་ཁིང་སྟུག་
ཅན་། འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདི་སྒྲ་ན་སྟེ་
གོང་དུ་འབར་བ་སྟེ་མཚན་ཏུ་བྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་སྟོན་པ་ནི་རི་རྒྱལ་གྱི་ཅར་
སྟེས་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་བརྟོལ་དེ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་སྟེབས་པས་ས་བརྟོལ་སྟོན་པ་ཞེས་གྲགས་ལ། འདིར་
དཔེ་ཅན་བསྟན་བཅས་འདིའི་བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཚལ་ཡོངས་རྫོགས་དཔེ་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་
སྟོན་པའི་བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་
ལ། རིན་ཆེན་ཀུན་ལས་བྱུང་ཀྱང་མཉེན་སྟུག་ཅན། ཞེས་པའི་དོན་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་གྱི་དོན་མཐའ་
དག་འདུས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚལ་པ་ཞེས་ཡིན་ཀྱང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ན་བར་སྐབས་ཁིང་མཉེན་ལ་གོ་
སྤྱི་བའི་དོན་ཡིན་ཁིང་། གཞན་རྣམས་གོ་སྤོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། དགའ་བདེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྟིང་བཅེ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱས་པ། འཇིག་རྟེན་སྟེ་དབྱའི་བདེ་སྦྱིད་མེ་ཏྲག་ཚལ། །རབ་ཏུ་རྒྱང་བར་
བྱེད་དང་སྦྱོ་མཆེད་ཀྱི། །ཉི་མ་ཐེག་གསུམ་མངོན་རྟགས་འོད་སྟོན་པས། །སྦྱིབ་གཉིས་
ཐུན་བསལ་སྦྱོ་འཕགས་དགའ་བདེ་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྦྱོ་དབྱ་མ་
ལུས་པའི་བདེ་སྦྱིད་མེ་ཏྲག་དགའ་ཚལ་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྒྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་དང་སྦྱོ་མཆེད་
ཀྱི་གནས་ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པ་འདིས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
མངོན་པར་རྟགས་པ་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པའི་འོད་སྟོན་ནས། སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་པ་བསལ་བའི་

དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་ལྷན་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགའ་བདེ་
རབ་ཏུ་རྒྱས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདི་དག་བཅུམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་ལྷན་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱན་
ལ་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དགའ་བའི་སྟེག་པའི་ཉམས་ལྷན་གྱི་རྒྱན་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཕྱག་པ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན། །འཁོར་བའི་བག་ཆགས་
སྤྱལ་གདུག་མ་མཐོང་བར། །གཏི་མུག་ཐིབ་པོར་གཉིད་པའི་སྒྱན་པོ་དག །བསམ་ན་སྟིང་
རྩེ་མི་སྐྱེ་དེ་སུ་ཞིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་པ་སྟེ།
ཕྱག་གི་གཏད་སོ་ནི། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐེག་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་བག་
ཆགས་དེ་དུག་སྤྱལ་གདུག་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་མཐོང་བར། གཏི་མུག་སྒྱན་པ་ཐིབ་པོར་གཉིད་
ལོག་པའི་སྒྱན་པོ་དག་གི་སྤྱག་བཟུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་སྟིང་རྩེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་
མེད་པས། དེ་ལ་སྟིང་རྩེ་མི་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་ལྷན་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ཉམས་བརྒྱན་གྱི་ནང་གི་སྟིང་
རྩེ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ།

ཤེས་མཚན་ཁྱད་མཚན་གྱི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་བདུད་ཅི་འབྱེད་པའང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟེགས་བམ་ཙམ་གནས་པའང་སྐལ་བ་བཟང་བར་གསུངས་
པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱི་པ། ཐུབ་དབང་འཇུག་པའི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ། །སོང་བས་ཉེར་
བཀྱག་རྒྱལ་ཕྱས་མི་མཐེད་ཁམས། །ཐུབ་དབང་འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི། །རིགས་
ཅན་གསུམ་ལ་བདུད་ཅི་འབྱེད་པའང་འདི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུང་བའི་ཆོ་ན། ཐོག་མར་ཞལ་འཇུག་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པས། ཞིང་ཁམས་དེ་དང་དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཁོར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུང་བཞིན་ཡོད་པས་སོང་ལ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བསྐྱལ་ནས་ཚུགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་འཁོར་དུ་འདུས། དེ་ལྟར་འོད་ཟེར་ཚུགས་ཀྱན་ཏུ་སོང་བས། ཉེ་བར་བཀུག་པའི་རྒྱལ་ལྷས་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཁྱབ་པའི་དབུས་སུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་ཏེ་དུས་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདུད་ཚིའི་བགོ་སྐལ་འབྱེད་པའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་འདི་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་སྟེ། འང་སྤྲུལ་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མ་ཟད་ཅེས་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྟོ་བས་འདོད་པའི་དོན་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལས་གཅེས་པར། །ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་དང་པས་ས་གསུམ་གྱི། །རིམས་ཀྱན་ཞི་མཛེད་ཟབ་མོའི་ཨ་མྱི་ཏའི། །སྒྲེགས་བམ་གཟུགས་འབྲིལ་འདི་ནི་སྐལ་བ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ། ཀྱན་དགའ་བོ་སོགས་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཕྱག་རྡོར་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ། ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གྱུར་པས། ས་གསུམ་གྱི་ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་ནད་རིམས་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་མཛེད་པའི་གདམས་པ་ཟམ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་གྱི་གཟུགས་འབྲིལ་བ་སྟེ་གནས་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་བཟང་ངོ་། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཤར་བས་འདོད་པའི་དོན་གསལ་ལོ། །

སྐབས་བཞི་པའི་མཐུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་བཞི། སྐབས་བཞི་པའི་མཐུག་དཔྱད་འདི་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་སྐྱར་བ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཚུ་བོ་གསུང་དང་སྐྱར་བ། འཁོར་སྐྱར་སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་དང་སྐྱར་བ། སྐབས་བཞི་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་
བཟང་དང་སྐྱར་ནས་ཁོང་དེ་ལ་རོལ་ཚུལ་བཞུགས་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ། ཐབས་ཤེས་ལུས་རྒྱས་ཐེག་ཆེན་ས་སྤྱང་སྟེང་། །རྣམ་རྟོགས་སྐྱར་
བའི་སྐྱེས་སྟེང་རབ་བཟད་དེ། །གཉེན་པོ་ཅེ་བརྒྱ་གདེངས་པའི་ལྟ་དབང་འདི། །སྐྱེ་བ་
བཞིའི་ལྟ་མིན་འཛམ་ས་རྒྱལ་སྟོན་མེད་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་རྒྱས་པར་བཤད་པས། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་ཤིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི་སྤྱང་ཆེན་ས་སྤྱང་གི་སྟེང་དུ་བཞོན་ཏེ། རྣམ་རྟོགས་སྐྱར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐྱེས་སྟེང་རབ་དུ་
བཟད་དེ། སྤྱི་པ་དང་ཞི་བའི་མཐུང་ལྷང་བའི་གཉེན་པོ་གཞི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྩི་རྩེ་ཅེ་
བརྒྱ་རབ་དུ་གདེངས་པའི་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་འདིས། ཉོན་ཤེས་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
པ་བཞིའི་ལྟ་མིན་རྣམས་འཛམ་ས་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་མཐུང་དག་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིའི་ཞལ་ནས་མངགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི། །རིགས་ཅན་ས་
གསུམ་དག་བྱེད་ལྟའི་མཚན་ཡོན། །ཤེས་བྱ་བྱེད་མཚན་སྐྱེས་སྐྱེས་མཐུན་གསུམ་ཀྱི། །
སྐྱར་བའི་རྒྱབས་སྤྱང་ཅན་འདིས་བྱི་ཀྱན་འཁྱུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བཞི་ནི་ཆངས་པའི་ཞལ་
བཞིའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་དེ། མི་པམ་མགོན་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བཞིའི་ཞལ་བཞི་ནས་མངགས་
པའམ་འོངས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བོ་འདིས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་ས་
གསུམ་གྱི་བྱི་མ་མཐུང་དག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཞུགས་བཅོས་མཚན་ཡོན་ཚུ་བོ་འགོ་ལུན་
མ་འདིས་ཤེས་མཚན་བྱུང་མཚན་གྱི་སྐྱེ་ཆེལ་ཆེལ་སྐྱོགས་ཤིང་། མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱར་བའི་རྒྱབས་

ཕྱིང་ཅན་འདིས་ཐྱིག་པ་དང་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་འཁྱུད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། མངོན་མཐོའི་ཐེམ་སྐས་ལ་ཞུགས་ཐོས་བསམ་གྱི། །གོས་བཟང་མཛེས་
ཁྱོན་ལེགས་སྒོམ་ལྟའི་ནོར་བུའི། །མེས་ཀྱི་གཙུག་སྐྱེས་མཛེས་པའི་རྒྱལ་ལྷན་འདིས། །
ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གོ་ས་གནོན་ལ་བྲེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་མཐོ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
ཐེམ་སྐས་ལ་ཞུགས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱི་གོས་བཟང་མཛེས་པར་གྱོན་ཞིང་། ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་ལེགས་
པར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལྟའི་ནོར་བུ་ལྟའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གཙུག་ནས་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་
ལྷན་སྤྱོད་ཐོ་སྐྱེས་འདིས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་གནོན་པ་ལ་བྲེལ་བ་སྟེ། དེའི་བྱ་
བ་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མངོན་མཐོའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཐེམ་སྐས་བརྒྱལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐོས་
བསམ་བྱས་པ་གོས་བཟང་གྱོན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་བསྒོམ་བྱ་ནོར་བུ་ལྟའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙུག་རྒྱུན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་ལྷན་དེ་
འཁོར་སྐྱར་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གཙུག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་འཁོར་སྐྱར་སྤྱོད་ཐོ་སྐྱེས་ཏེ་འཁོར་
བསྐྱར་ང་ལས་ལུང་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟའི་རྒྱལ་ལྷན་དེས་རྒྱལ་སྤིང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་མ་
ཡིན་པར། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་ཞིང་ཕྱུག་པའི་གོ་ས་གནོན་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་
ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་གཏོགས་པའི་དོན་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གྱུར་རྣམ་པའི་ཚོགས། །བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་རི་མོ་
རབ་བཟ་བའི། །བཞི་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་དབང་ཕོ་བྲང་དུ། །སྒོ་གྲོས་ཅི་དགར་རྩལ་བ་སྒྲ་
ན་འབར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་
དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཤར་ཕྱིན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཚོགས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་
རི་མོ་རབ་དུ་བཟ་བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་བཞི་བའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་ལྟའི་དབང་པོའི་
རྣམ་རྒྱལ་སོ་བྲང་དུ། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་ཅི་དགར་རྩལ་བ་སྟེ་རང་འདོད་དུ་ལོངས་

སྤྱད་ཅིང་རོལ་བ་སྒྲ་ན་འབར་བ་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་བཞི་བའི་ཚིག་དོན་མཐའ་
དག་ལ་ཁོང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་
ལོ། །སྐབས་བཞི་བའི་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་རང་སྟོས་དཔག་ཚོད་ཙམ་ཞིག་འགྲེལ་
ཟེན་རྟོ།། ཎ །

༣། །སྐབས་ལྔ་བའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། མཚན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རབ་འབྲམས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕུང་བོའི་ཆ། །གཅིག་གྱུར་ལི་ཁྲིའི་མདངས་
ལྡན་གཞོན་ཅུའི་སྐྱ། །གསུང་དབྱངས་སྟོན་ཞིའི་ཁམས་ན་བྱབ་མཛད་པའི། །འཇམ་མགོན་
སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རབ་འབྲམས་ཏེ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་
བ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་བོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་སྐྱ་བཞེན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ལི་ཁྲིའི་མདངས་ལྡན་ཏེ། དམར་སེར་
གྱི་མདངས་དང་ལྡན་ཞིང་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་གཞོན་ཅུ་བརྒྱད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ན་
ཚོད་ཀྱི་སྐྱ་ཅན། །གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་ཞེ་བའི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ན་
བྱབ་པར་མཛད་པའི་འཇམ་མགོན་ཏེ། མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མའི་
སྐྱའི་དམའ་ཤོས་ཞབས་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ། མཚན་བརྗོད་ཕྱག་བྱ་
དངོས་པོ་དང་། །ངེས་པར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཙུགས་ལ་འབྱུག་པའི་སྟོ་
གསུམ་གྱི་ནང་གི་ཕྱག་བྱ་བའི་སྟོ་ཡིན་ལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟག་མ་འདྲེན་པའི་ཚིག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆེ་སྦྱར་སྐབས་དེ་ལོགས་བཤད་ཆེ་མ་ཅུ། །ནོར་བུའི་རྟོག་བཞེན་བྱང་
འཕགས་ཆེས་གསལ་ལྟ། །ཁྲེ་བར་བསྐྱེལ་གྱང་མ་བྱབ་མེ་ན་གྲས། །ཁེངས་འཕྲོག་རྒྱལ་བའི་

གསུང་གི་རྗེས་འགྲོ་ལོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་དེ། ལེགས་བཤད་
ཀུན་གྱི་ཅེ་མོ་རྩ་བུར་པ་ནོར་བུའི་ཏྲོག་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་བྱེ་བར་བསྐྱེལ་ཀྱང་སྟེ། མགོན་
པར་བཟུང་ཡང་འཛིན་མ་བྱུང་པར་ལྟ་མོ་མེན་ཀུས་སྤྱི་དབྱངས་པ་ཀུན་གྱི་ཁེངས་པ་འཕྲོག་པའི་སྤྱི་
རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མེན་
ཀུའི་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱས་ན་འབྲེལ་ཆགས་པ་འདྲ་མོད། རྩ་བུ་དང་སྤྱི་འབྲེལ་དཔར་མ་གཉིས་ཀར་
བྱེད་སྒྲ་བྱས་ཡོད་པས། མ་བཅོས་པར་ཁོང་མེན་ཀུ་སྟེ་ལྟའི་བྱ་མོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁེངས་པ་འཕྲོག་པར་སྦྱར་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་ཞེས་པ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱི་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་གསུང་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཚུག་གི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། ལེགས་བཤད་འདི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དམ་པའི་བཀའ་ངོན་
བྱན་ནས་སྤར་ཡང་བྱག་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲས་པ། འཕགས་ཡུལ་འཛམ་གླིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན། །མཁས་
མཆོག་རྒྱ་བའི་རོན་འང་ར་རི་ཅན། །བྱབ་བཞུན་བརྩ་གཉིས་བདག་པོའི་འོད་སྟོང་གིས། །
བཅོམ་པའི་མཁས་བྱབ་བྱེ་བའི་འདབ་མ་བཞད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་འཛམ་
གླིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་བྱུར་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ། དེ་འདྲའི་རྒྱ་བའི་རོན་འང་འཁྲུལ་བའི་ར་རིའི་ངོ་མ་ཡོད་པ། ཞེས་པའི་འང་སྒྲས་གཞན་
ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་འདྲའི་མཁས་མཆོག་ལའང་འཁྲུལ་བ་ཡོད་ཅེས་སྟུན། དེ་ལྟ་བུའི་ར་རི་སྟེ་རི་མོ་ནག་
ནོག་རི་བོང་གི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བ་དེ། བྱབ་བཞུན་བྱིམ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉི་མས་
འོད་ཟེར་སྟོང་གིས་བཅོམ་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པ་དང་བྱབ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་བྱེ་བ་མང་བའི་
དགའ་ཞིང་སྤྱི་བའི་པད་མའི་འདབ་མ་རབ་ཏུ་བཞད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁེངས་པའི་མེ་བྱེད་དང་རྩལ་མི་འཛིན་ཀྱང་། །འཆར་རྒྱབ་མེད་པར་
ཤེས་བྱ་ཀུན་གསལ་བའི། །ནོར་བུའི་སྒྲོན་མེ་ལྷན་སྟོང་ལྡན་པས་ཀྱང་། །རྟོན་མིན་དམ་
པའི་བཀའ་བྱིན་བྱུང་བྱུག་བྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁེངས་པའི་མེ་བྱེད་ཏེ་དང་རྩལ་མིན་བྱ་མེ་བྱེད་
གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། དང་རྩལ་ཏེ་དེའི་རྩལ་མི་འཛིན་ཀྱང་། །འཆར་བ་དང་རྒྱབ་པ་མེད་
པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་ནོར་བུའི་སྒྲོན་མེ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ནོར་བུའི་འོད་
འབར་བའི་སྒྲོན་མེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལྷན་སྟོང་ལྡན་པ་སྟེ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་རྟོན་
པ་མིན་པ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལྷན་སྟོང་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་
བྱིན་བྱུང་བས་སྤར་ཡང་ཕྱག་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མ་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

སྐབས་ལྔ་པའི་མཆུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྤྱི་ལ་བསྐྱགས་པ། བྱེ་བྲག་སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱད་འདི་
ལ་བསྐྱགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷས་པ། ཅེ་སྦྱར་རྣམ་བཞིའི་ཅེ་མ་ཆེས་མཐོ་བའི། །རྒྱལ་ཡུམ་རི་དབང་
སྦྱར་བཞིའི་བང་རིམ་སྟེང་། །སྐྱ་བཞིའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་ན། །མཁེན་པའི་ལྷན་
སྟོང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱར་ལམ་ཅེ་སྦྱར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར། སྒྲོམ་
ལམ་ཅེ་སྦྱར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་ཏེ། ཅེ་སྦྱར་རྣམ་པ་བཞིའི་ཅེ་མ་ཆེས་མཐོ་བའི་བརྗོད་བྱ་
དོན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རི་དབང་། །ཞེས་རྒྱལ་ཡུམ་རི་དབང་སྟེ་རི་
རབ་ལྷན་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ། ཅེ་སྦྱར། མཐར་གྱི་སྦྱར་བ། རྒྱ་ཅིག་
མའི་སྦྱར་བ་སྟེ་སྦྱར་བ་རྣམ་བཞི་རི་རྒྱལ་གྱི་བང་རིམ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། སྦྱར་བཞིའི་བང་
རིམ་སྟེང་དུ། སྐྱ་བཞི་ནི་སྟེ་དབང་པོའི་རྣམ་རྒྱལ་ཕོ་བྲང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། སྐྱ་བཞིའི་རྣམ་

པར་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་གི་ནང་ན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དབང་བོ་བརྟུན་ཕྱིན་སྐྱེད་སྤྱོད་
གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་བརྟུན་སངས་རྒྱས་
སྤྱོད་བཞུགས་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་དེ། བྱད་གཞི་ལ་བརྟུན་ཞེས་
དངོས་སུ་མ་སྟོས་ཀྱང་། བྱད་ཚས་མཚུངས་པ་ཚང་མ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དུམ་དོན་ཅེ་སྟུར་སྔ་སྔའི་རྣམ་སངས་ཀྱི། རྩ་མཚར་དགའ་སྟོན་ཡོན་ཏན་
ལྡོ་འདབ་དང་། འབྲས་བུའི་རོ་དང་མཇད་པའི་ཁ་དྲོག་སྟོང་། ལྟ་འདོད་ལེགས་བཤད་
མེ་ལོང་ཆལ་འདིར་སྟོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན། ཅེ་སྟུར་རྣམ་བཞི་སྔ་སྔའི་
བྱད་པར་རྣམ་སངས་དེ་ལྟའི་རོ་མཚར་བའི་དགའ་སྟོན་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟེང་མས་ཆལ་གྱི་ལྡོ་འདབ་དང་།
འབྲས་བུའི་རོ་དང་མཇད་པའི་ཁ་དྲོག་མཇོས་པ་སྟོང་ཕྱག་ཡོད་པ་ལ་བལྟ་འདོད་ན། སྐབས་ལྔ་པའི་
མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མེ་ལོང་གི་ཆལ་འདི་ལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། ཅེ་སྟུར་སྔ་སྔའི་
བྱད་པར་དགའ་ཆལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཅེ་སྟུར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྟེང་ཆལ་གྱི་ལྡོ་འདབ་རྒྱས་
པ་དང་། འབྲས་བུའི་རོ་ཞེས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཅེ་མོ་སྟུར་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཇད་པ་རྣམས་སྟེང་ཆལ་གྱི་མེ་དྲོག་ལ་སྟོགས་པའི་ཁ་དྲོག་རྣམ་པར་བཟླ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།
ལེགས་བཤད་འདི་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མེ་ལོང་ཆལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་གཟུགས་ཅན་
འཕར་མས་བརྟུན་པ་ཡིན་ནོ། སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་རང་སྟོས་དཔག་ཚེད་
ཙམ་ཞིག་འགྲེལ་བྲིན་རྟོ།། ཎ །།

༩། །སྐབས་ཅུག་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་དབའི་

ཆེགས་བཅད་གྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་མཚོན་པར་བརྟེན་ན། རྩོམ་པར་དམ་བཅང་བ་གཉིས། དང་བོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་
ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་གྱི་སྒོ་ནས་ནམ་མཁུག་འཛལ་བ། འདིའི་བྱངས་སྒྱུབ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་དང་གཏུང་བ་
ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱངས་ལ། ཨི་མན་ཏུ་ཨ་སུལ་འོས། རྒྱུ་ཨ་སུལ་བྱིན། ལྷ་དང་ལྷ་དབྱི། ཨ་ས། ཡོན་
ཏན་ནོ་ཞེས་པས་སྤྱིའི་སློག་གི་རི་ཨར་དུ་ཐུར། དངས། ས་རྣམ་བཅད་བྱས་པས། སྤར་ཐུབ། དེ་ལ་མ་
དང་ཨ་མཐའ་ལྷ་པ་རྩལ་ལས་བ་དུ་ཨིན་དག་གོས། རྒྱུ་བ་དུ་བྱིན། བ་དུ། ར་ལས་ཚ་ཏ་ལ་སུལ་འོས།
དུའི་གོང་དུ་སུལ་བྱིན། སའི་ཨ་དང་ལྷ་བྱིས། དུའི་ལྷ་བརྟེན་དོན་གྱིས་བྱིས་པས། བསྐྱེད། བྱ་ཅའི་བ་
ཏི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའོས། གོང་གི་རྣམ་བཅད་སྤྱི་གྱུར་ཏི་བ་སོག་དུ་དངས་པས། སྤར་
སྤར་དྲ། ར་ཏུ་ལྷ་རིཏྲ་ལས་སོས། ཨིལ་བྱིན། ལྷ་རྩེས་འབྲེལ་གྱིས་བྱིས། སྤར་སྤར་སྤར་ཨྱ། ཏྲ་ཨྱ་སོག་དུ་
དངས། ས་ཏ་སོག་དུ་དངས་པས། སྤར་སྤར་སྤྱི། ཐུབ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་བའི་གཅིག་ཚོག་གི་དེ་བྱིན།
དེ་ལ་ཨིཏྲ་ལྷ་ཏྲ་དག་ལས་སོས། ཨ་ཏྲ་བྱིན། ཏྲ་བྱིས། དའི་ང་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་བྱིས། ཨ་ཨ། ཨ་དང་ཨ་
འདུས་བ་ཨིར་ཐུར། སྤྱིའི་སློག་གི་ཨྱ་སྤལ། ཨྱ་ཡར་ཐུར། རྩ་དང་ཡ་རིམ་པར་ཨི་སོག་དུ་དངས་པས།
སྤྱི། ར་ཨི་སྤར་སྤར་སྤྱི། ཐུབ་པ། བོད་སྐད་དུ། དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཐུག་འཛལ་ལོ། ཞེས་པའོ།

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། མཁྱེན་པའི་མཁའ་ལ་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཁྱར་བཟ། །
 ལེགས་བཤད་བྱུང་ཆིས་སྐལ་ལྡན་ཀྱང་མེད། །མ་ལྟས་བཤད་པའི་ལྷན་བཞིན་ཆུ་
 བཏེར་ཆེ། རྩེལ་མཛད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཟུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ། རི་ལྷ་རི་ལྷེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཁྱར་མ་ལྟས་
 པ་ལྷ་ལམ་མེར་བྟག་བ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་དོན་དང་། ལེགས་

ཕར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་མེ་ཏྲོག་ཀྱི་མུ་དཔེ་ཚེགས་མ་ལུས་ཕར་
བཤད་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིའི་ཆུ་གཏེར་
ཆེན་པོ་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ལ་གྲས་པས་འདུད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཤར་ཕྱིན་ནམ་མཁུན་གྱི་དྲོམ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཆར་དུ་འཆར་བ། རྣམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་སྐར་བཀྲ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། གཞུང་ཤར་ཕྱིན་ལེགས་ཕར་
བཤད་པས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་རྒྱས་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་ནས་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་སྤྱོད་ཏེ་མེ་ཏྲོག་
ཀྱི་མུ་དཔེ་འདབ་མ་བཤད་པར་བྱས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཡུམ་གསུམ་
གྱིས་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་པ་ནི། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཆུ་གཏེར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚོས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྲས་པས་བྱག་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་
ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་ཟབ་དོན་མ་ལུས་ཀྱན། །མཐར་གྱིས་སྒྲིམ་བྱེད་བརྩ་
གསུམ་ཅིས་ཟིན་སྟན། །མ་ལུས་ཡམས་ནད་སེལ་བའི་བདུད་ཅི་དང་། །འདྲིང་པ་ཀྱན་
སྟེར་དཔག་བསམ་སྒྲིམ་འདིར་སྤེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་དོན་
གསུམ་གྱི་ཟབ་མོ་ཡུམ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཀྱན། མཐར་གྱིས་ཏེ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་
པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བརྩ་གསུམ་གྱི་བདུད་ཅིས་ཟིན་པའི་སྟན་འདི་ནི། མ་ལུས་པའི་ཡམས་ནད་
དེ་དྲུག་གསུམ་རྒྱ་འབྲས་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་ནད་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བདུད་ཅི་དང་།
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདྲིང་པའི་དངོས་པོ་ཀྱན་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་སྟེང་དཔག་བསམ་
གྱི་སྒྲིམ་པ་འདིར་སྤེལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་བརྩ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་སོ། །

སྐབས་བྱུག་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གཉིས། འཕགས་སང་གི་དགོངས་པ་རྩེ་བཞིན་རྟེན་མཐན་ནི། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
ཡིན་པར་བརྟན་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་རྩེ་བཞིན་ཤེས་འདོད་ན་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདིར་
ཞུགས་དགོས་པར་བརྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྦྱས་པ། སྤྱི་ཞིང་འབྲུགས་དཀའི་ཡུམ་དོན་གནམ་ཅུ་དེ། །འཕགས་སང་
དགོངས་པས་བཀྲུགས་ཀྱང་ཁོད་མ་རྟེན། །ཡབ་རྩེ་འདོམས་སྤྱབ་བཀའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱས། །
ཡིག་སྦྱེའི་རྩ་མིན་ལྷན་འགྲེལ་སྤྱི་ཞིང་མཐུ་མ་བྲགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟབ་ཅིང་སྤྱི་བའི་དགོངས་
པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྤྱི་ཞིང་འབྲུགས་དཀའ་བའི་ཡུམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དགོངས་དོན་གནམ་ཅུ་སྟེ་གཞུ་
དེ་ཉིད། འཕགས་སང་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་དགོངས་པ་སྦྱ་ན་མེད་པས་བཀྲུགས་ཀྱང་། པོད་སྤྱི་
མ་རྩམས་ཀྱིས་དགོངས་དོན་མ་རྟེན་ལ། ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་དགོངས་དོན་རྟོགས་དཀའ་
བའི་གནམ་ཅུ་དེ་འདོམས་སྤྱབ་བཀའ་བ་སྟེ་གཞུ་རྒྱུད་རབ་ཏུ་འཐེན་པའི་གཞུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱས་གཞུང་
དོན་ཡོག་པར་སྦྱ་བའི་རྩ་མིན་གྱི་ལྷན་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྦྱ་པའི་སྦྱ་སྤྱི་གསུམ་ན་
ཡོངས་སྤྱི་གསུམ་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལ། དངོས་པོའི་རྒྱ་དང་དངོས་
མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚར་བའི་རྒྱ་གསུམ། དང་པོ་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ། བྱེད་པོའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས།
དེའི་དང་པོ་བྱེད་པོའི་རྒྱ་ལ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་དང་། ལས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་པ། ཉམས་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱའི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བའི་མེན་ཀླ་ཡི་ལྷ། །སྟན་ཅིང་བཀྲུགས་པར་འདོད་ན་
ཡིགས་བཤད་ཀྱི། །མཁོ་དབྱའི་ཆོག་སྦྱར་འདབ་མ་སྦྱ་ཆོགས་ཅན། །རྩམ་སད་མེ་ཡོང་
དགའ་བའི་ཆལ་འདིར་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་འཆད་པའི་རྩ་མིན་
ཀླུ་སྦྱ་ཅིང་འབྲུར་ཞུག་དང་ཐུན་པའི་བཀྲུགས་པར་འདོད་ན། ཡིགས་བཤད་ཀྱི་མཁོ་དབྱའི་ཆོག་

ལྷོར་གྱི་ལོ་འདབ་ལྷ་ཚོགས་ཅན་གྱི་མཐའ་དབྱེད་གསལ་ལ་དངས་པ་རྣམ་སང་དེ་ལྟའི་མེ་ལོང་གི་
 དགའ་བའི་ཚལ་འདིར་འཁྱགས་ཤིག་ཅེས་བསྒྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་གྱིས་ལྷོར་བ་བཤད་ཅིང་ཉམས་སྲ་
 ཡེན་འདྲོད་ན། ལེགས་བཤད་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཁྱགས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། ལེགས་བཤད་འདི་
 ལྟའི་མེ་ལོང་དང་མེ་ལོང་དགའ་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སྲ་བཞོད་པས། གཟུགས་ཅན་འཕར་མའི་རྒྱན་
 ཡིན་ལོ། །

༡༡། །སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱད་གྱི་མཚན་བརྗོད་གྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་ཀྱིས་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་ལ་བྱག་བྱས་པ། འཇམ་དབྱངས་ལ་མཆོད་
 པར་བཟོད་པ། སྒྲ་མའི་གསང་གསུམ་ལ་བཟུགས་པ། བྱེ་བྱག་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པ་ལ་བཟུགས་པ་སྟེ་བཞི།
 དང་པོ་ནི། རྣ་མཐུ། བྱག་འཆོལ་བ་སྐྱབ་ཚུལ་གོང་བཞིན། གུ་རུ་སྒྲ་མ། མཚུ་འཇམ། སྟོ་ཁ་དབྱངས། དེ་
 ལ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་བའི་དེ་ཕྱིན། དེ་ལ་ཨཀཱའོ། ཁེས་པས། ཨཀཱ་ཕྱིན། ཀཱ་ཕྱིས། དེའི་ད་ཕྱིས། ཨེ་ཨཡར་
 གུར། རའི་ཨ་སྤལ། འདྲ་རིང་བྱས། རུ་ཨ་ཐོག་རུ་དངས། ཡུ་ཨ་ཐོག་རུ་དངས་པས། ར་མོ་བྱ་རུ་མཚུ་
 རྟོ་ལྟ་ཡ། སྒྲ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱག་འཆོལ་ལོ། ཁེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལི་ཁྲིའི་མདོག་འཆང་ཟུང་པ་ལ་བྱར་མིག་གཡོ། དབང་ཕྱོག་ཐོར་ཙག་རྒྱ་
 གྲུ་འཕྲེང་བས་ཟུང་། གདོད་བྲལ་ཚོས་རྒྱར་ཀྱན་རྟོག་ལྷས་མེད་ཐིམ། ཀྱན་གཟིགས་ཟླ་
 དབང་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མར་འདུད། ཁེས་གསུངས་ཏེ། དམར་མེར་ལི་ཁྲིའི་མདོག་འཆང་བ་སྟེ་
 མདོག་འཛིན་ཞིང་། མེ་རྟོག་ཟུང་པ་ལ་འེད་བ་མ་ཉྟ་བུའི་བྱར་མིག་གཡོ་ཞིང་། དབང་ཕྱོག་ཏེ་ནམ་
 མཁའི་མདོག་ཐུན་གྱི་ཐོར་ཙག་ལ་རྒྱ་གྲུ་ཕྲེང་བ་ཉྟ་བུའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་ཟུང་བ་སྟེ་བརྒྱན་པ།
 གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་ཀྱན་རྟོན་དང་བྲལ་བ་སྟེ་རང་བཞིན་ལ་རྟོན་མོངས་མ་ཞུགས་པའི་ཚོས་
 རྒྱ་ཐུགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ། ཀྱན་རྟོག་གི་ལྷས་མེད་དེ་བདུད་ཐིམ་ནས་མེད་པར་

བཞི་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱི་རོ་ཤོ་ཚེན་རིས་པ་ཀྲ། ། ཟ࿳་བ་ཞིའི་བཟོ་ཐོས་བསྟུམ་
ཟོམ་རིང་ཟུངས་པས། ། ཟ࿳་བ་ཞིའི་འབྲིན་ལས་འབར་བའི་དགའ་ལྷན་འཆར། ། རྩལ་དེ་
ལྷན་ལ་མགོན་ཁྱོད་ཨེ་མ་རྒྱད། ། ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྟེ་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པའི་ཚེན་གྱི་རི་མོ་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་། ། ཟ࿳་བ་བ་ཞིའི་བཟོ་ཐོས་མཁྱེན་པ་གསུམ་བསྟུམ་

འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སློ་གྲོས་གནས་
པར་མཛོད། ཅེས་པའོ།

དེ་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ལ་མཚོད་པར་བཛོད་པ། ༡བྱམས་འཇམ་
དབྱངས་སོགས་སྟག་པའི་སྟེ་ལ་མཚོད་པར་བཛོད་པ། ༢དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཚོད་པར་བཛོད་པ།
༣རྩེ་ཙང་ཁ་བ། པཎ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱུ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ལ་
མཚོད་པར་བཛོད་པ། ༤བཤེས་གཉེན་སྟེ་ལ་མཚོད་པར་བཛོད་པ། ༥ཚོམ་པའི་ཀུན་སྤྲོད་བསྟན་པའི་
སློ་ནས་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ༦ཚོམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་སློ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ལ་དངོས་
བྱུང་བྱས་པ་སྟེ་བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་མཁའ་ལ་སྐྱབ་བཞིའི་ཆད་མེད་སྤྱིན། །ཆོས་འཕྱིན་རྒྱབས་ཆེ་
འགྲོ་བའི་རྒྱ་འཛམས་པར། །ཆོས་སྒོ་འབྱམས་ལྷན་རང་སྐད་ཞེན་སྐལ་ངོར། །ཆོས་འཁོར་
རིམ་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲས་མཚོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཉམ་རྩེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ནམ་མཁའ་ལ། རང་དོན་གྱི་སྐྱོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱོ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱོ་ལོངས་སྐྱོ་དང་སྐྱལ་སྐྱོ་སྟེ་སྐྱོ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པའི་སྤྱིན་
འབྲིགས་ཤིང་། མཛོད་པའི་གཙོ་བོ་ཆོས་སྟོན་པའི་འཕྱིན་ལས་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ཆར་འགྲོ་བའི་ཤེས་
རྒྱུད་དང་འཛམས་པར་ཕབ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རབ་འབྱམས་མཐའ་ལྷན་པ།
གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐད་ལ་ཞེན་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་སྐལ་བའི་སྐད་ཀྱི་ངོར་གོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་སོགས་བསྐྱར་ཏེ་སྟེགས་མ་ལྷ་བདོ་བའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རྒྱལ་བ་བྱབ་
པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་དང་དེའི་སྤྲས་ཉེ་སྤྲས་བརྒྱད་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
དང་། མཚོག་བྱང་གཉིས་སོགས་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མཚོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
ནམ་མཁའ་དང་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པས། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་གོང་
དུ་ལན་དུ་མར་སྤྲས་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མཚོད་པར་འོས་མཚོག་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། །དབྱངས་
བདག་འཇམ་དཀར་ལ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ། །ལྷ་སོགས་སྐྱེ་དབྱའི་རེ་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ། །ཆེ་
བའི་མཚོག་བརྟེས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་བའི་གསུང་གི་གསང་
བ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ལྷ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མཚོད་པར་འོས་པའི་མཚོག་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས་དང་། དབྱངས་བདག་སྟེ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བདག་པོ་
འཕགས་མཚོག་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་མཚོག་ལྷ་སོགས་ཏེ་སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་
པའི་མི་སོགས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེ་དབྱའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བའི་རིན་པོ་
ཆེ་ཆེས་ཆེ་བའི་མཚོག་སྐྱབ་ཞིའི་གོ་འཕང་བརྟེས་པ་བརྒྱད་པར་བཅས་པ་རྣམས་ལ་འདུད་དོ། །ཞེས་
པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཛོད་པའི་རྒྱན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷགས་རྗེའི་ཕྱག་བྱང་ལ་གནས་འཕང་འགྲོའི་རྒྱད། །དཀྱིལ་བྱ་སྟོང་ལ་
འཁོར་ལོ་བཀོད་ཅམ་གྱིས། །ཚྭ་ས་ལྷབས་ཀུན་གྲོལ་དབྱངས་ཅན་ལ་འདུད་ཀྱི། །ལྷ་བལ་
འཆད་ཚྭ་ཚྭ་མ་པའི་སྒོ་བརྒྱ་བྱེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷགས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་འགྲོ་
བ་རྣམས་སྒོལ་བའི་སྤང་དུ་ལྷགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐྱབ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་
སྐྱེ་ཡོན་པས། ལྷགས་རྗེའི་ཕྱག་བྱང་ཞེས་གསུངས། སྐྱེ་དབྱངས་ལྷ་མོའི་ཕྱག་བྱང་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཕྱག་
གིས་བསྐྱམས་པའི་འཕང་འགྲོ་སྟེ་བྱི་མང་གི་རྒྱད་དཀྱིལ་བ་དྲན་ཞིང་སྟོང་ལ་སྐྱགས་འཁོར་བཀོད་དེ་
སྒོམ་བཞུས་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས། སྟོང་ཚྭ་ས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་པ་ཀུན་གྲོལ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་འདབ་
མ་བཞད་པར་མཛོད་པའི་ལྷ་མཚོག་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འདུད་དོ་ཀྱི། ཞེས་འབོད་ཚིག་གིས་ལྷགས་
རྒྱད་བསྐྱེལ་ཏེ། འགན་ལྷ་དང་བལ་བའི་འཆད་ཚྭ་ཚྭ་མ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱ་བྱེས་ཤིག་
ཅས་པ་སྟེ། གཟི་བཞིན་གྱི་རྒྱན་དུ་གཏོགས་ལ། ཤེས་བཛོད་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡོན་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། ཞམས་གསུམ་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེན་ཙོང་ཁ་བ། །སྤང་མཐའི་རྣམ་འཕུལ་

སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་དབང་བོ་པད་དཀར་འཛིན། །རྣམ་གསུམ་ཡབ་ཟུང་བརྒྱུད་པར་བཅས་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པའི་རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བདེ་ལུན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་མའི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་པཌ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་དབང་བོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ན་པད་དཀར་འཛིན་པ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡབ་ཟུང་བརྒྱུད་པར་བཅས་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་བྱས་པའོ། །

ལྷ་བ་ནི། སྒྲོ་བྱས་ལང་ཆོ་དར་བའི་ས་སྤངས་སྟེང་། །འཆད་ཚིང་ཚོམ་པའི་ཆེ་བརྒྱ་གདེངས་ཅམ་གྱིས། །འབྲུལ་ལྷན་རི་བོ་འབྲུམས་པའི་ཆོགས་བཅོམ་སྟེ། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མགོན་མཛད་རྣམས་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་བྱས་ནི་ལང་ཆོ་རབ་དུ་དར་བའི་སྤངས་ཆེན་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེའི་སྟེང་དུ་བཞོན་ནས། འཆད་ཚིང་ཚོམ་པའི་མཛད་བཟང་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞོ་འཐུང་ཅུས་པའི་དོ་རྩེ་ཆེ་བརྒྱ་བ་གདེངས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། འབྲུལ་བ་དང་ལུན་པའི་ལོག་བཤད་རྣམས་རི་བོ་བག་མེད་དུ་རྒྱ་ཞིང་འབྲུམས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། འཆད་ཚིང་ཚོམ་པའི་དོ་རྩེ་གདེངས་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་བཅོམ་སྟེ། རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ཏེ་ས་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐུབས་མཛད་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་འདུད། ཅེས་པ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་སྟོན་རི་བོ་རྣམས་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཞིང་འབྲུམས་པ་ལས་ཐོག་ཆགས་མང་བོ་གཅིར་བ་སོགས་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོ་རྩེ་འཕངས་ནས་རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱང་བ་བཅག་པ་ནས་བཟུང་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཟེར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྐུར་རོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་དཔའ་བའི་ཉམས་ལུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། གསང་ལས་ཆེས་གསང་སྐྱབ་བཞིའི་གསང་བའི་གནད། །མ་རྟོགས་རབ་རིབ་མཁའ་བས་འཆོལ་མཐོང་འགྲོར། །ཡན་ཆེད་གཤགས་འདོད་དབྱུག་གས་བརྒྱན་མིན་

ཞིང་། །ལྷག་བསམ་རྣམས་ད་རྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆེ་འདི་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཆེས་གསང་བའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱབ་ཞིའི་རྣམ་བཞག་གི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མ་རྟོགས་པར། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཁོང་བ་དག་གིས་མཐར་བ་སྟེ་དབྱུག་པས་ལམ་འཛོལ་བ་ལྟར་གཞུང་དོན་འཛོལ་བར་མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་འདི་ཚུམ་པ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་ཀྱི་དབྱུག་གསུང་རྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆེ་ལ་བསྟན་པ་མིན་ཞིང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་དབང་གིས་རྣམས་དེ་ལྟའི་རྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆེ་འདི་གྲགས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ཚུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། དབྱུག་གུ་རྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆེ་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ལྷག་བསམ་རྣམས་པར་དག་པའི་དབང་གིས་གཞུང་འདི་དག་བརྩམས་པ་དང་ཚུམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལྟའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྟའི་རྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆེ་རང་གྲགས་བྱང་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ་ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པའོ། །བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའོ། །

བདུན་པ་ནི། རང་ལས་དམན་ལ་ཕན་དང་མཉམ་སྦྲེལ་འཕེལ། །མཐོ་ལའང་དོགས་སྦྲིང་ཆེད་སྐབས་བརྒྱད་པ་ཡི། །དཀའ་སར་ཉེས་བཤད་ཤིང་འཁྱོགས་གཙོད་པའི་སྤྱད། །འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རལ་གྱི་གདེངས་བཞིན་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྟན་བཅས་འདི་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་བཞི་གསུངས་པ་སྟེ། རང་ལས་སྦྲོ་དམན་པ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དང་། རང་དང་སྦྲོ་གོས་མཉམ་པ་དག་གི་སྦྲོ་གོས་འཕེལ་ཆེད་དང་། །རང་ལས་སྦྲོ་ཁ་མཐོ་བ་དག་ལའང་དོགས་སྦྲིང་གི་ཆེད་དང་། །སྐབས་བརྒྱད་པའི་དཀའ་སར་ཉེས་བཤད་བྱས་པའི་ཤིང་འཁྱོགས་གཙོད་པའི་སྤྱད་དུ་མཐའ་དཔྱད་འདི་ཚུམ་པ་ཡིན་པས། ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་གདེངས་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྦྲིང་གར་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། སྤྱི་བོར་སྤྱོད་པ་སྦྲིང་གར་འཇམ་དབྱངས་དང་། །ལྷགས་ལ་དབྱངས་ཅན་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་དག་ཚུམ་པའི་སྐབས་སུང་། དེ་ལྟར་མཛད་པར་

བསྟན་པའོ། །འདི་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་སྐྱའི་རྣམ་བཞག་གི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་གཟིགས་ནས་ལེགས་བཤད་བཅུ་མས་པ། མ་རྟོགས་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་
བཞད་གང་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ། ལེགས་བཤད་འདིའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཟུགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་སྦྱས་པ། སྐྱ་བཞིའི་རི་མོ་ཆོས་བཟུང་སྟོང་གསུམ་དར། །ཉེས་བཤད་
རྩལ་གྱི་ནང་དུ་མི་མངོན་པ། །རྣམ་དཔྱད་མེ་ཞལ་མིག་གིས་ལེགས་རྟོགས་ནས། །ལེགས་
བཤད་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་གཡོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱ་བཞིའི་རི་མོ་ཆོས་བཟུང་བ་སྟེ། སྐྱ་
བཞིའི་རྣམ་བཞག་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་
པ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དར་ན་ཡང་། སྐྱ་པོའི་ཉེས་བཤད་ཀྱི་རྩལ་
གྱི་ནང་དུ་རྩལ་སྟེ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ། ཁོང་གི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྟོང་གོས་མེ་ཞལ་ཏེ་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོའི་མིག་གིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་རྩལ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་བཅུགས་ཏེ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་ཤམ་བུ་ལྟ་བུ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
འདི་ནི་མ་བཟུས་ཤིང་བཟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་ཤར་བའི་དོན་གསལ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་ལས་འོངས་སྐྱ་བཞིའི་མཚོ། །མ་མཐོང་སྒྲོས་
བྱས་ཁོན་པའི་རྩ་ཅམ་གྱིས། །ཡབ་ལྷན་རྣམ་དཔྱད་རྒྱ་མཚོ་གཞལ་འདྲིང་པ། །ཀྱེ་མ་བྱིས་
པའི་ཀྱམ་བཞད་གང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཀའ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བཟུས་གསུམ་དང་དགོངས་
འབྲེལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་རྩ་འབྲེལ་ལས་འོངས་པའི་སྐྱ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་
གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བར། རང་གིས་སྟོང་བཟོ་བྱས་པའི་སྟོན་
པའི་རྩ་ཅམ་གྱིས། རྩེ་ཡབ་ལྷན་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྟོང་གོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཞལ་བར་འདྲིང་

པ་སྟེ་འགྲན་པར་འདོད་པ་དག་ནི། གྲེ་མ་ཉི་གུས་པའི་རོལ་ཅིང་ཡིན་པས་བཞད་གང་དེ་གང་མོ་
ཤོར་བའི་རྒྱ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཁྲོན་པའི་རུས་སྤལ་གྱིས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བར་རང་
ཉིད་གནས་པའི་ཁྲོན་པའི་ཆུ་ཙམ་ལ་རྒྱ་མཆོར་ཞེན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་
རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་རྩི་ཡབ་སྤས་གྱི་ལེགས་བཤད་ལ་འགྲན་པར་འདོད་པ་དག་ལ་ཟུར་བ་གནང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསམ་བཞིན་དབྱད་ན་འཕགས་ཡུལ་རྒྱན་རྒྱལ་ཀྱང་། །གང་གིས་ཆོལ་
བའི་ཅ་རྒྱབས་བཟོད་དཀའ་བའི། །གངས་ལྗོངས་ནོར་འཛིན་རྟོ་ངལ་ཡོན་ཏན་ལྗེད། །ཀྱན་
མཁུན་ཆད་མའི་སྤང་གིས་འདེགས་སམ་སྟམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒོ་གྲོས་
གྱིས་ལེགས་པར་བསམ་བཞིན་དུ་དབྱད་ན། ལུང་རིགས་གྱི་རྒྱབ་འཐུག་ལ་དགག་སྤྱབ་གྱི་ཟེལ་ཚོ་བས་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་པའ་ཆེན་རྒྱན་རྒྱལ་གིས་ཀྱང་། གང་གིས་ཏེ་ལེགས་བཤད་འདིའི་སྐབས་སྤྱང་ན་ལ་
ཆོལ་བའི་ཅ་རྒྱབས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ནོར་འཛིན་ཏེ་ས་གཞིའི་རྟོ་
བས་མི་ཐེག་པར་ངལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་འདིའི་ལྗེད་ཆད་ནི། གཞན་གྱིས་གཞལ་བར་མི་རུས་
པས་ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆད་མའི་སྤང་གིས་འདེགས་སམ་སྟམ། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱན་རྒྱལ་དག་ཀྱང་
ཏ་ལས་ཤིང་ཟེལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྗེད་ཆེ་བས་གངས་ལྗོངས་ས་གཞིས་ཀྱང་
མི་ཐེག་པར་ངལ་བར་བྱེད་པ་འདིའི་ལྗེད་ཆད་ནམ་མཁུན་གྱི་སྤང་གིས་གཞལ་སྟམ། ཞེས་རབ་རྟོག་
སྟམ་སྤྱི་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ། ཉམས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་དགའ་བ་སྟེག་པའི་ཉམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

ལུས་རྒྱམ་བཞག་ལ་རྩོད་རྩལ་གྱི་མཐུག་གི་ཆོག་མཆོད་འབྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། རྒྱན་པོས་ལེགས་བཤད་གྱི་གཟི་མི་བཟོད་པར་བཞུན་པ། ལོག་སྤྱི་བཙམ་པས་
སྤབ་བཞུན་རྒྱས་པར་བཞུན་པ། རྒྱན་རྒྱལ་སྤར་བྱོན་པ་ལྟ་བུ་དག་ལ་སྒོ་ལྷན་མི་གྲུས་པ་མེད་པར་
བཞུན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུམ་མ་བཟུང་སྒྲུབ་ས་པལ་དག ། བསྐྱམས་པ་མིན་ཀྱང་
ལྟ་སྟོང་འབྲམས་སྐུ་བཟུང་། ། འཆང་ཚྱོད་ཚྱོམ་པས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལྟོན་ལྟོན། ། བམམ་

མཇེད་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མི་གྲས་སུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་པམ་བྱམས་མགོན་ལྟར་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་ཉེ་ལྷ་ཆེས་མང་བོས་བཏུད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལྟར་སྒྲེགས་བམ་དང་རལ་གྱི་བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱེ་སྔོན་འབྱམས་གྲས་པ་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་གཞུང་ལ་འཆད་པ་དང་ཚྭ་དཔ་ཚྭ་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛམ་སྤྱིའི་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་སྐར་ཕྱོན་པ་ལྟར་རྒྱལ་བསྟན་གསལ་བར་མཇེད་པའི་མཁས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་ལ་སློབ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་མི་གྲས། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དོན་རྒྱན་ཉེར་ལྔ་བ་ཁྱད་པར་བཟོད་པའི་རྒྱན་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བའི་ཁྱད་པར་བཟོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའོ། །

ཕྱེ་ཆན་དྲུག་པ་ཟིལ་གནོན་གྱི་མཁུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

སྤྲས་པ། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་བཞེད་གཞུང་འོ་མའི་མཆོ། །ཡབ་སྲས་རྣམ་བཤད་ནོར་ལྷས་བསྐྱབ་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་བྱེ་བ་སྟོབ་པའི་ཟླ། །སྐབ་བསྟན་དབང་ཕྱོགས་ས་འཛིན་ཅི་ནས་ཤར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་བོ་དག་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་བྱེ་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མང་བོས་བཞེད་པའི་གཞུང་འོ་མའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ནོར་གྱི་ལྷས་བསྐྱབས་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་ཅི་བྱེ་བ་སྟོབ་པའི་ཟླ་བ་འདི། སྐབ་པའི་བསྟན་པ་དབང་ཕྱོགས་ཏེ་ཤར་གྱི་ས་འཛིན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་རི་བོའི་ཅི་ནས་ཤར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཏམ་རྒྱུད་ལས། རྩོན་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དག་གིས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབ་པ་ལས། བདུད་ཅི་དང་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བར་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་བཞེད་གཞུང་རྒྱ་མཆོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནོར་ལྷའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། །ཁོང་གིས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་སྟངས་ནས་མཁས་གྲུབ་མང་བོའི་གཞུང་ལ་དབྱེད་པ་མཐའ་ཆོད་པ་བྱས་པ་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབ་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མཐའ་དཔྱད་འདིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཟླ་བས་བདུད་ཅི་

སྒྲོ་བའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཤར་རིའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། མཐའ་དཔྱད་འདི་
བཅུམས་པ་ནི་ཤར་རིའི་ཆེ་ནས་ལྷ་བ་ཤར་བའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ་མཐའ་དག་གཞུགས་ཅན་གྱིས་
བརྒྱན་པའོ།

ཡོངས་སྒྲུབ་རྣམ་བཞག་མཐུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

དང་པོ་ཡོངས་སྒྲུབ་འོ་མཆོར་ལ་བཞུགས་པ་ནི། འདིར་སྒྲུས་པ། རོ་མཆོར་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་
པར་ངེས་པ་ལ། །རྟག་མིན་རྟག་པར་རོལ་བའི་ཡོངས་སྒྲུབ་རྒྱུད་རྣམས་། །མཐོང་བ་མིན་ཀྱང་
གསང་གསུམ་མཛད་པའི་གར། །སེམས་རོར་བྱིས་པ་རོ་མཆོར་ཅི་ཡང་སྒྲེས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པ་རོ་མཆོར་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་པར་ངེས་པ་ལ། །ལྷན་གྱི་ཡོངས་སྒྲུབ་རྒྱུད་རྣམས་
པའི་སྒྲུབ་དེ། མཆོན་དཔེའི་ཡོངས་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་རྒྱུད་པའི་གཞུགས་སུ་ཡིན་པས་རྟག་པ་མིན་ཡང་།
དུས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་ལྷ་ལས་འདུང་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་རྟག་པར་རོལ་བ་སྟེ་རྟག་དུ་
བཞུགས་པའི་ཡོངས་སྒྲུབ་རྒྱུད་རྣམས་པའི་སྒྲུབ་དེ། སྒྲུབ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
མཛད་པའི་རྣོས་གར་དེ་ཉིད། སེམས་རོར་རི་མོར་གསལ་བར་བྱིས་པ་ལ་རོ་མཆོར་ཞིང་དད་པའི་
ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་སྒྲེས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟག་མིན་རྟག་པར་རོལ་བའི་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཀྱང་སྒྲ་བསྐྱུས་
ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱན་དང་། མཐོང་བ་མིན་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲ་ནི་གོང་མས་འོག་
མ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དོན་རྒྱན་བཅུ་བདུན་པ་དགའ་བ་བཙོན་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུགས་
བརྒྱན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་ཡོངས་སུ་གཏོགས་སོ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐོབ་ཕྱིར་ས་ལས་བཟོད་པ་ལ་བཞུགས་པ་ནི། ཕྱན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་
སྒྲུབ་པའི་གཞུགས་ཡས་སྒྲོང་། །ཆོགས་གཉིས་ཐེམ་སྐྱས་བཅུ་གཅིག་སའི་རིམ་པར། །རྒྱལ་
ཕྱས་འཁོར་བཅས་པར་བྱིན་བཅུས་བཟོད་པར། །ཡབ་མེས་རྒྱལ་རྣམས་དབྱེས་བསྐྱེའི་

སྒྲིམ་གར་མད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བའི་གནས་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ཡས་ཁང་ཆེན་པོའི་སྒྲོར་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆའི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་ས་དང་བོ་ནས་ས་བཅུ་ཐ་མའི་བར་གྱི་ས་བཅུ་གཅིག་
གི་སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་བཅུ་གཅིག་ལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་སྐྱས་འཁོར་
དང་བཅས་པ་པར་ཕྱིན་བཅུའི་གོམ་འགྲོས་ཀྱིས་བགྲོད་པར་ཡབ་མེས་རྒྱལ་བ་སྟེ་ལྷ་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་
ཟེན་པའི་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རབ་ཏུ་དགྲེས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསུ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་གར་འདི་ཉིད་
མོ་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱར་ཡང་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ཞིང་གི་རིང་ཡང་
ཐུགས་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཉེ། །མཐོང་བར་དཀའ་ཡང་ནམ་ཡང་འཆར་བའི་སྐྱ། །དབྱངས་
གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུག་ཅུའི་ཡན་ལག་ཅན། །བཟུས་མིན་དཔལ་ཕྱག་ཀྱན་འདུས་དེར་ཕྱག་
འཆལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལོངས་སྐྱའི་ཞིང་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་པ་གནས་
འོག་མིན་སྐྱག་པོའི་བཀོད་པ་ནི་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་ལྟ་བུས་ཞིང་གིས་ཐག་རིང་ཡང་། ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་
རིང་མེད་པས་ཐུགས་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཐག་ཉེ་ལ། རྒྱ་བྱར་མིག་གིས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བར་དཀའ་ན་ཡང་
སྒྲོམ་བྱུང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོར་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་འཆར་བའི་སྐྱ་དང་ལྷན་པ། གསུང་གཅིག་ཉིད་
དུ་གསུང་ན་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་།
ཁྱད་པར་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་ཅན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ནི།
སྤྱི་བ་དང་ཞི་བའི་ཁམས་ཀྱི་མཛེས་པ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཟུས་པ་
མིན་ཡང་། སྤྱི་ཞིའི་ཁམས་ཀྱི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཛེས་སྐྱག་ཀྱན་འདུས་
པའི་རྒྱལ་བ་དེ་ལ་སྐྱར་ཡང་ཕྱག་འཆལ། ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དུས་ནམ་ཀྱན་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཉིས་དང་། གསུམ་པའི་ཀྱང་ནམས་ནི་མི་མཐུན་
པའི་ཚོག་རྒྱན་ཡིན་ལ། ཀྱང་བ་བཞི་བ་ནི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བཟོད་པའི་རྒྱན་ཡིན། དེས་ན། མི་མཐུན་

པའི་ཚིག་རྒྱན་དང་། ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའོ།

བཞི་བ་མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་སྒྲོན་པ་ནི། ལ་ལར་མ་
ཡིན་གསང་གསུམ་ཀྱན་ཏུ་བྱ། འདྲུལ་འགྲུལ་ཅམ་མིན་ཏུ་པར་རྒྱན་མི་འཆད། ཉི་ཆེ་བ་
མིན་སྤངས་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན། ཁྱེད་བཞིན་གྱུར་ཅིག་བདག་ཅག་མ་རྒྱལ་ས་བཅས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རི་སྒྲིབ་ཁྱུང་པ། སྐྱེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྒྲིབ་ཁྱུང་། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཡུལ་ལ་ལར་བྱབ་ལ་ལ་ལར་མ་བྱབ་པ་མིན་པར། གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱབ་པ་དང་། སྤྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་འགྲུལ་ཞིག་
ལ་ཡོད་པ་ཅམ་མིན་པར་འཕྲིན་ལས་དུས་ཏུ་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་
ཏན་ཉི་ཆེ་བ་སྤྲེལ་གསུལ་ལ་མ་ཡིན་པར། སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་གྱི་མཐར་
ཕྱིན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱེད་བཞིན་དུ་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་དང་བཅས་པ་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ནི། ཤར་སྤྲེགས་གྲོ་ཏུ་བའི་སྤྱུར་བ། མ་ཡིག་བསྐྱར་བའི་རྩིས་ཁྱེད་དོ།

མཇུག་ཏུ་ཤེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱབ་བསྟན་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐྱེས་ཐོས་བསམ་དང་། རྒྱུ་མ་
པའི་གོ་མ་སྟབས་རྒྱུ་དཔྱད་ཤེལ་མིག་ཏུ། ཞལ་འཕྱུག་གཤེགས་ཤུལ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་
པར། རྒྱུ་མ་འདྲེས་མཛའ་བཤེས་ཁྱེད་གྱི་ཕྱག་དེས་སྐྱོངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསོད་ནམས་
མིན་པ་དང་བོར་བསྐྱོག་ཅེས་སོགས་ལྟར། སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ལ། ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་གྱི་གོ་མ་སྟབས་ཀྱིས་བསོད་དེ། གནས་ལྷགས་བདེན་
པའི་དོན་ལ་རྒྱུ་མ་པར་དཔྱད་པའི་བདེན་མཐོང་ཤེལ་གྱི་མིག་གི་ལམ་དུ་སྤྱབ་པ་རང་ཉིད་གྱི་ཞལ་
འཕྱུག་བཞིན་དུ་གཤེགས་པའི་ཤུལ་འཕགས་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་གསུལ་བྱ་བྱངས་
ལས་འདས་པ་བཀོད་པའི་མ་འདྲེས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ། ཁྱེད་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཕྱག་དེས་
སྐྱོངས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ནོ།

མཐུག་གི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། འདིར་སྒྲུས་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད་ཅིང་ནམ་
ཡང་བཟླ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་སྤྱབ་དབང་མཆན་དཔེའི་སྒྲ། །གང་དེའི་མགྱར་ལས་བྱུག་
ཅའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱན་ཁྱབ་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་ལམ་སྟོན་གསུང་། །ཆོས་ཀྱན་
བཟླ་བར་གཟིགས་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་རྟོག་ཅིག་དབྱིངས་ལས་མི་བཞེངས་ཉིང་འཛིན་
འབྱམ་འབྱེད་བྱུགས། །ཕྱང་རྟོགས་ཀྱི་མཆོའི་མངའ་བདག་འཁོར་དང་ཆབས་གཅིག་རྒྱལ་
ཡུམ་སྟོན་མཛད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་སྤྱད་སྒྲུས་
བཟླས་ན་མི་མཛོས་པ་དང་མི་འགྲིག་པ་སོགས་མེད་པར་མཛོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྤང་བས་
མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་བཟླ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟླ་འདོད་པའི་
སྤྱབ་པའི་དབང་བོའི་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྒྲ་དང་དེའི་མགྱར་ཏེ་གོང་དུ་སྒྲོས་ཟིན་
པའི་སྤྱབ་པའི་དབང་བོའི་མགྱར་ལས་བྱུང་བའི་གངས་དུག་ཅུ་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་སྟེ་དུས་གསུམ་དུ་དགེ་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
གསུང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་ཅིག་ཅར་དུ་སོ་སོར་
བཟླ་བར་གཟིགས་ཀྱང་། སྤང་བྱ་སྤྱིའི་གཉིས་དང་གཉེན་པོ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེན་མེད་
རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་དུས་གཏན་དུ་མི་
བཞེངས་པའི་མཉམ་རྒྱུ་རོ་བོ་གཅིག་དུ་སོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྱམ་སྤྱག་འབྱེད་པའི་སྤྱགས་ཏེ་
དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། རྩེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཕྱང་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་འཁོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཉན་ཐོས་ཆེན་
པོ་དག་དང་ཆབས་གཅིག་དུ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་
སྟོན་པ་སྤྱབ་པའི་དབང་བོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་

རྒྱ་ལོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་ཚ་འགྲེལ་ལ་སྦྱོང་རྒྱ་བྱང་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བཞུན་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་
ཆ་བ་དེ་སྤྲས་ཐོགས་མེད་སོགས། །འཕགས་མཚོག་བྱེ་བའི་གཞུང་ལམ་ཡར་བྱིན་
གཞུང་། །ཡ་རོལ་བྱིན་ལྟར་སྒྲ་ཡིས་དེད་སྦྱོང་བ། །ཐོན་བསགས་མི་དམན་མི་ལམ་མིན་
ནམ་ཅི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་མི་ཤམ་མགོན་པོ་དང་དེའི་སྤྲས་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་སོགས་འཕགས་པ་མཚོག་བྱེ་བ་སྟེ་མང་པོའི་གསུང་གི་གཞུང་སྦྱོང་དང་བྱེ་བྲག་པར་བྱིན་གྱི་
གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་
དུ་རང་གི་སྒོ་གོས་ཀྱིས་དང་འདྲིར་ལོངས་སྦྱོང་རྒྱ་བྱང་བ་འདི་ནི། ཐོན་བསགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མི་
དམན་པའི་འབྲས་བུ་མི་དམན་པ་སྟེ་ཨ་རེ་མི་ལམ་མིན་ནམ་ཅི། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཉམས་བརྒྱད་ཀྱི་
བདུན་པ་མད་བྱང་གི་ཉམས་ཀྱིས་སྤྲས་པའོ།

གསུམ་པ་ལེགས་བཤད་ལ་དང་འདྲུན་རྒྱས་པར་བཞུན་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་བཞུན་པ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པ་བཞེན། །ཐེ་ཚོད་རྒྱ་འབྲས་ཐེག་ཀྱན་ཉི་མ་ལྟར། །གསལ་མཛད་ལེགས་བཤད་པ་
ཕབ་མེ་ལོང་ལ། །འཕགས་བོད་ལྷགས་བརྒྱ་གསལ་བའི་དང་འདྲུན་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བཞུན་པ་སྟེ་ལ་ལ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་གསལ་པ་བཞེན་དུ། འདུལ་བ་
མདོ་སྟེ་མདོན་པ་སྟེ། ཐེ་ཚོད་གསུམ་དང་། རྒྱ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུ་རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་སྟེ་ཐེག་
པ་ཀྱན་ཉི་མས་འཇིག་རྟེན་གསལ་བ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་པ་ཕབ་མེ་ལོང་
ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཐས་པ་སོ་སོའི་རང་རང་གི་ལྷགས་བརྒྱ་སྟེ་ཆེས་མང་པོ་གསལ་བ་མཛོང་བའི་
དབང་གིས་དང་པ་དང་འདྲུན་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྦྱོང་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱའི་
རྒྱ་ལོ།

བཞི་བ་འདི་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བཟོ་བ་ནི། ལྷག་བསམ་
དག་པས་རབ་བཞུན་འདྲིར་བསགས་ཀྱི། །དགེ་བ་དབག་ཡས་གང་བསགས་ལྷན་ཅན་

ཁྱིམ་དུ་དྲུག་གསུམ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། །ཐུབ་དབང་གོ་འཕང་འཛོལ་པའི་ཆེད་
དུ་བཙོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་དོན་ཁྱར་དུ་འབྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པས། བརྟན་
བཙུག་འདི་རབ་དུ་བརྟན་པའི་སྐབས་འདིར་གང་བསགས་ཀྱི་དགོ་བ་འདིས་མཆོན། རང་གཞན་
ཀྱི་དགོ་བ་དཔག་ཡས་ཏེ་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་དགོ་བ་གང་བསགས་ཀྱི་མཐུ་
ལས་ལྷས་ཅན་ཏེ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དྲུག་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱོད་ཅིང་། ཐུབ་པའི་དབང་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
འཛོལ་པའི་ཆེད་དུ་བཙོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གི་འཛོལ་བྱའི་རྒྱའི་རྒྱན་ནོ། །

ཐུབ་པའི་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་དེད་དཔོན་དུ་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཀྱང་
རིགས་གསུམ་མགོན་དང་ཀུན་བཟང་བཞིན། །དབག་ཡས་རྒྱལ་ལྷས་སྦྱོད་པའི་སྟིང་སྟོང་ལས་
བྱས་། །མཁའ་ཁྲབ་མ་རྣམས་འཁོར་མཆོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ། །སྐྱབ་ཞིའི་སྒྲིང་བཟོད་དེད་
དཔོན་གྱུར་ཅིག་གྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་ཀྱང་སྟེ་མཐའ་དཔྱད་འདི་ཚུམ་པ་བོ་ཁོང་ཉིད་
རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་ཀུན་དུ་བཟང་བོ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་ལྷབས་པོ་ཆེ་ལ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱབས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་ལྷས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྦྱོད་པའི་སྟིང་སྟོང་ལས་ཀྱི་གྲུས། རམ་མཁའ་ཁྲབ་པའི་མ་རྣམས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་
བསྐྱལ་ཏེ། སྐྱབ་ཞིའི་སྒྲིང་དུ་བཟོད་པའི་དེད་དཔོན་དུ་གྱུར་ཅིག་གྱ། ཞེས་པ་སྟེ་གྱ་ཞེས་པ་སྟོན་པའི་
ཚིག་སྤང་ཡིན་ལ། སྟིང་སྟོང་གྲུ་དང་། འཁོར་བ་རྒྱ་མཆོ་དང་། སྐྱབ་ཞི་སྒྲིང་གི་གཟུགས་སུ་བཞོད་
པས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ། །

དུག་པ་ལེགས་བཤད་འདི་ཡུན་རིང་གནས་པར་སྟོན་པ་ནི། མཆོག་གསུམ་མཐུ་དང་ཆོས་
དབྱིངས་འགྱུར་མེད་གཤེས། །རྟེན་འབྱུང་བསྐྱེད་མེད་ལྷག་བསམ་རྣམས་ཅིག་མཐུས། །གརྒྱས་
ས་སྟེང་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་དེ་མིད། །ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་གསར་བཤད་སྒྲོགས་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་མཐུ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་བ་
མེད་པའི་གཤེས་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་བསྐྱེད་མེད་པ་དང་། ལྷག་བསམ་རྣམས་

པར་དག་པ་ལྷན་ཅིག་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་བོ་གཞུས་ས་སྤྱིང་འདིར་ཅ་ཅའི་སྤྱོད་ག་བཞིན་དུ་
བཞུར་བའི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དེ་བྱིད་དུ། མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་གསར་བཤད་ཀྱི་
ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྤྱོད་གས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་སྤྱིད་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱའི་རྒྱན་ཡིན་
ནོ། ། ཁེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་འབྲུལ་སེལ་གསལ་རྒྱའི་རྒྱ་རྒྱན་མི་པམ་ཞལ་ལྷང་གི་ཆོགས་
བཅད་ཀྱི་འབྲེལ་རང་སྟོས་དཔག་ཚོད་ཅམ་ཞིག་བྱིས་བྱིན་ཏོ།། ཎ །

༣༡། །པར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་བསམ་འཕེལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་
སྤྱིང་མཛེས་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

འདི་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་སོ། །

དང་བོ་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ། །མཁས་དབང་བྱེ་བ་འབུམ་
བྱི་གཙུག་ཏྲར་རྒྱན། །ཉན་མངས་དུག་གིས་མི་འཆིའི་ཆེ་མ་སྟེ། །ཤེས་རབ་པར་བྱིན་མ་
ལ་བྱས་བདུད་དེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་བྱོན་དང་འབྱོན་གྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་
མ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་དུ་བྱིན་པ་ལྷ་སྐྱབ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཡུམ།
མཁས་དབང་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྱག་གི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཉན་མངས་པའི་དུག་འཛུམས་
པར་བྱེད་པས་དེའི་དབང་གིས་མི་འཆི་བའི་ཆེ་མ་སྟེ་སྟེ་བདུད་ཆེ་སྤྲན་མཚན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྩལ་
དུ་བྱིན་མ་སྟེ་ལྷ་མོ་ཤར་བྱིན་མ་ལ་གྲས་པས་བདུད་དེ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཞེས་པ་ལྷག་བཅས་དང་། ཆེ་
མ་སྟེ་ནི་སྤྱི་ཆེའི་མིང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་མོད། སྤྱི་ཆེ་ཁོ་ན་ལ་སྐུར་ན་སྐབས་འདིར་འབྲེལ་དེ་ཅམ་མི་ཆེ་
བས་བདུད་ཆེ་སྤྲན་མཚན་ལ་སྐུར་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་
འདྲེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞོན་ཅུའི་དུས་ན་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱའི། །རྩ་བ་དབྱེ་བ་རྣམ་ཁྱད་ས་
འཕགས་སེང་གཉིས། །གཅིག་ཡུར་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཤད་མང་བྲག་ཅེས། །བསྐྱལ་རྩོམ་སྐྱ་
བཞི་འཕྲིན་ལས་མྱད་བྱང་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་གཞོན་ཅུའི་དུས་ན། མངོན་རྟོགས་
རྒྱ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་རྩ་བོ། དབྱེ་བ། རྣམ་ཁྱད་ས་སོགས་གསལ་ཞིང་
མ་འཁྲུལ་བ་འཕགས་སེང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཡུར་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་
འཁྲུལ་སེལ་གསུང་ཆུ་རྒྱ་མི་པམ་ཞལ་ལུང་བཅུམས་པ་དེ་རྒྱས་དྲགས་པས་འཁུམས་དཀའ་སྟབས།
དེ་ལས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཚོམས་དགོས་ཞེས། བསྐྱལ་བའི་རྩོམ་སྐྱ་བཞི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མྱད་
དུ་བྱང་བ་ཞིག་སྤར་ཡང་སྟོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྙེན་པ་དང་གཟུགས་ཅན་
འདྲེས་མའི་རྒྱ་ལོ། །

ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱའི་མཁུག་གི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

དང་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མཆོད་སྤྱིན་འདིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་མཆོད་པ་ནི། སྤྱི་ལ། ཇི་
ལྟ་ཇི་སྟེད་མངོན་གཟུགས་ཡེ་ཤེས་སྐྱའི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཁྱད་ས་མེད་ཀྱན། །
ཤེས་པར་དཀའ་ཡང་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཏུ། །རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་དཀའ་གནད་
ཤིང་རྒྱ་ཆེ། །སོ་སོའི་ལུགས་བཞིན་མ་འདྲེས་མ་ནོར་བར། །མེ་ལྷང་ཆལ་བཞིན་བཤད་
འདིས་རྒྱལ་རྣམས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ནི། རྣམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ལ་སའི་རྒྱལ་
བཞིན་ཁྱད་ས་མེད་པས། དེ་དག་ཀྱན་རེ་རེ་ནས་ཤེས་པར་དཀའ་ན་ཡང་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་
ཉེར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་དོན། རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་དཀའ་བའི་གནད། ཤིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོ་སོའི་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་ཤིང་། མ་ནོར་བར་མེ་ལྷང་རྒྱུད་ཅུའི་ནང་དུ་སྟེད་མའི་ཆལ་དང་

ནགས་ཚལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་
མཚོད་སྤྱོད་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་མཚོད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཟོད་
པ་དང་བྱ་བ་རང་བཞིན་བཟོད་པ་དང་དཔེ་རྒྱན་འདྲེས་མའི་སྒོ་ནས་མཚོད་པར་བཟོད་པའོ།

གཉིས་པ་སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་གཞུང་འདིར་འཇུག་པར་བསྐུལ་བ་ནི། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་ཕྱས་ལེགས་བཤད་གྱིས། །འཕགས་སེང་དགོངས་འགྲེལ་མ་ལུས་ལེགས་
བཤད་སྐབས། །ལེགས་བཤད་རྒྱུ་མང་རྣམས་ལེགས་བཤད་དབྱངས། །དར་དེར་
ད་སྒྲོགས་གྲགས་སྟན་རྩ་གསང་ཁྲིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་ཕྱས་རྣམས་
ཀྱི་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པས། འཕགས་སེང་གི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ལུས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
སྐབས་འདིར། སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྒྱུ་སྟེ་སྤང་མ་རྣམས་མཐའ་དཔྱད་འདི་ལྟ་བུར་
ཞུགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་དར་དེར་གྱི་སྒྲ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲོགས་ཤིག་དང་། གྲགས་སྟན་
ཏེ། སྟན་པའི་གྲགས་པའི་རྩ་གསང་སྟེ་འཇུག་སྒྲ་ལྷིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་རང་བཞིན་
བཟོད་པ་དང་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པའོ།

ལྷངས་སྐྱའི་མཇུག་གི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ།

འདི་ལ་གསུམ། ལྷངས་སྐྱའི་ཞིང་སོགས་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ། ཞིང་དེའི་སངས་རྒྱས་དང་
འཁོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པར་བསྟན་པ། མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཁོང་དུ་
རྟུང་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ། རྒྱན་དང་རིན་ཆེན་ཡོད་དོ་ཙམ་གྱི་འོད། །ཉི་མའི་འོད་བཞིན་རྒྱ་
སྐར་བཟུམ་བཞིན་མང་། །དཔལ་དང་འབྱོར་བས་སྐྱག་པོའི་པོ་བྱང་མཚོག །ནམ་མཁའི་
ཁྲིན་ལྟར་ཡངས་རྒྱལ་འདི་ངོ་མཚར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷངས་སྐྱའི་པོ་བྱང་དང་། ལྷངས་སྐྱའི་

རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ལཱ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་འོད་ནི། ཉི་མའི་འོད་
འབར་བ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་སྐར་བཀྲམ་པ་བཞིན་དུ་ཆེས་མང་བ་
དང་། ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་ལས་བྱུང་བའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དཔལ་དང་བསམ་ལས་འདས་པའི་
འབྱོར་བས་བརྒྱན་པའི་གནས་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཀོད་པའི་པོ་བྲང་མཚོག་ནི། རྣམ་མཁའི་ཁྱོན་ལྷར་
ཡངས་ཚུལ་སོགས་འདི་དག་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་པ་འབྱོར་
བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རོ་མཚར་ཆེ་མང་འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱན། །དུས་བཞིར་འདུས་པའི་པ་
མཐའ་ནམ་མཁའི་མཐར། །སོང་བ་གཟིགས་པའི་ཡུལ་མིན་ས་བཅུ་ཡི། །རྒྱལ་ཕྱས་འཁོར་
བྱི་པ་མཐའ་ཅི་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་
བསགས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི། གནས་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་། རོ་མཚར་ཆེས་ཆེ་ཞིང་
རབ་དུ་མང་བ་འདི་ན། ཕྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དུས་བཞིར་འདུས་པའི་པ་མཐའ་ནི། མཐའ་
མེད་རྣམ་མཁའི་མཐར་སོང་བ། གཟིགས་ཤིང་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་འཁོར་ས་བཅུའི་རྒྱལ་
ཕྱས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་བྱི་པ་མཐའ་ཅི་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་མཚར་བའི་རྒྱའི་
རྒྱ་དུ་གཏོགས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟའི་ཕུན་ཚོགས་འཁོར་ལ་བཀའ་སྟལ་མོད། །ས་བཅུ་རྩོང་བཀོད་མདོ་སོགས་
རྒྱལ་ཕྱས་ཀྱི། །ཡུལ་འདི་སྐྱ་ཅམ་ཐོས་ཆོ་འོག་མིན་གྱི། །པོ་བྲང་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཕྱིན་ནམ་ལྷམ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆང་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
འཁོར་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཀའ་སྟལ་བ་ཡིན་མོད། བདག་ཅག་གིས་ནི་ས་བཅུ་བའི་མདོ་
དང་། རྩོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ཕྱས་ས་མཐོན་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
སྦྱོང་ཡུལ་འདིར། སྐྱ་ཅམ་ཐོས་ཆོ་གནས་འོག་མིན་གྱི་ལོངས་སྤྱིའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་
ནམ་ལྷམ་པའི་སྟོ་སྟེའོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཕུལ་བྱང་གི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་སོ།

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཚུག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་འབྲེལ།

དང་པོ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། ལྷས་པ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཚུལ། །བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་ཆོགས། །བཅུ་གཉིས་
བདག་པོའི་འོད་ལས་ཆེས་གསལ་བ། །ལུང་བཞེན་རིགས་པ་བཞེན་དུ་མ་འབྲུལ་གསལ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་ཚུལ་ནི། འཛམ་
སྐྱེང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པའི་ཆོགས་བཅུ་གཉིས་
བདག་པོ་སྟེ་ཉི་མའི་འོད་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་
ཀྱི་རིགས་པ་བཞེན་དུ་མ་འབྲུལ་བར་གསལ་བར་བཤད་དོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་བསྐྱར་རྒྱ་གསུམ་པ།
ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་འདིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞུགས་པ་ནི། བཅུ་གཉིས་འདྲེན་
ཚུལ་མང་ཐོས་ཐོན་གྱི་ལྷས། །མ་ཐྱོང་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་བཤད་ཚུལ་དང་། །དེས་པ་
ལ་ལྷན་གསུང་རབ་གསྒྲའི་རྒྱུ། །འདིར་བརས་རྩ་རྩ་དེས་ཡིན་པར་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད། མང་དུ་ཐོས་པའི་མཁས་པ་ལྷ་མ་
སྟོན་གྱི་ལྷ་དེ་དག་གིས་མ་ཐྱོང་བའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། དེས་པ་ལ་ལྷན་གྱི་
ལོངས་སྒྲའི་གསུང་རབ་གསྒྲའི་རྒྱ་རྒྱུ་ས་སྟེང་འདིར་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱང་སྟོང་རྩ་རྩ་དེས་
བྱས་པ་ཡིན་པར་རྒྱུ་མོ། ཞེས་པ་སྟེ། མཁས་པ་ལྷ་མ་དག་སྟོན་གྱི་ལྷའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་དེས་པ་ལ་ལྷན་གྱི་ལོངས་སྒྲའི་སྟོན་པའི་
གསུང་རབ་དག་རྒྱ་བོ་གསྒྲའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། མཁས་པ་ལྷ་མས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་མདོ་
རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་ལོངས་སྒྲའི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་སོགས་རིམ་བཞིན་མ་བཤད་

པ་ནི། སྔོན་གྱི་ལྷ་ས་གར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། མཐའ་དཔྱད་འདིར་
དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་མ་སྤྱོད་བའི་གར་སྤྱོད་འདིར་དངས་པའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་དེ། འདིར་དངས་པའི་བྱ་བ་ནི་ཇ་རུ་རུ་དེས་བྱས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུ་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲུ་ཞེགས་
གཞི་ཁོང་རང་ཉིད་ཡིན་པས། འདི་འདྲའི་ལེགས་བཤད་སྒྲུ་མཁན་ནི་ཁོང་རང་ཉིད་ཡིན་སྟེ་འདྲ་
སྒྲུ་མ་ཞེས་པའི་དོན་དེ། འདི་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། དགའ་བའི་སྒྲེག་པའི་ཉམས་
ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྒྱ་བོ་གར་ནི་དང་སྤོང་ཇ་རུ་ས་འབྱུངས་ཏེ་སྒྲུ་སྒྲུགས་པ་ལས་བྱུང་བས། ཇ་རུ་
རུ་བྱུ་མ་ཡང་ཟེར་རོ།

མཐུག་གི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ།

འདི་ལ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤར་ཕྱིན་ལ་བསྒྲགས་པ། ༡ལམ་རིམ་ལས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་
གྱི་སྒྲིལ་དེ་ལ། ༢མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་ལྷགས་སུ་ཁྱད་པས་དགའ་བདེ་རྒྱས་པ། ༣སྒྲུ་བཞི་
འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་སྒྲུ་མེད་ལེགས་བཤད་བསྐྱེད་པ། ༤ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲུང་བས་འཛིག་
ཏེན་ཀུན་བྱུང་པར་སྒྲོན་པ། ༥ཤར་ཕྱིན་གྱི་ཚོས་འདི་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་རུ་རྒྱས་པར་སྒྲོན་པ་དང་དུག་
ལས།

དང་པོ་ནི། རྒྱས་པ། ཞེས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་རྒྱལ་བ་སྒྲས་བཅས་དང་། ༡ཉན་རང་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱན། ༢སྤྱོད་མཛད་དུས་གསུམ་ཐར་བར་བཟོད་པའི་ལམ། ༣
གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤར་ཕྱིན་ཡུམ་རྣམས་སྤྱད། ༤ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཏེ་ངོ་མཚར་
ཆེ། ངོ་མཚར་གང་ཆེ་ན། ཕྱོགས་བརྒྱའི་རྒྱལ་བ་སྒྲས་དང་བཅས་པ་དང་། ༡ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་མ་ལུས་པ་ཀུན་སྤྱོད་པར་
མཛད་ཅིང་། དུས་གསུམ་དུ་ཐར་བར་བཟོད་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། གཞུང་ཤར་ཕྱིན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་

བཟུས་གསུམ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ལམ་ཤར་ཕྱིན་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་དང་། འབྲས་བྱ་ཤར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཆིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱའི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་འདི་རྣམས་ནི་ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དོན་རྒྱན་བཙུང་པ་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གི་བཟུང་པ་མད་བྱུང་གི་ཉམས་ཀྱིས་སྤྲས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྱེ་མ་མདོ་ཐུགས་གཞུང་མང་བྱུང་མཐའ་ཀྱན། །ཡུན་རིང་ངལ་བརྒྱས་དྲུབ་བའི་ངལ་བསྟོན་གནས། །ཡར་ཕྱིན་གཞུང་དོན་ལེགས་སྟོན་ལམ་རིམ་ལས། །མདོ་ཐུགས་ལམ་གྱི་སྒྲིལ་རྟེན་དལ་བསྟོན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གྱེ་མ་ཏོ། ཞེས་ཐུགས་སྒྲིལ་བའི་གསུང་བྱོན་ཏེ། གང་ལ་སྒྲིལ། མདོ་ཐུགས་གྱི་གཞུང་ཆེས་མང་བོ་ལ་སྤྱདས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའ་ཀྱན་ལ་ཡུན་རིང་བོར་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་སྤྱདས་པས་ལུས་སེམས་དྲུབ་པོ། །ཞེས་ཐུགས་སྒྲིལ་བའི་རྒྱ་གསུངས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་། ལུས་སེམས་དྲུབ་པའི་ངལ་བསྟོན་བའི་གནས། ཡར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་མན་ངག་བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་ལས་མདོ་དང་ཐུགས་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་སྒྲིལ་རྟེན་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་བཅའ་བས་ངལ་ཞིང་དྲུབ་པ་ངལ་བསྟོན་བྱེད་པོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས་མདོ་ཐུགས་གྱི་དགོངས་དོན་ཐུགས་སྤྱད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་དགའ་བའི་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་དུ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རིགས་བརྒྱའི་བྱུང་བདག་སྟེ་བ་རྩེ་འཆང་། །མགོན་དེའི་ཞབས་བཞེན་མདོ་ཐུགས་གསང་བའི་གནད། །མ་ལུས་ཀྱན་བཟུས་བྲིད་ཆེན་ཨ་ཕྱི་ཏ། །ལྷ་དབང་ཐུགས་སྟོན་ལེགས་སྟོན་དགའ་བདེས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་བརྒྱའི་བྱུང་བདག་སྟེ་རྩེ་འཆང་དགོན་མཚན་ཡར་འཕེལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་སྤྱི་མའི་སྟོན་རྒྱུད་གྱི་གདམས་པ་འཛིན་པའི་མགོན་པོ་དེའི་ཞབས་ལ་བཞེན་ནས། མདོ་ཐུགས་གྱི་གསང་བའི་མན་ངག་གི་གནད་མ་ལུས་པ་ཀྱན་བཟུས་པའི་བྲིད་ཆེན་དུག་དང་བརྒྱད་སྟགས་ཨ་ཕྱི་ཏ་སྟེ་བདུད་ཅི་ཐོབ་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱདས་པས། མཁས་ཤིང་བྱུང་བའི་དབང་ཕྱག་དུ་བྱུར་ཏེ། ལྷ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཚས་ཀྱིས་དབང་

བརྒྱུད་པས་སྤྱད་དབང་སྟེ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཁོང་གིས་ཐོས་ནས།
སྟོན་ཀྱི་ལེགས་སྟོན་ཀྱི་མཐུ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་སེམས་དགའ་བ་དང་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པའོ། །
ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་ན་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་སྟེ། འདི་ཡང་། རོན་རྒྱན་བཅུ་བདུན་པ་དགའ་བའི་རྒྱན་
ལ་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་སྟོན་དག་ཙུ་བ་ལས།
དགའ་བའི་ཡུལ་ཐོབ་པ་ལས་དངོས་སུ་ནི། བྱུང་འཕགས་དགའ་བ་བརྗོད་པ་དངོས་ཐོབ་དགའ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ནི། འོངས་སྤྱུལ་མེས་པོས་མངགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི། འདག་བྱེད་མཆོད་
ཡོན་ཐོན་བྱོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་ཅི། གློ་བྱོས་རལ་བར་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱར་བཟུང་། བདག་གློ་ཉི་
སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟས་རྒྱན་འདི་བསྐྱེདས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོངས་སྤྱུ་དང་སྤྱུལ་སྤྱུ་མེས་པོ་ལྷ་
ཆེན་ཆོངས་པས་མངགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དག་བྱེད་མཆོད་ཡོན་ཙུ་བ་གསྐྱེ་ནི། ཐོན་བྱོན་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཐུགས་སྦྱོར་གྱི་རལ་བའི་ནང་དུ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱར་བཟུང་བ་དེ། བདག་
གི་སྦྱོར་སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟས་བྱངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསྐྱེད་རྒྱན་འདི་བསྐྱེདས་སོ། ཞེས་པ་
སྟེ། འོངས་སྤྱུ་དང་སྤྱུལ་སྤྱུ་ནི་ཆོངས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེའི་ལལ་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱི་བཞིའི་
རྣམ་བཞག་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཙུ་བ་འགྲོ་ལྷན་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐོན་བྱོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་དག་གི་སྦྱོར་སྐལ་ནི། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་
ཐུགས་ལ་བཞུགས་པ་ནི། གསྐྱེད་དབང་ཕྱུག་གི་རལ་བའི་ནང་དུ་སེམས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཐོན་པ་
ཟེལ་གཞོན་མེ་རྟ་ལ་འབྱུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཐོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤིང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ནས་
འདི་ཚུམ་རག་གི་བར་དུ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་གོ་བརྒྱད་ལོན་པས། དེའི་བར་དུ་ཡུམ་རོན་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཐུགས་ལ་བཞུགས་ཤིང་མཐའ་དབྱེད་འདི་ལྷ་བྱའི་གསལ་བཤད་མཐའ་ཆོད་པ་
བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་མ་བྱུང་བ་ནི། གསྐྱེད་དབང་ཕྱུག་གི་རལ་བའི་ནང་དུ་ལོ་སྟོང་གཉིས་དང་ལྔ་
བརྒྱར་བཞུགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཁོང་གི་སྦྱོར་སྐལ་ནི། སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།

ཁོང་གིས་ལེགས་བཤད་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་བཙམས་པ་ནི། སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་
དཀའ་ཕྱབ་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་བོ་གཞུ་མི་ཡུལ་དུ་བྲངས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེས་ན་
ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཆོང་མ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ལ་དོན་རྒྱ་བཙུ་
དགུ་བ་གཟི་བཞིན་ཅན་གྱི་རྒྱ་བཙུ་དུ་འདྲ་གཏོགས་སོ། །རྒྱ་བོ་གཞུ་མི་གཏམ་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་
འདུག་ཀྱང་། གསལ་ཁིང་ཁྱེད་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཀྱན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་
གི་གསལ་འདེབས་ཀེ་ཏ་ཀའི་འཕྲེང་མཛེས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡོད་པས་ཤེས་འདོད་པ་དག་གིས་དེར་
གཟིགས་འཚལ།

ལྷ་བ་ནི། འདིར་འབད་དགེ་བ་ཆེས་དཀར་མཁའ་ཁྱབ་འགྲོའི། །ལེགས་བྱས་འདབ་
བརྒྱ་བྱེ་བའི་ཆོགས་བཞད་ཅིང་། །སྐལ་བཟང་བྱང་བས་དར་དིར་མགྱིན་སྐྱུ་དང་། །ལེགས་
བཤད་སྒྲ་བས་ཅིག་ཅར་ཀྱན་ཁྱབ་ཤོག །ཅས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་སྦྲང་ནམ་པར་དག་པའི་སྒོ་
ནས་བཞུན་བཙོས་འདི་ཚུམ་པའི་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དཀར་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
དཀར་བ་འདིའི་མཐུ་ལས། རྣམ་མཁའ་ཁྱབ་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ལེགས་པའི་བསོད་ནམས་
ལས་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་པད་མ་དཀར་བོ་འདབ་མ་བརྒྱ་བ་བྱེ་བ་འབྲུག་ཕྱག་དུ་མའི་ཆོགས་རབ་
ཏུ་བཞད་ཅིང་། གདུལ་བྱ་ལས་དང་སྐལ་བ་བཟང་བོ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བཙུ་བྱང་བས་འཆད་ཚད་ཚུམ་
པའི་དར་དིར་གྱི་མགྱིན་པའི་སྐྱུ་དབྱངས་སྒྲོགས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་འོད་ཀྱི་སྒྲ་བས་ཅིག་
ཅར་དུ་ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ཁྱབ་པར་ཤོག ཅས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་དང་འགྲེལ་བའི་སྒྲ་
ཅིག་བཞིན་པའི་རྒྱ་བཙུ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་བཙུ་སྐྱས་པའོ། །

དུག་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཕྱས་བཙས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། །རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་འབྲུང་
བསྐྱུ་མེད་བདེན་པའི་མཐུས། །ཆོས་འདི་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་ཐུར་ཅིག །ཅས་གསུངས་
ཏེ། སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱོགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་
དང་། ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སླེབས་ཤིང་གཞན་དོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་

མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་སྒྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་སྐས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཆུབས་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འབྱུར་བ་མེད་ཅིང་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་ཆེན་པོའི་མཐུས། ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་བསྟན་པ་འདིའི་མཚན་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་འདི་མཐའ་དག་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་
དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཁིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་སྟེ། བདེན་སྟོབས་བརྗོད་ནས་བརྗོད་སྟོན་རྣམ་པར་
དག་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་སྟེ། ཤར་སྟོ་ཕུན་མོང་གི་ལམ་དོན་རྒྱན་སོ་ལྟེ་ནང་གི་སོ་གསུམ་པ་ཤེས་
བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱས་ཏེ། བསྟན་བཅས་འདི་ཚུམ་པའི་མཚུག་བསྐྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་མཁས་ཤིང་
ཐུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་ཞེས་མཚན་ཉི་ཟླ་ལྟར་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སའི་སྟེང་ན་འགན་ཟླ་དང་བལ་བའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་
བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་འགྲེལ་རང་སྟོས་དཔག་ཚིང་ཅམ་ཞིག་
འགྲེལ་ཁུལ་བྱས་ཟིན་ལ། དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ལོན་པ་རྩི་མི་ཐོགས་ཏེ། དངོས་པོའི་སྤང་ཚིང་ལའང་
ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་མདོ་སྤགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སའི་སྟེང་ན་འགན་ཟླ་དང་བལ་བ་
ཡིན་གཤིས། གསུང་ཟབ་ཅིང་བརྗོད་བ་དང་། རང་ཉིད་སྦྱིས་སྦྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཞན་སྟབས། མཁས་
པ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་འབྱུང་དཀའ་མོད་དཔང་ལོ་སྔ་བ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པའི་ཞལ་
ནས་། དེང་སང་བསྟན་པ་ཉམས་དམས་པས། །འདི་འདྲའི་ཚུལ་ལ་མཐུན་སྦྱབ་དང་། །འཇུག་པ་ཤིན་
ཏུ་ཉུང་མོད་ཀྱང་། ཤེས་ན་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། །འདི་ལ་མཁས་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། །གང་
ཞིག་ཤེས་ན་མཁས་འགྱུར་བ། །འདི་དང་འདི་འདྲའི་གཞུང་མི་སྟོབ། །དེ་རྣམས་སྟོ་ནི་བཅ་པོའམ་
ཅི་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེང་སང་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་གང་ཐད་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱོང་མཁན་
དགོན་ཁིང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲ་ས་པལ་ཆེར་ནའང་པོ་ཏི་འགའ་ཞིག་ལ་ཐལ་བྱིར་གྱིས་ཡམ་ཙམ་
སྦྱངས་ནས་ཚོམས་ཏེ། གནས་བརྟན་ཞལ་མར་གཟིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། གཞན་ལ་འཆད་
སྟེལ་རེ་བྱེད་ནའང་། པག་སྔ་དོ་སྤྱག་གི་དཔེ་བཞིན་ཚོགས་བཅད་དང་། སྐྱ་སྦྱབ་སོགས་རྒྱས་མེད་
དག་དུམ་བསྐྱར་དུམ་བསྐྱར་གྱིས་འགོ་བ་ལས། འཆད་ཚིང་ཚུམ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་

རྩེ་བཙུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ།

ཤར་ཕྱོགས་གོ་ཏེ་བའི་ཚུལ་ལྟགས་ཡིན་གཤིས། སྐབས་འགར་ཚིག་བསྐྱུ་ཞིང་སྤྲོད་པས་གོ་དཀའ་
བ་དག་ལའང་རང་སྒྲིམ་དབྱེད་དེ་བཀྲལ་བ་ལ་འགྲིག་མི་འགྲིག་ཅི་རིགས་ཡོད་ངེས་ལ། རྒྱན་རྩོད་
ཀྱང་ཇི་བཞིན་རྩོད་པ་དཀའ་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱན་ལ་ཡང་མེ་ལོང་མ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་བཞིན་
པའང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་པ་དང་། དངོས་སུ་བཞིན་པ་དག་
ལའང་ཐད་ཀར་རྩོད་པ་ཡོད་ངེས་པས། མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེག་བཅད་བརྒྱུ་བའི་དཔེ་
བཞིན་དུ་དབྱེད་ནས། ངང་བས་རྒྱལ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་དོར་མཛད་པར་བྱ།

འདིར་སྤྲུལ་པ། མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་གསེར་འཁོར་ཆེབས་སྟོང་གིས། རྩབ་བསྟན་སྤྲོད་བཞིན་
ཁྱོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཅིང་། འཕྲིན་ལས་ཟེར་བརྒྱུ་འབར་བའི་འོད་རྣམ་གྱིས། འཇིག་རྟེན་དཀར་
ཁུབ་གཏོང་བའི་བྱེད་པོ་མཚོག་ འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདབ་བརྒྱུ་བ། རབ་ཏུ་བཞད་
པའི་ཞབས་སྒྲིམ་གེ་སར་རུལ། སྤྱི་བའི་རྒྱན་དུ་བཀོད་པའི་མཐུ་དཔལ་ལས། འདི་ཕྱི་དགེ་བའི་དཔལ་
ཡོན་འབར་གྱུར་ཅིག་འདིར་འབད་ལས་བྱུང་དུང་ཉར་དཀར་བའི་དངོས། རང་གཞན་འོ་མའི་མཚོ་
དང་ཡོངས་འབྲེས་ཏེ། འགྲོ་བའི་རིམས་ནད་འཛོམས་པའི་ཆེར་གྱུར་ནས། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་
ཐར་སྟོང་གྱུར་ཅིག་ ཁེས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་བཞད་པའི་རྩོད་རྟེན་པར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱེད་
ཀྱི་སྟན་ངག་གི་ཚོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ་མེ་རྟོག་འཕྲེང་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྤར་
དཔལ་ལྡན་སྤྱི་བའི་སང་གེ་སྤྲོད་གི་ལྷང་རིགས་སྤྱི་བ་དགེ་སྟོང་མཐས་བྱུབ་རྒྱ་མཚོས་བཀྲ་ཤིས་པའི་
ལྷ་རིག་དྲི་མེད་དང་དངོས་སྒྲིམ་དུ་མ་བཅས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། འོ་སྤར་མར་དཔལ་ལྡན་
བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལྷང་རིགས་སྤྱི་བའི་བྱུ་མཚོག་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་དར་
དངོས་སྒྲིམ་བཅས་བསྐྱལ་བ་དང་། ཉེ་སྤྱོད་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་གྱི་ལྷང་རིགས་
སྤྱི་བ་འཇམ་དབྱངས་ཉེ་མས་ཀྱང་འཕྲིན་ཡིག་གི་ལམ་ནས་བསྐྱལ་བ་དང་། ཉེ་ཆར་ཡང་དཔལ་ལྡན་
སྤྱི་བའི་སྤྲོད་གི་ཨར་ཡག་སྤྱལ་བའི་སྤྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་ ལྟེན་
སྟོང་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས་སུ་འབོད་པས་རབ་རྒྱལ་

ཤིང་གི་ལའི་༡༥༤ཉོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་དབུ་བཅུགས། ར་སྟོང་སྟོ་མང་དགེ་
ལུན་བཤད་སྐྱབ་འཕེལ་རྒྱས་སྦྱང་དུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱི་མ་པ་འབོགས་པ་སོགས་བཀའ་ཆོས་འཆད་
ཐེལ་གྱི་ཞོར་ལ་བྲིས་ཤིང་། སྤར་ར་རྫོང་དུ་སྟོབ་སྦྱང་འཛིན་གྲ་བཅུགས་ཏེ་དཔེ་བྲིད་ཀྱི་ཞོར་ཞོར་ལ་
བེལ་ཚུབ་ཀྱི་ངང་དུ་བྲིས་ནས། ལོ་དེ་གའི་ཉོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་
སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱ་དགེ་སྦྱང་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་
བགྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་ཞིང་
སྦྱིད་པར་གྱུར་ཅིག། །། སའ་མཁྱ་ལོ།

୧॥ ସ୍ୱତୀକନାମଃମନସିଃତ

୩୩ । ସ୍ୱ-ମ-ମ-ବୁ-ଧ-ଃ-ସ-ଧ-ସ୍ତ-ଃ-ତ

୩୩ ॥ ଓମ୍ ନାମୋ ସ୍ତୁତ୍ୟାୟ ନମଃ ॥

ହିସନିଆବସୀସବତାତସିଆ

ହି ହି ଧି ସ୍ତୁତ୍ୟାୟ ନମଃ ॥

ଓମ୍ ନାମୋ ସ୍ତୁତ୍ୟାୟ ନମଃ ॥

ମିହିତିବସାସବିଦବତିଆ ॥

ସି ହି ହି ସ୍ୱାସାସ ବିଦବତି ଆ ॥

ନାମୋ ସ୍ତୁତ୍ୟାୟ ନମଃ ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

༄༅། མིང་དང་དོན་གྱི་འཇམ་པའི་དབྱངས། །

དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཡི། །

ལེགས་བཤད་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱས་དོན་གྱི། །

ཆོག་དོན་རང་སྟོས་དཔག་ཆོད་འབྱ། །

དེ་ལ་འདིར་ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱས་དོན་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་བྲུ་གཟིངས་
ཞེས་བྲུ་བའི་ཆོག་དོན་རང་གི་སྟོས་དཔག་ཆོད་ཅམ་ཞིག་འགྲེལ་བ་ལ། མཆོད་པར་བཛོད་པའི་ཆོག་
དོན་བཤད་པ་དང་གཞུང་དོན་དངོས་འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་མཆོད་པར་བཛོད་པ་ནི། ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་ལ་སྐྱའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ནི། ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་ལས་བྱུང་སྐྱ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྦྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་
གྱིས་སྦྱས་པའོ། །དོན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལག་རྩེས་ལ་གཟུགས་སྐྱ་བྱུང་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལག་རྩེས་ལ་ཆོས་སྐྱ་འབྱུང་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་དང་ཕན་པར་
བསྟོད་པ་ཉི་ལྔའི་སྟོན་པ་སྐྱ་ལ་བསྟོད་པའོ། །གསུང་གི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ནི། དབྱངས་ཀྱིས་སྟེ་དབྱ་
ཆེམ་མཛད་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། དབྱངས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ཉི། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་
དྲུག་ཅུ་དང་ཕན་པའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པའི་གསུང་གི་མཛོད་པའི་སྟོན་པ། སྟེ་དབྱ་ཉི་འགྲོ་
བ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་སྟུག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་བསལ་ནས། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཆེམ་པར་མཛོད་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ཕན་འདས་ལ་གསུང་གི་སྟོན་པ་
བསྟོད་པའོ། །ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ནི། སྦྱིབ་བལ་ཉིང་འཛིན་འབྱམ་བཡའི་ཐུགས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྦྱིབ་པ་གཉིས་དང་བལ་བའི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྦྱར་མི་ལྔ་
བའི་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པར་ཞུགས་པའི་མཉམ་རྩིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབྱམ་ཐུག་

བག་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་མང་ཞིང་སྣ་ཚོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྣ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་ཡུལ་ནི། འགྲོ་འབྱེན་
ཤུག་མེད་གེར་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་
སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྦྱག་བཟུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་འདྲེན་པར་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཤུག་མེད་འཁོར་ལ་
གྲས་པ་ཆེན་པོས་འདུད་པ་སྟེ་ཐུག་འཚལ་བའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་འགྲེལ་བ་ལ། མཚན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ། ཨ་ཁྱི་མངོན་ཕྱགས་ལ་
སོགས་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་ཨ་ཁྱི་ཞེས་པ་དོན་དུ་མར་འཇུག་སྟེ། ཨ་ཁྱི་སྟེ་ཁ་མངོན་
ཕྱགས་དང་། ཨ་ཁྱི་སྦྱུ་ཡང་ཡང་དང་། ཨ་ཁྱི་སྦྱུ་ཟེལ་གཞོན་དང་། ཨ་ཁྱི་ས་མ་ཡ་མངོན་རྟོགས་
ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐའ་དཔྱད་ལས་གསུང་བ་དེ་བསྟུས་པའོ། །ཆོས་ཀྱང་
རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། །ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལས་དང་ནི། །ཟུང་ན་འདས་དང་ཡིད་
གྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཆེ་དང་མཐོ་རིས་དང་། །འབྱུང་འཁྱུར་རེས་དང་ཆོས་ལྷགས་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྣམས་ཞེས་པ་རྣམས་འཛིན་པའི་བྱིངས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་ཡིན་
སྟབས་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས། དང་བོ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡོངས་
སུ་བཟུང་སྟེ་སློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱང་བའམ་སློས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་གོ་དགོས། གཉིས་པ་ནི། འཕགས་ལམ་
ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོ་སྦྱོར་གྱི་ས་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟུང་འདས་འགོག་བདེན་
ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་སྦྱག་བཟུལ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡིད་གྱི་ཡུལ་ཆོས་
གྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མེད་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། བསོད་
ནམས་བསགས་པའམ་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་
སྦྱག་བཟུལ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དུག་པ་ནི། ཆོ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་སོག་འདོར་བ་ལས་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པའོ། །བདུན་པ་ནི། མཐོ་རིས་ལྷ་མའི་གོ་འཕང་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངན་སོང་གི་རྟེན་ལས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། འབྱུང་འཁྱུར་ལུས་ཤས་པར་འཁྱུར་བ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་ཆོས་

ཞེས་བྱ་སྟེ་མི་འགྱུར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དགུ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ལྟ་
བྱ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའོ། །བརྩ་བ་ནི། ཆོས་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་མིན་གྱི་ལྷགས་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །

མཛོད་བརྗོད། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྦྱར་བ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་
བྱངས་མཛད་པ། །དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས། །ཞེས་པའི་མཛོད་བརྗོད་རྟེན་བུ་གསུམ་
ཀྱི་སྐབས་སུ། ཕུན་ཚོགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟེན་བུ་དང་བོས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་
ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འདི་ལས། བྱངས་རྟོགས་ཕུན་ཚོགས་རང་
གི་དོན། །འགྲོ་བ་བྱངས་པ་གཞན་གྱི་དོན། །ཆོས་སྟོན་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཏེ། །འདི་
དང་གཉིས་པའི་བྱང་པར་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྦྱར་བ་གཏན་བཅོམ་
ཞིང་ཞེས་པས། སངས་རྒྱུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྦྱར་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་ཞིང་བྱངས་པའི་བྱངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་
ལྡན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཕྱགས་ལ་བསྟན།
དེ་ལྟ་བུའི་བྱངས་རྟོགས་ཕུན་ཚོགས་བརྟེན་པ་རང་གི་དོན་དང་། །འཁོར་བ་འདི་བཟལ་དཀའ་བའི་
འདམ་རྩལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་འཁོར་བའི་འདམ་རྩལ་ཆེན་པོ་ལས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐར་བའི་
སྐམ་སར་བྱངས་པ་དང་འབྲེན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་
འབྲེན་ཚུལ་དེ་ཡང་། བྱང་འབྲུག་ལྟར་ལུས་སྦྱ་ཚོགས་པའི་རྩ་འཁྲལ་གྱི་མཐུ་དང་། དབང་ཕྱག་ལྟར་
ཁྱོད་དེར་གྱུར་ཅིག་ལྟ་བུའི་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་མ་ཡིན་པར། གནས་ལྷགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རང་
གིས་རྟོགས་པའི་དོན་བཞིན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཕུན་ཚོགས་
གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་ཅིང་། ཆོས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་འདི་དང་། །འགྲོ་བ་བྱངས་
པའི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དབྱུང་གསུང་བ་ཡིན་ལ། དབྱུང་ཚུལ་ནི། ཆོམས་

ལས། སྤྱབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྲིག་བཟུལ་སྤྲིག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་
རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བཟུན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུང་བ་
ཉམས། །འགྲོ་བ་འདྲེན་པ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚོག་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འཕྲིན་
ལས་སྤྲིན་ཆོགས་ཡིན་མོད། །སྐབས་འདིར། །རྒྱུ་བ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་
ངོ་བོ་ཚམ་བཟུན་ནས། །རྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཐབས་ཚུལ་ཆོས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤྲིན་
ཆོགས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་དངོས་སུ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། །**།སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་**
ཞེས་པ། །སྒྲོས་མིན་ཉེ་ཆོག་གྲུས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས།
གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྲིས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་སྒྲོས་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ། །སངས་རྒྱས་དང་བཙུང་ལྷན་འདས་གང་རུང་ཞིག་སྤྲིས་པས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། །སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་
ཞེས་པ། །སྒྲོས་པ་མིན་ཏེ། །མ་གྲུས་པ་བསྒྲག་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བའི་ཆོག་དང་སྤྱར་ཏེ་གྲུས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ནོ། །ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཉེ་ཆོག་མ་སྤྱར་བར་མིང་ནས་སྒྲོས་པ་ནི་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉམས་སྤྲིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུང་ངོ་། །**འདུལ་བ་བཤད་རྣམ་བཤེ་བྱ་**
དང་། །སྒྲེ་མཐའི་སེམས་དཔར་རིམ་གདགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འཕགས་ཡུལ་གྱི་འདུལ་
བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་དག་གམ་འདུལ་བའི་རྩིས་འབྲང་གི་མདོན་པ་དག་ན་རེ། །སངས་རྒྱས་དང་
བཙུང་ལྷན་འདས་གང་རུང་རེ་སྤྲིས་མི་རིགས་པར་ཐལ། །གསུང་རབ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བཙུང་ལྷན་
འདས་ཞེས་བཤད་པ་གང་རུང་རེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། །གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡིན་མིན་ལ་སྤྱི་
བཞེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། །གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཙུང་ལྷན་འདས་
མ་ཡིན་པ་བཤེ་བྱ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དང་། །གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡིན་ལ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲི་བཤེ་བྱ་ལྟ་བུའི་

རང་རྒྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བཅོམ་ཕྱན་འདས་ཀྱི་སྐྱ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ལ་གདགས་པར་
བཤད་དོ། །བཅོམ་ཕྱན་འདས་ཀྱི་དོན་ཡང་ལེགས་པ་རྒྱག་ལ་བྱེད་དེ། རང་དབང་དང་། རབ་
སྦྱངས་དང་། གཟུགས་བཟང་དང་། གྲགས་པ་དང་། དཔལ་ཕྱན་དང་། ཆེ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཆོགས་པ་
ལ་བྱེད་དེ། སྐྱ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མངོན་བཟོད་ལས། ཇི་སྐད་དུ། དབང་རྒྱག་དང་ནི་རབ་
སྦྱངས་དང་། གཟུགས་བཟང་བ་དང་གྲགས་པ་དང་། དཔལ་དང་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་བཟོད། ཅེས་པ་ལྟར་
རོ། །ཕྱན་པ་བཅོམ་ཚུལ་བའི་མཐའ་ཅན། །འདིའི་ཞེས་བྱག་པའི་འབྲུ་མང་དང་། །འདིས་
ཞེས་གསུམ་པ་བྱེད་ཆོག་ལ། །སྦྱར་བ་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་
ཀུན་ལ་ཕྱན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། ཞེས་པའི་ཕྱན་པ་བཅོམ་ཚུལ་བའི་མཐའ་ཅན་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་རྒྱག་
པ་འི་སྦྱར་བའི་མཐའ་ཅན། །འདིའི་ཕྱན་པ་བཅོམ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་རྒྱག་པ་འབྲུ་མང་པོའི་ཆོག་སྦྱང་
ཅན་དང་། །འདིས་ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་དེ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པའི་ཆོག་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ཀར་
འགལ་བ་མེད་ཅེས་གསུང་བ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་མེད་ཚུལ་ནི། རྒྱག་པའི་འབྲུ་མང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱག་སྐྱ་
བསྐྱས་པའི་བདག་སྐྱ་ཁོང་ནས་འདོན་དགོས་པའི་ཆོག་སྦྱང་གི་མིང་སྟེ། ཕྱན་པ་བཅོམ་པ་ལམ་གྱི་
ཆོས་ཡིན་པར་སྟོན་པས་ཕྱན་པ་བཅོམ་པ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་ནི་རྣམ་
དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་ཆོག་བསྐྱས་པའི་བྱེད་ཆོག་ཁོང་ནས་འདོན་དགོས་པའི་ཆོག་སྦྱང་གཅིག་གི་མིང་
སྟེ། འདིས་ཕྱན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅེས་འདོན་དགོས་པས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་འདིའི་བཅོམ་པ་
ཞེས་བྱག་སྐྱ་བྱས་ན་བཅོམ་པའི་དོན་བཤམ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་འདིས་བཅོམ་
ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པའི་སྐྱ་བྱས་ན་བཅོམ་པ་གཞོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས། རྒྱག་པ་
འབྲེལ་སྐྱ་དང་། གསུམ་པ་བྱེད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་ཙ་བ་རང་
གི་ཆོག་ཟེན་ལ་ཐོན་མེད་ཀྱང་། །འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་ཁོང་ན་གནས་པ་དག་ལེགས་
པར་བཀྲལ་བའོ། །སྐུ་ཅུ་བའི་ཙ་བ་ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས། རྩུང་ཟད་བསྐྱས་པ་
ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་ན་གནས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་

དོན་ལེགས་པར་བཀལ་བའི་དོན་བཞིན་དུ། མཐའ་དཔྱད་ཚུལ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་གཏན་
ལ་པབས་པའོ། །གང་སྤེལ་སྒྲོབ་མས་ཉན་མོངས་མིན། །མ་སྤངས་བཞེད་པར་མཛོད་རྒྱུ་
བཤད། །མི་འཐད་སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །རྣམ་པ་ལྡོ་ཞེས་གང་སྤེལ་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །གང་སྤེལ་གྱི་ལུགས་ལ་སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
སྤྲུལ་པ་མ་སྤངས་པར་བཞེད་པར་མཛོད་རྒྱུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་བཤད་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ།
གང་སྤེལ་བས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡང་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་སྤེལ་ལས། སྤངས་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ། །གང་སྤེལ་ལུགས་
ལ། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་དག་བཅོམ་དག་གིས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་དེ་སྤངས་ལ་དག་བཅོམ་གཞན་གྱིས་མ་སྤངས་པར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་སྤེལ་ལས། འདི་
ནི་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་
སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ལ་
སྤྲུལ་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིན་ཕྱིར། །རང་ལུགས་ལའང་ཉན་རང་
དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་དང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་གཉིས་སྤངས་ཀྱང་
གཏན་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས། །རང་སངས་རྒྱས་
དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མོངས་པ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལ་བཅོམ་པར་ནི་འདྲོད་
མོད་ཀྱི། །གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རང་གི་ཐོབ་པ་ཆད་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་
ཡང་སྟེ་མི་རུང་མི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་ཅན་
དང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་གཉིས་རང་གིས་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤངས་པ་
ཡིན་ཡང་། དེ་ཡང་སྟེ་མི་རུང་བ་མི་དགོས་ཏེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་གྱི་དང་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་འདུན་པ་ལ། །འདྲོད་ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤངས་ཕྱིར་

མདོར། །ར་ནི་ཆོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་། །མ་སྤངས་སྤྱག་བཟུལ་མཐར་བྱེད་
མི་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས། གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཉན་སྤྱོད་དང་
ནི་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ་རྣམས་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ར་ནི་ཆོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་
སྤངས་པར་སྤྱག་བཟུལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་མཆིམས་མཛོད་
ལས། དེ་དག་གིས་ཉན་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་འདྲ་སྤངས་ལ། ཤེས་སྤྱོད་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་སྟགས་ལྟར་རོ། །

མཛོད་རྒྱུ་རྒྱ་བཞི་མི་ཤེས་སྤྱན་པར་བཤད། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཟབ་ཤེས་བྱ་རིང་
བ་དང་། །ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རིང་། །རྒྱ་མཚན་བཞི་བོ་སྤང་བྱ་ཙམ་
མིན་ལ། །དེས་མཐུས་སྒོ་འདས་ཆ་བཞི་རྒྱ་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཛོད་རྒྱུ་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་བོ་དེ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ་ཡིན་པར་བཤད། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་སྤྱ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་རིང་བ་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྤྱོད་གནས་དང་
སྤྱོད་བསྟགས་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྟོགས་དགའ་བ་དང་། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱུང་གིས་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང་དུས་ཐག་རིང་བ། བསྐལ་བ་ཆགས་འཇིག་
བརྒྱ་རྟོང་གིས་བར་ཆོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། རྣམ་པའི་རིང་བ་ནི། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་པ་རྟོགས་དགའ་བའོ། །གང་སྤེལ་ལས། རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་རིང་བ་
ཉིད་དང་། ཡུལ་རིང་བ་ཉིད་དང་། དུས་རིང་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
རྒྱ་བཞིའི་གྲངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་སྤྱ་བ་མ་བགྲངས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་
སྤྱ་བ་བགྲངས་པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་འདིར་ཡང་བགྲངས་མོད། གྲངས་དངོས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུས་རབ་
དབྱེའི་བསྐལ་བ་བཞི་འདྲེན་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་སྤྱ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་རིང་བའི་འོངས་སུ་
བསྤྱོད། །མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤྱོད། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་བོ་ནི། མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ་མིན་ཏེ། དེ་

བཞི་སྤང་བྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་བཞི་སྒོ་ལས་འདས་པ་
སྟེ་མི་ཤེས་པ་བཞི་ནི། རྒྱ་བཞིའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་ཤེས་པ་བཞིའོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་ན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་
ནི། མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ་མ་ཡིན་པས་མཛོད་རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱིས་རྒྱ་བཞི་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པར་བཤད་
པ་མི་འཐད་ལ། འདིས་རྒྱ་བཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཤེས་སོ། །ངས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་བ་ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་དག །ཚོན་ནམ་རྩོལ་གསེབ་ན་
གསེར། །བག་ལ་ཞ་བའི་རྩལ་གྱིས་གཟིགས། །དེ་ལྟར་མདོར་གསུངས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཟབ་ཅིང་ཕྱ་བ་མི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་ཤུ་རིའི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལ་སྤགས་པ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བས་མི་ཤེས་པ་ནི། དཔེར་
ན་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་བྱང་སྟོགས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྐྱེས་པ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བས་མི་ཤེས་པ་དཔེར་ན་ཤུ་རིའི་བྱས་ཁྲིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ལ་ཐར་
བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་རྩེ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། མདོ་ལས། ངས་ནི་སྤགས་ཏེ་ངས་སྐྱེས་བྱ་
འདིའི་ཐར་བའི་དགོ་རྩེ་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་འདི་དག་དཔེར་ན་ཚོན་ཆེའམ་རྩོལ་གསེབ་ན་གསེར་
བག་ལ་ཞ་བ་སྟེ་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྩལ་ཏུ་ཡོད་པ་དག་གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཅོ། །
ཞེས་དེ་སྤང་བྱ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། །ལྷ་སྐྱ་གཙན་གྱིས། །མ་བྱའི་མདོངས་
ནི་གཅིག་བྱ་ཡི། །རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་སྤྲ་ཚུགས་པ། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་མིན། །
དེ་མཁྱེན་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞིའི་ནང་
ནས། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པ་ནི། གནས་བརྟན་སྤྱ་གཙན་འཛིན་གྱིས། མ་བྱའི་
མདོངས་ནི་གཅིག་བྱ་ཡི། །ཞེས་སྤགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གསུངས། དོན་ནི་མ་བྱའི་མདོངས་ཏེ་དེའི་སྒོ་
གཤོག་གི་རིམ་ཚོན་མདངས་སྤྲ་ཚུགས་པ་དེ་གཅིག་བྱའི་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྲ་ཚུགས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས། ཀུན་
མཁྱེན་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པས་
ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས། ཞེས་བྱའོ། །གཏན་ཏུ་ཞེས་པའི་བྱེད་ཕྱེ་ཞིང་། །རྟོགས་པ་ཕྱན་

ཆོགས་ཤུགས་ལ་བཟླན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་
པའི་གཏན་དུ་ཞེས་པས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་
ཅན་དང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་གཉིས་སྤངས་པ་འདྲ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གཏན་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྤངས་
པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་འདིས་སྤངས་པ་ཐུན་
ཆོགས་དངོས་སུ་བཟླན་ནས། ཉོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་ཤུགས་ལ་བཟླན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པ་
ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པར་བཤད་ན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར། དངོས་བཟླན་བྱངས་བྱ་ལམ་ཁྱགས་ཏེ། །ཐར་ཆའི་དགེ་ཆ་སྟོན་གསུངས་ཕྱིར། །
རྒྱད་ཟླ་དར་རྟེན་ལམ་མ་ཁྱགས། །ལ་ཡང་ཐར་ཆའི་དགེ་ཆ་བཞག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་
འདིའི་དངོས་བཟླན་ཀྱི་བྱངས་འོས་ཀྱི་འགོ་བ་ལ་ལམ་ཁྱགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་
དགེ་ཆ་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱད་ཟླ་དར་རྟེན་ལམ་མ་ཁྱགས་ལའང་
ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་ཆ་བཞག་མོད། དེ་ནི་ཐར་བ་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཆ་ཅན་ལ་དགོངས་
སམ་དཔྱད། རང་ལྷགས་ལ་ཆོགས་ལམ་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །

ཟག་མེད་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི། །ཟག་མེད་ཕུང་བོ་དོན་དམ་མངོན། །སེམས་
ལས་འབྱེད་ལ་ཤེས་རབ་གཙོ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་པའི་ཡིན་པ་མེད། །གཟུགས་མེད་ཕུང་
བོ་བཞི་བར་མཆིམས། །གསུངས་ཀྱང་དེ་ནའང་ཟག་མེད་ཚྲོམ། །ལྡན་ཡང་ས་དེས་བཟུས་
མིན་ལ། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །གསུངས་པའི་སྟོང་ནས་འདི་ལ་དཔྱད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་བོ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་
དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། ཕུང་བོ་ལྔ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་སྟེ་

འཁོར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
སེམས་གཙུག་པོ་དང་སེམས་བྱུང་འཁོར་ཡིན་མོད། ཚས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཙུག་སེམས་ལས་ཤེས་
རབ་གཙུག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་དེ་སྤྱིར་འཁོར་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་བྱེད་ལས་
གྱི་སྒྲོ་ནས་གཙུག་པོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་
ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཡིན་པ་མེད་དེ། གཟུགས་ཚོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་
རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མཛོད་ལས་གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲོ་བྱུང་ནི་ཕུང་བོ་
བཞི་བ་ཡིན་ཏེ། རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཟུགས་མེད་ཕུང་བོ་བཞི་བར་
མཆིམས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོ་པ་ཡོད་པས་གཟུགས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་
ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོ་པ་དང་ལྡན་ཡང་། དེའི་སས་བསྐྱུས་མིན་ལ། ཟག་མེད་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་ཡིན། །
གསུངས་པའི་སྟངས་འདི་ལ་དབྱེད་ན། གཟུགས་མེད་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། གཟུགས་མེད་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོ་
པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལྷས་ངག་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་སྐྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངག་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་
དབྱེད་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་སྒྲོ་སྒྲོ་ཡོད་མེད་གྱི། །སྔ་ཐར་སྒྲོ་པ་དང་འགལ་ཏེ། །དེ་ནི་སེམས་རྩིས་
འབྲང་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་སྒྲེ་མི་སྒྲོགས་མེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་
ན་སྒྲོ་སྒྲོ་ཡོད་མེད་གྱི། དེ་ནི་སྔ་ཐར་སྒྲོ་པ་དང་འགལ་ཏེ། བསམ་གཏན་སྒྲོ་པ་དང་ཟག་མེད་
གྱི་སྒྲོ་པ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་གིས་ཁྱབ་ལ། སྔ་ཐར་གྱི་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་མ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གནས་བཞི་བར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྩིས་འབྲང་། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱེད་ཚོགས་སྒྱུར་ལམ་མངོན་པ། །མཐོང་ལམ་སྐྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་

སྒྲིམ་། །གསུངས་པ་ཤིང་རྩེ་ཡི་གེ་ནོར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟམ་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་
པ་དེ་ལ། ལམ་མངོན་པ་དང་གཞུང་མངོན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་བོ་ནི། འོན་དམ་པའི་མངོན་པ་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དང་སྦྱར་ལམ་གཉིས་པོ་བརྟམ་བཏགས་པའི་ལམ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
མངོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྩེ་ལས། །ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། བརྟམ་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་བེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འང་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཀོད་མོད། དེ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་སྤྲེའི་
ལུགས་ལ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་བོ་སྒྲིམ་བྱུང་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །
ལྷེ་བདུན་དོན་ཀུན་མ་བཟུས་ཀྱང་། །གཅེས་གཅེས་བཟུས་ཕྱིར་དེ་ཡི་མཛོད། །ཡང་ན་ལྷེ་
བདུན་འདིའི་འབྱུང་གནས། །ཡིན་ཕྱིར་དེ་ལ་མཛོད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པ་
མཛོད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་བཟུན་བཅོས་མཛོད་ཅུ་འདིས། མངོན་པ་ལྷེ་བདུན་གྱི་དོན་ཀུན་ཏེ་དོན་
ཐམས་ཅད་བཟུས་པ་མིན་ཡང་། མངོན་པ་ལྷེ་བདུན་པོ་རེ་རེའི་མངོན་པ་གསུམ་པོའི་གཅེས་གཅེས་
རྣམས་བཟུན་བཅོས་འདིར་བཛོད་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་བཟུས་པས་ན་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་
བྱའོ། །ཡང་ན་མངོན་པ་ལྷེ་བདུན་ལ་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བཟུན་བཅོས་འདིའི་ཆོག་དོན་གྱི་མངོན་པ་
རྣམས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཛོད་ཅེས་བྱའོ། །འགྲོ་བ་བླངས་ཕྱིར་ལྷེ་བདུན་
ནི། །སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་བདག་ཀྱང་བཤད། །བྱ་ཡི་ཚུམ་པ་ཁོ་ན་ལ། །སྦྱར་ན་ཉག་
འོག་འབྲེལ་མེད་འཁྱར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་པའི་
ཕྱིར་དུ། མངོན་པ་ལྷེ་བདུན་གྱི་དོན་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་བདག་གིས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་འགྲེལ་བར་བྱ་ཡི་ཚུམ་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ན་ཉག་
འོག་འབྲེལ་མེད་དུ་འཁྱར་ཏེ། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བཟུན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ་ཞེས་མངོན་པ་ལྷེ་

བདུན་གྱི་དོན་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་
འགྱུར་རོ། ཡེ་ཤེས་ལ་འབྲུག་གཙོ་བོ་སྟེ། རྟེན་དག་ནམ་མཁའ་སྒྲུང་ཐུན་སོགས། རབ་དང་
ཀྱང་བྱེ་སྤྲུལ་མདོར་འདོད་ལ། མ་རངས་པས་ནི་ལོ་ཞེས་པ། རབ་དུན་ལ་མ་རངས་ཆེག་
ཡིན་གསུངས། རོན་ཀྱང་དོན་བཀག་དེ་བཀག་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོན་པ་སྟེ་བདུན་
ནི། ལྷ་རྩེ་གོ་ཆའི་སྟོན་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་འབྲུག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་ནི་སྟེ་སྤྱིད་ཀྱིས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ཤུ་རིའི་བྱས། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མེད་འགལ་
བྱས། རྟེན་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུལ་བོ་ཆེས། ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་བོས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་
སྟུང་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་འབྲུག་སྟེ་བདུན་གྱི་གཙོ་བོ་འམ་དང་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ནམ་མཁའ་
སྒྲུང་ཐུན་སོགས་བཤད་ཀྱང་། བྱེ་སྤྲུལ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པ་དག་
བཅོམ་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་མདོར་འདོད་ལ། སྟོན་དཔོན་གྱིས་དག་བཅོམ་པའི་མིང་ཅན་
བདུན་གྱིས་བཅུམས་པ་ལས་མདོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་སྟབས། འདི་སྟོན་པས་གསུངས་ཞེས་པ་ལ་མ་
རངས་པ་སྟེ་མི་དགའ་བའི་ཆོག་ལོ་ཞེས་སྤྲུལ་སོ། ཁ་ཅིག་ལོ་ཞེས་པ་སྟེ་བདུན་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་
ཡིན་ཟེར་མོད། སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་བཀག་ན་དེ་བཀག་པར་འགྱུར་བས་སྟེ་བདུན་བཀག་པ་མིན་ཏེ། སྟེ་
བདུན་བཀག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ལོ་ཞེས་སྤྲུལ་པ་དང་། སྒྲུང་དང་ཐུན་པ་དག་
ཡིན་ལོ། ཞེས་ནམ་མཁའ་སྒྲུང་ཐུན་དུ་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་བྱར་བའི་ལོ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་འགའ་
ཞིག་ལས། སྟེ་བདུན་བཙོན་དོན་སྟེ་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་བཙོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁས་ལེན་མི་མཐུན་མང་མོད་ཀྱང་། རྟེན་པས་འདིར་སྟོན་དཔོན་བྱེ་
སྤྲུལ་ཡིན། སྟེ་བདུན་བྱེད་པོ་དག་བཅོམ་ཡང་། མིན་པར་དཔེ་སྟོན་ཁ་ཅིག་འདོད། ཅེས་
གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ལ་ཁས་ལེན་མི་མཐུན་པ་མང་བོ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རྟེན་པས་འདིར་སྟོན་དཔོན་
བྱེ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། རྟེན་པས་འདིར་སྟོན་དཔོན་སོགས་བྱེ་སྤྲུལ་བྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བདུན་བྱེད་པ་བོ་སྟེ་ཚུམ་པ་བོ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་

ཡིན་པར་དབེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་འདོད་དེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། འདིའི་གྲག་ཅེས་
པ་མདོ་སྟེ་བས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པས་བྱས་པར་གྲགས་པ་ཅམ་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
དང་། ལུབ་བཟུན་བྱེད་པར་ལས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྟེ་བས་ཀྱང་མདོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཚྲོམ་
པ་པོ་རྣམས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བཙུམས་པའི་གཞུང་གི་བཙོན་དོན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཚྲོམ་ནི། སྤང་བོས་མ་བཟུས་
ཁམས་སོགས་ཀྱིས། །བཟུས་ཀྱང་ཀུན་བྱང་རིམ་མེད་བྱིར། །མ་བཤད་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་སྟོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མི་འཆད་པར་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་སོགས་སུ་མི་འདུ་
ལ། །ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་སོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱང་། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་གོ་
རིམ་མེད་པའི་བྱིར་དེའི་སྟོན་ནས་མ་བཤད་ལ། འདིར་ཀུན་བྱང་གི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ། ཟག་
བཅས་སྟོན་དང་ཟག་མེད་རྟེན་སུ་སྟེས་སོ། །ཆོས་ཞེས་བདག་གཉིས་འགོག་བྱིར་རོ། །དམིགས་
པ་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྟོས། །རྒྱས་པར་མ་ངེས་དག་བཅོམ་མིག །མཚུངས་ལྡན་
མེད་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཏེ། །གཟུགས་ཅན་བརྩ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ། །གཅིག་ཏུ་སྟོམ་སྤངས་
ཉིད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཆོས་སྟོས་པས་ནི་
འདི་ནི་ཆོས་ཅམ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ནི་བདག་གམ་བདག་གི་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པའི་བྱིར་པ་
མ་ངེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་མིག་དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་མེད་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་བརྩ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་པོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟེ་
བྱང་ཅམ་མིན་འགོག་ལམ་ཡང་། །མཁའ་ལ་ཆགས་སྤང་མི་སྟེ་ཡང་། །ལོག་པར་ལྟ་བའི་
རྣམ་པ་མང་། །སྟེད་པས་བབྱང་ལ་གཞན་འབྱུང་སྟེ། །གཤེད་བའི་རས་ལ་རྩལ་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་ལྔ་རབས་པ་ལ་ཅིག་ཟག་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བུ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བུ་ཡིན་པས་དམིགས་མཚུངས་གང་ཅུང་གི་
སྒྲིན་མ་ཟག་པ་རྒྱས་ཅུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་བུ་ཙམ་ཡིན་ཡང་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བས་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་
དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ལ་
ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་མི་སྐྱེ་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་སྤང་མིན་དུ་འདོད་
པ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །སྤེད་པ་སྤེལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལ་ཟག་པའམ་སྤྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་གཞན་
འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཤེར་བའི་རས་ཏེ་རས་སྒྲོན་པ་ལ་རྩལ་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཟག་
པའི་བདག་ཉིད་མཚུངས་ལྡན་རྣམས། །བདག་རྒྱེན་དམིགས་སོགས་སྒྲིན་མ་ཟག་དང་
འཕེལ། །འཕེན་བྱེད་ལས་ནི་སྤེད་པའི་ཟག་པས་བཞེངས། །གོང་མར་ཟག་པའི་ས་
བོན་རྩིས་སྤྲུལ་འབྲས། །དེ་སྤྱིད་དམིགས་པ་ཟག་དང་རྩིས་སྤྲུལ་མཐུན། །ཟག་བྱེད་ཕྱང་
བོ་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཅུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པའི་སྒྲིག་པོ་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བས་
ཟག་བཅས་སྤྲུལ་ཤད་པའི་དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟག་པའི་ཉལ་དག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་བདག་རྒྱེན་དང་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མ་ཟག་དང་འཕེལ་བ་
ཡིན། འཕེན་བྱེད་ལས་ནི་སྤེད་པའི་ཟག་པས་ཞབེངས་པ་ཡིན། ལམས་གོང་མར་ཟག་པའི་ས་བོན་
དང་ཟག་པའི་རྩིས་སྤྲུལ་འབྲས། དེ་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཟག་པ་དང་རྩིས་སྤྲུལ་མཐུན་པ། ཟག་
པ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱང་བོ་དེ་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཅུང་བའོ། །ཡང་ཟག་པའི་སྒྲིག་པོ་ནི། ཟག་པའི་
བདག་ཉིད། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ། ཟག་པས་བཞེངས་པ། ཟག་པའི་རྩིས་སྤྲུལ་འབྲས་བ། ཟག་པ་དང་
རྩིས་སྤྲུལ་མཐུན་པ། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཕྱང་བ་སྟེ་དྲུག་གོ། །དང་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོ། །བཞི་བ་ནི་
ལམས་གོང་མ་དག་གོ། །ལྔ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་དག་གོ། །དྲུག་པ་ནི་ཟག་པ་བྱེད་

པའི་ཕུང་བོའོ། རྟོག་དང་གཉེན་པོ་མིན་སོགས་བཤད་པ་མང་། །ཟག་མེད་ཡུལ་ཅན་བྱག་པོ་
 དམིགས་པའི་སྒོས། །ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་རང་དམིགས་སྒོས་ཟག་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
 དེ་དག་རྟོག་པ་དང་གཉེན་པོ་མིན་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་དང་ཚད་ཚུལ་མང་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་
 གསུམ་དང་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉན་མོངས་མེད་དགོས་
 ལ། དེ་མེད་ན་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡོད་ན་ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་མང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡོད་ན། བདག་ཏུ་ལྟ་
 བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ལྟ་བུ་དང་སྟེད་པས་བདག་གིར་བྱས་ན་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར། ཟག་མེད་གོང་མའི་སྟོད་ཡུལ་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། ཞེས་གཉེན་པོ་
 ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་མའི་ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱས་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། འདུས་
 མ་བྱས་གསུམ་ཁམས་གོང་གི་ཉན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བཤད་པ་མང་ཞེས་
 པའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བྱག་སྟེ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་གསུམ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་
 ཉན་མོངས་གསུམ་སྟེ་སོ་སོར་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བྱག་པོ་ནི། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་
 ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་ཡིན་འོ། །ཟག་བཅས་ཐོབ་པ་ཟག་
 བཅས་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསུངས་པ་དབྱེད། །སོ་སྟེས་འགོག་
 གཉེས་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཏེ། །ཐུང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉེས་འདོད་གསུངས་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱུང་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་
 པས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནས་བྱུང་ཀྱང་། ཡང་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལྷག་མེད་
 ཐུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་བདེན་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་
སྐྱེ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་མིན་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་
པའི་ལུས་རྟེན་དང་ཆོ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བདེན་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། དེས་ན་
དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་སོ། །སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡིན་གསུངས་པ་ཟད་
མི་སྦྱེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགོངས་སམ་སྒྲུལ་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེར་ཐལ། འཕགས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཛོལ་དགོས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་
ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སྦྱེས་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཚ་བ་ལས། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་
འདོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གནས་མས་མུང་འདས་གཅིག་བྱ་བྱེ་བྱུག་པས། །རྟུལ་སོགས་འགོག་བྱེད་ཡང་སྐྱ་ངེས་
བབྱང་དོན། །རྟུང་རྟེན་སྦྱེས་དང་མ་སྦྱེས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་བྱ་བའི་དབང་བྱས་
རྩས་བྱབ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱའི་དོན་
ཡོད་དེ། གནས་མ་བྱ་བས་འདུས་མ་བྱས་མུང་འདས་གཅིག་བྱར་སྦྱ་བ་དང་། བྱེ་བྱུག་པས་རྟུལ་སྐྱ་
རབ་སོགས་མང་བོར་སྦྱ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་གསུམ་དང་ཡང་སྐྱ་ངེས་བབྱང་གི་ཆོག་སྦྱས་
པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁས་རྟུང་
རྟེན་པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་རང་གི་སྤང་བྱ་སྦྱེས་ཟེན་འདས་པ་སོགས་འགོག་
པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་སོགས་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་རང་གི་དོན་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྩས་སུ་བྱབ་པའི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་བཞག་གོ། །རྣམ་མཁས་
འགོག་མེད་སེམས་མཐུས་གཞན་འགོག་སྟེ། །མཆོད་སྦྱིན་མའི་མདོར་འགོག་པ་འབྱ་
མིན་གསུངས། །རྩས་བ་དད་ཀྱང་འབྱ་སྦྱེད་ཡང་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་

ལ་ཡང་མི་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཚུར་མི་སྒྲིབ་པའི་རྟག་རྩལ་དེ་ནམ་མཁའི་ངོ་
 བོ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་དང་སེམས་བྱང་ལ་སོགས་པས་པར་སྒྲིབ་པ་དང་ཚུར་སྒྲིབ་
 པར་མི་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་གཞན་འགོག་པ་མེད་ལ། སེམས་ཀྱི་མཐུས་
 གཞན་འགོག་གིད་དེ། རྩུ་འཕུལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་མཐུ་ལས་གཞན་གྱི་འགོ་
 སོགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་
 གསུངས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འདྲ་བ་མེད་དེ། མཚོད་སྒྱུན་མའི་མདོ་ལས། འགོག་པ་ནི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགོག་པ་དག་རྩལ་ཐ་དད་ཅིང་རྟག་པ་ཡིན་པས་རང་གི་འདྲ་
 བའི་རྩུ་མེད་ཅིང་འགོག་པས་ཀྱང་ཆོས་གཞན་གྱི་འདྲ་བའི་རྩུ་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་
 མ་ཆང་བ་བརྟགས་མིན་ཁོ་ན་མིན། །མི་རྟག་སྟོམས་འབྱུག་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ། །
 འགོག་ཕྱིར་སྐྱེ་ལ་གཏན་སྟོམས་གཞན་ཕྱིར་གཞན། །དེ་དང་བརྟགས་མིན་རང་སྟེ་འགོག་
 པ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་སུ་གྱུར་ཅིང་།
 ཐལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
 བཤད་པ་ལ། འོ་ན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་འགོག་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་བྱབ་བམ་ཞེ་
 ན་མ་བྱབ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་སོགས་ལྡ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་དང་། སྟོམས་
 འབྱུག་གི་དང་། རྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་ལྡ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ནང་ནས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་། སྟོམས་
 འབྱུག་གི་འགོག་པ་དང་། རྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་འགོག་པ་གསུམ་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ཡིན་
 པར་འགོག་པའམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེས་
 སྟོམས་ལ། འགོག་པ་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གཅོད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གཞན་ཞེས་
 སྟོམས་སོ། །ཁོང་གི་མི་རྟག་སྟོམས་འབྱུག་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྟེ་
 བཞེ་བོ་དེ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་རང་སྟེ་འགོག་པ་ལྟོ། ཞེས་པའོ། །ད་ལྟོ་ཟུག་བཅས་

བརྟགས་འགོག་གཞི། །མ་འོངས་མི་སྐྱེ་འཇག་མེད་གཞན། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྣམ་གསུམ་
ཉེ། ། །གཞན་དུ་གཡང་བའི་དག་བཅོམ་གྱིས། །མ་མཐོང་འགག་འཁྱར་གཟུགས་འཛིན་
མིག། །རྟག་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བཅས་པའི། །སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལ་
ལྡན་པ་དབྱད། །ཅིག་ཅར་ཐོབ་གཞི་དག་བཅོམ་འབྲས། །ཐོབ་མ་ཐོག་པའི་མིག་དང་ནི། །
རྟོག་ཏེ་ཆེན་སྐྱེ་བྱང་ལ། །གཉིས་པར་མི་སྐྱེ་འཛིན་ཅན་དུ། །འཁྱར་རེས་རྣམས་སོ་རྒྱལ་
སྤྱས་མར། །མཐོང་ཐོབ་པ་ཡི་ཉན་མོངས་པ། །ཆེན་པོའི་གཉན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། །ཉན་མོངས་
ཆེན་པོ་མ་འོངས་པའི། །འགོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་གསུངས་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་
ལྟའི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་འཁྱར་འཁྱར་རྣམས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་
ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ཏེ་གཞན་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
པ་ཁོ་ན་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་གཞན་དུ་གཡང་
བའི་དག་བཅོམ་གྱིས། །གཟུགས་གཞན་མ་མཐོང་ཁོང་འགག་འཁྱར་གྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ལྟ་བུ་
བརྟགས་འགོག་སྤོང་དུ་ཐོབ་ནས། །རྩེ་སྤྱི་ཆོས་དེའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དན་འགྲོའི་སྐྱེ་
བ་བརྟགས་མིན་སྤོང་དང་བརྟགས་འགོག་རྩེ་སྤྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྟགས་འགོག་
སྤོང་དུ་ཐོབ་པ་དང་། །བརྟགས་མིན་སྤོང་དུ་ཐོབ་པའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་གོ། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་
བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་གང་ཟག་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་དབྱད་དགོས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་དགོས། །དེས་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ཟེར་དགོས་
སམ་དབྱད་པར་བྱ་གྱེ། །མ་ཏི་ས་རས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཁ་མའི་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་
གསུངས། །འགོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པའི་གཞི་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་མིག་
དང་། །རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆེན་སྐྱེ་བྱང་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
འཁྱར་རེས་རྣམས་བཞག་ཆོག་གྱེ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་སྤྱིས་
མ་ལས། །ཁ་ཅིག་ནི་ཅིག་ཅར་ཏེ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་ཉན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་གཉན་
པོ་སྐྱེས་པ་ན། །ཉན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་སོ་

སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པར་དབྱེད་དགོས་གསུངས་
 ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲོར་དགའི་དང་བོ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ནའང་ད་
 ཏུ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་ཏུ་ཡང་ཡོད་པས་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་མི་འགྲོ་ལ། གཞན་
 ཡང་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་ཀྱང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 མ་ཐོབ་ན་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་
 སྐྱེས་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་
 པའི་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པར་བཤད་ན་དགོངས་པར་ཨེ་འགྲོ་སྟེ། རྒྱ་ཡང་དུ་མ་ཆོགས་དགོས་ཕྱིར། །བྱས་པའི་
 རྟེན་དུ་འདུས་པ་བསྟན། །འདུས་བྱས་མདོར་རྒྱས་རིམ་པའང་ཡིན། །མི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱང་
 དེར་བྱུང་སྟེ། །བྱས་གནས་ལ་ཡང་འོ་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱས་པའི་
 ཐོན་དུ་འདུས་པ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱས་པ་ཞེས་པས་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བྱས་སམ་སྟམ་པ་
 མི་ཞིགས་པས། རྒྱ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཆོགས་དགོས་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་དུ་འདུས་པ་ཐོན་
 དུ་བསྟན་ཏེ། འདུས་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་། བྱས་ཞེས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པས། མདོར་བསྟན་
 དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པའང་ཡིན་ནོ། །བྱས་ཟེན་དང་བྱེད་འགྱུར་དང་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱས་པ་གསུམ་ག་ལ་འདུས་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱས་
 པ་རྣམས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། བཞོས་ཟེན་དང་འཇོ་བཞིན་པ་དང་འཇོ་འགྱུར་
 ལུས་ལ་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་ཡང་འོ་མའི་སྐྱ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཏམ་གཞི་གཏམ་གྱི་རྒྱ་ཡི་དོན། །གཞི་བཅས་བྱེ་སྐྱས་རྒྱ་ཙམ་ལ། །བཤད་པ་འདིར་
 བྱུང་སྐྱིར་མིན་ཏེ། །གཞི་ལྡས་གནོད་ཅིང་གསུང་རབ་ལས། །རྩ་བའི་ཉིད་དམིགས་ཀྱན་སྦྱར་
 དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་བབྱུང་གཞི་ལྡའང་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་སྐྱིའི་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་སྐབས་སུ། ཚ་བ་ལས། དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་

དང་བཅས། ཞེས་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་དེ་རྣམས་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་
ངག་སྟེ་ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་གཞི་ནི་རྒྱ་ལ་གོ་དགོས་པས། འདུས་བྱས་ཀྱི་གཏམ་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་གཏམ་རྣམས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་གཞི་བཅས་བྱེ་སྤྲུལ་
རྒྱ་ཚམ་ལ་འདོད་པ་སྐབས་འདིར་རུང་མོད་སྤྱིར་རུང་བ་མིན་ཏེ། སྤྱིར་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་སོགས་གཞི་
ལྡན་བཤད་པས་གཞོད་ཅིང་། གསུང་རབ་ལས་གཞི་ལྡན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། དམིགས་
པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའམ་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་ལྡན་བཤད་པའི་ཕྱིར། རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ནི་ཆོས་གང་ཐོབ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་སྦྱོར་རམ་ལྡན་པའི་གཞི་ནི་ཆགས་སྣང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱའི་
གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་གཞི་ནི་ཁོང་གི་གཞི་དང་བྱིས་ཀྱི་
གཞི་དང་ཐོང་གི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཏམ་གྱི་གཞི་མིན་ཏེ། གཏམ་གྱི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་བཤེན་སོགས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་
ཟུང་ན་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་བཤེན་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཟུང་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་ཟུབ་སྟེ། ལྷག་མེད་ལ་ལྟོས་
ནས་རྒྱུན་ལྷོག་དགོས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གནས་དོན་ནི་གང་སྟེལ་ལས། །དུས་
ཀུན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །རྣམ་གྲངས་མེད་དང་མི་གཡོ་བ། །རྩ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་ཆགས་
སོགས་དང་། །མ་དྲིག་པ་དང་བྲེ་ཆོམ་མིན། །ཞེས་སོ་་་་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་སྐབས། རྩ་བར། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་བོའང་
དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །རྩ་གནས་སྤྱིད་པའང་
དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་དང་། འཐབ་

བཅས་དང་། སྤྱུག་བཟུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་། ལྷ་གནས་དང་། སྲིད་པ་
 རྟེན་བདུན་ནོ། །ཟག་བཅས་རྣམས་ལ། ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་ཉེར་ལེན་
 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་ལྷ་མེ་ཟེར་བ་དང་། རང་འབྲས་ཉེར་ལེན་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བཅོམ་དེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་བོ་ལ་རག་ལས་པའི་མེ་
 ལ་རྒྱལ་བོའི་མི་དང་། མེ་རྟོག་སྦྱེད་པའི་ཤིང་ལ་མེ་རྟོག་གི་ཤིང་ཞེས་བཅོམ་དེ་པ་ལྟར་རོ། །ཟག་བཅས་
 ཀྱི་ཕུང་བོ་དེ་དག་ལ་འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་
 ལུས་དག་གི་འཐབ་མོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་སྤྱུག་བཟུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱུག་བཟུལ་གསུམ་པོ་
 གང་རུང་དང་འབྲེལ་ཞིང་། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། སྤྱུག་བཟུལ་བྱི་མ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ཅིང་གཉེན་
 པོས་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱུག་བཟུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཅིག་ནས་གཅིག་
 ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྷ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་ལྷ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་
 གྱི་ཆོག་གི་དོན་ནི། ལྷ་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ན། རྣམ་
 གངས་ཏེ་དབྱེ་བ་མེད་པར། མི་གཡོ་བ་སྟེ་བརྟན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་
 དང་དང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 ཆགས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཁོང་ཁྱོ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ད་རྒྱལ་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་དམིགས་
 པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་སྦྱེས་མ་
 སྤངས་པའི། ཞེས་པ་ལྟར། སྦྱེས་པ་སྟེ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།
 མ་རིག་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་གངས་མེད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལུན་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སོ་
 སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ལ་ནི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པའམ་མི་གཡོ་
 བ་མེད་དོ། །དབྱིབས་འདི་བྱེ་བྲག་ལ། །ཁ་དོག་དབྱེ་བ་དགོས་དབང་རོ། །ལག་པའི་རྩ་སྤྱོད་

ཟིན་མ་ཟིན། །གཉིས་འདོད་ཀྱན་བདུས་དང་མཐུན་ཡང་། །འདིར་བཀག་འོན་ཀྱང་སྒྲིང་
བུའི་སྒྲ། །ཟིན་པའི་མི་སྟོན་སྟོན་གསུངས་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབྱིབས་འདི་ནི། དབྱིབས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པ་ལས། དབྱིབས་སྒྲི་འདྲེན་པ་མིན་ཏེ། དབྱིབས་ལ་གཟུགས་
ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་མ་ཡིན་པ་རེག་བུའི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་རིང་བོ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
རང་འགྲེལ་ལས། དབྱིབས་སྒྲེ་ཡོད་ལ། ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིགས་
གཅིག་གོ། །ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། རིང་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིགས་གཅིག་ཞེས་པ་ནི། རིང་བོ་དང་
ཐུང་བ་དང་སྒྲུལ་པ་དང་རྒྱུ་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིགས་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ནི་དགོས་པའི་
དབང་གི་ཡིན་ཏེ། འདིར་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཉི་ཤུ་གསུངས་པའི་ནང་དུ་ལྷང་ཁུ་དང་། ལུ་དང་མེ་
དང་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་དབྱིབས་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བས་སྒྲིན་མེད་དོ། །འོ་ན་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་དག་ཏུ་འདུ་བས་ལོགས་
སྒྲེ་ཅིའི་ཕྱིར་བྲངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྩལ་དང་
ལུག་སྒྲ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་རྩས་སྒྲུ་མ་གྲུབ་པས་མེད་དོ་སྟེ་སྒྲིན་པའི་དོགས་པ་བརྒྱུག་པ་དང་།
གྲིབ་མ་དང་སྒྲང་བ་དང་ཐུན་པ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞི་ནི་འཇིག་རྟེན་པས། ས་གཞི་ལ་སོགས་
པ་ལས་ལོགས་སྒྲུ་མ་གྲུབ་པོ་སྟེ་སྒྲིན་པའི་ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལོགས་སྒྲུ་དབྱེ་
བ་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀའི་སྒྲེ་ལག་པའི་རྩ་རྩ་ལྟར་འདོད་པ། ཀྱན་བདུས་
དང་མཐུན་ཡང་། མཛོད་ཀྱི་སྒྲིབས་འདིར་བཀག་སྟེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་
གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་
དག་ནི། རྒྱུན་ཅམ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ནི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
དོ། །འོན་ཀྱང་། མཐའ་དབྱེད་ལས། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུས་བྱས་སྒྲེ་ལེན་པ་དང་རྒྱུས་བྱས་ཆོག་རྩལ་
སྒྲེ་བ་དང་། རྒྱུས་བྱས་སྒྲིང་བུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུ་རྩུར་ཀྱི་སྒྲེ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིང་
བུའི་སྒྲེ་དེ་ཟིན་པའི་མི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྒྲེ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དབྱད། གསུངས་པ་ནི། རྩ་སྒྲེ་དེ་

སྤང་གིས་གཞུང་ལྷན་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟ་སོ་སོའི་གོས་གཞུང་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་
སོ་སོའི་གོས་མང་བོ་བསགས་ན་སྤང་གིས་འཇལ་ལྷན་ཡོད་གསུངས་སོ། །ཀུན་བདུས་ལས། གཞུགས་ཀྱི་
སྤྱོད་མཆོད་ཉིད་ལྡར་བཤད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་། སུན་གཞོན་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་
དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱན་དང་རྒྱག་གི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་
ལས། དཀར་བོ་སོགས་རྩ་བའི་ཁ་དྲོག་བཞི་དང་། གནས་ལས། རིང་བོ་དང་སྤང་བྱེད་དང་ལྷན་པ་དང་
སྤྱོད་པོ་དང་། རྩལ་སྤྱོད་དང་རྩལ་རགས་པ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚན་པོ་
དང་དམའ་བའི་བར་བསྐྱེད་དང་། སུན་གཞོན་ལས། གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་
སྤྱོད་དང་བྱེད་པ་དང་རྩལ་དང་ལྷན་སྤྱོད་བར་བསྐྱེད་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་ལས། མཛོན་པར་སྐབས་
ཡོད་པ་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས། རྩལ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྒྱན་ལས། རྩལ་མཁའ་ཁ་དྲོག་
གཅིག་པ་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གཞུགས་ཁམས་ཉིད་ལྡར་བོ་འདི་ནི་ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་སོ། །

རྩལ་རིག་མིན་གཞུགས་མཚན་ཉིད་པར། །འདོད་པ་བྱེད་སྤྱོད་ཐལ་འབྱུར་བ། །རང་ཀུན་
སྤྱོད་པའི་སེམས་གཞན་རིག་བྱེད་མིན། །རང་གི་ཐ་སྙད་འབྱུག་པ་གཞུགས་གཞན་ལ། །
རག་ལས་ཁྱད་པར་བཞི་རྩལ་ཆོས་སྤྱོད་མཆོད། །གཞུགས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་
པ་དེ། །རྩལ་རིག་བྱེད་མིན་དོན་ནི་ཁྱད་པར་ལ། །བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཡོང་དང་སེམས་
མེད་ཀྱང་། །རྩལ་ཆོས་ཁྱད་པར་དགེ་དང་མི་དགེར་རེས། །རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱན་མཚན་ག་
རྩལ་འབྱེད་ཏེ། །རྒྱ་ཡི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་སོ། །མིག་དང་རིག་བྱེད་ཐོབ་པ་
རིམ་བཞིན་གཙོད། །རིམ་ཆེག་ཁྱད་པར་རྩལ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །བརྗོད་ཅེས་རང་
ཉིད་གཞུགས་སྤྱོད་པའི་འདོད་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩལ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཏེ།
གཞུགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ། བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། མདོ་
སེམས་རང་རྒྱད་པ་གསུམ་གྱིས་རྩལ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་དེ་གཞུགས་མཚན་ཉིད་པ་
མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་རིག་བྱེད་

པར་ལྗེ་དང་བོ་བཞི་ཡིན་ལ། བྱད་པར་བཞི་བའི་སྐབས་སུ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་
བོ་བཞི་ཅེ་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེད་རྟེན་གནས་རྟེན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་གསུངས་པའི། དང་བོ། རང་འབྲས་
འབྱུང་འགྱུར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད། གཉིས་པ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དཔེར་
ན་མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན། རི་མོའི་གཞི་ཅིགས་པས་བྱས་པ་བཞིན་ལོ། །བཞི་བ། དེ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
མར་མེའི་འོད་དང་མར་མེ་བཞིན་ལོ། །ལྔ་བ། རྒྱ་དེ་སྐྱེས་པས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་
འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་སྐྱོན་བྱུག་འདུས་བཟང་གིས། །འདི་ལ་མ་ཆང་བསྟན་བཙུགས་
འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྐྱ་ལྟག་བརྗོད་བྱད་པར་བྱ། །བྱ་བ་བྱད་
པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་ཏེ་རིག་མིན་དང་བོ་ནི། །རྒྱན་མིན་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་སྐྱོན། །རྒྱན་
ནི་རྣམས་སྐྱ་མ་བྱུང་བྱིར། །རིག་མིན་རྣམས་བྱུང་བཤད་པར་འགལ། །གཡེང་དང་མེམས་མེད་
ཁོ་ནའི་ན། །མེམས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་རིག་མིན་ཉམས། །རྗེས་འབྲེལ་ཞེས་པས་མ་གཡེང་
དང་། །མེམས་བཅས་བསྐྱས་ན་རིག་བྱེད་ལོགས། །དེ་མིན་པ་ཡང་དེ་བྱ་ཐལ། །མེམས་
བཅས་གཡེང་བས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། །འབྲེལ་བའི་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལྟག་གོ། །བསྟན་མེད་
ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི། །བྱད་པར་མ་སྐྱར་སྐྱོན་ཡང་འདུག །ཅིས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མངོན་
སྤྱོད་འདི་རྟོག་གའི་དབང་བོ་སྤྱོད་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་སྐབས་འདིར་སྐྱོན་བྱུག་བརྗོད་དེ། འདི་ལ་
མ་ཆང་ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་བྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་དེ་འདུས་བཟང་
གི་དགག་ཆོག་ལྷང་དངས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཏེ་རིག་མིན་དང་བོ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལྷང་དའི་དོན་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། དའི་ཚུལ་ནི། སྐྱོན་དང་བོ། །རིག་མིན་སྐད་ཅིག་དང་བོ་རྒྱན་མ་ཡིན་པས། མཆན་
ཉིད་མ་ཆང་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། །དེ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། །རིག་མིན་སྐད་ཅིག་དང་བོ་རྒྱན་མ་ཡིན་པར་རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་

དང་བོ་གཉིས་པ་སོགས་བསགས་པ་རྒྱན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་
གསུངས།

སྒྱུན་གཉིས་པ། དེ་ལྟར་རྒྱན་ཡིན་བྱས་པ་ལ་རྒྱན་ཡིན་ན། རྒྱན་རྩལ་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྩལ་གྱི་བཤད་པའི་བསྟན་བཅས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ཟེར། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། བསྟན་བཅས་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་མང་བོ་རྒྱན་དུ་
འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དེའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྩལ་ཡོད་དང་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གསུངས།

སྒྱུན་གསུམ་པ་ནི། གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་བཤད་པས། མ་གཡེང་བ་དང་
མཉམ་བཞག་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་མ་བསྐྱུས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་
པའི་ཕྱིར། ཟེར། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། སེམས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་དེ་མ་བསྐྱུས་པར་ཏྲགས་མ་གྱུབ་
སྟེ། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་དུ་མ་ཟད།
མ་གཡེང་བའི་དང་སེམས་བཅས་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། གསུངས།

སྒྱུན་བཞི་བ་ནི། རྩལ་འབྲེལ་ཞེས་པས་མ་གཡེང་བ་དང་སེམས་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་ན། དགེ་
མི་དགའི་རིག་བྱེད་སོགས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་། རྣམ་རིག་
མིན་པའི་གཟུགས་སྤྲུལ་ཐལ་ལོ། ཟེར། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། གཡེང་མ་གཡེང་གི་སེམས་དང་
སེམས་མེད་དུ་འང་འཇུག་པ་ཡང་སྐྱས་བསྟན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེར་ཐལ་བའི་སྒྱུན་མི་ཡོང་སྟེ།
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སེམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུངས།

སྒྱུན་ལྔ་བ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་
ཡིན་པའོ། སེམས་མེད་པའི་ཡང་། ཞེས་ཡོད་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཡང་། ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱ་འདི་ལྟག་
པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
བར་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལྟག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་སྐྱ་གོང་མ། གོང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་

ཡང་སྐྱ་དེས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། ཟེར། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་
ཀྱང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡང་སྐྱ་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུངས།

སྦྱོན་དྲུག་པ་ནི། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་པར་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་སོ། ཟེར། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་
ནི། དེའི་བྱང་པར་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་འདྲིའི་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱང་པར་
འོག་དུ་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུངས། དེ་ཕྱིར་རང་གི་འདོད་པ་ནི། །བྱས་པ་དང་ཡང་
མི་འབྲ་བའི། །སེམས་བཤང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལྷང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས།
དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་གྱི་བསྟན་བཅས་སུ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གྱི་དོན་བཤད་པ་མི་
འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བཟང་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བྱས་པ་དང་མི་འབྲ་བར།
སེམས་དང་ལྡན་པ་ལའང་ཡོད་ལ། སེམས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དགེ་མི་དགེ་གང་ཅུང་དུ་
ལྷང་དུ་བསྟན་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་དེ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་
འདོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཅེ་ན་སྦྱོན་དག་ཡོན་མིན་ཏེ། །མཚོ་བཞིན་དང་བོའང་རྒྱན་ལྡན་ཡིན། །
རྒྱན་ཡང་སྦྱི་ཅམ་བཏགས་ཡོད་ཡིན། །མ་གཡེང་སེམས་བཅས་ཡང་སྒྲས་སྤྱད། །རིག་བྱེད་
སེམས་བཅས་ཁོ་ནར་འབྱུང་། །གང་ཟག་གཉིས་ཕྱིར་ཡང་སྐྱ་གཉིས། །ཆོས་ཀྱན་འདྲིར་
བརྗོད་ག་ལ་དགོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བཟང་གིས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་དེ་
ལྟར་འདོད། ཅེ་ན་འདུས་བཟང་གིས་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་དེ། དང་གོ་རྒྱན་མིན་པས་
མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཚོ་བཞིན་དུ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག་དང་བོའང་རྒྱན་ཡིན་ཏེ་
སྐད་ཅིག་སྦྱི་བསགས་པ་རྒྱན་ཡིན་པས་རྒྱན་ལྡན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། རྒྱན་ཡིན་ན་རྒྱན་རྩས་སུ་མ་
སྒྲུབ་པས་བསྟན་བཅས་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱན་ཡང་སྦྱི་ཅམ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་། བྱེ་

བྲག་རྩེ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཅན་ལས་མ་བཟུས་པས་ཉམས་པའི་སྒྱུ་མེད་དེ། མ་གཡེང་བའི་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡང་སྐྱས་སྤུད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ། རྩེ་འབྲེལ་ཞེས་པས་མ་གཡེང་བ་དང་སེམས་བཅས་བཟུས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྱུ་མེད་དེ། རིག་བྱེད་ནི་སེམས་བཅས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བ། སེམས་དང་བཅས་པ་གཡེང་དང་ཞེས་པས་བཟུས་སྟབས། འགྲེལ་བའི་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལྟག་པའི་སྒྱུ་མེད་དེ། མ་གཡེང་བ་དང་། དེ་མིན་སེམས་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་ཕྱིར་ཡང་སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ། བཟུན་མེད་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་བྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་སྒྱུ་མེད་དེ། བྱད་ཆོས་ཀྱན་འདྲིར་བརྗོད་ག་ལ་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ། །ལན་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ཡོད་མོད་འདྲིར་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱར་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཟེར་བཞིན་རྩ་བར་སེམས་མེད་ཐོན། །ཡང་སྐྱ་མེད་ཟེར་འགལ་བ་སྟེ། །དང་ཡང་ཀྱང་འང་དོན་གཅིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩིས་མཐའ་ཁ་ཅིག་གིས། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཟེར་བཞིན་དུ་ཆོག་དེ་ལ་རྟེན་མཛད་ཅིང་། རྩ་བར་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་ཐོན་དུ་ཡང་སྐྱ་མེད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་བ་སྟེ། དང་ཡང་ཀྱང་འང་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དོད་ལའང་ཅ་འབྱུང་བ་མང་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་སྟངས་ལྟར། གཡེང་དང་། ཞེས་པའི་དང་སྐྱ་དེ་ཡང་སྐྱའི་དོན་ཡིན་པས། སེམས་མེད་པ་ཡི་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཐོན་དུ་ཡང་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

རྩ་ཆེ་གཏོས་ཆེ་བ་བྱ་ཆེ། །ས་སོགས་ཁམས་བཞི་འཛིག་རྟེན་ན། །འབྱུང་གསུམ་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་བཤད། །རྒྱུ་ནི་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་བཞིན། །གཡོ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རིག་བྱར་བཤད། །སྦྱར་བཞིན་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ལ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷ་ཆེ་བས་རྩ་ཆེ། རྟེན་པས་གཏོས་པ་ཆེ།

གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ས་ཁུ་མེ་རྒྱུ་སྟེ། འབྱུང་བཞིའི་
ཁམས་བཞི་ནི་རེག་བྱ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་ཚད་ལྟར་ན། དེ་དག་ནི་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ལ་བཤད་དེ། འབྱུང་བ་དང་བོ་གསུམ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཚོགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་ནི། ས་
ཁ་དོག་མེར་བོ་དབྱིབས་བྱ་བཞི་ལ་ས་ཞེས་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཡང་ཁ་དོག་དམར་བོ་དབྱིབས་
བྱ་གསུམ་དང་། ཁུ་ནི་ཁ་དོག་དཀར་བོ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་དང་། རྒྱུ་ནི་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རེག་བྱར་བཤད་དེ། འཛིག་རྟེན་ན་ལུས་ལ་རྒྱུང་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་
གྲགས་ལ། སྤར་ས་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་བཤད་དེ། རྒྱུང་
ཡང་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དབྱིབས་སྒྲ་གས་ལ་འཛིག་པར་གྲགས་མོད། རེག་བྱར་གྱུར་པའི་ས་ཁུ་མེ་རྒྱུང་
གོ་ཚོགས་བཞི་པོ་ལ་ས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་ཉིད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱུས་ཚོགས་པར་འབྱུང་བཞི་
བཞག །དཔེ་སྟོན་ས་བོན་ཚུལ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་དུལ་རྩལ་རྣམས་
ཚོགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྟེན་པར་འདོད་ལ། བྱེ་སྐྱུའི་ཐེ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་དཔེ་སྟོན་པས།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཁམས་
ནི་རྒྱུ་ཡི་དོན་ཡིན་ཡང་། །འདིར་ཁམས་དེ་དེ་ཡིན་པ་དགོས། །ཀྱན་བདུས་དེ་ལ་སྐྱ་བཞི་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འབྱུང་གནས་དག་ནི་རིགས་
ཞེས་བྱ་ན། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཡི་དོན་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་མིག་ཉིད་མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པ་དང་།
ས་ཉིད་སའི་ཁམས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་ཉིད་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཁམས་
དོན་དངོས་པོ་དེ་ཡང་ཡིན་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅིག་ཁམས་སུ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བདུས་
ལས། མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་ལ་སྐྱ་བཞི་བཤད་དེ། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ། དག་
བཙེམ་པའི་མིག་ཐ་མ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་འཛིན་པ་དང་།
རྩར་རྩར་བོར་གྱུར་པ་དང་། མེར་མེར་བོར་གྱུར་པ་དང་། རར་རར་བོར་གྱུར་པ་དང་། མའི་མངལ་
ན་གནས་པའི་མིག་མ་དོད་པ་རྣམས་འཛིག་པར་གསུང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྒྱུན་བྱེ་མ་ཡོད་པའི་མའི་

མིག་འཛོག་པའི་བ་སྒ། འདི་ནི་ཁམས་ས་བོན་ལ་འཛོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཚྱང་ཡང་ཚྱང་
བ་ཡིན་མི་དགོས། །མཚན་མར་འཛིན་ཡང་མཚན་འཛིན་མིན། །དེ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཚར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཚྱང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ཚྱང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཚྱང་ཡང་ཚྱང་བ་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། ཚྱང་བ་ཡིན་ན་ཚར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་
མ་ཁུབ་སྟེ། མཚན་མར་འཛིན་ཡང་མཚན་འཛིན་མིན་ཏེ། མཚན་འཛིན་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མཚན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྟག་གཅིག་ལྟ་བུ་སོགས་དགོས་ལ། འདུ་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅས་ཀྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

ཚུན་གྱི་སྐལ་ལྡན་བྱད་པར་ཅན། །སེམས་གཅིག་ལས་གཞན་སེམས་བྱང་སོགས། །
མེད་དེ་མྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོར། །སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་
སོགས་སྒྲུང་བ་འཇ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུན་གྱི་སྐལ་ལྡན་བྱད་པར་ཅན་ན་རེ། སེམས་སེམས་བྱང་གཅིག་ཏུ་འདོད་
དེ། སེམས་གཅིག་བྱ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཐ་དད་སོགས་སུ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་། ཐ་དད་དུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་
སོགས་སྒྲུང་བ་འཇ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་མོད། འདི་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི་སེམས་གཅིག་ལས་མེད་
པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་པ་རྩ་ཇ་ཕྱིས་ནི། །སེམས་བྱང་ཆོར་འདུ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཤར་
བའི་དོན་མ་ཤེས་པས་ནོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙུན་པ་རྩ་ཇ་ཕྱི་ན་རེ། སེམས་བྱང་ལ་ཆོར་བ་
དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤང་བོ་རེ་བྱས་པས་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱང་གཞན་
རྣམས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར། འདི་ནི་ཆོར་འདུ་སྤང་བོ་རེ་བྱས་པའི་རྒྱ

མཚན་མ་ཤེས་པས་འོངས་སོ། བཙུན་པ་ཀུ་ལྷ་རྩ་ཇ་ནི། ཚེར་འདུ་རེག་སེམས་བཞི་ཙམ་སྟུ། །
དེ་དག་མི་འཐད་བསྟུ་བ་ལས། །ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་
སྟེན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེད་ཐག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལྷ་དང་འགལ་བར་འབྱུར་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་ཏེ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་མི་འཐད་དང་། །བྱེད་པ་གཞན་ཕྱིར་ཐ་དད་ཐལ་བ་དང་། །གཅིག་
ལ་གནས་སྐབས་གནས་སྐབས་ཙན་ཡང་འགལ། །སེམས་དང་གཅིག་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་
དགེ་མི་དགེས། །ལྷ་དང་བར་སྐབས་རྒྱ་འབྱེད་ཕྱིར་འབྲས་ཁྱད་མེད། །ཆགས་པས་སེམས་
ཉོན་མོངས་བྱས་ལྷ་དང་འགལ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙུན་པ་ཀུ་ལྷ་རྩ་ཇ་ནི། ཚེར་འདུ་རེག་པ་
སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པས། སེམས་བྱུང་ནི་དེ་བཞི་ཙམ་ཡིན་ཞེས་སྟུ་ལ། ཤོང་གི་སྐལ་
ལྷན་ཁྱད་པར་ཙན་གྱིས་སེམས་གཅིག་བྱ་ལས་སེམས་བྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། བཙུན་པ་རྩ་ཇ་
སྟེན་སེམས་བྱུང་ཚེར་འདུ་གཉིས་སྟུ་འདོད་པ་དང་། འདི་གསུམ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་སྟགས་
མེད་གྱིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབས་པ་བསྟུ་བ་ལས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སྟགས་
གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཚེར་བ་ལ་སྟགས་པ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མེད་ན། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཚེར་བ་ལ་སྟགས་པར་བཏགས་པར་འདོད་
ན་སེམས་དང་ཚེར་བ་ལ་སྟགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་
ཐལ་བ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཙན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་
འཐད་པས་འགལ་བ་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་སེམས་དང་གཅིག་ཡིན་ན། དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་སྟགས་བྱེད་རྒྱ་འབྱེད་པར་མེད་པས་འབྲས་བྱ་ལའང་བཟང་ངན་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཆགས་
པས་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ལྷ་དང་འགལ་ཡོ། །

བསྟུ་བའི་ལྷ་དང་འདིས་འབྲུལ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་། །རྩམ་ཐ་དད་ཟེར་གཉིས་ཀའི་
རྩམ་སོ་སོར། །བཟུང་རྒྱ་ཡོད་པས་རྩམ་གཞན་མི་འབྱུང་སྟེ། །བྱམ་དང་བྱམ་གཟུགས་སོ་

སོར་བྱུང་བྱིར་རོ། །རྣམ་མཚུངས་རེ་རེའི་དོན་བྱིར་འདིར་མི་གནོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་
 ཅིག་། བསྐྱ་བའི་ལུང་འདི་ལ་འབྱུལ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སེམས་
 སེམས་བྱུང་གཉིས་སོ་སོར་ངོས་བབྱུང་བ་སྟེ་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པར་
 མི་འབྱུང་སྟེ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྣམས་མཚུངས་ཡིན་གསུངས་པ། རྣམས་རེ་རེ་བ་མཚུངས་པའི་
 དོན་ཡིན་པས། རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་མི་གནོད་དེ། རྣམས་མཚུངས་པ་རྣམས་རེ་རེ་བ་འདྲ་བའི་དོན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་པའི་རྟེན་བྱིར་ཡིད་བཤད་ལ། །གོས་དམར་ལྗེ་བས་སྟོང་དུ་བཤད། །
 སྟོང་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་སྤྱའང་བཞག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 རྟེན་ནི་ཡིད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ། བྱེ་སྐྱ་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་གོས་དམར་ལྗེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 རྒྱུ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྟེན་ནི་སྟོང་དུ་བཤད་ལ། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ན་དེའི་རྟེན་སྟོང་ཡོད་པར་འདོད་
 པས། སྟོང་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་སྤྱའང་བཞག་གོ། །མདོ་ལས་དུས་གསུམ་བྱི་ནང་ཕྱ་རགས་
 དང་། །དེ་ན་པ་བྱ་ནོམ་ཉེ་རིང་སྐབས་གསུངས་དོན། །བྱེ་སྐྱས་ཕྱ་རགས་ཐོགས་བཅས་
 ཐོགས་མེད་དང་། །དེ་ན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བརྒྱུད་པ་གཞན། །ཉེ་རིང་ད་ལྟར་དང་
 གཞན་ནོ་བཙུན་པས་ནི། །ཕྱ་རགས་ཡིད་དབང་ཡིད་དཔ་ཡིད་མི་འོང་། །ཉེ་རིང་སྟངས་
 སྟངས་འོངས་སྟོང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅིའང་རུང་སྟེ། འདས་པའམ།
 མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནང་གིའམ། བྱིའི་འམ། རགས་པའམ། ཕྱ་བའམ། དན་པའམ།
 བྱ་ནོམ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྤྱའགོ། ཞེས་པ་ནས་ཆོར་
 བ་དང་འདྲུ་ཤེས་དང་འདྲུ་བྱེད་གང་ཅིའང་རུང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅིའང་རུང་། འདས་པ་
 དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནས། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྤྱའགོའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

དོན་ལ། འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱེ་སྤྲུལ། སྤྱ་རགས་ནི་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་དང་ཐོགས་མེད་
སྤྱ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། ངན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ནི་
ངན་པ་ལས་གཞན་གྱ་ཞོམ་པའམ་བཟང་བོ་ཡིན་ནོ། ཉེ་རིང་ནི་དུས་ད་ལྟ་ནི་ཉེ་བ་དང་དུས་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་རིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། བཅུན་པའི་འདོད་པ་ནི། སྤྱ་རགས་ནི་ཡོད་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ནི་སྤྱ་བ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ནི་རགས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དང་། ངན་པ་དང་གྱ་ཞོམ་
པ་ནི། ཡོད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཡོད་དུ་འོང་བ་གཉིས་ལ་འདོད་པ་དང་། ཉེ་རིང་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་
སྤང་བ་ནི་ཉེ་བ་དང་མི་སྤང་བ་ནི་རིང་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ནང་། བཅུན་
པ་ན་རེ། ཞེས་འདོད་པ་བཀོད་པའི་བཅུན་པ་ཞེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྐལ་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་
ན་རེ། འདི་ནི་གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོབ་ཡིན་ནོ་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་སྤྲུལ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ་བྱེ་
བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། བཅུན་པ་ཅམ་ལས་མིང་གཞན་མ་བྱུང་ལ། བཅུན་པ་ཆོས་སྟོབ་རང་མིང་གིས་
བཤད་པས། འདིའི་བཅུན་པ་ནི་ཆོས་སྟོབ་མིན་ཏེ། ཆོས་སྟོབ་ལས་གཞན་པའི་མདོ་ལྷེ་བ་ཞིག་ཡིན་
གསུངས། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལྟར་འཐད་པར་གསུངས་སྟབས་ཆོས་སྟོབ་མིན་ནོ།

བྱེ་སྤྲུལ་ཁམས་བཞིན་ཕྱང་བོ་རྣམས། །སྟོབ་དཔོན་གཟུགས་རྣམས་གཟུགས་ཕྱང་
བཏགས། བྱེ་བྲག་བཤད་པར་རྩལ་གཉིས་ཏེ། །གཟུགས་ཉིད་ཕྱང་བོ་ཞེས་བརྗོད་ཆེ། སྤྱ་
རབ་རྒྱལ་ཡང་ཕྱང་བོར་འགྱུར། །གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱང་ཞེས་བརྗོད་ཆེ། སྤྱ་རབ་སྟོབས་
སམ་བཏགས་པར་འགྱུར། ཕྱང་བོ་ལྡ་ཡི་འབྲེལ་བར་འདུག་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱང་
བོ་དང་སྤྲུངས་པའི་དོན་ཚིན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱེ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་བཞིན་དུ་
ཕྱང་བོ་ཡང་རྣམས་སྟེ་འདོད། སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་ལྷེ་བས་གཟུགས་ཆོར་རེ་རེ་ནས་རྣམས་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་
གཟུགས་ཕྱང་ཐོགས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པས་གཟུགས་ཕྱང་ལ་རྣམས་བཏགས་
འཛོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དེ། གཟུགས་ཕྱང་ཉིད་ཕྱང་བོ་ཞེས་བརྗོད་ཆེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་རབ་ཀྱང་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱང་བོར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་སྟོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་

བཞིན་ནོ། །གང་སྤེལ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཉིད་ཕུང་བོ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་
 ཀྱི་ཕུང་བོ་རྩལ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ཞེས་བཞོད་
 ཆོ་རྒྱལ་སྤྲོད་པ་ཕྱོགས་སམ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་
 གོ་ཞེས་བཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །གང་སྤེལ་ལས། འོན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་བོ་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་བོ་
 ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་བོ་ཐ་ཡི་འགྲེལ་བར་ཡང་
 འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དང་བོ་གསུམ་དུས་དང་། ཕྱི་ནང་རྒྱད་དང་། སྤྲ་རགས་རྣམ་པ་དང་། ངན་པ་
 གྱུ་ལོམ་འགོ་བ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལ་བཤད་དོ། །མེམས་ཙམ་ཕྱང་དོན་ཁྱུར་
 ཁྱུར་ཕྱིར། །དུས་གསུམ་རེ་རེ་འང་ཕྱང་བོ་ཡིན། །འདི་ལ་མདོ་སྤྲེལ་བ་ཡིས་མདོར། །ཐམས་
 ཙད་བསྐྱས་ནས་ཕྱང་བོ་ཞེས། །གསུང་བར་འགལ་ཟེར་སྤྱང་བའི་དོན། །མེད་ཕྱིར་སྤྲུལ་
 དུས་གསུམ་གྱིས། །བསྐྱས་ཕྱིར་སྤྲོད་ཡིས་བསྐྱས་པའི་སྒོས། །ཕྱང་བོར་ཕྱེ་སྐྱས་བཞག་པའང་
 བཀའ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཞི་བ་མེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ནི། ཕྱང་བོའི་དོན་ནི་ཁྱུར་ཁྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་དང་རྒྱལ་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུ་ཕུང་བོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁྱུར་ཁྱུར་ལུས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་རྒྱལ་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུ་རྩལ་སྤྲོད་པའི་ཕུང་བོ་ཡིན་ལ། ཆོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་འང་ཕུང་བོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་དང་མདོ་སྤྲེལ་བས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཐམས་ཙད་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ཕྱང་བོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྤྱང་བའི་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཕྱང་བོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་སྤྲོད་པ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཡིས་བསྐྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱང་བོར་འཛོག་ཅེས་ཕྱེ་སྐྱའི་འདོད་པ་དེའང་བཀའ་སྟེ། གལ་
 ཏེ་ཆོས་དུ་མ་སྤྱངས་པ་ཕྱང་བོའི་དོན་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་སྤྲོད་པ་མི་གཅིག་ཕྱང་བོ་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་གོ། །

ཆོར་བས་ཁྱིམ་པ་འདུ་ཤེས་སམ། །ལྟ་བུ་རབ་བྱུང་ཚད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 མེམས་བྱང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕྱང་བོར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་

བཟུང་ནས་ཚོར་བ་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱེད། བྱན་པོ་འཇམ་ལག་བདེས་ཟས་འདྲན་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་
 ཀྱིས་ཚོར་བ་བདེ་ལྷན་འགྲུབ་པར་བྱས་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་གཏོད་པར་བྱེད། སྐྱེས་བུས་ཟས་ཟ་བ་ལྟར་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་ལྷན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བྱུང་སྟེ། འདོད་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལྡན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་བྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཚོར་བས་བྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
 བོན་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་ཚོར་བ་
 སེམས་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 མེད་དང་བོ་གསུམ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་མཁའ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །རྣམ་ཤེས་
 འདི་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་པས་སོ། །སྲིད་ཅེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འདུ་བྱེད་ཅམ་ལས་མེད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་གནས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་དོན་
 གཉིས་དབྱེ་ལས་གཞན། །དབང་དོན་འདིར་ནི་ཤེས་ཕྱིར་དང་། །སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་རྟོགས་
 ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོའི་དོན་གསུམ་ཐོགས་ཕྱིར་དང་། །བསྟན་ཕྱིར་འདིག་ཉེན་གྲགས་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་བོ་ནི་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
 ཡིན་པས། མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡིད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་
 དང་བོའི་ལན་སྟོན་པར། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྗོད། །
 ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཕྱོགས་འདིར་བསྐྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་
 དང་གཙོ་བོའི་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི། དང་བོ་བྱེ་བྲག་གི་དོན་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱ་
 བོ་སོ་སོ་ནས་གཟུགས་ཡིན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་འཛོག་
 པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་པ་ནི། མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་བརྒྱའི་
 གཞན་དགའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་དབང་བོ་ལྷ་གང་རུང་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་བརྒྱའི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཆེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཙུག་པོའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་དང་བོ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལག་པ་སྐྱེས་ཀྱིས་
ཐོགས་པས་རིག་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་ལ་
གཟུགས་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩོམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཡུལ་གཅིག་
བུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོས་མང་བོ་འདིར་འདུས་
པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མཆོད་འདས་རྣམས་ཀྱང་འདིར་འདུས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་དུ་མ་འདུས་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྟུན་ཕྱིར། གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད། ཅེས་སོ།

ཕྱང་བོའི་མིང་ཅན་ཕྱང་བོར་བསྟུན། ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་སྐྱེ་མཆེད་དེ། ཁྱེད་ཀྱི་
བསྟན་ཞིང་ཆགས་བྲལ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏྱོན་བྱེད། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་
རྒྱ་ཆེར་སྟོན། ཁྱེད་ཀྱི་རང་གིས་ཞིབ་བྱ་དཔྱད། ཁྱེད་ཀྱི་མི་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེས་པས། ཁྱེད་
ཆགས་བྲལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་བོའི་མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་ག་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་སམ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱང་བོ་ལྟ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཐམས་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་བོའི་མིང་ཅན་ཕྱང་བོར་བསྟུན་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་བོ་ལྟར་
བཤད་པའི་དང་བོ་གཟུགས་ཕྱང་དུ་འདུ་ལ་ལྷན་མ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་བོར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་དེ། ཟད་པར་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་
ལྟ་ཡང་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྟ་མ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་
དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དགའ་བ་དང་ཤིན་ལྷོད་དང་སེམས་བདེ་བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་
པ་སྟེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བོ་དང་། ལྟ་མར་མ་བསྟན་དགོས་པ་
སྐྱེས་ཀྱིས་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་གིས་རྩོམ་ཐོས་པ་དང་བཟུང་བ་ལྟར་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏྱོན་བྱས་
ཤིང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་
པ་དང་། གཞན་གྱི་མ་བསྟན་ལ། རང་གིས་ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏྱོན་

ཀྱང་མི་བྱེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་
དག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་པ་
དང་། གཞན་གྱིས་སྟོན་པ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་རྟོན་ཡང་མི་བྱེད། གཞན་ལ་རྒྱས་པར་
ཡང་མི་སྟོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཆོས་པའི་དོན་དང་ཤེས་པའི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་
རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་
གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་བ་དང་། དེ་བཞི་ལྟར་མི་དཔྱོད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟོས་པ་སོགས་མི་ཐུག་པའི་
མཚན་མ་དགུ་གང་རུང་ལེགས་པར་བབྱང་། ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད། ལེགས་པར་སྟོམ། ལེགས་པར་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ལྟར་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་འདི་རྣམ་གྲོལ་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཙུག་བརྒྱུད་ཁམས་དོར་ལྷག་མ་ཞེ་བཞི་ཡང་། །དེར་འདུས་སོ་སོར་བབྱང་བས་རེ་
གཉིས་ནི། །ཁམས་ནི་བཙུག་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི། །ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་
ཁམས་ཉེ་བྱུག །འདོད་ཆགས་གནོད་མེས་རྣམ་འཛེ་རེས་འབྱུང་ཁམས། །གནོད་མེད་
ཁམས་དང་མི་འཛེའི་ཁམས་ཉེ་བྱུག །ཐུག་བསྐལ་བདེ་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཁམས། །ཡིད་
བདེ་བཟང་སྟོམས་མ་རིག་ཁམས་ཉེ་བྱུག །ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་བཞི། །
འདོད་ཁམས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཉེ་གསུམ། །གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་འགོག་
བའི་ཁམས་ཀྱང་གསུམ། །འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཁམས་ཀྱང་གསུམ། །དམན་བ་བྱ་ནོམ་
བར་མའི་ཁམས་གཞན་གསུམ། །དགེ་དང་མི་དགེ་ལྷན་མ་བསྟན་ཁམས་གསུམ། །སྟོབ་དང་
མི་སྟོབ་དེ་གཉིས་མིན་ཁམས་གསུམ། །ཟབ་བཙས་ཟབ་མེད་ཁམས་གཉིས་འདུས་བྱས་
ཁམས། ། །འདུས་མ་བྱས་ཁམས་གཉིས་ཉེ་རེ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཉེ། ཁམས་དུག་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཁམས་བཙུག་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་སྟེ་ཁམས་རེ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ལ་བཙུག་
བརྒྱུད་འདྲེན་ཡང་། རེ་གཉིས་ལས་བཙུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཞེ་བཞི་པོ་ཡང་བཙུག་ཅི་

རིགས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ནི། ཁམས་ནི་བཙེ་བརྒྱད་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་
བཞི། །ཞེས་པ་ནས། འདུས་མ་བྱས་ཁམས་གཉིས་ཏེ་རེ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་
ལ། །བཙེ་བརྒྱད་བྱག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག །སུམ་ཚན་བྱག་དང་གཉིས་ཚན་
གཉིས་བཅས་པའི། །ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཚན་གཅིག་དང་། འབྱུང་བཞི་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བྱག་ཏེ་འདོད་ཆགས་
སོགས་ཀྱི་ཁམས་བྱག་འཕྲུག་བཟུལ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་བྱག་འཕྲེ་བྱག་ཚན་གསུམ་དང་། ཚེར་འདྲུ་འདྲུ་
བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བཞི་ཚན་གཅིག་ཁམས་གསུམ་སྟེ་སུམ་ཚན་གཅིག་གཟུགས་གཟུགས་
མེད་འགོག་ཁམས་གསུམ་སུམ་ཚན་གཅིག་འདུས་གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སུམ་ཚན་གཅིག་འདམན་པ་
སོགས་གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སུམ་ཚན་གཅིག་པདྨ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སུམ་ཚན་གཅིག་པྱོད་
སོགས་གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སུམ་ཚན་གཅིག་ཕྱེ་སྟེ་སུམ་ཚན་བྱག་ཡོད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཁམས་གཉིས་དང་། གའདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་འདྲེ་ཉིས་ཚན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །བཙེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་འདོད་ཁམས་
དང་བྱས་གསུམ། །ལྷང་མ་བསྟན་དང་སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན། །དམན་སོགས་ཟག་བཅས་
འདུས་བྱས་བརྩ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྷག་མ་བརྩ་བཞིའི་ནང་
ནས་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དུ་འདྲུ་བ་འདོད་ཁམས་དང་བྱས་གསུམ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་དང་སྟོབ་མི་
སྟོབ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་དང་། དམན་སོགས་ཟག་བཅས་དང་འདུས་བྱས་ཏེ་བརྩ་
གཅིག་གོ། །ཚེས་ཡིན་བཙེ་བརྒྱད་མཁའ་དང་ཆགས་སོགས་བྱག །བྱག་བཟུལ་སོགས་བྱག་
ཚེར་འདྲུ་འདྲུ་བྱེད་གསུམ། །འགོག་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ་འགོག་པའི་ཁམས། །ཆགས་
བཟུལ་ཐངས་དང་འགོག་ཁམས་གསུམ་བྱེས་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚེས་ཁམས་སུ་འདྲུ་བ་
བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་བྱག་དང་། ལྷག་བཟུལ་ཀྱི་ཁམས་
སོགས་བྱག་དང་། ཚེར་འདྲུ་འདྲུ་བྱེད་གསུམ་དང་། འགོག་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་བཙེ་བརྒྱད་

ཡོད་ལ། འགོག་པའི་ཁམས་ནི་ཆགས་བྲལ་དང་སྤངས་པ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་བྱས་
 པ་མིན་ནོ། །ཆོས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ནི། །གཞུགས་མེད་གཉིས་སྟོབ་མི་སྟོབ་
 ཟག་མེད་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དང་ཡིད་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་དུ་འདུ་བ།
 གཞུགས་མེད་གཉིས་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ལྟོ། །རྣ་སྟེའི་རྣམ་ཤེས་
 ཅི་རྩ་བཞི་བསལ་བའི། །ལྷག་མ་བརྩ་བཞིར་འདུས་པ་གཞུགས་ཁམས་གཉིས། །གཞུགས་
 རྣ་ཡིད་ཁམས་རྣམ་ཤེས་ཁམས་བྱུག་དང་། །ཆོས་ཁམས་བརྩར་འདུ་དགེ་དང་མི་དགེ་
 གཉིས། །ལྷན་དབང་དགེ་བ་ཡོད་ན་འདི་དང་འགལ། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་སྤྱུ་འདུ་བ་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་ཅན་སྣ་སྟེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
 དང་ཡུལ་དྲི་རོ་གཉིས་ཏེ། བཞི་བསལ་བའི་ལྷག་མ་བརྩ་བཞིར་འདུས་པ་གཞུགས་ཁམས་ལན་གཉིས་
 དང་། །གཞུགས་ཁམས་སྟེའི་ཁམས་ཡིད་ཁམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བྱུག་དང་། ཆོས་ཁམས་
 བརྩར་འདུ་བ། དགེ་བའི་ཁམས་དང་མི་དགེ་བའི་ཁམས་ཡོད་ལ། ལྷན་ཀྱི་དབང་བོ་ཡིན་པར་གྱུར་
 པའི་དགེ་བ་ཡོད་ན། འདི་དང་འགལ་ཏེ། ཁམས་བརྩ་བོ་འདིའི་ནང་དུ་མི་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུ་འདུ་བ་བྱུག་ཆོན་དང་བོད་རྣམ་ཤེས་དང་བཞི་ཆོན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་གཉིས་
 ཡོད་དོ། ། ཕྱི་ནང་གསུངས་ཕྱིར་སྟོང་བྱར་གསུངས་ཕྱིར་དང་། །སྟེས་བྱའི་གདགས་གཞིར་
 གསུངས་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལོ། །རང་བྱུགས་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་བྱ་གསོགས། །ནམ་མཁའི་
 ཁམས་ནི་བྱས་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །འབྱུང་བཞི་ལྷན་བཤད་ལྷག་གཉིས་འདིར་བཤད་
 ཀྱི། །བཙོ་བརྒྱད་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཆད་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་སྟོན་ན་རེ། རྣམ་
 མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་མཁའ་མི་གཅིག་སྟེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་
 པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ས་སོགས་འབྱུང་
 བ་རྣམས་ལྷན་སྟེས་བྱའི་གདགས་གཞིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཁའ་ཟག་མེད་ཡིན་
 ལ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ལོ། ལོ་ཞེས་པ་བྱར་བའི་ཆོག་

ཡིན་ལ། རྩ་བར་བྱ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། རྣང་དང་ཐུན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་ལོ་ཞེས་
པ་དྲུག་ནམ་མཁའི་ཁམས་གཟུགས་སུ་འདྲེན་པ་ལ། མདོ་མེ་བ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་མ་རངས་པའི་
ཚོག་ཡིན་ནོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ལ་ནམ་མཁའ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རྩལ་སུ་མ་བྱུང་
ལ། བྱ་ག་སོགས་བྱེ་སྒྲུབ་འདྲེན་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་
སོ། ། རྩལ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྒྲིབ་བྱའི་གདགས་གཞིར་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་ལ་
ཁམས་སུ་བཤད་པའི་ས་སོགས་ཁམས་དྲུག་ནི། རང་གི་ཁམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ས་ཆུ་མེ་རླང་བཞི་དང་
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཉེ་དྲུག་ལ་འདྲེན། དེའི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་སྤར་
བཤད་ཟེན་ལ། ལྷག་མ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་ནི།
ཁམས་རེ་གཉིས་ཀྱི་དྲུག་ཚན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཁམས་བཙུག་གྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་དང་སྐམ་གཉིས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཐོགས་གཞན། ཁོ་ཉ་རྩ་ཐིན་བྱིས་པ་གསོད་
དང་མི། འབྲུག་པ་རྩ་དང་སྒྲོམས་འབྲུག་ལ་སོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
རབ་དབྱེ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། དག་སོགས་གསུམ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། བཟླ་ན་
ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་བྱ། ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙུག་གྱི་ནང་ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་
གཅིག་བྱ་བཟླ་ན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཙུག་བཟླ་ན་མེད་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་ཡུལ་
དུ་བཟླ་ན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ནི། ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་
ཅན་བཙུག་ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙུག་གྱི་ནང་ནས་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཙུག་ཐོགས་བཅས་དང་
ལྷག་མ་བཙུག་ཐོགས་མེད་ཡིན་ནོ། ཐོགས་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་
ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་གཟུགས་ཅན་བཙུག་དང་། གཉིས་པ་
དབང་པོ་ལྷ་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དང་། གསུམ་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། ཡུལ་ལ་ཐོགས་

པ་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། མིག་གཅིག་བྱ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཐོགས་ལ་སྐྱམ་ལ་
 མི་ཐོགས་པ་དང་། སྐྱམ་ལ་ཐོགས་ལ་རྒྱལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་དང་གཉིས་ཀར་མི་
 ཐོགས་པ་དང་། ཉིན་མོར་ཐོགས་ལ་མཚན་མོར་མི་ཐོགས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་དང་། གཉིས་ཀར་
 ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་སྟེ་མུ་བརྒྱད་ཡོད་པས། དང་བོ་ནི་ཉ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མི་པལ་
 ཆེར་གྱི་མིག་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྤྱི་བྱིས་པ་གསོད་དང་ལྷལ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་བ་ནི།
 གཉིད་ལོག་པའི་དུས་ཀྱི་མིག་དང་མངལ་དུ་འཆིབས་པའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་བ་ནི། མི་པལ་ཆེར་གྱི་མིག་
 ལྟ་བུ་དང་། རྒྱག་པ་ནི། རྒྱག་པ་དང་པ་ལང་གི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་པ་ནི། སྤང་དང་བྱི་བ་དང་
 བྱི་དང་རྟ་དང་མའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། གཉིད་དང་སྟོམས་འཇུག་དུས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུ་ལོ། །
 ཡུལ་ལ་ཐོགས་དང་སྐྱབ་པའི་ཐོགས་པ་ལ། །ལྷ་བཞི་སེམས་དང་ཡུལ་ལྟ་དབང་བོ་རྟག །
 དམིགས་བཅས་ཡུལ་ཅན་རེས་བྱིར་ལྷ་གསུམ་སྟེ། །ཡུལ་ཐོགས་དམིགས་པར་མི་ཐོགས་
 དབང་བོ་ལྟ། །གཉིས་ཐོགས་སེམས་དང་གཉིས་མིན་ནམ་མཁའ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་སྐྱབ་པའི་ཐོགས་པ་དོན་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་སྐྱབ་པའི་
 ཐོགས་པ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་བོ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། བྱི་
 མ་ཡིན་ལ་དང་བོ་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དབང་བོ་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟག་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དོན་གཅིག་
 གམ་ཞེ་ན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་སྟབས་དམིགས་པར་ཐོགས་ལ་ཡུལ་ལ་མི་
 ཐོགས་པ་མེད་པས་ལྷ་གསུམ་ཅམ་ལས་མེད་དེ། ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པར་མི་ཐོགས་པ་དབང་
 བོ་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 པ་ནམ་མཁའ་སོགས་སོ། །

དབང་ཤེས་དངོས་ཉིད་རྟག་ཡིན་ཀྱང་། །རེས་རྟག་རྗེས་བྱུང་རྟག་མེད་ལ། །དགོངས་
 ནས་མདོ་ལས་རྟག་བྱལ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམས་རྣམས་ལ་རྟག་དཔྱད་དང་བཅས་

མ་བཅས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། རྟོག་དང་དཔྱད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བའི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་རྟོག་
དཔྱད་གཉིས་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐ་
མ་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དཔྱད་བཅས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་
དང་ལྷག་མ་བཙུ་ཞི་རྟོག་མེད་དཔྱད་མེད་ཡིན་ནོ། །སྒྲིལ་འདྲེན་ལྷན་གྱི་རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲིལ་འདྲེན་ལྷན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པོའོ་སྒྲུལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་རྟོག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱེ་སྒྲུ་ན་དེ། སྒྲོན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། དེས་རྟོག་གི་རྟོག་པ་དང་། རྩིས་དྲན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡོད་
པར་གྲགས་པ་ལས་དབང་ཤེས་འདི་ལྔ་འདྲེན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་རྟོག་དང་། རྩིས་
དྲན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ལས་རྟོག་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟ་རྟ་
བ་གཅིག་ལས་མེད་པས་རྟ་བའི་བྱ་བ་མི་རྣམས་པས། རྟ་མེད་ཟེར་བ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་
ལས་རྟོག་པ་གཞན་གཉིས་མེད་པ་ལ་རྟོག་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གྲགས་ཞེས་པ་བྱེ་སྒྲུའི་
འདོད་པ་ལས་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །

རྩིས་བརྒྱད་རྩལ་མིན་བསགས་རྩལ་རྒྱུང་། །ཁམས་བཞི་སྟེན་བྱེད་འཇལ་བྱར་སྟེ། །
ཁ་ཅིག་མེད་དང་མྱེད་ཙམ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་རྣམས་ལ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྐབས། གཞུགས་ཅན་བརྩུ་ནི་བསགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙུ་བརྒྱད་ལ་
བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་བརྩུ་རྩལ་སྟེ་རབ་འདུས་པས་ན་བསགས་པ་
དང་། སེམས་བདུན་ཚོས་ཁམས་དང་བརྒྱད་མ་བསགས་པ་ཡིན་གསུངས། འདིའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་གིས།
རྩིས་རྩལ་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་དང་། བསགས་རྩལ་དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ།
རྩལ་རྩིས་བརྒྱད་འདུས་ཞེས་པའི་རྩིས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྩལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ལས།
གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་ནི་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་སྤྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་དང་
སྐྱེད་བྱེད། འཇལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་དེ་བཞི་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མེ་
ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་དང་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པར་སྤྲོ། །ནང་གི་ལྷ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས། །བྱུང་
ཡང་བྱུང་བ་གཞན་གཉིས་ལས། །གཞན་དུ་མེད་ཕྱིར་འདིར་མ་བཤད། །སྐྱ་ནི་རྣམ་སྟོན་
མ་ཡིན་ཏེ། །འདྲོད་དགུར་དབྱུང་བས་ཆོག་ཕྱིར་དང་། །བཅད་ནས་སྤར་ཡང་འབྲིན་ཅུང་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་མ་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་ལ། བྱུང་མ་བྱུང་གི་སྟོ་ནས་དང་།
ཕྱི་ནང་གི་སྟོ་ནས་དང་། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྟོ་ནས་དང་། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་
བ་དང་བཞི། དང་བོ་ལ་བྱུང་བ་སྤྱིར་བཏགས་པ། མ་བྱུང་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ། དབང་བོ་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ས་མཚུངས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་བོ་ལ། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ། རྣམ་བྱུང་གི་རྒྱ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་
རྒྱ་གསུམ་ཡོད། དང་བོ་ནི། རང་གི་དབང་བོ་ལྷ་ནི། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་སྟེ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་
དང་མི་དགོ་བ་ལས་བྱུང་། དབང་བོ་ལྷ་བོ་དེ་རྣམ་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟས་དང་
ཁྲས་དང་སྦྱ་མཉེ་སོགས་ལེགས་སྤྱད་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་དག་གིས་ཁྱོད་
རྣམས་། དེས་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་རྣམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་དབང་
བོ་ལྷ་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལྷ་མ་ལས་བྱུང་བས། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་ཡང་། བྱུང་བ་གཞན་གཉིས་
ལས་གཞན་དུ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མེད་ལྟོབས། འདིར་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་མ་བཤད་དོ། །སྐྱ་ནི་རྣམ་
བྱུང་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲོད་དགུར་སྤྱ་
བྱུང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕྲོ་བཅད་ནས་སྤར་ཡང་སྤྱ་འབྲིན་ཅུང་བའི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་ཁམས་
བརྒྱུད་གཉིས་ལས་བྱུང་། །རྣམ་བྱུང་མེད་དེ་མི་བསགས་ཕྱིར། །གང་ལས་མ་བྱུང་རྟག་རྣམ་
ཆོས་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོགས་མེད་རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱུད་དེ། ཐོགས་མེད་
ཁམས་བརྒྱུད་པོ་དེ་ནི། རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྟོན་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་

རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྦྲེས་པ་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་
བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དེ་བརྒྱད་ལ་རྒྱས་བྱང་གི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མེད་དེ། བསགས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱང་བ་དམིགས་བསལ་ནི། རྒྱ་གསུམ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱང་བ་ནི། ཏྲག་པའི་
རྩིས་དང་ཐུན་པ་སྟེ་ཆོས་ཁམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་ཆོས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །སྦྱགས་
གཅིག་རྒྱ་མཐུན་ལས་མིན་ཏེ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ཞོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་བྱང་བ་
དམིགས་བསལ་འདི་ནི། རྒྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་དང་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱགས་གཅིག་གི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཟག་མེད་གང་ཞིག་རང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
དང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་གཉིས་པ་ཡི། །དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསར་
སྦྲེས་ཀྱང་། །གཉིས་བཞིན་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་། །ཟག་མེད་སྐྱེ་མའི་རྒྱན་ནམ་
དབྱུད། །འདི་ནི་དམིགས་བསལ་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དེ་
ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གསར་སྦྲེས་དེ་
ཡང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་མིན་དགོས་ལ། མཐོང་སྒྲོམ་གསར་སྦྲེས་དེ་གཉིས་བཞིན་དུ། ཀྱན་འབྱུང་
ཆོས་བཟོད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་མའི་རྒྱན་ཡིན་ནམ་མིན་དབྱུད་གསུངས་ལ། དེ་ནི་ཟག་མེད་སྐྱེ་
མ་རྒྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །འདི་ཡང་། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་རྣམ་སྤྲིན་
སྦྲེས་། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དམིགས་བསལ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པས། རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་
ཤིང་ཏྲ་ལས། མ་བྱང་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ། ཞེས་ས་བཅད་བྱས་སོ། །མིག་གསར་ཐོབ་ལ་རྣམ་
ཤེས་གསར་མིན་པ། །འདྲོད་ན་དབང་བོ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་བར་དོའི་དུས་
ནས་ཐོབ་ཟིན་ཕྱིར། །གཞུགས་མེད་གཉིས་པར་སྦྲེས་མ་ཐག་པ་དེ། །མིག་ཐོབ་རྣམ་ཤེས་
གཏན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན། །མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་མིག་གསར་ཐོབ་མིན་པ། །གཞུགས་མེད་

གཉིས་སྐྱེས་མིག་ཤེས་མངོན་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར། མིག་གསར་
དུ་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་མིན་པ་ནི། འདོད་ཁམས་ན་དབང་བོ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་མ་ཐག་པ་སྟེ།
མིག་དབང་གསར་དུ་ཐོབ་ལ། མིག་ཤེས་ལྔར་བར་དོའི་དུས་ནས་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་
ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡང་མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་
མིན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ལ། མིག་ཤེས་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་གསར་དུ་
ཐོབ་ལ་མིག་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ནས་མིག་
ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་སྟོན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་ཁམས་དང་
ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བར་དོའི་དུས་མིག་དང་མིག་ཤེས་སྟོན་ཅིག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་ཀ་མིན་པ། ཁམས་འོག་མ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་
མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འདིར་འབྲེལ་མེད། །མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་
བསྟན་ཙམ་མངོན་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ཡིས་མངོན་མ་བྱས་པར་ཐོབ་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་འདས་
ཐོབ་བཅས་པར་ཐལ་ཕྱིར་ལོ། །གཟུགས་མེད་མ་ཟད་འདོད་དང་དང་བོ་ལས། །གཉིས་
པར་སྐྱེས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ་དེར་སྐྱེས་ཆོ། །ཇུ་མའི་མིག་ཤེས་ཐོབ་པ་བཏང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ནས་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
མིག་ཤེས་དེ། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་དབྱུང་པ་ནི་འདིར་འབྲེལ་མེད་དེ། འདིར་མ་སྐྱིབ་
ལུང་མ་བསྟན་ཙམ་གྱི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་དེས་མངོན་དུ་
མ་བྱས་པར་མིག་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐོབ་ན་འདས་ཐོབ་དང་བཅས་པར་
ཐལ་བར་འཕྱར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་འདོད་དོ་ལོ། ལོ་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་འདོད་པ་ཙམ་ཡིན་
པར་སྟོན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་དེར་མ་ཟད་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་བོ་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ཏེ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
བར་མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྐྱེས་ཆོ་ལྟ་མ་འདོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་མིག་ཤེས་

ལྷན་བཏང་བེན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་ཐོབ་གཞུགས་མེད་ནས་ནི་འདོད་པ་དང་། །ཚངས་པའི་
བར་དོར་སྐྱེས་པའོ་།། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་གི་དབང་བོ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་མཉམ་དུ་ཐོབ་
པ་ནི། གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་དང་། ཚངས་པའི་བར་དོར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

་་་་་ལྷན་ཚུལ་ཡང་། །མིག་དང་ལྷན་ལ་མིག་ཤེས་མི་ལྷན་པ། །དེ་མངོན་མི་བྱེད་
བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ། །བསྐྱོག་པ་དཔུས་ལོང་མེར་བོ་མིག་ཉམས་སོགས། །ཡིན་
ཏེ་འདོད་ན་མིག་ཤེས་རེས་ལྷན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ལྷན་ཚུལ་
ལའང་ཟུ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་ལྷན་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི། མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསྐྱོག་པ་མིག་ཤེས་དང་ལྷན་ལ་མིག་དང་མི་
ལྷན་པ་ནི། དཔུས་ལོང་དང་མེར་མེར་བོ་དང་མིག་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་
གང་ཟག་ལ་མིག་ཤེས་ངེས་པར་ལྷན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞུགས་མེད་འདོད་པར་
སྐྱེས་མ་ཐག །མ་སྐྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་པའི་མིག་ཤེས་ནི། །རྟོན་མིན་དུག་དང་དུག་དང་
གཉིས་རྟོན་དོ། །གསུངས་ཕྱིར་བྱབ་སྟེ་གོང་ནས་འདིར་སྐྱེས་ཆེ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་
དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྟོན། །དག་བཙོན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་ཆེ། །གོང་མའི་
ཉོན་མོངས་གཉིས་དང་སྐྱོབ་སེམས་རྟོན། །མ་སྐྱིབ་བསྟན་ན་བདུན་དུ་འཕྱར་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེས། མ་སྐྱིབ་ལྷང་མ་
བསྟན་པའི་མིག་ཤེས་ནི་རྟོན་པ་མི་འཐད་དེ། ཅ་བ་ལས། དུག་དང་དུག་དང་གཉིས་རྟོན་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་གོང་ནས་འདོད་པའི་ཉམས་འདིར་སྐྱེས་ཆོ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དག་བཙོན་པའི་འབྲས་བུ་
ལས་ཉམས་ཆོ། གཞུགས་གཞུགས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྐྱོབ་སེམས་དེ་དུག་རྟོན་པར་
གསུངས་ལ། མ་སྐྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་པའི་མིག་ཤེས་བསྟན་ན་བདུན་དུ་འཕྱར་བས་དུག་དང་། ཞེས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཟེར་རོ། །

ཆོས་ཁམས་རྟེན་བཅས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པའི་དོན། །ཡིན་ཕྱིར་མི་འདྲ་མ་མཐོང་འགག་
འཇུར་དང་། །མི་སྦྱོས་དབང་བོ་རྣམ་ཤེས་དེ་མཚུངས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཁམས་
ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྟེན་བཅས་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ལས། འཕགས་པའམ་སོ་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རྟེན་བཅས་
དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། རང་གི་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་གི་ལས་
བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའམ་འཕྲད་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
པ་དེ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་མིག་གིས་ལྟ་བ་རྣ་བས་ཉན་པ་ལྟ་བུ། མིག་གི་དབང་བོའི་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བ་
ཡིན་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་གང་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟས་པ་དང་
ལྟ་བ་དང་བལྟ་བར་འཇུར་བ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལྷས་ཀྱི་བར་དུ་འདྲ་ལ། དེ་དང་མཚུངས་
པ་སྟེ་དེ་མཚུངས་ནི། མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགག་པ་དང་། འགག་འཇུར། མི་སྦྱོ་
བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ལྡན་ནི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་ལ། །ལྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་
དེ་མཚུངས་གཉི་ག་ཡིན། །རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཡིས་མི་སྦྱོས་དབང་བོ་ལ། །རྣམ་ཤེས་ལྡན་དང་
མི་ལྡན་གཉིས་སུ་བཤད། །སྒྲ་སྦྱོས་ཡུལ་མཉམ་འཛིན་གསུངས་ཆེ་ཆུང་རྫོང་། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྡན་ལའང་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཡུལ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྦྱོས་པ་དེ་རྟེན་བཅས་དང་། དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་
ཤེས་མ་སྦྱོས་པ་དེ། དེ་མཚུངས་ཡིན་ཟེར། དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་གང་ཟག་ཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་
སྦྱོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་ཤེས་མ་སྦྱོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་
མཚུངས་སུ་བཞག་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་སྦྱོར་རྒྱབ་ཕྱོགས་པས་མི་སྦྱོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་བོ་
ལ་རྣམ་ཤེས་ལྡན་དང་མི་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། འདྲོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་བོད་མི་
སྦྱོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་བོ་ལ་རྣམ་ཤེས་ལྡན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་མི་སྦྱོ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་བོ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་མིན་ནོ་ཟེར། ལྷ་དང་སྦྱེའི་དབང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་

170

པའི་ཆོག་ཡིན་ཕྱིར་རང་ལྷགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ས་གོང་མའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་འོག་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་འདྲ་བར་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་ས་འོག་མའི་མིག་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་བོད་མིག་དང་སྒྲོས་ས་ཀྱན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་བོད་རྟེན་ཅན་གྱིས་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབས་ནས། དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་དབང་ཐོབ་པའི་ཆོ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོ། འོག་ས་འདོད་པ་གོང་ས་བཞི་བའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་གསུམ་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གོང་ས་འོག་ས་རང་ས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་འང་ཡུལ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རང་ས་འོག་ས་གོང་ས་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། ལྷན་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་བ་སོགས་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འང་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རང་ས་འོག་ས་གོང་ས་གསུམ་ག་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ལུས་ན་སྒྲུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིར་ཡང་སྐྱར་བར་བྱ་འོ། །དབང་ཡིད་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ལྡ་ཡིད་ཡུལ་གཞན། །སྒྲིག་ཆོར་ངི་མེད་དད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད། །ནང་ཁམས་བརྩ་གཉིས་དབང་བོ་འོ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་པོ་ལས་ཀྱི་ཡུལ་གང་རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ལྡ་དང་གཞན་ཏེ་ཡིད་ཡུལ་ནི་ལྷག་མ་བརྩ་གསུམ་མོ། །ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་དབང་བོ་ཡིན་པ་ནི། སྒྲིག་གི་དབང་བོ་དང་ཆོར་བདེ་སོགས་ལྡ་དང་དད་སོགས་དབང་བོ་ལྡ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་གོ། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་བོ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་སྟེ་བརྩ་བཞི་དང་ནང་གི་ཁམས་བརྩ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་དབང་བོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་སྤྱིའི་ཁམས་ལྡ་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་དེ་གཞན་རྣམས་ནི་དབང་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱུས་པ། བདག་སྟོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་གོམས་སྤྱིར་དང་། །

བདག་འཛིན་ཚང་ནས་འབྱེན་ཕྱིར་འདི་འདྲའི་ལས།

བདག་གིས་བགྱིས་པ་གང་ཡིན་འདི་དག་གིས།

བདག་སོགས་འགོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་གནས་ཐོབ་ཤོག།

ཅས་བསྐྱས་དོན་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་ཆོག་དོན་རབ་
གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དང་བོའི་སྐབས་སོ།

ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའི་གནས།

ཁམས་མི་བདེ་བའི་ངང་ལ་སྤྱད་ལས་ཀྱིས།

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རི་མོར་ཕབ་པ་འདིས།

ཁམས་གསུམ་འགོ་བས་འཆི་མེད་གནས་ཐོབ་ཤོག། ཧྲ །

བྱིན་རྒྱལ་ཉི་མ་འབར་བའི་ཆེད་དགའ་ཡིས།

བདག་སྒོ་པརྒྱ་བཞད་པའི་དཔལ་སྟེར་བ།

རྒྱལ་ཀྱི་འདུས་ཞལ་ཞབས་སེན་མོར་བྱའི་འཕྲེང་།

བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་འབྲལ་མེད་སྤྱི་བོར་འཛིན།

འདིར་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཆོག་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ལ།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དབང་བོའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུལ་ནི། རང་གི་དོན་ལ་སྦྱག་པར་དབང་བྱེད་
པའི། །ཆ་ནས་བཞག་པའི་འདུས་བྱས་དབང་བོའི་དོན། །ལྡ་ཡིས་ལྷས་མཛེས་བསྐྱུང་དང་
རྣམ་ཤེས་སྟེད། །བྱ་མང་མིན་ཡུལ་ལ་དམིགས་རྒྱ་བཞིར་དབང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་
གི་དོན་ལ་སྦྱག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། དབང་བོའི་མཚན་ཉིད།
མིག་སོགས་དབང་བོ་ལྡ་བོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། །དེ་ལྡས་ལྷས་མཛེས་པ་དང་། ལྷས་

བསྐྱུང་བ་དང་། རང་འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀྱིས་ཕོ་མོར་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། །སྐད་གཟེངས་མཐོ་མོགས་བྱུང་བར་གཉིས་ལ་དབང་། །སྟོག་གིས་མཚམས་སྦྱར་སྟོག་འཛིན་གཉིས་ལ་དབང་། །ཡིད་ཀྱིས་བྱི་མར་སྦྱར་ཞིང་དེའི་དབང་གིས། །ལུས་སོགས་དགེར་འཁྱར་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་དབང་མོ་དབང་སྟོག་དབང་ཡིད་དབང་བཞི་རེ་རེ་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། སོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕོ་མོ་སོ་སོར་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། །སྐད་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཉིས་ལ་དབང་བ་དང་། །སྟོག་དབང་གིས་རིགས་འདྲ་ལྡན་ཕྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་སྟོག་འཛིན་པ་གཉིས་ལ་དབང་བར་བྱེད། །ཡིད་ཀྱིས་ཡང་སྤྱི་བྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་། །ལུས་ངག་གི་ལས་དགེ་བའི་ལས་སུ་འཁྱར་བ་སོགས་ལ་མཐུན་པར་འཇུག་པས་ན་དབང་བོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་འཐད་མཛེས་བྱེད་དབང་ཉེན་ཡིན། །རྒྱུ་བས་མི་མཐོང་བསྐྱུང་ལ་རྣམ་ཤེས་གཙོ། །དབང་བོ་མེད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་བྱུང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྟོག་མཚམས་སྦྱར་བྱེད་མིན། །མཚམས་སྦྱར་བྱེད་ཕོ་ཡིད་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ན་རེ། བྱེ་སྦྱས་འདོད་པ་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། མཛེས་བྱེད་ནི་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་ཡིན་ལ་མིག་རྒྱུང་བས་མི་མཐོང་བས། །ལུས་བསྐྱུང་བ་དང་ཐ་སྙད་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་དབང་བོ་ལ་བཏེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པས་རྣམ་ཤེས་གཙོ་བའི་ཕྱིར། སོ་མོའི་དབང་བོ་མེད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་བྱུང་སྟེ། །གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་དང་བསྐལ་བ་དང་བོའི་མེའང་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སྟོག་དབང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རིགས་འདྲ་ལྡན་ཕྱི་མཚམས་སྦྱར་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །མཚམས་སྦྱར་བྱེད་པ་བོ་ནི་ཡིད་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །

གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་ལྡན། །ལྟག་མེད་འདས་ཐོབ་སོགས་སྐྱས་མཐོང་སྟོམ་གྱི། །ཐུང་བྱ་སྦྱང་ཞིང་བདེར་གནས་ལ་དབང་བྱེད། །མཛོད་རྒྱུ་གོང་ནས་

གོང་དང་མུང་འདས་ཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་བསྟུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
དབང་བོ་གསུམ་དབང་བོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་
བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་དང་སྒྲག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་བར་ཐོབ་པ་ལ་གོང་ནས་གོང་
དུ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཅ་བར། མུང་ན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །ཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སོགས་སྟུགས། དེར་མ་ཟད་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་སྤང་བ་དང་
སྟོམ་སྤང་སྤང་བ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེར་གནས་པ་གསུམ་ལ་གོང་ནས་གོང་
དུ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཛོད་རྒྱུ་སོགས་རྗེ་ཡབ་སྤྲེལ་གྱི་ཟེན་བྲིས་དག་ལས། གོང་ནས་
གོང་དུ་མུང་འདས་ཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བསྟུར་ན་བདེ་གསུངས་སོ། །

ལས་ཀྱི་དབང་བོ་ལྡ་སོགས་མི་བབྱང་སྟེ། །སྟུ་བ་སྟུ་བ་དགོས་ཁས་ལེན་རྒྱུ་མེད་
འགོ། །ཁས་ཀྱང་གཏོང་ཕྱིར་རོ་བྱངས་རེས་རྒྱ་མཚན་ལ། །བྱེ་སྟུ་བ་ཀོད་ཀྱང་རང་ལུགས་
འབྲུག་པའི་གནས། །མིག་སོགས་བྱུག་དང་སྟེས་པ་ཕོ་མོ་གཉིས། །སྟུ་གནས་ཚར་ལྡ་
ཉེར་སྟུ་བ་བཅུ་བཞི་འོ། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་སྟུ་གཞི་དབང་བྱས་ཉེན། །དད་སོགས་ཀུན་
ཤེས་བྱེད་པ་སྟེ་བ་དང་། །ཀུན་ཤེས་གནས་དང་ལྡན་པས་དགའ་ལ་སྟུ་ད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལ་བྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་བྲངས་པ་ངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་
དབང་བོ་ལྡ་ཡོད་དེ། དག་སྟུ་བ་སོགས་ལ་ཀྱད་བང་། ལག་པ་ལེན་པ་ལ་ཤད་བང་། རྒྱུ་བ་འགོ་བ་ལ་
ཤད་བང་། རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ་འདོར་བ་ལ་དབང་། འདོམས་གཅི་བ་འདོར་བ་ལ་ཤད་བང་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་གིས་སྟུ་བ་སྟུ་བ་ལ་སྟུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཁས་ཀྱང་
ལེན་ཕྱིར་ལག་པ་ལ་མི་སྟུ་ས། རྒྱུ་མེད་སྟུ་ལ་དང་ཉ་སོགས་འགོ་རུས། བ་སྤང་གི་ཁ་ནས་ཀྱང་མི་
གཙང་བ་འདོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་བོ་ལྡ་མི་འཐད་པས་མི་བབྱང་ལ། དེ་མི་འཐད་པའི་
རྒྱ་མཚན་བྱེ་བྲག་སྟུ་བས་བཀོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན། ཁ་དང་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ་ལག་གི་དབང་བོ་འཚོལ་བར་

ཐལ་། ལས་ཀྱང་ལག་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། རྟུག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། ལག་པས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་
 འགོ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཀྱང་བས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་འགོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟུར་རྟུར་པ་ཐམས་ཅད་རང་
 གི་བྱ་བ་ལ་དབང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར། ཞེས་བཀའ་གོ། དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་
 རྟུ་མཚན་ཕྱི་འདིར། བྱེ་སྤྱོད་བཀོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེ་སྤྱོད་བཀོད་པ་ནི། བྱེ་སྤྱོད་ན་
 རེ། ངག་སྟགས་དབང་བོ་མ་ཡིན་ལ། དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། རྟུ་ཤེས་ཀྱི་
 རྟེན་ནམ་གཞིའམ་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་སྟགས་དབང་བོ་དུག་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་
 བྱག་པོ་མོ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་པོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྟུན་གནས་པར་
 དབང་བྱེད་པས་སྟོག་དབང་དང་། ཀྱན་ནས་ཉེན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཚོར་བའི་དབང་བོ་ལྟ་བུ་བཞི་བཞག་པའི་བྱིར། རྟུ་བྱང་གི་རྟུ་ཚྭ་གས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 རས་དད་སྟགས་དབང་བོ་ལྟ་དང་། རྟུ་བྱང་གི་ངོ་བོར་སྤྱོད་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་རྟུ་པར་བྱང་
 བར་བྱེད་པའི་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །འདིར། བྱེ་སྤྱོད་བཀོད་ཀྱང་རང་
 ལྷགས། ཞེས་པའི་རང་ལྷགས་མདོ་སྤེལ་བའི་ལྷགས་ནི། ངག་སྟགས་དབང་བོ་མ་ཡིན་པར། དབང་བོ་
 ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། བྱེ་སྤྱོད་རྟུར་མ་ཡིན་པར། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་གནས་སམ་རྟེན་ནི།
 མིག་སྟགས་དབང་བོ་དུག་གིས་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བར་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་
 མོའི་དབང་བོ་གཉིས་བཞག་ རིགས་མཐུན་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོག་དབང་དང་། ཚོར་
 བ་ལྟ་ནི་བདེ་སྤྱོད་སྟགས་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅུ་བཞི་བཞག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་ལས་སྟོག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་དད་སྟགས་དབང་བོ་ལྟ་དང་། རྟུ་བྱང་དང་བོར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་
 ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་སྤྱོད་བ་དང་། རྟུ་བྱང་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་
 ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། རྟུ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱན་
 ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་བོ་དང་བརྒྱད་བཞག་གོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་ན། །ཇར་ཕྱེད་འདེ་བ་ལྷས་ཚར་ཡིན། །དེ་ན་ཉན་
མངས་ཅན་གྱི་ཡང་། །སེམས་བདེ་ཡོད་དེ་ཚས་བཅུ་བྱལ། །ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་
སྐབས། །སེམས་བདེར་ཐུང་བྱ་རིས་ཇར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཚར་
བ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དང་བོ་ཚར་བ་ལྷག་བཟུལ་ནི། གདུང་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ལྷས་ཚར་ཞིག་དང་།
གཉིས་པ་ཚར་བ་བདེ་དབང་ནི། སེམ་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ལྷས་ཚར་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
སེམས་གྱི་ཚར་བ་བདེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཚར་བ་ཡིད་བདེ་ནི། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམ་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཚར་ཞིག་དང་། བཞི་བ་ཚར་བ་ཡིད་
མི་བདེ་ནི་གདུང་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཚར་ཞིག་དང་། ལྷ་བ་ཚར་བ་བཏང་སྟོམས་ནི། སེམ་
གདུང་བར་མ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཚར་བ་ཞིག་སོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་གྱི་ཚར་
བ་བདེ་དབང་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་ན། ཚར་བ་ལྷར་ཕྱེས་པའི་བདེ་བའམ་
བདེ་དབང་དེ་ལྷས་ཚར་ཡིན་དགོས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ན། ཉན་མངས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེ་
ཡོད་དེ། ཚས་བཅུ་བྱལ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། སེམས་བདེ་དེ་
ལ་ཐུང་བྱ་རིས་ལྷ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དད་སོགས་ལམ་མ་ཁྱགས་ནས་ཡོད། །ཀྱན་
བདུས་དང་ནི་བཟུ་བ་ལས། །ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་ལ། །སྦྱོར་མཐོང་མཐོང་སྒྲིམ་
གཉིས་གཉིས་བཤད། །ཀྱན་ཤེས་ལྡན་ནམ་བསྐྱང་བར་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དད་པ་
བཙོན་འགྱུས་དྲན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་བོ་ལྷའི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ཁྱགས་ནས་ཡོད།
དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་གྱི་དང་བོ། མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱལ་
ཐུར་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་གསར་དུ་ཤེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་སྐབས་
ཀྱིས། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ལ་དབང་བོ་དད་སོགས་
ལྷ་དང་། ཡིད་དབང་དང་། ཚར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་དགུ་ཡོད།
ས་མཚམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་
སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་སྒྲིམ་སྤང་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས། ཀྱན་ཤེས་

པའི་དབང་བོ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དབྱེ་ན་ལྟར་ལྟ་ཡོད། ས་མཚམས་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། གསུམ་
པ་ནི། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མི་སྐྱོབ་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
འདི་ལ་ཡོད་པའམ། དེ་བསྐྱེད་པའི་དང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ལམ་བཟུངས་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས། ཀུན་ཤེས་
ལྡན་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་ལྟར་ལྟ་ཡོད། ས་མཚམས་མི་སྐྱོབ་ལམ་ཁོ་
ནར་ཡོད་དོ། ཀུན་བདུས་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་བའི་
ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་རྩེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། མོས་པ་སྦྱོད་
པའི་ས་ལ་ནི་དང་བོ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཀུན་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་བོ་གསུམ་པ་
ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་བདུས་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ལ་སྦྱར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་བཞག་བསྐྱེད་པ་ལས། དང་བོ། མོས་
སྦྱོད་ཀྱི་ས་ལ་བཞག་གཉིས་པ། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ས་ལ་བཞག་གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ས་ལ་བཞག་གོ། །བཟོ་གནས་སྦྱོད་ལམ་སྤུལ་སེམས་སོགས། །རྣམ་སྒྲིན་མིན་ཏེ་འབད་
བྱའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་བཤད་
པའི་སྐབས་སུ། མོག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ན་དང་། དད་སོགས་ལྡང་དང་བྱི་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་
བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མ་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་
ཚོར་ལྡེའི་ལྷག་མ་བཞེད་དང་ཡིད་དབང་དང་བརྟུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད། མིག་རྣ་
བ་སྐྱ་སྐྱེ་ལུས་པོ་མའི་དབང་བོ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་མིན་ལ། དེ་ལྡེའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་དང་སྤུལ་བ་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་མིན་ཏེ།
འབད་པས་བསྐྱེད་དགོས་པས་ལུང་མ་བཟླས་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆེ་ཡི་གཏོང་འཛིག་ཚུལ་ལ་ཡང་། །རྣམ་སྒྲིན་འདོད་ཚུལ་གཏོང་འཛིག་ཚུལ། །སྟོག་
ཆེའི་བྱང་པར་གཏོང་འཛིག་གི། །དགོས་པ་བཞིའོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆེའི་གཏོང་འཛིག་
གི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འདོད་ཚུལ། །གཏོང་འཛིག་བྱེད་ཚུལ། །གཏོང་འཛིག་གི་
སྟོག་དང་ཆེའི་བྱང་པར། །གཏོང་འཛིག་གི་དགོས་པ་དང་བཞིའོ། །དང་བར་ཡང་། །ཡོ་བྱང་
ཕུལ་ནས་རབ་མཐའ་ལ། །བྱགས་ལས་ལངས་ཏེ་སྟོན་ཆེག་གིས། །ཆེ་རྒྱར་བསྐྱར་བྱིར་
ཆེ་འཛིག་ལ། །ཁ་ཅིག་ཆེ་འདིའི་རྣམ་སྒྲིན་ཟེར། །ལ་ལ་སྤྲུལ་མའི་ལས་སྟོག་མ། །བསྐྱམས་
མཐུས་དངས་བྱིར་སྤྲུལ་ཟེར། །དབྱངས་སྟོགས་བསམ་གཏན་རྒྱས་བྱུང་སྟེ། །འདོད་པའི་
ཕུས་ལའང་ཏིང་འཛིན་མཐུས། །བསམ་གཏན་སས་བསྐྱས་འབྱུང་བ་ཆེར། །མཐུན་དང་
འགལ་བ་མངོན་བྱས་ནས། །རིམ་བཞིན་འཛིག་དང་གཏོང་བར་སྟེ། །སྟོབ་དཔོན་དེ་
ཆེ་རྒྱས་བྱུང་དང་། །སྟོབ་མའི་རྣམ་སྒྲིན་ཆ་གཉིས་བཞག །སྟོག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྒྲིན་
དུ། །སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་གང་སྟེལ་གསལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིའི་
དང་བོར་ཆེ་གཏོང་འཛིག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། །དག་བཙམ་པའམ་དག་སྟོང་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན་
པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཡོ་བྱང་ཕུལ་ནས་རབ་མཐའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་ནས། །དེ་ལས་
ལངས་ཏེ་བདག་གི་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམ་སྒྲིན་ཆེའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འབྱུར་ན་བསམ་ཁིང་སྟོན་ཆེག་བརྗོད་
པའི་སྟོན་ཆེའི་རྒྱར་བསྐྱར་བའི་བྱིར་ཆེ་འཛིག་པར་བྱེད་ལ། །འདི་ནི་ཁ་ཅིག་ཆེའི་འདུ་བྱེད་འཛིག་
པ་ཆེ་འདིའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ཟེར། །ལ་ལ་ན་རེ། །ཆེ་སྤྲུལ་མའི་ལས་ཀྱི་སྟོག་མ་བསྐྱམས་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཆེ་སྤྲུལ་མའི་སྟོག་མ་ཡིན་ཟེར། །དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ། །བསམ་གཏན་གྱིས་རྒྱས་བྱུང་
ཡིན་ཏེ། །འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཕུས་རྟེན་ལའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས། །བསམ་གཏན་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་ཆེ་དང་མཐུན་པ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཆེ་འཛིག་ལ། །ཆེ་དང་འགལ་བ་སྟེ་མི་མཐུན་པ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས་ཆེ་གཏོང་བར་སྟེ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས། །དག་བཙམ་པ་སྟགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཆེ་
ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། །སྟོག་སྟོག་མ་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་
ཆ་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །སྟོག་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྒྲིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མི་བཞེད་པ་གང་སྟེལ་

དུ་གསལ་ལོ། །བཙུན་པ་མཐའ་ཡས་གོ་ཆས་ནི། །ཆེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས། །མཐོང་
 ཆོས་སྒྱུང་བར་རིགས་མིན་དྲེ། །མཐོང་ཆོས་དབྱེ་བ་འཆད་འགྱུར་བྱིར། །གཉིས་པའང་
 མི་རིགས་མཐོང་ཆོས་ལ། །སྒྱུང་འགྱུར་ལ་སོགས་འཆོལ་བར་འགྱུར། །གཟུགས་ཀྱི་འགྱུང་
 བས་གནོད་མེད་བྱིར། །གཏོང་བ་མི་འཐད་ཆེ་འཕྲོས་པར། །ཐལ་བྱིར་སྒྲོམ་པའང་བཏང་
 འགྱུར་ཟེར། །སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོག་གི་ལྷག་མ་ནི། །འདོད་བྱིར་སྒྲིན་འདི་འབྲེལ་བར་དཀའ། །
 ཞེས་གསུངས་དྲེ། བཙུན་པ་མཐའ་ཡས་གོ་ཆ་ན་རེ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྒྱུང་བར་མི་རིགས་དྲེ། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་
 མི་མཐུན་པའི་བྱིར། གཉིས་པའང་མི་རིགས་དྲེ། མཐོང་ཆོས་སྒྱུང་འགྱུར་དང་། སྒྲིས་ནས་སྒྱུང་འགྱུར་
 དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྒྱུང་འགྱུར་གསུམ་འཆོལ་བར་འགྱུར་དྲེ། ཆེ་ལྷ་མར་སྒྱུང་འགྱུར་དྲེ། བྱི་
 མར་སྒྱུང་བའི་བྱིར། གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྱུང་བས། འདོད་པའི་
 ཆོ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་དབང་གིས་ཆེ་གཏོང་བ་མི་འཐད་ལ། བཞི་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
 འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། སྒྲོན་གྱི་ལས་ཟད་པས་སྒྲོག་སྒྲོན་མེད་སྒྲིས་པས་ཆེ་འཕྲོས་པར་ཐལ་བའི་
 བྱིར་སྒྲོམ་པའང་བཏང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོག་གི་ལྷག་མ་
 བྱི་འདོད་པས་ཆེ་འཕྲོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་འདི་འབྲེལ་དཀའ་བ་ལྟེ་མི་འབྲེལ་ལོ། །ལན་ལ་བྱེ་
 གྲུས་མཐོང་ཆོས་འབྲས། །ཡིན་ཡང་སྒྲིན་མེད་མཆོད་རྟེན་སོགས། །གསོས་པས་ཆེ་འཕྲེལ་
 མདོར་གསུངས་བྱིར། །འདིར་ཡང་མི་འགལ་བྱུགས་བསྟན་ཡིན། །རིས་མཐུན་གནས་བྱིར་
 བཞི་བའང་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་དྲེ། འདོད་པ་དང་པོ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ཆའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྒྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་པའི་ལན། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཀྱང་
 སྒྲིན་མེད་དེ། མཆོད་རྟེན་སོགས་གསོས་པས་ཆེ་འཕྲེལ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་
 ཡང་མཐོང་ཆོས་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། མདོན་པའི་སྐབས་འདིར་མདོའི་དོན་དེ་བྱུགས་ལ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་བཞི་བ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ། ཆེ་འཕྲོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལྷག་

མའི་ཆེའི་རིས་མཐུན་གནས་པར་གསུངས་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་བཞི་བ་ལ་སྒྱུན་བརྒྱུད་པའང་མི་
འཐད་པས་ཉམས་སོ། ཆོ་དང་ཡངས་སྤྱོད་རྣམ་སྟོན་ནི། སྒྲོན་པས་བསྐྱར་བ་གཏོང་འཛིག་
ཚུལ། སྤྲིང་གསུམ་རྟེན་ལ་དུས་མི་སྤྱོད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་ཞིག་གིས་བྱེད། བཅས་གསུངས་
ཏེ། ཆོ་དང་ཡངས་སྤྱོད་དང་རྣམ་སྟོན་ནི་སྒྲོན་པས་བསྐྱར་ནས་གཏོང་བ་དང་འཛིག་པའི་ཚུལ་ལ་
འདོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། རྟེན་གང་ཡིན་པ་ནི། སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
ཡིན་ལ། རྟེན་གཞན་ལ་དེ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གི་བྱེད་པ་ནི། བསམ་
གཏན་བཞི་བ་སྒྲོམ་པའི་དུས་དང་མི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་ཞིག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩོག་
ཆོ་གཅིག་ཀྱང་སྤྱོད་དུ་མེད། འབྲས་དང་རིས་གནས་ཆོ་དང་ནི། འཆོ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་
འདོད་ཚུལ་མང་། བཅས་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་དང་ཆེའི་བྱུང་པར་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ། ཁ་ཅིག་དེ་
གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད། ལ་ལ་ན་རེ། སྤྱོད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་དང་ད་
ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་གི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད། ཡང་གཞན་དག་གིས་རིས་མཐུན་གནས་པར་
ཐུར་པ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་དང་། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཆོ་བ་སྤྱོད་གི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་སྤྱོད་
འདོད་ཚུལ་མང་བོ་ཡོད་དོ།

གཏོང་འཛིག་དགོས་པ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས། འཆོ་དང་ཆོ་ལ་མངའ་བརྟེན་གསུངས། བྱེ་
སྤྱོད་བྱུང་བྱུང་ཤེས་ཆེད་དེ། ཡངས་པ་ཅན་དུ་འཆོ་བཏང་བས། བྱུང་བཅོམ་བྱིན་ཆོས་
འཆོ་བདག་བཅོམ། འཆོ་བདག་མཆོམས། བྱུང་གི་ཡུལ་བཅོམ་འབྱུལ། བཅས་གསུངས་
ཏེ། གཏོང་འཛིག་གི་དགོས་པ་ནི། མདོ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་འཆོ་བ་དང་ཆོ་ལ་མངའ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་དེ་གཏོང་བར་མཛད་ལ། ཆོ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་ཆེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ་
དུ་བྱིན་གྱིས་ཆོས་པར་བཞེད། བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་ན་སྤྱོད་པ་བདུད་བཞི་ལས་ཀྱིས་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་དུང་དུ་སྤྱོད་ལ་ལྟེན་བྱེད་བདུད་པ་ལྟེན། ཐུན་གཉིས་པ་ལ་ལྟེན་སྤྱོད་གྱིས་འཛིག་
རྟེན་ལ་གཟིགས། ཐུན་གསུམ་པ་ལ་ལྟེན་མངས་པའི་བདུད་པ་ལྟེན། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྤྱོད་ཆེའི་འདུ་

བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་བརྒྱལ་བ་གཉིས་གནས་
 དང་དུས་གཅིག་ཏུ་མཛོད་པ་དང་། སློག་གི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་ཡུང་བོའི་བདུད་བརྒྱལ་བའི་ཕྱིར།
 ཆོ་གཏོང་འཛོག་གི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསོན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་པ་དང་། ལུས་ལ་ནད་
 སོགས་ཀྱིས་གདུང་བར་མཐོང་ན་གཏོང་ལ། ཡུན་རིང་དུ་གནས་ནས་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་
 ཕན་ཐོགས་པར་མཐོང་ན་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
 ཆོ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ། ཅ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཆོ་བཏང་བས་ནི་ཡུང་བོའི་
 བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་བཞི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་མཛོད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བརྒྱ་གསུམ་ལས། །འདོད་པར་དང་བོར་ལུས་སྒྲིབ་གཉིས། །མེར་
 མེར་ལུས་ཀྱང་དབང་བོ་མིན། །ཡིད་དང་བཏང་སྒྲོམས་སོགས་དེ་ཆོ། །སྦྲེ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དུ་གསུངས། །མཆིམས་མཛོད་དེའི་ཆེའང་ཡིད་སོགས་ལ། །རྣམ་སྒྲིན་ངེས་མེད་ལ་
 དགོངས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་བོ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱིས་རྟེན་
 ཚུལ་ཡོད་ལ། འདོད་པར་སྦྲེ་གནས་གསུམ་གྱིས་རྟེན་ཚུལ་སོ་སོར་ཡོད། དེ་ལ་འདིར་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་
 པའི་རྟེན་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ནི། སློག་ཡིད། བཏང་སྒྲོམས། མིག་སོགས་ལ།
 ཡིད་མི་བདེ། ལུས་དབང་། སོ་དབང་། མོ་དབང་སྟེ་བརྒྱ་གསུམ་ལས། འདོད་པར་དང་བོར་སྦྲེས་ཆོ།
 ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། སློག་གི་དབང་བོ་གཉིས་རྟེན། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མེར་མེར་བོ་ལུས་
 ཡིན་ཀྱང་ལུས་ཉེན་གྱི་དབང་བོ་མིན་ལ། ཡིད་དང་བཏང་སྒྲོམས་སོགས་སྦྲེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་སྦྲེ་སྤྱང་
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་པས་རྣམ་སྒྲིན་མིན་དགོས་ལ། མཆིམས་མཛོད་ལས། དེའི་ཆེའང་
 ཡིད་དང་བཏང་སྒྲོམས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་སོ། །

རྩལ་སྦྲེས་མཆོན་མེད་མཆོན་གཅིག་དང་། །མཆོན་གཉིས་པས་ནི་བྱུག་བདུན་
 བརྒྱད། །ཕྱི་མངན་སོང་ཁོ་ནར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་རྩལ་སྦྲེས་ལ་བསྐལ་བ་
 དང་བོའི་མི་ལྟར་མཆོན་མ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། འདོད་ལྟ་ལྟར་མཆོན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་

དང་ལྷན་པ་དང་། མཚན་གཉིས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། མཚན་མེད་པས་མིག་སྟགས་ལྔ་
དང་སྟོག་དབང་དང་དྲུག་རྟེན། མཚན་གཅིག་པས་མཚན་གཉིས་གང་རུང་དང་མིག་སྟགས་ལྔ་དང་
སྟོག་དང་བདུན་རྟེན། མཚན་གཉིས་པས་མིག་སྟགས་ལྔ་དང་སྟོག་དང་ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་དང་
བརྒྱད་རྟེན། ཕྱི་མ་རྩུས་སྟེས་མཚན་གཉིས་པ་ནི་ངན་སོང་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་སྟགས་
སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་བརྒྱད། །གཟུགས་གཏོང་འདོད་ན་མཚན་ལྔར་བཞིན། །དགེ་བས་
འཆི་ལ་ལྔ་ལྔ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་བོ་གཏོང་ཚུལ་ལ། གཟུགས་ཁམས་སུ་འཆི་ཆོ་མིག་
སྟགས་ལྔ་དང་སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་གཏོང་། གཟུགས་མེད་དུ་འཆི་ཆོ་སྟོག་ཡིད་
བྱང་སྟོམས་གསུམ་ཅིག་ཅར་འགག་འདོད་པ་ན་མཚན་གཉིས་ཡོད་མེད་ལྟར་རྟེན་ཚུལ་བཤད་པའི་
སྐབས་བཞིན་ལ། བདེ་འགྲོར་རྩུས་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་དབང་བོ་ལྔ་མ་ཆང་བར་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་
ཅིག་ཅར་དུ་འཆི་བ་ན། མཚན་གཉིས་ལྷན་པ་མིག་སྟགས་ལྔ་སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་ཕོ་མོའི་
དབང་བོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། མཚན་གཅིག་པས་ནི། དབང་བོ་ལྔ་དང་སྟོག་
ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དེ་དང་དགུ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བསྐལ་
བ་དང་བོའི་མི་ལྟ་བུའི་མཚན་མེད་པས་མིག་སྟགས་ལྔ་སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་
ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་སུ་རིམ་གྱིས་འཆི་བས། ལུས་དང་སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་
ཀྱི་དབང་བོ་བཞི་ཅིག་ཅར་བྱང་སྟེ། ལུས་ཅན་འཆི་བའི་ཆོ་དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱལ་ནས་འཆི་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དགེ་སེམས་ཀྱིས་དབང་བོ་གཏོང་ཚུལ་ཡང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྔར་ཅིག་ཅར་འཆི་བས་
དབང་བོ་སོ་སོའམ་དེ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་དད་སྟགས་ལྔ་ལྔ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་གཟུགས་མེད་
དུ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་བརྒྱ་གསུམ། འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པར་བཅོ་ལྔ། མཚན་གཅིག་
པར་བརྒྱ་བཞི། བསྐལ་བ་དང་བོའི་མི་ལྟ་བུ་མཚན་མེད་པས་བརྒྱ་གསུམ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་ན་
དབང་བོ་དགུ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་བོ་འཕྲོས་ན་ཆོར་གཉིས་ཏེ། །མཐར་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས། །དབང་བོ་

བརྒྱད་དང་དགུ་ཡིས་འཛོམ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དབང་བོ་དུས་ཐོབ་ནི་གཞུང་དུ་གསལ་ལ།
 གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་བདུན་དང་
 བརྒྱད་དང་དགུས་ཐོབ་པར་བཤད་ལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་
 ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ། །ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན། དད་སྟགས་
 དབང་བོ་ལྷ་དང་ཡིད་དབང་དང་མི་སྦྱགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
 བདུན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་དབང་རྒྱལ་དང་དབང་རྣམ་པལ་ཆེར་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་ཕྱིར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དབང་རྣམ་འགའ་ཞིག་གིས་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞི་རགས་རྣམ་
 ཅན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བ་ཞིག་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དེ་དད་སྟགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་བཏང་
 སྟོམས་བདུན་གྱིས་ཐོབ་ལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བ་ཐོབ་ཆེ་དབང་བོ་འཕྱོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞིའི་
 ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་རྒྱལ་དང་དབང་རྣམ་པལ་
 ཆེར་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རུས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ཡིད་
 བདེར་འཕོ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་ལས་བར་འདིར་འདི་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་གསུངས།
 དེའི་ཕྱིར་འདིར། དབང་བོ་འཕྱོས་ན་ཆོར་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱི་སྐབས་དབང་བོ་བསམ་གཏན་དང་བོར་འཕྱོས་ན་དད་སྟགས་ལྷ་དང་ཡིད་དབང་དང་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞིའི་ཆོར་
 བ་ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ། རྒྱན་ལྷགས་ལྟར་
 ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གིས་དབང་བོ་དགུས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་
 དུ། །ཡོད་པར་མ་རེས་སེམས་མེད་གཉིས། །གསུམ་པའི་བྲག་མེད་བདེ་ཐོབ་པའི། །
 གཞུགས་མེད་ཕྱིར་མི་འོང་དབྱ་བཙོམ། །རེས་ལྡན་གསུམ་དང་དེ་བཞིར་ལྡན། །འདི་ནི་
 བརྒྱ་གཅིག་ལྡན་མིན་ནམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་བོ་དེ་དག་ལྡན་ཚུལ་ལ། དེས་ལྡན་གསུམ་

ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་སྟོག་དབང་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ལྡན་གསུམ་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་ཡོད་པར་མ་དེས་ཏེ། སེམས་མེད་སྟོམས་འབྲུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྟོག་དབང་ཡོད་ཀྱང་། ཡིད་དང་ཚཱ་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་གི་
ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ལྡན་པར་བཞག་གོ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་དབང་ཐོབ་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་
དག་བཅོམ་པས་དེས་ལྡན་གསུམ་དང་བདེ་དབང་དེ་དང་བཞི་ལྡན། ཕྱིར་འོང་དང་དག་བཅོམ་འདི་
ནི་དབང་བོ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་མིན་ནམ་སྟེ། ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་
དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་སྟོགས་ལྡ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
དབང་བོ་གཉིས་གང་རུང་དང་བཅུ་གཅིག་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་མཐའ་དང་གཟུགས་མེད་
ཀྱི། །སྐྱེས་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་བ་ལྡན་ཕྱིར་ལུས་ལྡན་ལ། །ལྡ་དང་མི་ལྡན་
གང་ཡིན་དཔུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་
མེད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ན་ལུས་དང་ཡང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་བདེ་ལུས་གཉིས་ཏེ་ལྡ་དང་ལྡན་ལ། དེས་ན།
ལུས་ལྡན་སྟོགས་ལ་ལྡ་དང་མི་ལྡན་པ་གང་ཡིན་དཔུང་གསུངས་པ་ནི། ལུས་སྟོགས་གང་རུང་ལྡན་ན་
དེས་ལྡན་གསུམ་དང་། ཚཱ་བ་བདེ་ལྷུག་གང་རུང་སྟེ་ལྡ་དང་ལྡན་པས་སོ། །བཞི་ཙམ་དང་ལྡན་པ་
ཡོད་དེ། བོང་དུ། གཟུགས་མེད་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ། །དེས་ལྡན་གསུམ་དང་དེ་བཞིར་ལྡན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །མིག་སྟོགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི། །དེས་ལྡན་གསུམ་ལུས་རང་སྟེ་ལྡ། །ཡིད་བདེ་
ལྡན་ཡང་བདེ་སྟེ་ལྡ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྐྱེས་ལ། །བདེ་མེད་ལུས་བདེ་དང་ཐོས་
བརྒྱས། །གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །ཞེ་ན་མ་བྱུང་གསུམ་པ་ཡི། །སེམས་བདེ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ལྡན་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་གསུམ་པའི་སེམས་ཐོབ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་
སྟོགས་ཀྱི་དབང་བོ་ལྡན་པ་ལ་དབང་བོ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་ལུས་དབང་དང་

མིག་སྟགས་དབང་བོ་ལྔ་རང་རང་རེ་བཅིས་པས་ལྔ་ཡོད་ལ། ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་བདེ་བ་ཞེས་གཅིག་
 ཏུ་བཅི་བས། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་ལྷན་དབང་དང་བདེ་བ་སྟེ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟེ་
 ལ་བདེ་དབང་མེད་དེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷན་བདེ་ཡོད་ཀྱང་
 དེ་ནི་ཕྱིས་སྟེ་ཕྱིས་པའི་བསམ་གཏན་དང་བོད་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་སེམས་
 བདེ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་མ་སྒྲུབ་སྟེ།
 བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ལྡན་ལ་དེས་ལྡན་གསུམ། །ཆགས་བྲལ་ཡིད་མི་བདེ་སྤངས་ཕྱིར། །ཆོར་གཞན་བཞི་དང་བདུན་ལྡན་
 རྟོ། །པོ་མོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་། །ལྔ་མའི་བདུན་སྟེང་རང་སྟེ་བརྒྱུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོར་བ་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ལྡན་པ་ལ། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་རང་སྟེ་བཞི། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
 ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཡིད་མི་བདེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དེས་ལྡན་གསུམ་སྟེ་བདུན་
 ལྡན་ནོ། །པོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་དང་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན། ལྔ་མ་དེས་ལྡན་
 གསུམ་དང་ཆོར་བ་བཞི་སྟེ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་རང་བསྐྱུས་པའི་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །དད་སྟགས་
 དེས་ལྡན་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད། །ཀྱན་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ཡི་སྟེང་། །བདེ་གཉིས་རང་སྟེ་བརྒྱུད་གཅིག་
 བོ། །ཀྱན་ཤེས་ལ་འང་གཞན་བརྒྱུད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དད་སྟགས་དབང་བོ་ལྔ་དང་ལྡན་
 པ་ལ་དེ་ལྟེང་དུ་དེས་ལྡན་གསུམ་བསྐྱུས་པའི་བརྒྱུད་ཡོད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་
 ལྡན་པ་ལ་ནི། བོང་གི་དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེ་དབང་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་དང་ཀྱན་ཤེས་པའི་
 དབང་བོ་རང་སྟེ་བརྒྱུད་གཅིག་དང་ལྡན། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་དང་ལྡན་པ་ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་
 པ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོའི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །

ཟག་མེད་བདེ་གཉིས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ས་འཕྲོས་ཟག་མེད་གཏོང་རྒྱ་མིན། །
 དབང་སྤངས་གཏོང་ཡང་རྣ་ཐོབ་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་

དབང་གཉིས་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་ཡིད་བདེ་
ཐོབ་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་བདེ་དབང་ཐོབ། དེ་དག་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་ཆོ། ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་ཡང་ཟག་མེད་གཏོང་རྒྱ་མིན་ལྟ་བུ། གཟུགས་མེད་
འཕགས་རྒྱད་ལའང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་བོ་རྒྱུངས་པས། འབྲས་
བུ་ཐོབ་ཆོ་ཞུགས་པའི་ལམ་གཏོང་བ་དང་། དབང་བོ་རྒྱུངས་ནས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བོའི་
ལམ་གཏོང་བ་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་འབྲས་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་དབང་བོ་རྒྱུངས་པས་
དབང་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དབང་བོ་རྣམས་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་འདོད་རྟེན་ཕྱིར། །
ཆོར་བཞི་དད་སྟགས་སྟག་ལྷས་ཡིད། །འདི་ལ་ཕོ་མོ་གང་རྩང་གི། །དབང་བོ་ངེས་ལྡན་
ཞིབ་ཆ་གཉིས། །བཤད་ཀྱང་འདོད་ལྟ་བཞི་ཡིས་གཞོན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་
པ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འཐོབ་དགོས་ཏེ། འདི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྡན་པ་ཆོར་བ་བཞི་དད་སྟགས་ལྟ་སྟག་དབང་ལྷས་དབང་ཡིད་དབང་
དང་བརྩ་གཉིས་ཁྱོད་དང་བརྩ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གསར་ཐོབ་གྱི་གང་ཟག་དེ་འདོད་
རྟེན་ཅན་ཡིན་ཕྱིར། ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གང་རྩང་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་
སྒྲིམ་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡང་མི་
སྲིད་པས། ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གང་རྩང་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་བརྩ་བཞི་ངེས་ལྡན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་མཆིམས་
མཛོད་དུ་ཞིབ་ཆ་གཉིས་བྱས་ཡོད་དེ། དང་བོ་ནི་བརྩ་བཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོག་མར་ཐོབ་
པའི་རྟེན་དུ་ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གང་རྩང་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཐོབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་དགོས་ཏེ།
ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཕོ་མོ་གང་རྩང་གི་མཚན་མ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མ་ཆང་བ་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཞིབ་ཆ་གཉིས་པ་ནི། འདིར་ནི་གང་ཟག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་ལྡན་བཤད་
པ་ཡིན་གྱི་ཕོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས། ཕོ་ལ་བརྩིས་ན་མོ་དབང་
དང་མི་ལྡན། མོ་ལ་བརྩིས་ན་ཕོ་དབང་དང་མི་ལྡན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས། དེ་གཉིས་

ངེས་ལྡན་དུ་མ་བཅིས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་མཆིམས་གསུངས། དེ་ལྟར་སོ་སོ་གང་རུང་གི་དབང་བོ་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཞིབ་ཆ་གཉིས་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལ་འདོད་ལྟ་བུ་མ་བཞིས་གནོད་དེ། དེའི་ཚུལ་ནི། འདོད་ལྟ་འཐབ་བྲལ་ན་གཉིས་འཁྱུད་པ་ཙམ། དགའ་ལྡན་ལག་བཅངས་དང་འཕྱལ་དགའ་ཚོད་པ་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད་ལ། འདོད་ལྟ་དེ་བཞིའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་གང་རུང་གི་དབང་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མེད་ལྡན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་སོ། །

དགེ་མེད་འདོད་ན་འཆིང་ལྡན་ཕྱིར། །བྱིས་པ་བྱི་མེད་མ་གཏོགས་པའི། །བརྩ་དགུ་ལྡན་རྣམས་ཐོ་ལྡན་མིན། །མཆན་གཉིས་བྱང་བས་གཏོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་དེ་འདོད་ཁམས་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ཡིན་ཕྱིར་སོ་སྟེས་ལ་བྱི་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་བརྩ་དགུ་དང་ལྡན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་བོ་རྣམས་ཆང་ཞིང་མཆན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་པས། ཐོ་ལྡན་མིན་ཏེ་མཆན་གཉིས་བྱང་བས་ཐོ་ལྡན་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བཅས་འཕགས་པར་མཆན་གཞན་དོར། །བྱི་མེད་གཅིག་ཉེ་བརྩ་དགུ་རུང་། །དེ་ལྡན་དགེ་སྤྲོད་སྒྲིབ་ཀྱང་རུང་། །ཕྱིར་མི་འོང་ལ་མང་ན་ཡང་། །བཙུན་ཡིད་མི་བདེ་ཐངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དག་ལ། མཆན་གཅིག་དོར་བས་བྱི་མེད་གཅིག་ཉེ་བརྩ་དགུ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་མཆན་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྩ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྤྲོད་དང་དགེ་སྤྲོད་མ་ཡང་རུང་། ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཡིད་མི་བདེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མང་ན་ཡང་བཙུན་ཡིན་ལོ། །

གཞི་ལྡན་སྐྱར་བ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། །ཇུས་བྱལ་ལྡན་བཤད་བྱལ་མཐའི་གཞུང་། །སྒྲིབ་དཔོན་ཇུས་བཙུན་འདུས་པའི་ཇུས། །རྒྱས་པར་བཞེད་ཕྱིར་ཇུས་རྒྱལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞི་ལྡན་སྐྱར་བའམ་ལོག་རྟོག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་ལྡན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལྡན་ནི། རྒྱང་

བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱང་གི་གཞི། མཚུངས་པ་དང་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ལྟོ། །གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་དང་། སེམས་བྱང་ཡང་སེམས་
ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་དང་། ཐོབ་པ་སོགས་རྩིས་བྱུང་མེད་དམ་སྟུང་པ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་རྩིས་བྱུང་མེད་དམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་ལྟ་བུས་ལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་དང་། རང་གི་བྱུང་མཐའ་གསལ་བར་བྱ་བའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་ལྷེ་
བས། རྩལ་རྩིས་བརྒྱད་འདུས་པའི་རྩིས་དེ་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇུག་པ་ལ་བཞེད་
ཅིང་། ས་ཁུ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པས་རྩལ་མེད་པར་འདོད་དོ། །བྱེ་སྐྱས་རྩིས་
རྩལ་སྒྲོ་ཡིས་ཀྱང་། །གཞིག་མེད་ཆེ་ཆུང་བསགས་རྩལ་འདྲ། །དེ་བརྒྱད་འདུས་ཀྱང་མི་ཆེ་
ཉི། །བྱེ་མ་ཆུ་དང་མེ་ལྷགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས། རྩིས་རྩལ་དང་། བསགས་
རྩལ་གཉིས་འདོད་ལ། རྩིས་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞིག་ཏུ་མེད་
པའི་རྩིས་ཡན་གར་བར་འདོད། བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་གཞིག་ཏུ་མེད་པ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་རྩིས་རྩལ་དང་འདྲ་ཡང་སྒྲོས་རྩིས་སོ་སོར་དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད། བྱེ་
སྐྱས་རྩིས་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་སྒྲོ་ཡིས་ཀྱང་གཞིག་ཏུ་མེད་ལ་ཆེ་ཆུང་བསགས་རྩལ་དང་འདྲ། རྩིས་རྩལ་དེ་
བརྒྱད་འདུས་པ་བསགས་རྩལ་ཡིན་ཀྱང་། བསགས་རྩལ་ལྷག་པར་མི་ཆེ་ཉི། དཔེར་ན། ཚད་ལོང་གི་བྱེ་
མ་པོར་གང་དང་དེ་ཅིམ་གྱི་ཆུ་པོར་གང་པོར་བ་གཅིག་པོ་དེར་ཤོང་བ་བཞིན་དང་། ལྷགས་ཀྱི་གོང་
བྱ་རིལ་བོ་བསགས་པའི་ཆོ་མེ་རྩལ་དང་ས་རྩལ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་ལ་གོང་བྱ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀྱན་ཀྱང་འབྱུང་བཞི་གཟུགས་ཅི་རྩི་རྩིག་བཞིའི། །བདག་ཕྱིར་སྤྲ་གཤེར་
མི་འདྲ་མེད་ཅེས་ཚུད། །བྱེ་སྐྱས་ཆེ་ཆུང་གས་ཟེར་མདོ་ལྷེ་བས། །རྣམ་པ་ཅིམ་ཕྱིར་ཚུད་
ལན་གཉི་ག་བཀག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་དུ་བྱུང་པའི་གཟུགས་ཀྱན་ཀྱང་འབྱུང་
བ་བཞི་དང་གཟུགས་ཅི་རྩི་རྩིག་བཞིའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་སྤྲ་གཤེར་རྩི་བ་གཡོ་བ་རྣམས་

སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་མེད་ཅེས་ཚུད་པའི་ལན་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས། འབྲུང་བཞིའི་ཁམས་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་
པས་༥ དཔེར་ན་ལྷགས་ལྟ་བུ་ལ་ཆོགས་པ་ན་འབྲུང་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ས་ཁམས་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་
གཞན་གསུམ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། འོགས་པ་སྒྲོང་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་
གཉི་ག་མི་འཐད་པ་ཐལ། ཤིང་སྐམ་ལྟ་བུ་ལ་ཁམས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་དང་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་
མེ་ཆུ་ཆུང་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་དེ་བཞི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་
ལན་གཉི་ག་བཀག་གོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ན་དབྱིབས་རྣམས་སོགས་ཕྱིར་ཉུང་། །སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་
ན་འབྲུང་བཞི་རེག་བྱའི་ཕྱིར། །མང་ཟེར་རང་ལུགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡི། །དབང་བྱས་
འབྲུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་བཞི་བཞི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
བསགས་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་རྒྱལ་སོ་སོའི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། དང་བོ་ལྟར་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་
བསགས་རྒྱལ་དེ་ལ་དབྱིབས་དང་། འཇམ་རྩལ་དང་། སྒྲེ་ཡང་གང་རུང་གི་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཉུང་
བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲུང་བ་བཞི་ག་ཡང་རེག་བྱའི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པས་གངས་མང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྱོད་ན་རེ། དེད་རང་གི་ལུགས་ནི་སྐབས་འདིའི་རྣམས་དེ་ལ་རང་མཆོན་གྱི་རྣམས་
དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲུང་བཞི་རང་མཆོན་པའི་རྣམས་
བཞི་དང་། བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྒྲེ་མཆེད་བཞིའི་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་༥ དེས་ན་འབྲུང་བ་བཞི་བོ་ནི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་སྟེ། འབྲུང་འགྱུར་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
འབྲུང་འགྱུར་བཞི་བོ་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་སྟེ། འབྲུང་བའི་རྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་བྱས་ན་དབྱིབས་ནི་གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་འཇམ་རྩལ་སྒྲེ་ཡང་སོགས་རེག་བྱུར་འདུ་བས་
གངས་མང་ཉུང་གི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཟེར། ཡང་མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་གངས་ངེས་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་༥ འདོད་པའི་བསགས་རྒྱལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཁ་དོག་གི་རྟེན་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། དྲི་རོ་རེག་
གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲུང་བ་བཞི་རྣམས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམས་རེགས་གྱི་

190

བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ས་མང་ལྔ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དེ་སེམས་བྱུང་
 བཞི་བཅུ་ཙ་ལྷན་གསུངས། ས་མང་ལྔ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་། དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་
 པའི་ས་མང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ཅུའི་ས་བ་སྟེ་སྟེ་ཚན་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་
 ཡོད་དེ། ཚེར་བ། སེམས་པ། འདུ་ཤེས། འདུན་པ། རེག་པ། རྫོ་གོས། ཏན་པ། ཡིད་བྱེད། མས་པ། ཉིང་
 འཛིན་དང་བཅུ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དད་པ། བག་ཡོད། ཤིན་སྐྱངས། བཏང་སྟོམས། རོ་ཆ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། དགེ་
 བའི་ཙ་བ་འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པ། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ། བཙོན་འབྱུང་དང་བཅུ་བོ་
 ཚོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ནི། མོངས་པ། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དད་པ། རྟུགས་པ། རྒྱུད་པ་དང་ལྷན་བོ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་
 ཚེན་པའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཤེས། ཡིད་ཤེས། མཐོང་སྤང་། རྫོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། ཁྲེལ་མེད་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་གཉིས་
 ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་སེམས་མི་དགེ་བ་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། ལྔ་
 པ་ནི། ཁྲོ་བ། འཁོན་འཛིན། གཡོ། སྤྲུག་དོག་འཚོག་པ། འཆབ་པ། སེར་སྒྲ། སྒྲ། རྟུགས་པ། རྣམ་པར་འཆོ་
 བ་བཅུ་བོ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ཅུའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་དང་རྫོམ་སྤང་ཁོ་ནར་
 གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་། རྟོག་དཔྱད་གཉིས། འགྱུར་གཉིད་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་
 ཚོས་ཅན། མ་ངེས་པའི་ས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་བྱུང་སྟེ་ལྔ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ས་
 མང་ངམ་ས་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལམ་གོ་སྐབས་ཅན་ལ་དེའི་ས་བ་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀུན་བདུས་ཀུན་འགྲོ་ཡུལ་ངེས་ཆ་ཉོན་ལ། །དགེ་བ་བདུན་ཏེ་ཉེར་
 གཉིས་རྩ་ལྔ་ཡོད་གཞན། །མངོན་པར་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་བརྗེད་ངས་གཡེང་། །ཚུལ་མིན་
 ཡིད་བྱེད་ཁོག་མོས་ལྔ་གསུང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་

ངེས་ལྟ། ཅ་ཉོན་ལྟ། དགེ་བ་བདུན་ཏེ་ཉེར་གཉིས་རྩི་ཡོད་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ལས་། དེ་དག་ནི་བཛོད་པ་སྤྱད་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་རྟོག་པར་སྒྲིལ་ལྟ་འབྱུང་བས་རྩི་ཡོད་དང་། གཞན་ལྟ་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བསྒྲིག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལས་གཏི་ལྷག་མེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་ཅ་གསུམ་བཙོན་འབྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་དང་འཆོག་པ་དང་ཕྱག་དོག་དང་རྣམ་འཆོ་ལྟ་ནི་ཁྲོ་བ་དང་། སེར་སྤྱོད་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཚོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་རྒྱགས་པ་དང་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་བཞི་གཏི་ལྷག་དང་། གཡོ་དང་སྒྲུ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་ལྷག་དང་། རོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་གསུམ་ནི་དུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའམ། དོན་གསང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། རྣམ་འཆོ་ནི་ཁྲོ་བ་སྤྱོད་པར་བཤད། བཛེད་ངས་ནི་དུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཏི་ལྷག་ལ་བཏགས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བཟུན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་གསང་ལས་བཤད་དོ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འདོད་དོ། གཞན་ཡང་ཆོས་མཛོན་པ་ལས་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། བཛེད་ངས་ལ། རྣམ་གཡེང་ལ། རྩི་བཅུན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པལ། ལོག་མོས་ཤུགས་ཁྲིལ་ལྟར་ལྟོས་ཆེགས་མི་དགའ་བྲལ་བྱེད་སེམས་ཞུས་དང་། རྒྱ་བ་ཟས་རྫོད་མི་ཟིན་ཡིད་མི་བྱེད། ལ་དང་འདྲ་ཤེས་འབྱུགས་སོགས་ཉེར་བཞི་གསུངས། རྩི་མས་ཀྱང་དོན་བདུན་མི་འབྱུང་དེར་འདྲས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས། མི་དགའ་བ་དང་། སྤལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཞུས་པ་དང་། རྒྱ་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་རྫོད་མི་ཟིན་པ་དང་། ལ་དང་པའི་འདྲ་ཤེས་དང་། འབྱུག་པ་དང་། སོགས་སྤྱོད་བསྐྱས་པ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྩ་གདུག་དང་། འཕྱ་སྒྲོད་དང་། གནམ་པ་

ཉིད་དང་། མི་གནས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། མི་འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་
 སྟེམས་པ་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཟུང་ན་དང་། སྤྱག་བཟུལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
 ཉེར་བཞི་གསུངས། མཆིམས་མཛོད་ལས། གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་དང་། འཁྱུག་པ་
 དང་། ཉེ་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ། བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་སྟེ་ཆོན་ལྔ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཞི་
 བཅུ་ཅ་དྲུག་དང་། གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཉེ་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཅུ་རྩ་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་བདུན་
 བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་སྟེམས་ཀྱང་བདུན་ཅུ་ལས་དོན་བདུན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 བདུན་པོ་ཡང་གོང་གི་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་བོ་ལྔ་ནི་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་པ། །ཆེན་
 པོའི་ས་བ་གཉིས་ཡིན་མྱོངས་སོགས་བྱུག །ཉོན་མོངས་ཁོ་ནའི་ས་བའི་དབང་བྱས་
 བཤད། །སེམས་ཀྱི་ས་བ་ཁོ་ན་ཆོར་སོགས་ལ། །ཟུ་བཞིའི་ཆི་ཚུལ་དགེ་ལ་ཡོད་མེད་
 དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དང་བོ་ཆོས་མངོན་པས་བཤད་པའི། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། བརྗེད་ངས།
 རྣམ་གཡེད། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ལོག་མོས་ལྔ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་། ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། མྱོངས་པ། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དད་པ། ལྷགས་པ། གོད་པ་སྟེ་
 དྲུག་ནི། ཉོན་མོངས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དེ། ཏྲག་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ། སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སེམས་ཀྱི་ས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། ཡིད་
 བྱེད་། རིག་པ་སྟེ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ལོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་
 ཆི་ཚུལ་ཡོད་མེད་དབྱད་ཅེས་དཔྱད་པའི་སྟོན་བཞུན་པའོ། །ས་ནི་གོ་སྐབས་ཅན་དོན་ཁམས་
 བསྐྱམ་དང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ཀྱང་ས་མང་བོ་ཡིས། །ལོག་མོས་སོགས་ལྷ་གཉི་ལྷག་
 མེད་། །འཆོ་དང་མི་འཆོ་དབྱ་བཏགས་ཡོད། །གསུངས་སོ་ལྷག་མ་ལྷགས་འདིར་དབྱད། །

མཆིམས་ཀྱི་རྩལ་ཡོད་དོན་ཡང་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ས་མང་ངམ་ས་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་
ནི། དེ་དང་དེ་སྟེ་བའི་ཡུལ་ལམ་གོ་སྐབས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལམས་གསུམ་དང་ས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ས་མང་བོ་ཞེས་པའི་ས་ཡིན་ནོ། །ལོག་མོས་སོགས་ལྔ་ནི། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། བརྗེད་ངས། རྣམ་
གཡེང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ལོག་མོས་དང་ལྔ། ལྟ་བ་དང་རྩལ་གཏི་ལྷག་མེད་པ་
དང་བདུན། རྣམ་པར་འཆོ་བ་དང་བརྒྱད། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་དགུ་ནི། མཆིམས་མཛོད་མཆན་
ལས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ལྷག་མ་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་པའི་
བཏགས་ཡོད་རྣམས་མཛོད་ཀྱི་ལྷགས་འདིར་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་པར་བྱ་ཞིང་། མཆིམས་མཛོད་
ཀྱི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་དོན་གོང་དུ་བྲངས་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འགྲིག་མི་འགྲིག་དབྱུང་པར་བྱ་གསུང་ངོ་། །རྣམ་
པར་མི་འཆོ་བ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་
པར་མི་འཆོ་བ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགོ་རྩ་དང་། རྣམ་འཆོ་ཞེ་སྤང་དུ་མི་འཐད་དེ། དགོ་བའི་ས་མང་
བཅུ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་འཆོ་ཞེ་སྤང་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཁོར་དུ་ཞེ་སྤང་དང་
རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་རྩ་བར། ཉི་ཤུ་གཅིག་ཅེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ་དང་། རྩལ་བཏགས་ཀྱང་། དཀྱུས་ན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཉིར་བཞི་བཏགས་ཡོད་པར་གསུངས་
བཞིན་དུ། མཆན་བྱར་བཏགས་ཡོད་པ་དགུར་བྱས་པ་དང་ནང་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །སོ་མ་
ཉིར་ཤེས་རབ་ཁྲོ་ལ་འདུན། །མ་དད་ལ་མོས་ཤས་རྒྱུད་ལྟེ། །བ་ཚུའི་རྒྱ་མཚོར་རྒྱ་བཟང་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་སོ་མ་ཉི་ལྗོག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ལ། སོ་མ་ཉི་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སོ་མ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་ན་སེམས་ཀྱི་ས་མང་
བོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་མ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཟད་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཤས་
རྒྱུད་ལ་སོ་མ་ཉི་ཤས་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། མ་དད་
པ་ལ་མོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྒོ་ནས་འཛོག་ལྟེ། དཔེར་ན། བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་
མཚོར། རྒྱ་གཙང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འདྲེས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་བདུས་མ་འདྲིས་

བྱ་པར་དབྱད། །དོན་གཉེར་འདུན་པའོ་མོས་པ་དགའ། །སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་བྱེད་
 རྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བུས་ལས། དྲན་པ་ལྷན་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་
 གསུངས་པས། མ་འདྲིས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་དག་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་སོགས་ལ་དབྱད་པར་བྱ་གསུངས་པ། མ་འདྲིས་པའི་མ་རིག་པ་
 ཡོད་ན། ལྷན་མ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་དམིགས་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་
 ས་མང་བཅུའི་ནང་གི་འདུན་པ་ནི། དུལ་བྱུག་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་ཡུལ་དོན་
 དུ་གཉེར་བ་ཡིན་པས། དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་འདུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མོས་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་
 དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བཟུང་ནས་གཅེས་སུ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཡུལ་
 ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །རང་
 འབྲེལ་བཅུ་བོ་འདི་དག་ནི། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོགས་པར་འབྱུང་རོ་
 ཞེས་བྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་བཅུ་བོ་འདི་དག་ནི་སེམས་
 ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོགས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བྲག་
 ཅེས་པ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་གསུངས་ཏེ། "བྲགས་ཞེས་འདུན་སོགས་ནི། །ཀུན་ལ་མེད་པར་
 སྤང་བོ་ལྡར། །གསུངས་ཕྱིར་འབྱུང་ཚུལ་མི་འཐད་ཅིང་། །ཚུལ་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དང་། །ཚུལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་གཉིས། །གཅིག་ལ་འགལ་ཕྱིར་བྱེ་སྒྲུབ་པའི། །
 མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་མ་རངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྲགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ས། ས་
 མང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་
 འབྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དེ་དག་ལས་འདུན་པ་
 མོས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན། སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལྡར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 འབྱུང་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་ཅིང་། ཚུལ་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་མི་
 ཚུལ་བ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འགལ། ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ས་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ་མ་

རངས་པའི་བྲགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་རྩེ་ལ་གཞན་ལ་རྩེ་ལ་མེད་ལོ། །དམིགས་པ་མི་
མཚུངས་ཐལ་བར་འབྱུང། །རྟོག་དབྱེད་རིག་པར་འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་
ན་རེ། མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགལ་ཡང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྩེ་ལ་བས་དམིགས་པ། གཞན་གཅིག་ལ་རྩེ་ལ།
རྩེ་ལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པ་གཞན་གཅིག་ལ་རྩེ་ལ་མེད་བྱེད་པས་མི་
འགལ་བེད། འདྲིར་ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ན་རེ། འོ་ན་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་
དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དགེ་སེམས་འཁོར་གྱི་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་
པ་མི་མཚུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་གསུངས། བྱེ་སྤྱོད་ན་རེ། རྟོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་དབྱེད་སོགས་ཀྱི་རིག་པ་
འདྲིར་ཡང་འབྲེལ། །ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལྟར་མ་རངས་པའོ། །སློབ་དཔོན་རང་ཡང་ཕྱང་བོ་ལྡར། །
ཡིད་བྱེད་ཀྱན་འཁྱོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་འདོད་དགོས་བེད། །
མཚན་ཉིད་བྱབ་པར་ཡོད་དམ་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་གིས་
ཀྱང་། ཕྱང་བོ་ལྡར་ལ་ཚོར་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པ་དེ། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་ཡིད་བྱེད་རེག་པ་
སྟེ་ཀྱན་འཁྱོར་ལྡེའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་རྩེ་ལ་མེད་
ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། རྩེ་ལ་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ཞེས་
འགའ་ཞིག་བེད། ས་མང་ངམ་ས་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་གོ་དོན་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་དང་བྱེད་པར་ཡོད་
དམ་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། བྱེད་པར་ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། རང་གི་ལྷགས་ནི་འདུན་པ་
ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་
ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ། ཞེས་བཤད་ན་ཨེ་ཆོག་གཉི་ལྷག་
མེད་པ་སྟོན་བཟུས་ཕྱིར། །འགལ་ལྷ་གཞན་སྟོན་དགག་སྤྱོད་ལོ། །གཞན་ལ་རྩེ་བ་གཉིས་
ཞེས་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདྲིར་རྩེ་བ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྩེ་བ་གཉིས་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གཉི་ལྷག་མེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོན་གྱིས་བཟུས་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་
གཉི་ལྷག་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྤྱོད་མེད་ཅེས་པ་དེ་འགལ་ལྷ་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་སྤྱོད་དེས། གཞན་

པ་རྩ་བ་གཉིས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་ཤིན་སྒྲུངས་དབང་ཤེས་སུ། །ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་
དར་རྒྱུག་དང་། །མཆིམས་རྒྱུག་བཤད་ཀྱང་ཡིག་ཆར་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་
དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་དར་རྒྱུག་དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ལས།
ལུས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་སྒྲོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། མཐའ་དཔྱད་
ལས། མིན་པར་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་མཚན་ཉིད་པ། གཟུགས་ཡིན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པའི་རྒྱར་དབྱེད་འཛིག་པ་བཞེགས། །ཉེས་སྤྱེད་གཡོ་དང་
བཟང་རྒྱ་སྒྱ། །ཉོན་མོངས་རྒྱུང་བྱའི་ས་ཡིན་ཏེ། །མ་རིག་ཙམ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །
མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་བ་དང་། །འདི་དག་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། །སྤང་བྱ་རིས་
ཀྱི་རྒྱུང་བ་དང་། །ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་རྒྱུང་བ་འོ། །མ་
རིས་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སུ་
གསུངས་ལ། རོ་བོ་ནི། སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་ཡིན་པས། འདོད་ཡོན་ལ་
ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པས། རྒྱུ་པའི་རྒྱར་དབྱེད་གསུངས། འཛིག་
པ་ནི་ཚིག་བརྒྱུང་བོས་ཞེས་འདེབས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་ལ་བཞིགས་ཤིང་གཤེ་བ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །རང་གི་ཉེས་པ་སྤྱེད་པའི་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་གཡོ་ཡིན་ལ། རང་ལ་ཡོན་ཏན་
དེ་དང་དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་བཟང་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་སྒྱུའོ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་བྱའི་ས་བ་ཡིན་ཏེ།
མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུང་བ་དང་།
སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་རིས་ཀྱི་རྒྱུང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་སྒྲོ་ནས་རྒྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུང་བ་གསུམ་དང་ལྡན་པས། ཉོན་མོངས་
རྒྱུང་བྱའི་ས་བ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །མ་རིས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི། བྱུང་པར་དེ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པ་
ཤེས་སྤྱོད་པས་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་བྱའི་ས་མང་མིན་ནོ། །

རྟོག་དཔྱད་ལ་གསུམ་འབྱུང་དང་བོ། །གཉིད་ལ་ལྷ་གཉིས་ཆགས་ལྡང་ལ། །ཕྱི་གཉིས་

ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ལ། རྒྱ་མཚན་བར་བ་མ་ཚང་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་ངེས་པའི་ས་མང་འདི་
རྣམས་ཉོན་མོངས་ཆུང་འཁྱེད་ས་བར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེར་འཛོག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་
གོང་དུ་བཤད་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྲགས་ཀྱིས་ཆུང་བ། སྤང་བྱ་རིས་ཀྱིས་ཆུང་བ། འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་
ཆུང་བ་གསུམ་ཚང་དགོས་ལ། འདིར་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་གསུམ་ག་མ་ཚང་། འགྱོད་
པ་ལ་དང་བོ་མ་ཚང་། གཉིད་ལ་ལྷ་མ་གཉིས་མ་ཚང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ལ་བྱི་མ་གཉིས་མ་ཚང་། ང་
རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ལ། རྒྱ་མཚན་བར་བ་མ་ཚང་བའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །འདྲོད་སེམས་དགེ་ལ་
ངེས་ཅན་དུ། །ཉེར་གཉིས་མང་ན་ཉེར་བཞི་འབྱུང་། །ངན་བྱས་འགྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། །ཡིད་
ལ་བཅག་པར་དེ་བཏགས་པ། །ཡུལ་གནས་རྒྱ་མིང་གསུམ་བཏགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འདྲོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ངེས་ཅན་དུ་སེམས་བྱུང་ཉེར་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་
ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གཉིས་ངེས་པར་འབྱུང་ལ། མང་ན་
ཉེར་བཞི་འབྱུང་སྟེ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་རེས་འགའ་འབྱུང་ཡང་མ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ངན་པར་
བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བཅག་པ་ནི་འགྱོད་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། ཡིད་ལ་བཅག་པ་དེ་ལ་འགྱོད་
པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྱོད་པར་ཡུལ་དང་གནས་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་བཏགས་པ་གསུམ་
ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་རྒྱ་ལས་གཞན་མེད་པས། །ལྟ་བ་གསུམ་ལྡན་མ་འདྲེས་འདྲ། །
ཆགས་སོགས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་འགྱོད། །རང་རང་བསྐྱན་པས་ཉེར་གཅིག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལྟ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ནང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྷག་པར་མི་
བགང་སྟབས། ལྟ་བ་ཐ་མ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་
བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་མ་འདྲེས་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །འདྲོད་ཆགས་དང་
ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་
ཆུང་འཁྱེད་ས་བ་རྣམས་དང་། འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་རང་རང་བསྐྱན་
པས་ཉེར་གཅིག་རེ་འབྱུང་སྟེ། སྤར་མ་འདྲེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། ཉོན་

མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུག་དང་མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས་དང་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ནུས་ཀྱི་སྤྲོད་
དུ་རང་རང་བསྟན་པས་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དོ།

ལྷ་གཉིས་ལ་ནི་བཙུང་དེ། །འདོད་ན་མ་སྐྱབ་ལྷང་མ་བསྟན། །སེམས་ཀྱི་བརྩ་
དང་རྟོག་དཔྱད་ལྟན། །སྐྱབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡང་སྟེ། །ཉོན་མུན་མ་རིག་ཡོད་ཕྱིར་ལ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྐྱབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འཇིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འཁོར་དུ་
བཙུང་བརྩུང་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་ས་མང་བསྟན། །ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་དུག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
དང་བཙུང་བརྩུང་ཡོད། །འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་སྐྱབ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འདོད་
སེམས་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་བརྩུང་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །ས་མང་བརྩུང་དང་། །རྟོག་དཔྱད་གཉིས་འབྱུང་
ངོ་། །སྐྱབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །ཕྱེ་སྐྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་
པར་འདོད། །ལོ་ནི་མ་རངས་པ་ཡིན་པས། །སྐྱབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་སེམས་མི་འདོད་དོ། །ཉི་འོག་པ་
ཡིས་མ་ཁྱབ་པར། །ཅིས་ཟོས་ཅིག་པར་ཅིས་མ་བྱིས། །སྐྱམ་འགྱུད་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་། །
ལྷང་མ་བསྟན་ཟེར་བརྒྱུག་པར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཉི་འོག་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། །སྤེལ་
འགའ་ཞིག་གིས་འགྱུད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པ་གཉིད་དང་འདྲ། །འགྱུད་
པ་ལྷང་མ་བསྟན་ནི། །ངས་ཟས་སྤེལ་མ་མ་ཁྱབ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཕྱི་མ་ཟོས་ཞེས་པའམ། །ངས་ཅིག་པ་དེ་
ལ་ཅི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྱིས་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ། །དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་བ་དང་
འདྲ་བར་ལྷང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་ཕྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ནུས་ཀྱིས། །འགྱུད་པ་ལྷང་མ་བསྟན་
མེད་དེ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཚུད་པ་བཀོད་པ་བརྒྱུག་
པར་དཀའོ། །དཔྱད་པ་ཡང་ཞེས་ཡང་སྐྱུ་ཡིས། །གཙུག་འཁོར་མེད་ཕྱིར་གཡོ་སྐྱུ་བཀའ། །མདོ་
སྤེལ་པ་ཡིས་རྩེ་བྱུང་པར། །བརྒྱུད་པའི་སྐྱུ་སྤྲོད་རྟོག་དཔྱད་སྐྱུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །རྩ་བ་ལས།
རྟོག་པའང་བསམ་གཏུན་བྱུང་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱད་པ་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱུས། །བསམ་
གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན། །གཙུག་འཁོར་མེད་པའི་ཕྱིར། །གཡོ་སྐྱུ་ཡང་མེད་ཅེས་ཡོད་པ་བཀའ་

སྟེ། གང་ན་གཙོ་འཁོར་ཡོད་པ་དེ་ན་གཙོ་བོས་འཁོར་ནམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་གཡོ་སྐྱུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་བོ་ན། ཚངས་པས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རྟ་ལུ་ལ་གཏམ་རྒྱུང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟ་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟ་པ་ནི་ཅིང་བ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ག་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་སྒོ་གཉིས་རྟ་པ་དང་དཔྱོད་པར་རིམ་པར་འཛོག་པར་སྒྲུའོ། །རྒྱག་པ་དགའ་མིན་ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་སྟེ་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། །རིགས་དང་གཞུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཆོ་དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱག་པ་དབྱ་བཞིན་གཞིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱག་པ་ནི། རང་གི་རིགས་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདྲོད་ཀྱང་། དགའ་བ་མིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ལ་མེད་ལ་རྒྱག་པ་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལྟར། རིགས་ཀྱིས་རྒྱག་པ། གཞུགས་ཀྱིས་རྒྱག་པ། ཐོས་པས་རྒྱག་པ། ལང་ཆོས་རྒྱག་པ། དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱག་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

བྱེ་སྐྱེས་དགེ་དང་མི་དགེ་འབྱེད་པའི་སེམས། །དོན་ཤེས་ཡིད་དང་དམིགས་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ལོ། །དགེ་སོགས་བག་ཆག་བསགས་སེམས་རྟེན་གྱུར་ཕྱིར། །ཡིད་དང་བརྟེན་པར་གྱུར་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་སོ། །ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེའི་དབང་བྱས་ཏེ། །མ་འོངས་འདས་དང་ད་ལྟོ་ཕྱིར་ཡང་རྩོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གངས་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ངས་ཆོག་བཤད་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྱག་སྒྲ་བ་ན་རེ། དགེ་མི་དགེ་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་དོན་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཟེར། ལོ་ཞེས་མ་རངས་པའོ། །མདོ་སྡེ་བའི་རང་ལྷགས་ནི། དགེ་སོགས་བག་ཆགས་

བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སོ། །
 ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞན་ཡང་། ལམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ལམས་བསྟན་
 པར་སེམས་ཀྱི་ལམས་བདུན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྤང་བོ་བསྟན་
 པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ། ཞེས་ལམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་
 གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོང་བ་ནི་སེམས་དང་། འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། དུས་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་
 སོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །སེམས་ཙམ་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོར། །སེམས་ནི་ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་
 ནི་འབྱུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་སོ་དབང་བོར་བརྟེན་བྱིར་དང་། །ཡུལ་འཛིན་བྱུང་
 འབྱེད་མཉམ་པའི་བྱིར། །རྟེན་དམིགས་རྣམ་བཅས་མཚུངས་ལྡན་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འབྱུག་པའི་རྣམ་ཤེས་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་ཡིད་
 དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འབྱུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བྱིར་རྟེན་བཅས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་དམིགས་
 བཅས་དང་། ཡུལ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པས་རྣམ་བཅས་དང་།
 མཉམ་པར་ལྡན་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་བྱིར། རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་བཅས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས།
 རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་
 ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་སོ། །

ཐོབ་པ་རྟོག་ལྡན་དང་བོར་ཡང་། །ཟུར་མེད་རྟོག་ཐོབ་ཆོས་བཟོད་དང་། །ཉམས་

ལས་རྙེད་ཐོབ་མིས་བསམ་གཟུགས། །ལྡན་ཐོབ་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་གཞན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཐོབ་པ་ནི་རང་གང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད། དང་བོ་རྙེད་ཐོབ་ལ་ཡང་། སྒར་མེད་པའི་རྙེད་ཐོབ་ནི།
མཐོང་ལམ་ཚས་བཟོད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པ་ནི་མིས་བསམ་གཟུགས་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ལྡན་ཐོབ་ནི་ཐོབ་ཟེན་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཏེ་གཉིས་པ་
ཕན་ཆད་དུ་ལྡན་པའི་རྣམས་དེ་ལྡན་ཐོབ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །རྙེད་པས་མ་ཐོབ་ལྡན་མ་ཐོབ། །དབྱ་
བཅོམ་སྤྱིད་ཉོན་མ་ཐོབ་པ། །ལྡར་མེད་རྙེད་པའི་མ་ཐོབ་དང་། །མིག་ཡོང་ཉམས་ལས་
རྙེད་མ་ཐོབ། །དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས། །ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིག་ཆ་ལས། །སྦྱར་
ལམ་མཐོང་དང་མི་ལྡན་པ། །ལྡར་མེད་རྙེད་པའི་མ་ཐོབ་གསུངས། །དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས། །ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་མ་ཡིན་ན། །ལྡན་པའི་དེ་ལ་ནམ་ཞིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་
ཐོབ་པ་དེ་ལ། རྙེད་པས་མ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་བོ། དབྱ་བཅོམ་པས་སྤྱིད་
ཅེའི་ཉོན་མོངས་མ་ཐོབ་པ་དེ། སྒར་མེད་གསར་དུ་རྙེད་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིག་ཉམས་པ་ལས་
མིག་མ་ཐོབ་པ་དེ། ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྡན་
པའི་མ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྩ་ལས། སྦྱར་ལམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་
མི་ལྡན་པ་དེ། སྒར་མེད་རྙེད་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་མོད། དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྡན་
པའི་མ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར། ཞེས་དབྱུད་པར་བྱ་གསུངས་
པ་བཤད་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །ཐོབ་རྙེད་ལྡན་གསུམ་
དོན་གཅིག་པ། །བཀག་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཡོད་མཉམ་མོ། །ཡིད་
ཀྱི་མ་ཐོབ་སྤྱུ་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཐོབ་པ་དང་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་
གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཐོབ་པ་དབྱེ་གཞི་དང་གཞན་གཉིས་ཡ་གྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
ཐོབ་རྙེད་ལྡན་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་བཀག་པ་ནི། ཐོབ་པ་དང་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གསུམ་དུ་

ཕྱི་བའི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། ཐོབ་པ་དང་སོ་སོར་རྟེན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཡིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་
པ་ཡོད་དགོས་པས། དེ་སྤྱི་ལ་ཐུན་དགོས། ཅས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་དབང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
ན་དེ་ཡིན་དགོས། འགོག་སྦྱོམས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་ལ་ཡིད་མེད་པའི་སྤྱི་ལ་བཞག་འདུག་པས་
དེ་བཞག་ཨེ་ཆོག་སྟེ། བྱེ་སྐྱས་ཐོབ་པ་རྣམས་བྱུང་སྟེ། །མི་སྦྱོབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་ལྟ་གྲག། །
འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མེས་མཛོད་བྱས། །འཕགས་མིན་བཤམ་བ་རིག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། ཐོབ་པ་རྣམས་སྤྱི་བྱུང་སྟེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཆོས་བརྒྱ་པོ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཐུན་པར་བྱེད་
པའི་རྣམས་སྤྱི་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཐོབ་པ་རྣམས་སྤྱི་མཛོད་ན་འཕགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
མཛོད་ཏུ་བྱས་ཏུས་སོ་སྦྱོས་དང་སྦྱངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་ཏུ་བཤམ་ཏེ། འདས་ལམ་མཛོད་ཀྱི་མེད་
ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་བྱུང་གྲང་མེད་པས་སོ་སྦྱོས་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་རིགས་པས་
གྲང་བསྐྱབས་སོ། །སྦྱོབ་དཔོན་འཁོར་སྐྱར་རིན་ཆེན་ལྟོ། །མཐོང་སྦྱང་སྦྱངས་སྤྱིར་མི་འདྲ་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་གོང་གི་དེའི་ལན་གསུངས་པར་རྒྱུད་ལ་ཐུན་པར་བྱེད་
པ། ཐོབ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཅུམ་ལ་དེ་དང་ཐུན་པར་བཏགས་
ཏེ། དཔེར། རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་པར་བྱེད་རང་ཡང་འདོད་ཀྱང་། འཁོར་སྐྱར་རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་དང་ཐུན་ནོ་ཞེས་ཐུན་
སྐྱར་བ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་དང་སོ་སྦྱོས་ཀྱི་སྦྱང་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཐོང་སྦྱང་སྦྱངས་མ་
སྦྱངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །འགོག་གཉིས་རྒྱུད་ཏུ་མ་གཏོགས་སྤྱིར། །
འགོག་རྣམས་གཉིས་ཞེས་དམིགས་བསལ་གསུངས། །ཏུས་གསུམ་སོ་སོའི་ཏུས་གསུམ་ཡང་། །
རང་གི་སྤྱི་བྱེད་པར་ལ་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་

ལ་མེད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་འཛོག་དགོས་ལ། དམིགས་བསལ་
འགོག་པ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་མིན་ཡང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ནི་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ཕན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར། འགོག་གཉིས་ཀྱིས། ཞེས་དམིགས་བསལ་
གསུངས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་དུས་གསུམ་སོ་སོའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་ཡང་རང་རང་གི་ལྷ་བྱི་བར་
གསུམ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་འདས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་དེའི་ཐོབ་པ་
འདས་པ། དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ། དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་གསུམ་འཛོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱའི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་འང་རིགས་འགྲེས་སྦྱར་ཏེ་གསུམ་གསུམ་
འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ཁྱུ་མཆོག་ལྟར་སྡོན་ལ་ལྷིང་བའི་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་བེད་
ལྟར་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་ཐོབ་པ་དང་གསུམ་པ། གྲིབ་མ་ལྟར་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་ཐོབ་པར་བཤད་
པའི་བྱིར།

མཆིམས་རྒྱུག་འདས་པའི་འདས་པ་ནི། །རང་དང་ལྟན་ཅིག་འགག་མ་ཐག །ད་ལྟའོ་
དེ་ནས་མ་འོངས་གསུངས། །སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་འོངས་ཀྱང་། །རང་དུས་མ་འོངས་ད་ལྟ་
བར། །འཕྲོས་ཆེ་ད་ལྟར་དེ་རྩིས་འདས། །ཞེས་གསུངས་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དབྱད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། མཆིམས་རྒྱུག་མཆན་ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཏེ་རང་
དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་
ནི་དེ་འགག་མ་ཐག་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགག་པའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ནུམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེའི་མཆན་དེ་
ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་
པའི་དེའི་ཐོབ་པའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་
པའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་

འབྲུང་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ནི་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པའི་དུས་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པའི་དུས་གསུམ་སྐར་ཚུལ་ཡང་འདིའི་རིགས་འབྲེལ་བྱས་ནས་སྐར་ཨེ་ཆོག་དཔྱད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ།

མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཞི་ནི། །བརྟགས་མིན་གང་ཟག་དབྱེ་བ་གསུམ། །བརྟག་ཐོབ་ཟག་བཅས་གོང་མ་གཉིས། །གཞན་དང་ལམ་བདེན་གར་མ་གཏོགས། །སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་ཐོབ་ལའང་། །སློབ་པར་བྱེད་དང་མི་སློབ་དང་། །དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་གསུམ། །བརྟགས་འགོག་སློབ་དང་མི་སློབ་ཀྱི། །ཐོབ་དང་སྐྱེས་དེ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་གང་དུ་མ་གཏོགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་དང་ལམ་བདེན་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ནི། །སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སར་གཏོགས་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད། །སོ་སོར་བརྟག་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད། །གཞན་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་མ་གཏོགས་སོ། །སློབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ། རང་རྒྱུད་ལྔན་གྱི་གང་ཟག་སློབ་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྔན་གྱི་གང་ཟག་མི་སློབ་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་ཆོས་སོ། །སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ། སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་། མི་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད། །སོ་སོར་བརྟག་འགོག་དེ་ཉིད་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་། སོ་སོར་བརྟག་འགོག་དེ་ཉིད། མི་སློབ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་སློབ་མི་སློབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ། །ཟག་བཅས་རྣམས་དང་། སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། །སྐྱེས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གསུམ་ནི་སློབ་མི་སློབ་གང་རུང་

མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འབྱུར་བ་ཡང་སྒྲོབ་འཕགས་པར། །འདིས་འབྱུང་ཆོགས་སྒྲུར་
སྒྲོབ་མིན་ན། །སྒྲོབ་སྐབས་ཆོགས་གཉིས་མ་བསགས་འབྱུར། །སྒྲོབ་པར་གང་ཟག་དགོས་
མིན་ཏེ། །སྒྲོབ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མིན་གསུམ་ཏུ། །སྒྲོབ་པའི་བལ་འབྲས་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོབ་
པ་འཕགས་པ་ཡོད་པ་འདིར་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་འདིས་འབྱུང་ལ།
གཞན་ཡང་ཆོགས་ལམ་པ་དང་། སྒྲུར་ལམ་པ་སྒྲོབ་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོབ་པ་
ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་གཉིས་མ་བསགས་པར་འབྱུར་ཏེ། ཆོགས་སྒྲུར་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་
ཆོགས་བསགས་པ་དེ་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོགས་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྲོབ་པ་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ཀྱང་། སྒྲོབ་པའི་སྐབས་སུ་མ་བསགས་ཟེར་བ་དང་། སྒྲོབ་པ་ལ་གང་
ཟག་དགོས་ཀྱང་། རྩོམ་འདིར། སྒྲོབ་པར་གང་ཟག་དགོས་མིན་ཏེ། སྒྲོབ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མིན་གསུམ་
ཏུ། །སྒྲོབ་པའི་བལ་འབྲས་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ཙམ་བཟུན་པ་ཡིན་ཞེས་མ་ཉི་ས་
རས་གསུངས་སོ། །མ་ཞྭེ་བ་ལྷང་བཟུན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེས། །མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་སྒྲུལ་
སེམས་སྒྱུད་ལམ་བཟོ། །ཆེས་གོམས་སྒྲུར་བས་བྱུང་པར་སྟོབས་ལྡན་ཕྱིར། །དུས་གསུམ་
ཐོབ་ལྡན་སྔ་ཐར་སྟོག་གཅོད་སྟགས། །འདོད་པའི་གཞུགས་དང་གོང་མའི་ཞྭེ་བ་གཞུགས་
ལའང་། །འདས་ཐོབ་མེད་ཀྱང་དེའི་གཞུགས་དགེ་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་གསལ་
ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལ། ལྷང་དུ་བཟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་ག་
འཛོག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་སྟོབས་རྒྱུ་བས་རང་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པ་ཡིན་གྱི།
ཐར་སྟེས་དང་ཕྱིས་སྟེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷང་མ་བཟུན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
ཏེ། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་སྟེའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། སྒྲུལ་སེམས་ནམས་ལྷང་མ་བཟུན་ཡིན་
པ་དང་། སྟེའི་བི་ཤ་ཀམ་དང་སྟེའི་མ་ཡིན་གྱི་མ་ལུའི་བཟོ་གནས་ལྟ་བུ་དང་། སྟོན་པ་དང་ཏྲ་བུལ་གྱི་
སྒྱུད་ལམ་རྟོགས་དཀའ་བ་རྣམས་སྒྲུར་བ་ཆེས་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་

ཕྱིར་། ཐོབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཕྱི་སྐྱེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཏེ་དུས་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་
 རྩོམ་པ་དང་སློག་གཅོད་སོགས་འདོད་པའི་དགེ་མེད་དགེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབས་ཆུང་བས་
 ལྷན་སྐྱེས་མེད་ལ། ཕྱིས་སྐྱེས་དང་ད་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་ཀྱི་སས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐྱེབ་པ་ལུང་མ་བཟུན་པའི་ཐོབ་
 པ་ནི། སྟོབས་ཆུང་བས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་
 ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིས་པའོ། །འདས་མ་སྐྱེས་གསུམ་ད་ལྟའི་བར་བ་མེད། །འཛོལ་བྱར་དུས་མཉམ་
 བལ་ཕྱིར་མ་ཐོབ་འགལ། །འདས་པའི་འདས་ཐོབ་མཆིམས་ཀྱི་རང་དུས་ལ། །སྐྱར་བ་
 འདིས་གཞོད་འདི་དང་འབྲེལ་བྱེད་རོ། །འདས་པ་ལ་ཡང་ལྷ་ཕྱི་གསུངས་མོད་ཀྱི། །ལྷ་མར་
 རང་དང་ལྷན་ཅིག་མ་གསུངས་སམ། །ཡིག་ཆར་འདས་པའི་ད་ལྟ་ཞེས་པ་ཡི། །ད་ལྟར་
 འདས་པའི་རང་དུས་ལ་བཞག་དབྱེད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་གང་འཛོག་
 གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འཛོལ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་ཡོད།
 ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་ཡོད། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟ་བའི་མ་ཐོབ་པ་
 ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བར་མ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་ན་ཐོབ་བྱ་དང་དུས་མཉམ་པར་བལ་
 ཕྱིར་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། འདས་པའི་འདས་ཐོབ་མཆིམས་མཛོད་དུ་
 རང་དུས་ལ་སྐྱར་བ་རིགས་པ་འདིས་གཞོད་དེ། རང་དུས་སུ་འདས་ཟེན་པ་ཡིན་ན་རང་དུས་སུ་དེའི་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པ་འགལ་བ་རིགས་པ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་ལ་ཡང་ལྷ་ཕྱི་གསུངས་
 མོད་ཀྱི། །ལྷ་མ་འདས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་མ་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་
 རྩོམ་པ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་འགག་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷན་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་
 འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་
 ཐོབ་པ་འདས་པའི་ད་ལྟར་བར་འཛོག་པ་བྱེ་སྐྱེལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པས་འདས་པའི་ད་ལྟ་
 བ་འདས་པའི་རང་དུས་ལ་བཞག་པ་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། ཡིག་ཆར་སྟོས་ས་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྷ་ཕྱི་བར་

གསུམ་དུ་འབྱུང་ཚུལ་ལ་སྟོན་ནས་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་རྒྱུད་ལྡན་
གར་གཏོགས་ས་ཡིས་བཟུས། །ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཟག་བཅས་བསྒྲིག་པ་གཞན། །འདྲོད་
ཁམས་ས་འཕྲོས་ཀྱིས་གཏོང་ཐུངས་ལས་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་འདྲོད་པ་སྟགས་
ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྟེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྟོན་
མ་ཐོབ་པ་ཡང་ས་དེར་གཏོགས་པར་འཛོག་དགོས་པས། ས་དེས་བཟུས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་མ་
ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་གཞན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དོ། མ་ཐོབ་
པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་རྟོགས་པའི་རྒྱས་གཏོང་། ས་དགའི་མ་
ཐོབ་པ་ནི་དེ་དང་དེར་འཕྲོས་པའི་རྒྱས་གཏོང་སྟེ། དཔེར་ན་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདྲོད་
ཁམས་སུ་ས་འཕྲོས་པ་སྟེ་འདྲོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པས་གཏོང་བ་ལས་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་སྤང་
དགོས་པ་མིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་སྟོན་ལས་འབྱུ་སྟགས་གཙང་། །ཐ་དད་མིན་སྤྱིའི་
སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཙམ། །བྱེ་བྲག་ཐ་དད་སྐལ་མཉམ་ལྟ་མི་སྟགས། །སྐལ་མཉམ་
སྤྱི་ནི་སྟོ་མཐུན་འབྱུག་པའི་རྒྱུར། །སྤྱི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་མི་འདྲོད་འབྱུ་སྟེ་དབྱུང་། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། རྩ་བར། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འབྱུ་བ་འོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་སྟོན་པས། གོ་ནས་ཀྱི་འབྱུ་
སྟགས་སྤྱིའི་དངོས་པོ་དག་ལ་སྐལ་མཉམ་འདྲོད་པ་གཙང་དོ། །ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་
ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་དུ་འབྱུ་བའི་རྩས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་ནི། ལྟ་དང་
མི་སྟགས་པན་ཚུན་འབྱུ་བར་བྱེད་པའི་རྩས་ལྟ་བུ་འོ། །སྐལ་མཉམ་སྤྱིའི་དོན་ནི་དེ་ལ་སྟོ་མཐུན་པར་
འབྱུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སྤྱི་ཕྱིར། རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བའི་རྣམ་པའི་འབྱུག་པའི་གཞན་སེལ་ལུགས་
འདིར་མི་འདྲོད་པ་འབྱུ་སྟེ་དབྱུང་གསུངས། དེས་འབྱུང་འདྲོད་པའི་སྟོ་མས་འབྱུག་ད་ལྟར་ཐོབ། །
སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གཉིས་ལྡན་ལངས་ཆེ་འདས། །སྟེས་ནས་རྒྱུང་འབྱུར་གསུངས་སྤྱིར་
གནས་དེར་མེད། །དེ་ནི་སྤྱི་མར་འདྲོད་པར་སྤྱི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྟོ་མས་འབྱུག་པ་དེས། དགོས་པ་ཅིའི་སྤྱིར་སྟོ་མས་པར་འབྱུག་ཅེ་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་ལ་

ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཐར་བར་འདོད་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དང་
 བོར་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་པའི་ད་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་མེད་པ་ཐོབ་པས་འདས་པ་ཐོབ་པ་
 ཡང་མེད། སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཚུལ་དང་ལྡན་ཚུལ་མི་འདྲ་
 སྟེ། རྟེན་ཚུལ་དུས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལྡན་ཚུལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པན་ཆད་སྒྲིམས་འཇུག་
 ལས་མ་ལངས་པར་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལྡན་ཡིན་ཞིང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལས་
 ལངས་ཆེ་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བའི་ལྟ་དེ། སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲིམ་པའི་གནས་དེར་མེད་ལ། འདྲ་
 ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་ཕྱི་མར་འདོད་པར་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ཞིར་གནས་དོན་དུ་སྤྱིང་ཅེར་
 བརྟེན། །རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཡིས་བྱང་འཕགས་ལྡང་བ་འདོད། །རང་ལྷགས་ཟད་པ་མཐུན་དང་
 དུས་མཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི། ཆོར་འདྲ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 སྒྲིམས་འཇུག་འདི་ལ་ཆེ་འདིར་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་སྤྱིང་ཅེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་སེམས་བྱང་
 མངོན་གྱུར་པ་བཀག་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྒྲོབ་པའི་
 དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་
 འཇུག་བསྐྱེད། དེ་ལས་ལྡང་བའམ་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་མི་
 སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། དང་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོབ་
 པའི་དུས་ན་དེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། སྤྱིང་ཅེའི་གཉེན་པོ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་བར་མ་ཆད་པར་
 བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་དེ་ལྟར་ཟད་པ་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་
 དུ་འགོག་སྒྲིམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆེ་བསོད་ཟད་འཆི་སྤྱི་བཞིའི་གཅིག་བརྒྱུད་དཀའ། །ལྷ་བྱ་སྒྲིས་པས་ལྷག་དང་
 གནས་སོགས་གསུམ། །སྐྱེ་དེའི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་ལ། །སྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་

འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས། །སྐྱེ་ལ་བྱེད་འཇུག་ཐོབ་པས་ཐོབ་པ་བཞིན། །སྐྱེ་བས་བརྒྱད་
ཆར་སྐྱེད་ན་ཡང་། །རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། །མ་འོངས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་
མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟག་ནི་ཆོ་ཡིན། ཞེས་སྟག་ནི་ཕུང་བོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པའི་ཆོ་ལ་འདོད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། ཆོ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་
ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བཞི་གསུངས་པའི་ནང་གི་
ཆོ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་གཅིག་པོ་དེ་བསྐྱོད་པར་དགའ་བ་སྟེ། འཕགས་པ་
ཆོ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཆོ་བསྲིང་བའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས། སྐྱེ་
དང་བོ་ཆོ་ཟད་པ་ནི། ཆོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ། །བསོད་ནམས་ཟད་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་
རྣམ་སྤྲིན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ། །བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་། གཡང་ས་
ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་པས་མདངས་སྟོག་པས་གཞོད་པས་འཆི་བ་དང་། ཆོ་
ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་ཆོ་གཏོང་བ་དག་སོ། །བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དག་སྦྱར་
དང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོ་བསྲིང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་བར་
མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་སྤྲན་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་ཆོ་བསྲིང་དུ་ཡོད་ལ། གདོན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བོའི་
གཞོད་པ་ལ་ནི། རིག་ཐུགས་འཆང་བྲལ་བ་རྣམས་གྱིས་ཆོ་བསྲིང་དུ་ཡོད་གསུངས་སོ། །འདུས་བྱས་
གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྐྱེ་ཆ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་ཆོས་དེ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད་
སྐྱེ་ཆ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞིའི་རྩིས་མཐུན་དང་བཅས་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་མཆན་ཉིད་
བཞི་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་གནས་པའི་གནས་པ་ཆ་བའི་ཆ་བ་མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་སྟེ་རྩིས་མཐུན་
གྱི་མཆན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཆོ་རང་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་སོགས་བརྒྱད་དང་
རང་དང་དགུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་དེའི་གནས་པ་ཆ་བ་མི་རྟག་
པ་སོགས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བ་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་དེའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་། དེའི་ཆ་བའི་ཆ་བ་
དང་། དེའི་འཇིག་པའི་འཇིག་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་སྐྱེད་ལ། དེ་བརྒྱད་པོ་ལ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་འཇུག་
ཅིང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་བཞིན་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་

བ་གཅིག་བྱས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་ན་གནས་པ་འཇིག་པ་བཞི་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ན་བའི་ན་བ་གནས་
པའི་གནས་པ་འཇིག་པའི་འཇིག་པ་སྐྱེ་བརྒྱད་ཆར་སྐྱེད་ན་ཡང་། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཆོགས་པ་ལ་སྟོས་
དགོས་སྐབས། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པ་མིན་ནོ། །

སྐལ་མཉམ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་དང་། །སེམས་ཅན་སྟོན་དང་ལུང་བསྟན་མིན། །
ཆོགས་གསུམ་འབྲེལ་དེའི་སྟེང་དུ། །རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་གཏོགས། །མཆན་
ཉིད་རྣམས་དང་ཐོབ་པ་ལ། །རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་གཉིས། །མ་ཐོབ་སྟོམས་འབྲུག་
རྣམ་སྤྲིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི། མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་
གེའི་ཆོགས་ཏེ་ཆོགས་གསུམ་དང་འབྲེལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་
དུ་གཏོགས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐོབ་པ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་
དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ནི་རྒྱ་མཐུན་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་དེ་བཞི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་
ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་། ཐོབ་པ་གཞན་རྣམས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་
སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་དང་མ་ཐོབ་པ་དག་ནི། རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། མི་ལྡན་པའམ་མ་ཐོབ་པ་ནི་བསགས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་མ་སྐྱེབ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པ་དང་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བན་འདོགས་
རིགས་གནས་རྒྱ་ཡི་དོན། །རྒྱ་བྱུག་མིང་ཙམ་གོང་མས་འདོད། །སྟེར་གོགས་མི་བྱེད་བྱེད་
རྒྱ་སྟེ། །མི་འཆེ་རྒྱལ་བོས་བདེ་བྱས་བཞིན། །མཆིམས་དྲི་ཀ་སྟེ་རུང་ཐུན་དང་ལྷང་། །བྱེད་
རྒྱར་གསུངས་སོ་ཡིག་ཆར་བཀག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དེ་ལ་པན་འདོགས་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པ་ཆོས་དེའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྒོས་པས་བྱེད་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱ་ལ་
རྒྱས་ལྡན་དང་རྒྱས་མེད་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱས་མེད་ཀྱིས་པན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དྲུག་གི་མིང་
ཅིན་གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་ཀྱང་འདོད་དེ། ཀུན་བདུས་དང་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་རྒྱ་དྲུག་
གི་རྣམ་བཞག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྣན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་འདོད་ཀྱང་པན་ཚུན་རྒྱ་འབས་སུ་མི་
འདོད་པ་སོགས་དོན་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དོ། །ཆོས་གང་རུང་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་རང་ལས་
དོན་གཞན་པའི་ཆོས་ཏེ། བྱེད་རྒྱའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གྲོང་བ་རྣམས་རྒྱལ་བོས་ཁྲལ་དམག་ལ་
སོགས་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་བར་མ་བྱས་པ་ལ་བདག་ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །མཆིམས་
རྒྱུ་ལས་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཟུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི། སྐྱེ་
བ་ལ་ནི་གོགས་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྐྱེ་རུང་གི་ཟུན་པ་དང་སྤང་བ་བྱེད་རྒྱར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆའི་མཐའ་དཔྱད་ལས།
དེ་ལ་གཞོད་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟུན་པར་
སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀག་སོ། །

སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཚན་བརྒྱས། །སེམས་རྗེས་འཇུག་སྟེ་སྐྱེ་བཞག་འགག། །
གཅིག་ལ་མིན་ཡང་དུས་ཙམ་གཅིག་། འདི་ཡིས་མི་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་ལྟར། །འབས་དང་རྣམ་
སྒྲིན་རྒྱ་མཐུན་གཅིག་། འདིར་ཡང་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །འབས་བས་བྱེད་དང་བལ་
འབས་བསྐྱས། །སྣན་ཅིག་འབྱུང་དང་འཇུག་ཐོག་འབྱུང་། །དུས་གཞན་འབྱུང་དང་མི་སྐྱེ་
བཞི། །ཡོད་ཕྱིར་བྱེད་འབས་རྣམ་སྒྲིན་དང་། །རྒྱ་མཐུན་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན། །
དགོ་སོགས་གསུམ་ཡང་གཅིག་པ་སྟེ། །མ་སྐྱིབ་སོགས་ཀྱང་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ནི། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་དེ་

ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་ནི། རྒྱ་བརྩམས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་
སློན་པ་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་དང་རྣམ་སྤྲོད་དང་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཞུན་
གསུམ་སྟེ་བརྩ་བོ་དེ་དག་དང་ཅིག་ཅར་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་སེམས་དང་མཚན་ཉིད་སྟེ་
ཆ་གནས་པ་འགག་པ་བཞི་དུས་གཅིག་པ་ལ་དུས་ཀྱི་སློན་པ་བཞི་ཟེར། རྣམ་འདིར་བསྐྱུས་དོན་ནི་སྟེ་
གནས་འགག་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་མིན་ཡང་། དུས་རྒྱུ་ཚམ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་བཞག་ལ། འདི་
ཡིས་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱུ་བར་གསུངས་ཏེ། མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཚམ་མ་
གཏོགས་སྟེ་གནས་འཇིག་པ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ། འབྲས་བུ་ཞེས་པས་སྟེས་བུ་བྱེད་འབྲས་
དང་བལ་འབྲས་གཉིས་དང་། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །འདིར་ཡང་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྟེས་པས་ནི་སྟེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བལ་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱུ་བར་གསུངས། སྟེས་བུ་
བྱེད་འབྲས་དེ། རྣམ་སྤྲོད་དང་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་བྱུར་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟེས་
བུ་བྱེད་འབྲས་བཞི་ཡོད་དེ། སྟེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་
བ་དང་། དུས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྟེ་བའི་བལ་འབྲས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་
བྱེད་འབྲས་དེ་རྣམ་སྤྲོད་དང་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བཞུན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་
དང་རྗེས་འཇུག་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཞུན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་ཡིན་པར་གཅིག་དགོས་ལ།
མ་སྟོབ་ལུང་མ་བཞུན་སོགས་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
དུས་ལས་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་ལས་གསུམ་དང་། དགེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་བརྩམས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པའི་མ་སྟོབ་སེམས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་བྱུང་མཚན་ཉིད་བཅས་ལྡན་བརྩ། །རང་
གི་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི། །རྗེས་མཐུན་བཞིར་བཅས་ང་བརྟུང་སྟེད། །ཆོར་ལ་ལྟན་
ཅིག་བྱེད་པའི་སྟེན། །ང་བཞིས་བྱེད་དེ་རྗེས་མཐུན་བཞིས། །དཛོས་སུ་མི་བྱས་ཉིད་བཟན་

ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་སྐྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དང་མོས་ལ་སོགས་པར་སྐྱར་བར་བུའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་དབང་བོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱིས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཐོབ་པའི་དུས་དང་རང་
 དང་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་དང་། དབང་བོ་མཉམ་པ་དང་། རྒྱའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་མཉམ་པ་སྟེ་ཁྱད་
 པར་ཅན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལས་དམན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་གསུངས། ཟག་མེད་རྣམས་ནི་ས་དེ་
 དག་གི་སྐྱོད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་སྐབས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ཕྱིར། རང་གི་ས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
 སོ། །ཟག་བཅས་རྣམས་རང་ས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རང་སའི་རང་དང་མཉམ་པ་དང་རང་གི་རིས་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་ལྷ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐལ་
 མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བར་འདོད། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་
 རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ལྷ་སྐྱོས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་དུས་གཉིས་
 པ་ཅན་ཡིན་ལ། གཞན་མ་འོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་མ་བཤད་ལོ། ཞེས་
 བྱེ་སྐྱས་འདོད་དོ། བྱེད་རྒྱ་ལ་དུས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་རང་ཉིད་
 དུས་བལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་བྱུ་ན་བྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདྲོ་ཐེ་བ་དང་བྱེ་སྐྱས་གཉིས། །འགོག་བདེན་བལ་འབྲས་བྱེད་འབྲས་དང་། །མེད་
 དགག་ཡིན་མིན་ཚྭ་ཚུལ་མང་། །དཔེ་སྟོན་མ་བྱས་དམིགས་སྐྱེན་མིན་ཏེ་མདོར། །རྣམ་
 ཤེས་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། །སྐྱེན་གང་ཡིན་དེ་དག་ཀྱང་མི་ཏྲག་ན། །གསུངས་ཟེར་
 བྱེ་སྐྱས་སྐྱོད་པའི་གསུངས་ཕྱིར་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདྲོ་ཐེ་བ་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཉིས།
 འགོག་བདེན་དེ་བལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་སུ་འདོད་མི་འདོད་དང་། མེད་དགག་ཡིན་མིན་ཚྭ་
 ཚུལ་མང་སྟེ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདྲོ་ཐེ་བ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་དམིགས་སྐྱེན་
 ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། །སྐྱེན་གང་དག་ཡིན་
 པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་སུང་བོ་ལྷ་ག་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། བྱེ་
 སྐྱས་མ་བྱས་སྟེ། རྒྱ་གང་དག་གཟུགས་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་དེ་མི་ཏྲག་ཅེས་གསུངས་པས་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་

216

གསུངས། །འོ་ན་འགོག་བདེན་འདིར་མི་རུང་། །མ་སྐྱེས་ཕྱིར་ཟེར་གང་སྤེལ་ལས། །ཐོབ་
ལ་སྐྱེས་པའི་སྐྱར་གདགས་གསུངས། །རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས་དེ་ཡིན་ཡང་། །རྟག་ཕྱིར་འདིར་
ནི་མ་བཤད་གསུངས། །གང་སྤེལ་བཤད་པ་གཞུང་དང་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གང་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་སུ། རྒྱ་གང་གི་མཐུ་ལས་གང་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དུ་གསུངས་པས། འོ་ན་འགོག་བདེན་དངོས་སུ་བཤད་ཅེས་ཟེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་
སྤྱི་མི་ཐོབ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན། གང་སྤེལ་ལས། ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་གདགས་རུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ངའི་འོ་ན་སྐྱེས་ཞེས་པ་བཞིན་འོ་གསུངས། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
འགོག་པ་ཡང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། རྟག་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱ་སྟོབས་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། །མཐའ་
དབྱེད་ལས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་སྐྱར་ན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་མི་འགལ་ཁིང་སྟོན་དུ་མ་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡང་དངོས་བསྟན་ཡིན་པས་གང་སྤེལ་དང་མཐུན།
རྒྱ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཞེས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་སྐྱས་
ཟེན་དུ་མ་བཤད་ཅེས་བཤད་ན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲེལ་པར་གསུངས། འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་སོ་སོར་འདོད་ན། གང་སྤེལ་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་སྤང་སྟེ། ལུང་
རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ལ། རྩ་བའི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ལྡ་ཡིས་
འཛིན། །འཛིན་པ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་ལྟན་དོན། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན། །ཁ་ཅིག་
འབྲས་བུའི་མཚན་མས་འཛིན་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གྱི་སྐབས་རྒྱ་དུག་
ལས་རྒྱ་གང་གིས་དུས་གང་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྡ་བོད་ལྟ་བ་
ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་
ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ཡང་ན་འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་འབྲས་བུའི་
མཚན་མས་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་ཟེར་རོ། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བུ་བའི་དོན་ལོ། །ཞེས་མཚན་མས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །

ལྷན་མཚུངས་གཉིས་ཀྱིས་ད་ལྟར་འབྲིན། །གཉིས་ཀྱིས་འདས་དང་ད་ལྟར་ཏེ། །སྐལ་
མཉམ་ཀྱན་འཁྲོ་དག་ལྷན་བཟུས། །རྣམ་སྤྲིན་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲིན། །སྐལ་མཉམ་
འབས་བྱ་འབྲིན་འཛིན་ལ། །དམིགས་མེད་དགོ་དང་མི་དགོ་སྤྱིབ། །མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བཟུན་
བཞི་དང་། །དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱང་དགོ་སྤྱིགས་བཞིར། །བཞི་བཞི་བྱས་པས་རེ་བཞི་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབས་བྱ་རྩི་ལྟར་འབྲིན་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་
རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས། འབས་བྱ་འཛིན་འབྲིན་དུས་མཉམ་པས་འབས་བྱ་ད་ལྟར་བ་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །འབས་བྱ་འཛིན་པ་ནི་འབས་བྱ་སྤྱིད་པའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་འབས་བྱ་དངོས་སུ་
སྤྱིད་པའོ། །ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་དང་འདས་པའི་རྒྱས་འབས་བྱ་འབྲིན་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འཁྲོའི་རྒྱ་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚད་པར་འབས་བྱ་སྤྱིད་ན་ད་ལྟར་བ་དང་། བར་ཚད་
པའི་འབས་བྱ་སྤྱིད་ན་འདས་པ་འབྲིན་ཞིང་། མ་འོངས་པའི་འབས་བྱ་འབྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་
ཅ་བར། ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག་ཅིས་པའི་དག་སྤྱིས་བཟུས་པ་སྟེ། གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་
དག་གིས་ཞེས་འདོན་པར་བྱའོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་བྱ་ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབས་བྱ་འབྲིན་པར་
འགྱུར་རོ། །འདིར་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབས་བྱ་འཛིན་འབྲིན་ལ་སྟུ་བཞི་ཚན་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དམིགས་
མེད་གྱི་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། སྤྱིབ་ལུང་མ་བཟུན་དང་། མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བཟུན་བཞི་དང་།
དམིགས་བཅས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དགོ་བ། མི་དགོ་བ། སྤྱིབ་ལུང་མ་བཟུན་མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བཟུན་
བཞི་ལ་སྟུ་བཞི་སྟུར་བ་བཞི་དང་བརྒྱད། དེ་ལྟར་བརྒྱད་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་སྟུ་བཞི་བཞི་བྱས་པས་
དུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡོད་དོ། །སྟུ་ཅི་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་སྤྱིགས་སུ་གསལ་བས་སྤྲོམ་འདིར་བཞོད་མེད་དོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། །རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་ལ་ཀྱན་འཁྲོ་མ་གཏོགས་
ཏེ། །གཞན་རྣམས་ཀྱན་འཁྲོ་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་ཆར་དང་། །ཟུག་མེད་དང་བོར་དེ་གཉིས་
སྐལ་མཉམ་ཡང་། །དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དབང་བྱས་ཀྱི། །གཟུགས་ཀྱིས་བཟུས་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྱིགས་བཞིར། །མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་སྤྱར་བཞིན་
སྟུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་དུ་ལས་སྤྱོད་པ་བཤད་པར། བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་

དང་། རྣམ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དང་། ཟག་མེད་དང་བོ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མའི་འདུས་བྱས་དང་བཞི་
 ཡོད་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་གཞན་ལྷ་ལས་བྱུང་ཡང་། རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མེད་
 དེ། རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལྷང་མ་བསྟན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ནི་གཞན་ལྷ་
 ལས་བྱུང་ཡང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་
 ལྷ་ལས་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་རྣམ་སྒྲིལ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་ཟག་མེད་
 དང་བོ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀུན་ནི་གཞན་བཞི་ལས་བྱུང་ཡང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་རྣམ་
 སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་དེ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་རྣམ་
 སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བྱེད་རྒྱ་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་
 རྒྱ་གསུམ་ལས་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཞི་བོ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་སུ་མ་བཤད་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་ཐོམ་མེན་དང་། དབང་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ལྷ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷན་མེན་སོགས། བྱེད་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་
 ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྒྲིལ་ཏེ། མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷར་བཞིན་དུ་
 སྒྱུར་བར་བྱའོ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཅིག་རྒྱས་བསྐྱུས་ལྷང་ཁམས་བཞིན། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་ལྷ་
 བོ་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འབྲས་འབྲུ་ཕྱིར། །བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་རིགས་འབྲས་མིན། །
 བརྒྱད་རྒྱ་ཡང་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡོ། །ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 འབྲུ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་ལྷོད་། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་
 རྣམ་གངས་ཡིན་ཀྱང་། སོ་སོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྒྲིད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆ་
 རས་རྒྱ་བསྟན། འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆ་རས་རྒྱུན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་
 རས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱུས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གནས་དང་བོར་ལྷང་ཁམས་
 སྒྲིལ་མཆོད་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ལྷ་བོ་ཅི་
 རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲིལ་

ན་རེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རིགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར། རིགས་མི་འདྲ་བས་
བར་ཆོད་ཀྱང་སྦྱོར་མེད་ལ། རིགས་འདྲ་བས་བར་མ་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཉན་མོངས་
ཅན་གྱི་སེམས་དང་དགེ་སེམས་དང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོ།
ཉན་མོངས་ཅན་ལྷན་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འདོད་ཟེར་བས། བརྒྱད་
རྒྱུ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལོ། །ལྷན་མའི་ཉན་མོངས་དེ་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པའི་ཉན་
མོངས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཟེར་བ་འདྲ་བས། སྦྲོལ་དཔོན་གྱིས་སྦྱོར་བཙོན་དེ་རང་ལྷགས་
སུ་མི་བཞེད་དོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་སུ་བཞི་སྟེ། །འབྲུག་
སེམས་ལྷན་སྦྱོར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན། །འབྲུག་སེམས་འགོག་སྦྲོལ་དང་བོའི་མཚུངས་
ནི་མིན། །གཉིས་ཡིན་འབྲུག་སེམས་སྦྲོལ་འབྲུག་སེམས་དང་བོ། །གཉིས་མིན་འབྲུག་
སེམས་སྦྲོལ་འབྲུག་གཉིས་པ་འོ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་གསུམ་པ་གཟུང་བར་དཀའ། །
ཞིབ་ཆར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐག་སྦྱོར་བས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ལ་སུ་བཞི་ཡོད་དེ། །འགོག་པའི་སྦྲོལ་པར་འབྲུག་སེམས་དེ་ལྷན་
སྦྱོར་སྦྱེ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྦྲོལ་པར་
འབྲུག་སེམས་དེ་སྦྲོལ་འབྲུག་སྤྱད་ཅིག་དང་བོའི་སྦྱོར་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་དེའི་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། སྦྲོལ་པར་འབྲུག་སེམས་དེ་སྦྲོལ་འབྲུག་
གི་སེམས་དང་བོ་ལྷ་བྱ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྦྲོལ་པར་འབྲུག་སེམས་དང་འགོག་སྦྲོལ་སྤྱད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལྷ་བྱའོ། །འགོག་སྦྲོལ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུ་གསུམ་པ་འབྲུག་སེམས་
དང་སྦྲོལ་འབྲུག་སྤྱད་ཅིག་དང་བོ་ལྷ་བྱ་གཟུང་བའམ་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ་སྦྲོལ་འབྲུག་སྤྱད་
ཅིག་དང་བོ་སེམས་མེད་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཆོ་འབྲུག་སེམས་དང་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག་པ་ཟེར་ཡང་དུང་མཐའ་ཆོད་མེད་དོ། །གཞན་ལས་སྟག་པའི་ཕྱིར་ན་བདག་རྒྱུན་
ནོ། །སྟག་མཚུངས་འགག་དང་ད་ལྟར་ལ་བྱེད་ཅིང་། །རྣམ་སྒྲིབ་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འཁོ་སྦྱོར་

ལ་ལོ། རྟེན་མ་ཐག་དང་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་པོ་ལ། རྒྱལ་ཡིས་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་པོ་བསྐྲུག་སྟེ་
 རྒྱུར། རྟེན་གསུངས་ཏེ། བདག་པོའི་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་ལས་ཐ་དད་པའི་འདུས་
 བྱས་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་
 གཞི་ནི་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་དེ་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་པོའི་རྒྱུན་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་པ་ཡིན་པས་སམ་རྒྱུན་ཅན་འབྲས་བུ་ལྷག་པ་སྟེ་མང་བོའི་རྒྱུན་
 ཡིན་པས་ན་དེ་ལྷར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལྷའི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 ལྷན་མཚུངས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་ད་ལྷར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། རྣམ་
 སྒྲིན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་གསུམ་གྱིས་ནི་སྐྱེ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། རྒྱ་
 རྒྱུན་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་དག་ནི་ལྷར་བཤད་པ་དེ་ལས་བསྐྲུག་སྟེ་
 འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྷར་བ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་བྱེད། བདག་རྒྱུན་ནི་གནས་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ལ་རྒྱུན་བཞི་འགོག་ལ་
 དམིགས་མ་གཏོགས། རྟེན་མ་ལ་རྒྱ་བདག་གཉིས་སོ་དབང་ཕྱག་གཙོ། རྒྱལ་དངོས་དུས་
 མིན་རིམ་སོགས་རིམ་སོགས་ཕྱིར། རྟེན་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་དུ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞིག་བསྐྱེད་
 པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་
 རྒྱུན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱ་རྩལ་བ་རྣམས་ན་
 རེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུན་བཞི་ཅི་རིགས་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དབང་ཕྱག་ཉག་པ་དང་
 སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་གཙོ་བོ་ཉག་པ་གཅིག་བྱ་དང་། དུས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱལ་ཕན་ཉག་པ་
 གང་རུང་རེ་ལས་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་སྟོན་བཅུད་
 རྩ་ཕྱིར་བྱུང་བ་འདི་རྣམས་དབང་ཕྱག་ཉག་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་གྱིས་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་འབྱུང་ལ་ལྷན་ཅིག་

སྐལ་མཉམ་གཉིས། །འབྱུང་འཁྱར་ལ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ལྡ་བྱེད་དེ། །སྦྱེ་གནས་རྟེན་སྟོན་འཕེལ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །ཐར་མེད་སྦྱེད་དང་འཕེལ་འབྲིབ་རྩེས་འབྲུ་ཚྭ་གྲག །རི་མོས་ཅིག་གཞི་
འབྲུ་དང་རྒྱན་གནས་བྱེད། །འཕེལ་བར་བྱེད་ཕྱིར་རྩེ་རྩེ་སྐད་རང་ཉིད་ཀྱི། །འབྲེལ་བར་སྦྱེད་
ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། །སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཞན་དང་འབྱུང་འཁྱར་གྱི་རྟེན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་དང་། འབྱུང་
འཁྱར་གྱིས་འབྱུང་འཁྱར་གཞན་དང་འབྱུང་བའི་རྟེན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་བོ།
འབྱུང་བས་རང་འབྲས་འབྱུང་བ་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་
བྱེད་དེ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རང་གི་རིགས་འབྲ་
ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་
རྣམས་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་ལྡ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། འབྱུང་བས་འབྱུང་འཁྱར་གྱི་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བྱེད། རྟེན་པའི་རྒྱ་
ཡང་བྱེད། གནས་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད། སྟོན་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད། འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་
བོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་འབྱུང་འཁྱར་ཐར་མེད་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་འཁྱར་
དེ་འབྱུང་བ་འཕེལ་འབྲིབ་གྱི་རྩེས་སུ་འགོ་ཚུགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་འཁྱར་དེ་
འབྱུང་བ་དོན་གཞན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་རི་མོ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བས་
འབྱུང་འཁྱར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྡ་བ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བས་འབྱུང་འཁྱར་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་རང་འབྲེལ་ལས། འཕེལ་བར་སྦྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་
གནས་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྱུང་འཁྱར་པན་ཚུན་
ལྷན་ཅིག་སྐལ་མཉམ་དང་། །རྣམ་སྦྱིན་གསུམ་མོ་འབྱུང་ལ་རྣམ་སྦྱིན་གཅིག །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། འབྱུང་འཁྱར་གྱིས་འབྱུང་འཁྱར་གཞན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་རྣམ་
སྦྱིན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་པ་དང་ཚོགས་པ་
གཅིག་པ་རྣམས་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད། འབྱུང་འཁྱར་ལྡ་མས་འབྱུང་འཁྱར་ཕྱི་མའི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད། ཚོ་འདིའི་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཚོ་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྦྱིན་སྦྱོར་གྱི་མིག་

ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའོ།།

གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བཙུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ། བཙུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གསར་དུ་རྟེན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། བཙུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་སྐྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་དེ་ལ་རྩ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཙུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡིད་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་། སྒྲིབ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་དང་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དག་ན་མི་དགོ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གསུམ་གསུམ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་། མི་སྒྲིབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་བཙུ་གཉིས་ཡོད། གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། ཆོག་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། སེམས་བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་སེམས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲོམ་འདིར་བསྐྱུས་པ། ཆེ་འཕ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེ། །ས་མཚུངས་ཆེ་དང་ཉིང་མཚམས་རྒྱར་བའི་ཆེ། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཆེ་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ། །སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ། །སྤྱལ་ལ་འཇུག་ཆེ་སྤྱལ་ལས་ལྡང་ཆེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཆེ་འཕ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་པ་ནི། རིགས་རྒྱན་གྱི་ཆོ། ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ། ཉིང་མཚམས་རྒྱར་བའི་ཆོ། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། སྒྲོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ། སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོ། སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། སྤྱལ་བ་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རིགས་འདྲ་སྤྱུ་མ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རིགས་མི་འདྲ་ཡང་ས་གཅིག་པའི་སེམས་གཞན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་ཤི་བ་ན་སྒྲེ་བའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། འོག་མའི་དགོ་སེམས་

ལས་གོང་མའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ནི། གོང་མའི་དགེ་
སེམས་ལས་འོག་མའི་དགེ་སེམས་ཟག་བཅས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་བ་ནི། གོང་མའི་
སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་ལས་འོག་མའི་དགེ་སེམས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་བ་ནི།
གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་བ་ནི། འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་
དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་སེམས་དགེ་ལས་རྒྱུན་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་བཞི། །
ཐོབ་ཟིན་སློབ་དང་མི་སློབ་ཟག་མེད་གཉིས། །ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཆེ་འདོད་དགེ་སྐྱེས་
ཐོབ་ལས། །གོང་མའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་འདོད་དགེ་སྦྱར་བྱུང་ལས། །གཟུགས་དགེ་སྦྱར་བྱུང་རྩ་
མི་སྦྱགས་མེད་ཉིད་ཟེར། །ལ་ལ་བྱད་པར་ཅན་འདོད་དབྱུངས་སྦྱགས་ནི། །ཐོད་ཆལ་ཆེ་
ན་གཉིས་བཤང་འབྱུང་རྩ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ལ་སྦྱི་
དོན་དང་ཚིག་དོན་གཉིས་བྱས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་འདིར་གསུངས་པ་ནི། འདོད་པའི་སེམས་ལས་
སེམས་དགུ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཆེ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ། རང་སའི་སེམས་
བཞི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་
དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མ་བཟུན་དང་འདོད་པའི་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ལྟ་དུ་མ་བཟུན་པ་དང་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་ཟིན་སློབ་དང་མི་སློབ་ཀྱི་ཟག་མེད་
གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྦྱར་བྱུང་གི་མཇུག་དུ། སློབ་པའི་སེམས་ཟག་
མེད་དང་། མི་སློབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་
འདོད་པའི་དགེ་སེམས་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་
སྟེ། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མ་བཟུན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ལས་བསམ་
གཏན་དང་བོའི་དགེ་སེམས་ཉིང་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་གི་སྦྱར་བྱུང་གཅིག་བུ་དེ་

འབྲུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ་མི་སྡུག་མེད་པ་ཁོ་ན་ཟེར། གཞན་དག་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཡང་ཟེར། ལ་ལ་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འདོད། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ།
 ཐོད་ཀླུ་གྱི་ཆོ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའང་འབྲུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། གཞུགས་མེད་དགེ་མིན་
 བཞི་ཡིས་རིང་ཕྱིར་ཏེ། །གཞུགས་ལ་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་མངོན་བྱེད་ཀྱང་། །གཞུགས་
 མེད་གང་ཡང་མི་རྒྱས་རྟེན་གྱིས་རིང་། །འདོད་ལ་རགས་པར་འང་མི་ལྟ་རྒྱས་པས་རིང་། །
 འདོད་ལ་མི་དམིགས་ཕྱིར་ན་དམིགས་པས་རིང་། །འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་གཉེན་
 པོས་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འབྲུང་
 བ་མེད་དེ། འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་གཉིས་རྟེན་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་
 བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གཞུགས་
 མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་རྟེན་གྱིས་རིང་
 བ་དང་། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་གཞུགས་ལ་ཞི་བའི་རྒྱས་པར་
 ལྟ་བ་ལྟར། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་ལྟ་བས་རྒྱས་པས་རིང་བ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 སེམས་དེས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པས་རིང་བ་དང་། གཞུགས་ཁམས་བཞིན་
 དུ་གཞུགས་མེད་པ་དག་གིས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་པས་གཉེན་པོས་རིང་བ་དང་བཞི་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དགེ་དེ་རྒྱན་སའི་བཞི་དང་སྟོམས་འབྱུག་ལས། །ལྡང་ཆོ་ཟག་མེད་གཉིས་དང་
 གཞུགས་ཀྱི་དགེ། །སྦྱར་བྱུང་ངོ་དེ་ཆོ་སྒྲུས་ཐོབ་འབྱུག་མི་མེད། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟེར་
 གཞུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་མཆོག་ཕྱིར་རོ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དེ་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་
 སའི་བཞི་དང་། སྟོམས་འབྱུག་ལས་ལྡང་ཆོ་ཟག་མེད་གཉིས་དང་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྦྱར་བྱུང་
 འབྲུང་ངོ་། །དེའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྦྱོར་ཐོབ་འབྲུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་སེམས་ལས་ཏེ། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་

མའི་དགོ་སེམས་བཟང་ལྟ་བུ། དེ་ལས་འདོད་པའི་དགོ་སེམས་བྱང་བ་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཀྱི་སློབ་ལས་འབྲུང་བའི་དགོ་འདོད་པར། ། མ་ངེས་རང་རང་འོག་མས་བཟུན་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འོག་མ་དག་ལ་ཅི་རིགས་སྤྱད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་སློབ་པ་ལས་བྱང་བའི་དགོ་བ་ནི། འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་བྱང་བར་མ་ངེས་ཏེ། སྤྱལ་སེམས་དེ་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་ལས་འབྲུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་རང་འོག་མས་བཟུན་ཕྱིར་ཏེ་རང་རང་གིས་འོག་མ་འབྲུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རང་རང་གི་ས་འོག་མ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྤྱད་བར་བྱའོ། །

མི་དགོ་རྒྱན་སའི་བཞི་དང་མཆམས་སྦྱར་ཆེ། །གོང་མའི་རྒྱག་ལས་འབྲུང་རྩ་རང་ལས་བཞི། །སློབ་པ་བརྒྱལ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་དེ་ལས་བཞི། །མ་སློབ་བཞི་དང་སྤྱལ་ཆེ་གཞུགས་དགོ་ལས། །དེ་ལས་བཞི་དང་གོང་སྦྱེས་ཉན་མོངས་གཉིས། །སྤྱལ་ལས་ལྔ་ཆེ་གཞུགས་དགོ་བདུན་འབྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགོ་བ་ནི་བརྒྱལ་ལས་བཞི་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་དང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆོ། གོང་མའི་རྒྱག་ལས་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགོ་བ་རང་ལས་བཞི་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་འབྲུང་རོ། །འདོད་པའི་སློབ་ལྷང་མ་བཟུན་སེམས་བརྒྱལ་ས་སྦྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་སེམས་བཞི་འབྲུང་བ་རྣམས་མི་དགོ་བ་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཅ་བར། བསྐྱེབས་དེ་བཞིན། ཞེས་གསུངས། འདོད་པའི་མ་སློབ་ལྷང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དེ། སེམས་ལྗེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རང་སའི་བཞི་དང་སྤྱལ་བ་ལ་འབྲུག་པའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་ལས་འབྲུང་བ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་སེམས་བདུན་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་བཞི་དང་། ལམས་གོང་གང་རུང་སྦྱེས་པའི་ཆོ་གོང་གི་ཉན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྤྱལ་ལྷང་གི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་དང་བདུན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་དགོ་རྒྱན་སའི་གསུམ་དང་ལྔ་བའི་ཆོ། །འདོད་དགོ་སྤྱལ་ལ་འབྲུག་ཆེ་འདོད་མ་སློབ། །མཆམས་སྦྱར་འདོད་ཉན་གཉིས་དང་གོང་མའི་སློབ། །སྦྱོམས་འབྲུག་གཞུགས་མེད་དགོ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། །འབྲུང་རོ་མེད་ཀྱི། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་ན་དགེ་སེམས་ལས་སེམས་
བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ལྷང་བའི་ཆོ་འདོད་
པའི་དགེ་བ་དང་། སྤྱལ་འཇུག་གི་ཆོ་འདོད་པའི་མ་སྐྱབ་པའི་སེམས་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་
ཆོ་འདོད་པའི་མེ་དགེ་བའི་སེམས་དང་། དེའི་སྐྱབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་ཏེ་འདོད་ཉོན་གཉིས་
དང་། གོང་མའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དང་། རྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཅིག་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །"རང་གསུམ་འཇུག་ཆོ་འདོད་དགེ་དང་། །ལྷང་ཆོ་ཟག་མེད་གཉིས་
དང་གཟུགས་མེད་དགེ། །སྤྱལ་ལས་ལྷང་ཆོ་འདོད་པའི་མ་སྐྱབ་དང་། །ལྷར་བཞིན་གཟུང་
ཆོ་གོང་མའི་སྐྱབ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དེ་སེམས་དགུའི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་རང་སའི་གསུམ་དང་། རྟོམས་འཇུག་གི་
ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དང་། ལྷང་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྤྱལ་བ་ལས་
ལྷང་ཆོ་འདོད་པའི་མ་སྐྱབ་པ་དང་། ལྷར་བཟད་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུང་ཆོ་གོང་མ་སྟེ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །

སྐྱབ་པ་རྒྱ་སའི་གསུམ་དང་མཚམས་སྦྱར་ཆོ། །གཟུགས་མེད་གསུམ་དང་འདོད་
པའི་མ་སྐྱབ་དགེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དེ། སེམས་བརྒྱད་
ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཆོ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གསུམ་དང་། འདོད་པའི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དང་། འདོད་པའི་
དགེ་སེམས་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན་གསུངས་ཕྱིར། །དེ་
ལས་གསུམ་དང་སྦྱར་ཆོ་འདོད་ཉོན་གཉིས། །གཟུང་ཆོ་འོག་དགེ་འབྱུང་ཞིང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་གོང་མའི་སེམས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སེམས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རང་དང་ས་མཚུངས་པའི་

228

གཉིས་དང་བདུན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གསུམ་དང་སྟུང་ཆེ་འདྲི་ཉན་གཉིས། །གཟུགས་
 གྱི་སྒྲིབ་པའི་གཟུང་ཆེ་གཟུགས་དགེ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་
 བཟུན་གྱི་སེམས་ལས་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྟུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་སའི་གསུམ་
 དང་། ཉིང་མཚམས་སྟུང་བའི་ཆེ་འདྲི་ཉན་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཏེ་
 གསུམ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཅིག་སྟེ་བདུན་འབྱུང་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་དགེ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ལ། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་གཉིས་ལ་
 མཐུན་པར་སྟུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལས། སེམས་ལྔ་འབྱུང་སྟེ། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ལྔ་འབྱུང་བ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ལ་སྟུང་
 དགོས་སོ། །

བརྩ་གཉིས་ཉི་ཤུར་བྱེ་ཆུལ་གཞུང་ཉིད་གསལ། །གཟུགས་ན་བཟོ་མེད་ཀྱན་རྒྱལ་གས་
 གོས་བཅས་ཕྱིར། །ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ཁམས་གང་ན། །ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་ཡོད་ཤེས་
 དང་འཆི་སེམས་ཀྱང་། །དགེ་བས་བྱེད་ཆེ་འང་འཆི་སེམས་མི་གསལ་ཕྱིར། །སྦྱེས་ཐོབ་
 ཁོ་ནས་བྱེད་དང་མ་སྒྲིབ་པས། །བྱེད་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་སྟོང་ལམ་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་། །བཟོ་དང་
 སྟུལ་སེམས་གསལ་ཕྱིར་མི་བྱེད་དང་། །འདྲི་ལས་གཞན་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་ཕྱིར། །
 འབྲུག་ལྗང་སྟུང་བྱུང་ཁོ་ནས་བྱེད་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྩ་གཉིས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་
 རི། གཞུང་ཉིད་དེ་ཙམ་འབྲེལ་ཀྱན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་འདི་ལྟར། སྤར་བཤད་པའི་སེམས་བརྩ་གཉིས་
 སོ་དེ་སེམས་ཉི་ཤུར་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། སྟུང་བྱུང་
 གི་དགེ་བའི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སེམས་དུག་དང་། འདྲི་པ་ན་ལུང་དུ་མ་བཟུན་པའི་
 སེམས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་སེམས་དང་། སྟོང་ལམ་པའི་སེམས་དང་། བཟོ་བའི་གནས་ཀྱི་སེམས་དང་།
 སྟུལ་བའི་སེམས་དང་བཅས་འདྲི་པའི་སེམས་བཞི་དང་། གཟུགས་ཁམས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའི་
 རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས། སྟོང་ལམ་པ། སྟུལ་སེམས་ཏེ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་གསུམ་དང་། ཁམས་

གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་གསུམ་དང་། འདྲོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་། གཟུགས་
མེད་ན་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་བྱ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་ཏེ་
ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉི་ཤུ་ལས་བཅུ་གཉིས་བྱའ་ཆེ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་སེམས་
མེད་ཅིང་། ཉི་ཤུར་མ་འདུས་པའི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། ཁྲིས་སོགས་དང་། སྤྲར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། ཁྲིས་
སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བཟུན་པའི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་ན་བཟོ་མེད་དེ། ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་ཤིང་། གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་ལས་གྱི་དབང་
གིས་སྒྱེ་ལ་སྒྱེས་བསམ་བཟོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུར་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡོད་ཤེས་པ་དང་། དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་ཆོ་འཆི་
སེམས་མི་གསལ་ཕྱིར། སྒྱེས་ཐོབ་ཁོ་ནས་བྱེད་གྱི་སྦྱར་བྱུང་མ་ཡིན་ཕྱིར། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བཟུན་གྱིས་
འཆི་སེམས་བྱེད་ཆོ་རྣམ་སྒྲིན་སྒྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་། བཟོའི་གནས་དང་སྤྱུལ་སེམས་
གཉིས་གསལ་བའི་ཕྱིར་འཆི་སེམས་མི་བྱེད་དེ། འཆི་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་པ་ལས་གཞན་
ལ་སྒྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཟུང་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ནས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། འདྲོད་
པའི་སྒྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉི་ཤུར་བྱས་སོ། །ཤེས་པ་མེད་
ཤེས་པ་སྒྱེས་ཆེ་དགེ་ཉན་གཉིས། །འདྲོད་ཤེས་པ་སྤྱུལ་སེམས་གཉིས་རྟེན་ཉམས་ཆེ་
གཉིས། །ཤེས་པ་མེད་ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་དེ་དང་སྦྱོབ། །ཤེས་པ་སྒྱེས་དགེ་མཛན་
ལྟར་ཆེ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་དུ། །རྟེན་མིན་སྤྱུལ་སེམས་གཉིས་དང་རང་ཉིད་དོ། །སྦྱོབ་མཛན་
ལྟར་ལ་བཞེས་མིན་རང་ཉིད་དང་། །སྤྱུལ་སེམས་གཉིས་དང་ཤེས་པ་མེད་དགེ་བ་འོ། །སྦྱོབ་
པ་འཕགས་པ་ཡིན་པ་འདིར་ཡང་བཤད། །ལྟག་མ་བྱུག་ཆེ་རང་རང་གཅིག་བྱ་རྟེན། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། རྟེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདྲོད་པར་སྒྱེས་པའི་ཆོ་
འདྲོད་པའི་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། དགེ་བ་སྒྱེས་ཐོབ་དང་། འདྲོད་པའི་ཉན་མོངས་

ཀྱིས་དག་བཅོམ་ཉམས་ཆོ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། སློབ་
 སེམས་གཅིག་སྟེ་དུག་རྟེན། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 སེམས་དང་། དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་སྟེ་དགོ་ཉོན་གཉིས་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དག་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་།
 སློབ་པའི་སེམས་ཏེ་དུག་གསར་དུ་རྟེན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་འབྲས་
 བྱ་ལས་མཉམ་པའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་། སློབ་པའི་སེམས་གཉིས་
 གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགོ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དག་ལ་སེམས་
 གསུམ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་
 རོ། །སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སེམས་བཞི་གསར་དུ་རྟེན་པ་སྟེན་དེ། ཟག་
 མེད་དང་བོའི་ཆོ་སློབ་པའི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བའི་ཆོ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། དེས་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་སེམས་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་འཕགས་པ་
 ཡིན་པ་གོང་དུ་བཤད་པར་མ་ཟད་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ལྷན་མ་འདོད་པ་དང་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་སེམས་གཉིས་དང་། མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མི་
 སློབ་པའི་སེམས་དང་དུག་ནི་ཁྱེད་གང་རྟེན་པའི་ཆོ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་གསར་དུ་རྟེན་དེ། དེ་ཆོ་དེ་མི་
 ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་སློབ་པའི་སེམས་གསར་དུ་རྟེན་པ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་སོ། །

དབང་ཕྱུག་བརྒྱུད་ལྡན་ཉི་མའི་འོད་ཆུབས་ཀྱིས། །

དབང་རྣམ་ཐུ་སྐྱེས་འཇུག་ཞལ་ལྷན་ལྷན་གྲོང་། །

དབང་བོའི་རབ་དབྱེ་བརྒྱུས་པའི་དགོ་མཆོན་དེས། །

དབང་ཕྱུག་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐུར་ཐོབ་ཤོག། ༥ །

རྒྱལ་ཀུན་སྤྱི་གཟུགས་པར་དཀར་བོ་ཡིས།
རྒྱལ་ཀུན་མཁུན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་བདུད་ཅིའི་བཅུད།
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དམ་ཚོས་ཟེལ་མངར་གྱིས།
སྐལ་ལྷན་ལྷས་སྟོབས་རྒྱས་མཛད་དེ་ཡིས་སྦྱོངས།

འདིར་གནས་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ལ།

དགའ་དང་སྐབས་མེད་ན་ར་ཀི། །མི་ཚྭ་ཡིད་བཏགས་བློ་ཏ་སྟེ། །དུད་ཅིང་འགྲོ་
བས་ཏིཅུ་ཀི། །དམུལ་བརྒྱད་སྒྲིང་བཞི་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཉི་ཤུ་མང་དམུལ་སྒྲིང་ཕྱན་མིན། །
འཁོར་བྱིར་ཉི་ཆེ་རེས་མེད་བྱིར། །མ་བཟང་བ་ལས་མང་དམུལ་བརྒྱད། །སྒྲིང་ཕྱན་བརྒྱད་
དང་བཅས་སོ་བུ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཤེས་
བྱ་སྤྱུག་བདེན་དང་། སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་དང་། འཛོལ་བྱ་འགོག་བདེན་དང་། ཐོབ་བྱེད་ལམ་བདེན་
རྣམས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།

དང་བོ་ལ་ནང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། བྱི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་
གཉིས། དང་བོ་ལ། སྦྱིར་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། སྦྱེ་བ་གནས་ཐབས་དང་། གནས་པ་
འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྦྱུད་པ་དང་ལ། དང་བོ་ལ། ཁམས་གསུམ་
དུ་དབྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་བོ་ལ། འདོད་
ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་བོ་ནི། དམུལ་བ་
སོགས་དེ་དག་གི་སྦྱར་བཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ། དགའ་བའམ་སྐབས་མེད་པས་ན་ར་ཀེ་སྟེ་དམུལ་བ། འདི་
ནས་ཤིན་ཏུ་བྱིར་མི་སྟོན་པར་སོང་བས་སམ། སྟོན་སྟོན་གིས་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་འོན་པས་ན་ཡིད་

བཏགས་པ་ཉེ་བུ་ཉེ་ཡི་དྲགས་དང་། རུད་ཅིང་འགོ་བས་ཏིཌ་ཀེལ་རུད་འགོ་དང་། ཡིད་
ཤས་ཆེ་བས་ན་མི་དང་། བྱིས་ན་མ་མཁའ་ལ་ཡོད་པས་སམ་རྩེ་བའམ་རོལ་བས་ན་སྟོང་དང་། ཁམས་
དང་འབྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བས་ན་འདོད་ཁམས་དང་། འབྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི་སྟོང་ཡིན་པས་ན་འདོད་སྟོང་རིགས་བྱུག་དང་ལྡོག་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆ་དཔུལ་བརྒྱད་
དང་། ཡི་དྲགས་དང་རུད་འགོའི་གནས་གཉིས་ཏེ། ངན་འགོའི་གནས་རིགས་བརྒྱད་དང་། སྒྲིང་བཞི་
དང་། འདོད་སྟོང་རིགས་བྱུག་གི་གནས་དང་བཅས་བརྒྱ་ཉེ་ལྷུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གང་དཔུལ་རྣམས་
ཆ་དཔུལ་གྱི་འཁོར་དང་སྒྲིང་ཕན་རྣམས་སྒྲིང་བཞིའི་འཁོར་དང་། ཉེ་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ལ་གནས་
དང་ཆེ་ངེས་པ་མེད་པས་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་མ་བཟངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་ཉེ་ལྷུ་པོ་དེའི་
ཉེར་དུ་གང་དཔུལ་བརྒྱད་དང་། སྒྲིང་ཕན་བརྒྱད་བསྟན་པའི་སོ་བྱུག་ལ་འདོད་པ་སོ་བྱུག་ཅེས་བྱའོ།
འདོད་སྟོང་རིགས་བྱུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས་སམ་དབང་ལྷུག་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིས་དང་། ལེགས་པར་བྱས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དག་གིས་དེར་སྐྱེས་པས་སམ་ཉེ་དབང་
སོ་གཉིས་དང་དབང་པོ་གཅིག་ཉེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གནས་པས་ན་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དང་། བསོད་
རྣམས་ཀྱིས་སོང་བས་སམ་འཐབ་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་དང་བྲལ་བས་ན་འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་བ་
མང་བོ་དང་ལྡན་པས་ན་དགའ་ལྡན་དང་། རང་གིས་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤུལ་བ་ལ་དགའ་བས་ན་
འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤུལ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ན་གཞན་འཕྱུལ་དབང་
བྱེད་དང་བྱུག་ཡོད་པའི་བྱིར། དགེ་རྒྱུད་བདེ་རྒྱུད་སོགས་སུ་བཏགས། །བཞི་ལ་གཞུགས་ཅན་
གནས་མེད་དོ། །སྟོན་པོ་རྩ་ཡའ་སྒྲིང་གནས་མི། །རྩ་མིན་འགོ་བ་གསུམ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་གཞུགས་ཁམས་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་
བརྒྱ་བདུན་གྱི་སྟོང་བརྒྱད་རྣམས་ནི་གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་སུ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་
དང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཞུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་
བྱས་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་བྱིར། གཞུགས་ཁམས་དེར་རྒྱ་སྟོངས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མི་འདྲ་བ་སོ་

སོ་ཡི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩ་བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་བོ་
གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་བོ་
ལ་ཚངས་རིས། ཚངས་མདུན། ཚངས་ཆེན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་འོད་ཀླུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་
གསལ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགོ་ཀླུང་། ཚད་མེད་དགོ། དགོ་རྒྱས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
དགོ་ཀླུང་སོགས་བཏགས་པ་ནི་ཀྱང་ཤ་ལ་ཞེས་པ་བདེ་བ་དང་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་འདིར་
དགོ་བ་ལ་བསྐྱར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྤྱིན་མེད་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང་། འབྲས་བུ་
ཆེ་བ་སྟེ་སོ་སྐྱེས་གནས་གསུམ་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གདུང་བ་དང་། གྱུ་ཚོམ་སྤང་བ་དང་། ཤིན་
ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འོག་མིན་ཏེ་འཕགས་པའི་གནས་གཙང་ལྔ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་ལོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྟེན་
སྟོན་དང་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཁམས་
པ་རྣམས་གང་དུ་གི་འཕོས་པ་དེར་གནས་ཏེ་མིང་གཞིའི་ཕྱང་བོ་ཅམ་སྤངས་ནས་གྲུབ་པས་སྐྱེ་འོག་
གི་གནས་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་
ནི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྤྱིང་ཅེ་
དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱིང་བརྩ་གཉིས་ན་མི་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིང་
བརྩ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱང་གཉིས་པ་ལ་མིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ར་
ཡབ་སྤྱིང་ན་སྤྱིན་པོ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་ན་སྤྱིན་པོ་གནས་
སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར། སྤྱིན་པོ་ར་ཡབ་སྤྱིང་གནས་མི། ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། སྤྱིན་པོ་འགའ་ཞིག་གི་གནས་ར་ཡབ་སྤྱིང་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ར་ཡབ་སྤྱིང་ན་མིའི་རིགས་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་ན་གནས་པའི་མི་ལུས་ཀླུང་བ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས་སྤྱིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། འགྲོ་བ་དྲུག་
ཅས་མི་བཤད་པར། འགྲོ་བ་ལྔ་ཞེས་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་

འཕངས་པའི་ལྷ་མིན་རྣམས་ལྷ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་
རྣམས་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲུགས་སུ་འདུས་པས་འགོ་བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །སྤྱུལ་སེམས་ཆགས་བྲལ་ལ་
ཡོད་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་ཤིང་། །གཞན་གྱིས་རྒྱས་ཤིང་རང་གིས་ཀྱང་། །ཉམས་ངན་
ཆགས་སྐྱེད་དེས་སྤྱུལ་བའི། །དྲི་རྩར་སྐྱེ་ཕྱིར་བརྒྱད་ནས་ཡིན། །བར་མིན་དྲི་བ་ལྷན་རྩལ་
མོ། །གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་སྒྲུལ་གྱིས་བསྐྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བ་ནས་ལྷ་དྲུག་གི་བར་
གྱི་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་དག་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཁམས་ཟས་
དང་འཕྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལྡན་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་
མ་བཞག་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པའི་སྤྱུལ་
སེམས་ལའང་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱུལ་སེམས་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་རྒྱས་ཤིང་། དེའི་སྤྱུལ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་ཆགས་པ་རྒྱས་ཤིང་། རང་གིས་ཀྱང་།
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྩ་འཕྲུལ་ཉམས་ནས། སྤྱི་ཀྱི་རྩ་འཕྲུལ་དཔྱད་དེ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། སྤྱི་ཁོ་
རང་གིས་སྤྱུལ་བའི་དྲི་དང་རྩལ་བརྒྱད་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་བ་མ་ཡིན་པའི་
དྲི་བ་ནི། དྲི་བའི་རྒྱལ་ལོ་རྟ་མགོ་ཅན་སོགས་ལྷན་རྩལ་མོ་མཁན་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱེ་བར་བྱ་
སྟེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པ་རྣམས་ནི་ལྷན་ཁོངས་སུ་བསྐྱེ་བ་དང་། མི་དགེ་བས་འཕངས་པ་
ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་བྱོ། །

འདིར་བསྟན་ཁམས་དང་འགོ་བ་ལ། །སྤྱུལ་ཞེས་གྲང་དཔུལ་བར་དོ་སོགས། །བར་
དོ་འདྲ་གཞུགས་སོགས་རྟེན་ཅན་ཏེ། །བར་འདྲ་འགཞུགས་སུ་འདྲའ་ཕྱིར་རོ། །མངལ་དུ་
མཆམས་སྤྱར་གཞུགས་ཁམས་མཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁམས་
དང་། འགོ་བ་ལ་སྤྱུལ་བ་ཞེས་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་ཁམས་ཡིན་ལ། འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་
རེ་རེའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འགོ་བ་ཡིན་ལ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གྲང་དཔུལ་བརྒྱད་

དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ་འདྲིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འགྲོ་བ་
ཉི་ཤུ་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྤོ། །གཟུགས་ཀྱི་བར་དོ་བའང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་དེ། ཕྱིར་མི་འོངས་པར་འདའ་བ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ནས་གཟུགས་སུ་འདའ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཏེ།
གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་མངལ་སྦྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐུར་སྦྱེས་ཚངས་རིས་རྩ་རྣམས་ནི། །འདུ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་ཕྱི་སྦྱེས་རྣམས། །ཕྱིས་
འབྱུང་འདོད་པའི་ལྷ་མི་ལྟར། །གཉིས་ཀ་ཐ་དད་འོད་ཚུང་མོགས། །ཉིར་བཟླགས་དངོས་
གཞིའི་བཏང་སྟོམས་བདེས། །སྦྱོ་བས་རིས་བྱེད་ཤེས་ཐ་དད། །གསུམ་པར་བདེ་བས་
སྦྱོ་མེད་ལོ། །དཔེ་སྟོན་ཆན་གཞོན་མེ་འཇིག་ཆེ། །འཇིག་བཅས་འཇིག་མེད་ཕྱིར་ཞེས་
བཤད། །གསུམ་པར་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག་འབྲས་ལྷུག་བཟལ་ཆེ་འགོག་པ། །བཞི་
བ་འདུ་ཤེས་མེད་པས་འཇོམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་དོགས་དཔྱོད་ལ། སེམས་ཀྱི་གནས་
པ་བདུན་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བཤད་པ། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་
གསུམ། དང་བོ་ནི། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་
ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་ཐོག་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་
དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་དང་བོ་གསུམ་སྟེ་བདུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་
བ་དང་བོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་རྣམས་ནི། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྣམས་ལུས་ཆེ་ཆུང་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་དང་ཆ་ལྷགས་སོགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་
ནས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སོ་སོར་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། བསམ་
གཏན་དང་བོར་ཐུར་སྦྱེས་པ་སྟེ་དང་བོར་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ནི་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་
གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལྷ་མ་དང་འདྲ་བ་གང་ཞིག་འདུ་ཤེས་ཚངས་ཆེན་གྱིས་བྱས་སོ་སྟོམ་པར་

གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐུར་སྐྱེས་ཀྱི་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི། འདྲ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་ཕྱིས་ཏེ་
 རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་
 རྟོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ནི། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་
 ལུས་སུ་གཅིག་པ་གང་ཞིག འདྲ་ཤེས་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་རེས་མོས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་
 བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འོད་ཀྱང་སོགས་ཏེ། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་ཚད་
 མེད་འོད་དང་འོད་གསལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་ནི་ལུས་གཅིག་པ་ལུས་འོད་ལུས་
 སུ་གཅིག་པ་སོགས་ཐུར་ལྟར་དང་། འདྲ་ཤེས་མི་གཅིག་པ་ནི། དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྐྱོ་ན། ཉེར་
 བསྐྱེས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྐྱེས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ན། དངོས་གཞིའི་
 ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ། འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་དོན་དུ་འཛོག་ དེ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
 བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་
 མ་ཞི་བས་དེས་སྐྱོ་ལ། བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས། དེས་མི་སྐྱོ་བས། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསམ་གཏན་
 གསུམ་པར་ཡིད་བདེ་མེད་ལ་བདེ་བས་མི་སྐྱོ་བ་སྟེ་སྐྱོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའོ། །
 དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་པ་སྟེ་གན་པ་
 རྣམས་ནི། འཇིག་ཆགས་ལ་མཁས་པས་བསྐླལ་བ་འཇིག་པའི་ཆོ་ན་བསམ་གཏན་དང་བོ་ཡན་ཆོད་
 མེ་འབར་བས་འཇིག་པ་མེད་པར་ཤེས་ནས་མི་འཇིགས་པའམ་མི་སྐྱག་ལ། དེར་སྐྱེས་ནས་རིང་བོ་མ་
 ལོན་པའི་གཞོན་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་ཆགས་ལ་མི་མཁས་པས་འཇིགས་སྐྱག་དང་བཅས་པར་མདོ་
 ལས་གསུངས་ཕྱིར། འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་རྣམས་ནི། ལུས་
 དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་སྟེ། ལུས་ཐུ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་འདྲ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་སེམས་བདེ་
 ལ་འབྱུག་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་གྱི་ལྷག་མ། ངན་སོང་གསུམ་ནི་སེམས་
 ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད། སྤིང་ཚེར་འགོག་
 སྟོམས་ཀྱིས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད། བསམ་གཏན་བཞི་བར་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྱུག་གིས་དེ་

འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་བ་མིད་ཚེར་བཅས་ཏེ་དག། བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རྣམ་ཤེས་བཞིས་མ་བསྐྱས། །
བཞི་བའི་གཞུགས་ཕྱང་ལ་སོགས་བདུན་གྱིས་མིན། ཁྱེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་གནས་དགུ་བཤད་པ་ནི། གནས་བདུན་པོ་དེ་དང་མིད་ཚེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཏེ་དགུ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གནས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
དེ་དག་རང་དགའ་བར་གནས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་ངན་སོང་གསུམ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་ལས་གྱི་དབང་གིས་གནས་པ་མ་གཏོགས་དགའ་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སེམས་
གྱི་གནས་པ་བཞི་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་དང་། ཚྲ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
གྱི་གནས་པ་འམ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་བཞི་ལ་
རང་གི་ས་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཕྱང་བོ་ལ་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དགའ་བའི་
མེད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱེ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པར་མི་རིགས་ཏེ། གནས་པ་
པོ་དང་གནས་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་བོ་ཉིད་རྒྱལ་བོའི་སྟན་དུ་མི་རུང་བ་
བཞིན་ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གནས་དང་གནས་པ་གཉིས་སྲུ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་གཉིས་སྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ།

རྣམ་ཤེས་གནས་པས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་བཞི་ཡོད་དེ། བདུན་གྱིས་བསྐྱས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱས་པ་
དང་། བཞིས་བསྐྱས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་བསྐྱས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་མ་
བསྐྱས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་བོ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་བདུན་གྱིས་
བསྐྱས་ལ། བཞིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་
བ་དང་མིད་ཚེ་རྣམས་གྱི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་བོ་དང་བོ་བཞི་པོ་དེ་བཞིས་བསྐྱས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གནས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་བོ་དང་

བོ་བཞི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུ་བཞི་བ་ནི། ངན་སོང་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་སྲིད་ཅེ་བ་
དག་གི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

མངལ་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དོད་ལས་གཞན་སྟོང་སྐྱེས། །ལྗེ་ལེན་བྱ་དང་རི་དྲགས་འཛིན་
ཀྱི་བྱ། །མཆིམས་རྟེན་དེའི་མ་ས་གའི་བྱ་ཞེས་བཤད། །རྫོད་གཤེར་ང་ལས་རྒྱ་དང་
དེའི་བརྒྱ་ལས། །མཛེས་དང་ཉེ་མཛེས་གཉིས་སོ་ཆངས་བྱིན་གྱི། །བྲང་ལས་བྱ་མོ་ཐེ་
བའི་འཕྲེང་ལྡན་མ། །ཤིང་ལས་ཨ་ཕ་སྟོང་མའོ་མཆིམས་རྟེན་ལས། །མཛེས་དང་ཉེ་
མཛེས་ཕྲག་སྐྱེས་བརྒྱ་ལས་ནི། །མཛེས་ལྡན་མཛེས་ཅན་བྲང་ལས་འཕྲེང་ལྡན་ཟེར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བར་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་
སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་སྟོང་ལས་སྐྱེས་པ། མངལ་ལས་སྐྱེས་པ། རྫོད་གཤེར་ལས་
སྐྱེས་པ། རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། མངལ་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མངལ་
སྐྱེས་ཡིན་ལ། མི་དང་དུད་འགོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད། མི་ལ་སྟོང་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱལ་བོ་ལྗེ་ལེན་གྱི་
བྱ་ལྗེ་བརྒྱ། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་བྱ་སུམ་རུ་སོ་གཉིས་རྣམས་སྟོང་སྐྱེས་ཡིན་ཞིང་། མཆིམས་རྟེན་ལས།
རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མ་ས་གའི་བྱ་སུམ་རུ་ཅ་གཉིས་དང་། ཞེས་བཤད་འདུག་གཞན་ཡང་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་དུ་བྱ་ཞིག་པའི་ཆོང་བ་བྱ་བྲུང་བྲུང་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཅེ་བ་ལས་སྟོང་གཉིས་བྲུང་ཞིང་། དེ་
ལས་སྐྱེས་པ་གནས་བཏན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་གཉིས་ཀྱང་སྟོང་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མངལ་སྐྱེས་ནི་ད་ལྟའི་མི་པལ་ཆེར་དང་། རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ། རྒྱལ་བོ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཀྱི་
སྐྱེ་བོ་ནས་ང་ལས་རྒྱ། ང་ལས་རྩའི་བརྒྱ་གཡས་པ་ལས་མཛེས་པ་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཡོན་པ་ནས་ཉེ་
མཛེས་དང་། རྒྱལ་བོ་ཆངས་བྱིན་གྱི་བྲང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་མོ་ཐེ་བའི་འཕྲེང་ལྡན་མ་དང་། ཨ་ཕ་འི་
སྟོང་བོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཨ་ཕ་སྟོང་མ་རྣམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་རྟེན་ལས། ང་ལས་རྩའི་
ཕྲག་པ་གཡས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མཛེས་པ་དང་། གཡོན་པ་ལས་ཉེ་མཛེས་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཡས་པ་

ལས་མཛོས་ལྡན་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཞི་ལ་ལས་མཛོས་ཅན་དང་། དེའི་བྲང་ལས་སྦྱས་པ། ལྷ་མོ་
ཐེ་བའི་འཕྲུང་བ་ཅན་དང་། ཞེས་ཟེར་རོ། རྟེན་གཤིས་ལྷུངས། མདོ་མཛངས་སྦྱན་དང་། ལས་བརྒྱ་
བ་དང་། འདུལ་བ་ལྷུང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། མི་ལ་རྩལ་སྦྱས་ཡོད་དེ། བསྐལ་བ་དང་
བོའི་མི་རྣམས་ཡིན་ལ། མཆོམས་རྟེན་ལས་འཕགས་པ་ལྟ་དང་། མཆོ་སྦྱས་ལ་སོགས་པའོ་གསུངས།
མཁའ་ལྷིང་བཞི་ཡི་གཅིག་གིས་སྤྱོད་བཞི་བ། ། བྱེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཡི་དྲུགས་རྩལ་སྦྱས་ཟེར། །
ཞག་རེར་བྱ་བརྒྱ་བ་བ་དུ་མར་བཤད། ། སྦྱོ་གནས་མཆོག་དང་མང་བ་རྩལ་སྦྱས་ནི། ། ཡིན་
ཡང་དགོས་པ་གསུམ་ཕྱིར་སྟོན་པས་དོར། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་མཁའ་ལྷིང་ལ་སྦྱོ་གནས་
བཞི་ཡོད། མཁའ་ལྷིང་སྦྱོ་གནས་བཞི་ལྡན་དེས་སྤྱོད་གནས་བཞི་ལྡན་བ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་
སྦྱས་ལ་རོ་མེད་པས། ཟ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མ་གྱི་བར་དུ་བ་བ་ཡིན་ལ། ཤི་བའི་ཆོ་རོ་མི་སྤང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་མཁའ་ལྷིང་ལ་སྦྱོ་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། མཁའ་ལྷིང་ལ་མཆོན་
ན་རྩལ་སྦྱས་མཆོག་དང་། རྟོད་གཤེར་སྦྱས་ཉེ་མཆོག་དང་། མངལ་སྦྱས་བར་མ་དང་། སྒོང་སྦྱས་
ཐ་མ་ཡིན་ལ། མཁའ་ལྷིང་རྩལ་སྦྱས་ཀྱིས་སྤྱོད་གནས་བཞི་ག་བ། རྟོད་གཤེར་སྦྱས་ཀྱིས་གསུམ་བ།
མངལ་སྦྱས་ཀྱིས་གཉིས་བ། སྒོང་སྦྱས་ཀྱིས་སྒོང་སྦྱས་ཁོ་ན་བ་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས། དཔུལ་བ་བ་
རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་རྣམས་དང་། སྤྱིང་བ་བར་མ་རྣམས་རྩལ་སྦྱས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
ལས་ཀྱི་རྩལ་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩལ་སྦྱས་ལ་ཕྱང་བོ་བཞི་བ་ཅན་ཡོད་དེ། གཟུགས་
མེད་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཕྱང་བོ་ལྡན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། བྱེ་བྱག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས།
ཡི་དྲུགས་རྩལ་སྦྱས་ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཡི་དྲུགས་ལ་རྩལ་སྦྱས་ཡོད། མངལ་སྦྱས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལྷུང་ལས།
འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་ཡི་དྲུགས་མོ་ཞིག་ན་རེ། བདག་གིས་མཆོན་མོ་བྱ་ལྡང་། རྟེན་བཞིན་
དུ་ཉིན་མོ་བྱ་ལྡང་ག། བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་གྱི། ཁོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཆོས་པ་མེད། ཅེས་སྦྱས་པ་
ཅུར། ཞག་རེར་བྱ་བརྒྱ་བ་བ་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་གནས་བཞི་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྩལ་སྦྱས་
དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱོ། རྟོད་གཤེར་སྦྱས་དེ་གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱོ། མངལ་

སྐྱེས་དེ་ཕྱག་བསྐལ་ལན་གཅིག་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་སྟེ། སྒོང་སྐྱེས་དེ་ཕྱག་བསྐལ་ལན་གཉིས་མྱོང་བའི་
སྒོ་ནས་སྟེ་བས་ན་ཕྱ་མ་ཕྱ་མ་ནམས་བཟང་ལ། བྱི་མ་བྱི་མ་ནམས་ངན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེས་གནས་
མཆོག་དང་བཟང་ཞིང་མང་བ་ནི་རྩུས་སྐྱེས་ཡིན་ཡང་། རྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པས། གདུལ་བྱ་སྟོབ་
བསྟེད་པ་དང་། ཉེ་དུ་ཤུག་ནམས་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་བྱེད་དག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་སྟུ་
མ་མཁན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་བསྐྱབས་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་པའི་ཁ་ཟེར་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཆེད་དེ།
དགོས་པ་གསུམ་གྱི་བྱིར་རྩུས་སྐྱེས་དོར་ཏེ། མངལ་སྐྱེས་སུ་སྟེབ་བཞེས་པའི་བྱིར།

པལ་ཆེན་ས་སྟོན་བར་སྟོན་མེད་དེ་མདོར། །བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟེན་ཀ་བ་དང་། །ན་བ་
ཡིན་ཏེ་གཤེན་རྗེའི་བྱང་དུ་བྱིན། །བར་ན་ཁྱོད་གྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཁྱོད་གྱི་ལམ་
རྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་ལུས་རེས་དཔུལ་རྒྱུད་གསུངས་བྱིར་ཡང་། །བར་སྟོན་
མེད་ཟེར་གཞུགས་རྒྱན་རིམ་འགྲོ་སྟེ། །འབྲུ་བཞིན་ནོ་ཆད་ནས་འབྲུང་སྟེ་གཞུགས་བརྟན་
ཟེར་། །ཤ་ཤེལ་འབྲུང་འགལ་གཞུགས་གཞན་མེད་བྱིར་དཔེར། །མ་བྱུབ་བྱུབ་ཀྱང་རྒྱན་མིན་
བྱིར་མི་མཚུངས། །མགུར་ནས་སྟོན་པ་བདུན་གསུངས་མདོ་ཡིས་འབྲུབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

གཉིས་པ་བར་སྟོན་ལ། རོ་བོ་བཤད་པ། སྐབ་བྱེད་བཤད་པ། ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་བོ་བར་སྟོན་གྱི་རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདིར་སྟེབ་གང་ཆེ་ཕྱ་མའི་འཆི་སྟོན་དང་
བྱི་མའི་སྟེབ་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་འབྲུང་བའི་སྟོན་པར་དམིགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཁྱོད་
ལ་འབྲུང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། བྲུང་བ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་ཏེ། བྲུང་བ་བཤོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་ཟེན་
པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་གང་དུ་བཤོད་པའི་ཡུལ་སྟེ་སྟོན་དེར་བྱིན་མ་ཟེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྐབ་
བྱེད་ལ། པལ་ཆེན་སྟེ་བ་དང་། ས་སྟོན་སྟེ་བ་ན་རེ། བར་དོའི་སྟོན་པ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་བམ་ཟེ་རྟེན་པོ་ལ། བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟེན་ཀ་བ་དང་། །ན་བ་ཡིན་དེ་གཤེན་རྗེའི་བྱང་
དུ་བྱིན། །བར་ན་ཁྱོད་གྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཁྱོད་གྱི་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། མངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གྱི་བརྟན་པ་ལ་བདུད་སུན་འབྱེན་ཅེས་བྱ་བས། དགོ་སྟོང་མཁས་མགུ་

ཞེས་བྱ་བའི་འགྲམ་པ་ལ་ཐལ་ལྷག་བསྐྱུན་པའི་ཐིག་པས། བདུད་དེ་རང་གི་ལྷས་མེས་བསྐྱར་ནས་
དཔྱལ་བ་མནར་མེད་དུ་སྤྱང་བར་བཤད་པ་དང་། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་དཔྱལ་
བ་དག་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རིགས་པ་དང་ ལྷང་གཉིས། དང་
བོ་ནི། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཤི་འཕྱོངས་ནས་འདོད་པའི་མིར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་མིང་དེ། ཁྱོད་ཆོ་ལྷ་མའི་
འཆི་སྲིད་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཆོ་ལྷ་མའི་སྲིད་པའི་རྒྱན་གྱིས་འབྲུག་
པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲུ་ཤར་གྱི་གྲོང་ནས་ལུབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ཁྱེར་བ་ན་རྒྱན་ཆད་པ་
མེད་པར་རིམ་གྱིས་སླེབ་པའི་འབྲུ་དེ་འབྲུ་སྤྱི་མའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཕྱོགས་སྤྱི་མ་ན་རེ། མ་བྱལ་སྟེ། འཆི་སྲིད་རྒྱན་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་དཔེ་ནམ་དག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་
ཡང་མེ་ལོང་དང་བྱང་བཞིན་གཉིས་བར་འབྲངས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མེ་ལོང་ནང་དུ་བྱང་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གོ་ས་གཅིག་
ན་བྱང་བཞིན་གྱི་ཤའི་རྩལ་དང་མེ་ལོང་གི་ཤའི་གྱི་རྩལ་གཉིས་གོ་ས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་འགལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། མེ་ལོང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་སྤྱང་བ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་
ལ་སོགས་པས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོད་དུ་མ་བྱལ་བ་གང་ཞིག གལ་ཏེ་བྱལ་ན་
ཡང་། བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ། བྱང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཡིན་པས། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་སྲིད་དེ་འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ལ། བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱང་བཞིན་
ཀྱི་རྒྱན་མ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བ་དང་། བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་བྱང་བཞིན་དང་
མེ་ལོང་གཉིས་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་སྲིད་དེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བར་
འཆི་སྲིད་གཅིག་བྱ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ནི།
བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མགྱར་ནས་སྲིད་པ་བདུན་གསུངས་ཏེ། དཔྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་
སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་།

མིང་པ་བར་མཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འདོན་མངལ་འབྱུག་བྱི་ཟ་ཉེར་གནས་
གསུངས། །ཕྱང་བོ་ཞིག་པ་ཉེར་གནས་ཞེས་འདོན་ན། །རྟ་ལེན་བྱའི་མདོར་དེ་ཡི་རིགས་
དང་ཕྱོགས། །གང་ནས་འོངས་བྱིས་ཞིག་ལ་ཇི་ལྟར་བྱང་། །མི་འདོན་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་
གསུངས་མདོས་འབྱུབ། །པལ་ཆེན་བར་མ་དོ་བྱའི་ལྟ་ཞིག་ལོ། །ལ་ལ་ཆེ་ཡི་བར་དང་ཆེ་
པལ་ཆེར། །རྒྱལ་མ་ནས་འདའ་བ་བར་འདའ་སྐྱེས་འདའ་ལོ། །གཟུགས་
མེད་བར་འདའ་ཡོད་པར་ཐལ་ཕྱིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་བར་སྤྱོད་ཡོད་པར་
ཐལ་། མདོ་ལས་གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་པས་མའི་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་བྱང་
ཞིང་ཟླ་མཆན་དང་ལྟན་པ་དང་། བ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱད་པ་དང་། གྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་
བར་གནས་པ་ནའོ། །ཞེས་པའི་གྲི་ཟ་དེ་བར་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡང་གྲི་ཟ་ཞེས་
མི་འདོན་གྱི། ཕྱང་བོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་འདོན་ཏོ། །ཞེས་ཟེར། སློབ་དཔོན་
ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲི་ཟ་དེ་བར་དོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྟ་ལེན་གྱི་བྱའི་མདོ་ལས། །རྟ་ལེན་
གྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆིས་འབྲང་ལ་གྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་རྒྱལ་རིགས་སམ་ཞེས་པ་
ནས་། འོན་དེ་ལྟ་དང་ལུབ་དང་བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཅེས་སམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལུབ་སྟེ།
ཕྱང་བོ་ཞིག་པ་ལ་བྱེད་ན། རིགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟགས་པ་དང་། དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་བྱིས་ཤིག་
ཅེས་བརྗོད་ཇི་ལྟར་བྱང་སྟེ་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་གྲི་ཟ་ཞེས་མི་འདོན་ཏོ་ཞེ་ན་
མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོངས་ལྟར་གསུངས་པའི་ནང་ཆོན་གྱི་བར་འདའ་བ་དེ་བར་དོ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོངས་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་བར་དོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། །སྐྱེས་བྱ་དམ་
པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བཞུན་པའི་མདོ་ལས། །ཞོགས་མའི་མེ་ལྷག་རྒྱུང་དུ་ལྷར་ལྷུར་བར་འདའ་བ་
དང་། །ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་གནས་དུ་ཡར་མ་ཐག་པ་ལྷར་ལྷུར་བ་མ་ཡིན་པར་འདའ་བ་དང་། དེས་ལ་
མ་ལྷང་ཅམ་དུ་འཆི་བ་ལྷར་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་བཅས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེན་སྡེ་བ་ན་རེ། བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་
ལ་སྡོམ་འདྲིའི་མ་རངས་པའི་ལོ་ཞེས་སྒྲུས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། ཆེ་ཡི་བར་དུ་འདའ་བ་དང་། ཆེ་ཕལ་ཆེར་
རྩོགས་ནས་འདའ་བ་དག་ནི་བར་འདའ་བ་དང་སྐྱེ་འདའ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན།
གཟུགས་མེད་དུ་འང་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །ཉིད་ཀྱི་
འགྲེལ་བར་བྲངས་པའི་སྡོམ་ཆེག་ལས། །བསམ་གཏན་དག་གི་བརྩ་ཆན་བཞི། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ནི་བདུན་ཆན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནི་བྱུག་ཆན་བྱ། །མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཡང་
དག་བསྐྱེབས། །ཞེས་ཏེ་བར་འདའ་དོར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆིམས་རྒྱུ་
ལས། །ཁམས་བར་མ་དོར་མུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། གོང་དུ་བཤད་པའི་འདོད་པ་དེ་བཞོད་པ་ལ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་
མི་འཐད་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་གསལ་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྲངས་པའི་
སྡོམ་ཆེག་ལས། བསམ་གཏན་དག་གི་བརྩ་ཆན་བཞི། ཞེས་པ་ནས། མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཡང་
དག་བསྐྱེབས། ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་བར་
མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་
ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩ་བརྩ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་བོ་
གསུམ་ལ་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་བཞི་བཞི་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་
པའི་རིས་གཅིག་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
བདུན་བདུན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ལ་གོང་དུ་འཕོ་མ་གཏོགས་པ་དུག་གསུངས་
པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། འཆི་བ་མེད་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཟག་
པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སྤྱོད་
བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུངས་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བར་སྤྱོད་
ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོ་ན། ཕལ་ཆེན་སྡེ་བས་བར་སྤྱོད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་མདོའི་དོན་

ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་མའི་དོན་ནི། མཛོད་ཚོས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ནུས་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 སྤྱོད་བ་ལ་དགོངས་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི། གང་ཟག་དེ་གི་མ་ཐག་སྟེ་སྤྱིད་གཞན་མ་བརྒྱད་པར་དཔུལ་
 བར་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངལ་གནས་དཔུལ་བའི་སྤྱིད་པས་བསྐྱེད་མིན་
 ཉེ། །ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་ཕྱིར་རོ་འག་མིན་གྱི། །ཁྱི་དང་བྱག་སྟོང་ལྡན་ཡང་འདིར་
 འབྱུང་བྱུང་། །མ་ནིང་ལོང་བའང་དེ་ཆེ་དབང་བོ་ཆང་། །སྤྱང་ཆེན་རྣམ་པར་ལྷུ་མས་ཁྱུགས་
 མི་ལམ་ཙམ། །མནར་མེད་བར་སྤྱིད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་བྱུང་། །འཁོར་བསྐྱར་སྟེ་སྤྱིད་ཉན་
 མངས་ཅན་ནམ་དཔུད། །ལྡེ་ལེན་བྱ་ནི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ཡང་སྟོང་ས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་
 སྤྱིད་ནི། གང་དུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་ནམ་དཔེ་བས་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་དོ་བ་དེ་འབྱུང་འགྱུར་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་ན། བྱི་མའི་
 མངལ་དུ་ཆ་དཔུལ་གྱི་བར་སྤྱིད་འགྱུར་པའི་ཚེ། མངལ་འཚོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བར་དོའི་ལུས་ནི་
 ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་མི་འཚོག་པར་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་གང་
 དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ན། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནས་འག་མིན་དུ་སྟེ་བའི་བར་སྤྱིད་
 འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྤྱིད་ནི་གང་དུ་གི་བ་དེར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པ་ལ་འག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྱི་དུག་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་
 བྱི་དཔག་ཆད་དུག་སྟོང་དང་བྱེད་དང་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་ཡངས་ཤིང་
 ཉེན་འོད་ལྷར་དྲངས་པས་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་བ་དེའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྱི་
 དང་དུག་སྟོང་ལྡན་ཡང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་འགྱུར་བྱ་བྱུང་ངོ་། །མ་ནིང་དང་ལོང་བ་ཡིན་ཡང་
 དེའི་བར་དོའི་ཆོའམ་སྐབས་སུ་དབང་བོ་ཀུན་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་བཅུས་ལས། གང་དུ་
 སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་
 ཅད་འགྱུར་བ་སྤང་ཆེན་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་དུག་ལྡན་གྱི་ནུས་པར་ལུས་ཀྱི་ལྷུ་མས་སུ་ཁྱུགས་པ་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་ལམ་གྱི་མཚན་མ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བར་སྤྱིད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

བར་དོ་མཐོང་ཚུལ་ནི། རིས་མཐུན་དག་གིས་མཐོང་ལ། ལྷའི་མིག་སྒྲིན་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྲལ་བས་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། ལྷགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བརྒྱུས་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡལ་
བོ་དང་། བག་ཆ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། སྤྲོ་བ་མང་བ་དང་། ཏ་ཅང་སྒྲོམ་དྲགས་པ་
རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། བར་སྲིད་ཀྱི་ཚོ་ཚད་ནི། ཞག་བདུན་དང་། བདུན་ཕྲག་བདུན་
དུའང་བཤད། མནར་མེད་བར་སྲིད་ཞག་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐུབ་པའང་བཤད། འཁོར་བ་སྒྲུར་གྱི་སྒྲེ་
སྲིད་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནམ་དཔྱད་དེ། སྒྲེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

བར་དོ་བ་དེ་སྒྲེ་གནས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནི། མངལ་སྒྲེས་དང་སྒྲོང་སྒྲེས་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི།
རང་གང་དུ་སྒྲེ་བའི་གནས་དེ་མཐོང་ནས་ཕོ་མོ་གང་རུང་ལ་ཆགས་ནས་དེ་དང་ཅེ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་
ཕྱོན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་ལ། གཞན་ངོད་གཤེར་སྒྲེས་དང་རྩུས་སྒྲེས་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ནི།
སྒྲེ་གནས་གཙང་མི་གཙང་གི་ངོ་ལ་འདོད་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག གཉིས་པ་ནི། རང་གང་དུ་སྒྲེ་བའི་
གནས་དེ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་སྒྲེས་ནས་འཇུག་ཏེ། དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་དཔུལ་དུ་སྒྲེ་
ན་གང་བས་ཉེན་ནས་ངོ་བ་འདོད། གང་དཔུལ་དུ་སྒྲེ་ན་དེ་ལས་ཐོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར།
འཇུག་ཚུལ་བཞི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་
མི་ཤེས་པ་ཡོད། འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད། འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཤེས་པ་
ཡོད། འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་བཞི་བ་ནི། སྒྲོང་
སྒྲེས་ཀྱི་བར་དོ་ནི། རང་རྒྱལ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་ལ་སྒྲོང་ལྷ་
བརྒྱ་ལས་ཁྱེུ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་བ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
མི་ཐོགས་ལྷགས་གོང་ནང་གི་སྒྲིན་འབྲུས་ཤེས། །ཐེ་ཚོམ་ཡིད་མི་བྱེད་ལྷགས་གཉིད་རྟོན་
ལོགས། །བརྒྱ་གཅིག་སྒྲིན་བྲལ་སྒྲོམ་བྱུང་མིག་དག་ལ། །རྟ་སྒྲོང་ཁྱི་དོམ་དུས་བཞེར་འདོད་

སྤྱད་པས། །གཞན་ཆེ་བོད་བྱ་བ་མིན་སྤྱད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་སྤྱད་ཐོགས་
མེད་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་དེ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་གཤགས་པའི་ནང་དུ་འང་སྤྱད་འབྲེལ་
དང་དེའི་རོ་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མིའི་བར་དོ་བས་མིའི་བར་དོ་མཐོང་སྟེ། རིས་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། བེ་ཆོམ་ཡིད་མི་བྱེད་པ་རྒྱགས་གཉིད་ཆོད་པ་སོགས་ལྔར་བཤད་པའི་སྟོན་བཅུ་གཅིག་
དང་བུལ་བའི་སྟོན་བྱུང་གི་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་ལ། སྟོན་བཅུ་གཅིག་གསུངས་ཡང་། བཅིས་ན་
བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས། བེ་ཆོམ་དང་ཡིད་མི་བྱེད་པ་གཅིག་དུ་བཅིས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་མི་
ཚྭ་དེ་ནི་དྲི་ཟེལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིའི་བར་སྤྱད་བྱུང་ནས། དེར་མི་སྟེ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དེ་བྱུང་ནས་སྟེ་སྤྱད་དུ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་
རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་གསུངས་སོ། །རྟ་དང་
སྤྱད་ཀྱི་དང་དོམ་དུས་བཞིར་འདོད་པ་སྤྱད་པས། དུས་གཞན་གྱི་ཆོ། དེ་དག་གི་བར་སྤྱད་བོད་བྱ་
དང་བ་མིན་དང་སྤྱད་དང་བྱེད་མོང་སོགས་ཀྱི་བར་སྤྱད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་གསུངས་སོ། །

མངལ་གྱི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལ། །རྩར་མེར་ནར་བོ་མཁའ་འགྱུར་རྒྱུ་
ལག་འགྱུར། །བྱིས་གཞོན་དར་མ་དར་ཡོལ་རྒྱས་པའོ། །ཆེ་དང་ཡན་ལག་རྒྱུད་སོགས་
གཞན་དུ་བཟླ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱད་པའི་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་ཐོག་མ་མེད་དེ། མངལ་སྟེས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན། སྟེ་བ་ལྷ་མར་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་ལས་བསགས་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱད་བྱེ་
མ་འཕངས་པ་བཞིན། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
ལྷ་ནི། རྩར་རྩར་བོ། མེར་མེར་བོ། ནར་ནར་བོ། མཁའ་འགྱུར། རྒྱུ་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ་ལྷོ། །བཅས་
པའི་གནས་སྐབས་ལྷ་ནི། བྱིས་པ། གཞོན་ལྷ། དར་མ། དར་ཡོལ། རྒྱས་པ་སྟེ་ལྷོ། །དེ་ལྷར་གནས་སྐབས་
བཅུ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་ཞིང་། ཆེར་སྟེས་ནས་ཆེ་དེ་ལ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས། དེའི་དབང་
གིས་འཆི་སྤྱད་དང་། དེ་ལས་བར་སྤྱད་དང་། དེ་ནས་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་སྟེ་མངལ་སྟེས་
སོགས་ཀྱི་སྟེ་སྤྱད་དུ་འགྱོ་བའི་ཕྱིར། མངལ་འབྲུག་གི་ཆེ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་བདུན་ཆོན་

བརྩ་ཕྱག་སོ་སོར་འབྱུང་ཚུལ་སོགས། གཞན་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སུ་རྒྱས་པས་དེར་བཞུ་བར་བྱའོ།

བྱེ་ཟུམ་རེག་ཚོར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུར་འདོད། །དཔེ་རྟོན་ཁམས་གསུམ་དགེ་སྐྱེས་གསུམ་མི་སྟོབ། །སྟོབ་ལ་ཡོད་ཕྱིར་ས་མང་བོར་བཤད་ཀྱི། །མ་ཁྲབ་རེག་ལ་ཚོར་མེད་རང་འགྲེལ་གསུངས། །བཏང་སྟོམས་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ལ་འང་འབྲེལ་འཕྲད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་ཕྱག་སྟོབ་ན་རེ། རེག་ཚོར་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ། མར་མེ་ལས་འོད་དང་སྒྲ་གྲུ་ལས་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དཔེ་རྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བས། རེག་པའི་རྩེས་སུ་ཚོར་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་མི་རུང་ལ། རེག་པ་དང་ཚོར་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་དང་། དགེ་སྐྱེས་གསུམ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ས་དང་། སྟོབ་པའི་ས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་མང་བོ་བར་བཤད་ཀྱི། སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །རེག་པ་ལ་ཚོར་བ་མེད་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་། རེག་ཚོར་གཉིས་དང་འབྲེལ་འཕྲད་པར་བྱའོ། །དབང་ཚོར་ཉེར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་མདོ་ཡི་དོན། །དེ་ཡིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་སྟོབ་ལ་དགོངས། །གསུམ་པའི་བདེ་བའང་བཟན་ཕྱིར་ཉེར་རྒྱ་མིན། །སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡུལ་དེར་ཆགས་བྲལ་བས། །དེར་དམིགས་ཟག་བཅས་ཚོར་བའང་ཉེར་རྒྱ་མིན། །ཆགས་ལྡང་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཚོར་དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དུག་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དུག་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དུག་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་ཕྱག་རེ། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད། མདོ་སྟེ་བ་ནི་ཚོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷན་ཚོར་རྟོག་མིན་ནི་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་མི་འདོད་ལ། ཡིད་ཚོར་རྟོག་པ་དེ་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་ཚོར་བ་ལྡེ་ཡང་ཡོད་

དེ། མདོ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་ནས། ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་
 ཉེ་བར་རྒྱ་བཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བས་ཡིད་ཉེ་བར་
 རྒྱ་བའི་གཞི་རྒྱབ་པ་ལ་དགོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུར་ཁྲོད་དུ་མིག་གིས་བརྟན་ནས་
 སྒྲོམ་པའི་མི་སྤྱག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་དོན་སྒྲོམ་འདིར། དབང་ཚར་ཉེར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་མདོ་ཡི་དོན། །
 དེ་ཡིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་རྒྱབ་ལ་དགོངས། །ཞེས་སྒྲོམ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའང་ཤིན་ཏུ་
 བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ནི། སློག་པ་ཞིག་ལྷུ་ལ་གང་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ལྷུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚར་བའང་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མིན་ཏེ། ཆགས་
 རྒྱུ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱག་དོག་སེར་སྒྲ་ཁྲོ་འཆིག་འགྲོད་པ་སྟེ། །ཆིག་རྒྱུད་བྱབ་པ་ལྡེལ་ས་གཞན་པ་ཡི། །
 རང་སའི་ཉོན་མོངས་ལོག་ལྟ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱུར། །སྟེ་འཆི་ལྷང་བསྟན་མིན་ཉིད་གོང་མའི་
 ལུགས། །མཆིམས་རྟེན་འཆིག་པའི་ཚབ་ཏུ་འཆབ་པ་བགྲང་། །སྲིད་པ་གཞན་གསུམ་
 ལ་ནི་དགེ་སྤྱོད་གསུམ། །བར་སྲིད་མ་གཏོགས་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། སྲིད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བར་སྲིད། སྟེ་སྲིད། སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་སྲིད་དང་བཞི་ཡོད།
 དེ་དག་ལས་སྟེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་སྲིད་དེ་རང་སས་བསྐྱུས་
 པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ། ཕྱག་དོག་སེར་སྒྲ་ཁྲོ་བ། འཆིག་པ། འགྲོད་པ་སྟེ་ཆིག་རྒྱུད་བྱབ་པའི་
 ཉོན་མོངས་ལྡེལ་ས་གཞན་པའི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉིང་མཆིམས་རྒྱུར་ལ། ལོག་
 ལྟས་ཀྱང་མཆིམས་རྒྱུར་རོ། །སྟེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྲིད་པ་གཉིས་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་ཉིད་ནི་ཐུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ཡིན་ལ། མཆིམས་རྟེན་ལས་འཆིག་པའི་ཚབ་ཏུ་འཆབ་
 པ་བགྲང་བ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་། སྟེ་སྲིད་ལས་གཞན་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་དགེ་
 སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་མཆིམས་རྒྱུར་བ་ཡོད་ལ། བར་སྲིད་མ་གཏོགས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་ནི། གཟུགས་

མེད་ནའང་ཡོད་དོ།

ཁམས་དང་ཟས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཟག་མེད་ཁམ། རེག་པ་ཁམ་ཟས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོར་བ་
འོ། །ཕྱི་མས་གནོད་ཕྱིར་ཟས་སྤྱོད་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་ཁྲོ་ཆུས་སྒྲིམ་པ་མེད་ཕྱིར་
ཟས་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བ་གནས་པའི་ཐབས། ཟས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས།
སེམས་པའི་ཟས། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟས་དང་བཞི་ཡོད་ལ། དང་པོ་ཁམ་གྱི་ཟས་དེ་བྱང་ཆོས་གཉིས་དང་
ཐུན་དེ། ཁམས་གྱི་བྱང་པར་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་། ངོ་བོའི་བྱང་པར་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྤྱོད་ཆེད་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁམ་དང་ཟས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡོད་དེ། ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་
ཡིན་པ། ཟག་མེད་ཁམས་གསུངས། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་ནི་ཐོ་ལྷུང་འབར་
བ་ལ་སོགས་པ་བ་བ་དང་འབྱུང་བའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་པན་མི་འདོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས། མཐའ་དཔྱོད་
ལས། དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཁམ་ཆོས་ཅན་གསུངས། ཁམ་གྱི་ཟས་གྱི་
ཁམ་ལ་ས་མཐའ་མེད་པས་ཟག་མེད་ཁམས་གསུངས་པ་དབྱུད། ཟས་ཡིན་ལ་ཁམ་མ་ཡིན་པ། རེག་
པའི་ཟས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཁམ་གྱི་ཟས། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བའོ། རྒྱལ་བའི་
ཁྲོ་ཆུ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་པས། ཟས་ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་མ་འདིས་གནོད་མོད། བྱེ་བྱག་
སྤྱོད་པས། རྒྱལ་བའི་ཁྲོ་ཆུས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། མཆིམས་རྒྱུ་ལས་དེ་
བཞིན་དུ་རེག་པ་དང་ཟས་ལ་སྤྱོད་པའི་བཅིས་ཡོད་དེ། རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ནི། རེག་པ་
ཟག་མེད་དོ། ། ཟས་ཡིན་ལ་རེག་པ་མིན་པ་ནི། སེམས་པ་སོགས་ཟས་གསུམ་མོ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རེག་
པ་ཟག་བཅས་སོ། གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྤྱོད་ཟས་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས།

དབྱ་བཅོམ་རྣམས་སྤྱོད་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འདའ། བཤང་སྤེལ་མི་དགེ་སྤངས་ཤིང་
ཟག་མེད་གསལ། ཟག་བཅས་རྣམས་སྤྱོད་བཅས་ཕྱིར་འདིའི་མདོར་གསུངས། །ཀྱན་བཏུས་
སྤྱད་བྱུགས་མང་ཡང་སྤྱིང་གར་འཕོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྤྱི་བ་ལེན་པ་གཉིས་

ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པའི་ཕྱིར། དག་བཙམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོད་ལམ་པའི་སེམས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྟེས་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདའ་བའི་ཕྱིར། །
སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་རྒྱུ་ཀ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བཙམ་པས་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་
སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་གསལ་བས་དེ་ལས་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཙས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་
དང་བཙས་ཤིང་། དག་བཙམ་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་
བའི་སེམས་ལ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཟེར། འཆི་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་
ནས་རྣམ་ཤེས་འགག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་། དག་བཙམ་པ་རྣམས་ནི།
རིམ་བཞིན་ངན་སོང་དུ་འགོ་ན་རྒྱུ་བ་ནས་འཕྱོ། མི་དང་ལྷར་སྟེ་ན། རྟེ་བ་དང་། དག་བཙམ་སྟེང་
ཁ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་བྱེད་གསུངས། ཀུན་བདུས་ལས། དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྦྱང་
གང་བར་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོད་གང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལྟར་
ན་དོད་སྟེང་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ཁ་ནས་ཀུན་གཞི་འཕོ་བར་འདོད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕལ་ཆེན་ཡབ་སྐུས་མཇུག་སོགས་ཚུལ་མང་བས། །འདི་ལས་གཞན་པ་དུས་འཁོར་
གཅིག་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ། མདོ་ལས་ཀྱང་
གསུང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྦྱང་ཚུལ་ལྟར། སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་
ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ནས། མདོ་ཕལ་ཆེན་
དང་ཡབ་སྐུས་མདོ་དང་། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་། མདོན་པ་གོང་འོག་སོགས་ལ་འཇིག་རྟེན་
ཁམས་ཆགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མདོན་པ་འོག་མ་ལས་བཤད་པའི་འཇིག་
རྟེན་ཆགས་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ་དུས་འཁོར་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཕལ་ཆེན་སོགས་
དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཆུན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བལྟས་པའི་ཆོ་ན་
དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་བདུད་ཅི་རྣལ་ཞག་རྒྱ་དྲངས་བསེལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་

གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལའང་། པལ་ཆེན། ཏན་ཉེ། ཡབ་སྐུ་
མཇལ་བའི་མདོ། མངོན་པ་གོང་འོག་དུས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོས་བཞུས་
པའི་ཆོན་རང་རང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོད་མ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་པོ་དེའི་གོ་སར་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་སྤང་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆ་རེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེད་དུས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པོར་སྤང་
བ་དང་། ཉེ་ཟླ་གཟའ་སྐར་སོགས་འཁོར་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་
མོད། དེ་ལྟར་འཇིན་པའི་ཆོད་མ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་དབུ་མ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
ལ་ཡང་ཆོད་དབྱིབས་དཔངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མེད་དེ། དུས་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོད་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་རྒྱུ་པོ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་བོ་དང་། ཟུ་བཞི་སོགས་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་བོ་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་རི་རབ་རྒྱུ་པོ་དང་ཟུ་བཞི་གཉིས་ཀྱང་
ཆ་ཅན་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་ཅིག་ཅར་ཟུབ་སྟོད་པ་གང་ཞིག་རིམ་སྒྲིབ་གཅིག་ལ་ཡང་སེམས་
ཅན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་བྱང་དུས་ཆེ་ཞིང་བཟང་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཅན་བྱང་དུས་
ངན་པ་དང་ཆུང་ཆུར་འགྱུར་བ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་སྟོན་བྱང་གི་རབས་དུ་མས་ཟུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ད་ལྟ་མདོ་པལ་ཆེན་དང་། ཡབ་སྐུ་མཇལ་བའི་མདོ་དང་། མདོ་ཏན་
པ་ཉེར་བཞག་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་དག་ལྟན་
མོང་སྤང་ངོར་མཐོང་མི་ཐུབ་ཤི། དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
མ་ཟད་ཤམ་ལ་སོགས་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གནས་ཆེན་དག་ཀྱང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་
གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་མ་གཏོགས། ལོངས་གྲགས་ཐུན་མོང་བའི་སྟེ་འགོ་དག་ལ་སྤང་
མི་ཐུབ་ཤི། རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། རོན་དམ་པར་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གཅིག་ལ་ཡང་ཆོད་དང་དཔངས་ཀྱི་ཆ་ནས་རིགས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་། སྤྲེག་པའི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ལས་དེ་
དག་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ད་ལྟ་ཚོས་ཁས་མི་ལེན་པ་དག་ལྟ་བུ་ནང་
བ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལུ་གྱི་ཤེས་རྣམས་འགའ་ཞིག་གིས། ད་ལྟ་ཚན་ཚན་རིག་པ་བ་དག་གིས་ནི་
མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ལ། མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ནི། མྱོངས་དད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་སྟེ་
ཞིང་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཚོག་སྤྱོད་བ་དག་ནི། རང་རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་གངས་སུ་བཟུང་པ་ཅམ་ལས།
མཐའ་ཚད་པའི་རིགས་པའི་ལས་དུ་མ་ཞུགས་པའོ། །

རྒྱུད་འཇམ་ལྡན་ཆེ་ཆགས་པའི་མགོ་ཚུམ་ཡང་། རྒྱུད་དཀྱིལ་མིན་ཏེ་ཡས་ནས་
ཆགས་པའི་ཕྱིར། །འཐབ་བྲལ་མ་ཆགས་བར་དུ་དེ་མི་ཆགས། །རྒྱུད་དཀྱིལ་མི་འཕྲོ་ལས་
ཀྱིས་བརྟེན་པ་ལྟེ། །བཟུང་བཏུང་མ་ཞུ་ཡོང་ཁར་མི་རྒྱུད་བཞིན། །ཕྱེ་གཞན་རྒྱུད་གི་བང་
བས་བསྐྱར་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚོས་མངོན་པ་འདི་དག་གི་ལུགས་ནི་འཇིག་རྟེན་
ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བར་སྤྲོད་སྟོང་བར་ཡོད་པ་ལས་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་དབང་
གིས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ལངས་ནས་ལོ་དུ་མར་རིམ་གྱིས་ཆགས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་
མགོ་ཚུམ། དེ་ནི་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མིན་ཏེ། ཡས་ནས་ཆགས་པའི་མགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་
པས། བསྐྱལ་བ་ལྷ་མ་མེས་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྲོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་ཚངས་
པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཚངས་འདུན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། དེའི་འོག་ཚངས་
རིས་ཀྱི་ཁང་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཡས་རིམ་ནས། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་དང་། འཕྱུལ་དགའི་
དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་ཁང་བའི་བར་ཡས་རིམ་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་སྤྲོད་ཆགས་
པའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་དཀྱིལ་རྒྱུད་དཀྱིལ་གསེར་དཀྱིལ་སོགས་ཆགས་པར་གསུངས་ཕྱིར། མཐའ་བྲལ་མ་
ཆགས་པར་དུ་རྒྱུད་དཀྱིལ་མི་ཆགས་པས། ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྒྱུད་འཇམ་པོ་དེ་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་
དཀྱིལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་མས་རིམ་ནས་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་

རིམ་གྱིས་རྒྱང་ལངས་ནས་རྒྱང་དཀྱིལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་དཀྱིལ་རྒྱུ་པོ་ཚྲ་སྟུ། དེག་བྱ་ཚན་པོ་
ཆེའི་རྩོམ་གྱང་གཞིག་པར་མི་རྣམས་པ། རམས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ། རྒྱར་
དཔག་ཚད་གངས་མེད་པ་ཡོད། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་ཏེ། རམས་སུ་དཔག་ཚད་
འབུམ་ཕྱག་བརྩ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱིང་གི་རྒྱ་དཀྱིལ་མཐའ་
ནས་མི་འཕོ་བ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བཟའ་བཏུང་དག་པོ་བའི་ནང་ནས་
མ་ཁྱ་བར་དུ་ལོང་ཁའི་ནང་དུ་མི་རྒྱུང་བ་སྟེ་མི་འབབས་པ་ལས་རྒྱང་གི་དབང་གི་ཡིན་པ་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་སྤེ་བ་དང་སྤེ་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས། རྒྱང་གི་བང་བ་རྩ་བའི་ར་བས་མཐའ་
ནས་བསྐྱར་ཡོད་པས་མི་འཕོ་བ་སྟེ་མཐའ་ནས་མི་བཟུར་བར་འདོད་དོ། རྒྱང་ལ་གནས་ཞེས་ཅུས་
སྤུལ་ལ་སོགས་འགོག། རྒྱ་མཚོ་བཟོ་མས་གྱང་གསེར་དཀྱིལ་མི་ཁེབས་ཏེ། འབུམ་ཕྱག་
བརྩ་གཉིས་བརྒྱད་བརྒྱ་དོན་ལྡེལས། ཁེད་གྱང་གཡས་གཡོན་རེ་རེར་ཆེག་སྟོང་དང་། འ
ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་བརྒྱད་ལྟ་གོ། ལ་ལ་འབྲུ་ཕྱང་བཞིན་དུ་ཅེ་ཉིང་ཟེར། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་སོ། ཞེས་བྱ་བས་ཕྱི་རོལ་བྱབ་འཇུག་པ་དག་གིས་བྱབ་
འཇུག་གི་སྤུལ་བའི་ཅུས་སྤུལ་གྱི་སྤྱིང་ན་གནས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། དབང་ཕྱག་པ་དག་གིས།
དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་དག་འགོག་པ་ཡིན་པས། ལོག་
རྟོག་དེ་དག་སེལ་སོ། རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱིང་དུ་རྒྱ་དཀྱིལ་ཆགས་པས། དེའི་རམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་
ཕྱག་བརྩ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དཀྱིལ་དེའི་སྤྱིང་དུ་འོ་མ་སྟོལ་བའི་སྤྱིས་
མ་རྩར་གསེར་དཀྱིལ་ཆགས་པའི་ཕྱིས་སུ་ནི་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་རམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱད་
ཅོས་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱ་དཀྱིལ་སྟག་མ་རམས་སུ་དཔག་ཚད་སྤུལ་འབུམ་དང་ཉི་ཁྲི་དག་ནི་
གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་དང་
མཐའ་སྟོར་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཀར་ཉི་ཁེང་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས་
དང་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྱག་ནི་ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡོད་ལ་ཁོར་ཡུག་གམ་མཐའ་སྟོར་

དུ་ཆུམ་པོ་ནམས་ལ་རང་རང་གི་ཐད་ཀའི་སུམ་འབྱུར་ཡོད་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་འབྲམ་ཕྱག་སུམ་ཅུ་
 ཅ་དུག་དང་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དང་བཅུ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དོགས་པ་ནི་འདི་
 ལ་ཆུ་མཚོ་མཐའ་ཁེང་དང་བཅས་པ་ཀུན་བཟླམས་ཀྱང་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་མི་ཁེབས་ཏེ། རྒྱ་
 ཁེང་ལ་འབྲམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུད་བཅུ་དོན་ལྡེ་ལས་མེད་ཀྱང་། གཡས་གཡོན་རེ་རེར་སྟོང་
 གཅིག་དང་ཉིས་བཅུ་བཅུད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་དང་བཅུད་ལྷག་པར་ཡོད་དོ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དང་བོ་
 ལ་འོ་ན། ཕྱིའི་ལྷགས་རེ་པན་ཆད་དུ་ཕྱོགས་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་ཉིས་
 བཅུ་དང་བཅུད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་དང་བཅུད་རེ་ལྷག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་བོ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདིར་ཚུན་ཆད་དུ་མ་ཆང་བའི་དཔག་ཚད་དེ་སྟེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
 རྒྱལ་ཤས་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལས། ཡང་ཁོ་ན་རེ་ལྷག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རི་དང་
 མཚོ་ནམས་ཁ་གཏིང་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་རུང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རི་སྤྱིང་ནམས་འབྲུའི་ཕུང་བོ་ལྟར་ཞབས་སྟོན་པས་དགྲིལ་འཁོར་དང་ཆད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དག་འདིར་སྟོན་ཏེ། ལ་ལ་འབྲུ་ཕུང་བཞིན་དུ་སྟེ་རྒྱུ་ཟེར། ཞེས་གསུངས།
 རྒྱང་དགྲིལ་གྱི་རྒྱར་དཔག་ཚད་གངས་མེད་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ། རྒྱ་དང་གསེར་དགྲིལ་ཟེལ་བའི་ཐེགས་
 པ་ལྟར། དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱེ་བ་ཕྱག་བཅུར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ཕྱགས་རི་གཉའ་ཤིང་
 འཛིན་གྱི་རྒྱ་མཚམས་ཡན། །སུམ་བཅུ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་བཞི་ཁྲིའོ། །ལྷ་དབང་རོལ་
 གནས་ཟབ་མཚུངས་རང་རང་རིའོ། །རྒྱ་མཚམས་ཡན་དང་ཞེས་མཚུངས་གཞུང་ལྷགས་
 ལས། །བཞིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམ་དང་དྲངས་དང་བྱི་ང་མེད། །འབྲུངས་
 བ་མཐིན་དང་སྟོ་བ་ལ། །མི་གཞོན་ཡན་ལག་བཅུད་ཐུན་ཆ། །ཞེས་སོ་་་་་་་། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། རི་རྒྱལ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་། མཐའི་ལྷགས་རི་སྟེ་རི་དགུ་བཤད་པ་ལ། གསེར་དགྲིལ་
 གྱི་དབྲས་སུ་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ། དེའི་མཐར་གཉའ་ཤིང་འཛིན། གཤོལ་མདའ་འཛིན། སང་ལྗང་ཅན།
 ལྟ་ན་ལྷག ཏ་ན། རྣམ་འདུད། ལྷ་བྱུང་འཛིན་རྣམས་ཡོད། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་

རི་དགུ་ཡོད། མཚོ་བདུན་ཡོད་དེ་རི་རྒྱལ་ནས་སུ་ཁྱུང་འཛིན་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་མཚོ་བདུན་པོ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བདུན་ནི་ནང་གི་མཚོ་ཡིན་ལ། སྤང་བཞི་གནས་པའི་མཚོ་དེ་ལ་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
བྱ་ཞིང་། དེས་ན་ལྷགས་རི་དང་། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གཉིས་རྒྱ་མཚོམས་ཡན་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་
བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དང་། ཁྲི་བཞི་ཡོད་ལ། ལྷ་དབང་རོལ་བའི་གནས་མཚོ་བདུན་གྱི་གཏིང་
ཟབ་ཚད་མཚུངས་ཤིང་། རི་རང་རང་གི་རྒྱ་མཚོམས་ཡན་གྱི་ཚད་དང་། རྒྱ་ཁེང་གི་ཚད་མཚུངས་
གསུངས་སོ། རི་དགུ་དང་མཚོ་བདུན་གྱི་རྒྱ་ཁེང་སྐགས་མཐའ་དཔྱད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་
པས། འདིར་མ་བཤད་དོ། རྣང་མཚོ་ལ་རོལ་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷའི་རྒྱལ་བོ་རྣམས་
ཅེ་ཞིང་རོལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷའི་ནང་ན་
ལྷ་ཆེན་པོ་བསྐལ་བར་གནས་ཤིང་ས་འཛིན་པ། དགའ་བོ་དང་། ཉེ་དགའ་བོ་དང་། ཉེ་གཞི་དང་།
བུང་བཟུང་དང་། གཟེ་བརྗོད་ཅན་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། རག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེ་ལའི་
འདབ་དང་བརྒྱད་ཡོད། རྣང་གི་མཚོ་དེ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི།
གཞུང་ལྷགས་རང་འབྲེལ་ལས། བསིལ་བ། ཞིམ་བ། ཡང་བ། འཇམ་བ། དྲངས་བ། གྲིང་མེད། འཐུངས་
ན་མགིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པ། འཐུངས་ན་སྟོབ་ལ་མི་གཞོད་པའོ།

“མི་ཡི་བཞེན་ཡང་རང་སྤྱིང་འབྲ། །བེ་ཤ་ཅིའི་སྐད་སྒྲ་ཕྱིར་སྒྲ་མི་སྟན། །མཐའ་རྒྱས་
བསྐྱར་ཕྱིར་སྤྱིང་ཞེས་ཤེར་མདོར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་སྤྱིང་བཞི་
སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དག་གི་ཚད་དབྱིབས་ལ་སྐགས་པ་མཐའ་དཔྱད་སྐགས་སུ་གསལ་བས། ལྷམ་
འདིར་བསྐུས་མེད་ལ། སྤྱིང་སོ་སོར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བཞེན་ནམ་གདོང་ཡང་སྤྱིང་དེ་དང་
དེའི་དབྱིབས་དང་འབྲ་བར་གསུངས། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་སྤྱིང་ལ། སྒྲ་མི་སྟན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅེ་ཞེ་ན། སྤྱིང་འདིའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བེ་ཤ་ཅིའི་སྐད་སྒྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །
མཛོད་ལྷགས་འདིར་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་བསྐྱར་ཡོད་ལ། མཐའ་རྒྱས་བསྐྱར་བ་ལ་སྤྱིང་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཤེར་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས་གསུངས་སོ།

ཁྱད་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལའི་མི་བཟོད་པའི། །གངས་དང་ཉེ་བར་མཚེ་ལ་བདུན་བསྐྱར་
ནས། །ཁྱེ་མི་རྒྱ་བཟུ་མི་ཏ་འབབ། །ལས་སྟོབས་ཆེ་ཕྱིར་དཔུལ་སྐྱེས་སྒྲིང་འདིའི་འོག །
ཡོད་དོ་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཕྱིར་ཚུད་པར་སྒྲ། །ས་ལས་མ་རྩོས་མཚེ་ཡི་འོག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །འཛམ་བུ་སྒྲིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་བཅེས་པའི་
བྱང་ཏུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པའི་ཕྱི་རོལ་ན། །རི་པོ་གངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་རི་ཡོད། །དེ་
ནས་པ་རོལ་ན་སྒྲིང་དང་ལྷང་བའི་རི་ཡོད་ཀྱང་། །དེའི་དཔག་ཚད་བཅུའི་ཚུ་རོལ་ཏེ་སྟོན་ཕྱགས་ན་
མཚེ་མ་རྩོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚུ་ཞེང་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་མཚེ་ཡོད། །ཡན་ལག་བརྒྱད་ཐུན་གྱི་
ཚུས་གང་བའི་མཚེ་དེ་ལ་ཁྱད་ཚུལ་ཡོད་དེ། །དབྱིབས་སྒྲུ་བཞི། ཚུ་ཞེང་གཉིས་ཀར་དཔག་ཚད་ལྟ་
བུ་རེ། སྒྲ་དོན་ནི་སྒྲུ་མ་རྩོས་པ་གནས་པ། །དབྱས་ན་འཛམ་བུ་བྱིས་ཤིང་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚུལ་བཞི་
དང་། །ཁྱད་ཚུལ་ལྟ་བུ་ནི། སལ་བས་བསྟོད་མི་སྤྱབ་པའི་གངས་རི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཉེ་བར། མཚེ་མ་
རྩོས་པ་དེ་ལ་ལན་བདུན་རེ་བསྐྱར་ནས་འགོ་བའི་ཚུ་པོ་ཆེན་པོ་གསྒྲ། སེལ། བཟུ། སི་ཏ་བཞི་འབབ་
པའོ། །འཛམ་སྒྲིང་ལས་ཀྱི་ས་བ་ཞེས་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འདིའི་འོག་ཏུ་དཔུལ་བ་སྐྱེས་ཡོད་
ལ། །འབྱུང་ལྟ་བུ་སྒྲིང་བ་དང་འབྲུ་བ་འོག་ཞེང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་བཤད་ལ། ས་སྒྲེ་ལས་
མ་རྩོས་པའི་མཚེའི་འོག་ཏུ་དཔུལ་བ་སྐྱེས་གནས་པར་བཤད་དོ། །ཡི་དྲགས་གཙོ་བོ་མི་དགེས་
འཕངས་པ་ཞེ། །དཔུལ་སྒྲིང་ཡང་རྩ་དེ་འབྲས་ཕྱིས་སྒྲིང་ཡང་། །ལས་ཀྱི་མཚམས་བཅད་
ཕྱིར་ན་ཆེ་དེར་མིན། །དཔེ་སྟོན་འབྱུང་བའོ་ར་ལྷག་རི་བཞིན་ཟེར། །སེམས་ཙམ་སེམས་
སྒྲ་སྒྲ་ཞེ་སྟོན་འབྱུག་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པ་
མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། །གྲེ་སྒྲས་དཔུལ་བའི་སྒྲིང་མ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད། །དེ་དག་གིས་ཆེ་དེར་ལས་ངན་པ་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ཕྱིས་སྒྲིང་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་། ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཆེ་དེ་ལ་སྒྲིང་དགོས་
པ་མིན་གསུངས། །དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྒྲེ་བས་དཔུལ་སྒྲིང་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རི་ར་བ་ལ་སྐྱེས་
པ་ར་ལྷག་སྐྱེས་སྒྲིང་བ་བཞིན་ལས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲིང་ཡིན་ཟེར། །སེམས་ཙམ་པས་ལས་དབང་གིས་

258

དང་། རྫོང་གི་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་འགོད། འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས། སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། མཛོད་ལུགས་ལ་ཅུང་
 ཟད་སྤངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། གཞན་གྱིས་མཐོང་ཚུལ་དང་བཤད་ཚུལ་དེ་མིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་།
 དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་སྤངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། ཐེག་པ་འོག་མ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དང་མཐོང་
 ཚུལ་དག་མིན་ནོ། ཞེས་སྐྱབ་དག་གིས་ནི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཚད་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་ལ་སྤངས་པའོ། དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་གཟུང་སྐར་ནམས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ཉེ་ལྷག་གཉིས་ཀས་གོ་
 ལ་ལ་གཡོན་སྐྱོར་དང་། སྐྱ་གཅན་གྱིས་གཡས་སྐྱོར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་སྐར་ནམས་ནི་གོ་ལའི་ཐོག་ཕྱ་
 བཏུབ་པ་བཞིན་དུ་གནས་མོད། གོ་ལའི་རྒྱང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཉེ་ལྷག་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་
 རང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡོན་སྐྱོར་དང་རྒྱང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡས་སྐྱོར་ཡིན། སྐྱ་གཅན་རང་འགྲོས་དང་རྒྱང་
 འགྲོས་གཉིས་ཀས་གཡས་སྐྱོར་ཡིན། དེས་ན་དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་གོ་ལའི་དབང་གིས་གཟུང་སྐར་
 ཀྱི་འགྲོས་དང་། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ཐོག་ཚུལ་སོགས་འཆོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས། གོ་
 ལར་འབྱུལ་ནས། མཛོད་ལུགས་ཀྱི་སྤང་གི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྒྱང་འཇམ་པོ་རྒྱུ་པོ་དེ་དང་སྐར་
 བྱིས་གྱི་གོ་ལ་གཉིས་རྒྱང་གཅིག་ཡིན་པར་སྐྱ་མི་རུང་ངོ་། གནས་བསྐལ་ཚུལ་པའི་དུས་ཚམས་ན་ཤེད་
 བྱ་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་སའི་ཞག་ཐོས་པས་ལུས་ཀྱི་འོད་ཉམས་ཏེ་ཐུན་པ་བྱུང་བས་དེའི་
 ཚེ་ཉེ་ལྷག་སྐར་མ་ནམས་འགོ་བ་བྱེ་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་གསུངས། དུས་ཚིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 བོ། མདོ་ཉི་མའི་སྤྱིང་བོ་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་མར་ལོ་ལྷ་ཚོས་གངས་ཀྱི་གོ་རིམ་བྱེད་པ་བོ་
 ནི། རང་རེའི་སྟོན་པ་ཤུག་ཀྱི་ལོ་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་ལྷ་མ་ཞིག་ལ་བྱང་སྤང་རྩ་བོ་དང་དུ་ཁྱུར་དུས་ལོ་
 གྲག་ཁྱིར་དཀའ་ལྷབ་བསྐྱབས་པས་སྤིད་པ་གསུམ་ན་མཐུ་ཆེ་བར་ཁྱུར་ཏེ། ཚངས་པ་སོགས་སྣ་ནམས་
 ཀྱིས་ཁུས་པའི་ངོར་སྐྱ་སྐར་གྱི་གོ་རིམ་མཛོད་པ་ཡིན་གསུངས།

ཤས་ལའི་ལོ་གན་དུག་ཅུ་ཆེ་ཚུལ་ནི། བདེ་མཆོག་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། རབ་བྱུང་ནམ་བྱུང་དཀའ་
 བོ་དང་། རབ་ཚུས་སྐྱེ་བདག་ཨི་གི་ར། རབ་ལ་གདོང་དངོས་པོ་ན་ཚོད་ལྔ། འཛིན་བྱེད་དབང་

ཕྱག་འབྲུ་མང་བོ། རྩོས་ལྡན་དཔལ་བོ་རྒྱ་མཚོག་དང་། རྩོ་ཚགས་ཉི་མ་ཉི་ཤོལ་བྱེད། ར་སྦྱང་མི་
ཟད་ཐམས་ཅད་འདུལ། ཀྱན་འཛིན་འགལ་བ་རྣམ་འགྱུར་དང་། བོང་བྱ་དགའ་བ་རྣམ་རྒྱལ་ཉིད། །
རྒྱལ་བ་རྩོས་བྱེད་གདོང་ངན་དང་། གསེར་འཕྲང་རྣམ་འཕྲང་རྒྱུར་བྱེད་དང་། ཀྱན་ལྡན་འཕར་བ་
དགེ་བྱེད་དང་། མཛེས་བྱེད་ཁོ་བོ་རྩོ་ཚགས་དབྱིག་ཟིལ་གཞོན་སྤེལ་ཕུར་བྱ་དང་། ཁྱི་བ་ཐུན་མོང་
འགལ་བྱེད་དང་། ཡོངས་འཛིན་བག་ཡོད་ཀྱན་དགའ་དང་། སྤིན་པོ་མེ་དང་དམར་སེར་ཅན། འུས་
ཀྱི་ཕོ་ཉ་དོན་གྲུབ་དྲག་སྦོང་རན་ར་ཆེན་ཁྲག་རྒྱག་པ། མིག་དམར་ཁོ་བོ་ཟད་བྱེད་དོ། ཁྱིས་གསུངས་
པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས། བྱི་བ་སྤང་། ལྷག་ཡོས་བྲ། འབྲུག་རྒྱལ། ཉ་ལྷག་སྤེལ་བྲ། བྱི་ཕག་རྩེ་ལོ་སྒོར་བཅུ་
གཉིས་ལ། ཤིང་མེ་ས་ལྷགས་ཆུ་རྩེ་ལྡར་བྱེད་པ། ཤིང་ཕོ་བྱི་བ། ཤིང་མོ་སྤང་། མེ་ཕོ་ལྷག་མེ་མོ་ཡོས། ས་ཕོ་
འབྲུགས་མོ་རྒྱལ། ལྷགས་ཕོ་རྟ། ལྷགས་མོ་ལྷག་དེ་རྩར་བཅིས་ཏེ། འབྲུང་བ་ལྡ་རེ་རེའི་རྩེད་དུ་ལོ་སྒོར་
བཅུ་གཉིས་མོང་བའི་ལོ་དྲུག་རུ་བོ་དེ་ལ་ལོ་ཆུན་དྲུག་རུ་བཟུང་བ་དང་། བསྟོད་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་ཚུལ་དེ་
གཉིས་གནད་གཅིག་དུ་འབབ་སྟེ། ལོ་དྲུག་རུ་རེ་ཡོད་པ་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འགོ་འཛིན་ཚུལ་
མི་མཉམ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ཆུན་དྲུག་རུ་འགོ་ཤིང་བྱི་ནས་འཛིན་པ་དང་། བསྟོད་འབྲེལ་ལྷགས་ཀྱི་
ལོ་འགོ་རབ་བྱུང་དེ་རྒྱ་ནག་འབྲུང་ཆེས་ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཡོས་ལ་ཁེལ་ཡོད། མེ་ཡོས་ཏེ་རབ་བྱུང་ནས་
བཅིས་པའི་ལོ་དྲུག་རུ་སྒོར་ལ་རབ་བྱུང་གི་ལོ་བཟུང་། དུས་འཁོར་བོད་དུ་འགྱུར་ལོ་མེ་ཡོས་ནས་
བཅིས་པའི་དྲུག་རུ་སྒོར་ལ་རབ་བྱུང་དང་བོ་བཟུང་། དེ་ནས་བཅིས་པའི། ད་སྐབས་རབ་གནས་ཏེ། རབ་
བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དུ་སྤེལ་སྟོན་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པ་ལ་རབ་གནས་བཟུང་དོན། གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེས་རྣམས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག་དུས་ཀྱི་དང་བོ་ལོ་ཡིན་ཏེ། འབག་ནི་ཉི་ལྔའི་བར་དུ་མེད་དོ་ལ། འབྲུགས་ཀྱིས་
བཅིས་པའི་དེ་ནི་ཀྱན་དུ་བྱུང་། དུས་ཀྱི་རྣམ་ཐངས་ཡུལ་ར་གོ་ཁར། འདྲུམ་རུ་ལ་ཉིན་
ཞག་གཅིག་འདྲུམ་བཅོ་ལྔ་ཕྱགས་སུ་གྲགས། རྩ་ཕྱིའི་ཕྱགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། འདྲུམ་
གཉིས་བཅོ་ལྔ་པ་འདྲུམ་བྱེད་དོ། མཚུ་རྒྱ་ལ་མོགས་གཉིས་གཉིས་ལ། འདྲུམ་མེ་

གསུམ་བཟོད་པ་གཅིག །ཚྭ་བྱང་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་སྟེ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ལ་ཅིག་ན་རེ། དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལོ་ཡིན་ལ། ཞག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞག་ནི། ཉི་ཟླའི་བར་དུ་མེད་ལ་
ཉི་ཟླ་བྱང་རྗེས་ཞག་བྱང་བ་ཡིན་ཟེར་ལོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་ལོ་ནི། ཉི་མས་བྱིམ་བཅུ་གཉིས་བཟོད་
པའི་ཡུན་ལ་བཤད་པས། ཉི་མ་མེད་པའི་སྔོན་དུ་ལོ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དབུགས་ཀྱིས་ཅི་
གཞི་བྱས་ནས་བཅི་བ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྩང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་མིག་འཕྱུམ་བཙུན་བརྟུང་
ལ་མཐར་གནས་གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡུད་ཅོམ་གཅིག་ དེ་
སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ དེ་བཙུན་ལ་ཕྱོགས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སྐྱོད་པ་གཅིག་ དེ་གཉིས་ལ་ཆོགས་
གཅིག་ དེ་གསུམ་ལ་བཟོད་པ་གཅིག་ དེ་གཉིས་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཨ་མ་ར་ཀོ་ཤ་ལྟེ།
འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཕྱུམ་བཙུན་མཐར་གནས་ལ། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་བཟང་། དེ་
ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུད་ཅོམ་ཡིན། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ དེ་དག་བཙུན་ལ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས། །ཐུ་
ཕྱི་ཕྱོགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། དེ་གཉིས་བཟོད་པ་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཆུ་སྐྱེ་ལ་སོགས་གཉིས་
གཉིས་ལ། དེ་ཆོགས་དེ་གསུམ་བཟོད་པ་གཅིག །ཚྭ་བྱང་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་སྐྱོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཏེ་སྐྱོད་པ་གཉིས་ལ་ཆོགས་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། ཆོགས་
གསུམ་ལྟེ་སྐྱོད་པ་དབུགས་ལ་བཟོད་པ་གཅིག །ཚྭ་བྱང་གི་བཟོད་པ་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་
པ་ཡིན་ནོ། །"ཆོས་ཞག་བྱིམ་གྱི་ཞག་སྐྱེ་ལོ། །ཕྱོགས་དེའི་བཙུན་ལོ་ཆ་ནི་ཆོས་ཞག་ལྟེ། །ནམ་
ལངས་ནམ་ལངས་བར་ནི་ཉིན་ཞག་གོ། །ཉི་མ་ཚྭ་གནས་ཚྭ་པར་བརྟུང་བརྟུང་ཅུའི། །ཆ་
འམ་ལུག་སྐྱང་འཕྲིག་པ་ཀུན་ཏུ། །དེ་བཞིན་སེང་གེ་བྱ་མ་སྐྱང་ཕྲིག་པ། །གཞུང་ཆུ་ཕྱིན་
བྱམ་པ་ཉ་རྣམས་ཀྱི། །ནང་ནས་བྱིམ་གཅིག་ཚྭ་པར་སུམ་ཅུའི་ཆ། །བྱིམ་ཞག་གོ་དེའི་
སུམ་ཅུ་དེ་སྐྱེ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞག་ལ། ཆོས་ཞག་དང་། ཉིན་ཞག་དང་། བྱིམ་ཞག་གསུམ་
ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞག་སྐྱེ་ལོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཕྱོགས་དེའི་བཙུན་ལོ་ཆ་ནི།
ཆོས་ཞག་ཡིན་ལ། རྣམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་ནི་ཉིན་ཞག་ཟེར། དབྱར་དབུན་གྱི་ཉི་ཕྱོག་
ནས་ཉི་ཕྱོག་གི་བར་ཞག་བརྟུང་དང་བརྟུང་ཅུའི་ཆའམ། བྱིམ་ལ་སྐྱར་ན། ལུག་སྐྱང་། འཕྲིག་པ། ཀུན་

ཏཱ་མེང་གོ། བྱ་མོ། སྤང་། སྤྲིག་པ། གཞུ། རྒྱ་སྤོན། བྱམ་པ། ཉ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཉེ་མས་བྱིས་གཅིག་
བཤོད་པའི་བར་ལ་ཆ་སྤུམ་ཅུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་བྱིས་ཞག་དང་། དེ་སྤུམ་ཅུ་བྱིས་ལྷ་
ཡིན་ནོ། །བྱིས་ལྷའི་ཡུན་ཚད་སྐར་བྱིས་གཉིས་གཉིས་དང་། །སྐར་རྒྱུ་རེ་རེས་རྩོགས་བྱིར་
རགས་ཅིས་སྤྱ། །ཆེས་ཞག་སྤོག་གཅིག་ཞིབ་པར་ཞག་སྤུམ་ཅུ། །རྒྱ་ཚོད་གཅིག་སྤང་ལྔ་བཅུ་
དབྱགས་བཞི་དང་། །འདྲོད་ཆ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱིས་ལྷ་གཅིག་རྩོགས་བྱིར་། །བྱིས་ལོར་ཆེས་
ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིས་ལྷའི་ཡུན་ཚད་ནི། གོ་ལའི་ཚོག་
གི་སྐར་མའི་བྱིས་སྟེ། ཉེ་མ་བྱིས་རེ་ལ་གནས་པའི་དུས་སྤྱ། སྐར་བྱིས་སྟེ་སྐར་ཁོང་རེ་ལ་ཆ་བཞི་བཞི་
བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་བ་དགུ་རེ་ལ་ཉེ་མས་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱིས་ལྷའི་ཡུན་ཚད་ནི་ཉེ་མས་སྐར་བྱིས་གཉིས་གཉིས་དང་སྐར་རྒྱུ་རེ་རེ་བཤོད་
པ་རྩོགས་པའི་ཡུན་ལ་བྱིས་ལྷ་རེ་ཡིན་ལ། རགས་ཅིས་བྱས་ན་ཆེས་ཞག་སྤོག་གཅིག་དང་། ཞིབ་ཅིས་
བྱས་ན་ཆེས་ཞག་སྤུམ་ཅུ་དང་། རྒྱ་ཚོད་གཅིག་དང་། རྒྱ་སྤང་ལྔ་དང་། དབྱགས་བཞི་དང་། འདྲོད་
ཆ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱིས་ལྷ་གཅིག་རྩོགས་པའི་བྱིར། བྱིས་ལོ་རེ་ལ་ཆེས་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་དང་དོན་གཅིག་
འབྱུང་བས། ཆེས་ལོ་གསུམ་གྱི་མཚམས་ནས་བཤོལ་ལྷ་འབྱུང་ངོ་། །ཡར་ངོ་ཉིན་ཞག་མར་ངོ་ཆེས་
ཞག་དང་། །ལོ་ལ་བྱིས་ཞག་གཅི་བྱིར་གཞན་སྤྱེ་འབྱུལ། །གསུམ་པ་བྱི་མ་བྱི་མའི་དོད་མི་
བྱབ། །རྒྱ་ནག་ལྷ་བཤོལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལག་བཞིན། །རང་རང་ལྷ་བསྐྱེན་གསོ་སྤྱོད་དེར་
མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདྲོད་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་ཡར་ངོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅི་ཞིང་། མར་ངོ་
ལ་ཆེས་ཞག་གཅི། ལོ་ལ་བྱིས་ཞག་གཅི་བོ་ཡིན་པས། མདོར་ན། རང་ལྷགས་ལ་ཞག་གཅིག་མ་ལོངས་
པར་དུ་ཉིན་ཞག་གཅི། ཞག་གཅིག་ལོངས་པའི་རྩིས་སྤྱེ་ཆེས་ཞག་གཅི། ལོ་ལ་བྱིས་ཞག་གཅི་ཆེ་བ་
ཡིན་པས་གཞན་དུ་སྤྱེ་བ་འབྱུལ་ཏེ། ཆེས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་གི་དོད་མི་བྱབ། ཉིན་ཞག་གིས་བྱིས་
ཞག་གི་དོད་མི་བྱབ་སྟེ། བྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་བྱིས་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ། ཉིན་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་དང་རེ་
ལྔ། ཆེས་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་དང་དོན་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱ་ནག་ལྷགས་ལ་ལྷ་བཤོལ་འདྲོད་ཚུལ་ཡོད་

དེ། ལོ་གསུམ་ན་ཟླ་བཤོལ་དང་། ཟླ་བ་སོ་དྲུག་སོགས་ཅི་རིགས་རེ་འདས་པ་ན་ཟླ་བཤོལ་འདོན་པའི་
ཕྱིར། ལོ་སྟག་སྟུལ་སྟེལ་པག་བཞིའི་རང་རང་གི་ཟླ་བ་སྟག་གི་ལོ་ལ་སྟག་ཟླ་སྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེང་སང་རྒྱ་ནག་གི་ཅི་ཚུལ་ལ། ཉི་ཅིས་ཟེར་བ་ནི། བྱིས་ཅིས་ཡིན་ལ། དེང་སང་གི་སྤྱི་ཟླ་ཟེར་
བ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའོ། ཟླ་ཅིས་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཞག་གི་ཟླ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅིས་པས། དེ་ལ་ཟླ་
བཤོལ་ཡོད་ལ། ཉི་ཅིས་ལ་ཞག་བཤོལ་ཞིག་འདོན་པ་ལས། ཟླ་བཤོལ་མེད་དོ། བརྟེན་བཅོས་ལས། ཟླ་
བའི་བཤོལ་འདོར་བ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ལྟར། འདུལ་མངོན་
ལྷགས་ལ་ཞིབ་ཅིས་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ལྟར་བྱེད་པས། གསོ་སྦྱང་ཡང་དེར་མཐུན་ལོ་གསུངས། རྒྱུན་གྱི་
བརྒྱ་བཞི་བ་ནི་ལོ་ངོ་ལས། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་ཅན། རྩ་སྟོང་ཁུམས་སྟངས་མིན་བྱུག་
ཅན། རྟེན་ཅན་མས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། ཟླ་བྱེད་གསོ་སྦྱང་བརྒྱ་བཞི་བ། ཞེས་གསུངས་
ཏི། ཟླ་བ་ནམས་ལ་རགས་ཅིས་ཉ་སྐར་གྱི་སྟོན་ས་མིང་བཏགས་པ་ནི། མགོ། རྒྱལ། མཆུ། དཔོ། རག་པ།
ས་ག། སྟོན། རྩ་སྟོང། སྟོན། ལྷགས། ཐ་སྐར། མིན་དྲུག་གི་ཟླ་བའི་བར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པས། ལོ་ངོ་
ལས་བཤད་པའི་ཟླ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་བརྒྱ་བཞི་བ་འབྲང་བར་བཤད་དོ།

སྟོན་པའི་ལེགས་བཟང་སྒྲིང་བཞིར་དུས་མཉམ་སྟེ། རྩ་བཟང་མཐར་བྱུག་ཕྱི་ངོ་རྒྱབ་
སྒྲིང་གི། རྩ་མཐར་ཉི་མ་གནས་པ་མཐོང་ཕྱིར་ཏེ། དུས་གཅིག་རྒྱ་སྐར་བྱེད་ལྟ་
འདིར་མཐོང་ཕྱིར། རྒྱང་ཉི་མུར་ཕྱིར་ཞག་གཅིག་འཁོར་རྩ་ལ། འདི་ནི་པའ་ཆེན་གྱིས་
ཀྱང་འབད་ལོ་བྱས། ཞེས་གསུངས་ཏི། དུས་བཞི་འཁོར་ཚུལ་ལ། གོ་རམས་པ། དག་དབང་ཆོས་
གྲགས་སོགས་ས་སྤྱོད་དང་། པའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། པའ་ཆེན་སྟོན་པའི་ལེགས་བཟང་
སོགས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་དུས་བཞི་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པར་འདོད། རོང་སྟོན་
ཤུག་རྒྱལ་མཆོན། རྒྱེད་ཆོལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་ཆོས་བཟང་། པད་དཀར་ཞལ་ལྷང་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། པའ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། རྒྱལ་དབང་ཕྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིང་བཞི་ན་
དུས་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་ཅན་དུ་བྱུག་པར་འདོད་ལ། རང་ལྷགས་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་འདོད། སྟོན་པའི་

264

གཉིས་དུམ་བྱར་བྱིས་བཅུ་གཉིས། །མཉམ་གནས་ལྷ་བ་རེ་ན་ཐོན་མར་རོ། །ལྷ་བ་དུམ་
བྱར་མི་འདྲ་ཡོད་མེད་དཔུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གནས་ལ་སྐར་བྱིས་ཀྱི་རྒྱང་དང་རང་འགྲོས་
གཉི་གའི་སྒོ་ནས་སྐྱ་གཅན་གྱིས་གཡས་སུ་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་ཁ་རུབ་ཏུ་ཕྱོགས་ནས་
འགོ་བར་བྱེད་ལ། གོ་ལ་རྒྱན་དུ་གཡས་སུ་འཁོར་བར་བྱེད། དེས་ཀྱང་བསྐྱོད་ནས་གཡས་སུ་འཁོར་
བར་བྱེད་དོ། །ཉི་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་ཁ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་ནས་གཡོན་སྐྱོར་དུ་འགོ་བར་བྱེད་
པས་རང་འགྲོས་གཡོན་སྐྱོར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉི་མས་སྐར་བྱིས་ཀྱི་གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་གཡོན་སྐྱོར་གྱིས་
སྐར་བྱིས་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོང་པའི་ཡུན་ལ་བྱིས་ལོ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུན་ལ་དུས་རྫོགས་པས་
ལོ་ནི་བྱིས་ལོ་དང་བསྟུན་དགོས། ལྷ་བས་གཡོན་སྐྱོར་གྱིས་སྐར་བྱིས་ཀྱི་གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་གཡོན་སྐྱོར་
གྱིས་སྐར་བྱིས་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོང་པའི་ཡུན་ལ་ཆོས་ལྷ་གཅིག་འགྲོའོ། །ས་ལ་ཡང་བྱིས་བཅུ་
གཉིས་དང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་བཞི་དང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་གཡས་སྐྱོར་ཡིན་ལ། ས་
དུམ་བྱ་བཅུ་གཉིས་དང་བྱིས་བཅུ་གཉིས་མཉམ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ན། ལྷ་བ་དེ་ལ་བྱིས་ཀྱི་རིམ་སྟོན་
མར་འཆར་རོ། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ས་དུམ་བྱ་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མེད་དཔུང་དགོས་
གསུངས་སོ། །ཤར་གྱི་དགུན་མཐའ་ས་གས་ཉ་དགོས་ཏེ། ལྷ་བས་ཞག་གཅིག་ཉ་སྐར་མང་
མི་སྟོང་། །ས་གར་དཔྱིད་ཀྱིས་མ་ཁུབ་བཅུ་གཉིས་འགྱུར། །གཞན་གྱི་ལོ་འགོ་ཉིན་མཆན་
གང་ཡིན་དཔུང། །འདུལ་མངོན་མགོ་ལྷ་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་གང་། །ཞེ་ན་ཡར་རོ་མར་རོ་བྱེ་
ནས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཤར་སྐྱིད་གི་དགུན་གྱི་མཐའ་དེ། ས་ག་ལྷ་བའི་ཉ་ལ་ཁེལ་དགོས་ཏེ།
ལྷ་བས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉ་སྐར་མང་བོ་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ས་ག་ལ་དཔྱིད་ཀྱི་ལྷ་བས་མ་ཁུབ་
པར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་དགུན་ལྷ་སོགས་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱིད་གཞན་གྱི་ལོ་འགོ་
ནི་ཉིན་མཆན་གང་ལ་ཁེལ་ཡོད་པ་དཔུང་པར་བྱའོ། །འདུལ་བ་དང་མངོན་པའི་ལྷགས་ལ་མགོ་ལྷ་བ་
དེ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡར་རོ་སྟོན་འགོ་དང་མར་རོ་སྟོན་འགོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་
ནས་ཉོར་ལྷ་བཅུ་བ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་གང་རུང་ལ་ཁེལ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་སོ། །

ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་བྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། །ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་ཐ་སྐར་བྱ་གཉིས་

ཉེ་ཉེ་དབང་སྟོང་གཉིས་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་བཞིན་སྟེ། །སྤྱུལ་བར་སྦྱོད་པ་གཉིས་ཉེ་འདོད་
སྦྱོད་གསུམ། །ཆངས་རིས་འཛམ་གླིང་བར་སྟེང་ཆངས་མདུན་འཕགས། །གཟུགས་ཅན་
བར་བསྐལ་བཞི་བརྒྱར་བསྐལ་བར་བྱས། །སྦྱོང་གསུམ་ཕྱགས་རི་མཛོད་ཅར་བཤད་དམ་
དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི། ལྷ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ།
འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྷན། འཕྱུལ་དགའ། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དེ་དྲུག་དང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནི་
རི་རབ་ཀྱི་བང་རིས་ལ་གནས། ལྷ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ནི་རི་རབ་སྤྱན་པོའི་ཅེ་མོར་གནས་ལ། ལྷ་དེ་རྣམས་
ལ་སྤྱུལ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲུག་པོ་བཅུ་གཅིག་ཉེ་མ་བཅུ་
གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས་ཉེ་ཉེ་དབང་སྟོང་གཉིས་དང་གཙོ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་ཉེ་ལྷའི་གཙོ་བོ་སྤྱུལ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་དབང་སྟོང་གཉིས་པོ་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བཞིན་
དུ་སྟེའོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་སྟེས་མ་ཐག་ནས་ལྷས་ཀྱི་བོང་ཆོད་ཀྱང་རྩོགས་ཤིང་གོས་
དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་ཉེ་ལྷན་ཅིག་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ནི་ངོ་ཆ་དང་
ཁྲེལ་མེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བྱས་སྟེ། འདོད་ཁམས་པ་ལ་སྟེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི། དང་བོ། རང་
དབང་དུ་གནས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱུལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱུལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྟེ་བ་
གསུམ་ཡོད། དང་བོ་འདོད་ལྟ་འོག་མ་བཞི་དང་འདོད་པའི་མི་དང་བཅས་པ་ཡིན། གཉིས་པ། འཕྱུལ་
དགའ་ཡིན་ཉེ་རང་གི་སྤྱུལ་བ་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
ལྷ་ཡིན་ཉེ་རང་གི་སྤྱུལ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྤྱུལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དང་
མ་འབྲེལ་ལྷའི་གནས་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ། དེའི་སྟེང་ན་འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྷན་དང་།
འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དེ་འདོད་ལྟ་བཞི་དང་བཅས་ཉེ་གནས་འཛམ་གླིང་
གི་བར་སྤྱང་གི་སྟེང་དུ། ཆངས་རིས་ཆངས་མདུན་ནས་བཟུང་སྟེ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་
བདུན་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅུགས་ཉེ་གནས་པའི་ཕྱིར་བར་སྤྱང་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་སོ། །
གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་ཁྲེལ་ཀྱང་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། རང་གི་ལྷས་གཞལ་བའི་དཔག་ཆད་ཀྱི་
གངས་ཀྱི་བར་བསྐལ་མ་ཡིན་པའི་བསྐལ་བའི་གངས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཆོ་ཆད་འཇལ་དགོས་ལ། དེ་

ཡང་ཚངས་རིས་པའི་ལྷས་ཚད་དཔག་ཚད་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོ་ཚད་ཀྱང་བར་བསྐལ་བཞི་
བརྩེ་ལ་བསྐལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མདུན་ན་འདོན་བར་བསྐལ་
བཞི་བརྩེ་ལ་བསྐལ་བ་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཚངས་ཆེན་སྟགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོང་གསུམ་སྟོན་པའི་རྩ་བའི་ཚོག་ཟེན་ལ་ལྷགས་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་མེད་ཀྱང་།
སྦྱར་སྒྲིང་བཞིའི་བྱེད་སྟགས་རེ་བཤད་པའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས་སྟུང་སྟེ། གཞུང་དུ་མའི་སྐབས་སྟོང་
གསུམ་རེ་རེའི་མཐར་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འཛིགས་པའི་བསྐལ་བའི་མེ་ནི་རང་སས་བཟུས། །རྒྱང་བ་གཉིས་པོ་བྱལ་བྱིར་ཁྱག་
བར་མཉམ། །འཕེལ་འབྱིབ་མཆིམས་ཀྱིས་དགེ་ལྡན་ལ་རག་གསུངས། །བསོད་གུགས་གང་
ཐེལ་བྱངས་ནས་ཉིས་བརྒྱར་བཤད། །གནས་པའི་མགོ་ནི་དཔག་མེད་ནས་འབྱིབ་སྟེ། །
འདིའི་གཅིག་དཔྱལ་བར་སྦྱེས་པ་ནས་ཡིན་བྱིར། །ས་ལྗེར་བརྟེན་ནས་བརྒྱད་ཁྱིར་འདོད་
པ་འཁྱུལ། །ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ལས་ནི་འབྱེ་འམ་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསྐལ་བ་ལ། འཛིག་
བསྐལ། སྟོང་བསྐལ། ཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ་བཞི་ཡོད་ལ། བཞི་བོ་དེ་ཡུལ་ཚད་མཉམ་པ་ཡིན།
དང་བོ་འཛིག་བསྐལ་ནི། མེ་འཛིག་བདུན་དང་རྩ་འཛིག་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་བདུན་བྱུང་བའི་རྩེས་
སུ་མེ་འཛིག་བདུན་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་རྒྱང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐལ་བ་འཛིག་པའི་
མེ་ནི་འདོད་ཁམས་རང་གི་སས་བཟུས་པ་ཡིན་གསུངས། སྟོང་བསྐལ་ནི་བསྐལ་བ་ལྷ་མ་འཛིག་ནས་
སྦྱར་ཆགས་པ་མགོ་ཚུམ་པའི་བར་གྱི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་ཡིན་ལ། ཆགས་བསྐལ་ནི། སྦྱར་འཛིག་
ཟེན་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་གཞི་ཆགས་པར་ཚུམ་པ་ནས། དཔྱལ་བར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྟོང་
པའི་བར་གྱི་བསྐལ་བའོ། །གནས་བསྐལ་ལ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ། བར་གྱི་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད། མཐའི་མ་
ཐོག་རིང་མོ་དང་གསུམ། དང་བོ་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་མར་འབྱིབ་
སྟེ་ཆོ་ལོ་བརྩེ་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་བར་བསྐལ་གཅིག་བོ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བར་གྱི་ཁྱག་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ནི། ཆོ་ལོ་བརྩེ་བ་ནས་ཡར་འཕེལ་ཏེ་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་དང་། བརྒྱད་ཁྱི་ནས་མར་བྱེ་སྟེ་ཆོ་ལོ་

བརྩ་བའི་བར་ནི་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་གྱི་ཁྱག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར།
མ་ཐོག་རིང་མོ་ནི། ཁྱག་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོང་བའི་རྩོམ་སྤྱ། ཆོ་ལོ་བརྩ་བ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་
དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུན་ཚད་དེ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་མཐའི་རྒྱང་བ་རེ་རེ་དང་། བར་གྱི་ཁྱག་པ་རེ་
རེ་ཡུན་ཚད་མཉམ་སྟེ། རྒྱང་བ་གཉིས་དལ་གྱིས་འགོ་བས་ཚད་བྱལ་ལ། ཁྱག་པ་རྣམས་མགྲོགས་པར་
འགོ་བས་དུས་མཉུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་འདྲིར་རྒྱང་བ་གཉིས་པོ་བྱལ་ཕྱིར་ཁྱག་པར་མཉམ་གསུངས་པ་
དེའོ། །ཆོ་ལོ་འཕེལ་འགྲིབ་ནི་མཆིམས་མཛོད་ལས་དགེ་རྒྱུ་གི་ལས་ལ་རག་ལས་པ་རེད་གསུངས།
བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས། འདི་ཐོ་རེག་འབན་གསུམ་མངོན་པའི་
སྟོག་དུ་གྲགས་པ་ཐོ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩོ་གསུང་ན་རེ། དུས་དང་ཡུན་ཚད་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡ་
ཐོག་གི་སྐབས་སུ་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ནས་ལོ་གིས་བརྒྱ་ན་རེ་རེ་བྲི་ནས་བརྩ་བ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་
བ་དང་། མཐར་མ་ཐོག་གི་ཆོ་ལོ་བརྩ་བ་ནས་ལོ་གིས་བརྒྱ་ན་ལོ་རེ་རེ་འཕེལ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ལ་
ཐུག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། བར་གྱི་ཁྱག་པའི་སྐབས་སུ་མར་འགྲིབ་པ་དང་ཡར་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལོ་བརྒྱ་ན་
འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་རྩི་ལྟར་ཡར་སྐྱེ་བའི། ཞེས་
པ་ནས། མཐའི་བསྐལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགོ་ལ། བར་མ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མགྲོགས་པར་འགོ་
བས་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་མཉུར་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་ཏི་ས་རས་གསུངས་པ་
ལས་གཞན་གསལ་ཆ་མ་རྟེན་དོ། །གནས་བསྐལ་གྱི་མགོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ལས་མར་
འགྲིབ་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། དཔྱལ་བ་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ནས་ཆགས་བསྐལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགས་སྟེ་སའི་དངོས་གཞིར་བརྟེན་ནས། གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་མི་རྣམས་
ཀྱི་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་འཛིན་ཟེར་བ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲུལ་ལས། ཆོ་དཔག་དུ་མེད་པ་ནས་
འགྲིབ་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་བྱུང་བ་ལས་ཆགས་བསྐལ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་
འབྲེལ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་མར་འགྲིབ་ཀྱི་ཐོན་དུ་བྱུང་བ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

འཁྲིག་རྒྱ་གསོད་རྩུན་རྣམས་ཀྱང་རིམ་འབྱུང་སྟེ། །རྩོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཉིས་

ལྷན་ཚུད་ལྷན་དང་། །བརྟན་པ་ཚོགས་ལྷན་ལ་སོགས་ནས་བྱངས་མང་། །ཚོན་ཆེ་བར་
 བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་གསུངས་དཔུང་། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །འབྲིག་པ་སྟོང་པ། ཀླུ་འཕྲོག་གསོད་
 གཙོད། རྩུ་སྒྲ་བ་ནམས་རིམ་པར་བྱང་ཁོང་འབྱང་བ་ཡིན། དེ་བཞི་མ་བྱང་བའི་དུས་ལ་རྫོགས་ལྷན་
 གྱི་དུས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིའི་གཅིག་བྱང་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་སྤང་བ་དང་ལྷན་པའི་དུས་ལ་གསུམ་
 ལྷན་གྱི་དུས་ཞེས་བྱ། དེ་བཞིའི་གཉིས་བྱང་ནས་གཉིས་སྤང་བ་དང་ལྷན་པའི་དུས་ལ་གཉིས་ལྷན་གྱི་
 དུས་ཞེས་བྱ། དེ་བཞི་ག་བྱང་ནས། །འཇིག་རྟེན་འདྲིའི་འབྲིག་ཀྱི་གསོད་རྩུ་ནམས་ལ་སྟོང་པའི་མི་
 དགེ་བ་བཞི་བྱང་བའི་དུས་དེ་ལ་ཚོད་ལྷན་གྱི་དུས་ཞེས་བྱའོ། །བརྟན་པ་གནས་ཚད་ལ་ཡང་རྫོགས་
 ལྷན་སོགས་བཞི་བཤད་པ་སོགས་མང་བོ་ཡོད། དུས་བཞི་ལྷ་མའི་རྫོགས་ལྷན། གསུམ་ལྷན། གཉིས་
 ལྷན། ཚོད་ལྷན་བཞི་ལ། དེ་དེ་ལ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གསུམ་དང་ཕྱེད་ཡོད་གསུངས། དུས་བཞི་
 རྩེ་མའི་རྫོགས་ལྷན་སོགས་བཞི་བོ་དེ་དེ་ལ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་བཞི་ཡོད་གསུངས། ཚོན་ཆེ་
 བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་གསུངས་དཔུང། གསུངས་པ། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་མི་ཚོན་མ་
 དག་གཟུགས་ཆོ་སོགས་གཟུགས་ཁམས་པ་ཆོངས་རིས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ།
 དེའི་ཆོ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། །འདི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་འདྲིའི་མི་
 གསར་དུ་བྱང་བའི་དུས་ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་གཉིས་པའི་དུས་ཡིན་ན། དེའི་དུས་སྟོང་རྫོགས་པར་
 ཐུབ་ཅིང་ལྷ་མའི་བརྒྱད་ཀྱང་ཐུབ་ཟེན་པས། ལྷ་མའི་བརྒྱད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་
 ཀྱང་མེད་པས། བརྒྱད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་བརྒྱ་དྲུ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཆགས་བསྐལ་གསུམ་
 པ་མན་ཆད་ཀྱི་དུས་ཡིན་ན། ཚོན་བྱང་གི་མའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་ཚུལ་མེད་དེ། ཁོ་རང་བྱང་ནས་
 ཆགས་བསྐལ་མང་ན་བརྒྱ་བདུན་ལས་མེད་ལ། དེའི་ལྷེད་དུ་གནས་བསྐལ་གསུམ་ཐུབ་དགོས་པས།
 ཐུག་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐལ་བ་དང་བོའི་མི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་
 མི་ཐུབ་པོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཅ་བར། ལྷ་བྱང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 སྐམ་མ་ལས། གཟུགས་ན་སྟོང་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ནས། ཆོ་རིང་བ་ཡུན་རིང་བོར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའང་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་

ཞེ་ན། ཆགས་བསྐལ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་གསར་དུ་བྱང་ནས་ཡ་ཐོག་གི་ནང་དུ་འང་གནས་པས་ཉི་ཤུ་
ཐུབ་པར་གསུངས་ལ། ལྷ་མའི་བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། མི་སྲུབ་
ནས་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེའི་བར་ལ། བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་ཅུང་མ་ཡོན་ཅི་ཡོད་དེ།
མཐའ་དཔྱད་ལས། ཆོ་དཔག་མེད་འགྲིབ་ནས་ཆོ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སོགས་བར་བསྐལ་ཐུབ་ཀྱི་
བར་གྱི་མི་ཤི་ནས་དཔལ་བ་རྣམས་སྲུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆགས་བསྐལ་སོགས་རྩོགས་ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གནས་བསྐལ་གྱི་ཐོག་མའི་དུས་སྲུ་བར་བསྐལ་ལས་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་
པ་དེ་དུས་ཀྱི་མི་སྐྱེའི་ཆོ་ཚད་ཡིན་པས་མི་གཞོད་ཅེ་ན་ཨོ་ཆོག་སྙམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་
ཆགས་པ་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་བ་བཅུ་དགུ་འདྲའ་བར་གྱུར་རོ། །
ཞེས་ཆགས་བསྐལ་བཅུ་དགུའི་རིང་ལ་མི་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་
བསྐལ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་གསུངས་པའི་དོན་དེའོ། ཞེས་པའི་དཔལ་ཚུལ་དེ་ནི་མ་ཉི་ས་
རས་གསུངས་སོ། །

བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འབྲུགས་བདུན། །འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དུས་
ཐུར་བསྟན་ཀྱང་། །དམིགས་བསལ་མཐེ་བོང་ཅན་དུ་བརྩུབ་འོ་ཆེ། །སྐར་མ་ལ་དགའ་
འབྱུང་ཁིང་བརྒྱད་ཁྲི་ལས། །ལྷ་ཡང་འབྱུང་བ་བསྐལ་བ་གཞན་ལ་ཡོད། །བྱང་སར་
བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་རྟེ་རྟེ་ཡང་། །བྱངས་མེད་ཚུལ་གསུངས་རྒྱན་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོགས་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱངས་ཀྱི་གནས་དུག་ཅུ་འདྲེན་ཚུལ་ནི། ལྷ་སེལ་བྱ་ལྟར་གྱི་ཕྱོག་ཆོག་ལས། གཅིག་
བཅུ་བརྒྱ་ལྔ་ཁྲི་འབུམ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱུང་སྟོབས་མིག་ཉི་ཤུ་གཅིག་ཁར་དུ་བརྒྱད་ནི་
མ་རྟེན་པས། །རང་གི་མིང་གང་རུང་བ་གཞུག། ཞེས་པའི་བར་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། མ་རྟེན་
པ་བརྒྱད་ལ། སྟོབས་མིག་གི་རྩིས་སྲུ་ཆད་མེད་བཞི་ཆེན་པོའི་རྒྱར་བཅས་ནས་འདྲེན་རོ། །བྱངས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་མཐའ་དཔྱད་དུ་རྒྱས་པས། ཕྱོག་འདིར་བཀོད་མི་འདུག་ལ། བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཆད་ཡོད་དེ།
བར་བསྐལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུའི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་འཇོག་པར་གསུངས་ལ། འདོད་སྤྱིའི་ཆོ་

དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པས་དཔྱལ་བའི་ཆོ་ཚད་ཀྱི་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་དཀྱིགས་ཕྱག་དགུ་ཡོད་པ་
དང་རགས་ཅིས་བྱས་ན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འབྲུགས་ཕྱག་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་ལ་སེམས་ཅན་སྟོ་ཤས་ཆུང་བས་མི་འབྱོན། མར་འབྲིབ་ཀྱི་
བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྒྱའི་བར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་སྟེགས་མ་ལྗེའི་དབང་གིས་ཆོས་
བཞིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་སངས་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་བའི་དུས་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི།
དམིགས་གསལ་ལ། མདོ་སྟོང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། མཐེ་བོང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོ་ལོ་བརྩ་བའི་
དུས་ཀྱི་ཆོ། སངས་རྒྱུ་སྐར་མ་ལ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་
ལས་ལྔར་ཡང་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བསྐལ་བ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱང་སར་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་རེ་
རེ་ཡང་གངས་མེད་ཚུལ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་འདུ་སྟོགས་ཤིག་གསུངས་པས། གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། །

མང་བཀྱར་འོད་མཛེས་དགེ་བ་དགེ་མཚོག་དང་། །གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཏེ་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་
བོ་ལྟ། །རྒྱ་ལས་བྱ་ནས་མཛེས་ལྗན་ལྟ་འཁོར་བསྐྱར། །བར་བསྐལ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་འགོག་
ཕྱིར་འབད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་རི་ལྟར་འབྲིབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་
བ་དང་བོ་དེ་ནས་འབྲིབ་པར་ཚུམ་པ་ན་སའི་སྟངས་དུ་སའི་བརྩད་འོ་མའི་སྤྱིས་མ་ལྟར་ཆགས་ཤིང་།
ཁ་དོག་མར་གསར་འདྲ་བ་སྤྱང་ཅི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། སྐྱེ་བོ་བསྐལ་ཆགས་ཅན་ཞིག་
གིས་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་སྤངས་ཏེ་སྐྱེ་ཐོག་དུ་སྤངས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤངས་པས།
རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུས་ལ་སྐྱེ་བ་ཞུགས་ཤིང་། འོད་རྒྱབ་པ་དང་ཐུང་བ་བྱེད་པ་
ན། སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་རྣམས་བྱང་བས་ཉིན་མཚན་དང་དུས་ཆོགས་ཀྱི་
ཐོག་མ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །དེའི་ཆོ་མང་དུ་བློས་པ་དག་ནི་མདོག་ངན་ལ་ཉུང་དུ་བློས་པ་དག་ནི་མདོག་
བཟང་བས། ཁྱོད་ནི་ངན་ལ་ང་ནི་བཟང་ངོ་ཞེས་བརྟན་ཤིང་མི་དགེ་བ་བྱས་པས་བརྩད་དེ་རྒྱབ་པར་
གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སའི་བརྩད་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ། རོ་སྤྱང་ཅི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་སའི་སྟངས་
དུ་ཆགས་པ་ལ་ལྔར་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ཡང་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སྤྱི་གྱའི་ཆོས་དྲི་རོ་ལྔར་དང་

འདྲ་བ་ལ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཀའི་མེ་ཏྲོག་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་ལ་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་རྩབ་པར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་མ་ཚྲོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ཡུ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚུགས་པ་སོར་བཞི་ཙམ་པ། རང་
བརྩས་ན་རྩབ་སྦྱེ་བ། རྩབ་བརྩས་ན་ནང་སྦྱེ་བ་ཕུབ་ཤུན་མེད་པ་བྱང་། དེ་ཟས་རགས་པ་ཡིན་པས་
བཤད་གཅི་འདྲར་བའི་དབང་བོའི་སྒོ་དང་སོ་མའི་མཚན་མ་ཡང་བྱང་སྟེ། སྦྱེས་པ་དང་བྱང་མེད་གྱི་
ཐ་སྦྱད་ཀྱང་བྱང་། དེ་ནས་སྒོན་གྱི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཆགས་པ་སྦྱེས་ཏེ་ལོག་གཡེམ་
ལ་ཞུགས་པར་གཞན་གྱིས་མཛོད་དོགས་ནས་ཁང་བ་བརྟེགས་པས་བྱིམ་དང་བོ་བྱང་ངོ། །དེ་ནས་མི་
ལེ་ལོ་ཅན་གཅིག་གིས་ཞག་ཁ་ཤས་གྱི་སྐལ་བ་སྤངས་ཏེ་གསོག་འཛོག་བྱས་པར། བརྩས་པའི་ཤུལ་དུ་
སྤར་མ་སྦྱེས་པས་གཅིག་གིས་རང་གི་སྐལ་བ་ཟད་པ་ན་གཞན་གྱི་དེ་སྤངས་པས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཐོག་
མ་ཡང་བྱང་ངོ། །དེ་ནས་ཞིང་བགོས་ཏེ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་མི་རང་བཞིན་བཟང་བ་ཞིག་དཔོན་
དུ་བསྐོས་ཏེ་སྟོན་ཐོག་གི་དུག་ཆ་བཟུབས་པས་སྦྱེ་བོ་མང་བོས་བཀྱར་བས། མང་བཀྱར་རྒྱལ་བོར་
གཤམ་ཤིང་། སྤྱིང་འདྲིར་རྒྱལ་བོའི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱང་། མི་རིགས་བཞི་དང་ལས་གྱི་ལམ་ལྷག་
མ་བྱང་ཚུལ་ནི། མི་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་བྱིམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་དགོན་པར་གནས་པ་
ནི་བྱམ་ཟེའི་རིགས་དང་། བྱིམ་ན་གནས་ཀྱང་རྒྱ་འཕྲོག་སོགས་མི་བྱེད་པ་ནི་རྩེའི་རིགས་དང་། རྒྱ་
འཕྲོག་དང་སྒོག་གཅོད་སོགས་བྱེད་པ་ནི་དམངས་རིགས་དང་གདོལ་བའི་རིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
གཞན་གྱི་འོར་བརྒྱས་ཀྱང་མ་བརྒྱས་སོ་ཞེས་རྩུན་དང་། དེ་ལ་བཏེན་ནས་བྲིམས་གཅོད་པ་སོགས་མི་
དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་བྱང་བས། ཆོ་རིམ་གྱིས་བྲི་ནས་ཆོ་ཤིན་དུ་བྱང་བ་ཆོ་ལོ་བཅུ་བའི་
བར་དུ་གྱུར་ཏོ། །མང་བོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་བྱ་འོད་མཛེས་དང་། དེའི་བྱ་དགེ་བ་དང་། དེའི་བྱ་
དགེ་མཚན་དང་། དེའི་བྱ་གསོ་སྤྱིང་འཕགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐལ་བ་དང་བོའི་རྒྱལ་བོ་ལྷ་ཟེར།
དེའི་རྩེས་སུང་ལས་རྩུ་དང་། མཛེས་པ་དང་། ཉེ་མཛེས་དང་། མཛེས་ཅན་དང་། མཛེས་ལྡན་རྣམས་
ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པ་ལྷ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་རྒྱལ་བོའི་བརྒྱད་པ་རི་ལྷར་བྱང་བའི་ཚུལ་ནི་
གདགས་པ་དང་། ལུང་གཞི་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་སོགས་སུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །རིགས་

བཞིའི་རྒྱལ་རིགས་ནི་སྟོན་པོ་དང་དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་སྟོགས་ཏེ་རྒྱལ་བོར་གྱུར་པ་ཡང་
ཡོད་པས་རིགས་ལ་ངེས་པ་མེད་པས། རིགས་བཟང་བར་མི་བརྟེ། བྱམ་ཟེའི་རིགས་ནི། མི་འགའ་ཞིག་
འཇིག་རྟེན་གྱི་འཐབ་འཁྲུག་སོགས་ལ་ཡིད་སྦྱོར་ཏེ་དགོན་པ་དང་ནགས་ཚལ་སོགས་གནས་དབེན་པ་
དག་ཏུ་སོང་ནས་ཏིང་འཛིན་བསྐྱབས་ཏེ། མངོན་ཤེས་སོགས་དང་རྟོག་གཏི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
གྲུབ་མཐའ་བཟོས། ཏིང་འཛིན་མ་གྲུབ་པ་དག་གིས། སྟོང་དང་གནས་སོགས་སྤྱི་རིག་གནས་དང་རིག་
བྱེད་བཞི་སོགས་སྟོབ་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནི་རིགས་བཞི་ལས་བྱམ་ཟེའི་རིགས་སོ། །དེའི་འཕྲོར་རྗེ་རིགས་
དང་། དམངས་རིགས་སུ་གདོལ་བའི་རིགས་ནི་ཐ་ཆད་དོ། །འགྲིབ་པའི་མཐར་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། བར་གྱི་བསྐལ་བ་འདི་ལ་ཆེ་ལོ་བཅུ་བའི་དུས་སུ་མཚོན་གྱི་བསྐལ་བ་བར་མ་དང་ནད་
གྱི་བསྐལ་བ་བར་མ་དང་། ལུ་གཏི་བསྐལ་བ་བར་མ་དང་གསུམ་ཡོད། ལུ་གཏི་བསྐལ་བ་ལ་གསུམ་
ཡོད་དེ། གཤམ་ཅེ་བ་དང་། རུས་གོང་དཀར་པོ་དང་། རུར་མས་འཚོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་ཏུ་མི་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། སོག་གཙོད་ཐུངས་པའི་ཕྱོམ་པ་བསྐྱངས་ན་མཚོན་བསྐལ་དུ་མི་སྦྱོར།
དགེ་འདུན་ལ་སྟོན་ཕུལ་ན་ནད་བསྐལ་དུ་མི་སྦྱོར། དགེ་འདུན་ལ་བསོད་སྟོམས་ཕུལ་ན་ལུ་གཏི་བསྐལ་
བར་མི་སྦྱོར་བར་བཤད་པས། དེ་ལྟར་གྱི་བར་བསྐལ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བའི་ལས་
ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གནས་གསུམ་པའི་སྐབས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱི་རི་མོ་དག །

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་བཀའ་བསྐྱེལ་བཞིན། །

འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མ་མཐོང་གོང་། །

འཇིག་རྟེན་ཐུང་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་བྱིས། ༥ ༥

མཁུན་དང་བཙེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཚོགས་འོད།
རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཙེ་དགའི་རོལ་བ་ཡིས།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་མོ་འཛོམས་མཛད་པ།
སྐྱབས་གཅིག་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མར་སྦྱང་ནས་འདུད།

འདིར་གནས་བཞི་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོམ་ཆེག་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ལ།

རིག་བྱེད་ནགས་ལ་མེ་ལྷགས་བཞིན་གནས་ཕྱིར། །དག་གི་ཚོགས་པའི་གདངས་
གཅིག་དེ་ཡིན་གྱི། །མིང་ཆེག་གཅིག་ཏུ་ལྷང་མ་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་
ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་
གཉིས། དང་བོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཚོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བཟང་
ངན་ལས་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར། ལས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་དེས་བྱས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་གཙོ་བོ་བསྐྱབས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་ལྷན་ངག་གི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱབས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ། ལྷན་ངག་གི་ལས་དེ་དག་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
ཡོད་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ་ལ། ལྷན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ལས། ལྷན་ཀྱི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། བྱེ་བྱག་སྒྲ་བས། འགྲོ་བ་དང་། ལྷག་འཆལ་བ་དང་། སྒྲིག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་མེན་གྱི་ལྷན་དང་། རྒྱས་བྱུང་གི་ལྷན་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷན་དེ་ལྷ་བྱའི་དབྱིབས་སུ་རྩིས་གྲུབ་
དུ་འདོད་དེ། དེ་ལྷ་བྱའི་ལྷག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ། ལྷན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་
སྤྱི་བོའི་གཙུག་ནས་རྟེན་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རིག་བྱེད་འོད་ལྷར་དང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
སྦྱོར་གྱི་ལྷན་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་ལྷེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་འདོད་དེ་

ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ངག་གི་ལས་ནི། ངག་གི་ཆོགས་པའི་གདངས་གཅིག་
དེ་ཡིན་གྱི། མིང་དང་ཆོག་ནི་དེ་མིན་ཏེ། དེ་གཅིག་ཏུ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནས་མས་མི་འཇིག་གཞན་འགྲོའི་རྣམ་ཞིག་འདོད། །སྐད་ཅིག་མ་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་
འཇིག་ཕྱིར་རོ། །སྦྱར་ཕྱིར་ཐོ་བ་བྱམ་པའི་འཇིག་རྒྱ་ལོ། །མེས་ཀྱང་རྒྱ་བྱམ་རོ་ཐོ་སྦྱར་
བྱེད་ཕྱིར། །ཕན་གཞོད་གཉི་གའི་བྱེད་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་མ་
བྱ་བའི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གནས་མ་བྱ་བས་ལུས་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་གནས་དེར་མི་འཆི་བར་ཡུལ་
གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་
ཐུན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པས། རྒྱ་མེད་པར་སྟོས་མེད་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པ་ནི་སྟོག་དང་། མར་མེ་དང་། མེམས་
བྱང་སོགས་ལ་དགོངས་ཏེ། བྱས་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཇིག་པ་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོ་བ་དེ་བྱས་པའི་འཇིག་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་འཆོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་དེ་ཡང་
བྱས་པ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱམ་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཞན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བྱམ་པ་འཆོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ། ཕན་གཞོད་གཉི་གའི་བྱེད་པ་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

དཔེ་སྟོན་རྣམས་བྱབ་དབྱིབས་ཞིག་རིག་བྱེད་མིན། །དབྱིབས་ནི་རིག་པས་ཤེས་ཕྱིར་
རྣམས་མ་བྱབ། །རིག་བྱར་ཐལ་ཕྱིར་ཁ་དོག་ལ་བཏགས་ཟེར། །ཕྱ་རབ་ལ་མེད་ཕྱིར་ཡང་
རྣམས་མེད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། རྣམས་བྱབ་ཀྱི་དབྱིབས་ཞིག་རིག་
བྱེད་མིན་ཏེ། དབྱིབས་ནི་ལུས་ཀྱིས་རིག་པ་ན་འདི་ནི་རྒྱུ་པོ་ལོ། །འདི་ནི་བྱབ་བཞིའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྣམས་སུ་མེད་དེ། ཁ་དོག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་ཡིན་པ་བཅོམ་ནས་རྩལ་ཕན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོ། རྩལ་ཕན་ལ་ཁ་

དག་སྒྲོན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དབྱིབས་སྒྲུབ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩལ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ།

རིག་མིན་སྒྲུབ་བྱེད་བཞི་དང་སྒྲུལ་བྱེད་མདོར། །ཀྱན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་
ཁང་། །མལ་སྟན་འཆོ་བ་ནར་མ་དང་། །སྒྲོ་བྱར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་རན་
བྱང་ཆེ་སྒྲིན་པ་ནི། །རྩལ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །བཞུགས་དང་གསེགས་
ཚུམ་ལས་ཞུགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་ཐོས་བསྒྲུབ་པའི་གཞི་
འཛིན་ལ། །དགའ་དང་དད་པ་སྒྲེ་བ་ནི། །རྩལ་ལས་མ་བྱང་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ལ། དབྱེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ་དབྱེ་
ན་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དང་། བར་མ་གསུམ་ཡོད། སྒྲུབ་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་
དང་བོ། མདོ་ལས། བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
གཞུགས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུགས་གསུམ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་དེ་ལ་རྣམ་
རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་འཛོག་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་འཛོག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཤིང་
རྟར་ཞིབ་ཆ་དགོས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་
འདས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཀྱི་གཞུགས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཞུགས་
མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མདོ་ལས། རྩལ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་
བདུན་དང་། རྩལ་ལས་མ་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་ལྟན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་འདུག་ཀྱང་རུང་། རྒྱ་ཡང་རུང་གཉིད་ལོག་ཀྱང་རུང་གཉིད་མ་ལོག་ཀྱང་རུང་། རྒྱན་
མི་འཆད་པར་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་
གསུངས་ལ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་བལ། རྣམ་
རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཡོད་དེ། རང་གིས་མ་བྱས་པར་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཀྱང་ལས་ལས་
རྩོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་སྒྲུབ་འཕགས་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ངག་དང་ལས་
ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་། དག་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་སེམས་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཚྲོམ་པ་ཆུ་ལོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་
 དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
 བདུན་ནི། ཀུན་དགའ་ར་བ་བཞེངས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ། དགོ་འདུན་ལ་མལ་ལྟན་
 འབུལ་བ། འཆོ་བ་ནར་མ་སྟེ་འཆོ་བ་བཟང་བོ་འབུལ་བ། སྟོ་བྱར་ནད་བྱུང་བའི་ནད་པ་ལ་འཆོ་
 བ་སོགས་སྦྱིན་པ། ནད་གཡོག་ལ་འཆོ་བ་སོགས་སྦྱིན་པ། རྒྱུང་དང་ཁ་ཆར་ཟུ་གོ་སོགས་བྱུང་ཆོ།
 གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་སུ་དགོ་འདུན་དང་སོངས་པ་ལ་སྦྱིན་གཏོང་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམས་ལས་བྱུང་
 བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནོ། རྣམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཞུགས་པ་དང་། གཤེགས་པར་ཚུམ་པ་
 དང་། ལམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ལམ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་པ་དང་།
 བསྐྱལ་བའི་གཞི་འཛིན་པ་བདུན་ལ། དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་། དང་བ་སྦྱིས་པ་ནི། རྣམས་ལས་
 མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཡིན་ནོ། །

རིག་མིན་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱིས། ཁ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཚྲོམ་པ་འོ་སྦྱོ་
 ཚུ་ལ། འདོད་གཏོགས་རྒྱ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྦྱོ། ལྷན་དག་ཆོགས་ཕྱིར་སྦྱོང་
 བའི་འབྱུང་ཐ་དད། ཁོང་མ་མ་ཟིན་རྒྱས་བྱུང་འབྱུང་ལས་སྦྱོ། ཁེམས་དང་འབྱུང་ཕྱིར་
 འབྱུང་བའང་ཐ་དད་མེད། ཁཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོང་མིན་གསུངས་དུས་ལ་དགོངས། རྣམས་
 འབྱུག་སྤྱད་བྱ་བྱུང་བར་གསུམ་ལས་མེད། ཁ་ཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་གཉིས་ད་
 ལྟར་ཐུན། གསུངས་ཕྱིར་མེམས་རྣམས་འབྱང་རྩ་ཚྲོམ་གཉིས་ལ། ཡིག་ཆར་རིག་བྱེད་བྱེད་
 མིན་གཉིས་གསུངས་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བྱུང་
 ཆོས་གསུམ་དང་ཐུན་དེ་མ་ཟིན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་
 དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྦྱོ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 དེ་རྒྱ་མཐུན་དང་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྦྱོ། བསམ་གཏུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲོམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཟིན་

པའི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་སྐྱེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་དེ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་ནམ། ལུས་ངག་གི་ཚྲིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིག་གཅོད་པ་སྤྲོད་བ་དང་
ཚྲིག་ཀྱལ་བ་སྤྲོད་བའི་བར་སྤྲོད་བ་རེ་རེ་བཞིན་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་
བ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལམས་གོང་མའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཟེན་
པའི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་
གཅིག་ལས་སྐྱེ་ཞྩ། སེམས་དང་འདྲ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྤྲོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
རྒྱུའི་ཀུན་སྤྲོད་དང་དུས་གྱི་ཀུན་སྤྲོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྒྱུའི་ཀུན་སྤྲོད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་
བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞྩ། ལས་བརྒྱད་ནས་འཕེན་པའི་ཀུན་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གྱི་ཀུན་སྤྲོད་ལ་རྩིས་སུ་
འཇུག་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞྩ། ལས་སམ་བྱ་བ་དེ་དང་དུས་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཀུན་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་ལ་སུ་བཞི་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ཡིན་ལ། རྩིས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སུ་ནི། མཐོང་སྤང་གི་ཡིད་
ཤེས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷ་མཐོང་སྤང་ཁ་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཤེས་པས་རིག་བྱེད་ཀུན་
ནས་སྤྲོད་མི་རུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤྲོད་མིན་གསུངས་པ་ནི་དུས་
གྱི་ཀུན་སྤྲོད་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་གསུངས། རབ་འཇུག་དང་རྩིས་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། སྒྲིམ་
སྤང་གི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩིས་འཇུག་ཡིན་ལ་རབ་འཇུག་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དབང་བོའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པོ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩིས་སུ་འཇུག་བྱེད་དེ་ལ་སུ་དགུ་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་ཀུན་སྤྲོད་དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བཟླན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་། རྩིས་སུ་འཇུག་བྱེད་དུས་གྱི་ཀུན་
སྤྲོད་ཀྱང་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བཟླན་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩིས་
འཇུག་སུ་དགུ་པོ་དེ་ལས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསུམ་ལས་མེད་ལ། གསུམ་པོ་
ནི། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་ལས་རྩིས་སུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་འཇུག་
བྱེད་ལུང་མ་བཟླན་ལས་ལུང་མ་བཟླན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ལུང་མ་བཟླན་ལས་རྩིས་

སྤྱ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་འབྱུང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། མཉམ་བཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲིམ་པ་གཉིས་ནི། སེམས་ཡོད་མེད་ལས་འགྲོ་ཚྭ་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་ནི་སེམས་གཡེང་བ་དང་། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱ་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚྲིམ་པ་གཉིས་ལ། ཡིག་ཆར་རིག་བྱེད་བྱེད་མིན་གཉིས་གསུངས་དབྱེད། །ཅེས་པ་ནི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱི་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ན། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱ་འཇུག་ཡོད། དབྱེད་དགོས། གོང་དུ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འགྲོ་ཚྭ་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་ནི། སེམས་གཡེང་བ་དང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱ་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྐྱར་ནས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

གཞུགས་ཅན་བཅུ་ནི་སྒྲིམ་སྒྲུང་ཉིད་བྱིར་རོ། དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི། །ཟག་མེད་ཚྲིམ་པ་སྤྱང་ཚྲིམ་ཡིན་མིན་དབྱེད། །ཚྲིམ་དང་ཚྲིམ་མིན་བར་མ་རྣམ་རིག་མིན། །ཡོད་བར་མ་རེས་ཡོད་ན་དུས་གཉིས་ལྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཚྲིམ་པ་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཉར་བཟླགས་སམ་དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་གང་རུང་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉར་བཟླགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་ནས་བཟླན། ཞེས་གསུངས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲིམ་པ་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་ཚྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲིམ་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྤྱང་བའི་ཚྲིམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོགས་པའི་དེ་གཉིས་སྤྱང་ཚྲིམ་ཡིན་ལ། དངོས་གཞི་ཅན་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྤྱང་

སྒྲིམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་
དེ་སྤོང་སྒྲིམ་ཡིན་མེན་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། སྤོང་སྒྲིམ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ།
མི་སྒྲུགས་མེད་པའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞག་ཡོད་ལ། དངོས་
གཞིར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཉེར་བསྒྲགས་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ལ་
སྤོང་སྒྲིམ་ཡིན་མེན་གྱི་ཞིབ་ཆ་རིམ་ལྡན་འབྱེད་ཤེས་དགོས་ལ། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་སྤོང་སྒྲིམ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བློས་དང་དེ་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། སྤོང་བའི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཆལ་བའི་
ཚུལ་བློས་དང་། དེ་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
སྤྱོད་མར་ཡང་། དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲིམ་པ་ཆོན་ཅན། སྤོང་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། སྒྲིམ་པ་འང་མིན། སྒྲིམ་མེན་ཀྱང་མིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་
ཚུལ་ནི། སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མེན་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་མ་
ངས་ལ། ཡོད་ན་འང་དུས་གཉིས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། དང་བོར་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དང་ལྡན། རྒྱུ་ཅིག་དང་བོ་
ཕྱིན་ཆད་དུས་ད་ལྟ་བུ་དང་འདས་པ་གཉི་ག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རིག་བྱེད་བྱེད་མིན་ལྡན་ལ་སྤྱུ་བཞི་སྟེ། །རིག་མིན་མ་ཐོབ་པ་ཡི་སེམས་ཞན་པས།
གསོད་སོགས་ལས་ལམ་རྒྱས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི། །དགེ་ལྡན་བྱེད་དོ་འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་
དགོས། །ལྷ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་ཞིང་བྱི་མའི་དེ། །མ་ཐོབ་འཕགས་པ་རིག་མིན་ཁོ་ནར་
ལྡན། །གཉིས་ལྡན་སོ་བར་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་མ་བཟ། །གང་དང་མི་ལྡན་གཟུགས་མེད་སོ་སྟེ་
འོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་སྤྱུ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུ་དང་
བོ་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཞིང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ལྷར་རྣམ་རིག་མིན་པ་མ་

ཐོབ་ལ། སེམས་ཞན་པའི་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚྲིམ་པ་ཚྲིམ་མིན་གྱི་ལས་ལམ་ལྟ་བུ་རྫས་ལས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཞན་
པའི་དེ་ལས། གསོད་སོགས་ལྡན་པ་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་མི་ལྡན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལྷང་མ་བསྟན་
གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་གང་ཅུང་བྱེད་ནའང་རྣམ་རིག་མིན་པ་
ཏྟག་ཏུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་ལ་རྣམ་རིག་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ཆོ་ལྷ་
མའི་རྣམ་རིག་བཏང་ལ་བྱེ་མའི་རྣམ་རིག་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་དེ་ནི་རིག་མིན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་
པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་དགོ་སྤྱོད་དོ། །གཉིས་ཀ་དང་
མི་ལྡན་པ་ནི། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེས་དེ་ཡིན་ནོ། །

འདྲོད་གཏོགས་ཚྲིམ་པ་སྦྱར་དངོས་ཐམས་ཅད་དང་། །སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་
ལས་སོ་འདི་ཉིད་ནི། །འདས་དང་མ་འོངས་ལས་མིན་ཚྲིམ་གཞན་གཉིས། །བཅས་དང་
སྦྱར་འཇུག་ལས་མིན་ཕྱིར་སྤྲོ་བཞི། །སྦྱར་བ་སྦྱར་བས་ལྷངས་ཟིན་ཡིན་ནམ་དཔུང། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། འདྲོད་པར་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་
མི་དགོ་བའི་སྦྱར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་ཐར་ཚྲིམ་པ་སྦྱར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱིས་
ཐོབ་། གཞིའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟོག་ཆགས། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ནགས་ཆལ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟོག་གཙང་སྤྱོད་པ་སོགས་
དང་། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནགས་ཆལ་འཛམས་པ་སྤྱོད་པ་སོགས་ལས་ཐོབ། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་
དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གདགས་གཞི་ད་ལྟ་བུ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་
ལས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དུས་སུ་མེད་པས་སེམས་ཅན་དུ་
མ་བགྲངས་ཏེ་དུས་ལ་སྦྱར་ན་དེ་དུས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲིམ་པ་གཉིས་ནི། བཅས་པ་དང་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱར་མཇུག་ལས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མི་དགོ་བའི་དངོས་གཞི་སྤྱོད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པ་དང་། བསམ་

གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཚྲིམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་དེ་ཐོབ་ལ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་དེ་མི་འཐོབ་པའི་གཞི་དང་མུ་བཞི་ཅི་ཚུལ་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ། འདྲོད་པར་རྟོག་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ལས་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་མི་དགོ་བའི་སྦྱར་དངོས་མཁུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པ་སྦྱར་དངོས་མཁུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པས། མི་དགོ་བའི་སྦྱར་བ་དེ་སོ་ཐར་ཚྲིམ་པའི་དགོ་བའི་སྦྱར་བས་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་གསུངས། མི་དགོ་བའི་སྦྱར་དངོས་མཁུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོ་ཐར་གྱི་ཚྲིམ་པའི་སྦྱར་མཁུག་གསུངས་པས། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་སྤང་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས། སོ་ཐར་གྱི་སྦྱར་བའི་སྐབས་མི་དེའི་མི་དགོ་བའི་སྦྱར་བ་སྤངས་ཟིན་ཡིན་སྟེ་མོ།

ཡན་ལག་མང་ཉུང་རྒྱ་དགེ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ། །འདིར་འཕྲོས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད། །མི་དགེའི་རྩ་གསུམ་ཅིག་ཅར་མངོན་གྱུར་པ། །མེད་ཕྱིར་ཚྲིམ་མིན་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་ལས་མིན། །བཤད་པར་སྐྱེས་པས་ལས་དེར་བྱགས་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཚྲིམ་མིན་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚྲིམ་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལེན་འདྲོད་གྱི་ཀྱན་སྤོང་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར། ཚྲིམ་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཚྲིམ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་གྱི་ཚྲིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན། ཚྲིམ་པའི་ཡན་ལག་མང་ཉུང་དང་རྒྱ་དགེ་སེམས་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསམ་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་། བསམ་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་དེ། མཐའ་དབྱེད་ལས། འདིར་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་སྤང་ཡང་མ་སྒྲོས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་སྒོས་ཤེས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཞིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐོབ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚྲིམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཤན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་སོག་གཙོད་པའི་བྱ་བ་ལ་བྱགས་པའམ། དེའི་རིགས་མིན་ཀྱང་། དེ་རིང་

ནས་སློག་གཅོད་པས་འཆོ་ཞེས་ཤན་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

དངོས་གཞིའི་ཚྲིམ་པ་ས་འཕྲོས་ཉམས་པས་གཏོང་། །ཉེར་བཞུགས་ཞན་ཕྱིར་འཕགས་
མིན་འཆི་བས་གསུངས། །དངོས་གཞིའི་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་ནི་བདེན་མཐོང་འགྱུར། །
ཚྲིམ་མིན་གཏོང་རྒྱ་གསུམ་མོ་བྱ་རྒྱ་སོགས། །དོར་བས་མི་ཆོག་ནད་སོས་སྒྲན་ལ་ལྟོས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགོ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཚྲིམ་པ་གཏོང་
བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། གོང་ས་ནས་འོག་སར་འཕྲོས་པ་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉེར་བཞུགས་ནི་སྟོབས་ཞན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་འཆི་
འཕྲོས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒྱུར་ལམ་ནི། ཉེན་དེས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་
གཏོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚྲིམ་མིན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་གཏོང་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉེན་
པོའི་ཚྲིམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཉེན་དེ་གི་འཕྲོས་པ་དང་། ཉེན་དེ་ལ་མཆོན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བ་
ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱ་གསོད་པའི་ཚྲིམ་མིན་གཏོང་བ་ལ། བྱ་
རྒྱ་དང་གསོད་བྱེད་སོགས་དོར་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་ དཔེར་ན་ནད་སོས་པ་སྒྲན་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ།
ཚྲིམ་མིན་དེ་གཏོང་མི་གཏོང་། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་མེད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་ཚྲིམ་པ་
མ་སྒྲངས་ན་ཚྲིམ་མིན་མི་འཆད་པར་གསུངས་སོ། །

བར་མའི་དགོ་དང་མི་དགོ་གཏོང་རྒྱ་བྱུག །དད་དང་ལྷན་བའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཆད་པས་
གཏོང་། །ཁས་སྒྲངས་དུས་ཆོད་རྫོགས་པ་སྒྲངས་པ་ཆད། །བསྐྱེན་བཀྱར་བྱ་ཞེས་མ་བྱས་
བྱ་བ་ཆད། །གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་པ་དོན་ཆད་དེ། །ཆེ་ཆད་དགོ་རྩ་ཆད་པ་ཡིས་
ཀྱང་གཏོང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གཏོང་རྒྱ་ལ་བྱུག་ཡོད་དེ། དད་པ་
དང་ཞེ་ལྷན་ལྟ་བུའི་དགོ་མི་དགོའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཆད་པས་གཏོང་། །ཁས་སྒྲངས་པའི་དུས་ཆོད་རྫོགས་
པ་དང་། བདག་གིས་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་ཆད་པ་དང་། བསྐྱེན་བཀྱར་བྱ་ཞེས་མ་བྱས་པ་བྱ་
བ་ཆད་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་པ་དོན་ཆད་པ་དང་། ཆེ་ཆད་པ་དང་། དགོ་རྩ་ཆད་པ་

དུག་ལས་དེ་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

སེམས་མི་བརྟན་ཕྱིར་མ་ནིང་ཚྲོམ་མིན་ཞིང་། །མིན་དེར་པལ་ཆེར་ཚྲོམ་པ་སྐྱེ་
བྱང་དགོས། །ཡིག་ཆར་བདེ་དང་མི་བདེ་གང་བྱང་མིན། །སྦྱོང་འབྱུང་ལྷང་མ་བསྟན་
གསུངས་བཏང་སྟོམས་དགོངས། །མཆིམས་མཛོད་པལ་ཆེར་རམ་ཉེར་ཞིའི་བདེ་དགོངས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོམ་མིན་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། མཆོན་གཏུན་ནས་མེད་པའི་
ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་མ་ནིང་དང་། མཆོན་གཉིས་ལྡན་པའི་མཆོན་གཉིས་པ་
དང་། བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྩོམ་མིན་ཡོད་ལ། མ་ནིང་སོགས་རྩོམ་
མིན་གྱི་དྲིན་མ་ཡིན་པ་ནི། སེམས་མི་བརྟན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། རྩོམ་མིན་སྐྱེ་བྱང་གི་གང་ཟག་
ལ་། པལ་ཆེར་ཚྲོམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བྱང་དགོས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་གང་བྱང་
མ་ཡིན་པ་སྦྱོང་བར་འབྱུང་བ་དེ། ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ། བཏང་སྟོམས་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན། ལྷང་མ་བསྟན་ལ་དེས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཆིམས་མཛོད་ལས་པལ་ཆེར་ཉེར་ཞིའི་བདེ་བ་ལ་
དགོངས་གསུངས།

གསུམ་པ་མན་ནའང་བཏང་སྟོམས་སྦྱོང་འབྱུང་ཡོད། །བྱང་པར་བསམ་གཏུན་རྣམ་
སྟོན་ཡོད་ཕྱིར་དང་། །ཅིག་ཅར་བདེ་ལྷག་བཏང་སྟོམས་སྦྱོང་བ་ཞིག །གསུངས་ཤིང་
འདྲི་ལས་གཞན་ལ་མི་བྱང་ཕྱིར། །རྣམ་སྟོན་ལྷག་བསྐྱེད་དབང་བོའི་ཆེར་བ་སྟེ། །ཡིད་
མི་བདེ་ལ་རྣམ་སྟོན་མི་བཞག་ཕྱིར། །ལན་དུ་བྱང་པར་བསམ་གཏུན་རྣམ་སྟོན་ལ། །དབང་
ཆེར་བདེ་བ་འཛོག་དང་ཆེར་མེད་པར། །སྐྱབ་མང་ཡང་གསུམ་པ་མན་ལ་ཡང་། །རང་
ལྷགས་བཏང་སྟོམས་སྦྱོང་འབྱུང་བཞག་པར་དབྱེ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་སྦྱོང་འབྱུང་
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་རང་ལྷགས་དང་། གཞན་ལྷགས་གཉིས་གསུངས་པའི། གཉིས་པ་གཞན་ལྷགས་
གྱི་ཚོད་ཚུལ་སྐབས་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་འོག་མ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནའང་
བདེ་ལྷག་བར་མ་སྦྱོང་འབྱུང་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏུན་དང་བོ་དངོས་གཞི་བསམ་གཏུན་བྱང་

པར་ཅན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེར་ཐལ།
 དེ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་ན། དེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་བདེ་སྤྱག་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་
 ར་ལས་དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་
 གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་བདེ་བའི་དབང་པོ་མིག་རྣ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
 ཏེ། ས་དེ་དག་ཉེན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ལས་བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར་ཡིན་ཟེར། གཞན་དག་
 ར་རེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཚོར་བ་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞེད་ཟེར། དེ་གཉིས་མི་འཐད་
 དེ། བརྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་གསུངས། དེས་ན་གསུམ་པའི་འོག་ན་བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་འགྱུར་གྱི་
 ལས་ཡོད་དེ། རྩ་བུ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 སྤྲིན་གསུམ་སྤྲིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐའ་དབྱེད་ལས་གསུངས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཁམས་
 ལས་གཞན་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་དབང་པོའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཚྱོད་པའི་ལན་ལ། བསམ་གཏན་བྱུང་
 པར་ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་དབང་ཚོར་བདེ་བ་འཇོག་ཟེར་བ་དང་། དེ་ལ་ཚོར་བ་མེད་ཟེར་བ་སོགས་
 རྩ་བ་མང་ཡང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་། བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་
 འགྱུར་བཞག་གམ་དབྱེད་གསུངས་ལ། བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དབྱེད་ལས། དེས་ན་གསུམ་པའི་འོག་
 ར་བཏང་སྟོམས་ཚྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་ལས་ཚྱོད་ཚུལ་
 གཙོ་བོ་བཀོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚྱོད་འགྱུར་ལྡེ་ཡི་ཐོག་མཐའ་ཚོར་བ་སྟེ། །ཁ་ཅིག་ཚྱོད་འགྱུར་གསུམ་སྟེང་མ་ངེས་
 ལ། །གནས་སྐབས་མ་ངེས་རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པ་དང་། །གཉིས་ཆར་མ་ངེས་པ་སྟེ་ལྟར་བཤད་
 ཅིང་། །དཔེ་སྟོན་གནས་སྐབས་ངེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མིན། །རྣམ་སྤྲིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་
 མ་ངེས་དང་། །གཉིས་ངེས་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་བཞེད་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚྱོད་ན་མཐོང་
 ཚས་ཚྱོད་ངེས་ལ། །སྤྲིན་པར་མ་ངེས་དང་ཐོའོ་ངེས་གཞན་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚྱོད་འགྱུར་

གྱི་ལས་ལྔ་འཛིན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམས་པ་ལྔ་ནི། ཚོར་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རེག་པ་མཚུངས་ལྔ་གྱིས་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་
དམིགས་པས་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་མེད་དགའི་ལས་རྣམས་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱང་བ་ལས་སྤྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྔ་འཛིན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀ་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལ་རྣམས་པ་ལྔ་ཡོད་
དེ། དེས་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱང་བུ། མ་དེས་པའི་ལས་ལ། གནས་སྐབས་མ་དེས་ལ་རྣམས་སྤྱང་དེས་པ་
དང་། གནས་སྐབས་དང་རྣམས་སྤྱང་གཉིས་ཀ་མ་དེས་པའི་ལས་གཉིས་དང་ལྔ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཅིང་།
དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། ལས་ལ་སྤྱང་བའི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དེས་ལ་རྣམས་སྤྱང་མ་དེས་པའི་
ལས་ཀྱང་ཡོད། རྣམས་སྤྱང་དེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་དེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམས་
སྤྱང་གཉིས་ཀ་དེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམས་སྤྱང་གཉིས་ཀ་མ་དེས་པའི་ལས་
ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱང་བ་བོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱང་ན་མཐོང་ཚོས་ལ་སྤྱང་བར་དེས་ལ་རྣམས་པ་སྤྱང་
བར་མི་འགྱུར་བའི་ལས་དེའམ་རྣམས་པ་སྤྱང་བར་མ་དེས་པའི་ལས་དེ་སྤྱང་བོའོ། །དེས་སྤྱང་གཞན་
རྣམས་ཤེས་སྤོའི་གསུངས། མཐའ་དཔྱད་ལས། དང་བོ་བྱུང་སྟེ། མཐོང་ཚོས་སོགས་གསུམ་གང་རུང་ལ་
སྤྱང་བར་འགྱུར་ལ། རྣམས་པ་སྤྱང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
མཐོང་ཚོས་དང་། རྟེན་ནས་དང་། ལན་བྱངས་དང་གང་ཡིན་མ་དེས་རྣམས་སྤྱང་འབྱེན་པར་དེས་པའི་
ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། མཐོང་བའི་ཚོས་སོགས་ལ་སྤྱང་བར་དེས་ཤིང་རྣམས་པ་
སྤྱང་པ་དེས་པར་འབྱེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བྱུང་སྟེ། སྤྱང་བར་ཡང་མ་དེས་རྣམས་པ་སྤྱང་
བར་ཡང་མ་དེས་པའི་ལས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀྱན་ལ་འཕེན་པ་བཞི་ཞེས་སྤྱིར་བཏགས་ནས། །དབྱུང་བའི་དགེ་ལ་མཐོང་ཚོས་སྤྱང་
འགྱུར་མེད། །ཆགས་བྲལ་བྱིས་པས་སྦྱེས་སྤྱང་མི་བྱེད་པ། །དེ་མེད་དོན་དེ་གསར་བསགས་
ལ་སྤྱར་ན། །ལན་བྱངས་གཞན་སྤྱང་ལ་ཡང་བྲལ་བྱིར་རོ། །འདྲིང་ཆེས་ཉམས་ཀྱང་འཆི་བ་

མེད་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུ་བར། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། །ཞེས་ཁམས་གསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོ་བ་ལྔ་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ཅེས་སྒྱུར་བསྟན་ནས། དམིགས་བསལ། དབྱུལ་བ་
ན་ནི་མི་དགེ་བའི་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ལས་མེད་དེ། དེ་ན་མཐོང་
ཆོས་ཚྭ་འགྱུར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་མེད་དེ། དེ་ན་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་། ས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བརྟན་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་མཉམ་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྒྱེ་
བོ་ནམས་ཀྱིས་ས་དེར་སྒྱེས་ནས་ཚྭ་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ། སྒྱེས་ནས་ཚྭ་འགྱུར་
གྱི་ལས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གསར་བསགས་ལ་སྦྱར་ན། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚྭ་འགྱུར་གྱི་ལས་
སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་མི་བརྟན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་། མིན་ཅེའི་ཆགས་བྲལ་མི་བརྟན་པ་སྟེ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་
དེ་གཉིས་ས་དེར་སྒྱེས་ནས་ཚྭ་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚྭ་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་དུ་
བསགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སོར་མ་ཆུད་
པར་དུ་འཆི་བ་མེད་པར་བཤད་པས་ས་དེར་སྒྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པའི་བར་དོར་བར་དོར་རང་ཉིད་དང་། །མངལ་གྱི་ལྔ་དང་སྒྱེ་བའི་གནས་སྐབས་
ལྔར་། །འཕེན་པ་བརྒྱ་གཅིག་ངེས་དང་མ་ངེས་ཀྱིས། །བྱེ་བས་ཉེར་གཉིས་་་་་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བར་མ་དོན་ཡང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དེ། བར་མ་དོན་འང་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྱེ་ཆོ།
བར་དོར་རང་ཉིད་དང་། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་། སྒྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་འཕེན་པ་
བརྒྱ་གཅིག་པོ་རེ་རེ་ལ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་འཕེན་པའི་བྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

་་་དེ་ལས་ངེས་བརྒྱ་གཅིག། མཐོང་ཆོས་འབྲས་ཅན་ནོ་བར་སྤྱིད་སྒྱེ་སྤྱིད་གཉིས། །
འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་འཕང་བའི་རིས་མཐུན་ཆེ། །གཅིག་ལ་གནས་ཕྱིར་མཐོང་བའི་
ཆོས་ཞེས་བཏགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ངེས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་
མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། བར་སྤྱིད་དེ་དང་དེའི་སྒྱེ་སྤྱིད་གཉིས། འཕེན་བྱེད་གཅིག་
གིས་འཕང་བའི་རིས་མཐུན་ཡིན་ཆོ། གནས་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་དེ་ནི། རིགས་གཅིག་ཁོ་

ན་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འབྲུང་འབྲུགས་གཡེང་བ་མ་གཏོགས་འཕགས་ལ་མེད། །སྒྲིམ་སྒྲན་ན་སྒྲིབ་པ་ལྡ་ཆར་
མེད། །སྒྲིག་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་ཀྱང་། །ཡིད་མི་བདེ་བར་གཏོགས་ཕྱིར་
རྣམ་སྒྲིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟེ། སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཕྱིར་བསྟན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱིང་ངེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཞར་བྱང་གི་
དོན་བཤད་པ་སྟེ་ས་བཅད་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིང་བར་ངེས་པའི་ལས་ལ་བྱུག་ཡོད།
གཉིས་པ་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་དེ་ལ། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་
གཉིས་ཡོད། མཐོང་ཆོས་སམ། འབྲས་བྱ་འཕྲལ་བྱ་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ནི། ལས་
རང་གི་རྣམས་པའི་དེ་དང་། གཉེན་པོ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དེ་འབྲས་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་
དེ། སྒྲིམས་འབྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ཞར་བྱང་གི་དོན་ལ།
ལས་གང་གི་འབྲས་བྱ་དང་། གཡེང་བའི་སེམས་ངོས་བབྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བའི་གཞི་
མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ཏེ་སྒྲིས་པའི་སེམས་ནི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་
ལྡན་ཏེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱང་བ་དང་། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལྡ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་གཞན་
སྒྲིབ་བཞུག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྒྲིག་པར་བྱས་པ་དང་། དེའི་གཞོད་པ་
དང་། འབྲུང་བ་ཆ་མི་སྒྲིམས་པ་དང་། བྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བ་སྟེ་ལཱོ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲིམ་སྒྲན་
མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འགོ་བ་ལྡ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་མཐའ་
དཔོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སྒྲིམ་འདིར་བསྐྱས་མེད་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ནི། གཡེང་
བ་སྟེ་སྒྲིས་པ་འདི་དག་ལས། འབྲུང་བ་འབྲུགས་ཏེ་གཡེང་བ་ནི་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་
གཞན་པ་རྣམས་འཕགས་པ་ལ་མེད། །སྒྲིམ་སྒྲན་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ལྡ་ལས་བྱང་བའི་སྒྲིབ་

ལྷ་ཆར་མེད་དོ། །སྐྱལ་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནའང་། ཡིད་མི་བདེ་བར་གཏོགས་
ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་དགེ་བ་དཀར་ལས་འདི་མིན་ཏེ། །རྒྱ་འབྲས་ཆར་བའི་དབང་བྱས་མིན་
ཕྱིར་ལོ། །ཟག་མེད་ལས་ཀྱང་དཀར་བ་མིན་གསུངས་པ། །དེ་ལ་དཀར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་
མེད་ལ་དགོངས། །མཐོང་བཞི་སྒྲོམ་ལས་བརྒྱད་དེ་སེམས་བཅུ་གཉིས། །ནག་པོ་ཟད་
བྱེད་དོ་དབྱ་བའི་འདོད་དགེ་སྟེ། །དེ་མིང་དེར་དམིགས་ཉན་མོངས་མི་སྟོང་ཞིང་། །དེ་ནི་
ཆགས་བྲལ་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་དགོས་ཕྱིར། །དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་མི་བརྗོད་དབྱ་བ་ཚུལ་ལས། །
དཀར་པོ་ཟད་པའི་ལས་སྲ་བལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོམ་དབྱེ་
བའི་སྐབས། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་བཞི་ཡོད་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་གཟུགས་ཀྱི་ལས་
དང་། གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དཀར་ནག་འདྲེས་པ་འདོད་པའི་དགེ་
བ་དང་། མི་དཀར་མི་ནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
བཞིར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་དེ། གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉན་
མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་གནག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས།
རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པས་གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འདིའི་སྐབས་
ཀྱི་དཀར་བའི་ལས་མིན་ཏེ་བར་སྤིང་སྦྱེ་སྤིང་སྒྲོགས་རྒྱ་འབྲས་ཆར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱ་བས་ཟེར་ལོ། ལོ་ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱི་རང་ལྷགས་མིན་པའི་དོན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ། དཀར་བའི་ལས་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་
ལ་དཀར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདོད་ཁམས་སྲ་གཏོགས་པའི་ལས་དེ་རོ་བོ་དཀར་
ནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ཞེས་བཤད་དེ། རང་གི་རོ་བོ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་
པས་དཀར་ལ། རྒྱད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པས་གནག་པས་ན་ལས་རོ་བོ་དཀར་ནག་དང་།

རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་ཁོ་ན་འབྱེན་པས་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ཡང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
 འདྲེས་པས་གནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་ཡང་དཀར་ནག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འབྲེལ་ལས་འདི་ནི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོས་མ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་
 ཀྱི་ལས་དེ། ལས་དཀར་ནག་གཉིས་དང་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་དེ། མཐོང་ལམ་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་སེམས་པ་
 བཞི་དང་། སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱུད་དེ་སེམས་པ་བརྩུག་གཉིས་པོ་དེ། ནག་པོ་མི་དགོ་བ་
 ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དགུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེས་ཀྱི་དཀར་ནག་འདྲེས་པ་འདོད་པའི་
 དགོ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྒྲོ་མ་སྤང་དགུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་མེད་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་ཐ་མའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་བཞིའི་སེམས་པ་བཞི་པོ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་སོ་སོའི་སས་བསྐྱེས་ཀྱི་དཀར་པོ་འཁོར་བའི་
 ལས་སྤང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱུད་པོ་འདིས་ནི་འདོད་པའི་
 དགོ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་འདོད་པའི་དགོ་བའི་རོ་བོ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དེ། དེས་ཐོབ་པ་
 ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་སྤངས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ།
 དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉྑམ་མོངས་མི་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉྑམ་མོངས་དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་ཚུལ་
 གྱིས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་བོ་བརྒྱུད་དེ་སྤང་བྱེད་མིན་
 དེ། འདོད་ཉྑམ་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་དེའི་དགོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དགུ་བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ནག་པོ་ཟད་བྱེད་དང་། དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ཟད་བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་དཀར་པོ་
 འཁོར་བའི་ལས་ཟད་བྱེད། ཅེས་བཟོད་པ་ལས། དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་ཅེས་མི་བཟོད་དེ། གཞན་དུ་ན་
 དགུ་བཅོམ་བའི་ལས་དེ་དཀར་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤང་བྱེད་
 ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

དཔེ་སྟོན་བརྒྱུ་བཅས་སོགས་ཀྱང་ལས་སྤྱོད་འདོད། །དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཐིག་ཀྱང་རྒྱུ་
 ཀུན་སྟོང་། །དཀར་ན་དགེར་འཕྱར་འདིར་མཚུངས་ཡིག་ཆར་གསལ། །གཡེམ་བཙོལ་མེད་
 ཕྱར་རིག་བྱེད་བྱེད་མིན་གཉིས། །རྒྱག་ཀྱང་རང་གིས་བྱེད་ན་གཉིས་འབྱུང་ལ། །འཆི་སྤྱི་ཕྱ་
 མར་རིག་བྱེད་ཡོད་མེད་དཔུད། །ཚྭ་པའི་དབང་བྱས་དགེ་བ་བདུན་ཀྱང་གཉིས། ། ། །
 གསུངས་ཏེ། བྱེ་སྤྱོད། གསུམ་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་ལས་བཅུ་
 རྒྱུ་གི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ལས་ལས་ཡིན་ཀྱང་ལས་མིན་ལ། ། ། ། །
 ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་ལས་ཡིན་
 པར་མ་ཟད། ལས་ཀྱང་ཡིན་པར་འདོད་མོད། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྤེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བསམ་
 པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུ་བཅས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ག་ལས་སྤྱོད་པས་ལས་ལས་བཅུ་
 བོ་ལས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཐིག་པ་མེ་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་ཀུན་སྟོང་དཀར་
 བོ་དགེ་བ་ཡིན་ན། ལས་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་འཕྱར་བ་ནི་མདོ་སྤེལ་བའི་ལུགས་མ་ཟད། བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་
 འདིར་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཡིག་ཆར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེར་སྟོན་ཤིག་འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམ་པ་
 རྟེན་གཞན་ལ་བཙོལ་ནས་བྱེད་ཚུལ་མེད་པས། རང་གིས་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ། སྟོན་གཙོད། མ་བྱེན་ལེན། རྩན་ཕྱ་མ། ཆོག་རྩལ། ངག་འབྱུལ་
 རྒྱག་པོ་ཡང་རང་གིས་བྱེད་ན་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པས་
 རྩལ་པའི་བྱེད། གཞན་ལ་བྱེད་པ་བསྟོན་བ་སྟེ། གཞན་ལ་བཙོལ་ནས་དེ་རྒྱག་བྱས་ཆོ། དེ་རྒྱག་གི་དངོས་
 གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་རྩལ་ཀྱང་། སྟོན་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱེད། །འཆི་
 སྤྱི་ཕྱ་མའི་སྐབས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡོད་མེད་དཔུད་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ལུགས་འདིར་སེམས་མེད་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་སྤྱོད་འདོད་པས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་
 ཀྱང་མེད་པའི་བྱེད། སོ་ཐར་ཀྱི་ཚྭ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་བདུན་ལ་འང་རྣམ་
 རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

སྟོན་མཚུག་ཚྭ་པའི་སྟོན་མཚུག་གིས་སྟོང་ཞེས་། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྟོན་མཚུག་
 མེད་གསུངས་བྱེད། །འགག་མ་ཐག་པའི་ཆགས་སྤང་རྩ་བར་བཤད། །དགེ་དང་མི་དགེ་

བདུན་གྱི་ཉེར་བཞེགས་ནི། །རྣམ་རིག་ལྡན་ནི་བླ་མ་ན་གཉིས་ཀར་ལྡན། །དེ་ཕྱིར་བྱེད་
མིན་འབྱུང་བའམ་མ་ཡིན་སྟེས། །འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཡིད་ཙམ་གྱིས། །ཐོག་གཙོད་
རྒྱགས་པ་ཡོད་ཕྱིར་ཞིབ་ཆ་དགོས། །མཚུག་ནི་སྦྱར་ལས་བསྐྱོག་ཉེ་རིག་མིན་དང་། །དེས་
ལྡན་དེ་མཐུན་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་། །ཡོག་ལྟའི་གཞི་ནི་མིང་གཟུགས་ལ་སྦྱར་དཔེད། །
ཅེས་གསུངས་ཏེ། དག་བའི་ལས་ཀྱི་སྦྱར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་
སྦྱར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། མི་དག་བའི་སྦྱར་མཚུག་ནི་སྟོན་པའམ་དག་བའི་
སྦྱར་མཚུག་གིས་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདྲིའི་ཡིད་ཀྱི་དག་མི་དག་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་སྦྱར་མཚུག་
མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་སྦྱར་བ་ལ་མི་སྟོན་པར་སེམས་དེ་སྟེས་ཙམ་གྱིས་འབྲུབ་པས་སྦྱར་མཚུག་
གཉིས་ཀ་མེད་ལ། རང་གི་ལྷ་ལོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགག་པའི་ཆགས་སྣང་དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་མི་དག་བ་
དག་གི་རྩ་བར་བཤད་དོ། །ཟུར་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་དག་བ་བདུན་དང་མི་དག་བ་བདུན་གྱི་
ཉེར་བཞེགས་ཏེ་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ངེས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་
བྱ་བ་ཅི་རིགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྦྱར་བ་བདུན་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཀྱང་དགྱིས་དྲག་པོའམ། དད་པ་དྲག་པོ་གང་རུང་
གིས་སྦྱར་བ་ཚྱོམ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཀྱང་སྟོང་གཉིས་པོ་
གང་རུང་ཞན་པ་གཅིག་གིས་སྦྱར་བ་ཚྱོམ་ན་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཅིང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྦྱར་བ་དྲག་པོ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་རིག་
བྱེད་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཡང་འབྱུང་ལ། ཞན་ན་བྱེད་མིན་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་སྟེ་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱིས་རྒྱན་སྟེས་པའི་ངག་གི་ལས་དང་། དང་སྟོང་ཁྲོས་པས་
ཡིད་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྟོག་བཅད་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་ཚྱོམ་པ་དྲག་ནའང་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཀ་ལྡན་མི་དགོས་ཏེ། ཉེར་བཞེགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། ཅེས་
པའང་བྱུང་མཐའ་བཟུང་བ་མིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །ལས་ལས་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་མཚུག་གི་
བྱང་པར་ཡོད་དེ། བདུན་པོ་རང་རང་གི་ཉེར་བཞེགས་སམ་སྦྱར་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་དེ་རང་རང་གི་

མཚུག་ཏུ་འཛོག་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་མོད། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་
ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་དེ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་མཚུག་ཏུ་ལས་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་དང་མཐུན་
པར་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འཚུག་ལ། དེ་དང་མི་མཐུན་ན་མི་འཚུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སློག་
བཅད་ནས་ཤི་ཟེན་ཀྱང་ད་དུང་མཚོན་བསྟུན་པ་དང་དཔེར་ན་ལས་དེའི་མཚུག་ལ་འང་རིག་བྱེད་
དང་རིག་མིན་གཉིས་ཀ་འཚུག་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟའི་གཞི་ནི་མིང་གཟུགས་ལ་སྦྱར་བ་དབྱེད་དགོས་
གསུངས་ཏེ། མིང་ནི་རྟོག་གའི་ལོག་པའི་བསྟུན་བཅོས་ལས། སྦྱེ་བ་ལྷ་ལྷེ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་མིང་ཅམ་
ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་ལྷ་སྦྱེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷའི་མིག་གྲུབ་སྦྱེ་བ་ལྷས་པ་ན་ཚངས་པའི་
མདུན་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་དག་ཡོད་པར་མཐོང་ནས། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ལྷ་དག་འཆི་བ་
མེད་དོ་སྟམ་པའི་ལོག་ལྷ་སྦྱེས་པ་ལྷ་བྱ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་ལྷ་སྦྱེས་པ་ཡིན་སྟམ་སྟེ། ལྷ་དཔྱད་
བྱས་ཅུའི་གངས་སུ་དེ་ལྷ་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།

གོང་མའི་དགེ་བ་མེད་ཅིང་འདོད་སྤྱོད་བྱུང་། །ལྷན་ནས་ལོག་ལྷ་ཚུང་བྱས་ཉམས་
བྱིར་མིན། །ཁ་ཅིག་ཟབ་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་སྒྲིམ་ཟབ་པ་
རྒྱས་བྱང་ཡང་། །ཡུལ་དེར་དམིགས་པས་རྒྱས་པར་མི་བྱས་པས། །སྒྲིབས་ཚུང་བྱིར་ན་
གཙོད་བྱེད་མིན་ནོ་ལོ། །རང་ལུགས་དེས་ཀྱང་གཙོད་བྱིར་ཀྱན་གྱིས་སྒྲིམ། །སྒྲིམ་ཁྱད་སྒྲིམ་
ཚུལ་རྒྱུ་བཞིན་རིམ་དབྱས་གཙོད། །རྩ་ཆད་ལོག་པར་དེས་ལ་ལྷ་བཞི་ལོ། །སྤྱོད་ཆེ་དབྱ་
བ་ཅིག་ཅར་རོ་མཚམས་མེད་ཅན། །ཆེ་དེར་མི་སྤྱོད་རྒྱུའི་དང་རྒྱེན་སྦྱབས་གྱིས། །ཆད་
གཉིས་དབྱུལ་ནས་འཆི་དང་སྦྱེ་ཆེ་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བ་གང་གིས་དགེ་རྩ་གཙོད་
པ་ཡོད་དེ། མེད་པར་ལྷ་བས་རྩ་བ་གཙོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྷར། མེད་པར་ལྷ་བའི་ལོག་ལྷས་དགེ་རྩ་
གཙོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོད་བྱའི་དགེ་རྩ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་གཙོད་
གྱི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གོང་མའི་དགེ་རྩ་མི་གཙོད་དེ། ལོག་ལྷ་ཅན་ལ་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཏོགས་གྱིས་ཀྱང་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་

གཙོད་ཀྱི། སྦྱར་བྱང་མི་གཙོད་དེ། སྦྱར་བྱང་སྤར་ལོག་ལྷ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཉམས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སྤྱག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་
པ་ཁོ་ནས་གཙོད་ཀྱི། ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་
དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་
ཕྱིར། ཁྱེས་འབྱུང་བས་ཟག་མེད་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ནི།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཀྱི། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་མེད་པས་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ན་
གཙོད་བྱེད་མིན་ནོ་ལོ། ཁྱེས་མ་རངས་པས་བྱར་བ་དང་། རང་ལྷགས་ལ། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར་ཀུན་གྱིས། ཁྱེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཀུན་གྱིས། ཁྱེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་ཟག་
དུ་སྤྱོད་པ་ནམས་སོ། ཀུན་གྱིས་ཁྱེས་བྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པ་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཅིག་གིས། ལོག་ལྷ་ཀུན་གྱིས་ཁྱེས་སྤྱོད་པ་སོགས་ནི་
མི་འཐད་དོ། །དགེ་ཚུ་གཙོད་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་མཐོང་སྤང་ལྟར་ཅིག་ཅར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒོམ་
སྤང་སྤང་བ་ལྟར་རིམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་ལྷ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུས་དགེ་ཚུ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་གཙོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས། དགེ་ཚུ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་སྒོམ་སྤང་སྤང་ཚུལ་རིམ་བཞིན་དུ་རིམ་པ་དགུས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚ་ཆད་ལོག་པར་
ངས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་ཚུ་ཆད་པ་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་
ལས། སྤྱོད་པོ་ནི་འོད་སྤངས་རྫོགས་བྱེད་དང་། ཀུན་དུ་རྒྱ་གནག་ལྷས་ཀྱི་བྱ་དང་། སྤྱོད་པོ་ཀྱི་བྱ་
མའི་བྱ་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་དང་། མི་པམ་སྤའི་ལྷ་བ་ཅན་དང་། ཀ་ཉའི་བྱ་ལོག་ཅན་དང་། གཅེར་
བྱ་བ་གཉེན་གྱི་བྱ་སྟེ་རྟོག་གི་བྱ་དུག་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་སྦྱོས་དགའོ། །གསུམ་པ་སྟེ་སྦྱོར་
ནོ། །བཞི་བ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །དགེ་ཚུ་ཆད་པ་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་

དམ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཚོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གང་རུང་གིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚེ། དགེ་ཙམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྐོར་དགུ་ཅིག་ཅར་སྦྱར་ཏེ། མཚམས་ཅིག་ཅར་སྦྱར་ཡང་སྦྱོར་བ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དགུའི་ཐོབ་པ་ཅིག་ཅར་རྟེན་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དགེ་ཙམ་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདིར་མཚམས་སྦྱར་བར་མ་ངེས་ཏེ། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་དགེ་ཙམ་ཆད་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་ཙམ་ཆད་ན། དཔུལ་བ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་སྦྱར། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་ཙམ་ཆད་ན། དཔུལ་བར་སྦྱོར་བའི་ཆོ་སྦྱར་བ་ཡིན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

མི་དགེའི་རྩ་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྲིད་ཕྱིར། །མང་ན་རང་ཉིད་བརྒྱབ་སེམས་ལོག་གཡེམ་གནས། །ལུས་ངག་གཞན་དྲུག་བཙོལ་པས་བརྒྱད་འབྱུང་སྲིད། །བརྒྱབ་སེམས་གནོད་སེམས་མེད་པ་འབྲལ་མེད་ཕྱིར། །གཅིག་དང་མིན་ནི་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་པ། །དབང་ཤེས་དགེ་དང་གཞུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི། །ཟད་ཤེས་སོགས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་ལྷོ། །ངེས་རྟོགས་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མིན་གསུངས་ཕྱིར་དང་། །ཟད་དང་མི་སྦྱེའི་སྟོ་ལྟ་མིན་གསུངས་ཤིང་། །གཞུགས་ལ་བརྟེན་ན་སྤོང་བདུན་འབྱུང་ཕྱིར་བཀའ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་པ་གང་ལས་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དབྱེད་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་གི། མི་དགེ་བ་དགུ་དང་བརྒྱ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མང་ན་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱབ་སེམས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་རང་ལོག་གཡེམ་ལ་གནས་པས། ལུས་ངག་གི་གཞན་དྲུག་བཙོལ་ནས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ན་བརྒྱད་འབྱུང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་གཞན་དྲུག་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། སྟོག་གཙོད། མ་ཕྱིན་ལེན་གཉིས་དང་། །ངག་གི་ལས་ལམ་བཞིའོ། །མི་དགེ་བ་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ནས། བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་སྟོན་

པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་བཏང་ལ་སྒྲིམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། དགེ་བ་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་དུ་པལ་ཆེར་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བ་ཡོད་མོད། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལས་གཅིག་ཁོ་
ན་དང་། ལྷ་ཁོ་ན་དང་། བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཁོ་
ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་པན་
ཚུན་ངེས་ལྷན་ཡིན་པས་འབྲལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
མིན་ནོ། །གཉིས་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲིམ་པའི་དབང་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལྷ་
བྱའམ། ཡང་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འབྲུག་ལ་བརྟེན་ནས། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱིལ་བ་ཤེས་པ་ལ་གནས་
པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡི་སྒྲོ་ངེས་རྟོགས་མེད་པ་སྟེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་མིན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་དང་མི་སྦྱིལ་སྒྲོ་ལྷ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་མེད་ལ། བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་མེད་སྒྲིམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པས་སྤྱིར་
བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་བཀག་གོ། །

གཟུགས་མེད་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་གཞན་ལ་གསུམ། །ཕྱང་མ་བརྟན་གནས་དགེ་བ་སྟེན་
སྤྱིར་བ་བཞི། །དེ་ནི་དབང་ཤེས་དགེ་བས་ལེན་ན་བྱུག །ཕྱང་མ་བརྟན་གྱིས་བརྟེན་རྒྱུགས་
སྤྱིར་བ་བདུན། །དབང་ཤེས་དགེ་བས་དེ་དབྱ་ཡིད་དགེ་བ་བརྟུ། །སྒྲིམ་པའི་དབང་བྱས་
ཡིན་གྱི་བར་མ་ལ། །ཕྱང་མ་བརྟན་གྱིས་སྤྱིར་བ་གཅིག་ལེན་ན། །གཅིག་ལྷན་ཡིད་ཤེས་
དགེ་བས་གཉིས་དང་ལ། །ལེན་ལ་ལྷ་བརྒྱད་ལྷན་ཡང་འདིར་མ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། གཟུགས་མེད་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ལས་གཞན་ལ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡང་
དག་པའི་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་ལ་
ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་འབྲལ་མི་སྤྱིད་པས། དེ་ལ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་

གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་མི་དགོ་བའམ་ལྟར་
མ་བཟུན་ལ་གནས་ཏེ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྤྱོད་བཞིའི་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་
ནི་དབང་ཤེས་དགོ་བས་ལེན་ན་རྒྱག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་བཞི་
དང་། བཟུང་བ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་རྒྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་དང་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལྟར་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྟེན་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤངས་ན་དེ་ལ་སྤྱོད་
བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་དགོ་བས་དགོ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་སྤངས་ན་སྤྱོད་བདུན་དང་། བཟུང་
སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཏེ་དགྲ་ཡོད་ལ། ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་བསྟེན་པར་
རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་བདུན་དང་། བཟུང་སེམས་མེད་པ། གཞོད་སེམས་མེད་པ། ལོག་ལྟ་མེད་པ་དང་བཅུ་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་པ་དང་
སྤྱོད་མེན་བར་མ་ལ། གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལྟར་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་
ཡན་ལག་གཅིག་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་ཡན་ལག་གཉིས་སྤངས་ན་ཡིད་གྱི་དགོ་
བའི་ལས་ལས་གསུམ་དང་ལྟ་ཡོད་ལ། དགོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡན་ལག་ལྟ་སྤངས་ན།
ཡིད་གྱི་དགོ་བའི་གསུམ་དང་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཙུ་བ་འདིར་མ་བཤད་དོ།

གཟུགས་མེད་འཕགས་པར་ཟག་མེད་སྤྱོད་འདས་ལྡན། །རང་འགྲེལ་དེ་ལ་མ་འོང་
ལྡན་གསུངས་དབྱད། །གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷག་མར་བྱས། །ཁམས་དང་
འགྲོ་ན་དགོ་འདུན་མཛོད་ཀྱི་ཡོད། །དབྱེལ་བར་ལྟ་མའི་སྤྱོད་གཙོད་ལྡན་ནམ་དབྱད། །
སྤྱོད་ལེན་ལོག་འཛོར་འགྲོ་མེད་མཛོད་དང་འགལ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གྱི་འབྲས་གསུམ་འབྲུབ་
ཚུལ་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདས་པ་
ལྡན་ཏེ། སྤྱོད་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་དེ་
ལ་མ་འོང་བ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་དབྱད་དགོས་ཏེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་
མེད་འཕགས་པར་གཟུགས་མེད་སྤྱོད་བདུན་དང་ལྷན་ལ། གཟུགས་མེད་སོ་སྟེས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་

པའི་སེམས་ཅན་དག་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིབ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྡན་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཡོད་
གྱི། མངོན་གྱུར་མེད་དེ། གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་ཡིན་ལ། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། གཞུགས་མེད་འཕགས་པ་ལ་ནི་བདུན་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཡོད་དེ། འདས་
པ་ནི་སྒྲིམ་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་དེ། འཕགས་པ་དེ་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ནི་
སྐྱེས་པ་དེ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དོ། །མ་འོང་བ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
ན་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ལམ་བཏང་བས་མ་འོང་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར། གཞུགས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། རྟེན་པའི་བདུན་ཡོད་ལྷག་བྱས་ན། མངོན་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུགས་མེད་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷག་མར་
བྱས་པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དག་ལ་ནི། སློག་གཅོད་སྒྲིབ་བ་ལ་སློགས་པ་སྒྲིབ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་
ཟད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཡོད་དོ། །དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་བར་མའི་ལྷས་ངག་གི་དགོ་
བའི་ལས་ལམ་བདུན་མངོན་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔྱལ་བར་ཆེ་ལྷ་མར་བསགས་པའི་སློག་གཅོད་གྱི་
ལས་ལམ་ལྡན་ནས་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། ཆེ་ལྷ་མར་སློག་གཅོད་གྱི་ལས་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཆོ་བའི་ཡོད་བྱད་ལ་ཆགས་པའི་ལྷས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི།
གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གར་དང་སྤྱེལ་ན་པ་སློགས་ལོག་འཆོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་བོའི་མདོ་ལས། དགོ་
སྒྲིབ་ངམ་བམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དང་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས་ལྷ་མོ་སྤྲོ་ཆོགས་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྤང་བོ་ཆེ་འཐབ་པ་དང་། ཏྲ་འཐབ་པ་དང་། རས། བངས་སྟོབས་འགྲེད་པ་དང་། རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་
མོ་དང་། སློགས་ནས། སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་བོ་ཆེ་ལྟ་དང་། ཞེས་སློགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལྟར་ན། རབ་དུ་བྱུང་བས་སྒྲོས་གར་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། སློག་བརྟན་དང་། གཞུགས་མཐོང་སློག་
འབྲུལ་སློགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལོག་འཆོ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་བརྒྱབ་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྷ་གསུམ་

གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྲུབ་ཚུལ་དབྱུང་གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྒྱུར་
དངོས་མཚུག་གི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པས། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྒྱུར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སོ་སོར་
མེད་པས། དངོས་གཞི་གཙོ་བས། དངོས་གཞི་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ། ངན་སོང་གསུམ་
དང་། རྒྱ་མཐུན་ངན་སོང་ལས་ཐར་ཏེ་མེར་སླེས་ཀྱང་བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་བ་སོགས་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། །

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྔོང་ལམ་ལ་ལྷ་བཞི། །སྔོང་མིན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་བཞི་
གསུམ། །དགེ་འབྲས་དགེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མ་གཏོགས་བཞི། །མི་དགེར་སླེས་བདག་གཞན་ལ་
རྣམ་སྤྲིན་བསྟན། །མི་དགེའི་འབྲས་དགེར་སླེས་བདག་མི་དགེ་ལ། །རྒྱ་མཐུན་དང་བཅས་
གཞན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་བསྟན། །ཕྱང་བཟླན་མིན་འབྲས་དགེ་ལ་སླེས་བདག་གཉིས། །གཞན་
པ་གཉི་གར་དེ་སྟེང་རྒྱ་མཐུན་བསྟན། །ཡིག་ཆར་དེ་འབྲས་ཕྱང་མ་བཟླན་པ་ལ། །བྲལ་
འབྲས་བདག་འབྲས་མ་གཏོགས་གསུམ་ཡོད་ཕྱིར། །གསུངས་པ་ཡིག་ནོར་རྣམ་སྤྲིན་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲིར་བཅས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་སྔོང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་པ་དེ་འབྲས་བུ་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་རང་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་དང་། སླེས་བུ་བྱེད་འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བྲལ་འབྲས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་དང་། བདག་འབྲས་སྤར་མ་བྱུང་བའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྲས་རྣམས་དང་།
དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཉོན་མོངས་སྔོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་པ་དེ། འབྲས་བུ་བཞི་
དང་བཅས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་དང་། སླེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་།
བྲལ་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྔོང་ལམ་ལ་
ལྷ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའོ། །སྔོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་
བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་ནི། འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། སླེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་དང་།

བཞི་ཡོད། སྤྱི་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཟག་མེད་དང་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདིར། སྤྱི་མིན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་བཞི་གསུམ། ཁྱེས་གསུངས་སོ། དག་བའི་འབྲས་བུ་དག་བ་
ལ་། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས། བྲལ་
འབྲས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར། དག་འབྲས་དག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མ་གཏོགས་བཞི། ཁྱེས་གསུངས་
སོ། དག་བའི་འབྲས་བུ་མི་དག་བ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་དང་། བྲལ་འབྲས་གསུམ་མ་
གཏོགས་པའི་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་
བའི་འབྲས་བུ་ལྷང་མ་བསྟན་ལ། བོད་གི་རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་
དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་གསུམ་ཡོད་དེ། འདིར། མི་དག་རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་ལ་རྣམ་
སྤྲིན་བསྟན། ཁྱེས་གསུངས་སོ། མི་དག་བའི་འབྲས་བུ་དག་བ་ལ་རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཡོད་ལ། མི་དག་བའི་འབྲས་བུ་མི་དག་བ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
རྒྱ་མཐུན་དང་། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས་གསུམ་ཡོད། གཞན་ལ་སྤྱི་མི་དག་བའི་འབྲས་བུ་
ལྷང་མ་བསྟན་ལ། རྒྱ་མཐུན། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་བསྟན་པའི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར། མི་དག་འི་འབྲས་དག་རྒྱུ་བུ་བྱེད་མི་དག་ལ། རྒྱ་
མཐུན་དང་བཅས་གཞན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་བསྟན། ཁྱེས་སོ། ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དག་བ་ལ་རྒྱུ་
བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད། གཞན་གཉིས་ཀ་སྤྱི་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་
དག་དང་། ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ལ། རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དུ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར།
ལྷང་བསྟན་མིན་འབྲས་དག་ལ་རྒྱུ་བུ་བྱེད་འབྲས། གཞན་པ་གཉིས་ཀར་དེ་སྤྱི་དུ་རྒྱ་མཐུན་བསྟན། །
ཁྱེས་སོ། ཡིག་ཆའི་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་དུ། ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷང་མ་བསྟན་ལ། བྲལ་འབྲས་

དང་བདག་འབྲས་མ་གཏོགས་གསུམ་ཡོད་གསུངས་པ་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་ནུས་
སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཕན་ཚུན་དུ། །རྒྱ་མཐུན་མ་གསུངས་མི་དགེ་ལ་གསུངས་པ། །
མཆིམས་རྒྱུ་ཀ་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲུག་གསུངས། །འགོག་བདེན་དགེ་འབྲས་མིན་ཞིང་ལུང་
མ་བསྟན། །ཡིན་ནའང་དེ་འབྲས་དགེ་ཡིན་ཆོག་ལ་གཟབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་གསུངས་ཏེ། དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་བྲལ་
འབྲས་དང་རྒྱ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་ཅན་གསུངས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་ཡིན་
པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཅན་གསུངས། མི་དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་
པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲུག་གུན་འགོ་མི་དགེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་
སྤང་གིས་སྐྱིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནུས་སྐྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཆིམས་རྒྱུ་ལས་གསུངས། འགོག་བདེན་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནའང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས། དེས་ན་དེ་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་ཆོག་
ལ་གཟབ། བྲལ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། འོན་ཏེ་མ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདུས་
བྱས་ཡིན་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ།

འདས་པའི་འབྲས་བྱ་དུས་གསུམ་བཞི་བཞི་སྟེ། །བྲལ་འབྲས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེས་ཕྱིར་ན་
དོར། །ད་ལྟའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་དེ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟའི་ད་ལྟ་ལ་ནི་སྐྱེས་བདག་གཉིས། །མ་
འོངས་མ་འོངས་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་དང་། །རྒྱ་མཐུན་མ་གཏོགས་གོ་རིམ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མས་
ཐུ་མ་མི་སྐྱེད་ཕྱིར་མ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདས་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་།
མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་བཞི་བཞི་དང་བཅས་ཏེ།
བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་དུས་སུ་མི་རུང་བས་

དུས་ཀྱིས་མ་བཟུས་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་འདས་པ་སྤྱི་མ་ཡིན། སྤྱིས་བུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་སྟན་ཅིག་དང་ཕྱིས་མཇུག་ཐོགས་
སུ་འདས་པ་གཉིས་དང་། བདག་འབྲས་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རང་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དང་ཕྱིས་
འབྱུང་བའི་འདས་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་ཕྱིས་འབྱུང་འདས་པ་རྣམས་
ཡིན་པས་འབྲས་བུ་འདས་པ་ད་ལྟར་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མ་
འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་བུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བ་དེ་ཡིན། བདག་
འབྲས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བའི་ལས་ལའང་འབྲས་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བ་ནི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡོད་པ་ལྔ་མ་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར།
ད་ལྟའི་ད་ལྟར་བ་ལ་ནི། སྤྱིས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད། མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་
པའི་ལས་ལ། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྔ་ནི། རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་
གསུམ་ནི་གོ་རིམ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མས་ལྔ་མ་མི་སྦྱེད་པ་སྟེ། ད་ལྟར་བས་འདས་པ་སྦྱེད་
པ་དང་མ་འོངས་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་སྦྱེད་པ་ནི་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།

རང་གི་ས་བ་བཞི་སྟེ་བྲལ་མ་གཏོགས། །རྒྱ་མཆན་མཛོད་རྟེན་དེ་སས་མ་བཟུས་
ཕྱིར། །གསུངས་པ་མི་རིགས་ས་དབྱའི་ལམ་ཕན་ཚུན། །རྒྱ་ཕྱིར་ས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཟག་
མེད་ལ། །རང་ས་ཇི་བཞིན་སྤྱིས་བདག་རྒྱ་མཐུན་གསུམ། །བྱེད་པར་འགལ་ཏེ་སས་བཟུས་
མིན་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སའི་ཟག་བཅས་སྤྱིས་བདག་གཉིས་ལས་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་རང་གི་ས་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། བྲལ་འབྲས་མ་
གཏོགས་པའི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སྦྱེད་པའི་ཆད་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་
འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་མཛོད་རྟེན་ལས། དེ་སས་མ་བཟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། ས་དབྱའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་གཞན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཟག་མེད་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ཟག་མེད་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལ། རང་ས་རི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སའི་སས་བསྐྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབས་ན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོབ་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་པ། །སྦྲེས་བདག་གཉིས་དང་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་གསུམ་དང་། །གང་ཡང་མིན་པ་སྦྲེས་བདག་བྲལ་འབྲས་གསུམ། །མི་སྒྲོབ་འབྲས་བུ་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་དང་། །སྦྲེས་བདག་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་སྦྲེས་བདག་གཉིས། །ཉམས་མ་ཐག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ལས། །གཉི་ག་མིན་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་མེགས་ལ། །སྦྲེས་བདག་གཉིས་གཉིས་དང་ནི་ལྷ་ཆར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ་ལས་སྒྲོབ་པའི་ལས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་སོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་སྦྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་པ་བསྐྱབས་ན་ནམ་མེན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ། སྒྲོབ་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྒྲོབ་བསྐྱབས་ན་འང་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་ལྡན་ཏེ། སྒྲོབ་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབས་ན། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན། བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་མི་སྒྲོབ་པ་བསྐྱེད་ན། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་སྒྲོབ་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་གཉིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ་ན་ཉམས་མ་ཐག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས། སྒྲོབ་སེམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྒྲོབ་པ་བསྐྱེད་ན། སྦྲེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་།

བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་ལ། མི་སྒྲོབ་པ་བསྐྱེད་ནའང་འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་འབྱུང་ལ། སྒྲོབ་མི་
སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ན། འབྲས་བྱ་ཐ་ཆར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཐུང་
འབྲས་བྱ་ཐུང་བྱ་རྣམས་གཉིས་ལ། །རྣམས་མིན་བཟལ་འབྲས་གཉིས་དང་བཟལ་འབྲས་དོར། །དེ་
འབྲས་ཐུང་བྱ་མིན་པ་བདག་གཅིག་བྱ། །སྒྲོམ་ཐུང་འབྲས་བྱ་ཐུང་བྱ་རྣམས་གཉིས་ལ། །སྒྲེས་
བདག་གཉིས་དང་བཟལ་འབྲས་མ་གཏོགས་བཞི། །ཞི་རགས་ལམ་གྱི་བཟལ་འབྲས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་། །ཐུང་བྱ་མིན་པ་སྒྲེས་བདག་བཟལ་འབྲས་གསུམ། །ཐུང་བྱ་མིན་འབྲས་བདག་དང་
སྒྲེས་བདག་གཉིས། །ཐུང་བྱ་མིན་པ་རྣམས་མིན་མ་གཏོགས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་
ཐུང་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་ནི། དེ་ལ་མཐོང་ཐུང་སྒྲོམ་ཐུང་ཐུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་
གསུམ་ལས་མཐོང་ཐུང་འབྲས་བྱ། ཐུང་བྱ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཐུང་བྱ་གཉིས་ལས། མཐོང་བའི་ཐུང་བར་
བྱ་བའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་རྣམས་མིན་དང་བཟལ་འབྲས་གཉིས་དོར་བའི་སྟག་མ་གསུམ། སྒྲོམ་ཐུང་གི་
ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བཟལ་འབྲས་དོར་བའི་སྟག་མ་བཞི་ཡོད། མཐོང་ཐུང་གི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐུང་
བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ཐུང་གི་འབྲས་བྱ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཐུང་བྱ་རྣམ་
གཉིས་ལས། མཐོང་ཐུང་ལ་སྒྲེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས། སྒྲོམ་ཐུང་ལ་བཟལ་འབྲས་
མ་གཏོགས་བཞི་ཡོད། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞི་རགས་ལམ་གྱི་བཟལ་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་
ཐུང་གི་འབྲས་བྱ་ཐུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ། སྒྲེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་དང་། བཟལ་འབྲས་
དང་གསུམ་ཡོད། ཐུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལའང་། མཐོང་ཐུང་། སྒྲོམ་ཐུང་། ཐུང་བྱ་
མ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་མཐོང་ཐུང་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བྱ་དང་། སྒྲོམ་ཐུང་ལ་སྒྲེས་བྱ་བྱེད་
འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས། ཐུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ། རྣམས་མིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་
པའི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་རིགས་མིན་སྐྱེད་པ་སྟེ། །ཁ་ཅིག་སྒྱུད་ལམ་ཉམས་པའང་རིགས་
མིན་ལོ། །རང་འབྲེལ་སེམས་མེད་སྟོམས་འབྱུག་དག་གིས་ཀྱང་། །རིས་མཐུན་པ་ནི་འཕེན་

པར་མི་བྱེད་དེ། །ལས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བྱིར་གསུངས་པས། །འཕེན་བྱེད་དེ་ཡི་
 ཆོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་འཕམ། །སེམས་རྟེན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་གང་ཡིན་དཔུང། །སྒྲིམས་
 འབྲུག་ཐོབ་པར་བཅས་ཏེ་རྫོགས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། རིགས་པ་
 མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིགས་
 པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་དང་བོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལས་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
 བསྐྱེད་པའི་ལས་དེ། རིགས་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་དེ། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དེར་མ་ཟད་འགྲོ་བཟུང་ཟས་གོས་སོགས་ཆོ་ག་ལྟར་མ་
 བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་རིགས་མིན་གྱི་ལས་ཡིན་ལ། ཆོ་ག་མ་ཉམས་པའི་ལས་དེ། རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་
 ལས་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལས་དེ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར་ལོ། སེམས་མེད་སྒྲིམས་འབྲུག་ནམ་མཁུན་དང་བཅས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་ལས་
 དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ།ལས་
 དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གོང་དུ་བཤད་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་
 དག་གི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་པ་འཕམ། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་གང་ཡིན་
 དཔུང་གསུངས། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འབྲུག་གི་ནམ་མཁུན་ལྷ་ཆོ་རིང་བོ་
 དང་། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འབྲུག་གི་ནམ་མཁུན་སྲིད་ཅེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འཕེན་བྱེད་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་སྒྲིམས་འབྲུག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདིར་ཡང་སྒྲིམས་འབྲུག་ཐོབ་པར་བཅས་
 ཏེ་རྫོགས་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་དང་རྫོ་བ་ལས། །གཅིག་ཁྱངས་སྤྱིར་ལྡུ་མ་ཉོན་ཐུབ་
 ཡིན། །དབྱེན་གྱི་ལྷུང་བ་རྩུན་ནོ་དབྱེན་ལྡན་མིན། །ལྟ་བྱིན་དང་སྤང་མཛོན་ཤེས་ལྡན་

306

གོགས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་གང་ནས་བྱང་སེམས་ངེས་པ་
 ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་པན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་
 གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཆོས་གཟུགས་ལ་དམིགས་
 ཤིང་སེམས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་
 ཅིང་སེམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་གཞིལ་བའི་མི་ཚྭ་ག་
 པས་ན་ངེས་གནས་སམ་ངེས་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་བྱང་ཆོས་དྲུག་དང་། ལས་གསོག་པའི་
 སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དྲུག་ཀྱང་ཆ་བར་གསལ་བ་ལྟར་མཐའ་དཔྱད་སོགས་སུ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་
 བས་ཚྭ་འདིར་བསྟུས་མེད་པས། དེ་དག་ཏུ་བཟུང་བར་བྱའོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྟོག་
 དཀར་ཡུམ་སྐྱེ་མ་ལྟ་མཛེས་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྗེས་མེར་
 མེར་པོ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རྣམས་ནི། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་
 དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱིས་དབྱེད་དེ་ཤེས་དགོས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐུན་
 མོང་གི་སྒྲིང་ངོར་བྱུབ་པ་མེད་དོ། རྟོག་དཀར་གྱི་མེར་མེར་པོའི་རྒྱད་ལ་ཆེ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་
 ཤེས་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་མེད་པས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཟུན་གསུམ་གང་ཡིན་དབྱེད་གསུང་བ་
 ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཆེ་རབས་དྲན་པ་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྟོག་མེད་ཡིན་ཟེར་
 དགོས་གསུངས།

བསོད་ནམས་བརྒྱུ་ཡི་འབྲེན་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། །དགེ་བརྒྱའི་སྤྱང་སེམས་འགོད་
 བཟུགས་ཡི་རང་བཟོ། །ལྡ་བརྒྱ་འཕེན་རྫོགས་དབྱེ་བས་བརྒྱར་འདོད་དང་། །འཕེན་བྱེད་
 དང་ནི་མི་གཡོའི་ལས་ལ་དབྱེད། །ལས་ལ་བརྒྱལ་བ་རྒྱ་ལྡས་དམིགས་པས་བརྒྱར། །དབྱེ་
 ཚུལ་དགེ་བརྒྱའི་ལམ་དག་སྒྱུར་བ་དག། རྟོག་པས་མ་སྒྲིམ་དན་ཟེན་སྦྱང་འདས་སུ། །བཟོ་
 བ་ལྡ་བརྒྱ་དེ་ལྟར་སྒྲོན་ལྡ་བརྒྱ། །ཆོས་གཟུགས་སྐྱར་དམིགས་བརྒྱ་སྟེ་མཚན་སོ་
 བཞིས། །མ་འབྲེས་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཙས་ལྡ་བརྒྱལ། །དམིགས་པ་ལྡ་བརྒྱ་སྒྲོན་པ་ལྡ་

བརྩེ་ལོ། །ཁམས་གསུམ་གྲོལ་སྒྲོན་བདག་གྲོལ་སྒྲོན་པ་དང་། །འདྲོད་པ་ཉི་ཤུ་གོང་མ་ཉི་ཤུ་
དང་། །ཁྱད་དཔུལ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་རྣམས། །ཕྱ་ཕྱི་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བས་
བརྒྱར་ཡང་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པས་བསྐྱབ་
བྱའི་མཚན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། མཚན་སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེའང་བསོད་
ནམས་བརྒྱལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་བརྒྱའི་འདྲེན་ཚུལ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་དགོ་བ་
བརྒྱའི་སྒྲིང་སེམས་དང་། འགོད་སེམས་དང་། བཟུགས་སེམས་དང་། ཡི་རང་དང་། བསྐྱོ་བའི་སེམས་
པ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་བརྩ་བརྩ་བྱས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཕྱ་བརྩ་དང་རྫོགས་བྱེད་ཕྱ་བརྩ་སྟེ་བརྩ་ཡོད་པ་དང་།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་དབྱེད་དགོས་ཏེ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་ཁམས་
གོང་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་དམ་སྟུམ། ཡང་དེ་འདྲའི་
བསོད་ནམས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་མཚན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ལས་སུ་མི་འཛོག་
གམ་དབྱེད་གསུངས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། དགོ་བའི་ལས་ལམ་བརྩ་ལ་རྒྱ་ལྡན་དམིགས་པས་བརྩར་དབྱེ་
ཚུལ་ནི། དགོ་བ་བརྒྱའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལམ་དག་པ་དང་། སྒྱོར་
བ་དག་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་མ་སྦྱས་པ་དང་། དུན་པས་ཟེན་པ་དང་། བྱང་འདས་སུ་བསྐྱོ་བ་ལྡན་
ཕྱེ་བའི་སེམས་པ་ཕྱ་བརྩ་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པའི་སྒྲོན་པ་ཕྱ་བརྩ་དང་བརྩ་ལ་འདྲོད་པ་
དང་། གསུམ་པ་ནི། ཚས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་དམིགས་པ་བརྩ་སྟེ། མཚན་སོ་གཉིས། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཕྱ་བརྩ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཕྱ་བརྩ་དང་། བདག་ཀྱང་དེ་འདྲར་གྱུར་
ཅིག་སྟུམ་དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་པ་ཕྱ་བརྩ་སྟེ་བརྩ་ལ་བྱེད་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་
བར་སྒྲོན་པ་དང་། བདག་གྲོལ་བར་སྒྲོན་པ་གཉིས་དང་འདྲོད་ཁམས་ཉི་ཤུ། གཟུགས་ཁམས་བརྩ་
དྲུག་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཁྱད་དཔུལ་བརྒྱད་དང་ཞེ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་
ཞེ་བརྒྱད་དང་ཕྱ་བརྩར་ཕྱ་ཕྱི་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བས་བརྒྱར་ཡང་གསུངས། འདྲོད་པ་ནི། མདོ་སོ་སོར་
བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདྲོད་མི་རུང་ཡང་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ་གསུངས་སོ།

བར་དུ་བདུན་ཁྱི་ཕྱ་བདུན་སྟོང་བཀྲར། །ཡ་གཅིག་འབྲེང་སྟེ་ཞག་བདུན་བསྟོད་

པ་ནི། རྒྱུས་བྱ་བྱ་མཆོག་ཁྱོད་འབྲེལ་དག་སྦྱང་གཞན། འཛིག་རྟེན་གཞན་དང་ལྟ་ཡུལ་
 ས་ལ་མེད། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཐོས་བྱ་ཡི་གནས་ན་ཡོད་མ་
 ཡིན། རྣམ་ཡི་ཡི་བྱང་གནས་མཆོག་དག་ན་ཡང་། ཡོད་མིན་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་
 དག་ན་འད་མེད། རི་དང་ནགས་སྤྱ་བཅས་པའི་ས་ཡི་སྟེང་། རྒྱས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡུལ་ཞིག་ག་
 ལ་ཡོད། རྣམ་གཞིར་བསྐལ་བ་དགུ་ཕྱག་འདུམས་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པ་འདིས་སྟོན་སྟོབ་པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྱ་བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་སངས་
 རྒྱས་དུ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ། རྩ་
 མཐའ་གྱི་བྱ་སྤང་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། རྩ་འཇམ་པོ་དང་སྤྱ་མཉེ་དང་ཞམ་འབྲང་ལ་སོགས་པ་བྱས་
 བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱིད་སྤྱ་རི་འབྲ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་སངས་
 རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་མཐར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྟར་ཅན་
 གྱི་ཆོ་གངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་རྩོགས། གངས་མེད་གཉིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུན་ཁྲི་
 སྤྱག་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཐ་མར་མར་མེ་མཛོད་གྱི་ཆོ་གངས་མེད་གཉིས་པའི་ཆོགས་རྩོགས།
 གངས་མེད་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་མཐར་སངས་རྒྱས་
 རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སྤྱ་གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྩོགས་ཀྱང་ཆོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་
 ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཙུག་ཏྟར་ཅན་སོགས་སངས་རྒྱས་ཉིས་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལ་
 བསྟེན་བཀུར་བས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྩོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར། བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྤྱག་
 བདུན་སྟོང་བཀུར། ཞེས། དང་པོ་ལ་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དང་། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་སྤྱག་སྟོང་དང་།
 གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་དོན་ནོ། སྟོན་པ་བས་ཟེའི་བྱེད་ཀྱུར་པའི་
 ཆོ། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་རིའི་ཕྱག་ཅིག་ན་མེའི་ཁམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དད་དེ། ཀྱང་བ་
 ཡ་གཅིག་འགྲང་སྟེ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྟོད་པ་ནི། རྒྱུས་བྱ་བྱ་མཆོག་ཁྱོད་འབྲེལ་དག་སྦྱང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་པས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྩོགས་པར་གསུངས། འདུལ་བ་ལྷང་གི་སྣན་གཞི་
 ལས། དེ་ལྟར་བསྟོད་པས་བསྐལ་བ་དགུ་ཕྱག་འདུམས་པར་གསུངས་སོ། །

འགོ་ཁྱུན་འདྲེན་པའི་སླ་མ་གཙུག་ཏུ་འཛིན།

གནས་ལྔ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཚྭ་ཆེན་རྒྱུ་ཟད་འགྲེལ་བ་ལ།

ལས་དེའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་ཕྱེ་ཐུས་ནི། །ཆགས་སྐབས་དཔེ་སྟོན་ས་བོན་གནས་མས་
ཐོབ། །ཕྱ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་གཞི་གཅིག་ཐ་དད་སྟེ། །འདིར་ཡང་ཐ་མའི་ཆགས་སྐབས་ཕྱ་
རྒྱས་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་པས། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནི། གནས་བཞི་བར་གསུངས་ནས། ལས་ཁོ་ནས་སྤྱི་
པ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་འཕམ་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་པའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་དུག། ཅེས་སྐོས་གནས་ལྔ་བ་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་ཕྱ་རྒྱས་
གསུངས། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་བྱུང་ན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་རབ་
རྩ་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་
སྐོས་པར། ཉོན་མོངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་མ་ཞེ་བའམ་
རྣལ་མ་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ལྟར་མི་གནས་པར་སྤོང་སྤོང་བོར་བྱེད་པའམ་བྱེད་ལས་བཅུར་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱ་རྒྱས་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་ཚུལ་སྟོན་འདིར་བསྟུས་
པ་ནི་གནས་བཞི་བར་བཤད་པའི་ལས་དེའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་ནི། བྱེ་བྲག་སྟེ་བས་འདོད་ཆགས་སྐོས་
ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་ལ། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་
འདོད། གནས་མ་བྱ་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད། ཕྱ་རྒྱས་ནི་ཉོན་མོངས་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོན་
པ་ཐ་དད་དུ་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཆ་ཉོན་དུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། འདིར་ཡང་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་འདོད་ཆགས་སྐོས་ཕྱ་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་རྒྱན་འཆད་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲུག་པའམ་བྱེད་བཅུ་མཆིམས་རྟེན་ལས། །རྩ་བ་བརྟན་བྱེད་ཐོབ་བའི་རྒྱན། །རྒྱུད་
གནས་བྱེད་པ་ཕྱ་རྒྱས་རྒྱན། །ཞིང་ནི་རང་རྒྱུད་ཕྱ་རྒྱས་གཞིར། །རྒྱན་མཐུན་སྟབ་པ་ཉེ་ཉོན་

སྐྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མིང་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། རང་ཚོགས་འཛིན་པ་ཚུལ་བཞིན་མིན། རྟེན་གཞི་པ་ཀུན་ཚུངས་མི་ཤེས་ཉིད། རྟེན་ཤེས་རྒྱན་འཁྲིད་མིང་པར་འཕྲུག། རྟེན་ལས་གཡོ་བ་ཉམས་པ་ཡིན། རྟེན་ལས་ལས་མི་འདུལ་བ། རྟེན་པ་བཟུ་ནི་གནས་འདིར་ཡང་། རྟེན་པ་བཟུ་ནི་པ་ཡིན་པར་འདོད། རྟེན་གསུངས་འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཞེས་འདོད་ཆགས། རྟེན་རྒྱུ་དེ་ལ་ཁོ་སྐྱེས་རྟེན་པར་བཟུ་ན། རྟེན་གསུངས་ཉིད་ རྟེན་མཛས་པའི་བྱེད་ལས་བཟུ་ནི། རྟེན་མཛས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། རྟེན་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་བྱེད་པ་བཟུ་ན་པར་བྱེད། རྟེན་མཛས་པའི་རྒྱུ་བཟུ་དཔེ་གནས་པར་བྱེད། ལྟ་རྟེན་ཉིད་མཛས་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ཁོང་དུ་བྱེད། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། མྱོང་པ་དང་། སེར་སྤྲོད་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་ཁོང་པ་དང་། སྤྲུལ་དོན་དང་། གཏི་སྤྲུལ་གིས་སྤྲུལ་གཏིང་དང་། ཁེལ་མེད་ལྟ་བུ། རྟེན་པ་རང་རང་གི་རྟེན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། རྟེན་མཛས་ཀྱིས་ལས་བསགས་པས་ལས་ཀྱི་མིང་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། རྟེན་མཛས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་རྟེན་རྟེན་སྐྱེད་པས་རྟེན་མཛས་རང་གི་ཚོགས་འཛིན་པ་དང་། རྟེན་གནས་མི་རྟེན་པའམ་དེ་ལས་ལོག་པར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་དུ་མཛས་པར་བྱེད། རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ལའམ་ཡང་མིང་དུ་འཁྲིད་པས་ན་རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་འཁྲིད་པར་བྱེད། རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ན་དགེ་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བ་དང་། རྟེན་ལས་མི་འདུལ་བར་འཆིང་བའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་འཆིང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཛས་པར་བྱེད་ཚུལ་རྟེན་པ་བཟུ་བོ་ནི། གནས་འདིར་ཡང་རབ་དུ་བཟུ་ན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། གོང་ལོག་ཀུན་དུ་ཤེས་དགོས། རྟེན་གསུངས་སོ། འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལྟ་དེ་ལ་ཆགས་པའི་བཟུ་ན་པར་མ་བྱས་ན། རྟེན་གཞི་མི་ཆགས་པ་རས་གཤེར་བ་དང་རྩལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྟེན་གཞི་དག་དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས། འདོད་ཆགས་རྒྱས་རྒྱུ་དེ་ལ་ཁོ་སྐྱེས་རྟེན་པར་བཟུ་ན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐར་སྒྲོ་སྒྲོག་ཕྱིར་བཤད་ཀྱང་སྒྲོག་དཔོན་ནི། རྟེན་མཛས་ཀྱི་ལས་ལས་མི་མིང་པ་

ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་དབྱད། །དེ་སྟེ་བདུན་ནམ་ལྟ་བཙས་
 བ་རྒྱས་བཅུ། །སྐྱ་གཉིས་ཉེར་བརྒྱད་ཉེར་བརྒྱད་སྟོན་པ་ཡི། །མཛོད་ཐང་བྱ་བརྒྱད་སྟེང་
 དུ་སྟོན་ཐང་བཅུ། །ཀྱན་བདུས་མཛོད་ཐང་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་གསུངས། །བཟུ་བར་
 བདེན་པ་བྱི་མ་གསུམ་གསུམ་ལ། །ལྟ་བ་གཉིས་གཉིས་དྲུག་བས་གོ་བཞིར་གསུངས། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། བ་རྒྱས་དེ་ལ། ཅ་བའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་བ་རྒྱས། ཁོང་ཁྱོད་
 བ་རྒྱས། ང་རྒྱལ་གྱི་བ་རྒྱས། མ་རིག་པའི་བ་རྒྱས། ལྟ་བའི་བ་རྒྱས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བ་རྒྱས་དང་དུག་ཡོད།
 ཅ་བར་འདྲོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྱོད་དང་། །ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་ཞེས་པས་ཆགས་པའི་དབང་
 གིས་ཅ་ཉེན་ལྔ་འབྲུག་དགོས་པར་བཞུན་དོ། །ཅ་ཉེན་དུག་དུ་མ་ཟད་བདུན་དུ་ཡང་བཤད་དེ།
 འདྲོད་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་བ་རྒྱས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་བ་རྒྱས་དང་། སྤེང་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་བ་
 རྒྱས་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་བ་རྒྱས་དང་། མ་རིག་པའི་བ་རྒྱས་དང་། ལྟ་བའི་བ་རྒྱས་དང་། ཐེ་ཚོམ་
 ཀྱི་བ་རྒྱས་དང་བདུན་ཡོད། འདྲོད་ཆགས་ལ་གཉིས་སྟེ་བ་ནི། འདྲོད་པའི་འདྲོད་ཆགས་དང་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་ལ་སྤེང་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་དུ་བགྲང་བའི་བྱིར།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་འདྲོད་ཆགས་པལ་ཆེར་ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་ཁ་
 བྱིར་བཞུས་ཏེ་འབྲུག་ལ། ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་འདྲོད་ཆགས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཆགས་པ་
 ཡོད་མོད་པལ་ཆེར་སྟོན་པས་འབྲུག་ལ་ཆགས་པས་ཁ་ནང་དུ་བཞུས་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་དུ་བྱས་
 པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་དུ་སྤེང་པའི་འདྲོད་
 ཆགས་ཞེས་ལོགས་སུ་བཤད་པར་གྲགས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་
 དེ་དག་སྟོན་པར་འབྲུག་པ་ན་རྟེན་དང་བཙས་པའི་ལུས་ཁོ་ན་སྤེང་པ་ཡིན་དེའི་རྩ་མེད་བ་དེ་ལ་
 སྤེང་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཞེས་བཤད། ཅས་གསུངས་མོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ལུས་
 མེད་དེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཆགས་ལུལ་གྱི་ལུས་དེ་གང་ཡིན་དབྱད་དགོས་གསུངས་ཏེ། གང་སྟེལ་
 ལས། ལུས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ་སྤང་བོ་ལྔ་འམ་བཞིའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤང་བོ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་བ་རྒྱས་
 ལ་བདུན་ནམ། ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མེན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་ལ། འདྲོད་པའི་མཛོད་ཐང་སོ་གཉིས། གཟུགས་

314

དང་ལམ་ངན་པ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་དང་བརྟལ་ཞུགས་
 མཚོག་འཛིན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ལམ་དོར་བྱ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱིས་དག་པར་
 འཛིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད། འཛིག་མཐར་གཉིས་སྟག་བདེན་ལ་དམིགས་དགོས་པས་ལམ་བདེན་ལ་
 ལོག་པར་ཞུགས་པ་མིན་གསུངས། སྟག་བདེན་གྱི་ལོག་ཞུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔ་ཡོད་པས།
 བྱི་མ་སྟག་བདེན་གྱི་ལོག་ཞུགས་ཀྱིས་ལམ་མཐོང་སྤང་དམིགས་སམ་བརྟག་སྟེ། འདིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 སྤང་བོ་ལྔ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག་ལམ་དམན་པ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
 ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམན་
 པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དམན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། ཟག་
 པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་དམིགས་ལྷལ་
 ལ་སྟག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་
 འཛིག་མཐར་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་
 ཆ་ལས། འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་བ་སྟག་བདེན་ལ་དམིགས་དགོས་པས་འདིར་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་འཛིག་མཐར་གཉིས་ལམ་བདེན་གྱི་ཡང་མཐོང་བའི་སྤང་བྱའམ་ལོག་ཞུགས་སུ་མི་
 འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན། སྟག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་ཅོམ་གྱིས་མིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་
 རས་བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་རས་རྟག་ཆད་གང་རུང་
 དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དབྱེད་ལས། ལྟ་བ་ལྔ་
 བོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་དང་ཚོགས་པ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་ལྔ་དམིགས་པས་མི་འབྱེད་པར་
 རྣམ་པས་འབྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟག་བཟལ་མཐོང་སྤང་ངམ་ཚུལ་
 ཞུགས་ཀྱིས། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་མོད། དངོས་གཞིར་མི་དམིགས་ཏེ་སྤང་བྱ་རིས་
 གཞན་ཡིན་ལ། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉེར་ལེན་ཕྱང་དམིགས་བདག་གམ་བདག་གིར་དང་། །དེར་དམིགས་རྟག་ཆད་ལྟ་
ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན། །འཛིག་མཐར་ལྟ་བུའི་ལམ་དམིགས་བདག་འཛིན་ཡང་། །ཡོད་
ན་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ། །རྟོགས་ལས་སྤོང་ཕྱིར་སྤྱུག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་
ལོ། །སྤྱུག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་དམིགས་དང་ཟག་མེད་འགལ། །དེ་ཕྱིར་མཁའ་
དམིགས་ལོག་ལྟ་བུ་བཞག་པར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བུ་ལྡེའི་འཛིག་ལྟའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་བོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་བོ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་
ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་
བདག་འཛིན་ཡང་ཡོད་ན། བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་
གྱིས་སྤང་དགོས་ཕྱིར། སྤྱུག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འདོད་དོ། །ལོ་ནི་ཟུར་བའོ། །
དུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་བའི་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། བཞི་བོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་
རིག་པ་དང་། འབའ་ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་དུག་པོ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་།
རྟག་མ་རྣམས་ཟག་བཅས་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱུག་བཟུལ་མཐོང་
སྤང་གི་དམིགས་པ་དང་ཟག་མེད་འགལ་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་
བཞག་དཀའ་ཞེ། ནམ་མཁའ་ཟག་མེད་ཡིན་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི། འགོག་ལམ་གཉིས་
ལ་དམིགས་པ་དུག་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་སྟོན་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་ཉོན་ཡོད། །མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་ལོག་ལྟའི་
སྤོལ་བཏོད་ཕྱིར། །བྱེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱི་མཐུན་ཕྱིར་བའི་ཆེ། །མངོན་ཤེས་ཉམས་ཏེ་ལྟ་སྤྱིན་
བཞིན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྤེལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ཀྱང་འདོད་ཉོན་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་
འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་རུས་

མོད། སྤ་བ་སྒྲིག་གྲུབ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདྲོད་ཉོན་མ་སྤང་ན། འདྲོད་ཉོན་སྤོང་མ་སྤྱད་ལ་
ཡོད་པར་འདྲོད་དོ། མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་ལོག་ལྟའི་སྒྲིལ་བཏོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དྲུག་ཅུའི་དང་
བོ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་འདྲོད་པར་སྐྱེས་པའི་བཅ་ཟེ་ཞིག་གིས་ཏིང་འཛིན་བསྐྱབས་ཏེ། ལྟའི་མིག་
གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་གང་ཡིན་བསྐྱབས་པས། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ། མ་
མཐོང་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མེད་དོ་སྐྱེས་པའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདྲོད་ལྟ་ཅེ་འཛོར་རྩལ་
བ་ལས་ཆོ་འཕོས་པ་དང་། ཆངས་པའི་གནས་ནས་ཆོ་འཕོས་པས་ལོག་ལྟའི་སྒྲིལ་བཏོད་པ་སོགས་
ལྟ་བུ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ། དེ་དག་གིས་དང་བོར་མངོན་ཤེས་ཐོབ་ཀྱང་། ཐེག་
སེམས་བྱང་བའི་ཆོ་མངོན་ཤེས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟ་སྐྱེན་གྱིས་རྩལ་ལྟ་བུ་བསྐྱབས་ཀྱང་
དགེ་འདུན་དཔེ་འདྲོད་ཀྱི་ཐེག་སེམས་བྱང་བའི་ཆོ་རྩལ་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་
འདྲོད་དོ།

དབང་ཕྱུག་རྒྱུ་རྩ་རྩལ་ལོག་ཁྱུགས་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཞེན་རང་བྱུང་
རྟག་། རྟེན་གྱི་རྣམ་པས་འཇུག་ཕྱིར་ཐུག་བསྐྱེད་ལོ། རྟེན་བ་ལང་བརྒྱལ་ཁྱུགས་ལ་
སོགས་པ། མཐོང་རིས་རྒྱ་དང་བར་བའི་ལམ་རྩ་བ། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མི་འབྱུང་ཅི་
ཞེན་། རྟེན་སྐྱེས་རྩལ་དེ་ཐུག་བདེན་ཡིན་ཕྱིར་ཟེར། རང་འགྲེལ་ལམ་གྱི་དེ་མེད་བལ་བ་
འཕང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟེན་རེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཆོས་ཅན། ཐུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་བལ། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
བལ། ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩལ་ལོག་པར་ཁྱུགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དང་བདག་
དུ་སྐྱེན་ཅི་ལོག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་དེའི་སྒྲིལ་གྱིས་ལོག་པར་རབ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
དེ་འདྲ་དེ་ཐུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲུལ་
བས་ཟེར་ལོ། རྟེན་བ་ལང་གི་བརྒྱལ་ཁྱུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་རེ་དྲུགས་ཀྱི་རྩལ་

318

འདྲགས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚེག་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་
ཅི་ལོག་མིན་ལ། ཉམ་མངས་གཞན་དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོར་བ་ཡིན་
ནོ། །

འོ་ན་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག །མདོར་གསུངས་དང་འགལ་ངེས་རྟོག་མེད་
བྱིར་ཟེར། །སྦྱོན་མེད་དེ་ནི་ལྟ་བའི་དབང་བྱིར་རོ། །ཆོར་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་མ་
གསལ་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན། འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་
དང་། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ལ་ངེས་རྟོག་མེད་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན། མདོ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སེམས་དང་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ལྟ་བའི་དབང་
གིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོར་བ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ན་མ་གསལ་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དེ་སྔ་མ་གཉིས་ནི་གསལ་
པའི་བྱིར་རོ། །

ཁེངས་ལྟག་ང་རྒྱལ་ང་མདོན་རྩལ་ཟད་ལོག །ལྟག་དང་ང་རྒྱལ་རྩལ་ཟད་གསུམ་ལས་
དབྱུད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚིག་རྒྱུ་དང་བོའི་སྐབས་སུ་ང་རྒྱལ་བདུན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁེངས་ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་རིགས་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་མོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བོ་བསྟན། ལྟག་ཅེས་པའི་སྐབས་
སུ་རིགས་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཕགས་སོ་སྟམ་པའི་ལྟག་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་གཉིས་པ་བསྟན། ང་
རྒྱལ་ཞེས་པས་བྱུང་པར་འཕགས་པས་ཀྱང་བདག་བྱུང་པར་འཕགས་སོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་
ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་གསུམ་པ་བསྟན། ང་ཞེས་པས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལ་བདག་གམ་བདག་
གིས་སེམས་པའི་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་བཞི་བ་བསྟན། མདོན་ཞེས་པས་བྱུང་པར་མ་ཐོབ་
པར་ཐོབ་སོ་སྟམ་པའི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་ལྔ་བ་བསྟན། རྩལ་ཟད་ཅེས་པས་བྱུང་འཕགས་
ལས་རྩལ་ཟད་དམན་སྟམ་པའི་རྩལ་ཟད་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་དྲུག་པ་བསྟན། ལོག་ཅེས་པས།
ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། ང་རྒྱལ་བདུན་པ་བསྟན་པའི་

320

བོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོད་པར་སྦྱོར་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གོང་དུ་མཆན་ལས་དད་སོགས་ཟག་
བཅས་དང་གཉིད་དང་མིག་སོགས་དབང་བོ་དང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དབང་བོ་རྣམས་མ་སྤངས་ཀྱང་
སྦྱོང་ལ། ཞེས་གསུངས་འདུག་གོ།

སྐལ་མཉམ་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་བ་སྟུག་ཀྱན་གྱི། །ལྟ་བུན་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་མ་རིག་
གཉིས། །མ་འདྲེས་པ་སྟེ་ཆགས་ཅན་ཀྱན་འགྲོ་མིན། །འདོད་ཁམས་མ་ལྟས་དམིགས་ཚུལ་
མེད་ན་ཡང་། །རིས་ལྡེའི་རང་ལྟོག་ཅམ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་
དང་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་བདུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་ཀྱན་
མཐོང་སྤང་གི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ། མཚུངས་པར་
ལྟན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཚུ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་
ན་བརྟུག་ཅིག་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་ན་བརྟུག་ཅིག་རེ་ཡོད་པས་ཁྱོན་བསྟོམས་སུ་མ་ཚུ་
གསུམ་ཡོད་པས། དེ་དག་ནི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་རང་རང་གི་ས་བའི་སྐལ་བ་སྤང་
བྱ་རིས་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་སྐྱུས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་
ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་
གྱི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པ་ནི། ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཆགས་ཅན་ཀྱན་འགྲོ་ནི། ཞེས་པ་དེའི་དོན་ནོ། །སྤྱ་རྒྱས་བརྟུག་ཅིག་པོ་དག་གིས་རང་གི་ཁམས་
མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། བྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐའ་
དག་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་མིན་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་ནས་སྟོམ་སྤང་བར་རྣམ་པ་ལྟ་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་མ་ལྟས་པ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ཚུལ་མེད་ན་
ཡང་། །རིས་ལྡེའི་རང་ལྟོག་ཅམ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

འཛིག་མཐར་མ་གཏོགས་དགུ་ནི་སྐལ་མི་མཉམ། །ཀྱན་འགྲོ་འདོད་པའི་ཚངས་པ་
རྟག་ལྟ་བ། །ལོག་ཤེས་ཙམ་སྟེ་ལྟ་བ་ལྡས་མ་བཟུས། །བསམ་གཏན་མཐའ་དང་སྲིད་ཅེར་
ས་སྐལ་མཉམ། །མ་གཏོགས་མེད་དེ་ལོག་མར་མི་དམིགས་ཤིང་། །རང་སར་སྐལ་མཉམ་
ཁམས་ཀྱི་མིང་མེད་དེ། །གཞན་དུ་ས་བཞིན་ཁམས་དགུར་ཐལ་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་ནི་སྤར་གྱི་བརྩ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་
གོང་དུ་དམིགས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། སྤ་རྒྱས་བརྩའི་འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པ་
ཁམས་གོང་དུ་སྤར་བྱ་རིས་ལྟ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་རང་སའི་ལུང་
བོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་ཚངས་པ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་ནི། ཚངས་པ་ལ་བདག་
དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པས་འཛིག་ལྟ་མ་ཡིན་ལ། ཚངས་པ་རྟག་པར་ལྟ་བའང་མཐར་འཛིན་
པར་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚངས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ལོག་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་སྤར་ནི་མི་བགང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལོག་ཤེས་ཙམ་སྟེ་ལྟ་བ་ལྡས་མ་བཟུས་
པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་མཐའ་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་སྲིད་ཅེན་ས་སྐལ་མཉམ་པ་ཡོད་པ་
མ་གཏོགས་ཁམས་དང་ས་ལ་དམིགས་པ་གཞན་མེད་དེ། ས་ལོག་མར་མི་དམིགས་ཤིང་། རང་སར་
སྐལ་མཉམ་ཁམས་ཀྱི་མིང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཞེས་ས་དགུ་འདྲེན་པ་བཞིན་དུ།
ཁམས་དགུ་ཞེས་འདྲེན་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་གསུངས་ཀྱང་། རྩོམ་ཆོག་གི་དེ་ནི་མཆིམས་རྒྱུ་
མཆན་བུའི་དེ་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་གང་སྟེལ་གཉིས་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པས་གང་སྟེལ་ལྟར་
བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

མཆིམས་རྒྱུ་འདོད་པ་དང་ལྡན་གཞུགས་གཞུགས་མེད། །དང་ལྡན་ལ་དམིགས་
སྤ་རྒྱས་གང་དག་ཅེས། །འབྱུང་བྱིར་གསུངས་ཀྱང་མཆན་བུར་གཉིས་བཞུགས་ལ། །
དམིགས་སྲིད་གསུམ་བཞུགས་པ་ལ་རྩས་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆིམས་རྒྱུ་ལྱུ་
བརྟན་བཅས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལས། རིས་འགའ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་དམིགས་
སོ། །རིས་འགའ་ནི་གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་ལྡན་པ་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་

ནུས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནུས་དང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པ། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེའི་འོག་གི་མཆན་བྱུང་འདིར་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྐྱེམས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྲེད་ཀྱི་གསུམ་བསྐྱེམས་པ་ལ་དམིགས་ཀྱས་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་གོང་གི་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷང་དྲངས་པ་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་མཆན་བྱུང་གསུངས་པ་ནི། གོང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཞེས་པ་དེ་ནི་ཁམས་དགུར་མི་འཐད་པས་ན། ཁམས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་ལ་རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་མི་སྤྲེད་ཀྱང་། རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྒྱ་ཀུན་འགྲོར། །སྤྲ་བཞི་མ་འོངས་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་། །ད་ལྟའི་དེ་ཡི་འདུས་བྱས་མཆན་ཉིད་བཞི། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བྱ་གཞན་ཕྱིར་ཐོབ་མ་གཏོགས། །གཉིས་ཡིན་ད་ལྟའི་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་རྒྱ་ཀུན་འགྲོ་ལ་སྤྲ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་ནུས་དང་། གཉིས་པ། རྒྱ་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ནི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྲུང་བའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞི་སོགས་འཛོག་ལ། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ཐོབ་པ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་དེ་དག་དང་ནུས་སྤྲེན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོར་མ་གཏོགས་སོ། །གསུམ་པ། གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ནི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་ནུས་སོ། །བཞི་བ། གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པ་མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེ་ལྟར་གོ་བརྒྱད་ལས་ནི་ཀུན་འགྲོ་བ། །ཁོ་ན་ཉེར་བདུན་བསྟོག་པ་རེ་ལྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་ཙམ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས། ཀུན་འགྲོ་ཁོ་ན་ཉི་ལྔ་ཙམ་བདུན་དང་། བསྟོག་པ་

སྟེ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྒྱག་ཅུ་ཅ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱག་ཀུན་མ་རིག་རྒྱག་ལ་ཆ་གཉིས་སོ། །འགོག་ལམ་ཡུལ་ཅན་ལོག་ལྟ་ཐེ་ཆོམ་
ཆོངས། །འགོག་དམིགས་གསུམ་པོ་རང་ས་ཁོ་ནར་དམིགས། །ས་རྒྱག་ཆོས་ཤེས་ཀུན་ཀྱང་
འདྲ་ལོག་ལྟའི། །ཡུལ་ཡིན་དེ་བཞིན་ས་དགའི་རྩིས་ཤེས་ཀྱང་། །གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་ཀུན་གྱི་ལོག་ལྟའི་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་རྒྱག་
ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང་། ལོག་ཞུགས་ལ་ལོག་ཞུགས་གཉིས་ཡོད། དང་བོ་ནི་ཀུན་
འགྲོ་རྣམས་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་ཞུགས་པས། དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་མི་འགལ་
བས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་མིན་ཀྱང་། ལོག་ཞུགས་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ། །སྤྱུས་དེ་དག་ལས། ཟག་
མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་རྒྱག་ཡོད་དེ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་
གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། བཞི་བོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འབའ་ཞེས་
པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ་རྒྱག་པོ་ནི། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱུས་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་
ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ། ཐེ་ཆོམ། མ་རིག་པ་གསུམ་པོ་
རང་སའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཀྱི་ས་གཞན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འདྲ་པ་ན་
སྦྱོད་པས་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱིས། འགོག་པ་ལ་སས་བསྐྱས་མེད་ཀྱང་འདྲ་པའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ས་
དེའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ནས། སྤྱི་ཚེའི་བར་དུ་རང་སའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་འདྲ་པའི་ལོག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་
ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ས་དགའི་རྩིས་ཤེས་ཀྱང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀུན་གྱི་ལོག་ལྟའི་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་འདྲ་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལོག་ལྟ་སོགས་རྒྱག་གི་དམིགས་པ་ནི། བསམ་
གཏན་ས་རྒྱག་གི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ཏེ། ས་རྒྱག་གི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར་ལམ་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་

པས། །ཞེས་གསུངས། མཐའ་དཔྱད་ལས། འདི་བྱེ་སྤྱིའི་བྱུ་བ་མཐའ་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཁམས་གསུམ་གཉིན་གསུངས་ཀྱང་། །གོང་མའི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་
ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། །གོང་མའི་མཐོང་སྤང་གཉིན་པོ་མི་བྱེད་ཕྱིར། །ལྷག་མ་ཕྱ་རྒྱས་བརྒྱད་
རྩས་ཟག་བཅས་དམིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་ཆོས་ཤེས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལོག་ལྷ་སོགས་
གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། ལམ་ཆོས་ཤེས་གོང་མའི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
ཀུན་གྱི་ཆོས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྷར་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་བཅོ་བརྒྱད་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས། །ལྷག་མ་ཕྱ་རྒྱས་
བརྒྱད་རྩ་ནི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

ལྷ་བསྟན་མིན་ཅའི་ཤེས་རབ་རྣམ་སྤྲིན་སོགས། །ཐེ་ཆོམ་ཆེ་གཉིས་ད་རྒྱལ་མཐོང་
འཇུག་ལ། །རྩ་བ་བརྟན་ཅིང་གཏིང་ན་གནས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ། མི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གསུམ་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ལྷ་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ལྷ་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེད་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། རྩོ་
ཤེས་རབ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་ཐེ་ཆོམ་དང་ད་རྒྱལ་གཉིས་རྩ་བ་མིན་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་
ནི་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག ད་རྒྱལ་ནི་མཐོན་པོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བ་ནི་བརྟན་ཅིང་
གཏིང་ན་གནས་པ་དགོས་ལྟར་ཤིང་། དེ་གཉིས་རྩ་བ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་
ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་པ་འདོད་དོ། །ཁ་ཆེའི་ཡུལ་སོགས་མཐར་གནས་ཉི་འོག་པ། མེད་ལྷ་ད་རྒྱལ་སྤྱད་
པའི་བསམ་གཏན་པ། གསུམ་པོ་མ་རིག་དབང་གིས་འཇུག་ཕྱིར་བཞི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཆེའི་
ཡུལ་ལམ་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་མཐར་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
འདྲའི་ཉི་འོག་པ་དག་ན་རེ། ལྷ་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་བསྟན་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་
པའི་མེད་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། རྩོངས་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་དང་། ལྷ་བ་
དང་། ད་རྒྱལ་གས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་དག་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར།

དུས་ཀྱན་མི་སྐྱེ་ཡུལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཕྱིར། །ཁོང་ཁྱོ་ཆགས་རྒྱལ་ཉན་མོངས་རང་
མཚན་པ། །ལྷ་དང་མ་རིག་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བའོ། །འདས་དང་ད་ལྟའི་ཁྱོ་ཆགས་རྒྱལ་གྱི། །
དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ལྡན་བྱེད་རྒྱད་ལྡན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་མོངས་ལ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་པའི་ཉན་མོངས་དང་། ཉན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་
རྒྱལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉན་མོངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་མཐོང་
པ་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་རྒྱལ་གསུམ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་ཞིང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ནི། ཉན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཟག་བཅས་གྱི་ཡུང་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་
ད་ལྟ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་དང་། རྒྱལ་དག་གིས་ནི། ཁྱོད་མ་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ལ། དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

མ་འོངས་ཡིད་ཀྱན་དབང་བོས་ད་ལྟ་བ། །འོན་ཀྱང་མི་སྐྱེ་དབང་རྣོས་ཀྱན་ལྡན་བྱེད། །ལྷག་
མ་ལྷ་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་དུག་གསུམ་པོ་
དེ་དག་མ་འོངས་པའི་དུག་གསུམ་ཀྱན་དང་ལྡན་ཏེ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཉན་མོངས་དེ་དག་རང་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་དབང་ཤེས་
ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། དབང་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དུས་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡུལ་དུས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
མ་ལྷ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ། མ་རིག་པ་ཀྱན་གྱི་ཡུལ་དུས་གསུམ་པོ་ཀྱན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཡུལ་དུས་

གསུམ་ག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དུས་ཀྱན་རྩལ་ཡོད་ཏེ་འབྱུང་ཡོད་མིན་ན། །ལྷན་པར་འགལ་ཞེས་ཚུད་ལ་བྱེ་སྤྲུམ་
ལན། །མདོ་ལས་འདས་གཞུགས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན། །ཞེས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཉེན་
སྦྱེ་གསུངས་ཕྱིར། །རིགས་པས་འབྱུང་སྟེ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར། །འདས་པའི་ལས་
ཀྱིས་འབྲས་བྱ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་རྩལ་སྤྱོད་དམ་མེད།
ཡོད་ན་ཏེ་ཏེ་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་ཏེ་ཏེ་པའི་རྩལ་སྤྱོད་འབྱུར། མེད་ན་དེ་དང་ལྷན་པའམ། དེས་ལྷན་
པ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། བྱེ་སྤྲུམ་ལན་བཏབ་པ་ནི། དུས་གསུམ་རྩལ་ཡོད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷང་གི་སྦྱབ་
བྱེད་དང་། རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏེ་རྩལ་སྤྱོད་
ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྤོང་དགགལ་ཏེ་འདས་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་
ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བར་མི་འབྱུར་བ་ཞིག་ན།
གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་
པའི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ལའང་སྦྱར་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལྷང་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་ཞེས་གསུངས་པའི་
གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཞུགས་རྣམས་ནས། ཡོད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་
པའི་གཞུགས་རྩལ་སྤྱོད་མེད་ན། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གཉིས་ལ་བརྟེན་
པར་མི་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་རྩལ་སྤྱོད་དེ།
དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་
ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བས་ཡོད་སྤྲོ་བ། །འབྲས་བྱ་འདས་དང་མ་ཕྱིན་ད་ལྟར་ཡོད། །འབྲས་
ཕྱིན་འདས་དང་མ་འོངས་རྩལ་མེད་པར། །སྤྲོ་བ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྤྲོ་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་རྩལ་སྤྱོད་པར་སྤྲོ་

བ་དེ་དག་ནི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། གང་ད་ལྟར་བ་དང་འབས་བྱ་མ་སྦྱོར་བའི་ལས་
འདས་པ་གང་ཡིན་རྣམས་བྱུང་དང་། མ་འོངས་པ་དང་འབས་བྱ་བསྐྱེད་ཟེན་འདས་པ་གང་ཡིན་རྣམས་
སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་འདི་གང་ཟག་ནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཡོད་སྤྱོད་འཁུངས་ཡིན་ཏེ་ལ་བ་ལྟས། །གཞི་ཀུན་པ་དང་འོད་སྤྱང་ཤེ། །མ་སྤྱང་
ཤེ་དང་ཆོས་སྤྱང་ཤེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སྤྱོད་མ་དང་། །རྣམ་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་འདི་ཤེ། །
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་རྣམ་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པར་
སྤྱོད་པ་འཁུངས་ཡིན། ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་འཁུངས་སྤྱོད་པ་ལྟས་མཛད་པ་ལས། གཞི་ཀུན་པ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་འདི་ཤེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་ཡོད་སྤྱོད་ལ་ཡང་ལྷགས་བཞི་སྟེ། །ཆོས་སྤྱོད་དངོས་འཁྱར་གསེར་སྟོད་
བཞིན་ཞེས་ཟེར། །དབྱངས་སྟོགས་མཚན་ཉིད་ཤས་ཆེ་ཆགས་བཞིན་ཟེར། །དབྱིག་བཤེས་
གནས་སྐབས་ཆིས་ཀྱི་རྟེན་བཞིན་འཁྱར། །མ་བྱ་གཞན་གཞན་འཁྱར་བ་སངས་རྒྱས་ལྟ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཡང་། བཞི་ཡོད་དེ། དང་གོ། བཅུན་པ་ཆོས་
སྤྱོད་ན་རེ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་བྱ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་
རྣམས་གཞན་དུ་མི་འཁྱར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འཁྱར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གསེར་
སྟོད་བཅོས་ནས་རྒྱན་བྱས་ཆོ། མདོག་མི་འཁྱར་ཡང་དབྱིབས་གཞན་དུ་འཁྱར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་
ཁྱར་ཆོ་རོ་ལྷས་འཁྱར་ཡང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འཁྱར་བ་བཞིན་ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ། བཅུན་
པ་དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ། ལྷ་ལྷ་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཆོ། ལྷ་ལྷ་དེ་དུས་གསུམ་ཆར་ལྷན་ཡང་མཚན་
ཉིད་གང་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོས་འཛོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འཁྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་དེ་བྱང་
མེད་ཅིག་ལ་ཆགས་ཆོ་བྱང་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྱལ་མ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་མེད་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་པ་
བཞིན་ནོ་ཟེར། གསུམ་པ། བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཆོ། བྱ་བ་མ་སྦྱོར་པ་མ་
འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱོར་ཤིང་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱ་བ་ཞིག་པ་ལ་འདས་པར་འཛོག་

པས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཚེས་ཀྱི་དེའུ་གཅིག་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་
སྟོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སོ་སོར་བཞག་ན་གཅིག་དང་བརྒྱ་བ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཞེས་
འདོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ། བཅུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་འབྲུག་ཆོ། རྩ་ཕྱི་བར་གསུམ་
ལ་སྟོས་ཏེ་རིམ་པས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་ཞེས་འཛིག་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རུད་མེད་ཅིག་རང་གི་མ་ལ་སྟོས་ནས་བྱ་མོ་དང་རང་གི་བྱ་མོར་སྟོས་
ནས་མར་འཛིག་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་དོ།

དང་བོ་མི་འཐད་གངས་ཅན་ལྷགས་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་མཚན་ཉིད་འཆོལ་
ཕྱིར་རོ། །བཞི་བ་མི་འཐད་གསུམ་གར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པས་བྱ་བ་བྱས་དང་མ་
བྱས་ཀྱིས། །བཞག་ཕྱིར་རུང་ཟད་བཟང་ལྷོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་དང་བོ་མི་འཐད་
དེ། གངས་ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་
འཆོལ་བའི་སྟོན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་བཞི་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་
གསུམ་ཆར་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་གསུམ་པ་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལྷགས་
དེ་རུང་ཟད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱས་ནས་
འགགས་པ་འདས་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཡིས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ལྷོད་ལ་ཚྭ་དཔ་ནི། །དེ་མཚུངས་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་ཕྱིར། །ད་ལྟར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེན་བྱེ་སྒྲས་ནི། །སྟོན་མེད་འབྲས་བྱ་འབྱིན་འཛིན་བྱེད་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གསུམ་པ་དེ་རུང་ཟད་བཟང་ཡང་། དེ་ལའང་སྟོན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཚྭ་དཔ་ནི། ད་ལྟར་བའི་མིག་
དབང་དེ་མཚུངས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེ་སྒྲས་ན་རེ་སྟོན་མེད་དེ་
འབྲས་བྱ་འབྱིན་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བར་འཛིག་གོ་ཞེས་ཟེར་ལོ།

རྣམ་སྒྲིན་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་འདས་པས་ཀྱང་། །འབྱིན་ཕྱིར་ད་ལྟར་ཐལ་ལོ་དེ་

དག་ལ། །འཛིན་པ་མ་ཚང་ཞེན་འདིའི་ཆ་ནས། །འདས་དང་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་
བར། །འབྱུང་བྱིང་འཆོལ་བའམ་ཡང་ན་བྱེད་ཀར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན། འདས་
པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། ད་ལྟར་
འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིང་། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་མ་
ཚང་བའི་བྱིང་ཞེན། འཛིན་པ་མ་ཚང་བ་འདིའི་ཆ་ནས་འདས་པ་དང་། འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ཆ་
ནས་ད་ལྟར་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་འཆོལ་བར་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་བྱེད་ཀ་འདས་པ་དང་བྱེད་
ཀ་ད་ལྟར་བར་འབྱུང་རོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་རེས་བྱེད་རེས་མི་བྱེད། །མི་རུང་རྟག་ཏུ་ཡོད་བྱིང་གཤམ་
བྱེད་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་། རྟེན་གསུམ་ཚོས་ཅན། ད་ལྟར་བྱ་བ་རེས་འགའ་བྱེད་ལ་རེས་
འགའ་མི་བྱེད་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། རྟག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ཡོད་ལྟམས། གཤམ་བྱེད་
པ་སྟེ་ཞིག་ཡོད་དེ་སྟེ་ཡང་མེད་པའི་བྱིང་།

དེ་ཡང་རྩི་ལྟར་བྱ་བས་འཛིན་ཅེས་པའི། །བྱ་བ་འདས་པ་ལས་ནི་གཞན་མིན་ཏེ། །
རྟེན་གྱིས་མ་བསྐྱས་བྱིང་ན་རྟག་པར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྩི་ལྟར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་
འཛིན་ཅེས་པའི་བྱ་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་གཞན་ཞིག་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཆོ་ན། རྟེན་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་བྱིང་ན། འདུས་མ་བྱས་
རྟག་པར་འབྱུང་བའི་བྱིང་།

བྱ་བ་འདས་དང་གཅིག་ན་ད་ལྟར་ཡང་། །ཡོད་བྱིང་དེ་འགག་ཆ་ནས་འདས་རྟེན་སྟེ། །
མི་རུང་ད་ལྟར་བཞིན་དུ་རྟེན་གཉིས་ཀྱང་། །ཡོད་ན་ཅི་བྱིང་མ་སྦྱེས་ཞིག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཚོས་ལས་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ན་སྟོན་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་སྟོན་དེ་ལྟར་
མི་འབྱུང་བར་ཐལ། བྱ་བ་དེ་ནི་ཚོས་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིང་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱ་བ་དེ་འདས་
པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ད་ལྟར་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཡོད་པས་བྱ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ་ད་ལྟར་བ་
དེ་འགག་པའི་ཆ་ནས་འདས་པའི་རྟེན་སྟེ་མི་རུང་ཞིང་། ད་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་
ལའང་མ་སྦྱེས་པ་དང་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ན། ཅིའི་བྱིང་མ་སྦྱེས་པ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་

སྤྱི་བར་བྱེད། ཅེས་པའོ། བྱེ་སྤྱི་ན་རེ། མདོ་སྤེ་བའི་ཚོད་པ་དེ་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འབྱུག་སྟེ། མ་
འོངས་པ་མ་སྤྱིས་པ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ངོ་
བོ་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་དང་སྤྱི་བའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ཏེ། ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

རོ་བོ་སྤངས་ཀྱང་སྤྱི་བའི་ཐུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དང་། །འདོད་ཉོན་བརྒྱད་སོགས་དམིགས་
པས་ཐུན་ཚུལ་གཉིས། །ཁམས་གསུམ་སྤང་བྱ་བཙོ་ལྔ་ཟག་མེད་བཅས། །འོག་མ་འོག་མའི་
མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོའི་ཡུལ། །འོག་མ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཡུལ་མིན་པས། །སྒྲོམ་སྤང་
ཡུལ་འབྱུར་སྒྲོམས་འབྱུག་དག་པའི་སྟེ། །བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དུ་ཡིན་གསུངས་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བྱ་དེ་དང་བལ་ན་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་སྤངས་ན་བལ་བས་མ་ཁྱབ་
སྟེ། སྤང་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བའི་ཐུག་བསྐྱེད་སྤང་
ཀྱན་སྤངས་ཀྱང་ཀྱན་འགྲོ་ལྟག་མ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་ཆོ་ན། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་
སྤང་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་བའི་ཐུག་བསྐྱེད་སྤང་དེ་དག་དང་ཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
དུ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་ལ་རིགས་འདྲ་སྟེ། འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་སོགས་མ་
སྤངས་པར་ཐུན་ཚུལ་དང་དམིགས་པའི་ཐུན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་གང་
དང་བལ་ན་དེས་ངོ་བོ་དེ་སྤངས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །སྤངས་ལ་དེ་དང་མ་བལ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་སོ། །
ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་ལས་གང་ཞིག་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དཔྱད་པ་ལ། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ལ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ།
ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ན་སྤྱི་བའི་ཐུག་བསྐྱེད་སྤང་སོགས་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་སྒྲོམ་སྤང་སྟེ་སྤང་བྱ་རིས་
ལྔ་ལྔ་ཡོད་པས་བཙོ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་བཅས་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་
བཅས་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བཙོ་ལྔ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་དྲུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྔ་ལྔ་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རང་

ཟུག་ཀུན་མཐོང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གསུམ། །འདོད་བཟུས་ལྡུལ་གཞན་བརྒྱད་བཟ། །
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཉེ་གསུམ་པོ་འདོད་པའི་སས་བཟུས་པ་རྣམས་
 བྱི་སེམས་ལྡེའི་ཡུལ་དུ་ཐུར་བ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། གཞན་གཟུགས་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་ཟུག་
 བཟུལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གསུམ་པོ་རྣམས་བྱི་སེམས་བརྒྱད་
 གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་ཟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་
 གཅིག་ཉེ་སེམས་གསུམ་དང་། འོག་མའི་སྒྲུབ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སེམས་ཞེ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་དགེ་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་འདུན་
 པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཉེ་འོག་མའི་སེམས་གསུམ་དང་། གོང་མ་
 གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་བཟྃགས་གྱིས་བཟུས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་དང་། ཇི་མེད་གྱི་སེམས་གཅིག་དང་
 བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྟོང་པའི་ཟུག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་

སྤང་དང་། སྒྲིམ་སྤང་དང་རིགས་གསུམ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྩེ་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་། སྒྲིམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་རེ་ཡོད་པས་དགུ་དང་། ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་དང་བརྩེ་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་གསུམ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ནི། །རང་བསྐྱན་བྱུག་དབྱ་བརྩ་གཅིག་ཡུལ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཉིས་ནི། འདོད་པར་རྣམ་ཤེས་དུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་དགུ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་བརྩ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྤང་བཤད་པའི་སེམས་ལྡེང་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་སྒྲགས་པ་སྟེ་བསྐྱན་པས་རྣམ་ཤེས་དུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤང་བཤད་པའི་སེམས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་རང་རང་གི་སེམས་སྒྲགས་པའམ་བསྐྱན་པས་དགུ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྤང་གི་བརྩེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རང་རང་གི་སེམས་སྒྲགས་པ་སྟེ་བསྐྱན་པས་སེམས་བརྩ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་བར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀུན། །རང་གི་སྒྲགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། ཞེས་སོ། །

ཆགས་སོགས་སྒྲིམ་གྱི་ཟག་མེད་པ། །ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་སའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་སྒྲོན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་སྒྲིམ་གྱི་ཟག་མེད་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་པ་མིན་གསུངས་སོ། །

ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་སྤང་བྱ་རིས། །ཐ་མ་གསུམ་གསུམ་ཟག་མེད་བརྩེ། །ཡུལ་ལོ་འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དབྱེ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྩེ་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྡེང་ཐ་མ་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་། སྒྲིམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་བརྩེ་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་པའམ་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། སྒྲིམ་སྤང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཟག་མེད་འཛོག་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་སྤང་སྒྲོར་དགུའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་ཡོང་ཚུལ་མེད་དམ་སྟེ་སོ། །

བྱ་རྒྱས་བཅས་ལ་རྒྱས་པས་བྱུང་བམ་ན། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བཅས་ཤིང་རྒྱས་པ་

དང་། །བཅས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་སྟེ་མུ་གཉིས་ཡོད། །སྤངས་དང་མ་སྤངས་ཕྱ་རྒྱས་དེམ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་དེ་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། །སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱས་པ་དང་།
བཅས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་སྟེ་མུ་གཉིས་ཡོད་དེ། །མ་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་བཅས་ཤིང་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། །མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས་དང་། །མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཀྱང་
དམིགས་པའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད། །ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
རྣམས་དམིགས་པ་དང་། །མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྒོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། །འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པའི་མ་སྤངས་པས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དང་བཅས་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ་ནི་བྱི་མ་མེད། །ཡིག་ཆར་ཉོན་མོངས་བཅས་ལ་མི་རྒྱས་
ཡོད། །དབྱ་བཅོམ་རྣམས་ལ་འདས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་
ཅིག་གནས་རྣམས་དང་། །མ་འོངས་མི་སྐྱེའི་ཆོས་ཅན་སེམས་ཉོན་མོངས། །དང་བཅས་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་གསུངས་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་
བྱི་མ་བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཟིན་པ་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས། ཕྱ་རྒྱས་
དང་བཅས་པ་མེད་དེ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཀྱང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོས་ཀྱང་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར་
ཡིག་ཆ་མཐའ་དཔྱད་ལས། །སེམས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་ལ་མི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། །དབྱ་བཅོམ་རྣམས་
ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་རྣམས་དང་། །མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་
བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དབྱད་
དགོས་གསུངས་པ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། །མི་རྒྱས་ཀྱང་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་ནི་ཐུར་མ་
སྤངས་པའི་དུས་ན་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཟེར་ཏེ། །འདི་ནི་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་གྲུབ་
པའི་གྲུབ་མཐའ་འབྲུལ་བ་ལ་འབྲུལ་བ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་

གོ་རིམ་ནི། ཅ་བ་ལས། མྱོངས་ལས་ཐེ་ཚཱ་དེ་ནས་ནི། ལོག་ལྷ་དེ་ནས་འཛིག་ཚེགས་ལ། དེ་ནས་
མཐར་འཛིན་དེ་ནས་ནི། ཚུལ་བཞེས་མཚེག་འཛིན་དེ་ནས་ལ། རང་གི་ལྷ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆགས། གཞན་
ལ་ཞེ་སྒྲུང་དེ་ལྟར་རིམ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་པལ་ཆེ་བ་དང་སྤྱི་
ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དཔྱད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དག་སྒྲིམ་འདིར་བསྐྱས་མེད་
ལ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། ཅ་བ་ལས། སྤྱ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། དུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། རྒྱལ་བཞེས་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། ཉོན་མོངས་རྒྱ་ནི་ཚང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་
དང་དུལ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྤྱོད། སྤྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་རྒྱའི་སྟོབས་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་
དུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དུལ་གྱི་སྟོབས་དང་། རྒྱལ་བཞེས་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་
ཉེ་གསུམ་ཚེགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རེས་འགའ་དུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོ་ནས་སྐྱེ་ཡི་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་
མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དག་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ལྟ་བུའོ། ཞེས་བྱེ་སྐྱས་ཟེར་རོ།

འདོད་ན་རིས་ལྡེའི་གཏི་མུག་ལྡེ་མ་གཏོགས། །ཁོ་ཆགས་ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ལྡེ་ལྡེ་
དང་། །ལྷ་བ་བརྩུ་གཉིས་ཐེ་ཚཱ་བཞེ་ཀྱན་དགྲིས། །བརྩུ་སྟེ་ཞེ་གཅིག་འདོད་པའི་ཟག་པ་
དང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། བཞུན་
བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ལས། དང་བོ་ལ། ཟག་པ། རྒྱ་སྦྱོར། ཉེར་ལེན། དེ་དག་གི་
ངས་པ་བཞི། དང་བོ་ཟག་པ་ལ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་
པ་གསུམ་ཡོད། དང་བོ། འདོད་པ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ། འདོད་
ཆགས། ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་ལྡེ་ལྡེ་དང་། ལྷ་བ་བརྩུ་གཉིས། ཐེ་ཚཱ་བཞེ། རོ་ཚ་བཞེ་
མེད་སྒྲིམ་ཀྱན་དགྲིས་བརྩུ་སྟེ་ཞེ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ།

ཀྱན་དགྲིས་ཉི་ཤུ་ཁོང་ཁྱོ་བརྩུ་བསལ་བའི། །ཁོང་མར་སྦྱོད་པ་ང་གཉིས་སྤྱི་པའི་
ཟག་། །རྒྱགས་ཁོད་ཀྱན་དགྲིས་ཁོང་མར་ཡོད་མོད་ཀྱང་། །མ་བཤད་རང་དབང་ཅན་ནི་
མིན་ཕྱིར་ལོ། །འདོད་པའི་རྒྱགས་ཁོད་སྒྲིམ་ལ་ཐལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་

པ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི། ཀུན་དགེས་ཉི་ཤུ་དང་ཁོང་སྒོ་བཅུ་བསལ་བའི་ཤུལ་ན། ཁམས་གོང་མར་
སྦྱོད་པ་ལྷ་བཅུ་ཙུག་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། འདོད་ཆགས་དང་ད་རྒྱལ་ལྷ་ལྷེ་
ཕ་རྒྱས་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཡོད་པ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་ན་ལྷ་བཅུ་ཙུག་གཉིས་པོ་དེ་ནི།
སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ། གོང་མ་གཉིས་ལ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་
གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་ལ་ལྷང་མ་བཞུན་དུ་འདྲ་བ་དང་། ཁ་ནང་དུ་བཞུས་པར་འདྲ་བ་དང་། མཉམ་བཞག་
གིས་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་པོ་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། ཐར་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་སྲིད་པ་དོན་གཉེར་
ཡིན་གྱི། ཐར་བ་དོན་གཉེར་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙུ་བར། ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེད་ཕྱིར་བཤད་ཅེས་གསུངས། ལྷ་བཅུ་ཙུག་གཉིས་ཙམ་ཟག་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཟུགས་གྲོང་གི་
ཀུན་དགེས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡོད་དེ། རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས། སྲིད་པའི་ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་
རིག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཀུན་
དུ་སྦྱོར་བ། འཆང་བ་དང་། ཕ་རྒྱས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགེས་པ་གང་
དག་ཡིན་པའོ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་ཟུགས་གྲོང་
གཉིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
མ་བཤད་དོ། ཞེས་ཟེར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་པ་དང་ཟུགས་
གྲོང་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་རང་གི་འཇུག་པ་ཤས་ཆུང་བས་རང་
དབང་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱེ་སྤྲོས་འདོད་དོ་གསུངས།

ཁམས་གསུམ་མ་རིག་བཙོ་ལྷ་ལོགས་སུ་བཞུན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་
ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྷ་ལྷེ། བཙོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ལ། མ་

རིག་པའི་ཟག་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཟག་པར་བཟུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ཟག་པ་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཟུན་ནས་སྤང་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྦྱར་པ་ལ་ཆེར་དེ་དང་འབྲ་ན་ཡང་། །ལྟ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ལ་གསལ་ཕྱིར་ལོགས་སུ་
བཟུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་སྦྱར་པ་ལ་ཆེར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཟག་པ་དེ་དག་དང་འབྲ་ན་འང་
ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱ་བོ་ཞེས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཟུན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་
རྒྱ་ལ་གསལ་བས་དེ་ལྟར་ལོགས་སུ་བཟུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པར། རྩ་བ་ལས། རྒྱ་བོ་སྦྱར་བའང་དེ་
བཞིན་དུ། །ལྟ་རྒྱུ་ལ་གསལ་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་བཟུན། །ཟག་པར་མ་ཡིན་གྲོགས་མེད་རྒྱུ་ལ། །འཛིག་
པའི་རྩེས་སུ་མི་མཐུན་ལོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱ་བོ་ཞེས་ལོགས་སུ་བཟུན་པ་དང་། ལྟ་བུ་
རྒྱུ་ལ་ཟག་པར་མ་བཟུན་པ་ནི། དེ་རྒྱུ་ལ་མ་རིག་པའི་གྲོགས་མེད་པར་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་རྩེས་
སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གསུངས། ལོ་སྤྱི་དོན། སྤྱོད་དཔོན་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་ཡང་
བཟུན་པ་དང་། མི་གསལ་བ་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྟེལ་
ལས་བཤད་དོ། །

དེ་ཕྱིར་འདོད་པའི་རྒྱ་སྦྱར་ཉེར་དགུ་རེ། །མིད་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ཅུ་བྱ།
མ་རིག་བཙོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ཟག་པར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ། །ཟུར་མིན་རྒྱུ་བས་འཁོར་བར་འཛིག་མིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བོ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་བོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ།
འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། མིད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། ལྟ་བུའི་རྒྱ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱ་བོ་དང་བཞི་ཡོད།
སྦྱར་བ་ལའང་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱར་བ་དང་། མིད་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ལྟ་བུའི་སྦྱར་བ་
དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱར་བ་དང་བཞི་ཡོད། འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བ་ཉེར་དགུ་རེ་ཡོད། མིད་
པའི་རྒྱ་སྦྱར་ཉེར་བརྒྱད། ལྟ་བུའི་རྒྱ་སྦྱར་སྒྲུབ་ཅུ་བྱ་རེ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱ་སྦྱར་བཙོ་ལྔ་ཡོད་
ལོ། ། ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་ཟུར་དུ་ཟག་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། ལྟ་བུ་རྒྱུ་བས་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་

རྩོམ་སྤྱི་མཐུན་ནི་ཞེས་ཟེར་ལ། དང་པོ་འདོད་པའི་ཆུ་བོ་དང་སྦྱར་བ་ཉེར་དགུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་བཅོ་ལྔ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་། གུན་དགེས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིང་པའི་ཆུ་སྦྱར་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་བཅུ་བཅུ་ལྟེ་ཉི་ཤུ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཞི་བཞི་ལྟེ་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བའི་ཆུ་སྦྱར་སྤྱི་ལྔ་ལྟེ་ལྔ་ཡོད་དེ། ལམས་གསུམ་ན་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་ཆུ་སྦྱར་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། ལམས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདོད་སྦྱར་མ་རིག་ལྔ་བཅས་འདོད་ཉེར་ལེན། །མིང་སྦྱར་མ་རིག་བཅུ་བཅས་བདག་ཉེར་ལེན། །ལྷ་བ་སྤྱི་ལྔ་བརྒྱལ་ལྟགས་ཉེར་ལེན་བྱུག །རབ་བྱུང་ཁྲིམ་པ་བསྐྱུ་ཕྱིར་སྤྱི་ལྔ་བཅས་བདག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་ལེན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱར་བ་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྔ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་ལྔ་ལྟེ་ལྔ་བཞི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་། མིང་པའི་སྦྱར་བ་ཉེར་བརྒྱད་མ་རིག་པ་བཅུ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་ལྔ་ལྟེ་ལྔ་བརྒྱད་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བའི་སྦྱར་བ་སྤྱི་ལྔ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྟགས་མཆོག་འཛིན་བྱུག་ཕྱུང་བའི་ལྷག་མ་སྤྱི་ལྔ་ལྟེ་ལྔ་བཞི་ལེན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྟགས་མཆོག་འཛིན་བྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྟགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ལྷ་བ་ཉེར་ལེན་ལས་ཟུར་བྱ་ཕྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་འཕྱོར་ཤེས་པ་དང་མེ་ལྔ་བརྟེན་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་བའི་ལམ་ཅོམ་གྱིས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འཛིན་པས་ལམ་གྱི་དགའ་ལྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་རྒྱུ་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་དང་དཔལ་བོ་བྱེད་པས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་འདི་ཕྱིར་ཕྱང་བས་བསྐྱུས། ལྷ་ལ་ཡོད་དུ་འོངས་པ་དང་དགའ་བ་སྤོང་ཞིང་། ས་ལ་ཉལ་བ་དྲི་མ་དང་འདམ་རྩེ་སྒྲིལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དག་པར་ཡོད་ཆེས་པས་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་དགོས་དོན་ལ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ལྷ་བ་ལས་སོ་སོར་བཤད་དོ།

མ་རིག་རྒྱང་བས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བསྐྱེས་ལ། །རབ་བྱུགས་གཤལ་བྱའི་བསམ་བཞི་

དབང་བྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཏུ་སྦྱ་བ་ཉེར་ལེན་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱེ་སྦྱས། མ་རིག་པ་རྒྱུད་བས་རང་དབང་དུ་མི་འཛིན་ཞིང་། དེ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བྱེད་པས། དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད། ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྟེ། སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ནི། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འཁོར་བར་སྦྱོར་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱས་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སྟབས། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །

ཅ་ཉོན་དུག་གི་ཀྱན་སྦྱར་དུག་ལས་ལོགས། །མཚོག་འཛིན་གཉིས་པོ་མཚོག་འཛིན་ཀྱན་སྦྱར་རོ། །ལྷ་བ་ལྷ་གསུམ་བདེན་བཞེས་མཐོང་སྤང་རྣམས། །བཙུ་བརྒྱད་འདིར་ཡང་བཙུ་བརྒྱད་ཕྱིར་བྱེ་ལོ། །འདི་གཉིས་ཁོ་ན་མཚོག་འཛིན་ཕྱིར་བྱེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་སྦྱར་དགུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ལྷ་བ། ལྷ་བ་མཚོག་འཛིན། ཐེ་ཆོམ་། སྤག་དོག་སེར་ལྷ་སྟེ་དགུ་ཡོད། ཀྱན་སྦྱར་དགུ་སོ་སོར་དབྱེ་ན་ཀྱན་སྦྱར་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཅ་ཉོན་གྱི་ཀྱན་སྦྱར། ལྷ་བའི་ཀྱན་སྦྱར། མཚོག་འཛིན་གྱི་ཀྱན་སྦྱར། ཀྱན་དཀྱིས་གྱི་ཀྱན་སྦྱར་དང་བཞི་ཡོད། འདིར་ཅ་ཉོན་དུག་གི་ཀྱན་སྦྱར་དུག་ལས་ལོགས་སུ་མཚོག་འཛིན་གཉིས་པོ་ལ། མཚོག་འཛིན་ཀྱན་སྦྱར་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ལྷ་བ་ལྷ་མ་གསུམ་སྟེ་འཛིན་ལྷ་མཐར་ལྷ་ལོག་ལྷ་གསུམ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ན་དུག་སྟེ་རྣམས་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་གི་རྣམས་ལ་སྦྱར་ན་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་དང་བོ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་དང་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་དུག་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་གསུམ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁར་གོང་གི་དུག་བཞག་པས་རྣམས་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་མཚོག་འཛིན་གཉིས་ལའང་ཁམས་གསུམ་ན་རྣམས་དུག་དུག་ཡོད་པས་རྣམས་བཙུ་བརྒྱད་པར་མཉམ་པས་ཕྱིར་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་སྦྱས་ཟེར། ལོ་ཞེས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་འདོད་པ་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་བ་བྱེ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྷ་དན་ལ་མཚོག་ཏུ་སྦྱོ་འདོགས་པ་དང་། ལྷ་དན་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱལ་

ཞུགས་ལ་འདག་གོལ་ངེས་འབྱེན་དུ་ལྷ་བས་ན་དང་བོ་གསུམ་ཡུལ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པས་དོན་གྱིས་ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་སུ་བགང་བར་བཞེད་དོ། །བཟུན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་
གངས་དག་ནི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །

ཀུན་དགྱིས་ནང་ནས་ཡུག་དོག་སེར་སྒྲ་གཉིས། །མི་དགེ་རང་དབང་ཅན་བྱིར་ཀུན་
སྦྱོར་བྱས། །ཀུན་དགྱིས་བཅུར་སྦྱས་ཀུན་སྦྱོར་བཅུ་གཅིག་འཁྱར། །སྦྱོར་དབུས་གང་ལ་
བསྐྱབས་པ་དབུས་མཐར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩེ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་།
ཕྱག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དེ་ཀུན་དགྱིས་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་དུ་ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དང་ཉེ་ཉོན་རང་དབང་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཀུན་དགྱིས་གཞན་པ་དག་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་
གཅིག་དུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་རང་དབང་ཅན་མིན་པ་
དང་། འགྱོད་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་དུ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགེ་བ་ཡོད་པའི་
བྱིར། རྒྱགས་རྩོད་གཉིས་དང་གཉིད་ནི་གཅིག་དུ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་དབང་ཅན་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་སྦྱ་ལ་ཅིག་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། བྱེ་བྱག་སྦྱ་བས། ཀུན་དགྱིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་
ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་གཉིས་བསྒྲན་པས་ཀུན་དགྱིས་བཅུར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་
པ་གཉིས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་འཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁྲོ་འཆབ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ཀུན་དགྱིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་བས་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀོའུ་ཤི་ཀ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲའི་ཀུན་དུ་
སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །བྱེ་བྱག་སྦྱ་བས་ཀུན་དགྱིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་
ཁྲོ་འཆབ་གཉིས་བསྒྲན་ཏེ་བཅུར་བྱེད་པ་ལྟར་ན། ཀུན་སྦྱོར་དབུའི་སྒྲིང་དུ་འང་དེ་གཉིས་བསྒྲན་ཏེ།
ཀུན་སྦྱོར་བཅུ་གཅིག་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀུན་སྦྱོར་དབུས་གང་ལ་བསྐྱབས་པ་ནི་དབུས་མཐར་གསལ་བ་

ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྐྱོ་བ་དང་ནི་བཏང་སྟོམས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ནི་མཐོང་བ་དང་། འཇིག་
 ཚུགས་ལྟ་དང་དེའི་གཞི་དང་། འགོག་དང་ལམ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་། རྟེན་པ་དང་ནི་བཀུར་
 བཞེ་དང་། ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ། སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ལ་
 ཆགས་ན་སྐྱོ་བ་མི་འབྱུང་བས་འདྲོད་ཆགས་ཀྱང་སྦྱར་གྱིས་སྐྱོ་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ཁོང་ཁྲིའི་ཀུན་
 སྦྱར་གྱིས་བཏང་སྟོམས་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་འཇིག་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་
 པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ལྟ་
 བའི་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་འགོག་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། མཆོག་འཛིན་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་ལམ་
 བདེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། སྤག་དོག་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་རྟེན་པ་དང་བཀུར་བཞེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་
 དང་། སེར་སྒྲའི་ཀུན་སྦྱར་གྱིས་ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཞེ། ཉོན་མོངས་འདི་
 དག་ཡོད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་སྦྱར་རོ། །དང་བོ་
 གཉིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་སྦྱར་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བདུན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
 བ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐ་མ་སོ་སྦྱོས་དང་། །གསུམ་གྱིས་ཁམས་མཐའ་འདྲོད་ལས་
 མི་འདའ་འོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིམས་བརྟུལ་ལྷགས་
 མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། འདྲོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་
 སེམས་དང་ལྟ་ཡོད་པའི། འདྲོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐ་མ་སོ་
 སྦྱོས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་གསུམ་གྱིས་ཁམས་ཐ་མ་འདྲོད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་
 ཅས་པའོ། འདྲོད་འདུན་དང་། གཞོད་སེམས་ནི། རང་གི་ལྟ་སྤྲུབ་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་
 སྤྲུབ་ལ་སྤང་བ་ཤས་ཆེ་བས། མཐོང་སྤང་ཤས་ཆེ་སྤྲུབ་བྱེད་ལས་ནི་སོ་སྦྱོས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་
 ཅས་གསུངས་སམ་སྟུམ་ལ། མཐའ་དཔྱད་ལས། འདྲོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་གཉིས་

ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། འཇིག་ལྷ་དང་མཚོག་ལྷ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གོང་མར་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་སྤར་འདོད་པར་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སྐྱེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་གྱིས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སྒྲོམ་གྱིས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་འདི་དག་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཀྱང་། གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐ་མ་སོ་སྐྱེས་དང་། གཉིས་གྱིས་ཁམས་མཐའ་འདོད་ལས་མི་འདའ་འོ། །ཞེས་ཡི་གེ་རུང་ཟད་ནོར་རམ་གང་ཡིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

འཇིག་ལྷ་ཕྱག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་སྒྲོག་ཅིག་ལ། རྩེ་ལ་ཞུགས་སྒྲོག་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་སྒྲོག་བཞི་སྟེ། །དེ་དེ་སྤངས་པས་གཞན་སྤང་རྟོགས་བྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་རྒྱུན་ཞུགས་གྱིས་ལྷ་བ་ལྷ་ཐེ་ཚོམ་དང་རྒྱག་སྤངས་ན། ཅིའི་བྱེད་ཀྱན་སྒྱུར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་བཟུན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱེད་སྤྱིའི་ལན་ནི། དེ་ལྷ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདིས་ནི་མཐོང་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱུས་པའི་བྱེད་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ནི་སྤང་བྱའི་སྒྲོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཕྱག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ་དེ་སྤངས་པར་བཟུན་པས། མཐར་ལྷ་སྤངས་པའང་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་སྒྲོ་གཅིག་པར་འདྲ་བའི་བྱེད། རྩེ་ལ་ཞུགས་མཚོག་འཇིན་ནི་སྒྲོ་གཉིས་པ་སྟེ། ཕྱག་བཟུལ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་སྒྲོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ནི་སྒྲོ་བཞི་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བཞི་བ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤངས་པར་བཟུན་པས་ལོག་ལྷ་དང་ལྷ་བ་མཚོག་འཇིན་ཡང་སྤངས་པར་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ། སྒྲོ་བཞི་བ་ཡིན་པའི་རྟམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེད་རོ། །སྒྲོ་དེ་དང་དེ་དག་སྤངས་པར་བཟུན་པས་མཐོང་སྤང་གཞན་དག་སྤངས་པར་རྟོགས་སྤྱབ་པའི་བྱེད། ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར། ལོ་སྤྱིའི་དོན་རང་ཞུགས་མིན་པའོ། །

གཞན་ཡང་རིམ་བཞིན་མཐར་ལྷ་ལྷ་མཚོག་འཇིན། །ལོག་ལྷའི་རྩ་བ་ཡིན་བྱིར་འདི་གསུམ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་རྩ་བ་བསྐྱུས་པའི་བྱེད་ཏེ། རིམ་བཞིན།

མཐར་ལྟ་ནི་འཇིག་ལྷན་རྒྱུ་ཅ་བ་ཅན་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི། ཚུལ་བྱིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛིན་གྱི་ཅ་བ་ཅན་དང་། ལྟ་བ་ལྟ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཅ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྷ། ཚུལ་
བྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ། ཐེ་ཆོམ་འདི་གསུམ་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱེད་བྱ་སྒྲུབ་བ་
ཟེར་རོ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལན་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ལས་ལ་འགོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལས་ནོར་བ་
དང་། ལས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གསུམ་གྱིས་ལས་དེ་ལ་འགོ་བའི་གཤམས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་ལྷས་
ཐར་བ་ལ་སྒྲག་ནས་འགོ་མི་འདོད། མཆོག་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ནོར་བར་བྱེད། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཐར་ལས་
ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟོས་ནས་གཤམས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ། ཁོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ནི། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོན་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་ལཱོ།

ཀུན་བདུས་འཆིང་གསུམ་སྤྱུག་བཟུལ་གསུམ་ལ་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆིང་བ་གསུམ་
ནི། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱས། སྤྱུག་བཟུལ་ལས་ཞེ་སྤང་རྒྱས། བདེ་སྟོམས་ལས་གཉི་
སྤྱུག་རྒྱས་ལ། དུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། དུག་གསུམ་གྱིས་
རིམ་པ་ལྟར་འབྱུར་བ་དང་སྤྱུག་བཟུལ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བཟུལ་གསུམ་ལ་འཆིང་བས་ན་འཆིང་
བ་ཞེས་བཤད་དེ། སྤྱུག་བཟུལ་གསུམ་ལ་སྦྱར་རོ།

ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ལྟ་རྒྱས་སམ་རྩ་ཉོན་
ཐམས་ཅད་དང་། ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་བྱེད་པས་ཉེ་ཉོན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་ཉོན་ནི།
ཅ་བར། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་སྒྲོས་
པའི་དགོས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ལྟ་རྒྱས་སམ་རྩ་ཉོན་ཐམས་ཅད་དང་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
པས་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། འདི་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཉེ་བའི་དངོས་པོའས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་འདུག་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་དགུམ་བརྒྱད་ཉེང་ལ་ལས་ཁྲོ་འཆབ་བཟླན། །འཆབ་པ་ཆགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་
སྒྲེ་བ་ཚད། །ཀུན་དགུམ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་ལས་ལྡེ་ལ་ནི། །གཉིས་མོ་ལྷག་དང་བྲི་མ་སྒྲེ་
ལྷང་ཉིད། །འགྱོད་པ་སྒྲེ་ལྷང་མ་རིག་ཉིད་ལྡན་པར། །མཆིམས་གསུངས་རྒྱུད་ལྷེ་ས་
བར་འགྱུར་རམ་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྩོམ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། སྤག་དོག་སེར་སྒྲེ་སྒྲོད་པ།
འགྱོད་པ། ལྷགས་པ། གཉིད་དེ་ཀུན་དགུམ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེང་དུ་ལ་ལ་སྒྲེ་བྲེ་སྒྲེས། ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་
གཉིས་བཟླན་ཏེ་ཀུན་དགུམ་བཅུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཆབ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མྱོངས་པ་སྒྲེ་གཏི་
ལྷག་གང་ལས་སྒྲེ་བ་ཚད་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲེ་བར་འདོད་དེ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་
ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱུང་བར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏི་ལྷག་ལས་སྒྲེས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་། དྲི་མ་རྒྱག་ཡོད་དེ། སྒྲེ་དང་། གཡོ་དང་། ལྷགས་པ་དང་། འཆོག་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་
དང་། རྣམ་འཆོ་རྣམས་ཡོད། ཀུན་དགུམ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་ལས་ལྡེ་ལ་ནི་མཐོང་སྒྲེ་ལྱི་སྤང་བྱ་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོམ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། ལྷགས་པ། གཉིད། སྒྲོད་པ་དང་ལྡེ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲེ་
སྤང་གཉིས་ཡོད། དེ་ལྡེ་ལྷག་མ། སྤག་དོག་སེར་སྒྲེ་འགྱོད་པ། ཁྲོ་བ། འཆབ་པ་ལྡེ་ནི་སྒྲེ་སྤང་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །འགྱོད་པ་སྒྲེ་སྤང་ཡིན་ལ་མ་རིག་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས། མཆིམས་
མཛོད་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས། ལྡེ་བོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཉི་ཉོན་ཀུན་དགུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤག་
དོག་དང་སེར་སྒྲེ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་
ལོག་པར་མི་འབྱུག་པས་སྒྲེ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་དང་། རང་དབང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་
སྤང་གི་མ་རིག་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་
ལྷེ་ས་བར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒྲེ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དབྱེད་པར་འཆོལ། ཞེས་པའོ། །

གོང་གི་རྒྱ་མཆན་འགྱོད་པ་སྒྲེ་ལྷེ་ཕྱིར་མིན། །དགུམ་ལྡེ་བྲི་མར་བཅས་ཏེ་རང་དབང་

ཅན། །མཚམས་སྒྱུར་རང་དབང་ཅན་ལྔ་ལས་གཞན་ན། །འདི་དག་འབྱུང་དགོས་རང་
དབང་ཅན་ཕྱིར་འགལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་འགྲོད་པ་སོགས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན། འགྲོད་པ་སྒྱི་ལ་སྒྱུར་ཕྱིར་མེན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་
མི་འཇུག་ཅིང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པས། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདོད་བསུས་འགྲོད་པ་མི་དགེ་བདེན་པ་ལ་
བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དམ་སྟེ། གུན་དགྲིས་ལྔ་དྲི་མ་དྲུག་དང་བཅས་ཏེ་རང་དབང་
ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་མཚམས་སྒྱུར་སྐབས་རང་དབང་ཅན་ལྔ་ལས་གཞན་ཡོད་ན། འདི་དག་
གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་དགོས་ཏེ། མ་བྱུང་ན་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །

གུན་དགྲིས་བཅུ་ཡི་བདུན་དང་དྲི་མ་དྲུག །འདོད་ན་མི་དགེ་འོ་རྒྱགས་གཉིད་ཚོད་
རྒྱུ་གཉིས། །གོང་སྒྲེས་བཞིའོ་སྒྲིབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གུན་དགྲིས་བཅུའི་
ནང་ནས་རྒྱགས་གཉིད་ཚོད་གསུམ་ལས་གཞན་བདུན་དང་དྲི་མ་དྲུག་འདོད་པའི་སས་བསུས་པ་
རྒྱམས་ནི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྒྱགས་གཉིད་ཚོད་གསུམ་ལ་མི་
དགེ་བ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཡོད། །ལམས་གོང་ན་སྒྲེས་པ་སྟེ་ཡོད་པ་རྒྱགས་གཉིད་
ཚོད་རྒྱགས་པ་བཞིའོ་དེ་བཞི་ནི་སྒྲིབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་ལོ། །

གུན་དགྲིས་གཉིས་བཞི་དྲི་དྲུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྔའི་ས། །མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་
ནར་འབྱུར། །རྒྱགས་ཚོད་ཐེ་ཆོམ་གོང་མར་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འདིར་བསྟན་བསམ་གཏན་
སྒྲིབ་ཕྱིར་འདོད་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གུན་དགྲིས་གཉིས་པ་བཞི་བ་དྲི་མ་དྲུག་དང་བཅས་
པ་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྒྱུའི་ས་བ་ཡིན། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་སྤང་གཉིས་དང་རྒྱལ་དང་
བཅས་པ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ས་བར་འབྱུར་ཏེ། མི་གསལ་ཞིང་གུན་ཏུ་རྟོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་བོ་དང་རྒྱགས་ཚོད་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་
མང་བོ་དང་། གཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱགས་ཚོད་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གོང་མར་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་གསུམ་བསམ་གཏན་ལ་
སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ལམས་ཁོ་ནས་སས་བསུས་པའོ། །

རྒྱགས་གཉིད་གཉིན་པོ་ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག རྒྱུ་འགྱུར་དེ་བཞིན་ནི་ལྡར་ལེས་
རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱབ་གསུམ་ཕྱང་བོར་གཞིད། རྒྱེས་རབ་མེད་
ན་བདེན་ལ་ཐེ་ཚོམ་འབྱར། རྒྱེས་ཟེར་ཀྱོང་། རྒྱེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་དང་། གཉིད་དང་རྒྱགས་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་འགྱུར་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལྷ་ནི་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། འདིར་ཉོན་མོངས་ཐ་དད་པ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱགས་གཉིད་
གཉིས་གཅིག་བྱས། རྒྱུ་འགྱུར་གཉིས་གཅིག་བྱས་ནས་ལྡར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱགས་
གཉིད་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་གཅིག་ཟས་གཅིག་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
ནི་རྒྱང་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པ་གཅིག་ཟས་ལྷ་ཡང་གཅིག་བྱ་བ་སེམས་ཁུམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་པའི་
བྱིར། ཟས་ལྷ་ནི། རྒྱ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་རྒྱང་དང་། ལ་ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་དང་།
སེམས་ཁུམ་པ་དང་ལྷོ། རྒྱུ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཞི་གནས་
ཡིན་པ་གཅིག་ཟས་བཞི་ཡང་གཅིག་བྱ་བ་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་གཅིག་པའི་བྱིར། ཟས་བཞི་ཡོད་
དེ་ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། རྒྱུ་འགྱུར་པ་ཆེས་པ་དགའ་མགུར་ཡོངས་སུ་སྦྱང་པ་རྣམས་རྩིས་སུ་བྱན་པ་དང་བཞིའོ། ལྡར་
ལེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་འདུན་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་བོར་གཞོད་
པར་བྱེད། རྒྱགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་བོར་གཞོད་པར་བྱེད། རྒྱུ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕྱང་བོར་གཞོད་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་
འགྱུར་བས་ལྡར་བཤད་དོ། རྒྱེས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཟེར་རོ།

“སྒྲིབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཏིང་འཛིན་གྱི། རྒྱུར་དངོས་རྩིས་ལ་སྒྲིབ་པའི་དབང་བྱས་
སོ། རྒྱེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ལ། དེ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུར་དངོས་རྩིས་གསུམ་
ལ་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ་གཟུགས་སྟུག་མི་སྟུག་
གི་མཚན་མ་བཟུང་བས་འདོད་འདུན་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུར་བའི་དུས་ན་བར་ཆད་
བྱེད། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་ཐབས་མ་ཡིན་པས་ཞི་གནས་ལ་རྒྱགས་གཉིད་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་རྒྱུ་
འགྱུར་པ་ཡོད་པར་བྱེད།

འགྲོད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱེད་ལ། བེ་ཆོམ་གྱིས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཅིང་། རྩིས་སྤྲུལ་ངས་
པའི་ཆོས་ལ་ངས་པར་རྟོགས་ཆོའང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤྲོད་བ་འདོད་པ་ཡི། །སྤྱག་ཀྱན་མི་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་མིན་པ་
བརྒྱད། །གོང་མའི་སྤྱག་ཀྱན་མཐོང་སྤང་སྤྲུམ་ཅུ་སྟེ། །མི་མཉམ་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་སྤྲོད་
ཕྱིར་རོ། །འགོག་ལམ་ཡུལ་ཅན་ལོག་ལྷ་བེ་ཆོམ་གཉིས། །ཁམས་དབྱེའི་བརྒྱ་གཉིས་དང་
བཅས་ལྷ་བརྒྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱ་རྒྱས་སྤྲོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སྤྲུལ་ཤེས་པས་
སྤྲོད་བ་དང་། ཀྱན་འགྲོ་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤྲོད་བ་དང་། དམིགས་
པར་བྱ་བ་སྤངས་པས་སྤྲོད་བ་དང་། གཉེན་པོ་སྤྲུམ་པའི་སྤངས་པ་བཞི་ཡོད། དང་པོ་དམིགས་པ་ཤེས་
པས་སྤྲོད་བ་ནི། འདོད་པའི་སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་ཀྱི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ཞིང་ཀྱན་འགྲོ་མིན་པ་དང་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་
འགྲོ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ཁོང་སྤྲོད་ཚུལ་གསུམ་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ཁོང་སྤྲོད་ཚུལ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད།
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་སྤྲོད་མ་གཏོགས་པ་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དགྲ་དགྲ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སྤྲུམ་ཅུ་དང་བཅས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར།
ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དྲུག་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་
པ་ལོག་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས། །ཁམས་རེ་ལ་བཞི་རེ་ཡོད་པས་བཞི་གསུམ་བརྒྱ་
གཉིས་དང་བཅས་པ་སྤྲོད་བསྒྲུལ་ལྷ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ཡོངས་སྤྲུལ་ཤེས་པས་སྤྲོད་བ་
ཡིན་ནོ། །

རང་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པས་སྤྲོད་བ་ནི། །འདོད་པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་
དགྲ། །རང་གི་དམིགས་པ་སྤངས་པའི་སྤྲོད་བ་ནི། །ལོག་པར་ལོག་ཁྱུགས་རྣམས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་ན། །འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ། །དགྲ་དང་བདུན་བདུན་

བཟོམས་པས་ཉེར་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ། མཐོང་སྤང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤང་བ་ནི། འདོད་པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་
དགུ་བོ་རྣམས་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་སྤངས་པས་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དམིགས་པར་བྱ་བ་སྤངས་པས་སྤང་
བ་ནི། ལམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ནི་ལོག་པ་ཡིན་པས་ལོག་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ལོག་ཞུགས་འདོད་པ་ན་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལྟ་སྟེ་དགུ་
དང་། ལམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་པས་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གསུམ་དང་། ལམ་
མཐོང་སྤང་བཞི་སྟེ་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་དེ་དག་བཟོམས་ན་ཉེར་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་དེ་
དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ།

འགོག་ལམ་མཐོང་བའི་སྤང་བྱ་མ་རིག་བྱུག །སྤང་ཚུལ་གསུམ་དུ་མ་བཟུས་ཏུ་མཚན་
ཚེལ། །མི་འགལ་གསུམ་པོ་དམིགས་ཤེས་སྤང་བས་བཟུས། །གོང་ས་ཙམ་དམིགས་ཀུན་
འགོ་ཡོད་དམ་དཔུང། །མཚད་མ་ལྡན་ལས་མིན་དབྱེ་མི་རྣམས་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་ལས་
སྤང་སྟེ་གོང་འོག་གཞུང་ཀུན་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་སྤང་
བྱ་མ་རིག་པ་བྱུག་ནི། སྤང་ཚུལ་དང་བོ་གསུམ་དུ་མ་བཟུས་པའི་ཏུ་མཚན་ཚེལ། ཞེས་པའི་ལན་དུ།
དང་བོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་བཟུ་བའི་ཚོགས་མ་བྱུང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྤང་ཚུལ་དང་བོ་གསུམ་
པོ་དེ་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤང་བས་བཟུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་མ་ཟད་སྤང་ཚུལ་བཞི་ག་ལ་
དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་བྱབ་སྟེ། བཞིར་བཞག་པ་ནི། ཡུལ་སྤངས་པ་
དང་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པའི་སྤང་ཚུལ་དང་ལྟ་སྟེ་མི་འདྲ་ཙམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲིམ་མ་ལས། གང་དག་གཉེན་པོ་སྟེས་པས་སྤང་བར་བརྗོད་པ་སྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ཁོ་ནས་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་
པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པར་བཞག་

པ་ཚམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་མངོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་ས་ཚམ་ལ་
དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡོད་དམ་དཔུང་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་སྤྲོད་ཆོ་མཚུངས་ལྡན་ལས་སྤྲོད་ངམ་
དམིགས་པ་ལས་སྤྲོད་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་ལས་སྤྲོད་བ་མིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་ནི་པན་ཚུན་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་པན་ཚུན་དབྱེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་
སྤྲོད་བར་བྱ་བར་འདོད་དེ། འདི་དག་སྐྱེ་ན་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གྲུབ་
མཐའ་གོང་འོག་ཀུན་མཐུན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་དངོས་ཡིན་ལ། །སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་རྒྱ་མིང་
འབྲས་བུ་གསལ་སོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་བཞུན་སྤངས་པའོ་དེ་ལ་ཡང་། །མཐོང་བྱུག་གོ་མ་
སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ། །བྱུག་ཀྱང་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །བཟོད་
ཤེས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཕྱིར་དེར་བཤད་ལ། །རྒྱག་མ་གསུམ་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། །ཐོད་ཀལ་
བཅུ་བྱུག་པ་ཡི་གཉིས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་ལ་སྤྲོས་བཟོད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དངོས་ཡིན་ལ། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མིང་འབྲས་
ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ནི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིའི་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་
ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་རྣམ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ ཡང་འདོད་
པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་
པའི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་སྟེ་འདོད་པའི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ལ་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་
དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་ཁམས་གོང་
མའི་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། །གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་

ཡོངས་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་སྒྲིམ་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར་
བཞུན་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་
ཤེས་དྲུག་དང་། སྒྲིམ་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །
མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲུག་བཟོད་འབྲས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དྲུག་
ཀྱང་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བཟོད་ཤེས་གཉིས་འབྲས་བྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དྲུག་
བཟོད་འབྲས་ཞེས་བཟོད་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བཤད་ལ། ཤེས་པ་འཁོར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་མ་སྒྲིམ་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ནི། ཚོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་།
ཐོད་ཀྱལ་བའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ལ་ཡང་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྤངས་པ་ཡོངས་
ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

དངོས་གཞིའི་མཐོང་མཐའ་གསུམ་དང་སྒྲིམ་མཐའ་གཉིས། །དབྱངས་སྒྲིགས་ཐ་
མའི་ཆ་མཐུན་མིན་བརྒྱད་དེ། །འདོད་གསུམ་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་རྟེན་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མའི་
ཆ་སྤངས་སྒྲིག་པ་རྟེན་མོད་ཀྱི། །ལམ་མཐོང་སྤངས་པའི་ཞར་ཡིན་ཕྱིར་མ་བཟང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བྲལ་
འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་ལྟ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་མཐའ་མ་གསུམ་སྟེ་ལམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། སྒྲིམ་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
མཐའ་མ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་
གཉིས་ཏེ་ལྟ་ཡོད་དོ། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་ན་རེ། བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཐ་
མའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤངས་ནས་ཐོབ་
ཀྱང་འདོད་པའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་དུས་སུ་གསར་དུ་རྟེན་པའི།

འདྲོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། སྤར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྔ་དང་བཅས་
བརྒྱད་ཡོད་པར་འདྲོད་པའི་བྱིར། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་སྟེ་དེའི་
རང་ཕྱོག་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་མོད། བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་མ་བཟང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་བྲལ་ཐོབ་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཞར་ལ་
ཐོབ་པའམ་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་གཅིག་ཏུ་འདུས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ནམ་མཁའི་ཉེར་བཟླགས་འབྲས་བུ་གཟུགས་ཟག་ཟད། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
གསུམ་ལའང་ཀྱན་ཟད་ཉིད། །ཞི་རགས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བདུན་བརྒྱད་གཉིས། །རྗེས་
ཀྱི་གཉིས་སོ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི། །ཁམས་གསུམ་གཉེན་པོ་ཡིན་བྱིར་དེ་འབྲས་གསུམ། །
ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་བཟོད་དང་བཟླམས་ཆོས་ཤེས་འབྲས། །གསུམ་སྟེང་འདྲོད་པའི་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་གསུམ། །རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་བཟོད་བཅས་འབྲས་བུ་ནི། །གོང་མའི་
མཐོང་སྤང་གསུམ་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་ཉེར་བཟླགས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་ཡིན། གཟུགས་མེད་
ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་བོ་གསུམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡང་ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞི་
རགས་རྣམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡོངས་ཤེས་དགའི་
བདུན་པ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། བརྒྱད་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་
ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལམ་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེའི་བྲལ་འབྲས་ལ་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡོད། སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་དེའི་
ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་བཟླམས་པ་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་
དུག་ཡོད་དེ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་འདྲོད་
པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་

རྒྱུ་ཆུང་ལ་གཅིག་མེད་གང་ན་སྟེ། ། ཀྱུན་འབྱུང་ཚེས་བཟོད་མན་གྱི་འཕགས་
 བ་ཡང་། ། མཐོང་ལམ་གཞན་ལ་གཅིག་ནས་ཐུའི་བར་ཐུན། ། རྫོམ་ལ་རྒྱན་བྱགས་གསར་
 སྟོབ་བྱག་དང་ཐུན། ། ཆགས་བྲལ་འབྲས་སྟོབ་ཆེན་བཟོམས་གསུངས་པར། ། བཞིས་
 ཆར་འདོམས་ན་ཡིན་སྟེང་འདིར་མི་འགལ། ། དེ་ཆེ་ཐུང་བཟོམས་ཡོངས་ཤེས་བཟོམས་
 བ་མིན། ། དབྱ་བཙོམ་འདོད་ཉན་གྱིས་ཉམས་ལ་ཡང་བྱག ། ཆགས་བྲལ་བཟུ་བྱག་བ་ལ་
 གཅིག་ཐུན་ཏེ། ། མཐོང་ཐུ་བཏང་ནས་རྫོམ་གཅིག་སྟོབ་སྟེང་རྫོ། ། བོད་མའི་ལམ་མཐོང་
 ཐུངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་མཐའི། ། ཆ་མཐུན་ཐུང་བར་བཟུས་གྱི་མེད་མིན་ཏེ། ། དེ་ལ་དངོས་
 བཞིའི་འབྲས་བྱ་བཤད་སྟེང་རྫོ། ། བེས་གསུངས་ཏེ། ། གཅིག་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་ཐུན་བ་མིན་
 ཏེ། ། གཅིག་གང་ཞིན་སྟེང་། ། ཀྱུན་འབྱུང་ཚེས་བཟོད་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་འཕགས་བ་ཡང་

ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ནོ། །མཛོད་ལམ་གཞན་ལ་གནས་པ་དག་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྡོ་
 བར་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་གཅིག་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་གཉིས། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་
 ཀྱི་ཆོ་གསུམ། རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་བཞི། ལམ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་ལྡོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་ལམ་ལ་གནས་པ་
 རྒྱན་ཞུགས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་ལ། གཤམ་ཏེ་ལམ་ལ་རྒྱུ་ཤེས་ཐོབ་པ་
 ན་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམས་བཞག་པ་ནི། རྒྱ་ལྡན་དག་ནི་
 སྤྱི་ཕྱིར་རོ། འབྲས་ལ་སྒྲིམ་ལམ་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྒྲུབས་དང་། ཤེས་པ་
 བརྒྱད་ཆོན་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཐོབ་པ་འོ། ཞེས་སྤངས་པ་བསྒྲུབས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོ་སྤངས་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྒྲུབས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འགཤམ་
 བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུངས། འདི་ནི། ཅུ་བར། ཁམས་
 ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྒྲུབས། ཞེས་པའི་དོན་གསུངས་པ་
 ཡིན་ལ། མཐའ་དཔྱད་ལས། སྒྲིམ་ནས་ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པའི་བརྒྱ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་
 ཤེས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཀུན་
 ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོངས་དང་
 དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་རེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་
 ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་མ་བྲལ་བར་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་
 དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྒྲུབས་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་
 བྱ་བྱས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་ཤིང་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱིས། དག་བཅོམ་
 པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྒྲུབས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སྒྲིམ་འདིར། ཆགས་བྲལ་འབྲས་ཐོབ་ཆོ་ན་
 བསྒྲུབས་གསུངས་པར། གཉིས་ཆར་འདོམས་ན་ཡིན་ཕྱིར་འདིར་མི་འགཤམ། དེ་ཆོ་སྤངས་བསྒྲུབས་
 ཡོངས་ཤེས་བསྒྲུབས་པ་མེན། ཞེས་ཆགས་བྲལ་ཏེ་དག་བཅོམ་ཆོ་ན་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་

བསྐྱེམས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱས་གསུངས་པ། ཐ་མའི་ཆ་
མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ཀུན་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཆར་ཡོངས་
ཤེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདོམས་པ་སྟེ་བསྐྱེམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་སྟབས། ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱས་
པ་ལ་འདིར་འགལ་བ་མེད་ལ། སྤངས་པ་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྐྱེམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་
རྟེན་བྱེད་དག་འཆད་དོ་ཞེས་པའོ། །དགྲ་བཙམ་པའི་ཆོ་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་གྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྐྱེམས་པ་
ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་ཁམས་གོང་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་ན་སྤངས་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཙམ་པ་འདོད་ཉོན་
གྱིས་ཉམས་པ་ལ་ཡང་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དུག་
འཐོབ་ལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བརྩ་དུག་པ་ལམ་རྩེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་
དང་ལྡན་ཏེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་བུར་ནས། སྟོན་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
གཅིག་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་ལམ་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤང་བར་བསྐྱས་པ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་མིན་ཏེ།
གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་
ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ནུམས་གྱི་ལྷའམ་བརྒྱད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་སྤངས་བརྩ་དུག་པ་ལ་བདུན་བརྒྱད་གཉིས། །དགྲ་བཙམ་ཐོབ་ཆེ་བཏང་
ནས་དགྲ་བ་འཐོབ། །ཉམས་ཆེ་དགྲ་བ་བཏང་ནས་ལྟ་གཉིས་འཐོབ། །ལྟ་བཤད་ཟིན་ལ་
མཐར་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་། །མཐོང་དུག་གཏོང་རྩ་ཉམས་ཆེ་དུག་ཀྱང་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། གཞུགས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤངས་པའི་བརྩ་དུག་པ་ལམ་རྩེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་
དེས། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་གཞུགས་
གྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་འཐོབ། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་བཏང་
ནས། དགྲ་བ་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་གྱི་ཡོངས་ཤེས་འཐོབ། དགྲ་བཙམ་པ་གཞུགས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་

སྤངས་པ་ལས་ཉམས་ན། དགུ་བ་ཟག་ཟད་ཀྱི་དེ་བཏང་ནས་ལྔ་མ་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་
པ་གཉིས་འཛོལ། ལྔ་བཏང་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་བཅུ་དྲུག་པས་ལྔ་བཏང་བ་བཤད་ཟིན་ལ། འཕགས་པ་
མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་བདུན་འཛོལ་ལྔ་མ་དྲུག་གཏོང་ངོ། །
དེ་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་ཆེ་ལྔ་མ་དྲུག་ཀྱི་འཛོལ་པོ།

སྤ་རགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འབྱེད་བྱེད་པའི།

སྤ་རྒྱས་བ་མོ་སྐྱེམས་བྱེད་ཉི་ཟེར་གྱིས།

སྤ་ཞིབ་སྤང་དོར་གནས་ནམས་གསལ་བ་ན།

སྤ་རགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་སུ་སྐྱེམས།

གནས་ལྔ་བའི་སྐབས་སོ། ་་་ ་་་

ལམ་མཆོག་གོམས་པའི་ཐབས་ཤེས་འཕྲུལ་འདེགས་ཀྱིས།

ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་མཆོག་ལ་སྦྱོར་མཛད་པ།

རྒྱལ་ཀུན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན།

གཅིག་བཟུས་འགྲོ་འདྲེན་མཆོག་ལ་སྦྲར་ཡང་འདུད།

འདིར་གནས་བྱུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་མཆོག་ཚུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ལ།

མཐོང་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་ཞེས་ལྔ་བཤད་པའི། །ལམ་དང་མཐོང་བྱའི་བདེན་པ་
འདིར་བཤད་དོ། །མཆིམས་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་རྒྱ་མཚན་དུ། །མཐོང་སྤང་སྒྲོར་
དགུ་མཉམ་སྤང་འཛིག་ཉེན་པས། །དེ་མི་རྒྱས་གསུངས་ཕྱིར་ན་དེས་སྤང་ཆེ། །འཛིག་ལྟ་
སྒྲོར་དགུར་བྱས་ནས་སྤང་རམ་དཔུང། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་
མཐོང་བའི་ལམ་དང་མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ལྔ་མ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་བསྒྲོམ་པར་བྱས་

པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིས་སྤར་གནས་ལྔ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་། དེའི་མཐོང་བྱའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སོགས་གནས་སྤྱག་པ་འདིར་བཤད་དོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། མཐོང་སྤང་སྐྱོར་དགུ་མཉམ་སྤོང་ཡིན་པ་བཏོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་མཐོང་སྤང་སྐྱོར་དགུ་མཉམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དེས་མཐོང་སྤང་འཇིག་རྟེན་སྐྱོར་དགུ་ལྟེ་འཇིག་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་སྐྱོར་དགུར་བྱས་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ནམ་དཔུང་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ལྟེ་སྐྱོར་དགུ་ཡོད་ལ། ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་སྐྱོར་དགུ་པོ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོར་དགུ་དགུ་བྱས་ནས་སྐྱོར་དགུ་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ཞིང་། ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དགུ་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བ་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་མི་རྣམས་ཏེ། ཞི་རགས་སུ་ལྟ་བའི་ལམ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་བས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་གྲུག་གཉིས། །དཔེ་སྟོན་གྲུག་འབྱུང་མེད་པ་ཁོ་ནར་འདོད། །སྤྱད་བཟུལ་ཕྱིར་བཙོས་མིན་པའི་བདེ་བ་ཞིག། འདིར་ཡང་མེད་ཀྱང་སྤྱད་བཟུལ་འབག་ཙམ་ལ། །བདེ་ཞེས་བཏགས་པ་འཛོག་མཚམས་མ་འཚལ་བས། །འཕགས་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་བ་ལྟེ་བྱེ་བྲག་སྤྱད་པས། མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྱད་བཟུལ་རིག། གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་སྤྱད་པ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་སྤྱད་བཟུལ་རིག། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་

སྤྱག་བདེན་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་བས། བྱེ་བྲག་
སྤྱ་བས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱག་བཟུལ་གྱི་བདེན་པ་འང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
སྤྱས་པ་ནི་མདོ་དང་འགེལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་དགའ་
བའི་འདོད་ཆགས་དང་སྟན་ཅིག་པའི་སྟེད་པ་སྟེ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྟེད་པ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཀུན་འབྱུང་སྟེད་པ་ཁོ་
ནར་འདོད་དོ། བྱེ་བྲག་སྤྱ་བས། ལྷང་དེའི་དོན་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ་ཟེར་རོ། བྱེ་སྤྱས། སྤྱག་
བདེན་ཡིན་ན་སྤྱག་བཟུལ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར། མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ནི་སྤྱག་བཟུལ་དུ་བཟོ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱག་
བཟུལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་བདེ་བའོ་ཞེས་འབྲུལ་བ་ལས་གཞན་སྤྱག་བཟུལ་ཕྱིར་བཅོས་མིན་པའི་བདེ་
བ་ཞིག་བྱེ་སྤྱའི་ལྷགས་འདིར་ཡང་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། སྤྱག་བཟུལ་ཉིད་གསུམ་ལྟན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱི་རིགས་མ་ལུས་སྤྱག་བཟུལ་ལོ། ཞེས་སོ། སྤྱག་བཟུལ་ཆེ་རིམ་ནས་འགག་པའི་ཆ་ཅན་
ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁས་ལེན་འཛིག་མཆོམས་མ་
འཆོལ་བའམ་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འཕགས་པ་ལྟ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགེལ་ལས། རེ་
ཞིག་བདེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ལ། ཞེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་སྤྱག་བཟུལ་ཡིན་པར་
འདོད་པའི་སྒྲུ་དེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པར་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགེལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བུམ་ཆུ་དབྱིབས་དང་ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ། ། ལྷས་སེམས་འདུ་འཛིན་ཆོག་
གཉིས་ལས་བསྐྱེདས། ། ཐར་བར་བཟོད་པའི་གཤེགས་བྱུལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ། ཐར་ལམ་
དོན་ནོ་སྤྱིན་ཐོལ་གཉིས་སྤྱ་བཟུལ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞི་ནི། བུམ་པ་དང་
བུམ་པའི་ནང་གི་ཆུ་ལྟ་བུ། བུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། བཅོམ་པ་ན་རང་འཛིན་པའི་སྟོ་འཛིག་པའི་
ཕྱིར། བུམ་ཆུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་དྲི་རོ་རིག་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། ཆུར་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོར་

358

སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀེང་རུས་བརྟུང་མེད་པའི་རུས་རྟིང་སྒྲིམ་པ་སྟེ་མི་སྤྲུག་པའི་འདྲ་
ཤེས་དགུ་སྒྲིམ་པར་བཟླགས་སོ། །མི་སྤྲུག་སྒྲིམ་ཚུལ་གསུམ་ནི། ལས་དང་བོ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྲངས་
པར་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་གསུམ་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་ནི་བྱེ་སྤྲའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། དེ་
གསུམ་གྱི་དང་བོ་མི་སྤྲུག་སྒྲིམ་ཚུལ་དེ་རིམ་བཞིན་བསྒྲིམ་ཐུབ་ན་མི་སྤྲུག་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
ཞེས་གྲགས་པ་འཐད་དོ། །

འདྲོད་སེམས་ཉེར་བཟླགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལ། །དམིགས་པ་འདྲོད་པའི་
དབྱིབས་དང་ཁ་དྲོག་དཀར། །དང་བོ་སྤྱིང་གསུམ་མིས་སྦྱེད་བྱིས་སྟ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་
ཏི། མི་སྤྲུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སེམས་རྟེན་ནི། འདྲོད་སེམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཉེར་
བཟླགས་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ་དངོས་
གཞི་ལྡོག་ཡོད་པས། ས་བརྩུ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དམིགས་པ་ཁ་བྱིར་བཞུགས་ཀྱི་འདྲོད་པའི་སྤྲང་བ་
དབྱིབས་དང་ཁ་དྲོག་དཀར་བོ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ལུས་རྟེན་ནི། དང་བོར་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མའི་
ལུས་རྟེན་ལ་སྦྱེད་ཅིང་བྱིས་སུ་སྤྲའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

འབྱུང་རྒྱུ་ཤེས་རབ་འབྱུག་བྱེད་བླན་པས་བཏགས། །འདྲོད་དང་དང་བོ་གསུམ་གྱི་
ཉེར་བཟླགས་དང་། །བྱུང་པར་ཅན་ནོ་བཏང་སྒྲིམས་སྤྱད་དང་མཚུངས། །རྒྱུང་ནི་རྣམ་
སྒྲིན་མིན་ཏེ་ཆད་ནས་སྦྱོར། །ལུས་སྒྲོབས་འཕེལ་བས་འབྱིབ་བྱིར་རྒྱས་བྱུང་མིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏི། དཔྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་བྲན་པ་སྒྲིམ་པ་ལ། དཔྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་ཤེས་
རབ་ཡིན་ཀྱང་། བྲན་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འབྱུག་པར་བྱེད་པས་བྲན་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྫོད་པའི་
བྱིར། སེམས་རྟེན་ནི། འདྲོད་སེམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བཟླགས་གསུམ་
དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ས་ལྡན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྡན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
བདེ་སྤྲུག་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་མཐུན་ལ། འདིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་བཏང་སྒྲིམས་ཡང་
རྣམ་རྟོག་སྤྱད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར། རྒྱུང་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ཏེ། བར་སྐབས་སུ་

དང་ཁོར་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་གཏོང་དོན། །ཕྱི་ནས་གཞན་གསུམ་བསྐྱེད་པས་
འཕེལ་བར་ཕྱེད། །བརྗོད་པ་རྒྱུ་འབྱེད་གཏོང་ཕྱེད་རྗོད་ཅི་འདྲ། །འཕེལ་ཕྱེད་ཆོས་ཉི་
རྒྱུ་རྒྱུ་དམིགས་ཕྱིར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོད་དང་ཅི་མ་ལ་དང་སོར་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་

དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གིས་དམིགས་པའམ་རྣམ་པ་གཏོད་པའམ་འགོད་པར་བྱེད། དེའི་དོན་ལ་ཕྱི་ནས་
 དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་བསྒྲིམ་པས་འཕེལ་བར་རམ་བྱང་ཞིང་ཚུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་
 ཚུང་འབྲིང་གཉིས་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཏོད་བྱེད་དོད་ཅེ་དང་འབྲེལ། འཕེལ་བྱེད་ཡོད་དེ།
 ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཁོ་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་དེ། དེས་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་
 རྣམ་པ་དང་གོང་གི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དག་བསྒྲུལ་པ་དང་ཡང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་
 བསྒྲུལ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་ཐོག་མར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། འཕེལ་
 བ་ནི་སྒྲིམ་པ་དེ་གོམས་ཤིང་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དམིགས་རྣམ་སྤེ་
 རས་ཡང་ཡང་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུའོ།

གོང་འོག་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་སོ་གཉིས་ལས། །གོང་མའི་ལམ་བོར་སོ་གཅིག་
 རིགས་བོར་བས། །སྤུམ་ཅུ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས། །དོར་བས་བཟོད་འབྲིང་བཞི་
 བརྒྱ་གོ་བདུན་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐབས་བསྒྲུལ་ནས་སྒྲིམ་
 ཚུལ་ནི། གོང་འོག་སྟེ་གོང་མ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་གཉིས། འོག་མ་འདོད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་སོ་གཉིས་ཡོད་དེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱ་དྲུག་དང་། ཁམས་གོང་གི་
 བརྒྱ་དྲུག་སྟེ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སོ་གཉིས་སྒྲིམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མའི་ལམ་
 བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལམ་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་བཞིའི་ནང་གི་ལམ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་སོ་གཅིག་
 སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་བཞིའི་ནང་གི་རིགས་པ་བོར་ཏེ་སྤུམ་ཅུ་སྒྲིམ་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་དོར་བ་
 བྱི། དེ་ནས་སྐྱབ་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉེར་དགུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ངེས་འབྱེན་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉེར་
 བརྒྱད་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མའི་འགོག་བདེན་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་
 ལྷག་བདེན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་རེ་རེ་དོར་ནས་ལྷག་མ་སྒྲིམ་པ་དང་།
 དེ་ནས་འདོད་པའི་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལྷག་བདེན་བར་གྱི་རྣམ་པ་
 རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་དོར་ནས་སྒྲིམ་པ་དང་། མཐར་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོད་སྦྱང་གཉིས་དང་།

ཉི་ཟླད་གཉིས་ཏེ་གང་ཟག་དེ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་དབང་གིས་ལྷག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པའི་བར་རྣམས་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་བརྒྱ་དང་གོ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

མ་བོར་སོ་གཉིས་བསྒྲོམ་པ་བཟོད་རྒྱུ་ཡིན། །དམིགས་པ་མ་བོར་རྣམ་པ་མི་འབོར་
བས། །གོང་མའི་ལམ་བཞི་དོར་བའི་ཉེར་བརྒྱད་ནས། །འོག་མའི་ལམ་བོར་ཉེར་བཞི་
ལ་སོགས་ཏེ། །གོང་མའི་ལྷག་བདེན་བོར་ནས་འོག་མའི་བཞི། །གཅིག་གཉིས་དོར་ནས་
གསུམ་གཉིས་ཐ་མར་ནི། །མེད་ཟུང་གཉིས་ཏེ་ད་རྒྱལ་ལེ་ལོ་ཅན། །ཉི་ཟླད་གཉིས་ཏེ་བདག་
གི་བདག་ལྟ་བས། །རིམ་བཞིན་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་གོམས་བྱེད་དོ། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་
གཉིས་དོར་བྱ་སྐབས་དང་ཟུར། །རྣམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་བཟོད་བར་བྱ་འཁུག་ །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
གོང་འོག་གི་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་སོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཀྱང་མ་བོར་བར་སོ་གཉིས་བསྒྲོམ་པ་ནི་
བཟོད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐབས་ཡིན་ལ། དམིགས་ལྷལ་བདེན་པ་མ་བོར་བར་རྣམ་པ་འབོར་བ་མི་འཐད་
བས། །ཐོག་མར་དམིགས་པ་འདོར་བ་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
ཏེ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྒྲོམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཉེར་
བརྒྱད་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་
ལྷག་མ་ཉེར་བཞི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་
བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ལྔ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་
བོར་ནས་ལྷག་མ་བརྒྱ་དྲུག་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་
གི་བདེན་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བརྒྱད་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་ལྷག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་འདོད་པའི་ལྷག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
བཞི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་དག་ནི་འདིར། འོག་མའི་ལམ་བོར་ལ་སོགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་

དོན་ནི། །དེ་ནས་འདོད་པའི་སྤྱད་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་ནང་ནས་གཅིག་དང་གཉིས་དོར་ནས་
གསུམ་པ་དང་ཡང་ན་གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་ནི། སྒྲིམ་པ་བོ་དེ་ལ་ནི། དབང་བོ་
རྩལ་བོ་སྤེད་པ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཏེ། ངའོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྩལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ལེ་ལོ་ཤས་ཆེ་བ་གཉིས་དང་།
དབང་བོ་རྣམ་པོ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་
པ་གཉིས་ཡོད་པས། དེམ་པ་བཞིན་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་འདོད་པའི་སྤྱད་བདེན་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་
ལ་ལན་གཉིས་སུ་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་དང་གཉིས་དོར་བྱ་སྐབས་
དང་སྤྱར་ནས་སྒྲིམ་གསུངས། སྐབས་དང་སྤྱར་ཚུལ་ནི། ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སྤྱད་བདེན་
གྱི་རྣམ་པ་དང་བོ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དོར་ནས་ལྟག་མ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཐུ་མ་གཉིས་
དོར་ནས་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ཡང་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་པོ་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལ། བདག་གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལ། སྤེད་པ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྱད་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་
བྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དོར་ནས་ལྟག་མ་དང་བོ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་བྱི་
མ་གཉིས་དོར་ནས་དང་བོ་གཉིས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ང་རྩལ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་
པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་ལ། ལེ་ལོ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་
གྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ཚུལ་དེ་ནི་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་
པར་བྱེད་དོ། །

རྫོང་ཆེ་འདོད་ལའང་དབྱངས་སྒྲོགས་བཤད་ཀྱང་གཞན། །འཕགས་པ་གཉིས་པར་
སྒྲིམ་ཆེ་དང་བོའི་སྒྱུར། །གཏོང་གི་ཆགས་བྲལ་ཙམ་དང་གི་བས་མིན། །འཕགས་མིན་འཆི་
བས་གཏོང་བྱ་ཉེར་བཞེག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཆར་ཡང་མཉམ་
བཞག་མིན་པས། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རྫོང་ཆེ་གཉིས་འདོད་པ་ལའང་བརྟེན་
པ་ཡིན་ཞེས་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་དེ་ནི་འདོད་ཚུལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་

དྲོད་ཅེ་གཉིས་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་འཕོས་པས་གཏོང་བར་འདོད་དེ། འཕགས་པ་བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱུར་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ཆོ་དང་བོར་བརྟེན་པའི་སྒྱུར་ལམ་གཏོང་གི་ཆགས་བྲལ་ཙམ་དང་ཤི་བ་ཙམ་གྱིས་གཏོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆེ་བས་གཏོང་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཤི་ཙམ་ནས་བར་དོའི་གོང་ནས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་མིན་ཏེ་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ནི་འཆེ་བ་ཁོ་ནས་གཏོང་སྟེ་འཆེ་སྲིད་ལ་གནས་ཆོ་དོར་ནས་བར་སྲིད་སྐབས་དོར་བེན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་གཏོང་བའི་སྒྱུར་ལམ་ནི་ཉེར་བཙོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དྲོད་ཅེ་གཉིས་ནི་ལོག་ལྷ་ལྷ་བྱས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་དོ།

ཡོངས་ཉམས་འགལ་རྒྱུན་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཉམས་ཡིན་ལ། །རྣམ་ཉམས་བྱུགས་ལམ་འབྲས་ཀྱིས་བཏང་བ་ཡང་། །འགྲོ་གསུམ་སྤྱི་འོ་བཟོད་ཆེན་སྐྱེ་གནས་གཉིས། །འདུ་ཤེས་མེད་དང་ཆངས་ཆེན་སྒྲིམ་སྟེ། །ཟུ་མ་སྲིད་བརྒྱད་མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་ཏེ། །འགྲོ་བ་སྐྱེ་གནས་སྐྱེ་བ་ལུས་སྲིད་ལ། །ཉན་མོངས་བྱུག་ལ་མི་སྐྱེའི་བཟོད་ཐོབ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡོངས་ཉམས་ནི་འགལ་རྒྱུན་ལོག་ལྷ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་ཉམས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཉམས་ནི། རྒྱགས་ལམ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་བཏང་བ་ལྷ་བྱའོ། །སྒྱུར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི། དྲོད་ཐོབ་པས་ཉམས་ཀྱང་མུང་འདས་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་གསུམ་སྟེ་ངན་འགྲོ་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་ནས། དེར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཆོ། སྒྲོ་དང་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་གཉིས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། ཆངས་ཆེན་དང་། སྒྲིམ་སྟེ་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཟུ་མ་དང་མ་ཞིང་དང་མཚན་གཉིས་པའི་ལུས་

སྤྱི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཐོབ་ཅིང་། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཆེ་སྤྱིད་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཏེ་འགྲོ་བའི་སྦྱིབ་པ་དང་། སྦྱོ་གནས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། སྤྱིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས་པར་མི་སྦྱེ་བའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

ཐར་ཆ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་གསེར་འབྲེང་ལས། །སྒྲིམ་གསུང་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་མོ། །ཐར་ཆ་ཞེས་པའི་ཆ་ནི་ཐོབ་པ་འོ། །ཤེས་རབ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་མོ་མཚུངས་ལྡན་གཉིས། །མཚན་ཉིད་བཞི་སོགས་བྱ་བ་གཅིག་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་ལས་མཐའ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི་སྒྲིམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐེང་ལས་སྒྲིམ་བྱུང་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་མིན་ཏེ། ཅ་བར། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གསུམ་གྱིས་བཟུས་ཀྱང་ཡིད་ལས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་པའི་སྒྲིན་ལས་གྱིས་ཟེན་པའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་ཟེན་ན་དེའི་སྦྱོར་པ་དང་རྩལ་སྤྲིམས་དང་ཐོས་བསམ་ཉུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་སྦྱེད་ལ། དེས་མ་ཟེན་ན་སྦྱོར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་དག་གིས་ཀྱང་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་མི་འཇེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ཆ་ཞེས་པའི་ཆ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་སྦྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐར་བ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆ་ནི་དེ་འཕོ་བ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཕན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅིས་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་མོ། །ཤེས་རབ་དེ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་གཉིས་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་སྦྱོ་སོགས་བཞིའི་བྱ་བ་ནི་གཅིག་བྱའོ། །རྟེན་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་སྦྱེད་དོ། །

366

པ་བརྒྱད་ནི། ལམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་བཞི་བཞི་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ།
ཤེས་པ་བརྒྱད་འདོད་ལ་བཟོད་པ་བྱུང་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། བརྩ་གཉིས་ནི། ལམས་འོག་
མ་དང་གོང་མའི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་
དང་བརྩ་གཉིས་འདོད། བཞི་བ། བརྩ་དྲུག་ནི། ལ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྟོབས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་
དྲུག་འདོད་དོ། །ཆོས་སྤང་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། ལྷགས་པ་དང་
འབྲས་གནས་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོང་ཆེན་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དབང་བྱས་ཏེ། །ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་
སྟོང་འགོག་ཐོབ། །ལ་སོགས་ཕྱི་མར་བྱེད་པ་འཇུག་ཕྱིར་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་སྟོང་
ཆེན་རབ་འཛམས་ལས། བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱ་
བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བཟུལ་ཆོས་
བཟོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་ཞིང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་
ཕྱི་མ་དག་ལ་སྟེ་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལོ་ནི་ཟེར་སྟོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལྷགས་གསུམ་འབྲས་བྱ་བཞི་སྟེ་རྣམས་བདུན་པོ། །ཐོད་ཀླལ་ལ་འབྱུལ་དེ་ལ་རྣམས་
བཞི་འོ། །དཔེ་སྟོན་དེས་པའི་དེ་ལ་ལྟ་མི་གཉིས། །བཟོས་ཀྱང་སྟོང་པ་བརྒྱད་པ་འགལ་
ཞེས་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་སྟེ་མ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་པ་གསུམ་དང་། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་སོགས་འབྲས་བྱ་བཞི་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ནི་དག་བཙམ་
ལྷགས་པ་འང་ཡིན་པས་རྣམས་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མཆིམས་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། དག་
བཙམ་ལྷགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་རྣམས་ལོགས་སུ་མེད་སྟུང་པ་
ནི། ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་སྟུག་བཟུལ་རྗེས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་སྟུང་དུ་འབྱུལ་བ་
སྟེ། འོག་དུ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་དག་བཙམ་ལ་ལྷགས་པ་འང་
ཡིན་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ་མ་གསུམ་དང་འབྲས་གནས་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །མིང་གིས་བརྒྱད་དུ་

ནམ་པར་བཞག་པའང་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
སྟོན་དུ་འགོ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་དང་འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བདེན་
པ་མངོན་ཏྲོགས་སྐད་ཅིག་བཙུ་ཐ་དང་བཙུ་བྱག་པ་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་སྒྲར་བྱེད་འོང་དང་བྱེད་མི་
འོང་ལ་ཞུགས་གནས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་ཞུགས་དང་བྱེད་འོང་ཞུགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། ཞུགས་པ་དེ་ལ་ཡང་རྩལ་བཞི་ཡོད་དོ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ནམས་ན་རེ། རྒྱུན་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལ། ལྷའི་སྲིད་པ་བདུན་དང་། མའི་སྲིད་པ་བདུན་དང་བར་དོའི་སྲིད་
པ་བདུན་ཚན་གཉིས་ཏེ་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདུན་ཚན་དུ་འབྲུ་བའི་བྱེད་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ།
སྒྲ་མི་གཉིས་བསྐྱེམས་ཀྱང་། མདོ་ལས། སྲིད་པ་བརྒྱད་མངོན་པར་འབྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་
མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། ཞེས་པའི་མདོ་དང་འགལ་ཏེ། སྲིད་པ་བརྒྱད་
ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱེད་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ།

ཆེ་ཡོངས་འབྱུར་རེས་བརྒྱ་བྱིན་འོག་མིན་དུ། །སྟོན་པ་མ་བཀག་དགའ་བྱེད་བྱེ་སྒྲ་
འདྲོད། །དེར་སྒྲེ་མི་དགོས་གསུངས་ན་ཆེས་དགའ་མོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདྲོད་པར་ཆེ་
ཡོངས་འབྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ནི། ཤི་འཕྱོས་ནས་སྒྲར་ཡང་ཆེ་གཉིས་པར་འདྲོད་པར་སྒྲེས་ཏེ་བྱེད་
མི་འོང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དབྱ་བཙུ་ཐ་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཁམས་གཞན་དུ་འགོ་བ་མིན་
གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བདག་ནི་ཐ་མར་ཉམས་ན་
སྒྲ་གང་འོག་མིན་ཞེས་པ་དེར་ནི་སྒྲེ་བར་འབྱུར་བར་ཤོག བཙུ་ཐ་ཐོབ་པ་དག་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་བདེ་
གཤེགས་རྒྱུན་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱུན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དེ་ནས་མིར་སྒྲེས་
ནས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག དེར་ཟུང་འདས་མ་ཐོབ་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས། དེ་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བར་སྟོན་ལམ་བཏབ་ལ། སྟོན་པས་ཀྱང་། ལེགས་སོ་བརྒྱ་བྱིན་
བག་ཡོད་པར་ནི་གནས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པའི་བྱེད་དེ་དང་འགལ་

ཏེ། བརྒྱ་བྱེན་ནི་མིར་སྐྱེས་ན་འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན། དེ་
ནི་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལྟོན་པས་མ་བཀག་པ་ནི་བརྒྱ་བྱེན་དགའ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོལ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་འདོད་ལ། དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། འདོད་ཁམས་
དེར་སྐྱེ་མི་དགོས་གསུངས་ན་ཆེས་ཆེར་དགའ་བར་འགྱུར་མོད། དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་
བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལ་འཕངས་སོ།

ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་ཕྱངས་པ་རིགས་དབང་བོས། །ཁྱི་དང་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་
ཅུར་དབྱེ། །རྫོང་ཉིང་དམིགས་པའི་ལྷུག་ཀྱན་མིང་ཆེས་ཏེ། །ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་ལས་ཅི་
རིགས་ཡིན་ཕྱིར་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་ལྷ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་དང་རིགས་
དང་དབང་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱས་ན་ཁྱི་གཅིག་དང་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་
འོང་བར་འདུལ་བ་སོགས་རིགས་ལྟ་རེ་རེ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཇི་ལྟར་ཡོད་ན་ཆངས་རིས་ལྟ་བུའི་གནས་གཅིག་ན་ཕྱིར་མི་འོང་རིགས་ཀྱི་དྲུང་དང་རིགས་རེ་རེ་
ལའང་གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ནས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་དགུ་ཉེ།
དགུ་དྲུག་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཞི་དང་གནས་ཀྱིས་བྱེ་ན་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཞི་བ་ལྷག་བརྒྱ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་
དང་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་བོ་གསུམ་གྱིས་བྱེ་ན་སུམ་འགྱུར་ཉིས་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་
དང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་བརྒྱ་དྲུག་ནི། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དྲུག་དང་རིགས་ནི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དྲུག་སྤང་བྱས་བྱེ་ན་
འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་དང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་དང་། དབང་བོས་བྱེ་
ན་དབང་བོ་རྣེ་འབྱེང་རྒྱལ་གསུམ་མོ། །རྟེན་གྱིས་བྱེ་ན་སྤིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་
ཉེ་དགུ་ལོ། །དྲི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་སའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་ཉེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་
དང་། གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་ཉེ། བདེན་
བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བརྒྱ་དྲུག་ཉེ། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་སྣུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོམ་ལྷ་བྱའི་དེ་ཉིད་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱི། སྤྱི་ཚེ་ཁོ་ནའི་སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། བྱད་ཚོས་བརྒྱད་ལས་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཕྱིར་རྩོམ་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

ས་དགའའི་འགོག་ལ་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་སྟེ། །འདྲོད་པའི་ལམ་བཞི་གོང་ལམ་སྦྱར་
དམིགས་པའི། །བཞི་སྟེ་ཉེར་བསྟོགས་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏུན་ལྡེལ་འང་
དང་གཉིས་དང་གཉིས་སོ། །ནམ་མཁའ་བརྟེན་ན་འདྲོད་པའི་འགོག་ལམ་བརྒྱད། །གཞུགས་
འགོག་བཅུ་དྲུག་བོར་བས་ཉེར་བརྒྱད་སྟེད། །རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་ནམ་མཁའི་འགོག་བཞི་
བོར། །ཅི་ཡང་མེད་ལ་དེའི་བཞི་བོར་བ་ཡིན། །གཞུགས་ཀྱི་སྤྱུག་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་སྟེ་
དོན་གཉིས། །བསྟོམས་པས་རྒྱུ་ཉིད་སྤྱུག་བརྒྱ་བྱ་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམས་གསུམ་
ས་དགའའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། །འདྲོད་པའི་འགོག་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཚོས་ཤེས་བཞི་དང་། །ས་གོང་མ་གཞུགས་ཀྱི་བཞི་དང་གཞུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་
འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྩོམ་ཤེས་བཞི་རེ་ཡོད་པས་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཡོད་དོ། །འདྲོད་པའི་ལམ་
བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་ཤེས་བཞི་དང་། །གོང་མའི་ལམ་བདེན་སྟེ་ལ་དམིགས་པའི་རྩོམ་ཤེས་
བཞི་སྟེ། །ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་ཡོད་དེ། །སྤྱུག་ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་རྩོམ་ཤེས་ཕྱོགས་
ཀྱི་བརྒྱད་དང་། །འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་སོ་དྲུག་དང་། །ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་དེ། །དེ་
དག་བསྟོམས་པས་དང་གཉིས་ཡོད་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏུན་བཞི་དང་བསམ་གཏུན་བྱེད་པར་
ཅན་ཏེ་ལྡེལ་འང་རེ་རེ་ལ་དང་གཉིས་དང་གཉིས་རེ་ཡོད། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་བརྟེན་ན། །གོང་གི་
དང་གཉིས་ལས། །འདྲོད་པའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་དང་། །གཞུགས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་བཞིའི་
འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉེར་བཞི་བོར་བས་སྟེ་མ་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། །རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་ལ་བརྟེན་ན། །གོང་གི་ཉེར་བརྒྱད་ལས། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བཞི་བོར་བས་སྟེ་
མ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པ་དང་། །ཅི་ཡང་མེད་ལ་བརྟེན་ན་གོང་གི་ཉེར་བཞི་ལས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་

ཀྱི་བཞི་པོར་བས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ས་བླ་གིས་བསྐྱས་པ་ལ་
སྐུ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི། གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་གྱི་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི།
ལྷག་པ་དེ་བསྐྱར་ན། མཉམ་དུ་བསྐྱེམས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྐུ་བརྒྱ་དང་གྲུ་བཞི་
ཡོད་དོ། །

ཐེ་བ་ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་འདས་ཀྱི་ཡང་། །བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་ཡོད་དེ་དབང་
འཕྲོས་པས། །ཟག་མེད་བཏང་ཡང་ཉན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་འབྲུ་སྟེ་སྟོན་གཉིན་
ཟག་བཅས་མེད། །འོན་ཀྱང་དེ་སྟེད་སྤངས་པ་དབང་འཕྲོས་ཆེ། །བྲལ་ཐོབ་བཏང་ཡང་
སྟེད་མི་ལྡན་ཕྱིར་དང་། །བྱིས་པ་གཉིས་པར་སྟེ་ཡང་འདོད་པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཐོབ་
བཏང་ཆགས་དང་མི་ལྡན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་བྲལ་ཐོབ་ལ་ཟག་བཅས་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་སྟོན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆོད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་ཞིག་
བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་ཕྱོད་པོར་འཕྲོ་བ་ན་ལམ་ལྷ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར་
དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་གོང་མའི་ཉན་
མོངས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་བཏང་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དེ་འདྲའི་འཕགས་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་བཏང་མོད་གོང་མའི་ཉན་
མོངས་མི་ལྡན་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར། མདོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་
ལན་གདབ་པ་ནི། དེ་ནི་ཁྱོད་རང་ལའང་འབྲུ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོན་ཅེའི་
ཉན་མོངས་སྟེད་དེ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་འཕྲོས་པའི་ཆོ། འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ལ། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་དབང་བོ་འཕྲོས་པས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་། སྟོན་ཅེའི་
ཉན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔེར་ན་

བསམ་གཏན་དང་བོན་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པ་སྟེ་སོ་སྐྱེས་ལའང་འདྲོད་པའི་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་འདྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། གོང་གི་འཕགས་པ་ས་འཕོས་པ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་སྤངས་
པས་ཡིན་ལ། གོང་གི་སོ་སྐྱེས་ས་འཕོས་པ་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཆང་བས་
ཡིན་གྱི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་འདྲོད་དོ།

བྱེ་མདོས་བཞུས་པ་རྣམ་གྲངས་འདྲོད་ཚུལ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་སྤྱའི་ལྷགས་ལ།
ཆོས་འཁོར་ནི་འཁོར་ལྔ་སྟེ་བཟང་བོ་ལ། བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་དང་བཞུས་པ་བརྟུ་གཉིས་སུ་བཞུས་
པའི་ཆོ། ལྔ་སྟེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་པར་འདྲོད་པས། ཆོས་འཁོར་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་བྱུང་
པར་འདྲོད་དོ། མཐོང་ལམ་ནི། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅོམ་ལྔ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། བརྟུ་བྱུག་པ་
ལམ་རྩེས་ཤེས་ནི་སྒྲིམ་ལམ་དུ་འདྲོད་དོ། བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་ཤིང་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་
སུ་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་སྤྱག་བཟུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། རྟེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟེན་
ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། ཞེས་པ་ནི་བཞུས་པ་གསུམ་དང་། བཞུས་པ་དེ་རེ་རེ་ལ་མིག་སྐྱེས་སོ། ཤེས་པ་སྐྱེས་
སོ། རྟེན་པ་སྐྱེས་སོ། སྒྲིམ་སོ། ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། བདེན་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་
འདྲའོ། སོ་སོར་བྱེན་བཞུས་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱུད་འབྱུང་ཡང་། གསུམ་ཚན་
དང་བརྟུ་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་བཞུས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྟུ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ།
གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ། འདི་ནི་སྤྱག་
བཟུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་སོགས་བཞི་ནི་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ། སྤངས་པར་
བྱ། མདོན་དུ་བྱ། བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་བྱ་བ་ལ་བཞུས་པ་དང་། ཤེས་སོ། སྤངས་སོ། མདོན་དུ་བྱས་
སོ། བསྐྱེད་སོ། ཞེས་པ་བྱེད་པ་ལ་བཞུས་པ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་བརྟུ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་
མདོ་སྟེ་བ་ཡན་ཆད་པལ་ཆེར་འདྲའོ།

ཀྱན་བདུས་ལ་སོགས་འཕྲོ་བ་རེས་འདོད་པར། །གོང་མར་གནས་ལས་མི་སྤྱད་མི་
གཡོ་གཉིས། །རྟོག་པའི་འོས་ཅན་མི་གཡོར་འཕྲོ་བ་ལ། །བུལ་དན་བྱང་བཞིན་གོམས་བྱིར་
ལས་བཙོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་བདུས་ལ་སོགས་ཏེ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་
རེས་པར་འདོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་འཕེལ་བར་འདོད་དེ། །ལམས་གོང་དང་འདོད་ལྟ་ན་
དེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱིར་དག་བཙོ་བརྒྱལ་ལས་གསུམ་ན་ཡོད་ཅུང་ཉམས་རེས་དང་དབང་
བོ་འཕྲོ་བའི་བྱས་ན། འདོད་པའི་ལམས་ཀྱི་མི་ན་རྒྱལ་དང་། གོང་ན་གནས་པ་ལས་མི་སྤྱད་པ་དང་མི་
གཡོ་ཚས་ཅན་གཉིས་ཡོད། །རྟོག་པའི་འོས་ཅན་ཏེ་རྟོག་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་བོ་འཕྲོ་
ན་ཟག་མེད་ལས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བྲེལ་བ་དན་པ་སྟེ་རྣམ་གཤེད་ལ་བྱ་ཞིང་
གོམས་པ་བཞིན་དུ། དབང་བོ་རྩལ་བོའི་རིགས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་འབད་པ་རྒྱུ་རྩལ་
བསྐྱོག་མི་རྩལ་པའི་བྱིར་བར་ཆད་མེད་ལས་དགུ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགུ་སྟེ་དགུ་གཉིས་བཙོ་བརྒྱད་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

མི་སྤྱོད་ཟག་མེད་ས་དགུ་སྤྱོད་ལ་གཞུགས་མེད་དོར། །དེ་ཆེ་རྩལ་བོས་བྱང་པར་ཅན་
བཏང་ནས། །རྟོག་པའི་འོས་ཅན་མི་གཡོར་འཕྲོ་བ་ལ། །ཅེས་པ་གཞུགས་མེད་བཟུས་
པ་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྤྱོད་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་མི་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ནས་གཞུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ས་དགུ་གང་ཅུང་
ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། །སྤྱོད་པ་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་དང་མོས་གཉིས་ནི་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་ལ་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་ས་དོར་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་ཅུང་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་དག་ནི་དབང་བོ་འཕྲོ་
བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་དབང་བོ་འཕེལ་ཞིང་འཕྲོ་བ་ནི། དབང་རྩལ་གྱི་
ལས་འབྲས་དང་འབྲས་བྱ་བྱང་པར་ཅན་བཏང་ནས། དབང་རྩལ་གྱི་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བྱ་ཅན་པོ་ཐོབ་ཅིང་བྱིར་འོང་བྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བཟུས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །གཞུགས་མེད་དོར་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
ནོ། །

ཉན་ཐོས་བདུན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཏེ་དབྱར། །དབང་བོ་སྒྲོ་དབྱའི་འཕགས་
ཆོགས་གང་ཟག་བདུན། །ལ་བཟུས་སྒྲོ་བས་དད་དང་ཆོས་རྩེས་འབྲང་། །དབང་བོའི་
སྒྲོ་ནས་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། །སྒྲོ་མས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་མངོན་
ཕྱེད། །རྒྱལ་བྱའི་ལས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱའི། །སྒྲོ་མས་འཇུག་རྒྱལ་བྱའི་གཉི་གའི་
རྒྱན་བཅས་པ། །རྩེ་ལྷ་འཇུག་སྒྲེ་མཐོང་ལ་རྩེས་འབྲང་གཉིས། །སྒྲོ་ལ་དད་མོས་མཐོང་
ཐོབ་མི་སྒྲོ་བའི། །དུས་སྒྲོ་མི་སྒྲོ་རྒྱལ་བྱའི་རྒྱལ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་བཅོམ་
དགྲར་དབྱེ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་བདུན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཏེ་དགྲ་ཡོད། སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི། རང་
སངས་རྒྱས་དང་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་སོ། །ཉན་ཐོས་བདུན་ནི། དད་པའི་རྩེས་འབྲང་དང་།
ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་མངོན་ཕྱེད་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བ་སྒྲེ་བདུན་ནོ། །དགྲ་བོ་དེ་ལ་དབང་
བོའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་དགྲ་རེ་ཡོད། དབང་བོ་རྣེ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་
གསུམ་བྱས་པའི་སྒྲོ་དགྲ་རེ་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་བདུན་བོ་དེ་ནི། སྒྲོ་བ་དང་། དབང་བོ་དང་། སྒྲོ་མས་
འཇུག་དང་། རྒྱལ་བྱའི་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་ལུས་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་
པའི་རྩོགས་གང་ཟག་བདུན་ལ་བཟུས་ནས་སྒྲོ་བས་དད་པའི་རྩེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་
གཉིས་འཇོག་ལ། དབང་བོའི་སྒྲོ་ནས་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་འཇོག་པ་དང་། འགོག་
པའི་སྒྲོ་མས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་མངོན་ཕྱེད་དང་། ཉན་ཐོས་ལས་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་
ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བ་འཇོག་ཉན་ཐོས་ལས་རྒྱལ་བྱའི་དང་འགོག་སྒྲོ་མས་ཐོབ་པའི་
སྒྲོ་ནས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བ་འཇོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་བདུན་བོ་དེ་རྩེས་
སྒྲུག་ཏུ་འདུ་སྟེ་མཐོང་ལམ་ལ་དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གཉིས། སྒྲོ་ལམ་ལ་དད་མོས་པ་དང་
མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། མི་སྒྲོ་བ་ལམ་ལ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བར་གྲོལ་བ་དང་དུས་དང་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱལ་བར་
གྲོལ་བ་དང་གཉིས་ཏེ་དབྱར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་བཞིའི་སྒྲོ་ལམ་འདི་ལ་སྒྲོ་མ་ཡང་སྟེ། །མཇུག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་སྟེ་ཀྱན་ཕྱིར་

རྟོ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་སྤྲུལ་ཁྱེད་ཅན་དང་། །ཉེར་བཟླགས་ལྷག་མཐོང་གཟུགས་
 མེད་ཞི་ཆེས་པས། །དཀའ་འོ་རྣམ་པོས་དཀའ་སྤྲུལ་གང་བརྟེན་ཀྱང་། །མངོན་ཤེས་སྤྱར་ལ་
 རྒྱལ་བོས་གང་ཡང་བྱལ། །དཀའ་སྤྲུལ་རྟེན་དང་སྤྱར་བྱལ་དབང་བོའི་ཕྱིར། །ཉེར་བཟླགས་
 ལ་བརྟེན་མངོན་ཤེས་འདིའི་མངོས་འབྱུབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལ།
 མངོར་བསྐྱུ་ན་ལམ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། སྤྱིར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 དང་། རྒྱད་པར་གྱི་ལམ་བཞིར་འདུལ། འདིའི་སྤྱིར་བའི་ལམ་ཞེས་པ་སྟོན་གྱི་མིང་ཡིན་པས་ངེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཏེ་ལམ་ལྗེའི་ནང་གི་སྤྱིར་ལམ་དུ་གོ་བར་མི་བྱ་གསུངས། སྐབས་འདིའི་ལམ་བཞིའི་
 རྣམ་གྱི་སྤྱིར་ལམ་འདི་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཟེར་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྟོན་པའི་ལམ་
 ཡང་ཟེར་ཏེ། རང་གི་མཚུགས་ལྷག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བའི་ལམ་ཀུན་སྐབས་འདིའི་སྤྱིར་བའི་
 ལམ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ན་དང་བོ་སྤྱིར་བའི་ལམ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ནི་སྤྱིབ་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དབྱེད་ཡིན། གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི། སྤྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་
 བ་དང་བོར་སྤྱིས་པའོ། །བཞི་བ་ཁྱེད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བསགས་པའི་
 སྟོན་ནས་ལྷ་མ་ལས་ཆེས་ཁྱེད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ལམ་དེ་ལ་དཀའ་སྤྲུལ་དང་སྤྱར་བྱལ་བཞི་
 ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡན་ལག་གིས་ཟེན་པ་དང་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པས་ན་ལམ་
 གསལ་ལ་བརྟན་པ་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འབྱུང་བས་ལམ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྤྲུལ། གཞན་
 བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཁྱེད་པར་ཅན་དང་། །ཉེར་བཟླགས་བརྒྱད་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤས་
 ཆེ་བས་ལམ་གསལ་ཡང་མི་བརྟན་པའི་དཀའ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་བཞི་ཞི་ཆེས་པ་སྟེ་
 ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་མ་ཟེན་པས་བརྟན་ཡང་མི་གསལ་བས་ལམ་བསྐྱེད་པ་དཀའོ། །
 དབང་བོ་རྣམ་པོས་ལམ་དཀའ་སྤྲུལ་གང་བརྟེན་ཀྱང་མངོན་ཤེས་སྤྱར་ལ། དབང་བོ་རྒྱལ་བོས་ལམ་
 དཀའ་སྤྲུལ་ཡང་རྒྱང་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །དཀའ་སྤྲུལ་སེམས་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་
 བྱལ་དབང་བོ་རྣམ་པོས་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཉེར་བཟླགས་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་
 པ་འདིའི་མངོས་འབྱུབ་གསུངས་སོ། །མདོ་ནི། དགེ་སྦྱང་དག་ལམ་ནི་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་

པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་
ཤེས་པ་ལྟར་ལ་སྦྲ་བའི་ལམ་སོ། །ཞེས་གསུངས། བྱལ་ལ་དཀའ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟར་ལ་དཀའ་
བའི་མངོན་ཤེས་ནི། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་། མི་ཚྭ་གས་མེད་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་
པ་དག་ལས་གཞན་བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྦྲ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་ཚྭ་གས་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས། བྱང་ཚྭ་གས་
སོ་བདུན་ཞེས་བརྗོད། དེ་སུམ་ཅུ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་
ཀར་བ་བཞི། དབང་བོ་ལྔ། རྟོགས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་དེ་མིང་གི་སྒོ་ནས་ཐེ་ཚན་བདུན་ཡོད། རྩ་སྟུ་བཅུར་འདུ་སྟེ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྒྲིམས་དང་། དགའ་བ་དང་། རྟོག་
པ་དང་། རྩལ་སྒྲིམས་དང་། ཤིན་སྦྱངས་དང་བཅུར་འདུ་འོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིམས་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམས་
སྒྲིམ་འདིར་བསྟུས་པ་ནི།

གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་རྩ་འབྲུལ་སྟུལ་བསྐྱར་དང་། །ཀར་བ་ཉིང་འཛིན་འདུན་སྟགས་
དེ་རྒྱར་བཤད། །བྱེ་སྦྲས་རྩ་འབྲུལ་ཉིང་འཛིན་འདུན་སྟགས་ཀར་། །འདུན་སེམས་དབྱེད་
བཅས་བཅུ་གསུམ་རྩ་སྟུལ་ཐལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྦྲ་
བས་། རྩ་འབྲུལ་ནི་མེད་པ་འབྲུལ་བ་དང་ཡོད་པ་བསྐྱར་པ་སྟེ། སྟུལ་བ་དང་བསྐྱར་པ་ལ་འདོད་ཅིང་།
ཀར་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་།
འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སྟགས་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །བྱེ་བྲག་སྦྲ་བས།
རྩ་འབྲུལ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཀར་བ་ནི་འདུན་པ་དང་སེམས་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་
དབྱེད་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པའང་རྩ་སྟུ་གསུམ་
དུ་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་དང་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱབ་སྤྱོད། འདུན་སེམས་དཔྱོད་བཅས་ཞེས་དེ་གསུམ་ག་རྟེན་བ་ཡིན་པར་འདྲ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟས་དག་དབྱེ་བས་རྣམས་བརྩུག་ཅིག། །བསྐྱུ་བར་ལྡ་ཡིས་སོ་བདུན་མ་བསྐྱུས་གསུངས། །བྱང་ལག་འཕགས་ལམ་གྱི་རིམ་གྲངས་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྱག་སྤྱོད་ལྟར་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་གཞུགས་ཅན་དུ་འདོད་པས་ལྟས་དག་གི་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་བརྩུག་ཅིག་ཡིན་ནོ། །སྤྱུ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤོང་བའི་སེམས་པར་འདོད་ལ་དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་གཅིག་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། དད་སོགས་ལྡ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་པོ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱུས་སམ་ཞེ་ན། སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱིས་ལྡ་བསྐྱུས་ཀྱི། ལས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་མ་བསྐྱུས་སོ། །གང་མ་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཛོལ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་སྐྱུངས་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་དྲུག་པོ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། བྱེ་སྤྱོད་ན་རེ། སྤྱོད་ཚན་བདུན་པ་དེ་ནི་གོ་རིམ་ལས་ནི་དང་པོ་དག་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་སྟོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་བརྒྱད་ལ་རིམ་བཞིན་བཞག་སྟེ། དེ་ཉིད་དག་ཆོགས་ལམ་ནས། ཡང་དག་སྤོང་བ་དྲོད་ནས། རྩུ་འཕྱུལ་རྟེན་བ་ཅེ་མོ་ནས། དབང་པོ་ལྡ་བཟོད་པ་ནས། སྟོབས་ལྡ་ཆོས་མཆོག་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟོམ་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་ཚན་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་བྱུང་བ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ་ཉེར་བཞག་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས། ཡང་དག་སྤོང་བ་འབྲིང་ནས། རྩུ་འཕྱུལ་རྟེན་བ་ཆེན་པོ་ནས། དབང་པོ་དྲོད་ནས། སྟོབས་བཟོད་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟོམ་ལམ་དང་སྐར་རོ། །

ནམ་མཁའི་ཉེར་བཟླགས་དྲན་ཉེ་བྱུག་བཅས་ཀྱིས། །བཞི་བའི་བྱུག་བཅས་གཞུགས་

དམིགས་གཞུགས་མེད་པ། །གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས། །ས་བྱག་
ཟག་མེད་ཚྲོམ་དམིགས་སྤིང་ཅེ་ཡི། །ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཚྲོམ་ལ་དམིགས། །
དེ་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་ན་ཡང་ལྷས་བྲན་ཏེ། །ཡོད་དེ་ལྷེ་ཚན་མཐའ་གཉིས་མ་གཏོགས་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་མེད་རང་ས་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱང་ནམ་མཐའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
ཉེར་བཟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་
གཞུགས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་
དགེ་བས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ས་བྱག་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྤིང་ཅེའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚྲོམ་པ་
ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་ན་ལྷས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡོད་དེ། ལྷེ་ཚན་བདུན་གྱི་
མཐའ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དད་དང་ཚུལ་བློམས་འདིར་གསུངས་གནས་བྱག་པ། །མངོན་རྟོགས་བདུན་གྱིས་
བཟུས་ནས་འཆད་འདོད་ཕྱིར། །སྒྲོབ་ལ་ལྟ་རྟོག་དག་ལོགས་ཡན་ལག་བརྒྱད། །མི་སྒྲོབ་
ལ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་གྲོལ་དང་། །མི་སྒྲོབ་ཡང་དག་ཤེས་པ་བསྐྱན་པའི་བཅུ། །མོས་པ་རྣམ་
གྲོལ་ཞེས་བྱ་དགའ་ལྟར་བ། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཏུ་ཐར་བཤད་ཟད་མི་སྟེ། །ཤེས་དེ་སྐབས་
འདིའི་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། བདེན་པ་དང་པོ་
གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཚུལ་བློམས་དང་ཚོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྟེད་
པའི་དད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་
དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སྟེད་པའི་དད་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམིགས་ལྷལ་
གྱི་ཚོས་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ལམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམས་སུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དད་པ་དང་ཚུལ་
བློམས་དྲི་མེད་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཞེས་དད་པ་དང་ཚུལ་བློམས་གཉིས་འདིར་གསུངས་

ནས་། གནས་དྲུག་པ་འདིར། ལམ་རྒྱུ་མཛོད་རྟོགས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་འཆད་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་། ཆོགས་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་སྦྱོར་ལམ་ལྷ་བཤད་ཟེན་ནས། འདིར་མི་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་འཆད་པ་
 རྟེན་། མདོ་ལས། མི་སྦྱོར་པ་ནི་མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བརྒྱུད་དང་།
 མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་
 བརྒྱ་དང་ལྗན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱོར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་པ་ལ་ཡང་དག་
 པའི་ལྷ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ངག་སྐྱེས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྗན་ལ།
 མི་སྦྱོར་པ་ལའང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱུད་དང་ལྗན་པའི་སྟེང་། མི་
 སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་། མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
 ལག་བརྒྱ་དང་ལྗན་ནོ། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་
 གྲོལ་འགོག་བདེན་དང་། རྣམ་གྲོལ་དེར་ངེས་པ་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
 གཉིས་ཡོད། མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་བོ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
 རྣམ་སེམས་དགའ་ལྷང་ལྷང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ཤེས་རབ་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ། སེམས་གང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ལམ་གང་གི་སྦྱོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 གཉིས། དང་བོ་ནི། ཕྱང་ཁུབ་ཉིད་དུ་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཟད་མི་སྦྱོར་ཤེས་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་ཡང་
 དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འགག་འཁྱུར་སྦྱོར་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོབ་ཐབས་ནས། །སྦྱོར་འཁྱུར་མི་སྦྱོར་སེམས་ནི་
 གྲོལ་བར་འཁྱུར། །མ་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྐྱེས། །ཁམས་གསུམ་ཤེས་བྱ་
 ཆགས་བྲལ་ཡིད་འཁྱུར་ལ། །ཐོད་ཀྱལ་ལ་བརྩི་མཐར་གྱིས་ལ་ཡང་རྒྱུད། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། མི་སྦྱོར་པའི་སེམས་ནི་སྦྱོར་འཁྱུར་མ་འོང་བའི་སྦྱོབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། འོ་ན་སྦྱོབ་

པ་དེ་གང་གིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འགག་འཇུར་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་ལམ་
གིས་སྟོབ་པ་སྤངས་ནས། སྟེ་འཇུར་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་ནི་གོལ་བར་འཇུར་རོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་
གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འཇུར་བའི་དངོས་པོ་དེས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འཇུར་རམ་ཞེ་
ན། སྟུག་བཟུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་
གཉིས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་འཇུར་ཏེ། ཟག་བཅས་དམན་པ་སྟོན་དུ་བཞུ་བར་འཇུར། དེས་ན་འདུས་
མ་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས། ལམས་གསུམ་གྱི་སྟུག་ཀུན་སོགས་ཤེས་བྱ་
ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་ཁུ་བཞི་བཅི་སྟེ། དང་བོ། ཡིད་འབྱུང་བར་འཇུར་ལ་
ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འཇུར་བ་ནི། སྟུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་ལམ་སྟོར་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་།
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ། ཆགས་བྲལ་བྱེད་ལ། ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འཇུར་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འགོག་ལམ་
ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ། བཞི་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་ནི། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཐོད་གཤམ་ལ་
བཅི་ཡང་མཐར་གྱིས་ལ་ཡང་རུང་སྟེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། སྟུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོར་ལམ་དང་
ཤེས་པ་དང་། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བྱེད་
མེན་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བྱེད་ཡིན་ལ་
ཡིད་འབྱུང་མིན། སྟུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན། འགོག་ལམ་ལ་
དམིགས་པའི་སྟོར་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཡང་རུང་ཡང་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་མངོན་རྟོགས་
སེམས་བཅུ་དྲུག་དང་སྟོར་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་བཤད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

སོ། །

མངོན་རྟོགས་ཟད་མི་སྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག།
མངོན་པར་རྟེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པའི།
མངོན་རྟོགས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ནི།
མངོན་པར་མཁྱེན་པའི་སྒྲ་མའི་གསུངས་བཞིན་བཀོད།
གནས་བྱུག་པའི་སྐབས་སོ། ཎྟ །།

ཆོས་བརྩ་རིག་པའི་མཛོད་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི།
ཆོས་ཀྱི་དཔལ་སྦྱེལ་བཀའ་དྲིན་གཞལ་དཀའ་བའི།
ཆོས་རྗེ་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་ལེགས་བསྟེན་ནས།
ཆོས་ལུན་གཏམ་གྱིས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱ།

འདིར་གནས་བདུན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོམ་ཆོག་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ལ།

ཆོས་བཟོད་བཟོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་མིན། །ཡུལ་དེར་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་ནས་ངེས་
མིན་ཕྱིར། །ཟད་ཤེས་ཆོལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མིན་ཕྱིར། །ལྟ་མིན་འཕགས་སྒྲོ་གཞན་ནི་
གཉིས་ཀ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲི་མེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི། བཟོད་ཤེས་གཉིས་
ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་འམ་འདོད་པའི་ངོ་བོར་སྟེས་ཀྱང་ཡུལ་ཐེ་
ཆོམ་སྤངས་པའི་ངེས་པའི་ངོ་བོར་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཟོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་སོ། །བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ། ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་སྐབས་འདིའི་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནི། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་

ཚལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ཞེས་པ་བྱེད་ཚིག་ཡིན་པས་ལྟ་རྟོག་
དང་ཚལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དང་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་དག་ལས་གཞན་
འཕགས་པའི་སྒོ་སྤྲུག་བཟུལ་ཚེས་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། བཟོད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་
བ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་པས་ངས་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆགས་སོགས་སྒོ་ཡང་ལྟ་མིན་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས། །དེ་ཕྱིར་གཞན་ཤེས་ཞེས་གསུངས་
དེའི་དམིགས་བསལ། །ལྟ་བུ་བྱུག་ནི་ལྟ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ལས་
གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་། ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་
མི་དགོ་བ་དང་ལྷང་མ་བཟུན་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ཤེས་ཞེས་གསུངས་
པ་སྦྱར་བཏང་ཡིན་ལ། དེའི་དམིགས་བསལ་སྦྱར་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་དང་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་དྲུག་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བུ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
ཅིང་ཚལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆས་ཤེས་རྩིས་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་གསུམ་སྟེ། །སེམས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཟད་དང་མི་
སྦྱེ་ཤེས། །གོང་འོག་བདེན་བཞིའི་ཆས་ཤེས་རྩིས་ཤེས་བརྒྱད། །བརྩ་གཉིས་འབྱེད་རྩལ་
ལྟ་མིན་ཆས་ཤེས་བཞི། །རྩིས་ཤེས་བཞི་ལ་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་བརྒྱད། །གསུངས་པའི་ཆས་
ཤེས་མི་སྒྲོབ་ཡིན་མིན་དང་། །དེ་ལ་བརྒྱད་དྲུ་མི་འབྱེད་རྒྱ་མཚན་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
འདིར་བཟུན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྩུ་ཡོད་དེ། ཆས་ཤེས་པ། རྩིས་སུ་ཤེས་པ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ། བ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་པ། སྤྲུག་བཟུལ་ཤེས་པ། ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་
པ། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་བརྩུ་ཡོད། དེ་བསྐྱུ་ན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་
ཤེས་པ་མཐའ་དག་ཟག་བཅས་དང་། བ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡོད།

ལྷག་མ་རྣམས་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ལ། ཆོས་ཤེས་དང་།
རྗེས་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་སྤྱིའི་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་
སྤྱ་ཤེས་པ་བརྩ་བོ་དེ་འདྲ་བས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་
ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྒྱས་བཤད་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཤད་པ། བདེན་བཞིའི་ཤེས་
པ་བཤད་པ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་བཤད་པའོ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ལ་བརྒྱད་དང་བརྩ་གཉིས་
སྤྱ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམས་འོག་མ་འདོད་པའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་
དང་། གོང་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བརྩ་གཉིས་སྤྱ་དབྱེ་ཚུལ་
ནི་ལྷ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞི་ལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་བཞི་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྷར་
གསུངས་པའི་ཆོས་ཤེས་དེ་མི་སྐྱོབ་ལམ་ཡིན་མེད་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཞེས་
བརྒྱད་དུ་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། དབྱེད་ཚུལ་ནི། གཉིས་ལས་བརྒྱད་དབྱེ་བ་
དེ་ནི། གོང་འོག་གི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། བཞི་ལས་བརྩ་གཉིས་
སྤྱ་དབྱེ་བ་ནི། མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་འདྲེན་
ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་སྟམ་མོ། །

དང་བོའི་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཆེད། ལྷག་ཀུན་ལ། །དམིགས་པ་དུག་མདའ་འཆི་ཆེ་བྱུང་བ་
བཞིན། ཆོས་རྗེས་ལམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བཞི་ལས་སེམས། །ས་འདས་གོང་ས་དབང་འདས་
རྣམས་འདི་ལམ། །གང་ཟག་འདས་པ་འབྲས་གནས་གོང་མའི་ལམ། །མི་ཤེས་ཞིག་དང་མ་
སྐྱེས་གཉིས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་བོའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྤྱི་
ཆེད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཆེད་སྐྱོམ་སྤང་དགྲ་བ་ལ་དམིགས་ནས་དོ་རྗེ་ལྷ་
བའི་རྗེས་སྤྱ་དང་བོ་ཟད་ཤེས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་སོ་སོགས་དང་། དེ་ནས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་ཏེ་སྤྱར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་མེད་དོ་སོགས་སྟེ་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུག་མདའ་སོག་སྟེ་ཤི་བ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་

ཁྱབ་ནས་ཤི་བའི་ཆོ་མའི་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་བ་འདིའི་ཤེས་པ་སྤེལ་བའི་མཚན་
ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་དེ། ཆོས་ཤེས། རྩེས་ཤེས། ལམ་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་བཞི་
ལས་སེམས་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟག་
བཅས་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་
ལ་ཆོས་ཤེས་རྩེས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས་གསུམ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་རིག་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་ལྟ་བུའི་སེམས་
ཤེས་ཀྱིས་དབང་བོ་འདས་པ་དབང་རྣམ་མཐོང་ཐོབ་པའི་སེམས་མི་རིག་གང་ཟག་འདས་པ་འབྲས་གནས་གོང་
མའི་ལམ་མི་ཤེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་
ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་ས་རྩལ་གྱི་སེམས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཆོས་ཤེས་རྩེས་ཤེས་མ་དམིགས་གཉིས་པོ་ཡང་། །ཕན་ཚུན་མི་རིག་མཐོང་ལམ་ལ་
བལྟས་ཆེ། །ཉན་ཐོས་སྦྱར་བ་སྐད་ཅིག་བརྩ་བཞི་ཡིས། །མི་འབྲུབ་དང་བོ་གཉིས་རིག་
ལྟག་མི་རིག་། རང་རྒྱལ་སྐད་ཅིག་ལྟ་ལ་སྦྱར་བྱེད་ཕྱིར། །དང་བོ་གཉིས་རིག་བརྒྱད་པ་རྩེས་
ཤེས་རིག་། །གཉིས་པ་ཁམས་གཞན་ཕྱིར་འདོར་ལྟག་མ་ལ། །སྦྱར་ཡང་བསྐྱར་ན་སྦྱར་བ་
རྫོགས་མི་ཅུས། །དག་བ་རིག་ན་བརྩ་བ་རིག་ཅུས་སམ། །འདོད་ན་རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་
བཞི་རིག་འབྲུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་རྩེས་ཤེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་
རིག་སྟེ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་རྩེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བཅས་
པ་མི་རིག་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བཅས་
པ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། །ཉན་ཐོས་རྒྱུད་ཀྱི་ས་རྩལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་
ཤེས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་གཉིས་རིག་ལ། །གཞན་མི་རིག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་དམིགས་རྣམ་མི་
མཐུན་པས། དེ་ཤེས་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ན་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་བཞི་ཡི་ཡུན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འབྲུབ་པས་
དེའི་བར་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་བཞི་བོ་འགག་འགོ་ལ་འགག་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་

དང་བོ་གཉིས་རིག་ལ་ལྷག་མ་མི་རིག་གོ། །བསེ་རྩ་ལྷ་བྱའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་པ་རོལ་སེམས་
 ཤེས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་གཉིས་དང་བརྒྱུད་པ་གསུམ་རིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ནི་སྦྱོར་བ་ཆེན་པོས་
 བསྐྱབ་དགོས་ལ་འདི་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་ཚུལ་བ་ཆུང་བས། དང་བོ་གཉིས་ཤེས་ནས་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་
 བར་ལ་མངོན་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་བ་སོགས་མི་རིག་སྟེ། སྐད་ཅིག་
 མ་དང་བོ་གཉིས་ཤེས་ནས། གཉིས་པ་གཞན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གཞན་ཏེ་གོང་མའི་རྗེས་བབྱོད་
 སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་སྦྱར་ཡང་བསྐྱར་ན་དགུ་བ་རིག་ནུས་སོ་བཟེན་ན། སྐད་ཅིག་མ་བདུན་ལ་འང་
 སྦྱོར་བ་རྒྱུགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དགུ་བ་རིག་ནུས་ན་བརྒྱུ་བ་ཡང་རིག་ནུས་སམ། དེ་ལྟར་འདོད་ན་
 རང་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་མི་སྟོས་
 བར་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་ཀུན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་
 བས་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
 ཐུག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་ཐུངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྟོམ་
 མོ། །ཞེས་ཤེས་པ་དེ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐུག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
 བྱར་མེད་དོ། །ཀུན་འབྱུང་ཐུངས་སོ་ཡང་ཐུང་བར་བྱར་མེད་དོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་
 མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །ལམ་བསྟོམ་སྟེ་ཡང་བསྟོམ་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པ་དེ་མི་སྦྱེ་བའི་སྟོར་འདོད་
 དོ། །

ཤེས་བརྒྱན་ཆེན་བསྐྱབ་པ་མཆིམས་རྟེན་ལས། །ཀུན་རྒྱུ་བཤེས་པ་རང་དང་ནི། །
 སེམས་ཤེས་ཆ་འོ་ཆོས་ཤེས་ནི། །རང་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། །ཟད་དང་མི་སྦྱེ་
 སེམས་ཤེས་བརྒྱུད། །རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་བདེན་གསུམ་ཤེས། །རང་དང་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་
 ཤེས། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །ལྷ་ཡིན་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས། །རང་དང་བདེན་
 པ་བཞི་ཤེས་དང་། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་དང་བདུན། །སེམས་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་
 དང་། །ལམ་ཤེས་ཀུན་རྒྱུ་བཤེས་པ་དང་། །རང་དང་ལྷ་ཡིན་ལམ་ཤེས་ནི། །རང་དང་

ཆོས་ཤེས་རྩོམ་ཤེས་དང་། །སེམས་ཤེས་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས། །རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་ཡང་དག་
བརྗོད། །ཅེས་མཆིམས་རྟེན་གྱི་ལྷ་དང་སྤངས་པ་དང་། །ཟག་བཅས་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཀུན་
རྩོམ་ཤེས། །གོང་འོག་གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་རྩོམ་གཉིས། །དམིགས་མཚུངས་རྣམ་པ་ལས་
ནི་ཟུག་ཀུན་གཉིས། །ལུགས་འདིར་ཟུག་ཀུན་གཅིག་པ་འདིས་ཀྱང་ཤེས། །དམིགས་རྣམ་
གཉིས་ཆར་ལས་ནི་འགོག་ལས་གཉིས། །སེམས་བྱུང་ཤེས་ཀྱང་སྦྱར་ལམ་སེམས་ཤེས་
བརྗོད། །ཡང་ན་སྦྱར་བ་སྔ་སྔ་དགོས་ཕྱིར་བཞག །ཟད་ཤེས་བྱ་བ་བྱས་ལ་དང་མོར་
སྦྱོ། །སྐལ་མཉམ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་མི་སྦྱེ་ཤེས། །ཡིག་ཆར་ཟད་ཤེས་སྐལ་མཉམ་ལ་མིན་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆིམས་རྟེན་ལས། ཤེས་པ་དག་གི་སྒྲིམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།
ཀུན་རྩོམ་ཆོས་དང་རྩོམ་སུ་ཤེས། །གསུམ་ཡིན་དེ་དག་བཅུར་བཤད་དེ། །ཀུན་རྩོམ་ཤེས་པ་རང་དང་
ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་འདིར་དངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་
པ་བྱུང་ཆོས་ལ། ཤེས་པ་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན། གཉེན་པོའི་བྱུང་པར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དེ་དག་བསྐྱུས་ན་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཟག་བཅས་རང་བཞིན་ལས་ཀུན་རྩོམ་ཤེས་པ་བཞག །གོང་འོག་གི་གཉེན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་རྩོམ་
ཤེས་གཉིས། །དམིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་
ཤེས་པ་གཉིས་བཞག །བྱེ་སྤྲེའི་ལུགས་འདིར་སྤྲུག་བདེན་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཅིག་པ་འཇོག་
ཚུལ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ལས་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་
ལམ་ཤེས་པ་གཉིས། །སྦྱར་བ་ལས་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་འཇོག་ཏེ། དེས་སེམས་ཀྱང་ཤེས་མོད་གྱི་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བརྗོད། །ཡང་ན་
སེམས་བྱུང་ཤེས་པར་བྱ་སྟུང་དུ་སྦྱར་བ་ལ་བཙོན་པ་དང་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སྦྱར་བ་ལ་
བཙོན་པ་གཉིས་སོ་སོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཞག །ཉན་མོངས་སྦྱང་བའི་བྱ་བ་བྱས་
པའི་ཆ་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཏེ། །བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞག །ཡིག་ཆར་ཟད་ཤེས་སྐལ་མཉམ་ལས་སྦྱེས་པ་མིན་གསུངས་

ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
བྱས་པས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་དེ་བྱུང་ལ་ཟད་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། གོང་དུ་ཟེའི་རྗེས་འཇུག་ནོར་རོ། །

ཆོས་རྗེས་གོང་འོག་གཉེན་པོར་མ་ངེས་ཏེ། །འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་དམིགས་པ་མི་
དམན་པས། །ཐུང་འདྲིས་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གོང་མ་སྤང་། །རྗེས་ཤེས་འདོད་གཉེན་མིན་
ཏེ་རྒྱལ་ཟིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྗེས་ཤེས་གོང་མའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མཐོང་ལམ་ལ་ངེས་ཀྱང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་མ་ངེས་ཏེ།
སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དང་ལམ་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མའི་འགོག་ལམ་ལས་མི་དམན་
པའི་འདོད་པའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་ལམ་ལ་སེལ་བ་སྤྱད་མེད་པས་འདོད་
པའི་འགོག་ལམ་དེ་གོང་མའི་འགོག་ལམ་ལས་མི་དམན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཀྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པས་སྤངས་ནས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་
ནམས་ཀྱང་ཐུང་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྤང་བ་སྤེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པར་རྗེས་ཤེས་མི་སྐྱེ། རྗེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་
ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་རྗེས་ཤེས་འདོད་གཉེན་མིན། །བདེན་དམིགས་གཞན་ཕྱིར་
'རོ་ཆོས་ཤེས་དེ་དང་འདྲ། །མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་རྒྱན་ལྷགས་ལ། །ཡོད་དེ་སྒྲོམ་
ལམ་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྗེས་ཤེས་དེ།
འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་མིན་ཏེ། དེའི་བདེན་པའི་དམིགས་པ་འདོད་གཉེན་གྱི་དམིགས་
པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། གོང་མའི་མཐོང་སྤང་
གི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་དེ་དམིགས་ལྷལ་གྱི་བདེན་པ་གོང་མའི་བདེན་པ་ལས་གཞན་འདོད་པའི་བདེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲིམ་ལམ་
རྩེས་ཤེས་ཡིན་ནམ་དབྱེད་གསུངས་ཀྱང་། ཡིན་ནམ་གསུངས་པས་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ།
མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པ་སྦྱར་ལམ་ལ་སོགས་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྩེས་ཤེས་བཞེན་དུ་རྒྱུ་བརྩུ་
བྱུག། །གཞན་དུ་འང་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ། །བདེན་བཞི་ཤེས་པར་རྒྱུ་པ་
བཞི་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་ལ་ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྒྱུ་པའི་ཁྱད་པར། རྒྱུ་པའི་གངས་
ངེས། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་བོ་ནི། ཆོས་ཤེས་དང་རྩེས་ཤེས་ལ།
རྒྱུ་པ་བརྩུ་བྱུག་ཡོད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་བྱུག་གི་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡིན་འོ། །ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་
པ་ཡོད་དེ། སྦྱར་ལམ་བྱོད་ཅེ་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཤེས་རྩེས་ཤེས་བཞེན་དུ་རྒྱུ་པ་བརྩུ་བྱུག་
དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་
པ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་སོགས་སུ་མི་སྦྱུག་པ་དང་བྱུགས་པ་དང་དབྱེགས་འབྱུང་རྩུབ་དང་། སྦྱུག་པ་
དང་སྦྱུག་སྤྱུ་དང་ཟོ་ཞིག་འབྱུང་ཞིག་སོང་ཞིག་འདུག་ཅིག་སོགས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་
པའི་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ་གསུངས་སོ། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སྟེ། སྦྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་པ། ཀྱན་འབྱུང་
ཤེས་པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ་བཞི་ནི་རྒྱུ་པ་བཞི་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྦྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་པས་
མི་རྟག་པ་སོགས་བཞི་འཛིན་པ་ནས་ལམ་གྱིས་ལམ་རིག་སྦྱུབ་ངེས་བཞི་འཛིན་པས་རང་རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་བདེན་པའི་རྒྱུ་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དྲི་མེད་སེམས་ཤེས་ལམ་བཞེན་རྒྱུ་པ་བཞི། །དྲི་བཅས་སེམས་ཀྱི་རྩ་བོ་རགས་
པ་མཐོང་། །གཉིས་ཀ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྩུལ་རྩེ་རྩེ། །ཅམ་མཐོང་སྐབས་འདིར་
འདོད་ཆགས་བཅས་གསུངས་དོན། །ཆགས་ཅན་སེམས་ནི་འདྲེས་པའི་འདོད་ཆགས་
བཅས། །མཚུངས་ལྡན་མིན་ཡང་ཐོབ་པར་ལྡན་རྒྱུས་དང་། །རྒྱུས་འབྱུར་དམིགས་པ་
ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་བཅས། །ཞེས་གྲགས་སྒྲོབ་དཔོན་ཆགས་བཅས་མཚུངས་ལྡན་

དང་། རྩམས་པར་མི་ལྡན་ཆགས་བྲལ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ངེ་
མེད་དམ་ཟག་མེད་ཀྱང་ལམ་ཤེས་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་ལ། ཕ་རོལ་སེམས་
ཤེས་ངེ་མ་དང་བཅས་པས་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རགས་པ་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་རྩིས་རེ་རེ་བ་ཙམ་མཐོང་ཞིང་། སྐབས་འདིར་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་
ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
དུ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན། འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་འདྲེས་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཡང་། འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཡང་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་གྲགས་མོད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
ནི། ཆགས་བཅས་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་
ལྡན་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་ལ་སྦྱར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཀུན་དུ་བསྐྱུས་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །ཞུམ་རབ་བབྱང་ཤེས་སོགས་ལ་
ཚོད་ཚུལ་མང་། །ཆགས་པར་ཤེས་ཀྱང་ཆགས་ཡུལ་མི་ཤེས་ཏེ། །གཞུགས་ལ་དམིགས་ན་
སེམས་ཤེས་མིན་པར་འགྱུར། །སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དབྱུང་གཞི་ཆེ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཀུན་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་རྣམ་གཡེང་སོགས་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ན་རེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་
གཡེང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སེམས་ཀུན་དུ་བསྐྱུས་པ་ནི་དགོ་བ་དང་གཡེང་
བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཟེར། རུབ་ཕྱོགས་པ་ན་རེ། བསྐྱུས་པ་ནི་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་།
གཡེང་བ་ནི། གཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་
དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུས་པའང་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གཡེང་

390

སོགས་དྲན་པ་ལ། མཉམ་བཞག་ཏུ་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་སྒོམ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱེ་སྤྲུག་འདོད་དོ། །

ཉི་འོག་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཟག་མེད་རྣམ་པར་གཞི་ཡོད་གནས་ཡོད་བསྟན། །གཞི་ནི་རྩ་དང་གནས་ནི་མཆན་ཉིད་ལོ། །གཞན་ནི་བདེན་མཐོང་གཞི་ཡོད་གནས་ཡོད་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་མེད་ལས་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲུག་རེ། མེད་དེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་ཟེར། ཉི་འོག་པ་ན་རེ། གཞན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་ཤི་ལྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞི་ཡོད་དང་གནས་ཡོད་གཉིས་བསྟན། གཞི་ཡོད་ཅེས་པས་རྩ་ཡོད་པ་བསྟན། གནས་ཡོད་ཅེས་པས་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་བསྟན། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཆེ་བ་སོགས་གཞན་གྱིས་ནི། བདེན་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་གཞི་ཡོད་ལ་གནས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཟེར་རོ། །

དཔེ་སྟོན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་བདུན་ཏེ། །སྤྱུག་བཟུལ་བཞི་འོ་ལྟག་མ་རྣམ་གྲངས་བྱིར། །ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟན་ཡུལ་གསུམ་རྣམ་པ་དང་། །འཛིན་བྱེད་གཟུང་བྱ་གསུམ་ལས་གསུམ་གཉིས་གཅིག། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་ལ་རྣམ་གསུམ་ལྟག་མ་དག། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་མིང་གི་སྟོན་སམ་རྣམས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནམ་ཞེན། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་ཐེ་བ་ན་རེ། རྣམ་སུ་བདུན་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་བཟུལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལྟག་མ། ཀྱན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལས་གསུམ་གྱི་རེ་རེ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྟོན་སམ་གསུམ་ཡོད་པས་བདུན་ནོ་ཟེར། སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན། བྱེ་སྤྲུག་རེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་དམ་ཞེན། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་

བྱེད་པས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བྱ་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བྱ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་དག་ནི་གཟུང་བྱ་གཅིག་བྱ་ཡིན་པས། འཛིན་བྱེད་གཟུང་བྱ་གསུམ་ལས་གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཟུན་གསུམ་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་དགེ་བ་ཁོ་ནས་ཤེས་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་དོ། །

མཆིམས་རྒྱུ་ཀ་མཆན་བྱར་སེམས་ཤེས་སྒྲིམ་བྱུང་བཟུང་། །འོག་ཏུ་གསུམ་བཤད་སྒྲིམ་ཐོབ་བྱིར་མི་འགལ། །དེ་ནི་མངོན་ཤེས་མིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཆན་བྱར། འདིར་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཀྱང་སྒྲིམ་བྱུང་བཟུང་ལ་ལྷག་མ་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་གཞན་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་མཆན་བྱར། འདི་མངོན་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། རྣམ་གནས་ནི་གཟུགས་ལ་རྩིས་པས་ཉེར་བསྒྲིགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ལམ་གསུམ་དུ་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གསུངས་པས། སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་སྒྲིམ་བྱུང་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་མིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། རྟོག་དང་རིག་ཐུགས་གྱིས་བྱས་པའང་། ཞེས་པའི་སེམས་ཤེས་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདིའི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

སེམས་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ས་ཀུན་ཏེ། །ཆོས་ཤེས་ས་བྱུག་རྗེས་ཤེས་ས་དབྱ་སྟེ། །སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་བྱུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དབྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རྟེན་དང་ལུས་རྟེན་གཉིས་ལས། སེམས་རྟེན་ནི། ཤེས་པ་བཅུའི་ནང་ནས། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ས་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་ན་ཡོད། རྗེས་ཤེས་ནི་ས་བྱུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཏེ་ས་དབྱ་ན་ཡོད། སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་པ་

ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་ཀྱང་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་ཡོད་དོ། །པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ན་ཡོད་དོ། །སེམས་ཤེས་འདོད་གཟུགས་ཆོས་འདོད་སྟག་ཁམས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་ལྷས་རྟེན་ནི། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྟག་མ་གཞན་བརྒྱད་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འགོག་སྒྲོ་ཆོས་དྲན་སེམས་ཤེས་ལྷས་མ་གཏོགས། །སྟག་མ་བཞི་འོ་ལམ་ཡང་ཐོས་དམིགས་སྟེ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་བྱང་པར་ནི། འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཅིག་བྱ་དང་ཐུན་ལ། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་ལྷས་དྲན་ཏེ་མ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་ཐུན། སྟག་མའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་དང་ཐུན་ཞིང་། ལམ་ཤེས་པས་ཀྱང་ལྷས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་བསྟོམས་ཏེ་དམིགས་པ་སྟེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཆོས་ཤེས་ཡུལ་ལ་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ། །རྗེས་ཤེས་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ། །ལམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མ་གཏོགས་དགུ། །ཐུག་ཀུན་ཤེས་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་གཞན་སེམས་གཉིས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཤེས་ཟད་མི་སྦྱོར་བཞེར་བཅུ། །འགོག་པ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཞི་བ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ལ། ཤེས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ། ཆོས་བརྒྱ་དང་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱར་བ། ཆོས་གང་རིག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་བོ་ནི། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིའི་དམིགས་པ་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་གཞན་དགུ་ཡོད། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་གཞན་དགུ་ཡོད། ལམ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་གཞན་དགུ་བོ་ཡོད། ཐུག་བསྐྱེལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། པ་རོལ་སེམས་ཤེས། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྦྱོར་བ་

ཤེས་པ་བཞིའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་བརྩ་ག་ཡོད། འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དེའི་དམིགས་པ་ནི་འགོག་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདྲོད་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གཏོགས་དང་ཟག་མེད་ལ། །མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་
དབྱེ་བས་འདུས་བྱས་བརྒྱད། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་ལྡན་མ་བརྟན་གཉིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་
བརྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་ཡུལ། །ཆོས་ཡུལ་འདྲོད་གཏོགས་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གཉིས། །
མ་བྱས་དགེ་དང་ལྡོ་རྩེས་ཤེས་ཡུལ། །གོང་བཞི་ཟག་མེད་མ་བྱས་དགེ་དང་བདུན། །
མེས་པ་ཡུལ་གཞུགས་མེད་དོར་བས་མཚུངས་ལྡན་གསུམ། །འགོག་ཡུལ་དགེ་བ་གཅིག་
སོགས་སྐབས་དང་སྦྱར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བརྩ་དང་ཆོས་བརྩ་སྦྱར་བའི་ཆོས་བརྩ་ཡོད་
དེ། འདྲོད་པ་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་དང་། ཇི་མེད་འདུས་བྱས་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྡན་
ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བས་འདུས་བྱས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལྡན་མ་བརྟན་
གཉིས་བྱས་པས་བརྩར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཆོས་བརྩ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་
ཡོད་དོ། །ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འདྲོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་
ལ་དམིགས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས། འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་
པ་གཅིག་དང་ལྡོ། །རྩེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཁམས་གོང་མ་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་རེ་སྟེ་བཞི་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་།
འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་དང་བདུན་ཡོད། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་གཞུགས་མེད་དོར་
བས་འདྲོད་གཞུགས་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གསུམ་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་ཡོད། འགོག་པ་ཤེས་པའི་
དམིགས་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་གཅིག་པོ་སྟེ་དེ་སོགས་སྐབས་དང་སྦྱར་བར་བྱ་གསུངས་པའི་
སོགས་སྒྲས་བསྟུས་པ། སྦྱག་བཟལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཁམས་
གསུམ་གའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སྦྱག་བཟལ་དང་ཀུན་འབྱུང་རེ་རེ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་སྦྱག་
རེ་ཡོད། ལམ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཟག་མེད་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད། ཟད་པ་དང་མི་

སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་འདུས་མ་བྱས་ལྟར་མ་བཟུན་མ་གཏོགས་དགུ་ཡོད་པར་རང་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཕྱིར་རང་ཆོགས་ལས། །གཞན་ཙམ་རིག་གསུངས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་ཆོས་གང་གིས་རིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཆོར་འདུ་སྟགས་ནི་ཏ་ཅང་ཉེ་བས་མི་འཛིན་ཏེ། བརྒྱུད་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་ཆོགས་པ་ལས་གཞན་ཙམ་རིག་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་གཞན་ཐམས་ཅད་རིག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆགས་ཙན་གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་སྟོམས་འབྱུག་ཙན་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱང་། །ཆགས་ཙན་ཟག་མེད་དང་བོར་ཀུན་རྫོབ་ཉིད། །དེ་ནས་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་གྱུར་ནས། །ཆགས་བཙས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་བདུན་དང་ལྗན། །འོག་མ་ཐོབ་རྩལ་ཡིན་ཞིང་དམིགས་བསལ་ཡོད། །དབྱ་བཙོམ་རྒྱན་བཙས་ཤེས་པ་བརྩ་དང་ལྗན། །མཆིམས་གསུངས་འདི་ལ་མི་གཡོས་ཁྲབ་བམ་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་ལྟན་ཚུལ་ནི། ཆགས་བཙས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་བྱ་དང་ལྗན། བསམ་གཏན་སྟོམས་འབྱུག་ཙན་ལ་པ་ལ་ལོ་སེམས་ཤེས་དང་ཡང་ལྟན་ལོ། །འཕགས་པ་ནི་ཆགས་ཙན་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བཤལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལྷུག་བཤལ་ཆོས་བཟོད་དང་ལྟན་པ་ལ་ནི། སྤྱི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་གཞན་མི་ལྟན་པས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་བྱ་དང་ལྟན་ལོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་བར་གྱུར་ནས་ཆགས་བཙས་བརྩ་བྱུག་པ་ལ་མ་རྗེས་ཤེས་པ་ལ་བདུན་དང་ལྟན་ལ། ཆགས་བཤལ་ཡིན་ན་བརྒྱུད་དང་ལྟན་ལོ། །འོག་མའི་ས་བཙད་སྐབས་སུ་ཐོབ་རྩལ་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། མཛོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱུད་དང་ཤེས་པ་བདུན་རིམ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་གསུངས་ལ། འདིར་

ཆགས་བཅས་བཙུ་བྱག་པ་ལ་བདུན་དང་། ཆགས་བྲལ་བཙུ་བྱག་པ་ལ་བརྒྱད་བྱས་པ་ནི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་
དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །དག་བཙུ་རྒྱ་བཅས་པ་ལ་ཤེས་པ་བཙུ་དང་ལྷན་པར། མཆིམས་མཛོད་
ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལ་པ་རོལ་སེམས་
ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་བཙུ་དང་ལྷན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དག་
བཙུ་རྒྱ་བཅས་འདི་ལ། དག་བཙུ་མི་གཡོ་བས་བྱབ་བམ་དབྱེད་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བཙུ་ལྷན་
ཚུལ་ལ་དཔག་ན་མི་གཡོ་བས་བྱབ་པོ། །

ཤེས་བཟོད་གང་སྦྱེས་དེ་དང་དམིགས་ཡུལ་བདེན། །མཚུངས་ཐོབ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་
བཞི་ཆར་བྱང་། །སྒྲོལ་ལ་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་སྒྲ་ཆོགས་འཐོབ། །རྗེས་ཤེས་དང་བོ་
གསུམ་མཐར་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་ལས་བྱང་ཞེས་བྱ། །ཆོས་
ཤེས་ལ་མེད་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་མེད། །བདེན་པ་དེ་དེ་རྫོགས་མཐོང་མིན་བྱིར་དང་། །ཀྱན་
ཀྱང་འགོག་པ་གཅིག་གིས་མངོན་བྱེད་ཀྱང་། །གཉེན་པོ་ལས་ཀྱན་གཅིག་གིས་མི་བསྒྲོལ་
བས། །ལམ་ལ་མཐའ་མེད་བྱིར་ན་མཐའི་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་
ནི། མཐོང་ལམ་དུ་དུ་ཐོབ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བདུན་གང་སྦྱེས་པ་
དེ་དང་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་འཐོབ་ཅིང་མ་འོངས་པ་མངོན་གྱུར་མི་འཐོབ་ལ། དམིགས་ཡུལ་བདེན་
པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཐོབ་ལ། དེ་ཡི་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་ཡང་ཐོབ་པར་བྱང་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྱག་
བཟུལ་ཆོས་བཟོད་སྦྱེས་པ་ན། དེ་འདྲ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་ལ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་མི་རྟག་སྤྱག་
བཟུལ་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་འཐོབ། ཅེས་བཤད་ཀྱང་བྱང་ངོ་། །སྒྲོལ་ལམ་ལ་དམིགས་
པ་རིགས་མི་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འང་སྒྲ་ཆོགས་པ་འཐོབ། །རྗེས་ཤེས་དང་བོ་གསུམ་
སྟེ་སྤྱག་བཟུལ་རྗེས་ཤེས། ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གསུམ་གྱི་མཐར་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་
པ་རེ་རེ་འཐོབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱང་བ་ཞེས་བྱ། །ཆོས་ཤེས་
སྐབས་སུ་གོང་མའི་བདེན་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས། བདེན་པ་དེ་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས། རྗེས་ཤེས་སྐབས་

སྤྱི་ཚུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་ཀྱང་འགོག་པ་རྩིས་ཤེས་གཅིག་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲོམ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་མཐའི་དོན་དེ་མེད་དོ། །

དེ་ནི་མི་སྐྱེ་མཐོང་ལམ་དེའི་ས་འཕ། །འོག་ཉེན་འགོག་ལས་བྱུང་དེ་དྲན་ཉེའི་
མཐའ། །ཆོས་སོ་གཞན་པ་གཉིས་ལ་བཞི་ག་ཡོད། །གང་གི་མཐར་བྱུང་དེ་དང་དམིགས་
རྣམ་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩིས་ཤེས་གསུམ་གྱི་མཐར་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི། རྣམ་
ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩིས་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ས་གང་ལ་བཏེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གང་ལ་བཏེན་པའི་རང་སའམ་
འོག་ས་ལ་བཏེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་
བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འགོག་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ། དྲན་ཉེའི་མཐའ་ཆོས་དྲན་པ་
ཉེར་བཞག་ཡིན་ལ། གཞན་པ་གཉིས་ལ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ག་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ་ག་
གང་གི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩ་བྱག་པ་ལ་བདེན་བཞི་ཆོས་རྩིས་བྱུག། ཀུན་རྫོབ་མི་འཕྲོད་ཅུང་རྟེན་ཟིན་ཕྱིར་
དང་། །ལམ་མཐའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་ཅིང་གཞན་འབྲེལ་མེད། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཤེས་སྒྲོམ་ཡིན་
གཞན་བཏང་ཕྱིར། །ཆགས་བྲལ་བརྩ་བྱག་པ་ལ་ཞེས་ཤེས་འཕྲོབ། །ཆགས་བཅས་པ་ཡི་
བརྩ་བྱག་པའི་གོང་དང་། །ཆགས་བྲལ་མན་གྱི་བར་དེར་སྤྲུལ་ཡི། །བྱག་སྟེང་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་བསྐྱར་བའི་བདུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་དུ་དུ་ཐོབ་ནི། ཆགས་བཅས་བརྩ་བྱག་
པ་ལམ་རྩིས་ཤེས་པས་བདེན་པ་བཞིའི་ཤེས་པ་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་དང་། རྩིས་ཤེས་ཏེ་དྲུག་ཐོབ།
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཕྲོད་སྟེ་སྤྲུལ་རྟེན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་
ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་

སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་ཀྱང་འདྲི་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཤེས་དེ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ལ། གཞན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་བཏང་བའི་ཕྱིར། འདྲི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པས་དེའི་ཆོ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། དང་པོས་ཆོས་རྩིས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་དང་དྲུག་གི་སྟངས་ཏུ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ་པོ། །ཆགས་བཅས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྩིས་ཤེས་པ་དེའི་གོང་མ་འདྲི་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ནི་རི་སྟོང་ཆགས་བྲལ་མ་ཐོབ་པར་དེ་སྟོང་དུ་སྒྱུར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཤེས་རྩིས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞིའི་ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་གི་སྟངས་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ས་དགའའི་བར་བ་བདུན་ལས་རྒྱལ་བྱེད་དང་། །སྒྲོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ལྡོ་ཐོ་འཐོབ་བྱེད་ལ། །བདུན་ཐོབ་སྒྲོབ་ཕྱིར་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་མིན། །བར་ཆད་མེད་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་དེར་མི་འཐོབ། །སྟོང་ཆེའི་གཉེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་མེད་ཕྱིར། །སྟོང་ཆེའི་རྣམ་བྱུང་བརྒྱད་ལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད། །མི་གཡོ་འཕོ་བྱེད་དྲུག་སྟེ་ཟད་ཤེས་བསྐྱེད། །སྟོང་ཆེའི་བར་ཆད་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད། །སྟོང་ཆེའི་ཟག་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་དཔུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ས་དགའའི་བར་བ་བདུན་ཏེ་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་འདྲི་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དང་། །སྒྲོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ལྡོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤར་སྤར་བདུན་འཐོབ་ལ། །སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་མིན་ལ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་ཀྱང་དེར་མི་འཐོབ་པོ། །སྟོང་ཆེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཆེའི་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་དྲུག་གི་སྟངས་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་པས་བདུན་འཐོབ། །རྟོགས་པར་འོས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཆོས་རྩིས་ཤེས་དང་བདེན་བཞི་ཤེས་དྲུག་གི་སྟངས་ཟད་ཤེས་བསྐྱེད་ཏེ་བདུན་འཐོབ། །བསམ་གཏན་ནི་སྟོང་ལ་

མར་སྒོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པས་ཕྱ་མ་རྒྱལ་གི་སྤེང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པས་
བདུན་འཛོལ་གསུངས། སྤེལ་ཆོས་བསམ་གཏན་ནི་ཟག་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་དབྱེད་གསུངས་ཏེ།
མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གསུངས་ནས། ཟག་བཅས་ལ་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་སྒྲོན་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྒྲོན་པར་གསུངས་ལ། མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

བདེན་བཞི་ཆོས་རྗེས་ཀྱན་ལ་གཞིར་བཞག་གོ། །སྒྲོབ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ལ་བྱལ་མཐོང་
དང་འབྲ། །འབྲ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོས་འབྲས་གསུམ་ཐོབ་བྱེད་ཕྱིར། །དེས་བྲངས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ལ་ཆགས་བཅས་བྱལ། །གཞན་ལ་བདུན་ཙམ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྒྲོན་
པའི་ལྷགས་གཞན་བསྟན། །སྤྱིད་པའི་ཆེ་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ལ་ཡང་བྱལ། །ཟད་པ་ཤེས་ལ་མི་
སྤྱོད་མ་གཏོགས་དག། །ལྷག་མ་འོག་ས་བརྒྱད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། །མཛོད་ཤེས་སྤེལ་སྒྲོམ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །མི་གཡོར་འཕར་བྱེད་རྣམ་གྲོལ་བརྒྱད་ལ་ཡང་། །སྒྲོབ་པས་
མཐའ་གཉིས་དོར་བས་བརྒྱད་བརྒྱད་འཛོལ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཤེས་པ་བཞི་
དང་། ཆོས་ཤེས། རྗེས་ཤེས་རྒྱལ་ནི་ཀུན་ལ་གཞིར་བཞག་ནས། དེའི་སྤེང་དུ་སྒྲོན་རྒྱ་ཡོད་པ་དག་ལ་
སྒྲོན་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་པ་ཆགས་བཅས་དབང་བོ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་
ལམ་དང་འབྲ་སྤྱོད། ཇི་ལྟར་འབྲ་ན་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་བོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་འཛོལ་པ་
ལྟར། འདིས་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དབང་བོ་སྤྱོད་པ་ན་འབྲས་བྱ་དང་བོ་དབང་བོ་
རྫོན་པོས་བསྐྱེད་པ་འདུས་བྱས་གང་རུང་ཞིག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བྱེད་དེས་བྲངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆགས་བཅས་ལ་རྒྱལ། །གཞན་ལ་སྤྱོད་ཆགས་བྲལ་བས་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་ཐོབ་ལ།
རྩ་བར། ཤེས་པ་རྒྱལ་དང་བདུན་འཛོལ་འཕྲ། །ཞེས་པའི་འཕྲ་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་ཐོབ་པའི་ལྷགས་སྒྲོན། སྤྱིད་ཆེའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བྱེད་པར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་
ཡང་རྒྱལ། སྤྱིད་ཆེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་མི་སྤྱོད་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ་ཐོབ། ལྟར་

བཤད་པའི་ལྷག་མ་འོག་ས་བརྒྱད་ནི་འདྲོད་པ་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་
དང་། མངོན་ཤེས་དང་། སྤྱི་སྒྲིམ་དང་། མི་གཡོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
བོ་བརྒྱད་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་སྒྱུར་བ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཤེས་
པ་བརྒྱད་བརྒྱད་འཛོམས། སྤྱི་བ་པས་མཐའ་གཉིས་དོར་བ་སྟེ། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་
གཏོགས་བརྒྱད་བརྒྱད་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པར་ཆགས་བྲལ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཆེ། །དང་བོ་གཉིས་པ་ཡིས་ཀྱང་ཟག་
མེད་འཛོམས། །ཟད་ཤེས་འཛོམས་ཆེ་མི་སྦྱུག་ལ་སོགས་པ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་བརྒྱ་
གཅིག་ས་ཀྱན་གྱིས། །བསྐྱས་འཛོམས་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོབ་ཆེ་སྦྱེས་འབྲལ་བ་ཞིན། །གསར་ཐོབ་
ལམ་དང་ཡང་ཡང་མངོན་བྱས་ལམ། །ཐོས་དང་རེ་ཞིག་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པ་བཞི། །ཉི་འོག་
ཐོས་ཐོབ་རྣམས་འཛིག་ཐོབ་གཉིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་
ཐང་། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ནི། ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་ཆོ། བསམ་གཏན་དང་བོ་
དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡིས་ཀྱང་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་འཛོམས་སྟེ། གཉིན་པོའི་རིགས་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་
ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ཐོབ་ཆེ་མི་སྦྱུག་པ་བསྒྲིམ་པ་དང་།
དབྱུགས་རྒྱུ་འབྱུང་དང་། དུན་པ་ཉར་བཞག་སོགས་དང་། བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གཟུགས་མེད་པ་
སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱས་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་ལྷ་བུའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅོམ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་
དགེ་བ་རྣམས་སྦྱེས་འབྲལ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། རྟེན་ཐོབ་
དང་། བརྟེན་ཐོབ་དང་། གཉིན་ཐོབ་དང་། ཐག་བསྐང་བའི་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ཡོད། དང་བོ་རྟེན་
པའི་ཐོབ་པ་ནི། ལམ་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཆོ་ལམ་དེ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། བརྟེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི།

ཐོབ་ཟིན་དེ་ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མ་དུལ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་གསུམ་དུལ་བར་བསྒྲུབ་ཏེ་ཕྱི་མ་པ་ལྟ་བུ། ཐག་བསྐང་བའི་ཐོབ་པ་ནི། ཉན་མོངས་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཕྱི་མ་པ་འཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇིག་པ་འཐོབ་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་ནས་དུག་ཏུ་འདོད་དེ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དབང་པོ་དུག་པོ་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་གི་སྒྲིབ་ཕྱི་མ་པ་དུན་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཉན་མོངས་པ་ཐག་བསྐང་བ་སྟེ་བྱི་ནང་གི་ལུས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །

ལས་ལ་འགོག་ལམ་བཞི་ལ་འགོག་ཤེས་དོར། །ཀྱན་འགྲོའི་ལམ་ལ་རང་གི་རྩ་བོས་དགུ། །འབྲས་བྱར་བཅས་ན་འགོག་ཤེས་བསྒྲུབ་པས་བཅུ། །རྗེས་བྱས་སྟེ་འཆི་ཤེས་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ། །ཟད་ཤེས་རྩ་བོ་མཐུན་པའི་དབང་བྱས་ན། །ཆོས་རྗེས་འགོག་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཟད་མི་སྟེ། །རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་བྱས་ཤེས་བཅུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་སྟོབས་བརྩའི་དང་པོ་དུག་ཤེས་པ་བརྩས་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བརྩས་བསྐྱུས། འདི་ནས་ཕྱི་ཚེག་རིས་ལྟར། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་མཐུན་པའི་སྟོབས་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དོར་བའི་སྟེག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། འདིར་ལས་ལ་འགོག་ལམ། ཞེས་སོ། །བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཐར་གནས་དགུ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། མས་པ་སྟོམས་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་སྟོམས་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་བཞི་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་དོར་བའི་སྟེག་མ་དགུས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར། བཞི་ལ་འགོག་ཤེས་དོར། ཞེས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་

པའི་སྟོབས། ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་བྱས་ན་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་དག། འམ་སྤྱིའི་དོན་དང་ལམ་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་ན་ཤེས་པ་བརྩེ་ཡོད་དེ། གུན་འགྲོའི་ལམ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་དག། འབྲས་བྱར་བཅས་
ན་འགོག་ཤེས་བསྐྱར་པས་བརྩ། ཁྱེད་སོ། སྟོན་གནས་རྩེས་དྲན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་
དང་སྤྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་གུན་རྩོབ་ཤེས་པས་བསྐྱས་ཏེ། རྩེས་དྲན་སྤྱེ་འཆི་ཤེས་པ་གུན་
རྩོབ་པོ། ཁྱེད་སོ། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་འམ་སྤྱིས་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་ཆོས་ཤེས་
རྩེས་ཤེས་འགོག་ཤེས་ཟད་ཤེས་མི་སྤྱེ་ཤེས་གུན་རྩོབ་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བསྐྱས། ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་པར་འདོད་ན། ཤེས་པ་བརྩས་བསྐྱས་ཟེར་རོ། འདིར། ཟད་ཤེས་ངོ་བོ་མཁྱེན་པའི་
དབང་བྱས་ན། ཆོས་རྩེས་འགོག་དང་གུན་རྩོབ་ཟད་མི་སྤྱེ། རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་བྱས་ཤེས་བརྩ་
ལོ། ཁྱེད་སོ།

སྟོབས་བརྒྱད་རྟེན་ལའང་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་མ་གཏོགས། བརྩན་པ་བྱགས་བཞིན་
སྤྱིའི་སྟོབས་མཐའ་མེད་གསུངས། སྤྱང་ཆེན་པལ་བ་སྟོན་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཆེ། རབ་གཞོན་
ཡན་ལག་མཆོག་དང་སྟོབས་མཆོག་དང་། སྟེང་མེད་བྱ་རྣམས་ལྷ་མ་བརྩ་འབྱར་རོ། འཁར་
བྱང་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱལ་འཁོར་བསྐྱར་ཆེགས། སྤྱེ་མའུ་ལྷ་བྱ་རྒྱུད་དང་གཟེར་བཏབ་
འབྲུ། ཁྱེད་གསུངས་ཏེ། སྟོབས་བརྩ་བོ་དེ་ས་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྟོན་གནས་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་སྤྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ན་ཡོད།
སྟོབས་སྟག་མ་བརྒྱད་ནི་སེམས་རྟེན་ལའང་ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་ས་གུན་ན་ཡོད།
གནས་བཏན་བརྩན་པ་ན་རེ། ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱིའི་སྟོབས་ཀྱང་མཐའ་མེད་
གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱེ་ལ་སྟེང་མེད་ཀྱི་བྱུང་སྟོབས་མངའ་བར་གསུངས་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱང་ཆེན་པལ་བ། སྟོན་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆེ། ཆེན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ། རབ་གཞོན། ཡན་ལག་
མཆོག་སྟོབས་མཆོག་སྟེང་མེད་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལྷ་མ་ལས་བརྩ་འབྱར་གྱིས་སྟོབས་ཆེའོ། འཁར་བྱང་
དུ་བྱས་ཆོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པ་རྣམས་

ཀྱི་རུས་ཆོགས་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ལྷའི་མདུད་པ་དང་། ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་། གཞེར་བྱས་བཏབ་པ་ལྟར་སྤྲུལ་བ་
ཡིན་ནོ།

རྟོགས་པར་མི་འཇིགས་གནས་མཁྱེན་བཞིན་ཤེས་བརུ། །སྤངས་པ་མི་འཇིགས་ཟད་
བཞིན་བྱུག་གམ་བརུ། །གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མཁྱེན་བཞིན་བརྒྱད། །འདི་ལ་དཔར་
མར་། །བཞིན་གྱི་རྗེས་འབྱུག་ན་ཆད་པ་འདྲ། །ལམ་ལ་མི་འཇིགས་ལམ་བཞིན་དགུ་འམ་
བརུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་
དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། རང་དོན་སྤངས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ།
གཞན་དོན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་ངེས་འབྱུང་གི་ལམ་
དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་བཞིའོ། །མི་འཇིགས་བཞིའི་དང་པོ་རྟོགས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་
དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ལྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་བཞིན་
དུ་ཤེས་པ་བརུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས། །མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་སྤངས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་སུ་
དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི་ལྟོབས་བརུ་བ། །ཟག་ཟད་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
བྱུག་གམ་བརུ་དང་ས་བརུ་གཅིག་གིས་བསྟུས། །མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་དམ་
བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི་ལྟོབས་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས། །མི་འཇིགས་པ་བཞི་བ་ངེས་འབྱུང་གི་ལམ་དུ་དམ་བཅས་པ་
ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི་ལྟོབས་བདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དགུ་འམ་
བརུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །

བན་ཉེ་ཆོས་མཉན་ལ་ལྷུང་བག་ཆགས་བཤད། །བྱགས་རྗེའི་བྱང་ཆོས་བྱུག་གོ་རྩ་
བར་གསལ། །བྱགས་རྗེའི་ཆེ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་བྱང་པར་བརྒྱད། །རྩ་བོ་གཉི་ལྷག་མེད་དང་ཞེ་
ལྷང་མེད། །རྣམ་པ་ལྷུག་བཟུལ་གསུམ་དང་ལྷུག་བཟུལ་དངོས། །དམིགས་པ་ཁམས་གསུམ་
པ་དང་འདོད་ཁམས་ཙམ། །བཞི་བ་ཉིད་དང་མི་རྩོགས་མེད་སོགས་རྟོན། །སངས་རྒྱས་ལ་

ཡོད་ཉན་རང་སྤྱོད་ཡོད། །མིད་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་ལས་ཐོབ། །འཁོར་
བའི་འཇིགས་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་དང་གཞན། །སེམས་ཅན་ཀྱན་དང་ཐུག་བཟུལ་ཅན་
ལས་སྦྱེ། །རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་མཐུ་དང་སྒྱ། །ཕན་འདོགས་རྣམས་པ་ཕྱན་ཆོགས་བཞི་
བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་གྲས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་ཆགས་
པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག ཆོས་མི་གྲས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་སྤོ་བའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག གྲས་མ་གྲས་
གཉིས་ཀས་ཉན་པ་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་
རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ཡོད། འོ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལའང་གྲས་མ་གྲས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་མི་འབྱུང་བ་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དག་གིས་ཆགས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བག་ཆགས་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་བཤད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བྱད་ཆོས་དྲག་ཡོད་པ་རྩ་
བར་གསལ་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀྱན་རྫོབ་སྟོ། །ཆོགས་དང་རྣམ་པ་སྦྱོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་
དང་ཆོས་ཆའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅིས་གསུངས། ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་པ།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་དེ། རོ་བོའི་བྱད་
པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཏི་ཐུག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཛིག སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པ་
ལ་འཛིག རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐུག་བཟུལ་གསུམ་དང་བྲལ་བར་འདོད། སྟིང་
རྗེ་ཆེན་པོས་ཐུག་བཟུལ་གཅིག་བྱ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡིན། དམིགས་པའི་བྱད་པར། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོས་ཁམས་གསུམ་གའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ལ། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས། སེམས་ཉེན་གྱི་བྱད་པར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན། སྟིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་ག་མི་ཚྭ་གས་མེད་བཅས་ལ་བརྟེན། ལུས་ཉེན་གྱི་བྱད་པར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་འདྲི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ནའང་ཡོད། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱད་
པར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲིད་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པོ། །རྒྱས་པའི་བྱད་པར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཁོར་བའི་འཇིགས་

པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོབ་པར་བྱེད། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་འདོད་པའི་ཐུག་བཟུལ་ཙམ་ལས་སྒྲོབ་པར་བྱེད། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འཇུག་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ཐུག་བཟུལ་ཅན་ལ་འཇུག་གོ། །སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ནི། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྦྱོང་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐུ་ཆོད་དང་། རིགས་དང་སྐུ་བོང་ཆོད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཁས་པ་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། མཉམ་པ་གསུམ་གྱི་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་པན་འདོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཕུན་ཆོགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོགས་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་པོ་སོགས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་གོམས་པ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་དེ་སྤྱིད་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་གོམས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་གོམས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་ཕུན་ཆོགས་བཞི་ཡོད་དེ། འབད་པ་མེད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཆོགས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་དུ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་དང་། བྱིའི་ཡུལ་སྤུལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས་པའི་མངའ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། སྤུལ་བསྐྱར་ལ་དབང་བའི་མཐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་དང་། མཁའ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་གཤེགས་པའི་མཐུ་ཕུན་ཆོགས་དང་། མཚན་དཔའི་སྐུའི་སྟོབས། སྐུ་དོ་རྩེ་ལྟར་སྤུ་བས་སྐུ་ཕུན་ཆོགས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། པན་འདོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛོད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛོད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པར་མཛོད་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་ལ་འགོད་པར་མཛོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། བད་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཆོགས་ལ་བཞི། སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་ལ་བཞི། མཐུ་ཕུན་ཆོགས་ལ་བཞི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་ཆོགས་ལ་བཞི་ཡོད་པ་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས། འདིར་ཡང་། རྒྱ་དང་

ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་མཐུ་དང་སྒྲ། །པན་འདོགས་ནམས་ལ་ཕུན་ཚོགས་བཞི་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་མད་དུ་བྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་དང་པ་ཅམ་གྱིས་
ཐྱིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ལམ་གྱི་རྟེན་མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་བརྒྱད་ནས་མཐར་
མཆོག་མུང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ལུང་སྤང་གྱི་གཞི་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་ནམ་འདྲེན་ལ། །བྱ་
བ་རྒྱུང་བྱེད་འགྱུར་བའང་། །དེ་དག་མཐོ་རིས་ལྷ་ཆོགས་དག །བཤོད་ནས་བདུད་ཅི་གོ་འཕང་
ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོབ་མ་དང་ནི་ཐུན་མོང་ཞེས་བྱ་ཡི། །སྒྲོབ་དང་མིན་དེ་དག་བཅོམ་མི་སྒྲོབ་ཕྱིར། །
སྒྲོན་ནས་མཁུ་གཏང་ནས་ཤེས་ཕྱིར་སྒྲོན་ནས་ཤེས། །བཞི་བ་ཡིན་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་
མི་ཤེས་ཟེར། །དེ་ཡི་གཞུགས་མེད་སྒྲེ་བར་ལུང་བསྟན་ཅི། །ཐུ་ཕྱིའི་སྒྲེ་བའི་སྒྲུབ་ལས་
དཔོགས་སོ་ཨོ། །ཞེས་གསུངས་རྟེ། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པ་དང་ཆ་འདྲ་བའམ་རིས་འདྲ་བ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་ནས་ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་
མཆེད་པར་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་པའི་ཐུན་མོང་བ་དེ་ཡིན་གསུངས། སྒྲོམ་འདིར། སྒྲོབ་མ་
དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། སྒྲོབ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བཤད་ན་འགྲིག་པ་མིན་
རྟེ། འདིའི་ཐུན་མོང་བ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པས་དེ་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་པ་བཏང་ནས་
སམ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲུམ་དུ་སེམས་གཏང་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་ནས་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། འདི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡིན་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་མི་ཤེས་ཞེས་ཟེར། འོ་
ན་ལྷས་དང་སེམས་དམན་ཞིང་ཞི་བའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་གཞུགས་མེད་ནས་སྒྲེས་སོ་ཞེས་དང་། སྒྲོམས་
འབྱུག་གི་བྱུང་པར་ལས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲེས་སོ་ཞེས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ལ།
མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐུ་
ཕྱིའི་སྒྲེ་བའི་སྒྲུབ་པ་ལས་དཔོགས་པ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན། ཞིང་བ་ནམས་ཀྱིས་འབྲུ་ལས་ཞིང་དཔོགས་

407

ནི་ས་ཀྱན་ན། ཞེས་སོ། ཆོས་དང་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀྱན་རྒྱུ་ཤེས་
པའོ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིན་ཡོད། ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་གཉིས་ན་ཡོད། ཐོབ་ཚུལ་ནི། དེ་བཞི་གང་
རུང་ཞིག་ཐོབ་ན་བཞི་ག་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་བར་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་བཞི་སྟེ། ཐུན་མོང་ཆོས་དྲུག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་དགོས་གསུངས་
ཀྱང་། ངེས་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཏོག་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་བོའི་ས་བ་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་དེ་ངེས་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྟེན་
མིན་ལོ། འོ་ན། དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། ཞེས་བྱུང་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་
རབ་མཐའ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་
བའི་ས་བ་ནི་མིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་རྣམ་དྲུག་གསུངས་པ་ཉོན་མོངས་མེད། སྟོན་གནས་མཁྱེན་དང་སོ་རིག་གསུམ་
གྱི་སྟེང་། །དེ་ལྷ་གང་གི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེད་པའི། །རབ་མཐའ་ཙམ་པོ་དང་བཅས་དྲུག་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་བ་ཞར་བྱང་རབ་མཐའ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་དེ་ལ་རྣམ་
པ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་
མཁྱེན་པ་དང་། སོ་རིག་བཞིའི་ངེས་ཆོག་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་ལྷ་གང་གི་ངོ་བོར་མ་
སྐྱེད་པའི་རབ་མཐའ་ཙམ་པོ་དང་བཅས་པ་དྲུག་ཡིན་ལོ།

འདོད་ནས་སྤྱིད་ཅེ་འེ་བར་དུ་སོང་འོང་གཉིས། །སྤྱད་ཡང་འདོད་ནས་བཞི་བའི་བར་
འགྲོ་བ། །མཐུན་བྱས་འོན་ཀྱང་རབ་མཐའ་སོ་སོར་བཤད། །བྱབ་མཐའ་གོང་མས་རབ་
དང་མཐའ་ཡི་དོན། །གཅིག་བྱས་རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་

ཏེ། རབ་མཐའ་དེ་ལ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཆོག་གསུམ་རབ་ཀྱི་མཐའ་ཕྱིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འདྲོད་པ་ནས་མིང་ཆེ་བར་དུ་སོང་སྟེ་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཡང་ཡས་རིམ་ནས་འདྲོད་པའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷགས་བསྐྱོད་ཏུ་འོང་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྒྲུབ་ཡང་འདྲོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་བར་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རབ་དང་མཐའ་དོན་སོ་སོར་བཤད་དེ། འཕེལ་བའི་མཆོག་ནི་རབ་ཡིན་ཅོད་ཞེས་དང་། འདྲོད་མཐའ་ནི་འཕེལ་བའམ་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། ། རྒྱལ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་རབ་དང་མཐའ་དོན་སོ་སོར་མེད་པར་གཅིག་བྱས་ནས། རབ་མཐའ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཐའ་བྱང་བའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་འདྲོད་པའི་བྱིར། འཕེལ་བ་གསུམ་ནི། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལྷགས་མཐུན་ལྷགས་བསྐྱོད་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་བྱེད། ཡང་ལྷགས་མཐུན་དུ་རེ་རེ་བར་དུ་རྒྱལ་བའི་ཐོད་རྒྱལ་འཕེལ་བ་འབྱིང་། ལྷགས་བསྐྱོད་ཏུ་ཐོད་རྒྱལ་ལྷགས་པ་འཕེལ་བ་རབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲིམ་བྱུང་མངོན་ཤེས་སྐབས་འདིའི་རྣམ་གྲུབ་ཀྱིས། །འབྱུང་རྣམ་གྲུབ་དབང་ཤེས་མི་འགལ་ཡོ། །སྐབས་འདིས་མཆིམས་ཀྱང་རྒྱན་བཙས་མི་གཡོར་གསུངས། །སེམས་ལྡན་ཟད་ཤེས་ཟད་སྟོབས་བཞིན་ཞེ་ན། །ས་ཡང་ཀྱན་ཕྱིར་མིང་ཆེས་བཟུས་པའི་དེ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར། །ལྷགས་འདིར་མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་མིན་ནམ་དཔུང། །འདྲོད་དང་མིང་ཆེའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་དམ་དཔུང། །སེམས་ཙམ་མངོན་ཤེས་འདི་བས་སྦྱར་བར་བྱས། །ལྷན་འདྲིས་འདྲོད་ལ་ཆགས་བལ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ། །སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ནའི་བསྐལ་མཐའི་སྒྲུབ་དཔུང། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་སོ་སྟེ་དང་ཕྱན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མངོན་ཤེས་དུག་ཡོད་དེ། རྩ་འཕྱལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷན་ལྷན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་དང་། རྩོན་གྱི་གནས་རྒྱུ་དུན་པའི་དང་། འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་དུག་ཡོད།

མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་ནས་གྲོལ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་པ་ལྟར། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་སྒོ་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྒོམ་བྱུང་མངོན་ཤེས་
གྱི་སྐབས་འདིར། མངོན་ཤེས་གྱི་སྒོམ་བྱུང་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བྱུང་བས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
དབང་ཤེས་མེ་འགལ་ཏེ། ལྷའི་མེག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་དབང་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་
མངོན་ཤེས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མཆིམས་མཛོད་མཆན་ལས། གལ་ཏེ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་ན་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཏང་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བའི་
དག་བཅོམ་རྒྱ་བཅས་པ་དེ་མེ་གཡོ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་དག་བཅོམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། ཟུང་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། ཞེ་
ན། ཟུང་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུའི་རང་བཞིན་དང་ས་ཡང་ཀུན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་
གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚེས་ཀྱང་བསྐྱུས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་
དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་ཚེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷགས་
འདི་སྟེ་བྱེ་སྟེ་ལྷགས་ལ་མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མ་དཔྱད་གསུངས། ཡིན་ན་མ་ཞེས་ཡིན་པ་
འཐད་ལྷགས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་སྒོ་ཞེས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ལས།
རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཞེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཞེས་དང་།
སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་དུ་བྱ་བའི། ཞེས་སྐགས་མངོན་དུ་ཞེས་པའི་ཆོག་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཆོག་གི་
རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་གསལ། འདོད་པར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་སྐུལ་བ་ནི། ཕྱི་ཡི་སྟེ་མཆེད་བཞི་ཞེས་སྐགས་དང་། སྤྱི་ཚེས་མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་གོང་
དུ་ཟད་ཤེས་ཟག་ཟད་ཀྱི་སྟོབས་བཞིན་གསུངས་པས་འབྲུབ་པར་བཞེད་དོ། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་
གྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འདི་འདྲ་བས་ན་སེམས་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་
དང་། ལྷགས་འདི་ལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེས་པ་རོལ་ལ་སེམས་གཏད་པ་ལས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་

པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད་ལ་འདི་བ་བྱེ་སྤྲུལ་དེ་སྤྱིར་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་
པས་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན།
ཞེས་འདོད་དོ། རྒྱུ་བ་ལྷན་འདྲེས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་
ཅམ་གྱིས་མངོན་ཤེས་ཐོབ། སྤྱིར་བྱུང་ཁོ་ནའོ་ཟེར་ན་བསྐལ་བ་མཐའི་ལྟ་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མངོན་ཤེས་བཞི་དང་དྲན་ཉེ་སྤྱིར་ཚུལ་གསལ། །སྤྱིར་གནས་འཆི་འཕོ་གཉིས་ལ་
དྲན་ཉེ་བཞི། །བྱེ་སྤྲུལ་མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་སྤྱ། །བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཡོད་
གསུངས་དང་མི་འགལ། །དེའི་རྟེན་དབང་བོ་འམ་འབྲེན་བྱེད་བར་ཆད་མེད། །བསམ་
གཏན་དེ་དེས་བསྐྱུས་ལ་དགོངས་སོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་ཤེས་བཞི་དང་དྲན་པ་ཉེར་
བཞག་སྤྱིར་ཚུལ་ཆ་འགྲེལ་ཀྱན་ཏུ་གསལ་ཏེ། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་
པའི་མངོན་ཤེས་ནི། སེམས་དང་ཆོས་དང་ཆོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། རྩ་
འབྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་ལྷན་དྲན་པ་ཉེར་
བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་འཆི་འཕོ་སྤྱེ་བ་དྲན་པའི་མངོན་
ཤེས་གཉིས་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྲུལ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་ན་བའི་
མངོན་ཤེས་ནི། དབང་ཤེས་ཡིན་སྤྱི་བ་ལ། འོ་ན་མངོན་ཤེས་འདི་དག་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ས་བར་
མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ནི་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱེ་སྤྲུལ་ན་ལེ། ཉེན་གྱི་དབང་བོ་ས་
གང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སམ་ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་དེ་འདྲེན་བྱེད་
ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེས་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས། ཟེར་ལོ།

རྗེས་དྲན་འཆི་འཕོ་ཟག་ཟད་གསུམ་ཁོ་ན། །དུས་གསུམ་རྫོངས་སེལ་རིག་པའོ་དེ་
ལས་ཀྱང་། །གཉིས་ནི་མི་སྦྲོབ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། །མི་སྦྲོབ་རིག་པར་བཤད་ཀྱང་མི་
སྦྲོབ་མིན། །ཐ་མར་མི་སྦྲོབ་མི་དགོས་མེད་ཆེད་ཕྱིར། །མངོན་ཤེས་དེ་དག་སྦྲོབ་ལ་ཡོད་

མོད་ཀྱང་། །རྫོངས་བཅས་ཕྱིར་ན་རིག་པའི་སྒྲས་མ་བཟུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་
རིག་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་
པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པ་འཛོག་ལ། དེ་གསུམ་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པར་
འཛོག་ལ་གཞན་རྣམས་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་གྱི་
མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་དུ་རྫོངས་པ་སེལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལས་
ཀྱང་། མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་གནས་རྩིས་
དུན་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་དོན་དམ་པའི་མི་སྒྲོབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། མི་སྒྲོབ་པ་
དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་མི་སྒྲོབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་གསུམ་
གྱི་ཐ་མ་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ལ་ཡང་མི་སྒྲོབ་པ་ཁོ་ན་མི་དགོས་ཏེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་གཟུགས་
མེད་ན་མེད་ཀྱང་། ཐ་མ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྤིང་ཆེར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་དེ་དག་
ལས་སྒྲོན་གནས་རྩིས་དུན་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་སྒྲོབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་
འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོབ་པའི་རིག་པར་མ་བཤད་དེ། རྫོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་
སྒྲོབ་པའི་རིག་པའི་སྒྲས་མ་བཟུན་རྟོ། །

རྒྱ་འབྱུལ་སེམས་ཤེས་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་གསུམ། །རྒྱ་འབྱུལ་ཀྱན་བརྗོད་རྩིས་
བཟུན་ཆོ་འབྱུལ་ཏེ། །ལྟན་རྩི་རི་བའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུལ་དང་། །རྟོག་བྱེད་ཅེས་ཐུགས་
ཀྱན་བརྗོད་འབྱུལ་བྱེད་ལ། །རྩིས་བཟུན་དེ་འབྲས་མི་རྒྱས་འབྱུལ་མེད་དེ། །ཐབས་ལྟན་
པན་འདོགས་འབྲས་བྱ་མཚོག་ལ་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྱུལ་ནི། དང་པོ་རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་
མངོན་ཤེས་དང་། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གངས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། །དྲུག་པ་ཟག་པ་
ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་ཆོ་འབྱུལ་དང་།
ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྱུལ་དང་། རྩིས་སུ་བཟུན་པའི་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་ཡོད། ཆོ་འབྱུལ་དང་པོ་གཉིས་
ནི་ལྟན་རྩི་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་ཐུགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུལ་དང་རྟོག་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་ཐུགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲན་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པས་

ཀྱང་། ཀྱན་བཙུང་གི་རྩ་འཁྱུལ་བྱེད་ལ། རྗེས་བསྟན་དེ་འདྲ་མི་རྒྱས་པར་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་གཏོད་པ་
ཅམ་ཡིན། རྩ་འཁྱུལ་འཁྱུལ་བ་མེད་པ་དེ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྗེས་བསྟན་གྱི་རྩ་འཁྱུལ་ཡིན་ལ། དེས་
ཐབས་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ལ་འདོགས་ཤིང་སྟུག་བསྐལ་མེད་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཚོག་
ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་དོ།

འགྲོ་དང་སྟུལ་པའི་དབྱེ་བ་རྩ་བར་གསལ། །མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྟུལ་མིན་སྟུལ་
སེམས་ཀྱིས། །སྟུལ་ཕྱིར་དེ་ཡང་དང་བོར་རང་འོག་གཉིས། །ནས་བབྱང་བཞི་བར་ཐ་སྟེ་
བརྩ་བཞི་འོ། །འདོད་པའི་སྟུལ་སེམས་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དེ། །བསམ་གཏན་སོ་སོ་འབྲས་
བུ་བཤད་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་བཞི་བོ་གང་རུང་འབྲས་ཕྱིར་རོ། །དང་བོའི་འབྲས་བུས་འདོད་
པའི་སྟུལ་སེམས་ཀྱིས། །གཉིས་པར་མི་བཙོད་ཕྱིར་ན་འདོད་པའི་སྟུལ་སེམས་བཞི། །ཕྱི་
མ་ཕྱི་མ་འགྲོ་བའི་བྱང་པར་འཕགས། །གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་བོས་སྟུལ་སེམས་ནི། །
ཡོད་ཀྱང་འོག་འབྲས་གོང་མའི་སྟུལ་སེམས་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ། སྦྱར་བར་འགྲོ་
བ་སོགས་སྟུལ་པའི་དབྱེ་བ་རྩ་བར་གསལ་བ་ལྟར་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སུ་རྒྱས་པས་སྟོམ་འདྲིར་མ་
བསྟུས་ལ། སྟུལ་བ་ནི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྟུལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟུལ་
སེམས་དག་གིས་སྟུལ་བ་སྟུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་བོར་རང་ས་དང་འོག་ས་གཉིས་ནས་
བབྱང་བཞི་བར་ཐ་སྟེ་བརྩ་བཞི་ཡོད་དེ། །བསམ་གཏན་དང་བོའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟུལ་སེམས་
ལ་འདོད་པ་དང་རང་སས་བསྟུས་པའི་སྟུལ་སེམས་གཉིས། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འོག་ས་གཉིས་
དང་རང་སས་བསྟུས་པའི་སྟུལ་སེམས་གསུམ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འོག་ས་གསུམ་དང་རང་
སས་བསྟུས་པའི་སྟུལ་སེམས་གཅིག་སྟེ་བཞི། །བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་འོག་ས་བཞི་དང་རང་སས་
བསྟུས་པའི་སྟུལ་སེམས་གཅིག་སྟེ་ཐ་སྟེ་ཡོད་པའི་བར་རིམ་བཞིན་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། །འདོད་པའི་སྟུལ་
སེམས་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དེ། འདོད་པའི་སྟུལ་སེམས་ནི་བསམ་གཏན་སོ་སོའི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྟུལ་སེམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བོ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསམ་

གཏན་བཞི་བོ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་འདྲོད་
པའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས། སྒྲུལ་བའི་འདྲོད་པའི་སྒྲུལ་བ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བའི་བར་དུ་
བསྐྱོད་ཅུས་ཀྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་མི་ཅུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞིའི་འབྲས་བུ་
འདྲོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་བཞི། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བྱུང་པའི་བྱང་པར་འཕགས། བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲུལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། འོག་སའི་འབྲས་བུ་ས་གོང་མའི་སྒྲུལ་
སེམས་མེད་དོ།

དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་སར་བྲལ་ལས་རྟེན། །གཉིས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་དེ་
གཉིས་འབྱུང་། །རང་སའི་སྒྲུལ་བྱེད་དམིགས་བསལ་གཉིས་པ་ཡན། །རྟོག་དཔྱད་མེད་
ཕྱིར་རྟོ་འོག་མས་སྒྲུ་བྱ་འབྱུག། དེ་ནི་སྒྲུ་སེམས་ཙམ་ལས་སྒྲུལ་སེམས་མིན། །སྒྲུལ་སེམས་
དང་ནི་ལྷན་ཅིག་འགལ་ཞེན། །ཐར་སྒྲུལ་ཟིན་ནས་རིང་གནས་བྱིན་རྒྱབས་ཕྱིར། །དེ་
ཙམ་སྒྲུལ་སེམས་མི་དགོས་ལྷང་རིང་བོར། །རྩི་མྱོད་ཅིག་གིས་སྒྲུ་བར་བྱེད་པ་ན། །སྒྲུལ་བ་
བསམ་ཅད་སྒྲུ་བར་བྱེད་གསུངས་པ། །རྟོན་མིན་དབང་བྱས་ཤི་གར་བྱིན་རྒྱབས་མེད། །
རྩས་བར་ཡོད་ལོ་ཕྱེ་གཞན་འོད་སྒྱུངས་རྩས། །གནས་གཙང་རྩ་མཐུའི་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་
མིན་ཟེར། །བྱང་དང་མ་བྱང་སྒྲུལ་རྩལ་རྩ་བར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུལ་སེམས་རྟེན་
རྩལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ལས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་བའི་སེམས་ཁོ་ན་ལས་ལྷང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། སྒྲུལ་སེམས་དེ་ནི་དང་
བོར་སྒྲུལ་བར་འབྱུག་ཆོ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་རང་ཉིད་དང་གཉིས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་
དེ་ལས་དེ་གཉིས་ལས་འབྱུང་ལ། ལྷང་བའི་ཆོ་ན་ཡང་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་། སྒྲུལ་སེམས་
གཉིས་ལས་ལྷང་བའི་ཕྱིར། ས་གཞན་གྱི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྒྲུལ་བ་མི་བྱེད་དེ། རང་གི་ས་
བའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུལ་བར་བྱེད་ལ། དམིགས་བསལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ངག་
སྒྲུ་བར་འབྱུག་པའི་ཆོ། རྟོག་དཔྱད་མེད་ཕྱིར་ས་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུ་བར་

415

འདྲ་བས་བཏགས་པ་བའམ། དངོས་གནས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་ན་བ་དངོས་གནས་རེ་
ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པས་མིག་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་དང་མིག་དང་ན་བའི་ཐན་
གོར་རམ་ཉེ་འཁོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སའི་འབྱུང་བ་ནམས་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དངས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩལ་སྟགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་མིག་དབང་དང་ན་དབང་དངོས་འབྱུང་བ་
ཡིན་ནོ།

“རྒྱ་འབྱུལ་བཞིན་དུ་ན་སྟགས་བཞི། །སྒྲིམ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་མིང་མི་
འཛོལ། །སྒྲིམ་ཐོབ་མིག་གིས་བར་སྲིད་མི་མཐོང་ལ། །སྒྲིམ་ཐོབ་སེམས་ཤེས་ལ་ནི་དགེ་
སྟགས་གསུམ། །མཚན་མ་ལས་དཔོག་རྟོག་གེའི་སེམས་ཤེས་དང་། །ཐུགས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་
ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་མོ། །དཔྱུལ་བར་སྒྲིམ་མ་ཐག་ལ་སེམས་ཤེས་དང་། །རྩེས་བྱན་ལྟན་
ན་མི་ལ་སེམས་ཤེས་ནི། །སྒྲིམ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་ཆེ་རབས་བྱན་པ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་
འབྱུལ་ལ་སྒྲིམ་ཐོབ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་སྟགས་བཞི་སྟེ། ལྷའི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྟོན་གནས་
རྩེས་བྱན་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་སྒྲིམ་པས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་
རྩུང་ཟད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་འཛོལ་པོ། །སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེས་སྲིད་པ་བར་མ་
མི་མཐོང་སྟེ། བར་སྲིད་དེ་ནི་སྟོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་ནམ་པར་
དག་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། །སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
ཡོད་དོ། །གང་ཡང་རྟོག་གི་བ་ནམས་ཀྱིས་མཚན་མ་ལས་དཔོག་པའི་སེམས་ཤེས་དང་། །རིག་ཐུགས་
ཀྱིས་བྱས་པའི་སེམས་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། །སྒྲིམ་
བྱུང་ནི་དགེ་པ་ཁོ་ནའོ། །དཔྱུལ་བ་བས་ནི་དང་བོར་སྒྲིམ་མ་ཐག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། །སྟོན་
གནས་རྩེས་བྱན་གྱི་སེམས་ཤེས་དང་ལྟན་མོད་བྱིས་ནི་མིན་ཏེ། །ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བས་མི་ཤེས་
སོ། །མི་ལ་སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཆེ་རབས་བྱན་པ་ཡོད་དོ།

སྟོན་དུག་མངོན་ཤེས་ལྡེ་ཡི་ཟེར་བརྒྱུ་ཡིས།

བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་སྟགས། །གསུམ་པར་དེར་སྐྱེས་པ་དག་རབ་
 ཏུ་བཤད། །འདི་ཡིས་སེམས་པར་བྱེད་སྤྱིར་བསམ་གཏན་ནོ། །བསམ་གཏན་སས་བཟུས་
 ཆ་བཞག་སེམས་རྩེ་གཅིག་སྟོམས་འཇུག་དོན་ནི་ཉེར་བཞེགས་དངོས་གཞི་གཉིས། །འོན་
 །ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་འདྲིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་
 ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
 གཉིས་ཡོད་པས། བསམ་གཏན་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་དང་། འབས་བྱ་
 སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཡོད། འབས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་རྒྱ་
 སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་འབས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་གནས་གསུམ་གསུམ་
 དང་། བཞི་བ་ལ་དེའི་ཉིང་དུ་སྐྱེལ་སྟོམ་ལཱི་འབས་བྱ་གནས་གཙང་ལྔ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གནས་གསུམ་པའི་རྩ་བར། དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་བ་ས་ནི་

བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་དང་བོ་གསུམ་གྱི་གནས་གསུམ་གསུམ་དགུ་
དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་གནས་བརྒྱད་དེ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་སོགས། གནས་གསུམ་པ་དེར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གནས་དག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་ལ་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དོན་ཡོད་དེ། འདིས་
སེམས་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆ་
ནས་བཞག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་དོན་ནམ་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད། སེམས་ཅེ་
གཅིག་པའི་དོན་ཡོད་དེ་སེམས་ཀྱི་ཅེ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཅིག་ལ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འོན་
ཀྱང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་མོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་
ཅད་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་བཞིན་དུ། སེམས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་སྟོད་བཅུད་ལྷ་ཆོགས་ཤིང་། །ནམ་འཚོའི་བར་དུ་གནས་པར་
མཆིམས་ལྷོ་ག་གསུངས། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྟོམས་འཇུག་མིན། །ཡིག་
ཆར་གཟུགས་མེད་སྟོམ་ཡོད་ལྡན་ལ་དགོངས། །པལ་ཆེན་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་མེད་བཏགས་
ཞེས་སྟུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་སྟོ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལོངས་སུ་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་དག་ ཇི་སྲིད་ནམ་འཚོའི་
བར་དུ་གནས་པར་མཆིམས་ལྷོ་ག་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་མཆན་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་གོང་མའི་ཕྱང་
བོ་སྟོད་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་དང་། ཆོ་ཇི་སྲིད་པར་རྒྱན་ཆགས་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །
ཞེས་གསུངས། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་དགོ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། བསམ་གཏན་

ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྩལ་རྩིས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་། སྒྲིམས་འཇུག་དང་དགོ་བར་མི་རུང་ངོ་། །ཡིག་ཆར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་
ཀྱི་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་ཅིང་། ཉགས་བྱལ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་
གི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་གཞུགས་མེད་ན་ཡོད་ཀྱང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་། ཞེས་གཞུགས་མེད་ན་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ། ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་ལྟན་པ་ཡོད་པ་
ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་མེད་པ་གོང་འོག་ཀྱན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཐལ་
ཆེན་སྟེ་བ་སོགས་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། གཞུགས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། བོང་
ཆོད་རྒྱུད་ཞིང་དྲངས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཅེས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་བར་བྱེད། བྱེ་སྒྲིམ་ན་རེ།
དེ་རེ་རེ་ནས་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་རྒྱུད་ནང་གི་སྟེ་བོ་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལྟ་བུའི་འབྱུང་གཞུགས་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་དོ་བ་དང་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ་གང་ལས་ཆེས་དྲངས་
པ་མེད་པས་གཞུགས་མེད་ཟེར་ན། སྤྲོད་ཅེ་ཁོ་ན་གཞུགས་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞུགས་མེད་དམིགས་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་སམ་དབྱེད། །དེར་བརྟེན་ཟག་མེད་
གསུམ་གྱི་འབྱེད་བྱེད་དབྱེད། །སྤྲོད་ཅེར་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །རྩལ་
གསུམ་འབྱུར་རོ་ཟག་མེད་སྒྲིམས་འཇུག་ཀྱང་། །སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་མིན་དེའི་དབང་
བྱས་ཡོ། །རྩལ་གཉིས་ནང་གི་དབྱེད་བཅུ་ཐལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་དམིགས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་སྒྲིམ་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་
རིགས་གནས་ཀྱི་དགོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ། གཞུགས་མེད་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞུགས་མེད་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲིམས་འཇུག་གི་གཞུགས་མེད་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་
གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད། ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་ནས་ནམ་མཁའ་

མཐའ་ཡས་སོགས་བརྗོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་
སྟམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱར་བའི་དུས་སུ་འདི་ལྟར་ཡིད་
ལ་བྱས་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་དང་བོ་དེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་
མཁའ་སོགས་གསུམ་ཁོ་ནས་མ་བྱལ་སྟེ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དང་བོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པ་སོ་སོ་ལ་འདས་ལམ་ཟག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་བརྟེན་གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་གྱི་དངོས་
གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ཟག་མེད་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་བྱེད་དབྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་
ལྟར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་ལས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་
བྱ་དེ་ལྟར། སྦྱར་ཕྱིར་དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྦྱར་ཕྱིར་
གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱར་བའི་དུས་སུ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་
འབྱེད་དགོས་སྟམ་མོ། ། སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྩས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞིའི་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚེ་མ་གཏོགས་
པའི་དང་བོ་བདུན་ལ་རྩས་གསུམ་རེ་ཡོད་དེ། རོ་མུང་ལྗན་དང་། དག་པ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་རེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་སྤྱི་ཚེ་ལ་རོ་མུང་ལྗན་དང་དག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་ཟག་མེད་མེད་དེ། དེ་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས། དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་འོག་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་གཞན་དག་གིས།
སྤྱི་ཚེར་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཚེར་ཡང་རོ་མུང་ལྗན་
དང་། དག་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རྩས་ཏེ་རྩས་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། བྱེ་སྦྱས་མེད་དེ། ཟག་མེད་
སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་དངོས་བཞིའི་རྩས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱི་ཚེའི་ཟག་མེད་སྟོམས་
འཇུག་ལོགས་སུ་བཀོལ་ན། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྩས། རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བདུན་ཞེས་
པའི་རྩས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི། བརྒྱད་ཀྱི་འོག་གི་དགུ་བ་བ་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱེ་སྐྱ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི། །ཆོར་བ་ཡིན་ཕྱིར་བདེ་བ་ཤིན་ལྷན་རྒྱུ་རོ། །དཔེ་
སྟོན་བདེ་བ་གསུམ་གྱི་ལུས་ཆོར་འདོད། །ལུས་ཆོར་ཕྱིར་བལྟས་ཡིན་ཕྱིར་གཡེང་བར་
འཁྱུར། །ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་ལུས་བདེ་དེར་མཐུན་ལོ། །འདོད་པའི་ལུས་ཀྱིས་གོང་མའི་
རེག་ཚྱང་འཁྱུར། །ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་ཕྱིར་ཚྱང་ཡང་སྦྱོན་མེད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པའི་
བདེ་བ་དང་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་རྣམས་གཞན་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་སྐྱ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་
བོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཤིན་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་མཚུངས་མི་ཉམས་
ཤིང་། ཡན་ལག་གི་གངས་དང་ཡང་མཐུན་ལོ་ཟེར། དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་མདོ་ལྷེ་བ་ན་རེ། བདེ་བ་གསུམ་
གྱི་ལུས་ཆོར་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་ཚྱང་ལ་ཞེས་གསུངས་པས།
ལུས་བདེ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐྱོ་ལྷའི་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡེང་བའི་
ཕྱིར་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ལུས་ཆོར་གྱིས་གཡེང་བར་འཁྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྦྱོན་དེ་མེད་དེ། ཉིང་འཛིན་
ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བས་བྱེ་རོལ་དུ་
གཡེངས་པར་མི་འཁྱུར་ཏེ། དེ་ཉིང་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་། འདོད་
པའི་རྟེན་ཅན་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བསམ་གཏན་ས་བའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་
གཟུགས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ན་སྦྱོང་པའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་
ལུས་ཤེས་སྦྱོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། འདོད་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མའི་རེག་བྱ་
ཚྱང་རུས་པར་འཁྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་པས་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཚྱང་ཡང་སྦྱོན་མེད། ཟེར་ལོ།

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡན་ལག་སྲུ་ལ་ཡོད། །རིམ་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་མེད་པར་
ལྷན་། །རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀྱང་རིམ་ཕྱིར་མཚུངས་སོ་ལོ། །ཤིན་ལྷན་བདེན་བཞི་བར་བ་
དེ་འཕེལ་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་བའི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ལྷན་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་
གསུངས་པས། དེ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
དགོས་སོ། །དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་མཐའ་དཔྱད་ལས། རྟགས་བྱུང་སྟེ།

དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཅིག་
ཅར་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་
བཤད་ལས། བསམ་གཏན་དང་བོའི་ས་རེས་འགའ་ནི་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ལ། རེས་འགའ་ནི་དཔྱད་པ་
དང་ལྡན་ནོ། ཞེས་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ལྡན་ག་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་མེད་པར་འགྱུར་མོད། བྱེ་སྐྱེས་དེ་
ལྟར་མི་འདོད་དེ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ན་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཅིག་ཅར་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། དེས་ན་ཅིང་ཞིབ་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི། གཙུག་ཆེ་བ་དགོངས་ན་རུང་ངོ་། ཞེས་བསམ་
གཟུགས་མཐའ་དཔྱད་ལས་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སོགས་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཅིག་ན་
རེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་རྟོག་པ་དང་སོ་སོར་ངེས་པ་དཔྱད་པ་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
བཞིན་ཡན་ལག་ལྡན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མཚུངས་སོ། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་བྱེ་སྐྱེས་སོགས་ན་རེ། མདོ་ལས་ཡན་
ལག་ལྡན་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར།
སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ན་རེ། རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པ་ནི་སས་བསྐྱེས་ལ་ཡིན་གྱི་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་
གཉིས་ལྡན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་སྟོམས་འཇུག་རེས་རྟོག་པའི་ཡན་
ལག་དང་བཅས་པ་རེས་དཔྱད་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
བཤད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། ཤིན་སྦྱངས་ནི། ཡིད་དགའ་
ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་ཚོར་བའི་དགའ་བ་བྱུང་པར་
ཅན་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལ། དེ་འདྲའི་དགའ་བ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགའ་བ་
ཡིན་པས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཤིན་སྦྱངས་དེ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་བར་བ་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ།

བྱབ་མཐའ་གོང་མས་དགའ་བདེ་ཚོར་གཅིག་ཀྱང་། །ལུས་སེམས་ཕན་འདོགས་ལྷོག་
པས་བྱེ་གསུངས་ཤིང་། །རབ་དྲངས་གཉིས་པར་རྟོག་དཔྱད་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་

བླ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱབ་མཐའ་གོང་མ་སྟེ། མངོན་
པ་གོང་མས་ཡིད་ཚར་སེམས་པ་དེ། དགའ་བདེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འོ་ན་དགའ་བདེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་
ལ། སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་པན་འདོགས་པའི་སྒྲོག་
ཆའི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་རབ་དྲངས་ནི། བསམ་
གཏན་དང་བོར་རྟོག་དཔྱད་ཡོད་ལ་གཉིས་པར་རྟོག་དཔྱད་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོའི་ཡན་
ལག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་བོར་རྟོག་དཔྱད་ལ་སྒྲོན་དུ་བཞུགས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་རྣམས་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་གཉེན་པོ། དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་
ཡིན་ཡང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིས་རང་མིང་གིས་མ་བཞུན་པར་རབ་དྲངས་དང་བསྐྱེད་པ་
ལ་རབ་དྲངས་ཀྱི་མིང་གིས་བཞུན་ཏེ་གསུངས་སོ། །

སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡང་། །ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་དེས་སྤངས་
ཕྱིར། །དེ་གཉིས་གཞན་དུ་སྤྲུལ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི། །ཡན་ལག་སྒྲོན་མདོར་ཡིད་བདེ་ཡིད་
མི་བདེ། །བྱབ་གསུངས་རྣམས་པར་བཞུར་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །ཡིད་བདེའི་དབང་བོ་
སྤྲེས་པ་མ་ལུས་པ། །བཀའ་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས་ཕྱིར་ཡིད་བདེ་དགའ། །བྱེ་སྤྲེས་ཏིང་འཛི་
འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་། །བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གཉིས་ཡིན་གཞན་མིན་ཟེར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་
ལས་ཚོར་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བས་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་བཞུགས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཡིད་བདེ་དང་དགའ་བདེ་གཉིས་གཞན་ཏེ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་
ཡན་ལག་སྒྲོན་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་སྤངས་ཏེ། ལྟ་ནས་སྤྲོག་བསྐྱེད་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་རྟུབ་པས། ཞེས་དང་། རྣམས་པར་བཞུར་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
བཀའ་སྤྲེལ་ནས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་བོ་སྤྲེས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་བདེ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྲེས་ན་རེ། ཏིང་འཛིན་ནི་

བསམ་གཏན་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་དམིགས་བཞིན་
དུ་ཡན་ལག་ལྔའི་བསམ་གཏན་ཡང་འདྲ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ནི་བསམ་
གཏན་མིན་ཏེ་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་མེད་གསུང་དེ་དག་ལ། །ཡིག་ཆར་གསུངས་བཞིན་དག་པ་སྦྱར་
དགོས་ཏེ། །དྲན་བ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །དགོ་བའི་ས་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཤིན་
སྦྱངས་བཀོལ། །ས་བཞིའི་བསམ་གཏན་ཆོར་བ་རྩ་བར་གསལ། །དཔེ་སྟོན་གཉིས་པར་
མིག་ཤེས་འདོད་གསུངས་མཆིམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་
མེད་གསུང་བ་ནི། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དྲན་པ་
དང་། །བཏང་སྟོམས་དྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྟོམས། །ཉོན་མོངས་ཅན་
ལ་དེ་དག་མེད། །གསུངས་པས། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་མེད། །ཅིས་ཀྱན་
ལ་སྦྱར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་དག་པ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་
དག་ན། ཉོན་མོངས་པས་རྟོགས་པར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་པ་མ་སྦྱར་ན། དྲན་
པ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་བོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གོང་མ་གཉིས་
ན་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དགོ་བའི་ས་མང་བོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ལོགས་སུ་བཀོལ་ཏེ།
བསམ་གཏན་གྱི་ས་བཞིའི་ཆོར་བ་རྩ་བར་གསལ་ཏེ། རྩ་བར། རྩེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཡིད་
བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། །སོགས་རྩ་འགྲེལ་ཀྱན་ཏུ་གསལ་ལོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། གཉིས་
པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་ས་
བའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་མིག་ཤེས་སོགས་
ཡོད་པར་འདོད་གསུངས་སོ།

འོག་སྦྱངས་གོང་ནས་སྦྱང་བས་དག་པ་འཛོམ། །ཟག་མེད་དངོས་གཞི་གསར་ཐོབ་

ཆགས་བྲལ་དང་། །ལྷན་ལ་དབང་འཕྲིམ་སོགས་ནི་སྦྱར་བས་འཛོལ། །དང་བོའི་ཉན་
མོངས་ཅན་ནི་དང་བོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཉམས་དང་གོང་དེར་སྦྱེས་པས་འཛོལ། །ཅིས་
གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་འཛོལ་ཚུལ་ནི། དག་པ་བ་ནི་འོག་མ་སྤངས་པ་སྟེ་འོག་མ་
ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་བ་དང་། གོང་ས་ནས་ལྷང་བ་སྟེ་འོག་མར་སྦྱེས་པ་ལས་ཀྱང་
འཛོལ་བ་གང་ཞིག ཟག་མེད་ནི་དངོས་གཞི་གསར་ཐོབ་ཆོ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་འཛོལ་ལ། དེ་དང་ལྷན་
པ་ནི་དབང་བོ་འཕྲིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་བས་འཛོལ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉན་
མོངས་ཅན་ནི། བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་དང་། གོང་མ་ནས་བསམ་གཏན་
དང་བོ་དེར་སྦྱེས་པས་འཛོལ་པོ། །

དང་བོའི་འོག་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གོང་། །ཟག་མེད་མེད་ལ་གཞན་པ་པལ་ཆེར་
ལ། །རང་ནས་གོང་དུ་བབས་བ་གསུམ་འོག་བབས་། །གསུམ་གྱི་དག་པ་ཟག་མེད་གཉིས་
གཉིས་ནི། །རང་གི་ས་བའི་ཟག་མེད་མཇུག་དུ་སྦྱེ། །དག་པར་དེ་སྟེང་རང་སའི་ཉན་
མོངས་བཟླན། །གོང་འོག་ཉན་མོངས་མི་སྒྲོན་རྒྱ་མཚན་ནི། །མཆིམས་དྲི་ག་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་དུས་དབང་བྱས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་འོག་དང་། ཅི་ཡང་
མེད་པའི་གོང་དུ་ཟག་མེད་སྒྲིམས་འཇུག་མེད་ལ། དེ་མཉན་ས་གཞན་པལ་ཆེར་ལ། །རང་ས་ནས་གོང་
དུ་བབས་བའི་གསུམ་དང་། རང་ས་ནས་འོག་དུ་བབས་བའི་གསུམ་གྱི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་
གཉིས་ནི། རང་གི་ས་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་དུ་སྦྱེ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
དང་བོའི་འོག་དུ་ཟག་མེད་མེད་ལ། རང་ས་དང་གོང་སའི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དག་པ་རེ་དང་
ཟག་མེད་རེ་སྟེ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུག་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོང་དུ་ཟག་མེད་མེད་
ལ་རང་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་
མཐའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་སྤྱི་ཆེའི་དག་པ་གཅིག་དང་བདུན་
སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་གོང་སའི་གསུམ་པ་དང་བཞི་
བ་དང་འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་སྟེ། རྣམ་ཤེས་

མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཟག་མེད་མཚུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཅི་ཡང་མེད་དང་འོག་སའི་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་
མིད་ཅེའི་དག་པ་གཅིག་དང་དགུ་སྟེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་རང་ནས་གོང་དུ་གསུམ་བགང་
རྒྱ་ཡོད་པའི་རང་ས་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཅི་ཡང་མེད་དེ་གསུམ། འོག་ཏུ་རང་ས་དང་གསུམ་
བགང་རྒྱ་ཡོད་པས་རང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ། གསུམ་པ་རྣམས་ཏེ་ལྔ་ཡོད་པས་རེ་རེ་ལ་དག་
པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་རང་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་བརྩེ་འབྱུང་བ་ཡོད།
བསམ་གཏན་གསུམ་པར་རང་ས་ནས་གོང་དུ་གསུམ་བགང་རྒྱ་ཡོད་དེ་རང་ས་དང་བསམ་གཏན་
བཞི་བ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་འོག་ཏུ་རང་ས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་བོ་སྟེ་རང་ས་ནས་བགངས་པའི་གསུམ་ཡོད་ལ། དེས་ན་གོང་འོག་གཉིས་ལ་གཉིས་
གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་རང་དང་ལྔ་ལ་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་རང་སའི་ཟག་མེད་
ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་བརྩེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། གོང་འོག་གི་བཞི་བ་པན་ཆད་ནི་སྟེ་མི་མིད་དེ་གིན་ཏུ་རིང་
བའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་གསུངས། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། དག་
པ་བ་ལས་ལྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་ཅན་བསྒྲན་ཏེ། ཉན་མོངས་
ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོ་རང་རང་གི་ས་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་ཅན་འབྱུང་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་
མཚུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །དག་པ་བའི་མཚུག་ཏུ་རང་སའི་ཉན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་སྟེ་
སྟོན་ལ། ས་གཞན་གོང་འོག་གི་ཉན་མོངས་ཅན་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་
ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འཆི་འཕོའི་དུས་ཀྱི་དེ་ནི་ཟུར་གསུངས་ཕྱིར། །ཉམས་གནས་ཁྱད་པར་རིས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་བཞི། །རིམ་བཞིན་རང་སའི་ཉན་མོངས་རང་སའི་དག། གོང་དག་ཟག་མེད་སྟེ་
དང་རྩེས་མཐུན་ཕྱིར། །ཉམས་ལས་ཉམས་གནས་གནས་ལས་མཉམ་གནས་ཁྱད། །ཁྱད་
ལས་ཉམས་པ་མ་གཏོགས་མཐའ་ལས་མཐའ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆི་འཕོའི་དུས་ཀྱི་དག་པ་

བ་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་ཚུལ་རྩ་
 བར་བྱར་དུ་གསུངས་ཏེ། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི། ཁྱེད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གོང་
 མ་མིན། ཁྱེད་སྟོ། འཆི་འཕོའི་སྐྱེས་ཐོབ་དག་པ་བའི་མཇུག་དུ་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཀྱན་སྐྱེ་བ་དང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས། དག་
 པ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་།
 དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་བཞི། དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རིམ་བཞིན་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སམ་དེ་མ་
 ཐག་དུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་དང་བོ་དང་། རང་གི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་
 དུ་རང་སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། རང་གི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ་གོང་
 སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། རང་གི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ་བཟ་མེད་སྐྱེ་
 བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་དེ་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་བཞི་བོ་ཆ་མཐུན་བཞིའི་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ་ན།
 ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་འབྱུང་
 གྱེ། ཉམས་ལས་ཉམས་གནས། ཁྱེད་སྟོ། གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་
 དང་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གསུམ་འབྱུང་གྱེ། གནས་ལས་ཉམས་གནས་བྱད།
 ཅེས་སྟོ། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་འབྱུང་
 གྱེ། བྱད་ལས་ཉམས་པ་མ་གཏོགས་ཁྱེད་སྟོ། ཆ་མཐུན་བཞིའི་མཐའ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་ཆ་མཐུན་བཞིའི་མཐའ་མ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཅིག་བྱ་འབྱུང་གྱེ། མཐའ་ལས་མཐའ་
 ཁྱེད་སྟོ།

བརྒྱུད་བདུན་ཟབ་བཅས་ཟབ་མེད་རྣམ་གཉིས་ལ། འབྲེལ་ཏེ་རིམ་བཞིན་འགྲོ་འོང་
 རིང་སྒྲིབ་ཏེ། ཟབ་བཅས་དང་བོས་ཟབ་བཅས་གསུམ་པ་སོགས། བར་ནས་གཅིག་
 བཀལ་འགྲོ་འོང་ཉེར་སྒྲིབ་རོ། ཟབ་བཅས་དང་བོས་ཟབ་མེད་གསུམ་པ་བྱ། འཕོ་

428

གསུངས། ཟག་བཅས་དང་བོས་ཟག་མེད་གསུམ་པ་རྩ། །འཕོ་ལྷགས་འདི་ཡིས་ཐོད་ཀླུ་དངོས་གཞི་
ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་དེའོ། །སྒྲིམ་བཤད་ནི། བར་དུ་རེ་རེ་བཀལ་ནས་སྒྲིམས་པར་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་
དང་བོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི། སྤང་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམས་འབྱུག་སོ་སོའི་ཡུལ་སོགས་རྩ་བར་གསལ་ཏེ། སྤང་
བཅས་རང་གི་སྤང་ལ་དམིགས། །བསམ་གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
དགོ་རྣམས་ཀྱི། སྦྱོང་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉེར་བཞེགས་འབད་པས་བླངས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། །འོག་ལས་མ་རྒྱལ་བྱིར་ན་
བདེ་མེད་ལོ། །བྱབ་མཐའ་གོང་མས་བྱུག་སྤངས་བདེ་ལྡན་འདོད། །དང་བོར་དག་པར་
མ་ཟད་དམིགས་བསལ་གསུངས། །ཁ་ཅིག་མི་སྒྲིགས་མེད་ལ་རྩ་བརྒྱུན། །དེ་ཡི་
རྒྱ་མཚན་དངོས་གཞིར་འབྲན་བྱིར་ལོ། །བྱད་པར་ཅན་དང་ཉེར་བཞེགས་རྣམ་གྲངས་
ཀྱིས། །གསུངས་བྱིར་གཅིག་གམ་ཞེན་དེའི་བྱད་པར། །བྱི་མ་ལ་ནི་རྩས་གསུམ་ལ་སོགས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་བཞེགས་ལ་བདེ་བ་མེད་དེ། འབད་ཚུལ་གྱིས་བླངས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མ་ལས་མ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། ས་འོག་མའི་ཡིད་འབྱུང་ཅན་ཡིན་པས་ཆོར་
བ་བཏང་སྒྲིམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ལོ། བྱབ་མཐའ་གོང་མས་རྟོག་དཔྱད་སོགས་བྱུག་སྤངས་
པས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད། བསམ་གཏན་དང་བོར་ཉེར་བཞེགས་དག་པ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་
འཕགས་པ་སྤེ་ཟག་མེད་འདས་ལམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་གསུངས།
ཁ་ཅིག་སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ། མི་སྒྲིགས་མེད་ན་རྩ་བརྒྱུན་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན། དངོས་
གཞི་ལ་འབྲན་བཟོད་པས་ན་དག་པ་རྩ་བརྒྱུན་ཟག་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན་ཉེར་
བཞེགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། དེས་ན་བསམ་གཏན་
བྱད་པར་ཅན་དང་ཉེར་བཞེགས་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་གམ་ཞེན། ཐ་
དད་དེ། དེའི་བྱད་པར་ནི། བྱི་མ་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ནི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རྩ་བརྒྱུན་

ཉེ་རྩེས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡུལ་ལྔ་པོ་མོ་སྐྱེ་ཆ་མི་རྟག་སྟེ། །མཚན་མ་བཅུ་བྲལ་ལྔ་པོ་མོ་སྐྱེ་འཕགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
ཉིང་འཛིན་གསུམ་ལ་དག་པ་ཟག་མེད་གཉིས། །དེ་ལས་དྲི་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་ཐར་སྟོ། །
ཡིག་ཆར་རྣམ་ཐར་སྟོ་ལ་དྲི་མེད་དག། གཉིས་སྟེ་དྲི་མེད་ཕྱི་མ་ཐར་བར་སྦྱར། །ས་ནི་
ཟག་མེད་ལས་བདེན་བཞིན་དུ་དག། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་མཚན་མེད་རྣམ་
ཐར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་ལོམ་ངེས་འབྱུང་སྟེ་བཞི་བོ་དེ་
དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཚན་མེད་གྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤང་འདས་ལ་གཟུགས་སྟགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་མོ་སྐྱེ་ཆ་མི་རྟག་
སྟེ། མཚན་མ་དེ་བཅུ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཚན་
མེད་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ལ་ཡོད་པ་དང་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་དབྱེ་
བ་ཡིས། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་གསུམ་ལ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སྟེ་སྟེ། དག་པ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་
པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ས་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད། དེ་ལས་དྲི་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་
ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆ་མཐའ་དཔྱད་དུ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྟོ་ལ་དྲི་མེད་དང་དག་པ་བ་གཉིས་སྟེ་བའི་ཕྱི་མ་དྲི་
མེད་ནི་ཐར་བ་སྟེ་འཕགས་ལམ་ལ་སྦྱར་ནས། ས་ནི་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་བཞིན་དུ་ས་དགུ་ན་ཡོད་
པར་གསུངས་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། དྲི་མ་མེད་པ་ཟག་མེད་ནི་མཐོང་ལམ་སྟགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
མིན་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་འདས་ལམ་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་དགུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་མི་སྦྲོབ་པའི། །སྟོང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོང་བར་བཟ། །
ལྷག་མེད་སྦྱོར་ཕྱིར་སྦྲོབ་ལ་སྐབས་བབ་མིན། །དམིགས་པ་བདག་གི་བ་ཕྱིར་བདག་མེད་
མིན། །དེ་བཞིན་སྦྲོན་མེད་སྦྲོན་མེད་རང་བཞིན་གྱིས། །མི་སྦྲོབ་སྦྲོན་མེད་མི་རྟག་ཁོ་ནར་
བཟ། །མཆིམས་རྟེན་འདི་དག་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་བཤད། །མཚན་མེད་མཚན་མེད་
དམིགས་པ་མཚན་མེད་ལས། །ལངས་ཆེ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱན་འབྱུང་བ། །ཟག་བཅས་

ཟག་མེད་ཤེས་གཞན་གྱིས་བཀའ་ཆས། །མ་བརྟགས་པ་སྟེ་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་འོ། །
 དགག་བྱ་ཟག་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟགས་འགོག་མིན། །གསུམ་པོ་ཟག་བཅས་བརྩ་གཅིག་སས་
 བརྩས་ཕྱིར། །མིད་ཅེ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་འདིས་ཀྱང་འབྱུབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྟོང་ཉིད་ལྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ལྟོན་པ་མེད་
 པ་ལྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
 གསུམ་ཡོད་པས་དང་བོ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལྟོང་བའི་རྣམ་
 པར་བརྟ་བ་ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་འཕགས་ལམ་ལ་མི་སྟངས་ལ། འདིར་བྱ་
 བ་ལྷག་མ་མེད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པ་དག་ནི་འདིའི་ཉིང་འཛིན་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མིན་
 རོ། །འདིའི་དམིགས་པ་ནི་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་ལྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀར་མི་དམིགས་
 པར་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་པས། དམིགས་པ་བདག་གི་བ་
 ཡིན་ཕྱིར་བདག་མེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོན་མེད་ལྟོན་མེད་དེ་ནི་ལྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟོན་མེད་དེ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟ་བར་
 བྱེད་ལ། མཆིམས་མཛོད་ལས་འདི་དག་གི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ལས། དེ་ལྟར་གསུམ་
 པོ་དེ་དག་ལས་དང་བོ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟོང་བ་ཉིད་དང་ལྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 དམིགས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་བདག་འཛིན་དང་སྟེད་པའམ་དགའ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པའི་
 ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟོང་བའི་རྣམ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་
 ལྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
 རོ། །འོ་ན་ལྟོང་ཉིད་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་ལྟོང་བདག་མེད་
 གཉིས་ཀར་མི་དམིགས་པར་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཤིང་། ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ལྟོང་ཉིད་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་
 ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྷགས་པའི་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་དུ་ལྷགས་
 པ་གྲོགས་དང་བུལ་བ་ན་མགྲོན་པོ་ངོ་མི་ཤེས་པ་མཐོང་བས་ཀྱང་དགའ་ལ། གཅིག་བྱ་ནི་གྲོགས་

ཀྱིས་སྟོང་བས་མི་དགའ་བ་ལྟར། སྲིད་པ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ཡང་སྟོང་བར་མ་མཐོང་ན་དགའ་
བར་འགྱུར་གྱི། སྟོང་བར་མཐོང་ན་མི་དགའ་ཞིང་སྟོ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་སྟོ་བ་དང་མཐུན་པའི་
སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་པོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཀྱུན་འབྱུང་དང་འགོག་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྤང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དེ་དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་།
སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་བདེན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་ཡིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཡིན་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དེ་ཉིད་སུན་འབྱེན་བྱེད་
དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་མཚན་
མ་མེད་པའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ལས་ལངས་པའི་རྩིས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་སྤྱིས་ན་མཚན་མེད་འབྱུང་བའི་རྒྱན་མ་ཚང་བས་འགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བཀག་པའི་ཆས། མ་བརྟགས་པ་སྟེ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དེ་ལ་དམིགས་
ནས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་མེད་ཡིན་
ལ་དེ་རྒྱན་མཐུད་ནས་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཟག་བཅས་
གཉེན་པོས་བྲལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མིན་ནོ། །གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལྷ་མ་གསུམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྤང་བས་དོར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟེན་མའི་ནང་དང་། གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མངོན་དུ་བྱེད། ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་
ཏེ། ཉེར་བཟླགས་ཐ་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེར་བཟླགས་བདུན་ནི་
མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། སྲིད་རྩེར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་པ་འདིས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གོང་མས་རྣམས་ལྟར་མཛོད་བྱང་ལས། །སེམས་ནི་རང་དངོས་མེད་ཕྱིར་དང་། །འབྲས་
བྱ་རྣམས་ཐང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུང་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོར་ཐུག། །བསྐྱེད་པར་མཚན་ཉིད་
གསུམ་ལ་ཐུག། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་ལ་ཐུག། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་ལ་ཐུག་ནས། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ངོ་བོ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་
ཉིད་རྣམ་ཐར་དང་། རྒྱ་བདེན་པར་མེད་པ་མཚན་མེད། འབྲས་བྱ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོན་མེད་དུ་
གསུངས་པ་དང་། སེམས་དོན་དམ་པར་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་མཚན་མེད་དང་། དོན་དམ་པར་འབྲས་
བྱ་མི་སྐྱེད་པ་སྟོན་མེད་དང་། ངོ་བོ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་རྣམ་ཐར་ཏེ། བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཆོ་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བདེན་པར་ལྟ་
བ་སོགས་འབྲུང་བས་དེ་འགོག་ཆེད་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པ་ལས་
མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཐུག་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལས། གུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོན་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་
སྒྲུབ་ལ་ཐུག་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལས། གང་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་
པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉིད་ཡིན་པར་བརྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞིབ་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

མཛོད་ཆོས་བསམ་གཏན་བཞི་བོ་ཀྱན། །ཤེས་པ་མཛོད་འཕྱར་མིག་གི་མཛོད་ཤེས་
སོ། །སྒྱུར་བྱུང་སྒོ་དབྱེ་འཕྲོ་སྒོ་རྒྱས་འཕྱར་བྱེད་དོ། །མདོ་ལས་འདིར་བཞུག་རྫོང་ཉིང་
བཞི་བ་ལྟེ། །ཤིང་བྱུང་བསམ་གཏན་སྐྱེད་ཅིང་བདུད་བདུལ་རྗེས། །.....ལྟེ་སྐྱེན་གྱིས། ...
'འཕྱར་གཟིགས་བྱང་ལ་སྒྱུར་བྱུང་བྱ་མ་དང་། །ཐོ་རངས་རྫོང་ཉིང་བསྐྱེད་དེམ་བཞིན་
བྱས་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་མདོ་ལས། མཛོད་པའི་ཆོས་ལ་བདེ་འཕྱར་གྱི་དང་། ཤེས་པ་མཛོད་

འཇུར་གྱི་དང་། རབ་ཏུ་སློང་བྱེ་བར་འཇུར་བའི་དང་། ཟག་པ་ཟད་འཇུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་
བཞི་གསུངས། དང་པོ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འཇུར་བ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཀུན་མཐོང་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་འཇུར་བ་ཡིན་མོད། རྩ་བར་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། བདེ་འཇུར་ཏིང་
འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཡིན། ཁྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཅིག་བྱ་གསུངས་པ་ནི། འདོད་པ་ལས་འདས་
པའི་དང་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། བསམ་གཏན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་བདེར་
གནས་ཡིན་ནོ། ཤེས་པ་མཐོང་འཇུར་ནི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་
པོ། ཤྱོར་བྱུང་གི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀུན་ནི་རབ་ཏུ་སློང་བྱེ་བར་འཇུར་བའམ་སློང་ཤེས་རབ་ཏུ་
རྒྱས་པར་འཇུར་བྱེད་དོ། ཤྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སློང་བྱེ་བར་འཇུར་གྱི་ཏིང་འཛིན་ནི། མདོ་ལས་འདིར་བསྟན་རྟོ་
རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་ཉིད་
གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་
གཟིགས་པའི་དོན་དུ་ཞིང་གོང་དུ་བྱོན་ནས། ཤིང་འཛམ་བུའི་བྱང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད།
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་ཐུན་དང་པོ་ལ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བདུལ་བའི་རྗེས་ལ། ལྟའི་ཐུན་གྱིས་
འགོ་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཤིང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་བར་གཟིགས་ནས། དེ་དག་སྐྱོབ་པའི་
ཕྱར་གྱང་ཐུན་ལ་སྐྱོར་བྱུང་དུ་མ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྟོ་རྗེ་
ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ནས་དེས་ཀུན་སྐྱོར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འཇུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་
ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཟེར་ལོ། འདི་བཞི་ངོ་པོ་ཤེས་རབ་ཡིན་མོད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་
རྒྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པས། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
གསུངས་སོ།

ཆད་མེད་སྒྲ་དོན་སོགས་སྒྲ་བྱེ་སྒྲས་ནི། ཤེས་རྒྱལ་བཏང་སྒྲོམས་རིམ་བཞིན་ཁ་དོག་

435

ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་མོས་པར་བྱེད་
པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བས་སྐྱེ་དཀའ་ན། ཐོག་མར་མཛའ་བོའི་སྤྱོད་ལ་
དྲུང་སེམས་ཆེ་བ་མ་དང་། འབྲིང་པ་དང་། དྲུང་སེམས་ཚུང་ཏུ་གཞན་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་ལྡ་མ་ལ་
སྐྱེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛའ་བོ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་ལ་བསྐྱེད། དེ་དག་ལ་
བྱམས་པ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་ནས་དག་གཉེན་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མ་ལ་བྱམས་པ་བསྒྲོམ། དེའི་འོག་
ཏུ་དག་བོའི་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་པས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་གསུངས། བཏང་སྒྲོམས་ལ་ཐ་མལ་བ་རྩོན་ལ་སྒྲོམ་པ་
སོགས་ཡིན་གསུངས་སོ། །

འགོག་པའི་འཕྲུག་སེམས་ལྡང་སེམས་རྩ་བར་གསལ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་ཐར་
མ་ཡིན་ཏེ། །འོག་མར་དམིགས་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང་རང་གོང་འོག། རྩེས་ཤེས་སྤྱོད་ལ་གྱི་
ལམ་ཀྱན་དམིགས་གསུང་དབྱེད། །བདེན་པ་གཞན་གསུམ་གོང་དང་རང་ཁོ་ན། །གཞུགས་
མེད་རྣམ་ཐར་མཚན་མེད་མཚན་མེད་འང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། ལྷག་པའི་
རྣམ་ཐར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བརྒྱད་ཡོད། འགོག་པའི་
རྣམ་ཐར་གྱི་འཕྲུག་སེམས་དང་ལྡང་སེམས་རྩ་བར་གསལ་ཏེ། རྩ་བར། སྤ་བ་སྤ་བའི་མཕྱག་ཐོགས་
སུ། །ཞེས་འཕྲུག་སེམས་དང་། རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །
ཞེས་ལྡང་སེམས་གསུང་ལ། སེམས་སྤ་བ་བྱིད་ཅེའི་སེམས་ལས་ཀྱང་སྤ་བར་འཕྲུག་པ་དང་། བྱིད་ཅེའི་
ས་བའི་དག་པ་དང་། དེའི་འོག་གི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ས་བའི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱིས་འགོག་སྒྲོམས་
ལས་ལྡང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། གཞུགས་མེད་རྣམ་ཐར་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་
ཀྱི་མཉམ་བཞག་དག་བ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཕྲུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་དང་ཉེར་
བསྐྱོགས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་

མ་བཞག་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང་། མཆིམས་
མཛོད་ལས། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མེན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་བོ་དེ་དག་གི་སྟོང་ཡུལ་ཏེ། དམིགས་
པ་ནི་ས་གོང་མ་དང་རང་གི་ས་བའི་སྟུག་བསྐལ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་
པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ས་གོང་མ་དང་འོག་མ་དང་
རང་གི་ས་བའི་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་དང་གོང་འོག་གི་ས་ཀུན་ལ་
དམིགས་པར་གསུང་བ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་གཞན་སྟུག་བདེན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་འགོག་
བདེན་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དག་གིས་གོང་དང་རང་ས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་། འདིར། ཚུ་བར། གང་དང་གཟུགས་ཅན་མེན་དེ་དག་སྟོང་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི། སྟུག་
བསྐལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། ཞེས་གོང་ས་དང་རང་གི་ས་གསུང་བ་ལས། འོག་གི་ས་ཞེས་
མེད་ལ། ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མེན་པའི་རྣམ་
ཐར་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཡུལ་ཡོད་དེ། གོང་ས་དང་རང་གི་ས་བའི་སྟུག་བསྐལ་དང་། སོགས་པས་ཀུན་
འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་རྩ་བ་ལྟར་ལས། འོག་གི་ས་ཞེས་མ་གསུངས་ལ། མཐའ་དབྱེད་ལས། གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་དེ་དག་གི་སྟོང་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི་སྟུག་བསྐལ་དང་སོགས་པའི་
ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གོང་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆིམས་རྟེན་གི་འབྲུ་སྟོན་དེ་ནི་རང་ལྷགས་མིན་ནམ་
སྟམ་མོ། གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་ཡོད་
དེ་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟིལ་གཞོན་པར་བྱིན་འདྲ་འོ་རྣམ་ཐར་འབྲས།

།རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཞོན་ཟད་པར་

གསུམ་པོ་ལས། །འགོག་པ་མ་གཏོགས་ཉེར་ལྷ་ལྷར་འདྲིས་ཀྱིས། །ཆགས་བྲལ་ཙམ་དང་
མ་འདྲིས་སྒྱུར་བས་ཐོབ། །གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་གཉིས། །ཁམས་
གསུམ་རྟེན་ཅན་ལོ་ལྷག་མ་མིས་སྦྱེད་པའི། །ཕྱིར་ན་ཟད་པར་བརྒྱད་ཡུལ་འདོད་པར་
གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟེལ་གཞོན་པར་ཕྱིན་དང་འདྲ་སྟེ། པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་སྟགས་སུ་
གསུངས་པའི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཡོད། དབྱིབས་ཟེལ་གཞོན་བཞི་དང་། ལ་དྲོག་
ཟེལ་གཞོན་བཞི་ཡོད། ཟེལ་གཞོན་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་བོ་གཉིས་བཞིན་ཡིན་
ལ། རྣམ་ཐར་དེའི་འབྲས་བུའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ནི། ངོ་བོ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི། སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཡིན་ནོ། རྣམ་ཐར་དེ་གསུམ་
དང་ཟེལ་གཞོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བཞིར་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་དེ་
ཟེལ་གྱིས་མི་ཞོན་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཟེལ་གཞོན་ནི་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོགས་པར་མ་
ཟད་རྩི་ལྷར་འདོད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཟད་
པར་བརྟེན་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་དང་། སྡོན་པོ་དང་། སེར་བོ་དང་།
དམར་བོ་དང་། དཀར་བོ་དང་། ལྷ་མཁའ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་བརྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ཞེས་པ་རྣམ་པ་དང་སྤྱིང་དང་འོག་དང་
ཐད་ཀར་ཞེས་སྤྱོགས་དང་། གང་དུ་ཡོད་ཟད་པར་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་བར་
མཆོམས་མེད་པར་ཁྱབ་པ་དང་ཆད་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་མོས་ཏེ། སྤྱིང་འོག་ཐད་ཀར་བར་
མཆོམས་མེད་པར་ས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟེན་དུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ། ཟད་པར་སའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྡོམ་འདྲིར་བསྐྱས་པ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
དང་། ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད་དང་ཟད་པར་བརྟེན་སྟེ་གསུམ་པོ་བསྡོམས་པ་ལས་འགོག་པ་མ་གཏོགས་
ལྷག་མ་ཉེར་ལྷ་ནི། ལྷར་འདྲིས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་ལ། ལྷར་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྱུར་བས་འཐོབ་པོ། ཉིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། ཟད་པར་གཉིས་ཏེ་
དུག་ནི། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ནོ། ལྷག་མ་བརྟེན་དགུ་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས། མིས་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཟད་པར་བརྒྱུད་ལུལ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུང་ལ་ཆེད་དུ་བརྟེན་ཕྱིར་སྟོང་ལ་མེད། །འོ་ན་གོང་མར་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
ཀྱང་། །མེད་འགྱུར་ངེས་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་ན། །མ་གྲུབ་གོང་མར་གཟུགས་མེད་སྐལ་
མཉམ་གྱི། །རྒྱ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་སྤྱང་ལས་ཀྱིས་སྦྱོ། །གཟུགས་སུ་བསམ་གཏན་སྦྱོ་
བ་དེ་གཉིས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོ་ཆོས་ཉིད་བག་ཆགས་སོ། །བྱེ་སྦྱ་བག་ཆགས་མེད་
ཕྱིར་སྐལ་མཉམ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཁོ་ན་རེ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོ་དགོས་ཕྱིར་སྟོང་ལ་མེད་
ན། །འོ་ན་ཁམས་གོང་མའི་སར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་སྦྱོ་སྟེ། དེར་
ལུང་མེད་ལ་ལུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གོང་མར་གཟུགས་
གཟུགས་མེད་དག་དུ་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། །གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱོ་འགྱུར་གྱི་ལན་
གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོ་བའི་ཕྱིར། །གཟུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་
ནམས་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྦྱོ་བ་
དེ་གཉིས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱོ་ལ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བག་ཆགས་ལ་གོ་
དགོས་སོ། །བྱེ་སྦྱས་བག་ཆགས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་འདོད་ཟེར་ལོ།

འབྲས་བུ་སྦྱབ་པ་ལུང་གི་ལེ་འུ་ལ། །དབྱ་བཙམ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་
གསུམ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཐེ་སྟོན་གསུམ་མོ་ཏྲགས་ཙམ་བཙམ། །སྟོན་པ་འདས་ལོའི་དབྱར་
དེ་མ་སྦྱོས་དབྱས། །བཀྱར་ནས་འོད་སྤྱང་ལ་སོགས་ལྡ་བརྒྱས་བསྐྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྟོན་
པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཆད་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། །འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ། །སྦྱབ་པའི་
ལེའུ་གསུམ། །ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ། ཏྲགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་བཙམ་ཡོད་པས། །དང་བོ་འབྲས་བུའི་
ལེའུ་གསུམ་ནི། །དབྱ་བཙམ་པའི་ལེའུ་ ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ་ རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་སོ། །སྦྱབ་པའི་
ལེའུ་གསུམ་ཡོད་དེ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ལེའུ་ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ལེའུ་ ཚུལ་བྲིམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་སོ། །ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་ཡོད་དེ། །མངོན་པའི་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་ལེའུ་ །མདོ་སྟོན་

ཐེ་མོད་ཀྱི་ལེའུ། འདུལ་བའི་ཐེ་མོད་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་སོ། །ཏྲགས་ཚམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་དང་བཅུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟོན་པ་འདས་ཚུལ་བཟུན་རྩེས་སུ་བཀའ་བཟུ་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་བའི་དང་བོ་ནི། རྟོན་པ་
འདས་པའི་དབྱར་དེ་ལ། རྒྱལ་བོ་མ་སྐྱེས་དབྱས་སྐྱེན་བདག་བྱས་ཤིང་བསྐྱེན་བཀྲར་བྱས་ནས། འོད་
སྤང་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཐ་བརྒྱས་ཐེ་མོད་གསུམ་བཟུས་སོ། །

རྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཅུ་འདས་ཆེ། །ཐམས་ཅད་འདོད་དང་གྲགས་པ་སྐྱར་
སྐྱོག་སོགས། །ཀྱན་དགའ་བོ་ཡི་མཁན་བྱ་དབྱ་བཅོམ་པ། །བདུན་བརྒྱས་བྱང་མིན་བཅུ་
བསལ་གཉིས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་འདས་པའི་ཆོ། སྤོང་
ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྤོང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་ལུ་སུ་ལུ་ཀའི་ཆོ་ག་ལ་
སོགས་པ་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་བཅས་ནས་བཟུན་པ་དགྲུགས་པ་ན། གནས་བརྟན་ཀྱན་
དགའ་བོའི་མཁན་བྱ་གནས་བརྟན་ཐམས་ཅད་འདོད་དང་གྲགས་པ་སྐྱར་སྐྱོག་སོགས་ཀྱན་དགའ་
བོའི་མཁན་བྱ་དབྱ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་བསལ་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་
སུ་བཀའ་བཟུ་གཉིས་པ་མཛད་པ་འོ། །

བཟུ་བ་གསུམ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་དང་། །དུལ་ལྷའི་ཐེ་བ་ཐ་དད་ལྷག་འཁོར་
དང་། །པད་འབྱུང་དགོ་ཚུལ་ལོ་བྱི་ལ་སོགས་པ། །ལྷགས་མང་ངོ་དེ་ཡང་བ་བྱ་ལི་བྱ་
དང་། །བཟང་བོ་ཀྱན་གྱི་མི་མཐུན་སྐྱོགས་བྱ་བ། །བདུད་རིགས་དབྱ་བཅོམ་གཞུགས་
འཆར་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས། །ལོ་གངས་བྱུག་ཚུར་འབྱུག་གོ་གནས་མའི་བྱས། །རྟོན་འདས་ལོ་
བརྒྱ་སོ་བདུན་ཆེན་བཟུས། །སྐྱེན་བདག་དགའ་བོ་པད་མ་ཆེན་པོ་གཉིས། །ཡང་ན་རྟོན་
འདས་ལོ་བརྒྱ་བྱུག་ཚུ་ན། །རྒྱུད་བཞིའི་ལྷག་པའི་ཐེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་གྱེས། །རྟོན་འདས་སུམ་
བརྒྱ་འདས་ཆེ་གྱི་གྱི་ཡི། །རྩི་ལམ་མཐོང་ནས་རྩི་ལན་རྩ་རར་བཟུས། །དེ་ཕྱིར་བག་དང་
ཐུན་པས་ཐོས་པ་མཛད། །བྱ་རྩི། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཟུ་བ་གསུམ་པ་ལ། རྟོག་གེ་འབར་བ་དང་།
དུལ་བ་ལྷའི་ཐེ་བ་ཐ་དད་ལྷག་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལོ་བྱི་ལ་

སོགས་པ་ལྷགས་ཐ་དད་པ་མང་བོ་ཞིག་སྤང་ངོ་། དེ་ཡང་གྲོང་ཁྱིམ་པ་ཏུ་ཡི་ཤུ་ཏར་བཟང་བོ་ཀུན་གྱི་
 མི་མཐུན་སྦྱོགས་བྱ་བའི་བདུད་སྤྲིན་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱང་དག་བཅོམ་པའི་གཟུགས་འཁང་
 ཞིང་རྩ་འཕུལ་སྒྲ་ཚོགས་བཟན་ཏེ་དགེ་འདུན་རྣམས་སྤེལ་། བཟན་པ་དཀྲུགས་ཏེ་ལོ་གངས་རྒྱུག་
 ཅུར་འཕྲུག་གོ། །དེའི་ཚེ་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བྱ་ཞེས་བྱ་བས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་
 སོ་བདུན་གྱི་ཚེ་ན་སྤྱིན་བདག་དགའ་བོ་དང་པད་མ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་བཟན་པ་བསྐྱས་སོ་
 ཟེར་། ཡང་ན། ལྷགས་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་རྒྱུག་ཅུ་ན། གྲོང་ཁྱིམ་མེ་རྟོག་གིས་
 རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ན་རྒྱལ་བོ་ཐུང་ན་མེད་བྱུང་བའི་ཚེ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས། ལེགས་སྦྱར་དང་། ལྷལ་
 མི་རང་བཞིན་པའི་དང་། ཟུར་ཆག་པ་དང་། ཤ་ཟའི་སྐད་དེ་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞིས་གསུང་རབ་
 གྲག་པའི་རྩ་བའི་སྤེལ་བཞི་དང་། དེ་དག་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱས་པ་སྤེལ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
 བྱས་ཏེ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་བཅུ་བདུན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 རྩོད་པ་ལ། རྣམ་ཞིག་གྱི་གྱའི་མི་ལྷས་ལྷང་བཟན་པའི་མདོ་རྟེན་ནས་བཟུངས་པས། རས་ལྷག་དཀར་བོ་
 གཅིག་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་སོར་འཐེན་ཀྱང་རས་ལྷག་དེ་མི་འདྲལ་བ་ཞིག་མིས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་
 འོད་སྤང་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ། མི་ལམ་དེ་ཁྱོད་ལ་དགེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་མི་དགེ་བར་མི་
 འགྱུར་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུ་ཐུབ་པའི་བཟན་པ་བྱས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཀྱང་། རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་རས་ལྷག་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཐུ་ལྷས་ཡིན་གསུངས་པར་མཐོང་ནས། སྟོན་པ་འདས་
 རས་ལོ་གངས་རྒྱུ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ལྷལ་ཇ་ལན་རྟུ་རར་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཟན་པར་བསྐྱས་པ་ལ་བསྐྱབ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་བོ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་ཐུང་ན་མེད་
 ཀྱིས་བྱས་སོ། །བཟན་པ་ལ་ཡང་འཕེལ་འབྱིབ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒོ་གསུམ་བག་ཡོད་དང་ཐུན་པའི་སྒོ་
 རྣམ་ལྷང་སྤེལ་སྒོ་ད་གསུམ་ལ་ཐོས་པ་མཛོད་ཅེས་དང་ཤུགས་ལ་བསམ་སྒོམ་ཡང་མཛོད་ཅིག་ཅེས་རང་
 ཅག་རྗེས་འཕྲུག་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་མ་མཛོད་པའོ། །ཤུ་རྩ་ནི། དགེ་འོ་དགེ་ལེགས་དང་། བྲག་ཤིས་པ་
 ལའང་འཕྲུག་གོ། །

སྤྲུལ་པ། རབ་དགོན་ཉི་མ་འབར་བའི་ཆེ་དགའ་ཡིས། རབ་མཚོག་སྒོ་གྲོས་པད་མོ་རྒྱས་མཛད་
པ། རབ་མང་འགོ་ལ་བཅེ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། རབ་དཀར་ངེས་ལེགས་འབྲུབ་མཛད་གཙུག་ཏུ་
བསྟེན། རྩོ་སྟོད་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་རབ་འཕྲང་བའི། བཤེས་གཉེན་རིན་ཆེན་རྩུན་པོ་རིམ་བྱོན་ལ། མི་
བྱེད་དད་པའི་ཐལ་མོ་ཉེར་བུམ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་སྒོ་གསུམ་ཕྱག་བསྟེན་དོ། རྣམ་མང་མཁས་
པའི་ལེགས་གསུང་བཀའ་དྲིན་ལ། བསམ་ཚེ་དགའ་དད་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ། ཆེ་རབས་པད་མོའི་
འཕྲང་བར་དེ་དག་བཞིན། རྩོ་སྟོད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པར་སྟོན། སྦྱིས་སྤྲངས་རྣམ་དཔྱད་ལོ་རྒྱུ་
གྱིས་དབུལ་ན་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་ཞལ་ལྷང་ལྷག་པར་བསྐྱལ་བ་ཡི། གཞལ་དཀའི་བཀའ་དྲིན་ཆ་
ཅམ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། རབ་དཀར་ལས་ལ་བཙོན་པ་འདི་བཀྱིས་སོ། འདྲུག་རྒྱལ་བསྟན་ཉི་མ་རུབ་
རིར་སྟེབས། རྣྒངས་ཆེན་སྤྲུག་གིས་འཛིན་ཏེན་བྱུང་དུས་འདིར། སྤྲུག་ལ་སྟོག་གིས་ཆེ་དགའ་སྟོན་པ་
བཞིན། འདི་འདྲའི་ལས་ཀྱང་ཨེ་མ་ངོ་མཚར་སྟམ། བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་རལ་གྱི་རྣམ་པོ་ཡིས། རྩོ་
རྒྱ་རྣམ་འཛིན་སྒྲོང་རྣམ་ཅུ་བ་ནས། ཡོངས་སུ་གཙུག་པོའི་རུས་པ་མ་མཆིས་ཀྱང་། རྣམ་དཀར་ས་
བོན་རྒྱུང་ཞིག་ཐེབས་སྟམ་དགའ། བྲངས་མེད་མ་རྣམ་དག་ལ་ཕན་སེམས་གྱིས། རྒྱུང་ཟད་བཀྱིས་
པའི་རྣམ་དཀར་འདིའི་འབྲས་བྱ། བྱང་ཆེན་སྒྲོང་དུ་སིམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ལ། བསམ་ཚེ་དགའ་བའི་
རྒྱ་མཚོ་རབ་ཏུ་འཕྱུར། འདིས་མཚོན་རང་གཞན་རྣམ་དཀར་ཆ་ཀུན་གྱིས། མཐའ་མེད་འགྲོ་བའི་
དུམ་བྱང་འབྱིན་པ། རྒྱལ་བསྟན་ཉི་མ་གཞོན་ལྷུ་འོད་ཆེན་གྱིས། ཡངས་པའི་འཛིག་ཏེན་མཐའ་
དག་བྱུང་གྱུར་ཅིག།

ཅས་བསྐྱུས་དོན་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་ཆོག་འགྲེལ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི། རྩོ་སྟོད་ལེགས་སྤྲུག་པ་བསྟན་པ་དང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་གྱིས་མཛོད་ཀྱི་ཆོགས་སྤྲོང་སྐབས་
དངོས་སྦྱོར་དང་ལྷ་དར་སྟེང་དུ་རིང་བ་བཅས་བསྐྱལ་ཞིང་། རྩོ་སྟོད་པའི་དབང་ཕྱག་དམ་པ་གསོ་རིག་
གཞན་ཕན་སྤྲོད་གི་ཁྲི་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་དང་། དེ་རྩོམ་ཤིང་བཟའ་སྤྲུལ་བའི་སྦྱ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཤོག་ལོར་སུམ་བརྒྱ་སོགས་དངོས་སྦྱོར་དུ་མ་བཅས་ལྷ་ཕྱིར་ཡང་

ཡང་བསྐྱལ་བ་དང་། སུ་རད་བཀའ་འགྲུལ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ལྷ་རེག་དྲི་མེད་བཅས་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་
བཤེས་གཉེན་དུ་མས་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུན་གྱི་བཀའ་མ་བཅག་པར་ཙོམ་རྒྱ་ཁས་ལྷངས། སྤྱིར་བཏགས་
བཅོས་ཙོམ་པ་ལ་རྒྱ་གསུམ་དགོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་མའི་མན་ངག་དང་ལུན་པ། རེག་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ། ཡི་
དམ་ལྷས་གནང་བ་ཐོབ་པ་གསུམ་གང་རུང་རེས་ཆོག་པར་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་ལྷ་མ་གཉིས་ཡོད་ལུལ་
གྱིས་སློབས་པ་བསྐྱེད་དེ། རབ་གནས་ལྷགས་ཏེ་ལོའི་ཏྲོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་མགོ་བཟུང་ནི་ལྷགས་ལྷག་
ཟླ་བ་གཉིས་པར་གནས་ལྷ་བ་ཡན་བྲིས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཆོགས་འདུ་དང་ནད་བཅོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཟླ་ཤས་
ལ་འབྲི་མ་བྱུང། ཏྲོར་ཟླ་བརྒྱུད་པའི་ཡར་ཆོས་ནས་འཆད་སྤེལ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལྷར་སྤང་རེས་བེལ་ཚུབ་ཀྱི་ཞོར་
ལ་བྲིས་པ་སྒྲོམ་དང་དཀྱུས་གཅིག་དུ་ཡོད་ན་ལྷ་བདེ་བར་བསམས་ནས་དཀྱུས་གཅིག་དུ་བཀོད། སྤྱིར་བདག་
རྣམ་གཤེད་གི་ཁོལ་བོར་གྱུར་པས། གང་ཐོས་ཐམས་ཅད་བརྗེད་ངས་ཀྱི་རྒྱུན་པོས་བཅོམ་པས་ནོར་འཁྱལ་གང་
མཆིས་བཅོས་པར་བྱ། དེ་ལྷར་ཙོམ་པ་བོ་བདག་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་ཕེབས་པའི་ལྷ་ཁོ་དོ་རྗེ་
འཆང་རྗེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོ་ལས་མདོ་ལྷགས་དབང་ལུང་མན་ངག་དུ་མའི་
བཀའ་དྲིན་གཞལ་དཀའ་བ་ཐོབ་ཅིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་བྱོན་པ་ལྷ་བུའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གཉིས་སོགས་ལས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་དུ་མ་དང་། བཀའ་པོད་ཆེན་པོ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཐོབ་
པའི་ཏྲོག་གི་རྒྱན་པོ་ལྷ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གོས་སུ་འབོད་པས། རྗེའི་
དངོས་སློབ་ལྷ་ཚར་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ལྷགས་པའི་གདན་ས། དམུ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་
ལོའི་དགོན་གྱི་རང་གཤམ་བསྐྱབ་གསུམ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ནས། རབ་གནས་ལྷགས་ལྷག་ལོའི་ཏྲོར་ཟླ་བཅུ་
བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་པའི་ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་བྲིས་པ་ཇ་ཡི། །

今

२॥ मुनिशारनाहु द्वैमनाममदा

ॐ

ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः

၁၁၂ နေရာသေရာပုံအပြောင်းအလဲ

ସମ୍ମାନିତ ବଡ଼ ହୁଆସୁବା

ਘਰ ਭਰੁ ਹੁ ਰੁ ਭਰੁ ਭਰੁ ਭਰੁ

[illegible]

ହିନ୍ଦୁ ବିଦବାଦି ଯା॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

न न न न न न न न
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

न न न न न न न न
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

༡༡། །དེ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཡིད་བཞིན་ནོར་མཚོ་གཞེ། །རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཉི་མ་འོད་པོ་ཆེད། །བྱིན་
སྒྲ་མ་འོད་ཆེན་འབར་བས་འགྲོ་ཀུན་གྱི། །སྤངས་པའི་ཐུན་ཆེན་མུར་དུ་སེལ་བར་མཛོད། །བྱམས་
དང་སྤིང་རྩེའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོངས་བརྟས་པས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་
པའི་ཁོ་ལག་རབ་རྒྱས་ཏེ། །ལམ་འབྲས་སྐྱ་གསུམ་བརྟེས་པ་དེ་ལ་འདུད། །དེ་ཡི་ལེགས་གསུང་ལས་
ཉོན་ནད་སེལ་བའི། །ཟབ་རྒྱས་བདུད་ཅི་སྤིང་འདིར་འདྲེན་མཁས་པ། །ཐོགས་མེད་ཅེས་གྲགས་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་དེད། །བཀའ་དྲིན་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་གཞལ་བར་དཀའ། །གཞན་ཡང་འཕགས་ཡུལ་ཟབ་
རྒྱས་གདམས་པའི་མཛོད། །འཛིན་ཅིང་སྤེལ་མཁས་པ་ཁ་གྲུབ་ཚོགས་རྣམས་དང་། །གངས་ཅན་མཁས་
དབང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ། །ཡི་རང་དད་པས་དུས་ཀུན་ཕྱག་བསྐྱོད་དོ། །བྱད་པར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་ལ་རྒྱལ་བ་བཞིན། །བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྤང་ནས་གསོ་མཛོད་པའི། །སློབ་ཟུང་གྲགས་པ་
ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པར་བཅས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཉི་མ་གཉིས་པ་བཞིན། །འཛིན་རྟེན་ནོར་མཚོ་གཞེ་
ལྷའི་གཞུང་མཚོ་འདི། །བསྐྱར་དང་འཆད་སྤེལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་དག་གིས། །བསྟན་ལ་རི་མོར་
བསྐྱིས་པའི་ངོ་མཚར་ལ། །སྤིང་ནས་དད་པས་རྟག་དུ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དེ་ལ་འདིར་བྱམས་ཆོས་སྤེ་ལྷར་གྲགས་པའི་གཞུང་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་
ཆོག་དོན་རང་གི་སློབ་ཅུས་དང་བསྟན་ཏེ་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་བ་ལ། །མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་དང་།
གཞུང་དོན་དང་། མཚུག་གི་དོན་ནོ། །

དང་བོ་ནི། །རྒྱ་གར་ལ་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྐ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དུ། །མ་རྩ་ཡ་
ན་ལྷན་ར་ཏུ་ལྷན་ལྷན། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་དུ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས།
ཞེས་པའོ། །དེ་མ་རྩ་ནི་ཆེན་པོ། །ཡ་ན་ནི་ཐེག་པ། །ལྷན་ར་ནི་སྒྲ་མ། །ཏུ་ལྷན་ནི་རྒྱད་དང་། །ལྷན་ནི་བསྟན་
བཅོས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་དུ་མ་འགྱུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷོ་

བས་བཀོད་པའོ།།

གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ལ། བཤད་པ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་བཤད་པ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ལ། ལྷས་རྣམ་བཞག་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལྷས་རྣམ་བཞག་ལ། ལྷས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མདོ་ལས་རིམ་ལྟར་བཟླ་བ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པའོ།།

དང་པོ་ལ་རྩི་རྩེ་གནས་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་འཕྱིན་ལས་བཟུང་། །བཟླ་བ་ཅས་ཀྱི་ལྷས་ནི་མདོར་བཟུ་ན། །རྩི་རྩེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩི་རྩེ་གནས་བདུན་ནི། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགོ་འདུན་དང་། ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་དང་། སངས་དང་རྟོགས་པས་བཟུས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྲལ་འབྲས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ཏེ་བདུན་ནོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བཟླ་བ་ཅས་འདིའི་ལྷས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱན་མདོར་བཟུ་ན་རྩི་རྩེ་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ།།

རང་བཟོའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩིས་འབྲེལ་བ། །གོ་རིམ་རི་བཞིན་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚོའི་མདོར། །སྤྱོད་གཞི་ལས་ནི་གནས་གསུམ་རིག་བྱ་སྟེ། །བཞི་ནི་སྒྲོ་ལྗན་རྒྱལ་ཆོས་དབྱེ་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཟླ་བ་དང་། བར་མ་ཆད་པར་རྩིས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་དང་། གོ་རིམ་རི་ལྟར་བཞིན་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་བོས་ཞུས་པའི་མདོར་སྤྱོད་གཞིའི་ལེན་ལས་གནས་དང་པོ་གསུམ་བཟླ་བར་རིག་པར་བྱ་ལ། གནས་ལྷག་མ་བཞི་ནི་སྒྲོ་ལྗན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཟླ་བ་ལས་བཟླ་བ་རྟོ།།

འདི་དག་གི་འབྲེལ་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་ཆོགས། །ཆོགས་ལས་སྒྲིང་བོ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་མཐར། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་བྱང་ཆུབ་མཚན་ཐོབ་

སྐྱེས་པ། །སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་འབྱུང་ལ། ཆོས་
འཁོར་ལས་འཕགས་པའི་ཆོགས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་འཕགས་པའི་ཆོགས་ལས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་ཁམས་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཏེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོང་པོ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་མངའ་བས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་
བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་འཕྲིན་ལས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ། གང་ཞིག་ཐོག་
མ་དབྱས་མཐའ་མེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་རྣམ་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་
མ་རྟོགས་རྟོགས་ཕྱིར་འཇིགས་མེད་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །མཁྱེན་བཤེད་རལ་གྱི་རྩ་རྩ་
མཆོག་བསྐྱམས་ཐུག་བསྐལ་ཐུ་བྱ་གཙོད་མཛད་ཅིང་། །སྒྲ་ཆོགས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱོར་
ཐེ་ཆོམ་ཆེག་པ་འཇིག་མཛད་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་མཐའ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར། སྟོན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་
ལྷན་གྱིས་སྐྱབ་པས། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་རང་
བྱུང་གི་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་མ་རྟོགས་པ་དཔུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་གཞན་
དག་གིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་
པར་མཛད་དེ་སྐར་མི་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་བབ་ཅོལ་ལོ། །མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ཐུགས་རྩི་ཉིད་ཀྱི་རལ་གྱི་རྩ་རྩ་པོ་རྩི་མཆོག་བསྐྱམས་ནས། གཞན་གྱི་ཐུག་བསྐལ་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་ཐུ་བྱ་གཙོད་པར་མཛད་ཅིང་། སྒྲ་ཆོགས་པའི་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ནགས་
འཕེབས་པོས་བསྐྱོར་བའི་ཐེ་ཆོམ་ཆེག་པ་དང་འདྲ་བ་འཇིག་པར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་

རྗེ་དེ་ལ་འདུད་པ་སྟེ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཚིགས་བཅད་འདིས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བཏུན་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པ་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚིགས་བཅད་འདིས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དང་། ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བཅེ་བ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་ཏེ་དོན་གཉིས་ཕྱན་སྐྱམ་ཚིགས་པར་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །

ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་མ་རྒྱག་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་འདུས་བྱས་ལ་སྟེ་འཇིག་གནས་གསུམ་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིགས་སྐྱེ་ལ་དེ་མེད་པས་ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

ཞི་བ་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ལྷན་གྱིས་བྱབ་ཅེས་བྱ་བ་བརྗོད། །ཅེས་སྟོས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་པ་དང་འབད་ཚལ་ཞི་བའི་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །ཞེས་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་རྟོག་གི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་རྣམ་གསུམ་རྟོགས་ཕྱིར་མཁྱེན། །ཞེས་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

ལམ་སྟོན་ཕྱིར་ན་བྱགས་བཅེ་བ། །ཞེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡུལ་དེ་དག་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་བྱགས་བཅེ་བ་མངའ་བའོ་ཞེས་སོ། །

རྒྱས་པ་ཡེ་ཤེས་བྱགས་རྩེ་ཡིས། །ཟུག་བཟུལ་ཉན་མངས་སྤང་བྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱས་པ་
སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་བྱགས་རྩེ་ཡིས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟུག་བཟུལ་དང་རྒྱ་ཉན་མངས་
སྤང་བར་མཛད་པ་ནི་རྒྱས་པ་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་འོ། །

དང་བོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ཏེ། །ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་དུག་གི་དང་བོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་བཟུན་ལ། ཕྱི་
མ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་སྤྲན་སྤྲུམ་ཚོགས་པར་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ་ལས་ཚས་དཀོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྩེས་ཐོགས་སུ་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གསུང་བ་ནི། གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་
ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུ་འདུག། །བརྟག་པར་མི་རྒྱས་ངེས་ཆོག་དང་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་
རིག་ཞིབ། །དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྒྲུང་ལྡན་དམིགས་པ་ཀྱན་ལ་ཆགས་པ་དང་། །ཕྱང་
དང་རབ་རིབ་རྣམས་པར་འཛོམས་མཛད་དམ་ཚོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་
བཞིན་རྣམས་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། ཚོས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
མེད་གཉི་ག་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
བརྟག་པར་མི་རྒྱས་པས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའོ། །འདི་འབྲེལ་བའི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་
པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཚོགས་བཅད་འདིའི་དོན་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་བཞི་
གང་དུ་ཡང་བརྟག་པར་མི་རྒྱས་པ་སྤྱེ་བས་མ་དུ་མེད་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་
དང་། འདིའི་དོན་ནི་འདིའོ་ཞེས་ངེས་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པ་བྲལ་བས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པས་གཉིས་སྤང་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། ཉན་མངས་ཀྱན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉེན་
པོས་བཅོམ་པས་ཞིབའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པ་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་

གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་སྤང་བ་དང་སྤོངས་པའི་
རབ་རིབ་འཛུལ་པར་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོགས་བཅད་འདིས་
མདོར་བསྡུས་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། ཚ་བར། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་
པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་
ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དགོན་མཚན་
བཟོད་དེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། བསམ་དུ་མེད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། རི་
མས་དག་པ། མངོན་པར་གསལ་བ། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འདོད་ཆགས་
བྲལ་བའི་རྒྱ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ཐུན་པའི་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆོས་དགོན་མཚན་ཡིན་མོ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་བརྒྱད་ནི་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་ཚུལ་སྟོན་པར། ཆགས་བྲལ་
ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྡུས། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དེ་དག་
ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་བསམ་དུ་
མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡོན་
ཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འགོག་བདེན་བསྟན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་
པའོ། །རི་མས་དག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཡོན་
ཏན་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ལམ་བདེན་བསྟན་ལ། དེ་གསུམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་བསྡུས་
པ་ཡིན་ལ། གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

འགོག་བདེན་དེ་བསམ་དུ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། བརྟག་མིན་ཕྱིར་དང་བཟོད་མིན་
ཕྱིར། །འཕགས་པས་མཐུན་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཞི་ཉིད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་
དེ། །དག་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱ་

བདེན་གཉིས་གཟིགས་པར་སྟོན་པ་ནི། རི་ལྷ་རི་སྟོང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་
དག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྷག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅིས་
གསུངས་ཏེ། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟོང་བ་གཉིས་གཟིགས་པའི་ནང་གི་སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟིགས་པ་དག་པའི་སྒྲོ་ལྷན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷག་པའི་ཆོག་ས་ནི། །སྒྲ་

ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཞེས་པའོ།

ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ངོ་བོ་སྟོན་པར། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར་རི་ལྟ་ཉིད་
དེ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
བདག་མེད་པའི་ཞི་བ་ཆོས་ཉིད་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལས་རི་ལྟ་བུ་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར། གདོད་
མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཐོག་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་
མོངས་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའོ།

ཇི་སྒྲིང་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་སྟོན་པར། ཤེས་བྱ་མཐར་བུགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོས། །ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། །མཐོང་ཕྱིར་རི་སྒྲིང་
ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐར་བུགས་རི་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གནས་རིགས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྒྲིང་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་དོ།

སོ་སོ་རང་རིག་པ་དང་། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་སྟོན་པར།
དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །སོ་སོར་རང་ཤེས་མཐོང་བ་ཉིད། །དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་
ཆགས་མེད་དང་། །ཐོགས་མེད་ཕྱིར་ཏེ་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕགས་པས་
ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྒྲིང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་གྲོལ་ཏེ་
དག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དམན་སྐྱེ་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལུས་ཅན་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི།

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་
ཐོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ནང་གི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ན་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ཐོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

དགོན་མཚོག་གསུམ་བཟན་ཚུལ་ནི། ལྷོན་པའི་བཟན་པ་བསྐྱབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་པ་
གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྦྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀླང་བ་དང་པོའི་དགོས་པ་དང་། ཀླང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྷོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། ཚོག་དོན་ནི། ལྷོན་པ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་
ལ་འཛོལ་བྱར་བྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དང་། བཟན་པ་ཚོས་དགོན་མཚོག་རྟེན་འབྲེལ་
ཟབ་མའི་དོན་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བཟུལ་ཟད་པ་རང་རྒྱད་ལ་འཛོལ་བྱར་བྱེད་པའི་རང་
སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་རང་རྒྱད་ལ་འཛོལ་བྱར་བྱེད་
པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་སྦྱབས་
གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་། ལྷོན་པ་དང་བཟན་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་
པས་ཐོབ་ཟིན་པའམ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་མཚོག་གསུམ་རྒྱུ་སྦྱབས་སུ་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་དང་། །ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱང་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་མཚོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་རྣམས་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྒྱུ་སྦྱབས་གསུམ་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་སྦྱབས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། བྱང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཛིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་
ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྦྱབས་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལྷང་
གི་ཆོས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཆོས་ཅན། །མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པའི་སྦྱབས་མ་ཡིན་
ཏེ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆོ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་སྦྱབས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་གསུང་གི་ཆོགས་དགོས་

པ་མེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
བདེན་སྟངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པའི་
སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ངི་མའི་བསྐྱེད་པ་མཐའ་དག་དང་བལ་བ་མེད་ཀྱང་། ངི་མའི་བསྐྱེད་པ་
མེད་པར་སྤང་བའི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་ཉིད་ངི་མ་དང་བལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
སྤྱིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱུས་
ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་ཆོག་སྤྱི་སྐབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཡི། །སྐབས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །བྱབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོག་སྤྱི་ཀྱང་
དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
སྐབས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱབ་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐའ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་
པོའི་འཕགས་པའི་ཆོག་སྤྱི་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། །

དགོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པ་ནི། འབྲུང་བ་དགོན་ཕྱིར་ངི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་
ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འབྲུང་བ་མེད་ཕྱིར་
དགོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ཞེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡི་གེ་བསྟན་པའི་ངས་ཆོག་
གིས་དགོན་མཆོག་ལ་ཡང་འབྲུག་པས། ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཆོས་མཐུན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་
འབྲུང་བ་དགོན་པའི་ཕྱིར་དགོན་པ་དང་། རང་གི་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ངི་མ་མེད་པ་དང་། ལུས་མཐུ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་

འཇུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དགོན་མཚོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །སྤར་གྱི་ཡིག་རྟིང་དག་ལ་དགོན་ཅོག་ཅེས་བྲིས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེང་སྐབས་དགོན་མཚོག་ཅེས་མཚོག་གི་སྤྱུར་བ་ནི། གཞུང་ཚོག་འདི་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུང་བ་ནི། ཇི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཇི་མ་མེད། །ཇི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛད། །གང་ལས་དགོན་མཚོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་ལེན་དེ་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དེ་མེད་བྱང་ཆུབ་དང་། དེ་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྐྱེ་རྒྱ་རྒྱུན་བཞི་བོ་དེ་ལས་དགེ་བ་དགོན་མཚོག་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ནི་དོན་དམ་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན། །རྒྱ་བཞི་ཡིས་ནི་བསམ་མི་བྱབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་པོའི་རིགས་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཡིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །ཚིགས་བཅད་ལྔ་མས་རྒྱ་རྒྱུན་བཞི་དོས་བཟུང་ནས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འཇུར་བ་བཞུན་ལ། འདིས་དེའི་ཡུལ་དུ་འཇུར་བའི་རྒྱ་མཚན་བཞུན་ཏོ། །

བཞི་བོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པར། དག་དང་ཉོན་མངས་དང་ལྷན་ཕྱིར། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མངས་མེད་དག་ཕྱིར། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། །ལྷན་བྱབ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་ཉོན་

མོངས་དང་ཕན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུས་པ་རྟོགས་དཀའ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཟུར་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ། སྒྲོ་བུར་གྱི་ངོ་མས་དག་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་དཀའ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ངོ་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རྟོགས་དཀའ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། མཛད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་དཀའ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཡན་ལག་རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་ཉེ། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་གནས་གཅིག་དེ། །དག་རྒྱ་གསུམ་ནི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཉེ། རྟོགས་པར་བྱས་པའི་ཁམས་ཀྱི་གནས་གཅིག་པོ་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་བཀྲགས་པ་བའོ། །རྟོགས་བྱ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཡན་ལག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་དེས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ། གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་གནས་གསུམ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་ངོ་མ་དག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། རྟོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་བོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཉེ། ལུས་ཅན་ཉེ་སེམས་ཅན་ཀུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གཉི་གའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་

དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་བོ་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། གཟུགས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སྡིང་བོར་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་བོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པའོ།

སྤོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྷན་འབྲུག་པ་དང་། །གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན། །རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་བོ་གསུམ་མོ། །རྒྱ་ནི་དེ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རིགས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའོ། །ལྷན་པ་ནི་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྷན་པའོ། །དེ་ལྟུག་པ་ནི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་འབྲུག་པའོ། །དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཡང་། རོ་བོ་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པར་འབྲུག་པའོ། །དེ་དག་ནི་དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་བོ་ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་བསྟུས་ན་དོན་རྣམ་པ་བརྩུ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་རྣམ་པ་བརྩུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རོ་བོའི་དོན་དང་། རྒྱའི་དོན་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་པའི་དོན་དང་། འབྲུག་པའི་དོན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། མི་འགྱུར་བའི་དོན་དང་། དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །

དང་བོ་ངོ་བོ་དང་། གཉིས་པ་རྒྱའི་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་ཆུ་དག་བཞིན། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་མེད། །ཆོས་མོས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །ཉིང་འཛིན་སྟིང་རྩེ་ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

ཆོས་སྐྱེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་། རིགས་སྒྲིང་རྗེས་བཟུན་པའི་
ཆུ་དག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཆོས་མོས་སྟག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་འཛིན་སྒྲིང་
བརྩེ་ལས་བྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་བོན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟག་པར་
མོས་པ་དང་། མ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། མངལ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། མ་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་རིགས་དྲི་མ་མཐའ་
དག་དང་བལ་ནས། རིགས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པས་ཆོས་སྐྱེ་བྱུང་བའོ། །

གོང་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ། མཐུ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དང་། །
བཟུན་པའི་རྩ་བ་རང་བཞིན་གྱིར། འདི་དག་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་མཁའ། རྒྱ་ཡི་ཡོན་ཏན་
ཆོས་མཐུན་ཉིད། ཁེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྐྱེ་དོན་འགྲུབ་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་ལྷན་
པའི་གྱིར། ཆོས་སྐྱེ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཏུ་གི་སེམས་ཅན་ཡང་དེ་ཐོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་དང་།
དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱས་འགྱུར་
གྱི་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲིང་བརྩེ་བས་བཟུན་པའི་གྱིར་གསུམ་པོ་འདི།
ནོར་བུ་དང་ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་
དང་། རྟོག་པའི་སྟག་བཟུལ་གྱིས་འཛིགས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་
ཉིད། རྟོག་པའི་ཆེན་མུ་སྟགས་ཏན་ཐོས་དང་། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་རྣམ་བཞི། རྟག་
རྒྱ་སྟག་པར་མོས་པ་ལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད། ཁེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་ཞིང་ཞེས་པ་འདོད་ཆེན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ཅན་སྟགས་
པ་དང་། རང་གཅིག་བྱའི་ཆེད་དུ་འཁོར་བའི་སྟག་བཟུལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདོར་

འདྲོད་པ་ཉན་ཐོས་དང་། སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་བུལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ་སྟམ་པའི་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་རང་བྱུང་སྟེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་རྣམས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཐོབ་པ་ལ་སྦྱིབ་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པ་ཀུན་གྱིས་སྤང་
དགོས་སོ། །ཐམས་གྱི་དྲི་མ་དག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་སྟག་པར་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་
ཆོས་ནི་བཞི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བཞི་སྟེན་པར། ཐེག་མཚོག་ལ་མོས་ས་ཐོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་
ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྟོང་རྩེ་མ་མ་ཅན། །གང་
ཡིན་དེ་དག་བྱབ་པའི་རྩེས་སྦྱེས་ཟས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་
སྟོས་པ་ནི་འདྲོད་ཆེན་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལ་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
སྟོས་པ་ནི་སྟེགས་བྱེད་གྱི་བདག་དུ་སྟ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་
ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསམ་གཏན་སྟོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་ཤིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྟོས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བའི་མངལ་དང་
ཆོས་མཐུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྟོང་རྩེ་མ་མ་དང་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཅན་དག་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་སྤྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་
ཉིད་གྱི། །ཡོན་ཏན་ལ་རོལ་བྱིན་པ་འབྲས། །ཐུག་བསྐལ་ཡིད་འབྱུང་ཞི་ཐོབ་པར། །འདུན་
དང་སྟོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཙང་བ་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་།
རྟག་པ་ཉིད་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། འབྲས་བུའོ། །འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་བརྟག་མི་
བསྐྱོད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཞི་བ་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཐོབ་པ་འདུན་པ་དང་། ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྟོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཤེས་རབ་
ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་སྟ་བུ་དང་། ཐབས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་

ཡིན་པས་པ་ལྟ་བུར་བཞག་གོ།

དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། འདི་དག་འབྲས་ནི་མདོར་བཟུ་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྱིན་
ཅི་ལྟར། །རྣམ་པ་བཞི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོར་བཟུ་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྱིན་ཅི་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་པས་
གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཉིད་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པའོ། །བྱིན་ཅི་ལྟར་བཞི་ནི། གཙང་། བདག་བདེ་དང་།
རྟག་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་ནི་ཆོས་སྐུའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་འདིར་བྱིན་ཅི་ལྟར་ཏུ་འདོད་དོ། །ཡུང་བོ་
ནི་མི་རྟག་སོགས་འཛིན་པའི་སྒོ་སོགས་བཞི་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོའོ། །

འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་བྱིར་དང་། །བག་
ཆགས་སྤངས་བྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །བདག་དང་བདག་མེད་སྒྲིམ་པ་དག །ཉེ་བར་ཞི་བ་
དམ་པའི་བདག །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱང་ཐོ་དང་། །དེ་རྒྱུ་ལྟར་བྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །འཁོར་
བ་དང་ནི་ཟུང་ན་འདས། །མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་བྱིར་རྟག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཆོས་ཅན། གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར། དམ་པའི་བདག་གི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྟོགས་པས་བདག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་མེད་བདེན་
པར་བྱུང་བའི་སྒྲིམ་པ་དག་མེད་པར་མདོར་བྱུང་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་བདག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྤང་
གི་སྒྲིམ་པ་ཡང་སྤང་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཏུ་ཉེ་བར་ཞི་བས་བྱུང་བའི་བྱིར། བདེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ཡུང་བོ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ལས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟོས་
པའི་བྱིར། རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྤང་བར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་སྤིང་ཞིའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མཐར་བུག་
པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ།

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་ཚོས་སྤྱི་ཙམ་བར་
བརྟན་པ་ནི། བདག་སྲེད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ། །སེམས་ཅན་སྲེད་བྱིར་བཅེ་ལྡན་
ཞི་ཐོབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒོ་བཅེ་བྱང་རྒྱལ་ཐབས་བརྟེན་ནས། །འཕགས་པ་འཁོར་བ་ལྟ་
བན་འདུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་བདག་ལ་སྲེད་པའི་ཆགས་པ་
མ་ལུས་པ་རྟག་པ་སོགས་དང་། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ་འཁོར་བའི་མཐར་མི་
གནས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བཟུལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་བཅེ་
ལྡན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཞི་མཐའ་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒོ་ཤེས་རབ་དང་བཅེ་བ་སྟེ་སྒྲིང་
རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་བྱང་རྒྱལ་སྤྱབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
འཁོར་བ་དང་ལྟ་བུ་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་སྤྱབ་
བྱེད་ལ་སྤྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །སྤྲུག་ལ་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ལྟ་
བན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉེར་སྒྲོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་མེད་ན། སྤྲུག་བཟུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་
ནའང་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྟ་བུ་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་གཉེར་དང་སྒྲོན་པའང་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་འཕངས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་དེ།
འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བས་སྒྲིང་འདོད་དང་། ལྟ་བུ་འདས་ཐོབ་འདོད་མཐོང་བའི་བྱིར་བཅེ་ཞེས་པའོ། །

རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱིད་དང་ལྟ་བུ་འདས་ལ་དེ་ཉི། །སྤྲུག་བདེ་ཉི་
སྒྲོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། །རིགས་ཡོན་ལས་ནི་གང་བྱིར་དེ། །རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་
བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིད་པ་དང་ལྟ་བུ་འདས་ལས་འདས་པ་ལ། དེ་ཉི་སྤྲུག་བཟུལ་གྱི་སྒྲོན་དང་
བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་འདི། རིགས་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན་སྤྱིད་ཞིན་སྒྲོན་ཡོན་
མཐོང་བ་དེ་རིགས་མེད་པ་དག་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཀླང་བ་ལྷ་མ་གཉིས་དང་བྱེད་

ཀྱིས་རྗེས་འགོ་བསྟན་ལ། བྱི་མ་རྒྱུད་དང་གཅིག་གིས་ཐོག་པ་བསྟན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་ཐོག་གི་སྒྲིང་ནས་བསྐྱབས་པའོ།

རིགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བཞིན་དཔག་མེད་པའི། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་གནས། འདྲེར་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི། རང་བྱེད་ཕྱིར་མར་མེ་བཞིན། ཁེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་རིགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོང་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩ་སྒྲུ་ནམས་ཆོགས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བཞིན་གནས་ཡིན་ཏེ། མས་པ་ནི་སྒྲོང་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་ནི་རྩ་སྒྲུ་ལོ། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ནི། དབྱེར་མེད་པར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མར་མེ་བཞིན་དུ་རྩུ་འབྲུལ་དང་། ལྷའི་ན་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་པ་དང་། ཐོན་གྱི་གནས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་ལྡན་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། ཁེས་པའོ།

རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་བཤད་པ། ཆོས་སྐུ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲུགས་རྗེའི་ཁམས་ནི་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་དང་རིན་ཆེན་རྩ་ཡི་ནི། རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན། ཁེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྐུ་དག་བྱེད་ཐེག་ཆེན་ལ་མས་པ་སྒྲོང་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གསུམ་པོ་འདིས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏོ།

འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་མེད་གནས་ལ་མངོན་ཤེས་དང་། ཡེ་

ཤེས་བྲི་མེད་དེ་ཉིད་དང་། །རྣམ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་མར་མེ་ཡི། །སྤང་དང་རྩོ་མདོག་ཆོས་
མཚུངས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲི་མ་མེད་པའི་གནས་ཁམས་ལ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་མདོན་
ཤེས་ལྔ་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བྲི་མེད་དང་གྲི་མེད་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་
པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་མར་མེའི་སྤང་བ་དང་། རྩོ་བ་དང་མདོག་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཅན་
ཅོད་ཞེས་པ་འོ། །

འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ནི། སྔ་སྔ་སྒྲེལ་བཤགས་རྒྱུ་གས་སངས་ཀྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་
དབྱེའི་འཇུག་པ་ལས། །དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་ཐོ་འདི་
བརྟན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྔ་སྔ་སྒྲེལ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཞན་དང་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཉིན་དེ་གསུམ་ལ་གནས་པ་ཉིན་གྱི་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ངི་མས་མ་དག་པ་དང་། རྩུགས་
གཅིག་དང་བྲལ་བ་སྟེ་དག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པས་རབ་
དུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་ཐོ་ངི་མ་དང་བཅས་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བརྟན་རྟོ། །ཞེས་པའོ།

ཆོགས་བཅད་དེས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། མ་མ་སྐྱེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཚུག་
པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་ལྟ་བཞིན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལྟ་སྟེ་མེད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
མ་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྐྱིབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་ཤིང་ངི་མའི་ས་བོན་
དང་བཅས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་དང་བཅས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལས་ཚྱག་པ་སྟེ་ངི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་ཤིང་ངི་
མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་སྤངས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལྟ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རི་ལྟ་བཞིན་
གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལྟ་པ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་
དུ་དབྱེ་བས་གནས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འཕགས་པ་
གཞན་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་འགྲོ་བར་བརྟུབ་པ་ནི། མ་དག་མ་དག་དག་པ་

དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་
དག་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་མ་དག་ཅིང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྟགས་ཅི་རིགས་པ་དག་པ་
དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ས་སྟོན་བོའི་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

ཚིགས་བཅད་འདིའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ཇི་ཉིད་ལ་སྟགས་པའི་དོན། །འདི་བྱུག་གིས་ནི་
བསྟུས་པ་ཡི། །ཁམས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དག་དུ། །མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟན་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱར་བཤད་པའི་དོན་ཉིད་ལ་སྟགས་པའི་དོན་ནི། བོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་
དུག་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་མ་ལྟག་སྟོས་མེད་གསུམ་དང་། མ་དག་དག་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གསུམ་སྟེ་འདི་
དུག་གིས་བསྟུས་པ་ཡི་སྟེ། དེ་དག་གིས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་མདོར་བསྟུས་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་
དུ་མིང་གསུམ་གྱིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་ཚིག་ཉིད་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། །ནམ་མཁའ་
ཀུན་ཏུ་རྗེས་སོང་ལྟར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་མེད་དབྱིངས། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོང་སྟོང་བ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱོལ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན། ནམ་མཁའ་ཐོགས་རིག་དང་བྲལ་བ་སྟོང་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སྟེ་སོང་བ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དེ་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་ཅན་ཀུན་ཏུ་
འགྲོ་བ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར། དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཉེས་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་བྱུང་
པ་སྟེ། །གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང་། །བར་མ་མཚན་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཁམས་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་མ་ལྟས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་
བྱིའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་སྟེ།

གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ས་དང་། ཟངས་དང་། གསེར་གྱི་སྣོད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམན་པ་དང་། བར་མ་
དང་། མཚོག་ལ་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མི་འགྱུར་
བའི་དོན་ལས་བཙུམས་ཏེ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་བཙུ་བཞི་ཡོད་པ་ལ།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོན་པ་མདོར་བསྟན་ཏེ་བྱ་ནི། ཉེས་པ་སྒྲོ་བྱར་དང་ལྡན་དང་། །ཡོན་
ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྡན་ཕྱིར། །རྩི་ལྟར་ཐར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་
ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མ་དག་པ་དང་
དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོ་བྱར་བ་དང་ལྡན་ལ། ཤིན་དུ་
རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་མོད། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁམས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ལྷ་མ་དང་ཕྱི་མའི་སྐབས་གཏན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་། མ་དག་པ་
དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་། ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་
མི་འགྱུར་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །ཟུང་སོགས་སྦྱིད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པ་
ལ།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པར་སྟོན་པ་ནི། རྩི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཀྱན་སོང་
བ། །སྤྱ་ཕྱིར་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །གནས་འདི་ཉེ་
བར་གོས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྩི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པར་
སོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱ་བའི་ཕྱིར། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉེས་པས་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་
གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་
ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་འདི་ཁྱབ་པར་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་

ཀྱིས་ཉེ་བར་གོས་པར་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱི་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྤྱི་
ཞིང་འཇིག་ །དེ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་དབྱིངས་ལ། །དབང་བོ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཞིང་འཇིག་ །
ཅས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ལ་སྤྱི་ཞིང་འཇིག་པ་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ནམ་
མཁའ་དབྱིངས་ལ་དབང་བོ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་། །ལམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤྱི་འཇིག་གི་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྐྱར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱོད་ཆད་ནམ་
ཡང་ཆོག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་རྒྱ་བའི་མེས་མི་འཆིག་ །ཅས་
གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆད་ནམ་ཡང་ཆོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཇི་
མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་མེས་མི་ཆོག་མི་ཞིག་གོ། །
ཞེས་པའོ། །རྣམས་ནི་མང་ཆོག་ཡིན་པས་མེ་ནི་གསུམ་མོ། །

དབེ་དང་དོན་ལྟོན་པ་ནི། ས་ནི་རྩ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལ། །རྒྱུད་ནི་མཁའ་ལ་རབ་དུ་གནས། །
མཁའ་ནི་རྒྱུད་དང་རྩ་དག་དང་། །ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སའི་
དགྲིལ་འཁོར་ནི་རྩའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་ལ། །རྩ་རྒྱུད་ལ་གནས་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་དུ་
གནས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི། །རྒྱུད་དང་རྩ་དག་དང་སའི་ཁམས་ལ་གནས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

དབེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཕྱང་བོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་
མོངས་དག་ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྩ་བཞིན་མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟག་དུ་
གནས། །རྩ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་གནས། །སེམས་ཀྱི་
རབ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད། །ཅས་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་

དཔེ་དེ་བཞིན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་བོ་དང་། ཁམས་དང་མིག་དབང་སྟགས་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་རང་རྒྱ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས་ཤིང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་ཟག་དང་ཕུང་བོ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ལ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་
བྱེད་ནི། སེམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་ཉོན་ལ་སྟགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ།

རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ས་
དང་འབྲེལ་བ་ཕུང་བོ་དང་། །སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། །རྒྱ་ཁམས་དང་འབྲེལ་
ལས་ཅན་གྱི། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །རྒྱང་
གི་ཁམས་དང་འབྲེལ་བར་ལྟ། །རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། །དེ་གཞི་ཅན་མིན་
གནས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་བོ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི་སའི་དཀྱུལ་
འཁོར་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སའི་
སྤྲིང་བཞི་རི་རབ་སྟགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་མི་བརྟན་པ་རྒྱང་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ཁམས་དང་འབྲེལ་བར་ལྷགས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་བོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མི་བརྟན་པ་ཚུལ་མིན་
ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་འབྲེལ་བར་
ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། དེ་ཚུལ་
མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་དང་མཐུན་པའི་གཞི་ཅན་མིན་ཞིང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྟགས་ལ་
གནས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ།

ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ལྷང་པར་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རབ་ཏུ་

ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་སྒྲོས་
བྲལ་ལ་རབ་དུ་གནས་ལ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ལས་དང་ཉན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་རབ་དུ་བྱེ་བས། བྱེད་ཐུ་མས་བདེན་སྟོང་ལ་གནས་པ་དང་། བྱེད་བྱི་མས་ལས་ཉན་གྱིས་རྟེན་
བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལས་དང་ཉན་མོངས་པ་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་དུ་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལས་དང་ཉན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། ལས་དང་ཉན་མོངས་ཚུ་ལས་ནི། །ཕྱང་བོ་སྐྱེ་
མཆེད་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་། །དེ་འཛིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར། །སྐྱེ་དང་འཛིག་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་ཉན་མོངས་ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལས་ནི་ཉེར་ལེན་
དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་བོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་ལ།
ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་འཛིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་བོ་སྟགས་ཀྱང་ལས་ཉན་གྱི་དབང་
གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པར་འབྱུང་རོ། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་འཛིག་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཁམས་ལྟར་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དེ། །ཆོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་
དང་། །འཛིག་དང་གནས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་སྐྱེ་འཛིག་དང་
བྲལ་བ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་སྐྱེད་པའི་
ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མེད་ཅིང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་དེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་
དང་མཐར་འཛིག་པ་དང་། རྒྱ་ཡི་དབང་གིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་ཉན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འབྱུང་མེད་དེ། །ཡང་དག་
མིན་རྟོག་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་སྟགས། །སྐྱོ་བྱར་བྱི་མས་དེ་ཉན་མོངས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོང་གྱི་བྱེ་

བྲག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
མེད་དེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་བདེན་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་འདྲ་ཆགས་སོགས། སློ་བུར་
བྱི་རྩི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟོན་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
རྒྱ་སོགས་ཀྱིས། །འདི་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། །འཆི་དང་ན་དང་ཆ་བའི་མེ། །མི་
བཟད་པས་ཀྱང་འཆིག་མི་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རྩི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་
བ་མིན་ཏེ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་། ཆ་བའི་སྤྱག་བཟུལ་དྲག་
པོ་བསྐྱེད་པའི་མི་བཟད་པས་ཀྱང་འཆིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

ཆ་ན་འཆི་བ་གསུམ་མེ་གསུམ་དང་སྤྱར་བ་ནི། དུས་མཐའ་དཔྱལ་བ་ཐ་མལ་བའི། །མེ་
གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །ཆ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ། །དེ་དག་འབྲེལ་བར་ཤེས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཆ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྔོད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་། དཔྱལ་བ་བའི་ལུས་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་
ཤིང་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་དུས་མཐའི་མེ་དང་། དཔྱལ་བའི་མེ་དང་། ཐ་མལ་བའི་མེ་གསུམ་པོ་དེ་
དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་གཏན་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་མེད་པ་འཛིན་པ་དང་། དར་
ལ་བབ་པ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཆ་བ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
མཚན་གསུམ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟེ་མཆེད་དྲག་བདག་གི་བ་གཏན་མེད་པར་བྱེད་པ།
ལས་ཉོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདྲ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་བསམས་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ནས། ཐར་བ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་
བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

བྱང་སེམས་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། སྐྱེ་འཆི་ན་དང་ཀ་བ་ལས་
ཐོལ་བ། །འདི་ཡི་རང་བཞིན་རྗེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། སྐྱེ་སྐྱེས་མངས་དང་བྲལ་ཡང་
དེ་ཡི་རྒྱས། །སྐྱོ་ལྡན་འགྲོ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་ཕྱིར་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱོ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སྐྱེས་མངས་པ་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་
ནས་སྒྲིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བ་བསྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱས་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་སོ། །

དག་པའི་བྱང་པར་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆི་སྐྱངས་པར་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པས་འཆི་དང་
ན་བ་དང་། །ཀ་བའི་སྐྱག་བཟུལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །
དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་བའི་སྐྱག་བཟུལ་ཅད་ནས་སྤངས་ནས་དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྐྱག་
བཟུལ་དེ་མེད་དེ། ལས་དང་ཉོན་མངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཐེག་
པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སྐྱོབ་པ་ནམས་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། ཐབས་བྱང་
པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟིན་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དར་རྒྱུག་ལས་གསུངས་སོ། །

མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སྐྱེས་རྣམས་
ལས་འདས་ཟུར་ཀྱང་། །སྒྲིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། །འཆི་དང་ཀ་དང་ན་བར་སྟོན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡང་དག་པ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སྐྱེས་རྣམས་ལས་འདས་པར་ཟུར་ཀྱང་། སྒྲིང་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། །འཆི་བ་དང་ཀ་བ་དང་། །ན་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲུང་མེད་ཚོས་ཉིད་འདི། །རྟོགས་ནས་མ་རིག་
ཚུངས་རྒྱུ་ཡིས། །སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་དག་ཏུ་ནི། །མཐོང་བ་གང་ཡིན་དེ་མཛད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲིམས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པའི་ས་དང་བོ་བ་དེ་
འབྲུང་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱད་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་སྦྱོང་འཛི་ལས་གྲོལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་ཚུངས་པ་རྒྱུ་ཡིས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལྟར་
སྦྱོང་རྩེ་དང་སྦོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྦྱོང་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཛི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་
རིག་པས་ཚུངས་པ་རྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཛད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་
པའོ། །

གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འཕགས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་ཐོབ་པ་གང་། །བྱིས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་
དུ་སྟོན་ཏེ། །དེ་ཉིད་བྱིར་ན་འགོ་བ་ཡི། །གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྦྱོང་རྩེ་མཚོག །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། འཕགས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་སྦྱོང་འཛི་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚད་ནས་སྤངས་པ་ཐོབ་པས། ས་དང་
བོ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྦྱོང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས། བྱིས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་སྦྱོང་བ་ལེན་པ་སོགས་
སྦོན་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་ན་འགོ་བ་ཡི་གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྦྱོང་རྩེ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་
མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

འཛིག་རྟོན་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་ངོ་མས་མ་གོས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནི་འཛིག་རྟོན་ཐམས་
ཅད་ལས། །འདས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་ལས་མ་གཡོས། །འཛིག་རྟོན་དོན་དུ་འཛིག་རྟོན་ན། །
འཛིག་རྟོན་ངོ་མས་མ་གོས་སྦྱོང་། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི། སོ་སོ་སྦྱོང་བོ་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་
འདས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པའི་སྦྱོང་བ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་པར་གནས་ལ། དེ་ལྟར་
གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟོན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་།
སྤྲུག་ཀྱན་གྱི་རྒྱད་པས་ཟེལ་གྱིས་ལོན་ནས་གཞན་དོན་སྦྱབ་མེ་རུས་པ་སོགས་འཛིག་རྟོན་གྱི་ངོ་མས་

མ་གོས་པར་སྒྱུད་ཅིང་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་པད་མ་རྒྱུ་ནང་དུ། །སྒྲེས་པ་རྒྱ་ཡིས་གོས་པ་
མེད་། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ། །སྒྲེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མི་གོས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ཇི་ལྟར་པད་མ་རྒྱུ་ནང་དུ་སྒྲེས་པ་རྒྱ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྱུད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྒྲེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་ཏེ། །ལས་
ཉོན་གྱི་སྒྲེ་འཆི་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཕྱིར་མི་ཚྭ་ག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བྱ་བ་སྐྱབ་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྲོ། །མེ་བཞིན་
དུ་ནི་འབར་བ་དང་། །ཞི་བའི་བསམ་གཏན་སྟོམས་འབྲུག་ལ། །རྟག་ཏུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ཚྭ་ག་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་མེ་བཞིན་དུ་འབར་བ་དང་ཞེས་
པས་གཞན་དོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་འབད་
ཚྭ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་དང་སྟོམས་འབྲུག་ལ་རྟག་ཏུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་། །རང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་བསམ་པ་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་ལེགས་པར་བཅོམ་པས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ཚྭ་ག་པའི་
ས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། །སྤང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པས་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཤེས་བྱ་འཆར་ཚུལ་ནི་
ཐུར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞི་བའི་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་བཞག་རིགས་འདྲ་
བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་མིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་
དུ་ཤེས་བྱ་རིམ་སྒྲིང་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། །སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་གྱིས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
འཇོག་པའི་འབད་ཚྭ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་། །རྗེས་ཐོབ་གྱི་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་རྩིས་མ་ཟེན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དགུ་བ་བ་དང་། ས་བཅུ་བ་
ཐོབ་མ་ཐག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལྷན་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

འཕྲིན་ལས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་རྩོན་པ་ནི། རྩོན་གྱིས་འཕྲེན་པའི་དབང་
དང་ནི། །རྩམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ལྷས་ཅན་སྤྲིན་པ་ཡི། །དོན་དུ་
འབད་བ་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་འཕྲེན་
པའི་དབང་དང་ནི་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྩམ་རྟོག་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལྷས་ཅན་སྤྲིན་པ་ཡི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་སྤྲོད་གི་
འབད་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །དངོས་པོ་བདེན་
འཛིན་ཉོན་སྤྲིབ་ཡིན་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཟད་པར་སྤངས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་
སྤྲོད་གི་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ངམ་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་དུ་
འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཏུལ་བྱ་དང་རྩིས་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་མཁྱེན་པ་ནི། བསྟན་དང་གཟུགས་སྤྲེ་
དག་དང་ནི། །སྤྲོད་དང་སྤྲོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་། །གང་ཞིག་རི་ལྷར་གང་གིས་འདུལ། །
དེས་དེ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྟོན་པའི་གཏུལ་བྱ་དང་རི་ལྷར་འཆོམ་པ་
བསྟན་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་དང་འཆོམ་པའི་གཟུགས་སྤྲེ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་དག་དང་ནི་ཆགས་
ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྲོད་པའི་རྩོལ་སྟོན་པ་སོགས་སྤྲོད་པ་དང་། སྤྲོད་ལམ་གྱིས་
འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་འོང་སོགས་སྤྲོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་། གཏུལ་བྱ་གང་ཞིག་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་
བའི་ཐབས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐབས་དེ་རི་ལྷར་འཆོམ་པ་དེ་ལྟར་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་
གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

རྒྱ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྷས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དུས་རྟོག་དུ་འདུལ་བ་སྟོན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ནས་མཁའ་མཐའ་ལྷན་གྱི། །འགྲོ་བ་ཉག་ཏུ་ལྷན་བྱེད་པར། །ཐོགས་མེད་ལྷོ་ལྷན་
དེ་ཡིས་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་འབྱུག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་ནས་མཁའ་མཐའ་ལྷན་གྱི་འགྲོ་བར་དུས་ཉག་ཏུ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་
ལྷན་གྱིས་བྱེད་པར་འགལ་སྟེན་གྱིས་གཤེགས་བྱེད་མི་རྣམས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་ལྷོ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ཡིས་ནི་སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་པར་འབྱུག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

དག་པའི་བྱང་པར་སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲིལ་བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་
པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བ་ཐ་མ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་
ཚུལ་ནི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲིལ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །རྗེས་ཐོབ་ཅེས་སྟོན་པས་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་
འགའ་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་གྱི། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པ་མ་
ཡིན་ལོ། །

ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་ས་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་
མཚོ་བ་སྒྲང་མིག་རྗེས་གྱི། །བྱང་པར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བྱང་དེ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་དེ་ལྟ་མེད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་ཐུན་དང་། རྒྱ་མཚོ་
དང་བ་སྒྲང་གི་མིག་རྗེས་ཀྱི་ཆུའི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་པར་དེ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་ནི། གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་
མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་ཕྱིར། །འགྲོ་སྐབས་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་ཐུར་བྱུག་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཉག་ཏུ་
གཉིས་མེད་མི་རྟོག་ཕྱིར། །འཇིག་མེད་ཆོས་ཀྱང་མ་བྱས་རང་བཞིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་

ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ལྷ་མ་དོར་ནས་བྱི་མ་ཐོབ་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་བདག་མཐར་
སྐྱག་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་
ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐར་སྐྱག་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་
སྐུ་བའི་སྐྱབས་མཐར་སྐྱག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སློབ་ཀྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་
པས་དག་པ་བྱི་མའི་མཐའ་མེད་པར་སྐྱར་སྐྱག་པར་གནས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན། ཡོངས་གཙམ་གྱི་དོན་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་ཀྱས་
པར་བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་བོ་ནི། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་བ་མེད། །གནོད་མེད་རྒྱ་བ་
མེད་པ་སྟེ། །དེ་ནི་ཏྲག་དང་བརྟན་ཕྱིར་དང་། །ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་གཡུང་བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཆོམས་མི་སྦྱར་བར་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ལྷས་སྒྲངས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པའི་འཆི་བ་མེད་པར་མ་ཟད། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་
བསྐྱར་པའི་འཆི་བ་མེད་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་རྒྱ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་དུ་
བསྐྱར་པའི་རྒྱ་བ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་
བཅད་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉི་བར་བཟུང་བའོ།

གཉིས་པ་ཡོངས་གཙམ་གྱི་དོན་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་
ཏྲག་པ་དང་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་། གཡུང་བྱུང་གི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

ནམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི། །ལུས་ཀྱི་སྦྱེ་མེད་
རྟག་པའི་ཕྱིར། །བསམ་མི་བྱལ་འགྱུར་འཆི་འཕོ་ཡིས། །དེ་ནི་མི་འཆི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །
བག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་ནད་རྣམས་ཀྱིས། །གནོད་མེད་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཟག་མེད་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །གཡང་བྱུང་ཕྱིར་ན་ཁྱ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། །འདིར་རྟག་པའི་
གཅད་བྱ་སྦྱེ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ། རྟག་པའི་ནམ་བཅད་ནི་སྦྱེ་བ་དེ་དང་བྲལ་
བའོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྐྱར་པ་ཡི་འཆི་འཕོ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་མི་འཆི་ལྟེ་བརྟན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་སྐྱུ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་ནད་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་
གཉིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་གཅད་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་
དོན་བཤད་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ཁྱ་བ་
མེད་དེ། ལས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་གཡང་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རྟག་བརྟན་སོགས་
ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། བསྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མངོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་ཆེག་གཉིས་དེ་བཞིན་
གཉིས། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱི་གྲོ་རིམ་བཞིན། །འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི། །
རྟག་པ་ལ་སོགས་དོན་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་འདུས་
མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི། རྟག་པའི་དོན་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གཡང་བྱུང་ལ་
སོགས་པའི་དོན་མངོ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན། རྟག་པའི་དོན་ཆོག་
གཉིས་ནི་བསྟན་པའི་ཆོག་དང་། བཤད་པའི་ཆོག་དང་། གཞན་འགྱུར་མེན་པ་དག་དང་། མི་
ཟད་ཆོས་ལྡན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པའི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ནི། འགོ་སྐབས་
དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུར་ཐུག་པ་དང་། ཞི་བའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་ནི། རྟག་

ཏུ་གཉིས་མེད་དང་། མི་རྟོག་པ་དང་། གཡུང་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་གྱི་ཚིག་འཛིག་མེད་ཚོས་དང་། མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་ནི། མི་ཟད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཕྱིར། །གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་རྟག་པའི་དོན། །མཐའ་ཡི་མུ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །སྒྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་དོན། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་རང་བཞིན་ཕྱིར། །གཉིས་མེད་ཚོས་ཉིད་ཞི་བའི་དོན། །མ་བཙོས་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཕྱིར་ན། །འཛིག་མེད་དོན་ནི་གཡུང་བྱུང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྒྱུ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱས་པ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་འགྱུར་མིན་པའི་བདག་ཡིན་པས་སྐྱ་མ་བཤད་པའི་ཚིག་དང་། ཕྱི་མ་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་ནམ་ཡང་། བསྐྱ་བ་མེད་པའི་སྒྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད། སྒྲོ་བུར་གྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་བཙོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཆི་འཕོས་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བཤད་པ་དང་། བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་གཡུང་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་སྒྲོ་བུར་གྱི་ངི་མ་དག་པའི་སྐབས་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚོས་སྒྱུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ནི་འབགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་སྒྱུ་རན་འདས། །དེ་ཕྱིར་ཉིད་དང་ཟེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་སྒྱུ་རན་འདས་པ་མེད། །ཅེས་

གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་
དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སློབ་ཐུང་གྱི་ངོ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་
འཕགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པས་བསྟུས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་
གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེ་ལས་
འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་བྲུབ་པའི་དོན་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཡོན་ཏན་བཞིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་།
དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སློབ་ཐུང་གྱི་ངོ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དང་། དེ་
གཉེན་པོས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྷན་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིས་ཉན་རང་ལ་མྱང་
འདས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་
བཟོད་པ་མཐར་ཐུག་ནས། གོང་དུ་བཟོད་མི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པས་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་སྦྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ནི། མདོར་ན་ཟག་
མེད་དབྱིངས་ལ་ནི། །དོན་གྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་བཞི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེགས་པ་ཡི། །རྣམ་
གྲུངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སློབ་ཐུང་གྱི་ངོ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་
འགྱུར་པའི་དོན་གྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་བཞིས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུན་པ་དང་། མཐར་ཐུན་པའི་དབྱེ་བ་སོ་

སོར་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

མིང་བཞིས་བསྟན་པའི་དོན་བཞི་གང་ཞེ་ན་དེ་ལྟོན་པར། སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་
དང་། །དེ་རིགས་དེ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། །བརྒྱན་མེད་བསྐྱེད་ཆོས་ཉིད་དང་། །གདོད་
ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུ་དབྱེར་མེད་
པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། །དེའི་རིགས་དེ་བཞིན་ཉིད་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། །བརྒྱན་པ་མེད་ཅིང་
བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་དང་།
གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་མི་
གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་དང་། །དྲི་མ་བག་
ཆགས་བཅས་སྤངས་པ། །སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་འདས་པ་ནི། །དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་
ཉིད་། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་དུ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མི་
གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་ན་སོ་སོར་བཤད་དེ། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། །དྲི་མ་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཉིད་ཅེས་སོ། །
ཞེས་པའོ།

ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྲངས་མེད་པ། །

བསམ་མེད་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་དང་། །དབྱེར་མེད་མཚན་ཉིད་ཐར་བ་སྟེ། །ཐར་བ་གང་དེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། གངས་མེད་པ་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་དུ་མེད་པ་ནི་གངས་དང་རྒྱས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་། བཞི་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་
ཐར་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། །གཞན་དང་གཞན་ལ་
མཁས་པ་དག །གང་ཞིག་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ། །དེ་གཞན་ངེས་ཟིན་མེད་པར་འགྱུར། །
དེ་ནས་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱན་གྱིས། །ང་ཡི་གཟུགས་ནི་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །མངའ་བདག་རྒྱལ་
བོས་དེ་དག་ལ། །བཀའ་ཡི་རས་ནི་བྱིན་པ་དང་། །དེ་ལས་དེ་ནི་ཐོས་གྱུར་ཏེ། །རི་མོ་འེ་
ལས་ལ་རབ་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་སྒྱུར་རྣམས་ལས། །གཅིག་གཅིག་ཡུལ་གཞན་
སོང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་སོང་བས་ན། །དེ་མ་ཚང་ཕྱིར་རི་མོ་དེ། །ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པར། །མི་འགྱུར་བཞིན་ཤེས་དཔེར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་
ཚང་བ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོལ་ལས་གྱིས་བསྐྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། རི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པའི་རི་མོ་མཐན་མགོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་དང་
གཞན་ལ་སོ་སོར་མཁས་པ་དག་གང་ཞིག་མགོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ་དེས་ལག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ངེས་པར་ཟིན་ཅིང་ཤེས་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རི་མོ་མཐན་དུ་མ་ཡོད་

ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་
དང་འཕྲོ་དང་དག་སྤྱིར་དང་། །ཐ་དད་མེད་སྤྱིར་འོད་དང་ཟེར། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
རྣམས་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་མ་ལྟས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤི་མ་
མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་
བ་དང་། ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་མ་ལྟས་ལ་འཕྲོ་བ་དང་སྤི་མ་མ་ལྟས་པས་དག་པའི་སྤྱིར་དང་། གསུམ་

པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་འོད་གསལ་བ་དང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་
དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པ་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའོ། །

ཆོས་མཐུན་སྒྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །སྤྱང་ན་འདས་པ་མི་
ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་ལྟ་བུར་མི་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
ཏི། མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་དང་། བསམ་
གྲིས་མི་བྱལ་པ་དང་། གྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་བཞི་ཚོགས་དགོས་པ་དེས་ན་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། ཉི་མའི་འོད་
དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་བོ་ནི། །རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཞེས་བརྗོད། །
ཉོན་མོངས་སྤྱབས་ནང་གནས་པ་དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏི། གོང་
དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་བོའི་རྣམ་བཞག་ངོ་བོའི་དོན་ལ་སོགས་རྣམ་པ་
བརྒྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། །ཁམས་རང་བཞིན་གྲིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྩལ་བཏོན་དུ་བཤད་
ནས། གྲི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་དེའི་ཞར་ལ་བཤད་ཅིང་འོག་མས་དེ་ལས་སྟོན་སྟེ་བཤད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་
སེམས་རང་བཞིན་གྲིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ན་གནས་པ་དེ་སྒྲོ་བྱར་
བ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་དཔེ་དག་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

དཔེ་དག་གང་ཞེ་ན། །སངས་རྒྱས་པད་དན་སྤྱང་ཅི་སྤྱང་མ་ལ། །སྤྱན་ལ་སྒྲིང་བོ་མི་
གཙང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་གཏོར་དང་སྤྱུག་སོགས་འབྲས་རྒྱུད་དང་། །ཤོས་རྒྱལ་ནང་ན་
རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་དང་ནི། །བྱད་མེད་དན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཞུགས་
ཡོད་ཅི་ལྟ་བུར། །སྒྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མས་བསྐྱབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་
བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏི། དག་གང་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་ཡིན་ལ། །སངས་རྒྱས་

ཀྱི་སྐྱ་པད་མ་ངན་པའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། སྤང་ཅི་སྤང་མ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱ་པ་ལ་
དབྱས་ན་སྤིང་བོ་ཡོད་པ་དང་། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང་། དབུལ་བོའི་ཁྱི་ཀྱི་ས་
ལ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་དང་། རྩོན་ཤིང་གི་ཕྱ་གྲ་སོགས་དེ་དག་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཆུང་
དུ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གོས་རྒྱལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཡོད་པ་དང་། བུད་མེད་ངན་པའི་སྟོན་མི་བདག་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པ་ཡོད་པ་དང་། སའི་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་
རི་ལྷ་བར་སློབ་ཀྱི་ཉན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་པད་མ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་སློབ་ཀྱི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་པ་ལ་ཁམས་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ།

དཔེ་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། དྲི་མ་པད་མ་སློབ་ཆགས་སྐྱན་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་
རྒྱལ་དང་། །སྐྱ་བུ་ལྷུ་ལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་དང་
མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། པད་མ་དང་། སློབ་ཆགས་དང་། སྐྱན་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། ས་
དང་། འབྲས་བུ་དང་། གོས་རྒྱལ་དང་། སྐྱ་བུ་ལྷུ་ལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་
དང་། སའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དོན་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་སྤང་ཅི་སྤིང་བོ་གསེར་དང་གཏེར་དང་རྒྱ་
བྱ་རིན་ཆེན་སྐྱ། །སྤིང་བདག་མཚོག་དང་རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་དྲི་མེད་ཁམས་མཚོག་
མཚུངས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། སྤང་ཅི་དང་། སྤིང་བོ་དང་།
གསེར་དང་། གཏེར་དང་རྒྱ་བྱ་དང་། རིན་ཆེན་སྐྱ་དང་། སྤིང་བདག་མཚོག་དང་། རིན་ཆེན་གཟུགས་
དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ལ་དཔེ་དང་དོན་དང་། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤྱོད་བྱེད་
གསུམ་ཡོད་པའི།

དང་བོ་སྟོན་པར། ཇི་ལྟར་མདོག་པན་པད་མའི་ཁོང་གནས་པ། །མཚན་སྟོང་གིས་འབར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །དྲི་མེད་ལྟ་ཡི་མིག་ལྡན་མིས་མཐོང་ནས། །ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་
 ཐུབས་ནས་འབྱེན་བྱེད་པ། །ཞེས་དཔེ་དང་། རོན་སྟོན་པར། དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མནར་
 མེད་གནས་རྣམས་ལའང་། །སངས་རྒྱས་སྐྱེས་ཀྱིས་རང་ཚོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །ཞེས་
 རོན་བསྟན་ལ། །ལམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྐྱོང་བྱེད་སྟོན་པར། སྐབ་མེད་ཕྱི་མཐའི་ཐུར་གནས་བྱུགས་རྩེ་
 ཡི། །བདག་ཅག་སྐྱབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་ལམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྐྱོང་བྱེད་བསྟན་
 ལ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་སྐྱུག་པད་མ་རྩམ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི། །དེ་ཡི་
 ཁོང་ནས་ལྟ་མིག་མཐོང་ནས་འདབ་མ་གཙོད་བྱེད་ལྟར། །ཆགས་ལྡང་སྟགས་དྲི་ཐུབས་
 སྐབས་རྒྱགས་སངས་སྒྲིང་བོ་འགྲོ་གཟིགས་ཏེ། །བྱུགས་རྩེས་བྱབ་པ་དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་དེ་
 ནི་འཛོམས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་དཔེར་ན་དྲི་མི་ཞིས་ཞིང་མདོག་ངན་པའི་
 པད་མ་འདབ་མ་ཁ་རྩམ་པའི་ཁོང་ན་གནས་པ་མཚན་བཟང་བོ་སྟོང་གིས་འབར་ཞིང་བརྒྱན་པའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ནི་དྲི་མེད་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་མཐོང་ནས་ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་
 ཐུབས་ནས་སྐྱ་དེ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་དཔེ་དང་། རོན་ནི། བདེ་གཤེགས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་མནར་མེད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཚོས་ཉིད་ཡོད་པར་
 མདོན་སྐྱུ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཏེ་ནི་སྟག་བཅས་སོ། །དྲི་མ་སྐྱོང་བྱེད་ནི། སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱ་ཞིག་གིས་སེལ་བར་
 བྱེད་ཅེ་ན། དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྐྱབ་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རོན་དུ་ཕྱི་མའི་ཐུར་བྱུག་པར་
 གནས་པའི་སྒྲིང་རྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
 ཀྱི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་འཛོམས་
 པ་ལ་སྐྱར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་དག་གི་རོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་སྐྱུག་པད་མ་ཁ་
 རྩམ་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་དེའི་ཁོང་ན་གནས་པ་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པས་མཐོང་ནས་དེ་
 དབྱང་བའི་ཆེད་དུ་འདབ་མ་གཙོད་པ་ལྟར། །ཆགས་ལྡང་སྟགས་ཀྱི་དྲི་མའི་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་

རྩིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་བོའི་རང་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་
རྩིས་ཐུབ་པ་དཔེ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དེ་ནི་འཛོམས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

ཞེས་པ་ལ་ཉལ་སྒོ་བྱུང་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྔག་ཆགས་ཆོགས་བསྐྱར་
སྤང་ཅི་ནི། །སྐྱེས་བྱ་མཁས་པས་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡིས། །མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་དེ་དང་
སྔག་ཆགས་ཆོགས། །ཀྱན་ནས་བྲལ་བར་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཞིན། །དྲང་སྤང་ཆེན་པོས་ཀྱན་
མཁུན་སྐྱུན་གྱིས་ནི། །རིགས་ཁམས་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །དེ་ཡིས་སྐྱེ་བ་
སྤང་མ་དང་འདྲ་བ། །གཏན་ནས་རབ་དུ་སྤང་བར་མཛད་པ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་སྤང་ཅི་སྔག་
ཆགས་བྱེ་བ་ཐུག་ཁྱིལ་སྤྱོད་བསྐྱབས་སྤང་ཅི་དོན་གཉེར་མིས། །སྤང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་
ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཅི་བྱ་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འདྲ། །ཉན་མོངས་སྤང་མ་དང་འདྲ་དེ་འཛོམས་པ་ལས་
མཁས་པས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བྱ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྔག་ཆགས་བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱར་བའི་སྤང་ཅི་ནི་སྐྱེས་བྱ་མཁས་པ་སྤང་ཅི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིས་མཐོང་ནས། ཐབས་ཀྱིས་
སྤང་ཅི་དེ་དང་སྔག་ཆགས་བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་ནས་འབལ་བར་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དྲང་
སྤང་ཆེན་པོས་ཀྱན་མཁུན་སྐྱུན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རིགས་ཁམས་སྤང་
ཅི་དང་འདྲ་བར་གཅིག་དུ་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་འདི་གཟིགས་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་
བཞིན་ནས་དག་དེ་སྐྱེ་བ་སྤང་མ་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏན་
ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རབ་དུ་སྤང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །ཇི་ལྟར་སྤང་ཅི་སྔག་ཆགས་སྤང་མ་
བྱེ་བ་ཐུག་ཁྱིལ་སྤྱོད་གིས་བསྐྱབས་པ་སྤང་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་སྤང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཁ་ཟས་སྔགས་སྤང་ཅིའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཉན་མོངས་སྤང་མ་
དང་འདྲ་བ་དེ་འཛོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྩིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྤང་མ་

སེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིམ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉི་ཟུག་བག་ལ་ཉལ་སྒོ་བྱར་བར་དཔེས་བསྟུང་བ་ནི། ཇི་ཉམས་སྟན་ལྟ་ཡི་སྒྲིང་བོ་
ནི། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟུང་བྱར་མི་འགྱུར་བ། །ཟས་སྟགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་
པ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྟན་ནས་དེ་འབྲིན་ཉམས། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉན་མོངས་
ཀྱི། །དྲི་མ་དང་འདྲེས་རྒྱལ་བའང་རི་སྒྲིང་དུ། །ཉན་མོངས་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། །
དེ་སྒྲིང་རྒྱལ་མཛད་སྒྲིང་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད། །ཇི་ཉམས་ས་ལུ་བྲ་བོ་ནས་འཕྱུང་འཕྱེད་མོ་སྟན་
ལས་མ་བྱུང་བྲ་མ་ཅན། །ལེགས་པར་མ་བསྟུངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟུང་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་
པོར་མི་འགྱུར་ཉམས། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཉན་མོངས་སྟན་
ལས་མ་གྲོལ་ལྷས། །ཉན་མོངས་བཀྲེས་པས་ཉན་པའི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྩ་སྒྲིང་
འགྱུར་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ཉམས་སྟན་ཀྱི་སྟན་པ་དང་ལྟན་པའི་འབྲས་བུའི་སྒྲིང་བོ་ནི་
དེ་མ་བསལ་བར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོངས་སྟུང་བྱར་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བས། ཟས་སྟགས་
དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་སྟན་ནས་དེ་འབྲིན་པ་ཉམས། དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་ནས་
གནས་སོ། །རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་བོ་རི་སྒྲིང་དུ་ཉན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྒྲིང་
དུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྒྲིང་པ་གསུམ་དུ་མི་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །འདིས་
དྲི་མ་བསྒྲིབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བྱེད་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །ཇི་
ཉམས་ས་ལུ་དང་བྲ་བོ་དང་། རྣམ་ལ་སྟགས་པ་འབྲས་བུའི་སྒྲིང་བོ་སྟན་ལས་མ་བྱུང་བའི་བྲ་མ་ཅན་
སྟན་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་པར་མ་བསྟུངས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྟུང་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་
པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་འབྱུང་བྱང་ལ་བཏགས་
པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉན་མོངས་པའི་སྟན་ལས་མ་གྲོལ་བར་

ལུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་བྱ་བས་ཏེ་བགྲས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟེར་
བར་འགྱུར་བ་མེན་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསལ་ནས་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་པོ་
མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དྲི་མ་དངོས་སུ་སེལ་བྱེད་ནི། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ།

དྲི་མ་མངོན་གྱུར་སྟོབས་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ནི། རི་ལྷར་རབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་མི་ཡི་གསེར། །
ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་གནས་སུ་སྦྱང་གྱུར་པ། །མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། །ལོ་
བརྒྱ་མང་བོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ། །སྒྲ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྷན་སྒྲ་ཡི་དེར། །མཐོང་ནས་
མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས། །བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་སྦྱབ་པས་མི་གཙང་དང་འབྲུ་བའི། །ཉོན་
མོངས་སུ་བྱེད་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། །གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་བྱའི་
ཕྱིར། །སྦྱོར་རྒྱ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཆར་འབབས། །རི་ལྷར་ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་གནས་སུ་
སྦྱང་བའི་གསེར་ནི་སྒྲ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས། །ཀྱན་ཏུ་དག་པར་བྱ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་མཇེས་
པ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་ཁོར་སྦྱང་
གྱུར་རྫོགས་སངས་རིན་པོ་ཆེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་བྱ་བྱེད་ལས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྷར་མི་ཞིག་ལམ་ཏུ་རབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་ཆོ་ནི་
དེའི་གསེར་ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་གནས་སུ་སྦྱང་བར་གྱུར་ལ་གསེར་རང་གི་ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་
བས་མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་ལྷར་རི་ལྷར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་མི་གཙང་བའི་གནས་དེར་ལོ་བརྒྱ་
ཕྱག་མང་བོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ན། །སྒྲ་མིག་དག་དང་ལྷན་པ་སྒྲ་ཡིས་དེར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མཐོང་
ནས། །མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་ཆེན་གྱི་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྱིས་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྷར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཆོས་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྦྱབ་པས་མི་གཙང་བ་དང་འབྲུ་བའི་ཉོན་

མོངས་པའི་གནས་སུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་
སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་བྱ་
རྣམས་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་འཆོས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་ཆར་འབབས་པར་མཛད་ཅིང་
སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །རྗེ་ལྷ་ལྷན་ལྷན་ཅུལ་བའི་གནས་སུ་སྤྱང་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཛོང་
སྤྱར་ནས་ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛོས་པ་གསེར་དེ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྷ་དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཁམས་ལ་རྒྱལ་བར་བཏགས་པ་རྒྱལ་བ་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་བ་ཆེན་པོར་སྤྱང་
བར་སྤྱར་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་རིན་པོ་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་མངོན་སྤྱར་པ་སྒྲོ་བྱར་བར་དཔེས་བསྟུན་པ་གཉིས་པ་ནི། རྗེ་ལྷ་མི་དབུལ་
ཁྲིམ་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏོར་ནི་ཡོད་ཐུང་ལ། །མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཏེ་གཏོར་
དེ་ཡང་། །དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྤྲུལ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཚུད་རིན་ཆེན་
གཏོར། །དྲི་མེད་བཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་
ཐུག་བཟུལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྒྲེ་དགུ་འདིས་སྦྱང་རྩོད་། །རྗེ་ལྷ་མི་དབུལ་བོའི་ཁྲིམ་ནང་
དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏོར་ཚུད་ཐུང་པ་མི་ལ་ནི། །རིན་ཆེན་གཏོར་བདག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་
པར་མི་བྱེད་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་གཏོར་ཡིད་ཀྱི་ཁྲིམ་གནས་
སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཕྱོད་བྱ་བྱིར་འདིག་རྟེན་དུ་
ནི་བྱང་སྦྱང་ཡང་དག་བཟུམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ལྷ་མི་དབུལ་བོའི་ཁྲིམ་ནང་གི་ས་འོག་ན་
མོངས་སྤྱད་པས་མི་ཟད་པའི་གཏོར་ནི་ཡོད་པར་སྤྱར་ཏེ་མི་དེས་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ཤིང་། གཏོར་
དེས་ཀྱང་དེ་ལ་ང་ནི་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྤྲུལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནང་
དུ་ཚུད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བུང་གི་རིན་ཆེན་གཏོར་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་
པ་། བདག་མེད་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་དུ་མེད་པ་དང་། བདག་གཉིས་གསར་དུ་བསལ་དུ་མེད་པ་དྲི་

མ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཐར་བའི་བདེ་བས་དབུལ་བའི་སྟག་བསྐལ་ནི་རྣམ་པ་མང་པོ་རྒྱན་དུ་སྦྲེ་དགུ་འདིས་སྦྱང་ངོ་། །སྟག་བསྐལ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྩི་ལྟར་མི་དབུལ་བོའི་བྱིས་གྱི་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་རྒྱུད་པར་གྱུར་པའི་མི་ལ་ནི་གཏེར་དེ་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་ཚོས་གཏེར་ཡོད་ཀྱི་བྱིས་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་སྦྱ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྤང་ཡང་དག་བལྟམས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ།

མཐོང་སྤང་སྟོབས་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྩི་ལྟར་ཨ་ཟ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་ལ། ཡོད་པའི་ས་བོན་ལྷ་གྲ་འཇིག་མེད་ཚོས། །ས་ཚོས་རྒྱ་སོགས་ལྡན་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི། །རྒྱལ་བོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། །ཐུགས་སྐྱབས་ནང་རྒྱུད་ཚོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགེ་བ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་། །རིམ་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བོའི་དངོས་པོར་འབྱུར། །རྒྱ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རྒྱུད་དང་ས་དུས་ནམ་མཁའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས། །ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་ཟའི་འབྲས་སྐྱབས་གསེབ་ནས་ཤིང་སྦྲེ་རྩི་ལྟར། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་འབྲས་སྐྱབས་ནང་རྒྱུད་རྒྱུགས་སངས་ས་བོན་ལྷ་གྲ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགེ་བའི་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཚོས་འཕྲོན་འཕེལ་བར་འབྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩི་ལྟར་ཨ་ཟ་དང་མ་དུ་ག་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་ལྷ་གྲ་སྦྲེ་བའི་རྒྱས་པ་གཏན་མེད་དུ་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཅན་དེ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ས་ཚོས་པ་དང་རྒྱ་དང་ལུང་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པར་བཏབ་པ་ལས་ལྗོན་ཤིང་གི་རྒྱལ་བོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུའམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་

དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བརྒྱུ་བའི་དགེ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རྒྱུང་དང་ས་དང་དུས་དང་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མའི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་གསེབ་ན་གནས་པའི་ས་བོན་ལས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་སྤྲུལ་པའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུ་གུའང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་རྒྱུ་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་བོར་འཐོན་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའོ། །

སྒྲོམ་སྤངས་སྒྲོ་བར་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས། ཁོས་རྒྱལ་བྱི་དེ་དེ་བཞིན་གྱིས་ནི་བདུམས་བྱུར་པ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་གྲོལ་བྱའི་བྱིར། །ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྤྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐོག་མེད་རྣམ་པ་རྣ་ཆོགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བདུམས་བའི་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད། །དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟུགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ། །ཐར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་སྟོན་མཛད། །ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་བྱི་དེ་དེ་གོས་བདུམས་པ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཐར་བྱུར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་གོས་རྒྱལ་བྱིས་བདུམས་འཁོར་བའི་ལམ་གནས་པའི་ཁམས། །དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟུགས་ནས་ཐར་བར་བྱ་བྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་གསེར་སོགས་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་གོས་རྒྱལ་བྱི་དེ་དེ་བཞིན་གྱིས་ནི་བདུམས་པར་གྱུར་པ་འཕྲོག་དགོན་པའི་ལམ་ན་གནས་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་འགོམ་ཞིང་འགྲོ་བ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྐྱེ་བ་བྱེད་དང་འགོམ་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་ལམ་ན་གནས་པའི་དོན་དེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལ་སྤྲོས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་
རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བདུམས་པའི་བདེ་གསེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་རང་བཞིན་
ཁྱད་པར་མེད་པ་ངོ་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དཔྱད་འགོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་སོ། །དེ་དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཐར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །རྩི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྐུ་ངོ་འདྲ་པ་ཅན་གྱི་གོས་ཀྱིས་བདུམས་པ། མི་རྣམས་འགྲོ་བའི་ལམ་ན་གནས་པ་སྤྱི་མཉམ་གཤིས་
མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་ལས་ཐར་བའི་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གོས་རུལ་
ཀྱིས་བདུམས་ནས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དུད་
འགོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཚོས་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་པའོ།

མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ངོ་མ་སྟོ་བྱར་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྩི་ལྟར་མི་མོ་གཞུགས་
ངན་མགོན་མེད་འགའ། །མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །མངལ་གྱི་རྒྱལ་
བོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་པས། །རང་སྟོན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །མྱིད་པར་སྐྱེ་
བ་མགོན་མེད་བྱིས་བཞིན་ཏེ། །མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྡན་བྱད་མེད་བཞིན། །དེ་ལ་
གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །ངོ་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན། །རྩི་
ལྟར་བྱད་མེད་ལུས་ལ་ངོ་བཅས་གོས་གྲོན་མི་སྤྱུག་གཞུགས་ལྡན་པ། །ས་བདག་མངལ་
ན་གནས་ཀྱང་མགོན་མེད་ཁང་བར་སྤྱུག་བཟལ་མཚོག་སྦྱང་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདག་རང་
ནང་གནས་མགོན་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་མགོན་མེད་སྟོན་ལྡན་པ། །འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་
ཡོད་མ་ཞིབས་སྤྱུག་བཟལ་གཞི་ལ་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩི་ལྟར་མི་མོ་གཞུགས་ངན་ཅིང་
དབྱལ་ལ། མགོན་མེད་པའི་བྱིས་གྱི་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར་ལ་མངལ་གྱིས་འཁོར་ལོས་
བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་བོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རང་གི་སྟོན་ཡོད་པའི་མི་བདག་མི་ཤེས་པ་

ཉམས་པ་ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པར་སྦྱོར་བ་མགོན་མེད་པའི་བྱིས་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན་ཏེ་
སྦྱོར་བུར་གྱི་ངོ་མས་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་མངལ་ན་འཁོར་བ་སྦྱར་དང་ལྡན་པའི་བྱད་མེད་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མཐར་ཐིམ་གྱིས་མགོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
ངོ་མེད་ལས་མེད་ཀྱི་དེའི་མངལ་ན་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེ་ཉམས་བྱད་མེད་ལུས་ལ་ངོ་བཅས་གོས་གྲོན་
མི་སྤྱད་གཞུགས་ལྡན་པས། ས་བདག་མངལ་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་པར་མགོན་མེད་ཁང་
བར་སྤྱད་བསྐྱེད་མཆོག་སྦྱང་བ་ཉམས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདག་རང་གི་ནང་ན་གནས་པའི་
མགོན་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་མགོན་མེད་པའི་སྦྱོར་དང་ལྡན་པ་འགོ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡིད་
ཀྱི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་མ་ཞི་བ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྤྱིབ་པ་སེལ་བྱེད་དངོས་
སུ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་གོང་འོག་ཉམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །

དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ངོ་མ་སྦྱོར་བར་དབུས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྗེ་ཉམས་ནང་གི་གསེར་
འབྲུག་གསུམ་རྒྱས་པ། །ཞི་བ་བྱི་རྩལ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་
ནང་གི་གསེར། །སྦྱང་བྱིར་བྱི་རྩལ་སྤྱིབ་པ་སེལ་བྱེད་ཉམས། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་ངོ་མ་
རྣམས་ཀྱང་ནི། །སྦྱོར་བར་ཞི་རྣམ་པར་གཞིགས་ཀྱུར་ནས། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
ཉམས་བྱའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །སྤྱིབ་པ་དག་ལས་སྦྱང་མཛད་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ །རྗེ་ཉམས་ངོ་མེད་
གསེར་འབར་ལས་བྱས་པ་ཡི་ནང་དུ་རྒྱད་ཀྱུར་གསུམ། །ཞི་དེ་རང་བཞིན་མཁས་པས་
རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཉམས། །དེ་བཞིན་ཀྱན་མཆོན་དག་པའི་གསེར་འབྲུག་ཞི་
བའི་ཡིད་ནི་མཆོན་ཀྱུར་ནས། །ཆོས་མཛད་རྒྱལ་གྱིས་རྟེན་སྦྱང་སྦྱབ་པས་སྤྱིབ་པ་དག་ནི་
སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཉམས་འཛིན་པའི་ནང་གི་གསེར་འབྲུག་མ་ལས་བྱས་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཞུགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས་རྒྱས་པ། གསེར་གྱི་སྦྱོན་ཞི་བ་བྱི་
རྩལ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འཛིན་པས་གཡོགས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི་ནང་གི་གསེར་

སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་
དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། སློ་བུར་བར་ནི་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས། སངས་རྒྱས་ཚས་སྟེ་རུང་གི་གནས་
སྤྱང་བའི་པས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་པ་དག་ལས་སྤྱང་བར་མཛད་
ཅིང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དག་པ་གཉིས་ལྟར་དེ་ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །ཡང་ན་གང་གིས་སྤྱི་བ་པ་
སྤྱང་བར་མཛད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་དྲི་མེད་གསེར་འབར་ལས་
བྱས་པ་སའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ཞི་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་དབྱེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལ་མཐས་པས་རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་
གྱིས་དག་པའི་གསེར་དང་འདྲ་བ་ཞི་བའི་ཡིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་འདམ་གཟོང་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་སྤྱད་ཀྱིས་སེལ་བ་ལྟར། སློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
སྤྱང་བྱེད་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་འཆད་པའི་ཚུལ་
གྱི་ཐབས་ཀྱིས་རྟོག་སྤྱད་བསྐྱབས་པས་སྤྱི་བ་པ་དག་ནི་སེལ་བར་མཛད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་བསྐྱིབ་བྱ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱས་པར་བཤད་པས་དྲི་མ་སྤྱང་རུང་གི་སློ་
བུར་བ་དང་། དེ་སྤྱང་བྱེད་དང་། སྤྱི་བ་པ་རི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །

དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི། སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པར། བད་མ་སྟོག་ཆགས་བྱང་
བ་དང་། །སྤྱན་པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་བྱན་གོས་རུལ་བྱད་མེད་དང་། །མངལ་
དང་ས་ཡི་སྐྱབས་ན་ཡང་། །ཞེས་སོ། །བསྐྱིབ་བྱའི་དཔེ་སྟོན་པར། སངས་རྒྱས་སྤྱང་ཆེ་སྟོང་ལོ་
བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་ལྟོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་སྤྱང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །
བསྐྱར་པ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན། །ཞེས་སོ། །སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དྲི་མ་
སློ་བུར་བར་གྱུབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་སྐྱབས། །མ་འབྲེལ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ནི། །ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བ་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྤྱིང་
བ་ངྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

ཁམས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་དགུར་དབྱེ་བ་ནི། ཆགས་
དང་ལྗང་དང་སྒྲོངས་དང་དེའི། །ཀྱན་ལྗང་བྲག་དང་བག་ཆགས་དང་། །མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་
སྤང་མ་དག་པའི། །དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །དྲི་མ་རྣམ་དགུ་བསྒྲུ་ཡི། །སྐབས་སོགས་
དཔེ་ནི་རབ་བཟན་ཏེ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་
འདས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་
ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱིང་བར་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་སྒྲོངས་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་
དང་། །དུག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀྱན་ལྗང་བྲག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། སེམས་མ་ཡིན་པའི་
ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱིང་བར་བྱེད་པ། འདོད་ཁམས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འབྲུབ་བྱེད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྤྱིང་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱེད་དང་།
མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་
མ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་
ཉལ་ནི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར་ཡང་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གོང་མ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་གི་མངོན་གྱུར་
མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་མངོན་གྱུར་ཁམས་གོང་མ་འཕེན་བྱེད་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་དུ་
ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་དགུ་བསྒྲུའི་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ནི་རབ་

ཏུ་བསྟན་ཏེ་དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
སྤྱབས་ཀྱིས་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་བྱེ་ན་དབྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པའོ།

དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཆགས་སོགས་ཅི་མ་དག་པོ་འདི། །མདོར་བསྟུས་ནས་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན། །བསྐྱའི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དཔེ་དག་དག་གིས་ཡང་དག་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤར་བཤད་པའི་དགུ་པོ་འདི་མདོར་བསྟུས་ནས་ནི་
སྤར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱའི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དག་པོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་
པར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ལྷོ་ཕྱོད་ཆེན་པོའི་འགྱུར་ལྟར་ན་དོན་བསྟུའི་ཚ་ཆོག་
ཏུ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཁམས་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ནི། ཅི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྒྱུས་དང་། །དག་
བཅོམ་སྒོ་བ་པ་སྒོ་ལྡན་རྒྱུས་། །རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་
མ་དག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ཡིད་སྤྱི་བ་བྱེད་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་
དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་མཚུངས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པར་གསུངས་ལ། དེ་སེམས་ཅན་
ནི་བཞིར་བརྗོད་དེ་སྤྱི་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་སྒོ་བ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །གོ་རིམ་བཞིན་
ཉོན་མོངས་བཞི་དང་། གཅིག་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ།

ཁམས་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རི་ལྟར་བསྐྱའི་འདམ་སྤྱིས་
དེ། །མདུན་ཏུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །བྱི་ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །འདོད་ཆགས་
དགའ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་སྒོ་བ་ཆགས་སྤར་མ་ནི། །ཤིན་ཏུ་འབྱུགས་ཏེ་མདུང་བརྟེན་
ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞེ་ལྡན་སྤྱིས་པས་ན། །སྤྱིར་ལ་ལྷུག་བཟུང་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་
འབྲས་སོགས་སྤྱིར་བོ་ནི། །བྱི་རོལ་སྤྱན་པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤྱིར་བོའི་དོན་
མཐོང་བ། །མ་རིག་སྒོ་རའི་སྤྱབས་ཀྱིས་བསྐྱབས། །རི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །དེ་

བཞིན་ཆགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། །འདྲོད་པ་བཞེན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཕྱིར། །ཀྱན་ནས་ལྷང་
བ་མི་གཙང་འདྲ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་ནོར་ནི་བསྐྱབས་པས་
ནོ། །མི་ཤེས་གཏོར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྲེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །མ་རིག་བག་ཆགས་
ས་ཡིས་བསྐྱབས། །མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་སྤྱད་སོགས་རིམ་
སྒྲེས་པས། །ས་བོན་བྱན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་
སྤང་རྣམས་ནི་བསྐྱོག་པར་འགྱུར། །འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །འཇིག་
ཆེགས་སྒྲིང་ཙོ་བཙམ་རྣམས་ཀྱིས། །སྒོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་རྣམས། །གོས་རྩལ་དག་
དང་མཚུངས་པ་བསྟན། །མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ས་
བདུན་ལ་བརྟེན་ངེ་མ་ནི། །མངལ་སྤྱབས་ངེ་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྤྱབས་བྲལ་འདྲ་མི་
རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བཞིན། །ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་ངེ་མ་རྣམས། །ས་འདམ་
གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཉྱེ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྩི་རྗེ་ལྟའི། །ཉིང་རེ་འཇིན་གྱིས་གཞོམ་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ལམས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་མ་འདི་དག་
གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་
ལྷང་དག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བཞི་དང་། དམན་པའི་དག་བཙམ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་གཅིག་
དང་། །ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སོ་སྐྱེས་དང་། དམན་པའི་འཕགས་པ་སྐྱོབ་པ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་
སྒོམ་སྤང་གཉིས་དང་། །སྒོ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པ་རྣམས་མ་དག་པའི་ས་ལ་རྟེན་
པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་མཐུན་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བསྐྱོང་འདམ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་། བྱི་
ནས་རྟིང་བ་ན་དགའ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །འདྲོད་ཆགས་དགའ་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་སོག་ཆགས་སྤང་མ་ཤིན་ཏུ་འཁྱུགས་ཏེ་མདུང་བརྟེན་ཅིང་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་མི་གནས་པ་
ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྐྱེས་པ་ན་རྟིང་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་
མི་གནས་པར་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་བོ་ནི། བྱི་རོལ་ནས་སྤྱན་པས་

བསྐྱབས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་སྒྲིང་བོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པས་སྐྱིབ་བྱེད་དུ་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྩི་ལྟར་མི་གཙང་བ་བཞེན་པར་མི་བཟོད་ཅིང་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་བཞེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུན་ནས་ལྡང་བ་དྲག་པོ་ནི་ཉེས་སྦྱོད་གྲུན་ནས་སྒྲོང་བས་རབ་དུ་ཉམ་ང་བས་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བས་བཞེན་པར་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ནི། རྩི་ལྟར་ནོར་གྱི་གཏེར་ནི་སེམས་བསྐྱབས་པས་ན་མི་ཤེས་ཤིང་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡིས་བསྐྱབས་པས་མི་མཐོང་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཆོས་མཐུན་ནི། རྩི་ལྟར་ཐུ་གུ་སོགས་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་པ་གཙོད་ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བ་ཡིས། མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཐུར་དུ་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཆོས་མཚུངས་སོ། །འཕགས་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྒྲིང་བོ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཟད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་སྒྲིང་བོ་ཟད་པའི་གོས་རྒྱལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བཞུན་ཏེ་སྒྲིང་བོར་རགས་པ་ཟད་པར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱིབ་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ནི་མངལ་སྐྱབས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རང་གི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱིབ་པར་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མངལ་སྐྱབས་དང་བྲལ་བ་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲོན་གྱི་ལས་ལས་ཚོལ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་བཞིན་དུ་འབད་ཚོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དག་པ་ས་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་ས་འདམ་རྩུང་ཟད་གོས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བྱེད་དྲི་མ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྟོ་རྟོ་ལྟའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ངི་མ་དགུ། །པར་ལ་སོགས་དག་དང་
མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ངི་མ་དགུ་པད་མ་ལ་སོགས་པ་
དག་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྟན་སྒྱུར་
ཁམས། །སངས་རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩེགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྒྱུར་ཁམས་སངས་རྒྱས་
སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་པའོ།

ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་དང་། །དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྡན་མས་གྱིས་ནི་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཆོས་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གསུམ་
དང་གཅིག་དང་ལྡན་མས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

ཆོས་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ནི། ཆོས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་
ཏུ་ངི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། །སྒྲ་ཆོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གྱིས་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་།
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྟོ་
བུར་གྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པས་ཤིན་ཏུ་ངི་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་
ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དཔེ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་སྟེ། ཟབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་ངེས་
དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་དང་གང་ཟག་དང་ཐུང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོག་དང་
ཡི་གེ་མེ་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་དང་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ། །ཞེས་པའོ།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཚས་མཐུན་བཤད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། འདི་
ལ་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས། འདི་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། འདྲ་བ་ཉིད་ཏུ་
བསྟན་པ་ཡིན། སྤྲ་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། སྤྲང་ཆི་རྩ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པ་
སྣ་ཚོགས་ཚུལ་བསྟན་ནི། སྣ་ཚོགས་སྤྱབས་སྟོང་བཞིན་ཤེས་བྱ། ཁེས་གསུངས་ཏེ། རྟོགས་
པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ལ་འདྲ་
བའི་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དང་ཚས་ཀྱི་སྐྱེའི་ངོ་བོ་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་ཚས་ཀྱི་
སྐྱེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། སྤྲ་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་དེའི་དོན་མཛུངས་ན། ཚས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྒྱུང་ཞིང་བདེ་བ་མཐའ་དག་ཉེར་བས་སྤྲང་ཆི་མངར་བར་རོ་
གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་བྱན་པ་
སྣ་ཚོགས་པའི་སྤྱབས་ན་སྟོང་བོ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁེས་པའོ།

ཚས་སྐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་སྟོན་
པ་ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། འདྲེ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། འདི་བཞིན་
ཉིད་འདི་གསེར་གྱི་ནི། གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཁེས་གསུངས་ཏེ། རང་
བཞིན་བཟང་བོ་ཕྱིས་ངན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
འབྱེན་པ་དང་། ཁ་ན་མ་སྒོ་བ་མེད་པས་དགེ་ཞིང་བཟང་བ་དང་དྲི་མ་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས།
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མི་
གཙང་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་གསེར་གྱི་གདུ་བུ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ། ཁེས་པའོ།

རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དཔེ་དོན་ཚས་མཐུན་ནི། གཉེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་ཏུ། །
རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཤོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷང་

བ་མཚལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཏེར་དང་བོ་ནས་གནས་པ་དང་། འབད་པས་སྐྱབ་པའི་
འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ་རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་
སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་དེ། ཕྱི་མ་རྣམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་མཚལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
པའོ། །

རྣམས་པའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་བོའི་སྐྱུ་ནི་དང་བོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་
འདི་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་རིགས་སངས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་རིགས་སངས་པར་བྱེད་དེ། བྱུང་ཆུབ་མཚལ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་རིགས་དང་བོས་སྐྱུ་ནི་དང་བོ་ཚོས་སྐྱུ་ཐོབ་སྟེ། རིགས་གཉིས་པ་ཡིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གཉིས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིགས་གོམས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ངི་
མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་སྐྱུ་དང་། ཇི་ཉལ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚིགས་གོམས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། ཇི་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ངོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་གིས་སྤྲས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། རྩལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཅའ་པོའི་ལུས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་ཚོས་མཐུན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མཛེས་པ་ནི། །རིན་ཆེན་སྐྱུ་འབྲས་ཤེས་
བྱ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་དང་། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། །ཚོས་
ཆེན་རྒྱལ་མིན་ཆེ་ལྡན་ཕྱིར། །རྒྱལ་མེད་ལ་ཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་བརྟན་
གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤུལ་བ་གསེར་གྱི་གཟུགས་ཉི་ཅུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་

མཛེས་པ་ནི་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་པ་
མེན་པ་དང་། རྟོགས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལོངས་སྐྱའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོས་
ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བ་བཞིན་ནོ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་མཚན་དཔེ་ལ་སྟོན་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་པའོ།

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་དང་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བཞུན་པ་ནི།
རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། གྲུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་
པ་ཐ་མའི་ཆོ་སྒོལ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་རང་བྱུང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་དང་། ཐེག་པ་ལ་གསུང་བའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་དང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ།

རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོག་མི་ཐུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་
འབར་བ། ཁྱིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། ཁྱིག་གསུངས་ཏེ། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་
འབར་བ་ཡིན་ཡང་མིག་མེད་པས་མཐོང་བ་མེད་པ་ལྟར། གང་ཟག་བཞི་བོས་མིག་ཕྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་
གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར། རང་དབང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོགས་
བཅད་ཕྱིད་ལྷ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལྟར་ཅམ་
གྱི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིད་ཕྱི་མས་གང་ཟག་བཞི་བོས་གཏན་ནས་མི་
རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་
པའོ། །

གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སྟོན་པར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅིང་ཡང་མེད། བཞག་པར་

བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་སྤར་
ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉན་
མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉན་མོངས་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་བོ་ནས་ཡོད་མ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་
ཆོས་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་གོལ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་ཞེན་
ཡུལ་དང་བོ་ནས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་
ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
བས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པར་
བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་སྒྲིང་བོ་བསྟན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སེམས་གཤེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ནི། རྣམ་དབྱེ་བཅས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན། །སྒྲོ་བྱར་དག་གིས་ཁམས་སྒྲིང་གིས། །
རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན། །སྤྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲིང་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་ཏེ། སྐར་འདེབས་ཀྱི་དམིགས་པས་སྒྲིང་བའི་ཁམས་དེ་ནི།
སྒྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་སྐར་འདེབས་ཀྱི་དམིགས་
པས་སྒྲིང་བའི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གིས་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

ཁམས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཚིང་པ་ནི། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྤྱུ་བཞིན་དེ་དང་
དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྱན་སྒྲིང་བ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་

504

དང་། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གཤེགས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་
པར་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲགས་དང་ཡང་དག་པའི་ཚས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བུ་དུ་ཡོད་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐར་བ་འདེབས་པའི་
སྒྲོན་བསལ་ནས་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཚོག་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དང་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་གཤེགས་
བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་བདག་ལ་ཆགས་པ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་ལྷ་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་
དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་དེ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། ། ཉེས་པ་ལྷ་བོ་དེ་
སྤངས་ནས་བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྦྱོང་པ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་
དུ་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སྒོ་བ་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །
འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བཟུང་བའི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་བར་བར་བཤད་པའི་
སྦྱོང་བ་དང་དོན་གཅིག་པར་རྟོགས་ནས་ལྷ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
པའོ། །

ལྷ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་དོན། །ཐྱིན་ལ་སྐྱེགས་པ་བཞིན་
དུ་བརྗོད། །ཉོན་མོངས་སྒྲིན་འབྲུ་བྱ་བ་ཡིན། །ལས་ནི་མི་ལམ་ལོངས་སྦྱོང་བཞིན། །ཉོན་
མོངས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན། །བྱང་བོ་སྦྱུ་མ་སྦྱུལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་མདོར་ཚས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བ་སྒྲོ་བུར་བ་ལྷར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་གསུངས་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་
པའི་མཐའ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། འདིར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྦྱག་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་དབེན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་

དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྤྲོད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ལ་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་
བས་སྤྲོད་དང་འདྲ་བ་དང་། ལས་དང་རྣམ་སྤྲོད་ནི་མི་ལས་དང་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
དོ། ཉོན་མོངས་སྤྲོད་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ལ་སྒྲོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཤིང་མངོན་པར་འདུ་བའི་ལས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ལོངས་སྤྱད་
པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། ཉོན་མོངས་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ནི་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུ་
མ་དང་སྒྲུ་ལ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ།

ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱུ་ཉི་དེ་ལྟར་རྣམ་བཞག་ནས། སྒྲུ་མ་ཡང་
སྒྲུ་མའི་རྒྱུ་འདིར་ནི། ཉེས་པ་ལྡ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ཉི་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་རྣམ་
པར་བཞག་ནས་སྒྲུ་མ་ཡང་སྒྲུ་མའི་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ལྡ་
སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ལྡ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

བདག་ལ་བརྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པར། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པར། བདག་ལ་
བརྟན་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྦྱོ་མི་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་
དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བྱུང་དེ་ནི་རང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཐོས་པས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་རུས་སོ་སྟེ་དུ་བདག་ལ་
བརྟན་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྦྱོ་བར་མི་འགྱུར་
བས་དེ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ།

སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོགས་ནི། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོས་པས། བདག་ནི་

མཆོག་ཅེས་ཆོས་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ལ། །དམན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་དུ་
འབྱུག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལུས་པས་མཆོག་གོ་ཞེས་
ཆོས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུག་པར་འགྱུར་བས། དེ་
སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལུས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དུ་སྦྱོང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་གོགས་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་དབའ་དེ་ལ་ནི། །ཡང་དག་ཤེས་པ་
མི་སྐྱེ་བ། །དེས་ན་ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་དོན་ནི་རིག་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ། དེས་ན་ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་པའི་དོན་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་ནི་རིག་པར་མི་འགྱུར་
བས་འོངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

ཆགས་སོགས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། བཅོས་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཉིད་ཕྱིར། །
སེམས་ཅན་སྒྲིན་དེ་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཉེས་དེ་བདག་མེད་པ། །ཡོན་ཏན་རང་
བཞིན་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟོན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་
པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན། ཉེས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་འཛིན་
ཅིང་། །ཡང་དག་ཡོན་ཏན་སྐྱར་འདེབས་པ། །སྒྲོ་ཐུན་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ། །མཚུངས་
མཐོང་བྱམས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་རུང་གི་རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས། སློ་ལྷན་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཡོད་པར་བྱུང་པར་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལུས་སུ་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་པས་
གཞན་གཅིས་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་འཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱིང་རྗེ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སྟོན་པར། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །སྟོང་དང་སྟོན་པ་བཞིན་
བྱས་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་ཆེན་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐོས་པའི་གདུལ་བྱ་འདི་ནི་ཡོད་པར་ཐོས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
འདོད་ཀྱི་སྟོན་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་རྩ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ལྷན་བཤད་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

མཐུག་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་ལྡན་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་མཚུངས་ལྟ། །སྟོན་
མེད་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་བྱམས་ལས། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་ནི་ལྷན་དུ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལྡན་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི་རང་ལ་བརྟན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་། རང་
དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལུས་སུ་མཚུངས་པར་སྟོན་བ་དང་། སྟོན་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་རྩ་དུ་ལྡན་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་ལུས་སུ་མཚུངས་པར་བྱས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་
བྱས་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ལྷན་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

ལེན་པའི་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷན་མའི་བསྟན་བཅོས་དགོན་མཚོག་གི་རིགས་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་བོའི་སྐབས་ཏེ། རྟོགས་སངས་སྐྱ་ནི་
འཕྲོ་བྱེད་དང་། ཞེས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་བོའི་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་རྫོགས་སོ། ། ཎ །།

༄༅། ལེའུ་དང་བོ་བཤད་ཟེན་ནས། ལེའུ་གཉིས་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། ལེའུ་དང་བོའི་སྐབས་སུ་རྩ་
རྩེ་གནས་བདུན་གྱི་དང་བོ་གསུམ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོ་སྟེ་བཞི་
བཤད་ཟེན། ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་ལེའུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྩ་རྩེ་གནས་
བདུན་གྱི་ལྷག་མ་བྱང་ཆུབ། ཡོན་ཏན། འཕྱིན་ལས་གསུངས་སོ། །

དང་བོ་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་དོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བརྒྱུད་གང་ཞེན་ཅ་བ་
ལས་སྟོན་པར། དག་ཐོབ་བྲལ་བ་རང་གཞན་དོན། །དེ་བརྟེན་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ནི། །རི་མིང་དྲུས་དང་རི་ལྟ་ཉིད། །རོ་བོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། །ལས་
དང་ལྟན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་རྟག་བསམ་མི་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ས་ནི་མཉམ་
པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་བརྒྱུད་ནི། རོ་བོའི་དོན་དང་། རྒྱུའི་དོན་དང་། འབྲས་བྱའི་དོན་
དང་། །ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྟན་པའི་དོན་དང་། འཇུག་པའི་དོན་དང་། རྟག་པའི་དོན་དང་། བསམ་
གྲིས་མི་བྱུང་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་སྒྲིམ་ནི། རོ་བོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། །ལས་དང་ལྟན་དང་འཇུག་པ་
དང་། །དེ་རྟག་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་སོ། །རོ་བོ་ནི།
དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བྱང་ཆུབ་པོ། རྒྱ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཉམ་བཞག་དང་རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །འབྲས་བྱ་ནི། རི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་དོ། །ལས་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དང་། །རི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །ལྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་དང་ལྟན་པའོ། །འཇུག་པ་ནི།
གནས་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྐྱེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའོ། །རྟག་པའི་དོན་ནི། འཇུག་པའི་
བྱང་པར་དེ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་པར་དུ་འཇུག་པའི་རྟག་པའི་བྱང་པར་སོ། །བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པའི་
བྱང་པར་ནི། གདུལ་བུའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དུས་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་སོགས་
དོན་བརྒྱུད་པོ་དེའི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕེབས་པར་ཤེས་

པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉིད་དང་མཁའ་བཞིན་སྒྲོ་བྱུང་བྱ། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་ཚེགས་སྒྲུག་པོས་སྤྱིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྤར་སྒྲོ་བྱུང་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་ཚེགས་སྒྲུག་པོའི་སྤྱིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱབས་པར་གྱུར་པ་ཕྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྒྲོ་བྱུང་རྣམ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤངས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་བོ་ནི། ཉེ་མ་འོད་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་དང་ལྡན་པའི་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་གཡུང་བྱང་ནི་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་ན་བ་མེད་པ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ། ཅི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་རྟག་བརྟན་གཡུང་བྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོམ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་ཉིད་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རྟོགས་པ་སྤར་ཚེགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བརྟན་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲོ་བྱུང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་ཚེགས་སྒྲུག་པོའི་སྤྱིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་པའི་དྲི་མ་དེ་དག་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྤངས་པ་སྤར་སུམ་ཚེགས་པ་བརྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་རྟག་བརྟན་གཡུང་བྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟན་ཏོ། །དེ་ནི་ཞེས་སོགས་

ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཟུང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

ངོ་བོའི་དོན་སྤྱིར་བཟུང་པར། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་པ། །དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་
རབ་བྱེ་བ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ཟུན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་
པ་དང་། སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངོ་མས་དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ། སངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉི་མཁའ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །སྤངས་པ་གཉིས་
ཀྱི་མཆེན་ཉིད་དོ། །འོད་གསལ་བྱས་མིན་དབྱེར་མེད་པར། །འཇུག་ཅན་གང་གླའི་སྤྱང་
གི་ནི། །རྩལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། །ཆོས་རྒྱམས་ཀྱན་དང་ཟུན་པ་ཉིད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཁེང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མིན་ལ། རང་བཞིན་
རྒྱས་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་ཅན་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
ལས་པ་གང་གླའི་སྤྱང་གི་རྩལ་གྱི་གངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་དང་
ཟུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤང་བྱ་ངོས་བརྒྱུད་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་དང་། །ཁྱབ་དང་སྒྲོ་བྱར་བ་ཉིད་
ཀྱིས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་དེར། །སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བར་བརྟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྤྱིན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལྟར་ངོ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་
ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྤྱིན་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་ཁྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་སྒྲོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ངོ་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་དེར་སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བར་བརྟུན་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་སྟོན་པར། སྤྱིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །རྒྱ་ནི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །རྗེས་སྤོབ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་

གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་ནི་རྩིས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་རྩི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པའོ།

འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་པོ་སྟོན་པར། ཇི་མེད་ཆུ་ལྗན་རིམ་རྒྱས་པད་མས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞེན་དང་། །སྒྲ་གཅན་ཁ་ནས་ཐར་བའི་རླབ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་དང་། །སྒྲིན་ཚོགས་ཉོན་མོངས་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི། །ཇི་མེད་ཡོན་ཏན་ལྗན་བྱིར་འོད་ཟེར་སྒྲུང་ལྗན་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་མེད་པའི་ཆུ་ས་ལྗན་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པའི་པར་སྒྲས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞེན་དུ་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཇི་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པའི་བྱིར་དང་། །སྒྲ་གཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་བའི་རླབ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པར་སྤངས་ནས་ཇི་མེད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩིའི་འོད་ཟེར་དང་ལྗན་པའི་བྱིར་དང་། །སྒྲིན་ཚོགས་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཇི་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུང་བ་དང་ལྗན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ།

ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གཟུགས་སྒྲུའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲུབ་པ་ཁྱུ་མཚོག་སྒྲུང་ཅི་སྟོང་བ་ནི། །རིན་ཆེན་གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞེན། །ཇི་མེད་རིན་ཆེན་བདེ་གཤེགས་སྒྲུ་དང་ནི། །ས་བདག་གསེར་གྱི་གཟུགས་འབྲུ་རྒྱལ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུང་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱུ་མཚོག་དང་། སྒྲུང་ཅི་དང་། །འབྲུའི་སྟོང་བོ་དང་། །རིན་ཆེན་གསེར་དང་། །ས་འོག་གི་གཏེར་དང་། །ལྗོན་པ་བཞེན་དང་། །ཇི་མེད་པའི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་བདེ་གཤེགས་གྱི་སྒྲུ་དང་ནི་ས་བདག་རྒྱལ་བོ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རང་རང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བ་དང་འབྲུ་བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོང་བོ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས་སྟོང་བར་རྣམ་དག་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྤངས་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། སྒྲུབ་པའི་དཔེས་འཇིག་

ཉེན་ལས་འདས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་དང་འཁོར་ལོའི་བསྐྱར་པ་དང་། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལྡན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། གཟུགས་སྤྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་རྟོ། །སོ་སོར་བྱེན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱེ་དང་། བཞིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གསུམ་གྱིས་མཛད་པ་མཆོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ།

ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདྲ་ཆགས་སོགས། །སྒྲོ་བྱར་ཉན་མོངས་དག་པ་ནི། །མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་རབ་དུ་བརྗོད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ནི་ངེས་ཐོབ་པ་དེ་དེ་ནི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་རབ་དུ་བརྗོད་དོ། །སྤྱིར་སོགས་ཆོགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ནི་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་རྒྱུད་ལ་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་མོད་ཀྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བཤད་པའོ།

འདྲོད་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། འདྲོད་ཆགས་རྒྱལ་ནི་སྤངས་ཕྱིར་དང་། །ཤུལ་བྱ་ཡི་ནི་བསྐྱེད་ལ། །བསམ་གཏན་རྒྱ་ནི་འབབ་ཕྱིར་དེ། །རྒྱ་དག་རྗེས་དང་མཚུངས་པ་ཉིད། །ཞེ་ལྷང་སྤྱོད་གཙན་ལས་ཁྲོལ་བས། །སྤྱིང་རྗེ་བྱམས་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། །འཁྲོ་བ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ། །དྲི་མེད་སྒྲ་བ་ཉ་བ་བཞིན། །ཤུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་རྣམ་ཁྲོལ་བས། །འཁྲོ་བར་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་གྱི། །ལྷན་པ་མེལ་ཕྱིར་སངས་

རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་བྱི་མེད་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩལ་ནི་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱ་ཡི་པར་ལ་བསམ་གཏན་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་
ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆུ་ནི་འབབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་པར་སྤངས་ཁེབས་པའི་ཆུ་དག་
པའི་རྩིང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེ་སྤང་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
ཞེ་སྤང་སྤང་གཅན་ལས་གྲོལ་བས་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགོ་བ་མཐའ་དག་
ལ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་བ་ཉ་བ་བཞིན་ལོ། །གཏི་མུག་སྤངས་པའི་ཆོས་
མཐུན་ནི། གཏི་མུག་གི་སྤོང་ཆོགས་ལས་གྲོལ་བས་འགོ་བར་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྤྱོད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤོང་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། མི་མཉམ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཕྱིར་དང་། །དམ་ཆོས་རོ་ནི་
སྤྱོན་མཛད་དང་། །ཤུན་པ་དང་ནི་བྲལ་ཕྱིར་དེ། །བདེ་གཤེགས་སྤྱང་ཅི་སྤྱིང་བོ་བཞིན། །
དག་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྩིས་ཀྱིས་ནི། །དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །རྣམ་གྲོལ་འབྲས་
བྱ་འབྱེན་བྱེད་ཕྱིར། །གསེར་དང་གཏོར་དང་ཚྭ་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཕྱིར་
དང་། །རྒྱུ་གཉིས་བདག་པོའི་མཚོག་ཕྱིར་དང་། །རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གསེར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གང་དང་མི་མཉམ་པ་སངས་རྒྱས་
དང་། །མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དམ་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་
སྤྱོན་པར་མཛད་པ་དང་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་བདེ་གཤེགས་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་། །སྤང་ཅི་དང་སྤྱིང་བོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡོན་ཏན་གྱི་རྩིས་ཀྱིས་ནི་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བྱ་སྤོང་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་གསེར་དང་གཏོར་དང་ཚྭ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་
འབྲས་བྱ་སྤོང་བའི་ཅེས་བཤད་དེ། །དོན་འདྲའོ། །རིན་ཆེན་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ཕྱིར་

དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་རྒྱུ་གཉིས་བདག་པོ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྐྱ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་སྐྱ་དང་། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །
བྱང་ཆུབ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འཕྲིན་ལས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་ནས་
ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་འདིར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ།

རང་དོན་ཆོས་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། ཟབ་པ་མེད་ཁྲབ་འཛིག་མེད་ཆོས་ཅན་ཏེ། །བརྟན་ཞི་
རྟག་པ་འཕྲོ་མེད་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་བཞིན་དག་པ་ཡི། །དབང་
བོ་བྱག་དོན་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་དོན་བརྟ་དང་གཏམ་བཟང་
ནི། །ཤུལ་མ་མཉམ་དང་བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །དྲི་ཅམ་སྒྲོམ་དང་འཕགས་ཆེན་
དམ་ཆོས་རོ། །སྦྱང་དང་ཉིང་འཛིན་རེག་བདེ་ཉམས་སྦྱང་དང་། །རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ཟབ་པའི་རྒྱལ། །རྟོགས་པའི་རྒྱར་བྱར་ཞིབ་མཐོང་བསམ་པ་ན། །དོན་དམ་བདེ་མཛད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དང་བལ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཐའ་དག་
ལ་མཁྱེན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འཛིག་མེད་ཆོས་ཅན་
ཏེ། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཤེས་སྤྱི་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལྡར་བཤད་པ་བཞི་ཟད་པར་སྤངས་
པས་བརྟན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། རྟག་པ་དང་། འཕྲོ་བ་མེད་པའི་སྐྱའོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་
ནི། གཞན་དོན་འབྱུང་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡི་
གོ་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་
ཆོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་
འཕྲིན་ལས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བའི་གོ་སྐབས་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་པའི་དབང་

བོ་དྲུག་གི་དོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་
ཐ་མལ་བའི་དབང་བོ་དྲུག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་འབྱུང་
བ་བཞི་ཚྲིམས་པ་ལས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་
ལྟ་བ་དང་། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བཟང་བོ་ནི་ཉེས་སྦྱོན་དང་བྲལ་བའི་གཙང་མ་ཉན་པ་དང་། ལྷའི་ཤེས་པས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་གཙང་མ་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷའི་ཤེས་པས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཚིའི་རོ་སྤྱོད་བ་དང་། ལྷས་ཤེས་ཀྱིས་ལྷས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཟབ་པའི་ཚུལ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྱུར་ལ། ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཀྱང་བཤད་ཟེན་པའི་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་
སུ་སྤྱོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། དོན་དམ་པར་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ་ཏེ་སྦྱོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚྲིམས་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་
ནི། །ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཁོ་ལ་བའི་སྐུ་ནི་རྫོགས་པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་
སྤྱོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་
པའི་རྩིས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལས་སུ་འདི་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་སྐུ་ནི་རྫོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཞན་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འོ། །ཞེས་པའོ།

ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བཤད་པ་ནི། རྣམ་ཐོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དག་ནི། །རྣམ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཟག་པ་མེད་ཕྱིར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །འདུས་མ་བྱས་ཕྱིར་གནས་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐོལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དག་ནི་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་བོ་གཉིས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བརྟན་པ་ལ་སྟགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཤད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་། །བཅས་པ་འགགས་ཕྱིར་ཟག་མེད་དེ། །ཆགས་མེད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་། ཤེས་བྱ་ཉི་ཆོ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། གཏན་ཏུ་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་། །འཇིག་མེད་ཉིད་ནི་བསྟན་པ་སྟེ། །བརྟན་སྟགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །འཇིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བརྟན་སྟགས་དག་ལས་བསྐྱོད་ཕྱིར་རོ། །ཐུགས་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆད་པ་དང་། །བསམ་མི་ཁྱབ་འགྱུར་འཕོ་བ་སྟེ། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་ཞི་དང་། །རྟག་དང་འཕོ་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཏན་ཏུ་ལས་ཉོན་སྟགས་ཀྱི་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འཇིག་མེད་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། །བརྟན་སྟགས་བཞི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་པའོ། །དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉི་བར་གཟུང་བ་ནི། །འཇིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བརྟན་སྟགས་བཞི་བོ་དེ་དག་ལས་བསྐྱོད་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དར་ལ་བབ་ལས་དམན་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་ཆ་

བ་ནི། ལྷགས་པ་དང་། ན་བས་ནས་པར་འབྱར་བ་དང་། རྩོན་གྱི་མཐའ་ཆད་པ་སྦྱི་བ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བཏན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། ཏག་པ་དང་འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

བཏན་པ་ནི། ཅི་མེད་ཤེས་ཏེ་དཀར་བོ་ཡི། །ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་དཀར་བོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དཔེ་དང་དེ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་མིན་ནམ་མཁའ་ནི། །གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་ཅི། །རྟོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྐྱ་གཉིས་སྦྱིབ་མེད་པའི། །སྦྱོར་བས་བཏན་པའི་དབང་དོན་ལ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག །སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་སོགས་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི་སྦྱ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་སྟེ་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་གཉིས་པོ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེན། བཏན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དོན་ལའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོན་ཏན་བསྦྱིད་ན། །འབད་རྩིས་ཉེ་བར་ཞི་བས་སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བས་སོ། །ཞེས་པའོ།

ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། བསམ་མེད་ཏག་བཏན་ཞི་བ་གཡུང་བྱང་ཉིད། །རབ་ཏུ་ཞི་བྱལ་རྟོག་བྱལ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཆགས་མེད་ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་རྒྱབ་རེག་ཐངས། །ལྟ་གཟུང་མེད་དགེ་སངས་རྒྱས་ཅི་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ཏག་པ་དང་། བཏན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གཡུང་བྱང་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། བྱལ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་བྱལ་བ་དང་། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་ཐོགས་

པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་རེག་སྤངས་པ་དང་། བསྟན་མེད་པ་དང་། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་
དྲི་མ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ངོས་བརྒྱུད་པ་ནི། རྣམ་གྲུལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་གཤམ། །རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་བསྟན་ཏེ། །རང་གཞན་དོན་རྟེན་དེ་ལ་ནི། །བསམ་མི་བྱུང་སྐབས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། གཞན་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་གཤམ་
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དེ་
ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པའོ། །

ཟབ་པའི་བྱུང་པར་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ། །སངས་རྒྱས་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསམ་མི་བྱུང་བར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྐྱབས་པ་དུས་རྟག་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་རྟག་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅན་སངས་རྒྱས་མིན་
པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ནི། བྱ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། །དོན་དམ་ཡིན་
ཕྱིར་བསམ་བྱའི་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །བསྒྲོམ་པ་ལ་སྐྱབས་ཡུལ་
མ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དཔྱད་པ་ཡོང་བཞིན། །བྱིས་པས་དེ་ལྡན་མཐོང་མ་སྦྱོང་། །
བཙས་པའི་བྱིས་ནས་བྱ་རྒྱུད་གིས། །ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤིན་དུ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཆུལ་རྟོགས་

པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུལ་
མེན་ནོ། ཆོས་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་
ཡང་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་གཟུགས་ལ་དཔྱད་
ལོང་བཞིན་དུ་བྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མ་སྟོང་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
རང་ཉིད་བཙས་པའི་བྱིས་ན་གནས་པའི་བྱ་ཆུང་གིས་ཉི་མའི་གཟུགས་ཡུད་ཚམ་མཐོང་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པས་ཀྱང་རེ་འགའ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི་དུས་རྟག་མ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

རྟག་པའི་བྱུང་པར་ནི། སྟེ་དང་བལ་ཕྱིར་རྟག་པ་སྟེ། །འགག་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་
ཡིན། །གཉིས་མེད་ཕྱིར་ཉེ་ཞི་བ་སྟེ། །གཡུང་བྱང་ཆོས་ཉིད་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་སོགས་གྱིས་སྟེ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རྟག་པ་སྟེ། མཐར་འཁེ་
བའི་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱིང་གོད་དང་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞི་བ་སྟེ། ཡང་ན་སྟེ་འཁེ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །ཡུན་ཚྭས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཆ་བ་མེད་པས་གཡུང་བྱང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་སློབ་དང་ཤེས་སློབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟེ་ཆ་ན་འཁེ་དང་བལ་བའི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་བདེ་བའི་བྱུང་པར་དང་། བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར། ལྷ་བ་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་
ནམས་སྟོན་པར། རབ་ཞི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་
ཉིད། །གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རྟོག་མེད་དེ། །ཉོན་མོངས་སྤངས་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད། །ཤེས་
བྱའི་སློབ་པ་ཀྱན་དག་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད། །གཉིས་མེད་ལས་སྐྱུང་
བའི་ཕྱིར། །རྒྱབ་པའི་རིག་དང་བལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏི། སྐྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་རབ་
དུ་ཞི་བ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་བྱུང་
པར་བརྟན་རྟོ། །བཞི་བ་རྩི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་རྩི་སྟེད་པ་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་

པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ནི་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་
མེད་དོ། །ཁྲ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པས་ཉོན་སློབ་
སྤངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་ཀུན་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པས་
ཤེས་སློབ་སྤངས་པ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་གི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པའི་བྱིང་རྟོན་གཉིས་མེད་པས་ཉིང་ངེ་
འཇོན་བསྟོམ་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ལྟས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གོགས་སུ་
ཐུར་པ་བྱིང་རྟོན་གྱིས་ལྟས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱབ་པའི་རེག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའོ།

རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་གཟུགས་མེད་ཕྱིར་བཟུང་མེད་དེ། །མཚན་
མ་མེད་ཕྱིར་གཟུང་དུ་མེད། །དགེ་བ་རང་བཞིན་དག་པའི་ཕྱིར། །དྲི་མེད་དྲི་མ་སྤངས་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པས་མངོན་སུམ་
དུ་བཟུང་མེད་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་
པའི་ཚུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། སྟོང་རྒྱུ་རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་ཡིན་པས་དགེ་བ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་རྒྱུ་གྱི་དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་ཟད་
པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

ཆོས་སྐྱུ་མཚན་ཉིད་ལྡན་དུ་བཟུང་པ་ནི། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་
མེད་། །གཉིས་མེད་གསུམ་བུལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་
ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཐོག་མ་དང་། དབྱས་དང་། མཐའ་སྐྱེས་དང་། གནས་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་དང་།
ཆོས་དབྱིངས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པས་ཐ་མི་དད་དང་། སྟོང་འདོགས་
དང་སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་མེད་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་
ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་གི་སློབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་

དང་། སྤྱི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་བྱས་པས་ནི་འོད་གསལ་བའི་བྱང་
པར་བཞུན་རྟོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་གཉིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དུ་
བྱས་ནས་བཞུན་རྟོ། །སྤྱི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད་མན་ཆད་ལྔ་བར་སྦྱོར། ཞེས་པའོ། །

ཆོས་སྐུ་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྔ་དུ་བཞུན་པ་ནི། གཞལ་མེད་གང་གྲུའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་
པ། །བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱེ་མེད་
དབྱིངས་དེ་ནི། །བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩ་
བོ་ཉིད་གྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་ཆད་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་
གཞལ་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གཞལ་གྱི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་གངས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷ་
བཞིར་རྟོག་གི་འཕྲིན་ལྔ་མེད་པ་དང་། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

འོངས་སྐུ་ལྟོན་པར། ལྷ་ཆོགས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་
གྲུ་དོན་འབྲུབ་ལ་བཙོན་པ། །མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། །ལྷ་ཆོགས་
དངོས་ཀྱང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ཆོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གི་འོད་
ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས་ཞེས་པས་སྐུ་ལྟོན་པ་དང་གསུང་བཟོད་པ་གཉིས་བཞུན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་
ནི། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲུ་གྲོལ་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པར་མཛད་ལ། དེའི་བྱང་པར་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་
བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བོ་བཞིན་ཏེ་འོ། །སྐུ་ལྷ་ཆོགས་པའི་དངོས་པོར་
སྤང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དེའི་རང་བཞིན་བྱུང་བ་མིན་པ་ནི། སྤང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་བྱུང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་

བྱུང་པའོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱུལ་སྤྱུ་ལྷོན་པར། འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །རབ་ཏུ་སྒྲིན་དང་ལྷང་
ལྷོན་རྒྱ་ཡི་གཟུགས། །གང་ཡིན་དེ་ཡང་འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་
གཟུགས་གྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱུལ་བའི་སྤྱུ་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཞི་
བའི་ལམ་ལ་འདུན་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲིན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་
ལས་བསྐང་ཉྱེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ལྷང་ལྷོན་པའི་རྒྱུ་གཟུགས་གྱི་སྤྱུ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་
འདིར་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་པར་གནས་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་གྱི་ཁམས་
རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་གཟུགས་གྱི་སྤྱུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་
པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པའི་དབྱེ་གཞི་བཤད་པ་ནི། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
མཐེན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་བརྗོད་པ། །མཆོག་ཏུ་སྤྱུ་རན་འདས་བསམ་མེད། །
དབྱ་བཙམ་སོ་སོའི་བདག་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་
ལ་མི་སྒྲོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པས་རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དང་། སྤྱི་བ་བཟད་པར་སྤངས་པས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་བརྗོད་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱུ་རན་ལས་འདས་པ་བརྟེས་པ་
དང་། རང་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་གཞན་གྱིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་ཅིང་། དབྱ་བཙམ་
པ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་སྤྱུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གཞི་བཟུན་ཏོ། །

དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི། །
ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་པའི་སྤྱུ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཟབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱུ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་བའི་སྤྱུ་བཤད་ཟེན་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསུམ་དུ་དབྱེ། ཚེས་སྐུའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་གསུམ་དག་གི་དབྱེ་བ་
རབ་དུ་འབྲུག་སོ། །ཞེས་པའོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས། དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་
ལྡར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དེ་དག་ནི་རྩ་བར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །རྩ་བ་ཉིད་
སྐྱ་མཚན་ཉིད་ལ། །མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡར་དང་ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །འདུས་
མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེ་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་
སྟོམས་འབྲུག་གི། །སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་ངེས་ཐོལ་ཏེ། །དྲི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། །
རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །ཚེས་དབྱིངས་རྩ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་
ན་འོད་གསལ་བ། །གཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་
བྱག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །རྩ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལྡན་ཏེ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་
དང་གངས་མེད་ཕྱིར། །རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་
སྤངས་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།
དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྩ་བ་ཉིད་སྐྱ་འདུས་མ་བྱས་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྡར་དང་། མདོར་ན་
གཞལ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡར་དང་ནི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ལྡར་བཤད་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡར་བཤད་པའི་དང་པོ་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་
མ་བྱས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་དང་། སྐྱོ་འདོགས་
སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ཉན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཐོལ་ཏེ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་
སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དང་པོ་བཞིའོ། །མཚན་ཉིད་ལྡར་བ་ནི། དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེས་དབྱིངས་
ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མཚན་བཞིས་འོད་གསལ་བ་

བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ཚད་བབྱང་མེད་པ་ནི། ཚད་འདི་ཙམ་དུ་བྱེད་ཅེས་གཞུགས་
དུ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་མཐའ་མེད་པ་དང་། ལུ་བཞིར་རྟོག་གས་བསམ་དུ་མེད་པ་
དང་། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། གྲི་མ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་རྣམས་
ནི་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་ལྡན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་
པ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གའི་ལུས་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་མོངས་པ་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

སོ་སོར་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ལྷ་ཆོགས་ཆོས་ལ་རྟོགས་ཡོངས་སྟོན། །རང་
བཞིན་ཆོས་ནི་སྒྲུབ་ཕྱིར་དང་། །ཐུགས་རྟེན་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ། །འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་
འཆད་ཕྱིར་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་རྒྱན་གྱུ་བ་པར། །འདོད་པ་རི་བཞིན་ཡོངས་
སྟོན་ཕྱིར། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱ་འབྱུང་གིས། །རྟོགས་པར་ཡོངས་སྟོན་རྣམ་པར་
གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཅོད་བྱ་ཀྱན་རྟོག་དང་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་
གྱི་གསུང་ལྷ་ཆོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ཡོངས་སྟོན་པ་བའི་རང་བཞིན་སྐྱ་
མཚན་དངེས་སྤྱོད་པ་འཁོར་བ་རི་བྱེད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་གསུང་
གི་ཆོས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་སྐྱ་སྟོན་པ་གསུང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ངོ་བོ་
ངེས་པ་དང་ཡོངས་སྟོན་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །མཇུག་པ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་རྒྱན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་འབྲུག་
པ་སྟོན་པ་ནི། བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་སྒྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ཐུགས་རྟེན་
ཆེན་པོ་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་མཐར་ཐུན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
དང་། བརྒྱུད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་
མཇུག་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་མེད་ཅིང་རྒྱན་གྱིས་གྱུ་བ་

པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཟུན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལྷ་ཚོགས་སུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་རང་
བཞེན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡིད་བཞེན་ནོར་བུའི་མཐུས་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་ལྷ་ཚོགས་སུ་སྤང་
ཡང་སྤང་བ་ལྟར་རང་བཞེན་གྱིས་མ་གྲུབ་བཞེན་དུ་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྟོགས་
པར་ཡོངས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་གནས་ནས་ལྷ་ཚོགས་སུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་རང་བཞེན་གྱིས་
མ་གྲུབ་པོ། འདིས་ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐུའི་རྒྱུན་ལས་མཚོག་གི་སྤུལ་སྤུལ་སོགས་སྐུའི་བཀོད་པ་
རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྤང་བ་དུ་མ་སྟོན་ཡང་། དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སྐུའི་རྒྱས་མཐུའི་བྱད་པར་
དང་། ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐུ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པོ། །
ཞེས་པའོ།

མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་དེ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྲུག་པ་དངོས་སྟོན་པར། བརྗོད་
སྟོན་མཛད་རྒྱན་མི་འཆད་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྟེ་ཡི་རོ་བོ་མིན་
སྟོན་ལ། འདིར་ནི་ལྷ་ཚོགས་རྣམ་ལྔ་སྟོན། རྩི་ལྟར་ཆོན་ནི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས། རྟོར་བྱ་དེ་
དངོས་མིན་སྤང་ལྟར། རྟེ་བཞེན་འགྲོ་རྒྱུན་ལྷ་ཚོགས་པས། བྲུབ་བདག་དེ་དངོས་མིན་
པར་སྤང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུང་བརྗོད་པ་དང་། སྐུ་སྟོན་པ་དང་། མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་
གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་འབད་རྩིས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་
ལྷ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་མིན་པར་སྟོན་པར་མཛད་ལ། ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐུ་འདིར་
ནི་ལྷ་ཚོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །ལྷ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་དཔེས་
བསྟུན་པ་ནི། རྟོར་བྱ་ཁ་དོག་ལྷ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྩི་ལྟར་ཆོན་ནི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་རྟོར་བྱ་ཁ་
དོག་ལྷ་ཚོགས་སུ་བསྐྱར་ནས་རྟོར་བྱ་རང་གི་ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་མིན་པར་སྤང་བ་ལྟར་དེ་བཞེན་
རིགས་དང་བསམ་པ་ལྷ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུན་ལས་ལྷ་ཚོགས་པས་བྲུབ་བདག་དེ་རང་གི་དངོས་པོ་
མིན་པར་སྤང་བ་ནི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

མཆོག་གི་སྒྲུལ་བའི་སྒྲིའི་རང་བཞིན་སྟོན་པར། བྱམས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་ས་མ་གཡོས་པར། །སྒྲུལ་བའི་རང་བཞིན་
སྟོན་ཆོགས་ཀྱིས། །སྟོན་པའི་མཛད་པ་དཔེར་མཛད་པ་ནི། སྟེ་བ་མངོན་པར་སྟེ་བ་དང་། །དགའ་
ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ལྷམས་སྲ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་
ལ་མཁས་པ་དང་། །བརྩན་མོ་འཁོར་དབྱེས་རོལ་བ་དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིའི་ཐོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་རྩི་འཛོམས་དང་རྩོགས་པར་ནི། །
བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །སྒྲུབ་ན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སྲ་
མ་དག་ཞིང་རྣམས་སྲ། །མིད་པ་ཅི་མིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོས་འཛིག་རྟེན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཅི་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་བོ་
དེས། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་ས་མ་གཡོས་པར་རྣམ་པ་སྒྲུལ་བའི་རང་
བཞིན་སྟོན་ཆོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་དོན་མཛད་དེ། །འདིས་ལོངས་སྦྱོད་རྩོགས་པའི་སྒྲུས་སྒྲུལ་བར་
མཛད་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་སྟོན་པར་དཔེར་བྱས་ན་མཛད་
པ་བརྩ་གཉིས་རྩོགས་པར་སྟོན་པའི་གནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་བ་
ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་སྟེ་བ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །མངོན་པར་རྩོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་དུ་
སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སྲ་ཐོག་མར་སྟེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་དུ་སྟེའི་བྱ་དམ་པ་
ཏོག་དཀར་བོ་སྟོན་པར་མངོན་པར་སྟེ་བ་དང་། །དེ་ནས་མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
ནས་ནི་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། །གཉིས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སྲ་འཇུག་པ་དང་། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བལྟམས་པ་
དང་། །བཞི་བ་བཟོ་གནས་སོགས་སྒྲུ་རྩལ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང་། །ལྷ་བ་བརྩན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དབྱེས་
པར་རོལ་བ་དང་། །དུག་པ་ཁབ་ནས་བྱང་སྟེ་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱིས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། །བདུན་པ་
རྒྱ་བོ་ནི་རྩ་ནི་འགྲམ་དུ་ལོ་དུག་དཀར་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བརྒྱད་པ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་
དུ་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲིའི་ཐོར་གཤེགས་པ་དང་། །དགྲ་བ་བདུད་ཀྱི་རྩི་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པར་མཛད་
པ་དང་། །བརྩ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་དུ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། །བརྩ་གཅིག་པ་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཚོག་ཏུ་ཤིང་སྤ་
ལ་བྱང་གཅིག་གི་དུང་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་གསེགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་ལྟོན་པར་མཛད་དོ། །དགའ་
ཐུན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་བོར་བྱེད་ན། ལྷམས་སུ་བྱུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །མཛད་པ་གང་དུ་ལྟོན་ན།
ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཁིང་རྣམས་སུའོ། །དུས་ནི་སྤིང་པ་རི་སྤིང་གནས་པར་ལྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ།

གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་བལྟན་པ་ནི། མི་རྟག་ཟུག་བཟུལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་
རྒྱ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་སྤིང་གསུམ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས། །ཐུང་ན་འདས་
ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་བྱུགས་པ། །ཐུང་ན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་
ཅན། །དམ་ཚོས་པརྩ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བལྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཟུར་
འཛིན་ལས་བརྒྱུག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བབྱང་བས། །ཐེག་པ་མཚོག་ལ་
སྤིན་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་ལྷང་བལྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཟུག་བཟུལ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
པ་དང་། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་རྒྱ་ཡིས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་

དང་། ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཁྱེན་པ་མཚོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྤྱུས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
བལྟན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤིང་པ་གསུམ་ལ་རྒྱ་བ་བསྐྱེད་ནས་ཞི་བ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། ། ལྟ་བ་དཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྐོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མར་འབྲིང་པར་མཛད་པ་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་
ཉན་རང་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་བལྟན་ནས་ཐོག་མར་དམན་པའི་ཐུང་འདས་སུ་འབྲིང་
པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཟུག་ཀྱན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་ན་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བསྐྱང་ནས་དམ་ཚོས་པརྩ་
དཀར་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བལྟན་པ་ཡིས་ཉན་རང་དེ་དག་སྟར་འཁོར་བའི་ཟུག་བཟུལ་ཉེ་བར་ཞི་
བ་ལས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པར་འཛིན་པ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་

བསྟན་པས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བས་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྒྲིན་པར་མཛད་དེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལྷང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཟབ་དང་མཐུ་ནི་ཕྱན་ཆོགས་དང་། །བྱིས་པའི་དོན་མཐུན་རབ་འབྲེན་
ཕྱིར། །འདི་དག་གྲངས་བཞིན་ཟབ་པ་དང་། །རྒྱ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་བྱ། །འདིར་ནི་དང་
བོ་ཆོས་སྐྱ་ལྟེ། །ཕྱི་མ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་གནས་བཞིན། །
དང་བོ་ལ་ནི་ཐ་མ་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་དང་། །ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་
གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་མཐུ་ནི་སྐྱ་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། །མཆོག་གི་སྐུལ་བའི་སྐྱ་ནི་
སོ་སོ་སྐྱ་བོ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྤང་ནས་བྱིས་པའི་དོན་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་རབ་
ཏུ་འབྲེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གྲངས་བཞིན་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱ་
དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ནི་དང་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལྟེ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་རྟེན་ནས་གནས་པ་བཞིན་དུ་དང་བོ་ལ་ནི་ཐ་མ་ཆོས་
སྐྱ་གཉིས་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་
ཀྱི་གོ་སྐབས་ངེས་པར་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གཟུགས་སྐྱ་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་བདུན་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་མཐའ་ཡས་དང་སེམས་ཅན་ཟད་
མེད་དང་། །བརྟེ་དང་འབྲུལ་དང་མཁྱེན་དང་ཕྱན་ཆོགས་ལྡན། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་འཆི་
བའི་བདུད་བཙོན་དང་། །རྩ་བོ་མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྟག །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་འཁོར་བ་ཇི་སྟངས་བར་དུ་གནས་པའི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཐའ་
ཡས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་དོན་བྱ་ལུ་
སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །འཁོར་བ་ཇི་སྟངས་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་
བཞེད་པའི་བརྟེ་བ་དང་རྣམ་མཐུ་རྒྱ་འབྲུལ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ཇི་སྟངས་

པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་རྩི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དང་སྤྱད་
བསྐྱེད་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་པ་
གང་གི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་དབང་ལྷན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚོས་སྐྱེ་ཏྲག་པའི་རྒྱ་མཚན་
གསུམ་བཞུན་པ་ནི། འཆི་བའི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་
བོ་མེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ཏྲག་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ།

སྐྱེ་གསུམ་ཏྲག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞུན་པ་སོང་ནས། དེ་བཤད་པ་ནི། ལྷན་དང་སྤྱད་དང་ཡོངས་
སྤྱོད་རྣམས། །བཏང་ནས་དམ་ཚུལ་འཛིན་ཕྱིར་དང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་
ཕྱིར། །དང་བོར་དམ་བཅས་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིར། །སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལས་གཙང་བ་དང་། །
དག་པའི་བྱུགས་རྩི་རབ་འབྱུག་ཕྱིར། །རྒྱ་འབྱུལ་རྒྱུ་བ་སྟོན་པར་ནི། །དེ་ཡི་གནས་པར་
སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །མཁྱེན་པས་འཁོར་དང་སྤྱད་ན་འདས། །གཉིས་སྤྱེད་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་
ཕྱིར། །རྟག་དུ་བསམ་ཡས་ཉིད་འཛིན་གྱི། །བདེ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་ཕྱིར། །འཇིག་
རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ན། །འཇིག་རྟེན་ཚོས་གྱིས་གོས་མེད་ཕྱིར། །འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་
ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི། །བྱབ་
པ་གདོད་ནས་རབ་ཞིའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་སྐྱབས་མེད་རྣམས་གྱི་ནི། །སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་
འཐད་ཕྱིར་རོ། །དང་བོ་ཡི་ནི་རྒྱ་བདུན་གྱིས། །གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ཡི་རྟག་ཉིད་དེ། །ཕྱི་མ་
གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ནི། །ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཡི་རྟག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སྤྱེད་
འཛིན་པའི་རྒྱ་ནི། །ཟད་མི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ནི་སྟོན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
ལྷན་དང་སྤྱད་དང་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་དམ་པའི་ཚོས་མ་
ལྷན་པ་འཛིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཟད་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བཞེད་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་བོ་དམ་

བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་བཞེད་པ་མངའ་བསྐྱར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལ་ཉོན་ཐྱིབ་ཟད་པའི་གཙང་བ་དང་། ཤེས་ཐྱིབ་དག་པའི་ཐུགས་རྩི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་དུ་རབ་དུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། བཞེད་ན་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་རྩལ་པ་མངའ་བའི་རྩ་འབྲུལ་རྒྱ་བ་སྟོན་པ་ནི། རྩ་འབྲུལ་དེ་བཞིས་རྟག་དུ་གནས་པར་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། མི་འདོར་བའི་རྒྱ་ནི། སྒང་དོར་གྱི་གནས་ཉེ་རིང་དང་བལ་བའི་རྟག་དུ་གནས་ཏེ། མཁྱེན་པས་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པས་རྟག་དུ་བསམ་ཡས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པའི་གཞན་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྦྱོད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱེ་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ནི། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་ཐྱིབ་ཐྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཆི་བ་མེད་པ་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་འཆི་བདག་གི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཐུབ་པ་གཏོང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྦྱོང་ཞིང་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཕྱིར། རྟག་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་མཛད་དེ། སྐབས་ཀྱི་དགོས་རྩལ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་སྐབས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐབས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དང་བོ་ཡི་ནི་རྒྱ་མཚན་བདུན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་ལ། རྒྱ་མཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི་སྐུ་ཡི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་དེ། འདི་དག་གིས་འགྲོ་བའི་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མི་ཟད་པ་ལ་རྟག་པར་གསུངས་ཀྱི། སྐབས་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ནི། རག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་དོན་དམ་གྱིས་བཟུས་ཕྱིར། །རྟོག་གནས་མིན་ཕྱིར་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་ན་མེད་ཕྱིར་མིན་ཞེས་མ་བཟུས་ཕྱིར། །རྒྱལ་ཡུལ་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་

བ་འབའ་ཞིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་རྣམས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ངག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་དོན་དམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བཞག་
གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གི་གནས་ཏེ་དམིགས་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟོགས་དང་དཔེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམས་
པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་གོང་ན་མེད་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་
མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་
སྲིད་པའི་མཐའ་དང་། ཞི་བའི་མཐས་མ་བསྟུས་ཤིང་། མི་གནས་པའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། བསམ་མེད་བརྗོད་དུ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། །བརྗོད་མེད་དོན་དམ་
ཡིན་ཕྱིར་རྟོ། །དོན་དམ་བརྟག་བྱ་མིན་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟག་མེད་རྗེས་དཔག་བྱ་མིན་ཕྱིར། །
དཔག་མིན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་ན་མེད་པ་མ་བསྟུས་ཕྱིར། །མ་བསྟུས་གནས་པ་མེད་
ཕྱིར་ཏེ། །ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་རྟོག་མེད་ཕྱིར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་
ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལྟས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་དེ། རྟོགས་ཚུལ་རྣམས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་དེ། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་
ཡིན་ཏེ། མ་ལྟས་པར་རྟོག་གས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བརྟག་བྱ་མིན་ཏེ། རྟོགས་
ཀྱིས་མ་ལྟས་པར་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔག་བྱ་མིན་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞེས་མ་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞེས་མ་བསྟུས་ཏེ། སྲིད་

ཞིའི་མཐའ་གང་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྲིད་པའི་སྦྱོན་རྟོག་པ་
མེད་པར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

སྐྱེ་གཉིས་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱུ་ཕྱ་དག་གི་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་སྐྱབས་མ་མི་བྱབ་པ་
ལྟེ། །བྱུག་པ་དེ་ཡི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །གཟུགས་སྐྱབས་མ་མི་བྱབ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱ་བོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱབས་
གྱིས་མི་བྱབ་ལྟེ། དུག་པས་སྐྱེ་གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དུ་མ་སྤང་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱབས་མི་བྱབ་པ་ཞེས་པའོ། །

དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་པ་
རོལ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་བསམ་མི་བྱབ། །ངེས་ན་རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཚུལ་འདི་ནི། །
དང་སྟོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་པ་རོལ་མཐར་ཐུག་པར་བྱོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
ངེས་ན་རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཚུལ་གནས་ཏེ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་མའི་ཚུལ་འདི་ནི། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་
པ་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་
མིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལེན་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་བསྟན་པ་ཅན་དགོན་
མཚོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་
ཞེས་བྱ་བ་ལེན་གཉིས་པའོ། ། ཕ །།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲེལ་མའི་བརྗོད་བྱ་ནི་དོན་རྒྱུ་གནས་བདུན་ཡིན་ལ། དེའི་
དང་བོ་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། །ལམས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་བོ་སྟེ་བཞི་ནི་ལེའུ་དང་བོའི་སྐབས་
སུ་གསུངས་ནས། །སྟག་མ་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱང་ཆུབ་ལེའུ་གཉིས་
པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དེའི་ཁར་ལ་གསུངས་པ་ཡོད། །ལེའུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་
བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་སོ། །ལེའུ་བཞི་བའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གསུངས། །ལེའུ་ལྔ་བའི་སྐབས་དོན་རྒྱུ་པ་བདུན་ལ་
མོས་པའི་པན་ཡོན་གསུངས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ལེའུ་ལྔ་ཡོད་དོ། །

བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རང་དོན་
གཞན་དོན་དོན་དམ་སྒྱུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྒྱུ་ཉིད་དེ། །བྲལ་དང་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་བྱུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་
དོན་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དོན་དམ་པའི་སྒྱུ་དང་ནི། །གཞན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ཆོས་སྒྱུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་སྒྱུ་ཉིད་དེ། སྒྱུ་དང་བོས་སྟེ་བ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། སྒྱུ་གཉིས་པས་སྟེ་བ་
རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་སྒྱུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་
བ་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞི་བོ་འདི་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

འདིས་ཅི་བཤད་ཅེ་ན། །ལན་སྟོན་པར། བདག་ཉིད་གྱི་ནི་འབྱོར་བའི་གནས། །དམ་པའི་
དོན་གྱི་སྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །བྲང་སྤྲང་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་ཡི་སྒྱུ། །ལ་རྩལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་
གནས། །དང་བོའི་སྒྱུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་
པ་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན། །རྣམ་སྦྱིན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་དོན་
གྱི་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མཐར་ཐུག་པས་བསྟུས་པ་བདག་ཉིད་གྱི་ནི་འབྱོར་བའི་གནས་ནི། །འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱུས་བསྟུས་པ་དམ་པའི་དོན་གྱི་སྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །དང་བོའི་སྒྱུ་རང་
དོན་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དང་

སྤང་ནམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེ་ཅམ་དུ་བཟླ་བའི་བདེ་སྐྱོ་ནི་གདུལ་བྱ་པ་རོལ་ལ་
མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚེགས་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་
གནས་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནམ་མེན་ཡོན་ཏན་དག་དང་
ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

བརྟེན་པའི་སྟོན་མདོར་བཟླ་བ་ལ། རྩོམ་གྱི་སྟོན་སྒྲིབ་བཤད་པ་ནི། རྩོམས་ཉིད་མ་
རིག་སྒྲིབ་ལ་རྩོ་རྩེ་བཞིན། །མི་འཇིགས་ཉིད་ནི་འཁོར་དུ་མེད་གེ་བཞིན། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མ་འབྲས་མཁའ་བཞིན་ཏེ། །བྲབ་པའི་བཟླ་བ་རྣམ་གཉིས་ཆ་ལྷ་བཞིན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོམས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་སེལ་ཞིང་འཛོམས་པ་ལ་རྩོ་
རྩེ་བཞིན་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཉིད་ནི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཆ་བ་མེད་པས་སེང་གེ་བཞིན་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འབྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་གཞན་དང་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་
ཏན་ཐོབ་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཏེ་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིས་རྟོན་པའི་བྱེད་པ་དང་འདི་
ལ་བཟླ་བར་བྱ་བ་ལས་སུ་ཐུར་བ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རོ་སོར་ཐུར་པའི་ཐུབ་པའི་བཟླ་བ་
པ་གཟུགས་སྐྱ་རྣམ་གཉིས་ནི་ཆུ་ལྷ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚེགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཆོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐྱ་ནི་
དེའི་ཡང་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཤར་བའོ། །ཞེས་པའོ།

རྩོམས་བཅུ་བཤད་པ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་མེན་དང་ནི་
དབང་བོ་དང་། །འཕམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །ཀུན་འགྲོའི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་
སོགས། །ཉོན་མངས་བྱི་མ་མེད་པ་དང་། །གནས་ནི་རྗེས་སྐྱ་བྱ་བ་དང་། །ལྟ་ཡི་མིག་ནི་
ཞི་བ་དག །མཁྱེན་པའི་རྩོམས་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་རྒྱུག་གི་ལས་ལས་འབྲས་
བྱ་བདེ་ཐུག་སོ་སོར་འབྱུང་བ་སོགས་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བྱང་
རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྱུང་བ་སོགས་མ་འབྲས་པར་སོ་སོར་མངོན་

དཔེ་དོན་སྤྱར་བ་དངོས་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་རྣམས་མཐོན་ཁམས་དང་འགྲོ་བའི་མོས་
པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་བྱང་དབང་བོའི་ཚོགས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་
པ་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཟག་པ་ཟད་ཚུལ་མི་ཤེས་གོ་ཆ་ཅིག་བརྟན་དང་། །ཤིང་རྣམས་
འབིགས་དང་འཇིག་དང་གཙོད་ཕྱིར་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དོ་རྗེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གནས་དང་གནས་མིན་མཐོན་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམས་མཐོན་པ་དང་། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཐོན་པ་
དང་། འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཐོན་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམས་བྱང་གི་ཚོགས་
མཐོན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་མཐོན་པ་དུག་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་
ཤེས་པའི་གོ་ཆ་ཤེས་སྒྲིབ་འབིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་
ཐར་བ་སོགས་མཐོན་པ་དང་། སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་མཐོན་པའི་སྟོབས་དང་། ལྷའི་མིག་གི་
མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་པ་མཐོན་པའི་སྟོབས་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་འབྲུག་གི་
སྒྲིབ་པའི་ཅིག་པ་བརྟན་པོ་གཞིག་པ་ལ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཚུལ་མཐོན་པའི་སྟོབས་
གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཤིང་རྣམས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི། ཚོས་སྒྲིབ་ཚོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དང་། །གོགས་ནི་འགོག་
པར་བྱེད་པ་དང་། །ལས་སྟོན་པ་དང་འགོག་ཐོབ་པ། །མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་ལ་ཤེས་བྱ་འདི་མི་མཐོན་ནོ་ཞེས་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་
བའི་མི་འཇིགས་པ་ནི། སྟོན་ཚོས་ལ་དཔེ་མཁྱེད་དང་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་པ་དང་། བར་དུ་གཙོད་པའི་
ཚོས་བསྟན་པ་ལས་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐོན་པའི་གོགས་ཡིན་པས་འགོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་བསྟན་ཀྱང་ཐར་བའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཚོས་མཐུན་གྱི་སྐྱེལ་
བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་སྟོན་རང་ཉིད་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་ལ་གཞེས་བར་མ་བྱས་

པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ངས་པར་འབྱུང་བའི་བསྟན་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ལམ་འདི་དག་ཐར་བ་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་སྟོལ་བ་མེད་པ་སྟོན་
རང་ཉིད་ཐར་བའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་དམ་བཅས་པ་
ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་
པོ་ཞེས་སྟོན་ཅིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྟོལ་བའི་མཚན་མ་ཅོམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ནི།
སྟོན་ང་རྒྱལ་སྤངས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་པ་བཞིའོ། །ཞེས་པའོ།

མི་འཇིགས་པ་ལས་བརྒྱུ་བའི་ཆོས་བཤད་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། བདག་གཞན་
ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་དང་ཤེས་མཛད་ཕྱིར། །སྤང་དངོས་སྤངས་དང་སྤྱང་
མཛད་ཕྱིར་དང་བསྟེན་བྱ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཐོབ་བྱ་སྒྲ་མེད་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་ཐོབ་དང་
ཐོབ་མཛད་ཕྱིར། །རང་གཞན་དོན་བདེན་གསུང་ཕྱིར་བྱང་སྤྱང་གང་ཏུ་འང་ཐོགས་པ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་པ་ཀྱིས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་ཤེས་
ནས་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་དང་བོ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་
དངོས་པོ་སྤྱང་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་གཉིས་དང་། རང་
རྒྱུད་ལ་ལམ་བསྟེན་བྱ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དང་། འཕྲོག་བྱ་
འགོག་པ་སྒྲ་མེད་ཤིན་ཏུ་བྱི་མ་མེད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་བཞི་བའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་དམིགས་
ཀྱི་སྟོན་ཤེས་བྱ་དང་། ཀྱིན་འབྱུང་སྤང་བྱ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་དང་། འགོག་པ་མངོན་ཏུ་
བྱ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པར་མཛད་ཅིང་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་བྱང་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་ཏུ་འང་
འཇིགས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དཔེ་དོན་སྤྱད་པ་ནི། རི་དྲགས་དབང་པོ་ཅི་ལྟར་ནགས་མཐར་ཉག་འཛིགས་མེད། །
རི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྒྲག་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚོགས་ན་བྱབ་པའི་དབང་
པོ་མེད་གེ་ཡང་། །ལེགས་གནས་ལྟོས་མེད་བརྟན་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གནས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རི་དྲགས་དབང་པོ་ཅི་ལྟར་ནགས་སྤྱག་པོའི་མཐར་ཉག་ཏུ་རི་དྲགས་གཞན་གྱི་འཛིགས་
པ་མེད་ཅིང་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྒྲག་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་གྱི་ནང་དུ་
བྱབ་པའི་དབང་པོ་མའི་མེད་གེ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད་པར་ལེགས་པར་གནས་ཤིང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པར་བརྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་འཛོམས་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གནས་
པའོ། །ཞེས་པའོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། འབྲུལ་དང་ཅ་ཙྰ་མི་མངའ་སྟེ། །སྟོན་ལ་
བྱབ་པ་ཉམས་མི་མངའ། །མ་ཉམས་པར་མ་བཞག་བྱགས་མི་མངའ། །འདྲ་ཤེས་ལྟ་ཚོགས་
ཀྱང་མི་མངའ། །མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་སྟེ། །འདྲན་དང་བཙོན་འབྲས་བྱབ་
པ་དང་། །ཤེས་རབ་རྣམ་ཐོལ་རྣམ་ཐོལ་གྱི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ། །ལས་
རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགྲོ་དང་། །དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །དེ་ལྟར་བཙོན་བརྒྱད་འདི་
དང་གཞན། །སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །འབྲུལ་དང་ཅ་ཙྰ་བསྟེལ་དང་བྱགས་
གཡོ་བ་དང་གྱི་ནི་འདྲ་ཤེས་དང་། །དང་གིས་བཏང་སྟོམས་བྱང་སྟོང་ལ་མེད་འདྲན་པ་དང་
ནི་བཙོན་འབྲས་དང་། །བྱབ་པ་རྣམ་དག་ཅི་མེད་ཤེས་རབ་ཉག་ཏུ་རྣམ་པར་ཐོལ་བ་
དང་། །ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱན་གཟིགས་པ་ཐོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་མི་མངའ། །གང་
གིས་ལས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགྲོའི་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་དང་། །དུས་གསུམ་
ཉག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མཐུན་པ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུག་པ་སྟེ། །ཚོས་མ་འདྲེས་བཅོ་བརྒྱད་དེ། གང་
ཉགས་འགྲོ་བར་འཛིགས་མེད་དམ་ཚོས་འཁོར་ལ་ཆེན་པོ་རབ་བསྐྱར་བ། །བྱགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ལ་

སྤྱད་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག་ནི། ལམ་ལོག་པར་བྱགས་པའི་སྐྱུ་ལ་འབྲུལ་བ་དང་གསུང་གི་ཅ་ཙམ་མེ་མངའ་
བ་སྟེ་གསུང་གི་འབྲུལ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ལ་ཐུགས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། མཉམ་
པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་དོར་དུ་འཛིན་
པའི་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ་བ་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་
བ་སྟེ་བྱུག་དང་། ཉོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་བྱུག་ནི། འདུན་པ་དང་། བཙོན་འབྱུས་དང་། དྲན་པ་དང་
ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་
མི་མངའ་བ་བྱུག་གོ། བྱི་མ་གཉིས་ནི། སྤངས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སྤངས་པ་མངོན་སུམ་
གཟིགས་པའི་རྟོགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འཕྱིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་ནི། སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་འབྱུབ་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཁེང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་
པ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་བྱང་ཚས་སུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་
བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པས་སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །བཤད་པ་
ནི། འབྲུལ་བ་དང་། ཅ་ཙམ་དང་ཐུགས་བསྟེལ་བ་དང་། མཉམ་བཞག་ལས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་གཡོ་
བ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ངང་གིས་བཏང་སྟོམས་དང་སྤང་ཆེན་
པོ་ལ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་འདུན་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཙོན་འབྱུས་
ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་
དྲན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཏྲག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་
བྱའི་དོན་ཀུན་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གང་གིས་སྒོ་གསུམ་
གྱི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཁེང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་དང་། དུས་གསུམ་
གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་ཏྲག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་། དེས་པར་མཁྱེན་པར་རྒྱ་ཆེན་པོར་འབྱུག་པ་སྟེ། ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི། རྒྱ་གང་ལས་བྱུབ་པ་སོགས་ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེས་པའོ། །ཡང་ན་
མཁྱེན་པ་གོང་ཏུ་སྟོས་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་སྦྱར་
ཞེས་པའོ། །

དཔེ་དང་སྦྱར་བ་ནི། ས་སོགས་ལ་ཡོད་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་
མིན། །ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་བ་མེད་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་གང་དེ་གཟུགས་ལ་མེད། །
ས་རྒྱ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་མཚུངས་པ་འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྤྱན་མོང་སྟེ། །མ་འདྲེས་ཉིད་ནི་
རྒྱལ་ཕྱན་ཙམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྤྱན་མོང་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི།
ས་བ་དང་། གཤེར་བ་དང་། རྩོ་བ་དང་། གཡོ་བ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་གང་
ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་མིན་ལ། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཐོགས་བརྒྱགས་ཀྱི་
སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
གཟུགས་ལ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་ཆོས་ཏུ་མས་མཚུངས་པ་ནི་ས་རྒྱ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་པོ་བྱིས་པའི་
ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་མཚུངས་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱན་མོང་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
ཉིད་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་ཙམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱན་མོང་བ་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
པའོ། །

སྦྱོར་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་རུ་རྩ་གཉིས་སྟོན་པ་ནི། ལེགས་གནས་འཁོར་ལོའི་མཚན་པ་
དང་། །ཡངས་ཤིང་ཞབས་ལོང་མི་མཛོན་དང་། །སོར་མོ་རིང་དང་བྱུག་ཞབས་ནི། །བྱ་བ་
ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །ཐུགས་འཇམ་གཞོན་ཤ་ཅན་ལེགས་ཉིད། །སྦྱ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་
བ་དང་། །བྱིན་པ་ཨེན་ཡ་འབྲུགས་དང་། །སྤྱང་པོ་བཞིན་ཏུ་སྦྱབས་སུ་རུབ། །རོ་སྟོང་མེད་
གེ་འབྲུག་དང་། །ཐལ་གོང་བར་མེད་རྒྱས་པ་དང་། །དབྱང་མགོ་ལེགས་རྒྱུ་ཕྱག་འཇམ་

ཞིང་། །རྒྱུ་ཞིང་མཐོ་དམའ་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་རིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྱ། །འོད་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་དང་ལྡན་དང་། །མགྱིན་པ་བྱི་མེད་དྲུང་འབྲ་དང་། །འབྲམ་པ་རི་དྲགས་རྒྱལ་
བོ་འབྲ། །ཆེ་མས་ནི་བཞི་བརྒྱ་མཉམ་པ་དང་། །བར་དག་ཆེ་མས་ཐགས་བཟང་བ་དང་། །
རྣམ་དག་ཆེ་མས་མཉམ་ཉིད་དང་ནི། །མཆེ་བ་རབ་མཚོག་དཀར་བ་ཉིད། །ལྷགས་རིང་
མཐའ་མེད་བསམ་མེད་པ། །རྩོ་བྱ་བ་ཡི་མཚོག་ཉིད་དང་། །རང་བྱུང་ཀ་ལ་མིང་ཀ་ཡི། །
སྒྱ་དང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་། །སྒྱ་བཟང་ལྷན་ལ་ལྷ་མཚོག་རྩི་འབྲ་
དང་། །ཞལ་མཛེས་བྱི་མེད་མཛོད་སྒྱ་དཀར་བ་ལྡན། །གཙུག་ཉོར་དབྱར་ལྡན་
དག་ཅིང་སྒྲབ་པ་དང་། །ཐུགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་འབྲ་སེམས་ཅན་མཚོག་ །བ་སྒྱ་
ལྷགས་ལྷ་འཇམ་ཞིང་རྩེ་རྩེ་ནས། །སྒྱ་ཡི་གྲུན་དྲུག་ཡས་སྒྲུགས་འབྲེལ་བ་དང་། །དབྱ་
སྒྱ་བྱི་མེད་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་བཞིན། །རྒྱ་བྱོ་རྒྱགས་པའི་རྒྱན་གྱིང་དགྱིལ་འཁོར་
འབྲ། །ཀྱུན་དྲུ་བཟང་བོ་དཔེ་མེད་བྲང་སྒྲང་ཆེ། །མེད་མེད་བྱ་ཡི་རྩོལས་མངའ་
མཐེགས་པའི་སྒྱ། །བསམ་བྱིས་མི་བྲབ་སྒྲམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པོ། །འདི་དག་རྩོན་པས་མི་
དབང་མཚན་དྲུག་སྒྲངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཞབས་གྱི་མཐིལ་རྩས་སྒྲལ་གྱི་རྩོ་བ་ལྷར་ཀྱན་ནས་
མཉམ་པར་ལེགས་པར་གནས་པ་སྒྲོན་ཡིད་དམ་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །སྒྲོན་སྒྲུ་མ་རྣམས་ལ་
སྒྱེལ་བ་དང་བསྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱག་ཞབས་གྱི་མཐིལ་འཁོར་ལོའི་མཚན་མ་
ཡོད་པ་དང་། །གཞན་བྲུད་དུ་མ་བསད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞབས་གྱི་རྩིང་བ་ཡངས་ཤིང་ཞབས་གྱི་ལོང་
བྱ་མི་མདོན་པ་དང་། །སྒྲོན་སེམས་ཅན་སྒྲུབས་པས་ཕྱག་ཞབས་གྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང་། །གཞན་གྱི་
འཁོར་མ་བྱེ་བས་ཕྱག་ཞབས་གྱི་སོར་མོ་ནི་དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །སྒྲོན་གོས་འཇམ་པ་ཕུན་
སྒྲུ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་པགས་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་ལེགས་པར་མཛེས་པ་ཉིད་དོ། །
བཟང་བ་དང་བཅའ་བ་སོགས་ལེགས་པར་བྱིན་པས་སྒྱ་ནི་ཕྱག་ཞབས་གྱི་པོལ་བཞི་དང་། །མགུལ་གྱི་
རྩོན་ཐལ་གོང་གཉིས་དང་། །ལྷག་པ་སྒྱེ། །བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་
བ་དང་། །གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མི་འདྲ་བ་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །སྒྲོན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་མ་ལུས་

པ་བཟུང་བ་ལས་བྱིན་པ་རི་དྲགས་ཨེན་ཡའི་འདྲ་བར་རྒྱུ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་ཕྱ་བ་དང་གསང་ཚིག་
 སྤངས་ཤིང་མི་ཚངས་སྟོད་སྤངས་པས་གསང་གནས་སྤང་བོ་ཆེ་བཞིན་སྤྱབས་སུ་རུབ་པ་དང་། དགེ་
 བའི་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པས་རོ་སྟོད་སང་གེ་འདྲ་བར་རྒྱས་པ་དང་། སྟོན་དགེ་བའི་ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་ཐལ་གོང་ཕྱག་སོ་བར་མ་ཁེངས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་
 འཇིགས་པ་བྱིན་ཞིང་དབྱགས་སྤྱང་བ་ལས་དཔུང་མགོ་ལེགས་རྒྱུ་ལྟེ་ཕྱག་པའི་ལྷན་མཛེས་པར་
 སྤྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལས་སྟོན་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཕྱག་འཇམ་ལ་དབྱིབས་རྒྱུ་ཞིང་མཐོ་དམན་
 མེད་པ་དང་། ཕྱག་རིང་བ་ཕྱག་མཐེལ་གྱིས་ཕྱས་མོ་ལ་སྤེབས་པ་དང་། དགེ་བ་བརྩུ་རྩོམས་པ་མེད་པ་
 སྤྱད་པ་ལས་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྡན་པ་དང་། རད་པ་ལ་སྤྲན་སྒྲ་
 ཚོགས་པ་བྱིན་པས་མགོན་པ་དྲི་མེད་དབྱིབས་དུང་དང་འདྲ་བ། མཚན་འདི་གཉིས་ནི་གཞན་ལས་
 མི་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འགམ་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་
 དང་འདྲ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བྱས་པ་ལས་ཆོམས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཤུ་ཉི་ཤུར་
 མཉམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་བསྐྱམས་པ་ལས་བར་ཐག་དང་ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་
 དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཞོར་བྱ་བྱིན་པས་དྲི་མས་རྣམས་པར་དག་ཅིང་ཆོམས་རིང་སྤང་མཉམ་པ་ཉིད་
 དང་། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་བསྐྱངས་པས་མཆེ་བ་རབ་མཚོག་དཀར་བ་ཉིད་དང་། བདེན་
 པའི་ཚིག་བསྐྱངས་པས་ལྡགས་རིང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་བརྟན་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 རོ་བོ་བ་བྱིན་པས་མཐའ་མེད་པ་དང་། བསམ་དུ་མེད་པའི་རོ་བོ་བའི་མཚོག་ཉིད་དང་། འཇམ་ཞིང་
 མཉེན་པའི་ཚིག་སྤྱས་པས་འབད་རྩྱལ་ལ་མི་སྟོས་པའི་རང་བྱུང་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཡི་སྤྱད་དང་ཚངས་པའི་
 དབྱངས་ཉིད་དང་འདྲ་བར་སྟན་པ་དང་། བྱམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་པས་སྤྱན་བཟང་བོ་ལྷུ་ལྷལ་
 དང་འདྲ་བ་སྤྱན་མཐོན་མཐེང་དང་ལྡན་ཞིང་དཀར་ནག་འབྱེས་པ་དང་། གཡོ་སྤྱོད་མེད་པར་གོམས་
 པ་ལས་རྩེ་མ་བྱུ་མཚོག་གི་རྩེ་མ་འདྲ་བར་སྤྱུམ་ཞིང་མ་འཛིངས་པ་དང་། བསྐྱགས་པར་འོས་པ་
 རྣམས་བསྐྱགས་པས་ཞལ་མཛེས་པའི་སྟོན་མཚོམས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་མཛོད་སྤྱད་དཀར་ཞིང་གཡམས་

སུ་འབྱེལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་ཕྱན་པ་དང་། སྐྱ་མ་ལ་གྲུས་པ་ལས་གཙུག་ཏྱིར་དབྱར་ཕྱན་པ་དང་།
ཆོས་འཆོལ་བ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོས་དང་མལ་སྟན་བྱིན་པ་ལས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགས་པ་དག་ཅིང་སྤུང་བ་དང་། བགས་པ་གསེར་མདོག་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་
མཚོག་དང་། འདུ་འཛིན་སྤངས་ཤིང་དགེ་བའི་ཆོས་སྤངས་པ་འཕེལ་པར་བྱས་པ་དང་། མཁན་སྟོབ་
སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་བཟུང་བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བ་སྟེ་ལེགས་པར་སྤྲེལ་འཇམ་
ཞིང་རེ་རེ་ནས་སྟེན་པ་དང་། སྒྲིའི་བྱིན་དུ་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་
ལ་བཅུ་ཞིང་མཚོན་ཆ་སོགས་སྤངས་པས་དབྱ་སྒྲིའི་མ་མེད་ཅིང་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་གི་མདོག་
བཞིན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྱུར་བ་ལས་སྒྱ་རྒྱ་གྲོ་རྒྱལ་པའི་སྟོན་ཤིང་
གི་དགྱེལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་རྒྱ་ཞིང་གལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྱ་གཟུགས་བྱས་པ་
དང་མཚོན་རྟེན་ཞིག་པ་སོགས་གསོས་པ་དང་། འཇིགས་པ་ན་དབྱགས་བྱང་བ་དང་། མི་མཛེའ་བ་
ནམས་བསྐྱམས་པ་ལས་ཀུན་དུ་བཟང་བོ་དཔེ་མེད་པའི་བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་སྒྱ་བྱ་བ་དུན་དུ་འཕགས་
ཤིང་བྲང་བ་དང་། ཐེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་མཐེགས་པའི་སྒྱ་དང་ཕྱན་པའི་མཚན་སུམ་
རྩ་རྩ་གཉིས་སོ། རྟོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོན་དམན་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འོད་འབར་བའི་
མཚན་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྟོན་པས་མི་དབང་གི་མཚན་དུ་བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ལྷས་པའི་
མདོ་ལས་གསུངས་སོ། མཛད་སྤེལ་ཅིག་ནས་སྒྱ་བདུན་མཐོ་བ་མེད་པར་བགས་པ་དག་ཅིང་སྤུང་བ་
དང་། གསེར་གྱི་མདོག་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། ཞེས་པའོ།

དཔེ་དོན་སྒྱུར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤྱིན་མེད་མཁའ་ཡི་རྩ་བའི་གཟུགས། རྟོན་ཀའི་རྩ་ཐོན་
མཚོར་ནི་མཐོང་བ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོགས་གྱིས་བྱབ་བདག་གཟུགས། རྟོན་གས་
སངས་དགྱེལ་འཁོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་དོན་སྒྱུར་བ་ནི། ཇི་
ལྟར་དཔེར་ན་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་རྩ་བའི་གཟུགས་སྟོན་ཀའི་རྩ་ཐོན་པོ་དྲི་མ་མེད་པའི་
མཚོར་ནི་རྩ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཐ་མལ་བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་བྲང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གིས་ཁྱབ་བདག་གི་གཟུགས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་དེའི་གཟུགས་
བརྟན་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་ཏན་རང་འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

ཤེས་བྱེད་ལྷང་དང་སྦྱར་བ་ལ། ཡོན་ཏན་བྱག་ཅུ་ཆ་བཞི་བོ། །འདི་དག་སོ་སོར་རྒྱ་བཅས་
ཏེ། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་རིན་ཆེན་གྱི། །མདོ་ཡི་རྗེས་འབྲང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
བལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
ཡོན་ཏན་བྱག་ཅུ་ཆ་བཞི་བོ་འདི་དག་སོ་སོར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གང་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱར་བྱས་
ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་
རྒྱས་པར་བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།

དཔེས་བཞུན་པའི་དོན་བསྐྱེད་མདོར་བཞུན་ནི། མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཞན་དང་། །མཚུངས་པ་
མེད་ཕྱིར་གཡོ་མེད་ཕྱིར། །རྗེ་རྗེས་ཀྱི་མཁའ་དག་པའི། །ཆུ་ཡི་ལྷ་བའི་དཔེས་བཞུན་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་རྗེ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་
དང་། །མི་འཇིགས་པ་ནི། བཞུན་པའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཞན་པ་སེང་གེ་
དང་འདྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་གང་དང་ཡང་མཚུངས་
པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དག་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་གཞིག་
པར་བྱར་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ལྷ་བའི་དཔེས་བཞུན་ཏོ། །ཞེས་པའོ།

སྟོབས་ཀྱི་རྣམས་པའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་བྱག་དང་། །
གསུམ་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན། །ཤེས་བྱ་སྟོབས་པར་འབྱུག་པ་དང་། །བག་ཆགས་
བཅས་པ་ཀྱན་བསལ་བས། །གོ་ཆ་ཆེན་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །བྱག་དང་བཤིག་དང་བཅད་ཕྱིར་
རྗེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དང་བོ་བྱག་
དང་། །དེ་ནས་གསུམ་དང་། ཐ་མ་གཅིག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་གོ་ཆ་མཆོན་གྱིས་

ཕྱག་པ་དང་འདྲ་བར་ཕྱག་པ་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་པ་བརྟན་པོ་བཞིག་པ་དང་
འདྲ་བར་བཞིག་པ་དང་། བག་ཆགས་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བསལ་བས་ཤིང་གཙོད་
པ་བཞིན་དུ་བཅད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

མི་བྱེད་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། བརྟེན་དང་སྟེང་བརྟན་མི་བྱེད་པས། །དང་སྟོང་སྟོང་བས་
ནི་རྩེ་རྩེ་འདྲ། །གང་བྱིར་བརྟེན་བ་སྟེང་བོའི་བྱིར། །གང་བྱིར་སྟེང་བོ་བརྟན་པའི་བྱིར། །
གང་བྱིར་བརྟན་པ་མི་བྱེད་བྱིར། །མི་བྱེད་བྱིར་ན་རྩེ་རྩེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟེན་བ་
དང་། སྟེང་བོ་དང་ཕན་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་མི་བྱེད་པས་དང་སྟོང་སྟོང་བས་ནི་རྩེ་རྩེ་དང་འདྲའོ།
རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་བོ་མཐར་ཐུག་པའི་བྱིར། གང་གི་
བྱིར་ན། སྟེང་བོ་མཐར་ཐུག་སྟེ། བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་གི་བྱིར་ན།
བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་
རྩེ་རྩེ་བཞིན་འོ། །ཞེས་པའོ།

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། འཇིགས་པ་མེད་བྱིར་སྟོང་མེད་བྱིར། །བརྟན་བྱིར་རྩལ་ནི་ཕུན་ཚཱགས་
པས། །ཐུབ་པ་མེད་གེ་མེད་གེ་བཞིན། །འཁོར་གྱི་ཚཱགས་སུ་འཇིགས་མི་མངའ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འཇིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ལ་སྟོང་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་པ་བརྟན་པའི་
བྱིར་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛོམས་པའི་རྩལ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚཱགས་པས་ཐུབ་པ་མེད་མེད་གེ་རི་དུགས་ཀྱི་
རྒྱལ་བོ་མེད་གེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚཱགས་སུ་འཇིགས་པ་མི་མངའ་བའི་མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ཕན་འོ། །ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ནི། ཀུན་མཛོན་མཁྱེན་པས་གང་ལས་ཀྱང་། །འཇིགས་མེད་པར་ནི་
རྣམ་པར་གནས། །དག་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག །མི་མཉམ་གཟིགས་བྱིར་སྟོང་
པ་མེད། །ཐུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་བསམས་ཅད་ལ། །ཆེ་གཅིག་བྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད། །མཚོག་
དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི། །ས་ལས་བཟལ་བྱིར་རྩལ་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་

མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པས་འཇིགས་པའི་རྒྱ་བྱང་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་ནི་
རྣམ་པར་གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག་ཉིད་མི་
མཉམ་ཞིང་ལྷག་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུགས་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཆེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པའོ། །མཚོག་དུ་སྟེ་བྱང་པར་དུ་
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལས་བྱང་པར་བཀལ་བའི་ཕྱིར་རྩ་ལ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་མཐུན་ནི། འཇིག་རྟེན་ཉན་ཐོས་མཐའ་གཅིག་དུ། རྩོད་དང་སྒྲོ་ལྡན་
རང་བྱུང་རྣམས། །ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་སྒྲོ་དག་ནི། །ཕྱ་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལ། །འཇིག་རྟེན་
ཀྱན་གྱི་རྟེན་འཚོའི་ཕྱིར། །ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་རྣམས་དང་མཚུངས། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་
འདས་པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ལས་འདས་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་མཐའ་གཅིག་དུ་རང་དོན་གྱི་རྩོད་པ་ཅན་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྒྲོ་ལྡན་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་
སྒྲོ་དག་ནི་ཕྱ་བའི་རིམ་པ་ལྡང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལྡར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་བོ་བཞིའི་
ཚོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་སྤུན་མོང་དུ་རྟེན་འཚོའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་
རྣམས་དང་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེར་ཡང་སྦྱར་དུ་བྱང་བ་ཅི་མོ། །ཞེས་པའོ། །

དེའི་དོན་བསྟུ་ནི། དེ་དག་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ནི། །གཉིས་འདི་ཚོས་སྐྱེ་རབ་བྱེ་སྟེ། །ནོར་
བྱ་རིན་ཆེན་འོད་མདྱེ་དང་། །དབྱེབས་བཞིན་དབྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་ཚོས་སྐྱེས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ནོར་བྱ་རིན་ཆེན་གྱི་
འོད་གསལ་བ་དང་། མདྱེ་དང་དབྱེབས་རྣམས་ནོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་
མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཚོས་སྐྱེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

པའོ། །

དཔེ་དོན་ཚས་མཐུན་བཤད་པ་ནི། མཐོང་ན་ཆེ་མས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སྤུ་མ་ཕྱ་ཆ་
གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྤུ་ལ་བ་ཚས་ལ་རྩོགས་པར་ནི། །ཡོངས་སྤྱོད་རྩོགས་སྤྱ་གཉིས་ལ་
བརྟེན། །དག་ལས་རིང་དང་ཉེ་རྣམས་ལས། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ། །རྩ་
དང་ནམ་མཁའ་ལྷ་གཟུགས་བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་སྤྱི་བྱེད་གྱི་ལས་དག་པ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་དང་། །ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་སོགས་ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་རིང་བ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་རྩ་ནང་གི་ལྷ་བའི་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་མཚོག་གི་སྤུ་ལ་བའི་སྤྱ་མཐོང་བ་དང་། །ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་ཉེ་
བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ནམ་མཁའ་གནས་
པའི་ལྷ་གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱ་དེ་མཐོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་

པའོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མའི་བཟླ་བ་ཚས་དཀོན་མཚོག་
གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
སྐབས་ཉེ་གསུམ་པའོ། ། ཕ །།

༡། རྩོམ་གནས་བདུན་གྱི་བདུན་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ནི། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྟུན་པའོ།

དང་པོ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། དང་
པོ་ནི། མདོན་མཐོ་ཙམ་ལ་མོས་པ་བཞག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་བཞག་པ་ནི།
གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་ནི། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་འདུལ་བའི་བྱ་
བ་དང་། །དེ་ཡི་ཡུལ་དང་དུས་སྟུགས་ཤེགས་པ་ལ། །བྱབ་བདག་ཅག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་
འཇུག །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་མཆོག་གས་དང་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཆུ་མཆོ་བསྟོན་ནམས་ཡེ་ཤེས་
ཉི་འོད་ཅན། །ཐེག་པ་མ་ཡུས་རེས་པར་བསྟུན་ཏེ་མཐའ་དང་དབྱུང་མེད་རྒྱ་ཆེན་ནམ་
མཁའ་ལྟར་བྱབ་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་ཅི་མ་མེད་གཏོར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་
བྱང་མེད་རྣམ་གཟིགས་ནས། །ཉོན་མངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་གྱི་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་བྱུགས་རྩིས་རྒྱུད་གིས་རྣམ་པར་གཏོར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་རིགས་
དང་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་མདོན་སྟུང་མཁྱེན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས། ཞི་བ་དང་
དྲག་པོས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་མདོན་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་ལ་འགོད་
པ་དང་། དེ་དག་སྟུང་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་གདུལ་བྱ་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུ་
གཤེགས་པ་དང་། འདུལ་དུས་སྟུགས་ཤེགས་པ་ལ་བྱབ་བདག་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཅག་ཏུ་འབད་ཚེ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་འཇུག་པའོ། དཔེ་དྲུག་གི་དང་པོ་ནི་ས་བཅུ་
ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱ་མཆོ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་
ཡིན་པས་རྒྱ་མཆོ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཆོགས་གཉིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཛོར་གྱུར་པའི་ཉི་
མ་དང་འདྲ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ནམ་མཁའ་
དང་འདྲ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་
གཏོར་དང་འདྲ་བ་དང་། སྤྱིབ་པ་ནི་སྒྲོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྐྱིབ་བྱ་ལ་

ཁྱད་པར་མེད་པ་སྤྱིན་དང་འདྲ་བ་དང་། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོས་དེ་འཛོམས་བར་བྱེད་པས་རྒྱུད་དང་འདྲ་བའོ། །ཞེས་པའོ།

འཕྱིན་ལས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ནི། གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། །བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཆེ། །དེ་ཡི་རྣམ་རྟག་སྤྱོད་མེད་ཕྱིར། །བྱབ་པ་རྟག་དུ་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གི། །གདུལ་བྱའི་ཐབས་མང་གང་གང་གིས། །གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་ནི། །གང་ཆེ་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་གིས་ཞི་དྲག་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་ཡུལ་གང་དུ་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་འཕྱིན་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟག་པ་སྤྱོད་བ་མེད་པར་འཕྱིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་འཕྱིན་ལས་དུས་རྟག་དུ་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །རིགས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི། གང་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུལ་བའི་ཐབས་མང་བོ་སྤྱན་སོགས་པར་བྱིན་དྲག་གི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་སྤྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། གསུང་གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་གང་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་གང་དུ་ན་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་ཚུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོན་སྤྱན་གྲུབ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པའོ།

གསུང་གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ནི། རེས་འབྲིན་དེ་ཡི་སྟོན་པ་དང་། །དེ་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་དང་། །དེ་སྤྱིབ་དེ་གཙོད་སྤྱོད་ལ་ནི། །རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རེས་པར་འབྲིན་པ་དང་འབྲིན་བྱེད་དེའི་བརྟེན་དང་། ཉེན་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་དེའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་སྤྱིབ་པ་དང་། གོགས་བྱེད་སྤྱིབ་པ་གཙོད་བྱེད་སྤྱོད་ལ་རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

དོན་དྲག་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རེས་པར་འབྲིན་པ་ས་བཅུ་སྟེ། །ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། །དེ་འབྲས་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྤྱོད་འཛིན། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ངེས་འབྱེན་པ་ས་བརྩ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིགས་གཉིས་
དག་ནི་ས་དེའི་བསྐྱེད་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་གནས་པའི་རྒྱ་དང་། ཚིགས་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །

སྒྲིབ་པ་དེ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དེ་སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་ཉོན་མོངས་
དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་དེ་འཛམས་པའི། །རྒྱུན་ནི་
སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་
དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དུས་
ཀྱན་ཏུ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལོ། །དོན་
བསྐྱུས་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་འཛམས།
ཚིགས་གཉིས་བསགས་ཏེ་ས་བརྩ་རིམ་གྱིས་བསོད་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་འཕྲིན་
ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །

དཔེ་དོན་དུག་འགོད་པ་ནི། གནས་བྱུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། །གོ་རིམ་རི་བཞིན་རྒྱ་
མཚོ་དང་། །ཉེ་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་གཉེར། །སྤྱིན་དང་རྒྱུད་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འབྱུག་པའི་གནས་བྱུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་
འབྱུག་པ་གོ་རིམ་རི་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་དང་གཉེར་དང་། །སྤྱིན་དང་
རྒྱུད་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

དཔེ་དོན་ཚས་མཐུན་བཤད་པ་ནི། ཤེས་རྒྱ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་། །ལྡན་བྱིར་ས་
རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེར་འཚའི་བྱིར། །ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་
ཉེ་མ་བཞིན། །རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་
ནོ། །ཡང་དག་རྒྱུགས་སངས་ཚས་ཉིད་བྱིར། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཉེར་དང་འབྲ། །སྒྲོ་
བྱར་བྱང་དང་མ་བྱུང་བྱིར། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྱིན་ཆོགས་བཞིན། །དེ་འཕྲོར་བ་ནི་ཉེར་

གནས་ཕྱིར། །ཐུགས་རྩེ་མི་བཟད་རྒྱུ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར་ས་བརྩ་བོ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་ནོ། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཛིང་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཚྲགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ནོ། ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་བྱུང་དེ་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་ལ། སྒོ་བྱར་བ་
དང་བསྐྱེད་བྱ་ལ་བྱབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་སྤྲིན་
ཚྲགས་བཞིན་ནོ། །སྐྱེད་པ་དེ་འཐོར་བར་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྩེ་མི་བཟད་པ་རྒྱུ་དང་
འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་རྒྱུང་མི་བཟད་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་པའོ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་སྟོན་པ་ནི། གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་དང་། །བདག་
དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ཕྱིར། །འཐོར་
བ་བྱིད་དུ་མཛད་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ས་བརྩ་དང་ཚྲགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་
གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འཕྲིན་པ་དང་། དེའི་རྟེན་དཔེ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ལྷད་པར་བསྐྱེད་ཏོ། །བདག་དང་སེམས་
ཅན་མཚུངས་པར་ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་གཟིགས་པས་བྱང་རྒྱབ་དང་སེམས་ཅན་དཔེ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ནི་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་ངོ་བོའི་ལྷད་པར་བརྫོད་དོ། །ཉོན་མོངས་
དང་ཐུགས་རྩེ་མཐའ་ཡས་པ་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ནི་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་མཛད་པའི་འབྲས་བུའི་ལྷད་པར་བསྐྱེད་ཏོ། །ཞེས་
སྐགས་ཀྱི་དོན་ནོ།

འཕྲིན་ལས་འཇུག་རྒྱུ་དཔེར་བསྐྱེད་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྤྲིན་ཆངས་པ་དང་། །ཉི་མ་
ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱ་བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་དགུས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དང་། ལྷའི་

རྒྱུད་དང་། སྤྱིན་གྱི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །ཆངས་པའི་སྤྲུལ་བས་ནི། སྤྱི་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་མཚོན་
པར་བྱེད་ལ་ཉི་མའི་དཔེས་ནི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ནོ། །འོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱི་བརྟན་བཞིན་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་ནི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་། གསུང་གི་གསང་བ་དང་། སྤྱི་གསང་བ་གསུམ་
མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འཕྲིན་ལས་དང་། གསང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པའི་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། ས་བཞིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
པའོ། །

བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔེ་ལ་བཞི་ལས། ས་གཞི་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟར་བེལྲུར་
དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟེང་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །དག་བྱིན་ལྟ་ཡི་དབང་བོ་དེར། །ལྟ་
ཡི་བྱ་མའི་ཆོགས་དང་བཅས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་། །ལྟ་གནས་དེ་ལས་
གཞན་དག་དང་། །དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་སྤྱི་ཆོགས་དང་། །ལྟ་རྣམས་རྣམ་མང་དེ་མཐོང་ངོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བེལྲུར་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་སམ། འཇོམ་བྱ་སྒྲིང་གི་ས་སྟེང་འདི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་
སྤྱང་བ་ནི། གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའི་ས་གཞི་དག་པའི་ཕྱིར་ལྟའི་དབང་བོ་གཞི་དེར་ལྟའི་བྱ་མའི་
ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་དགའ་བའི་ཆལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང་། །ལྟ་གཞན་དེའི་གཞལ་ཡས་སྤྱི་ཆོགས་དང་གནས་ནི་ཡུལ་དང་
གཞལ་ཡས་ནི་ཁང་བྱིས་མོ། །ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་བདེ་བའི་འཆོག་ཆས་ལྟ་རྣམས་
མང་དེ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱང་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྣམས་དགེ་བ་ལ་འཕུག་པ་ནི། དེ་ནས་སྟེས་པ་བྱད་མེད་
ཆོགས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས། །སྤྱང་བ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །དེད་ཀྱང་རིང་བོར་

མི་ཐོགས་པར། །ལྷ་དབང་འདི་འབྲར་ཐུར་ཅིག་ཅེས། །དེ་འབྲའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་བྱེད་
ཅིང་། །དེ་ཐོབ་དོན་དུ་དགོ་བ་ནི། །ཡང་དག་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པར་ཐུར། །ཅིས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ནས་སྒྲིས་པ་དང་བྱད་མེད་ཆོགས་ས་ཡི་སྒྲིང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་དེ་ནི་མཐོང་བར་
ཐུར་ཏེ། མཐོང་ནས་བསམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེད་ཀྱང་རིང་བོར་མི་ཐོགས་པར་སྤྱི་དབང་གོ་འདི་
འབྲར་ཐུར་ཅིག་ཅེས་དེ་འབྲའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྦྱར་བའི་བྱད་པར་སྤྱི་དབང་
བོའི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་
གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

གནས་ཆོད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་དག་དགོ་བའི་ལས་དེས་
ནི། །འདི་སྤང་ཙམ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར། །ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྤྱིང་ནས། །འཕྲོས་ཏེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་དགོ་བའི་ལས་དེས་ནི་སྤང་བ་འདི་བརྒྱ་ཕྱིན་མ་ཡིན་གྱི་
བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ཙམ་མ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྤྱིང་ནས་འཕྲོས་
ནས་ལྟར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

སྤང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་པའི་སྐྱེ་བའི་མི་འགལ་བ་ནི། སྤང་བ་དེ་ནི་ཤིན་དུ་
ཡང་། །རྟོག་པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་སྤྱིང་ན། །དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་
བར་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་ནི་ཤིན་དུ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་
ཅིང་ཀུན་སྒྲོང་གི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་སྤྱིང་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་པའི་དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །ཞེས་པའོ།

སེམས་དག་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྤང་བ་ནི། དེ་བཞིན་དད་སོགས་བྱི་མེད་
ཙན། །དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྒྲིམ་པ་ཡི། །རང་སེམས་ལ་སྤང་སྒྲོགས་སངས་རྒྱས། །
མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ལྡན་པ་དང་། །འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་། །བཞུགས་པ་དང་
ནི་གཟིམས་པ་དང་། །སྦྱོད་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་མཛད་པ་ཙན། །ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་

དང་། ཁྱི་གསུང་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་བ། ཁོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་དག མཛད་
བ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར། ཁྱིས་
གསུངས་ཏེ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ཅན་
བསྐྱེམས་པས་དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེམས་པ་ཡི་མཐུས་རང་གི་སེམས་ལ་སྤང་བའི་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། འཆག་པ་དང་། བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་
པ་དང་གཟིམས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་ལ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལས་སྣ་ཆོག་ས་མཛད་
པ་ཅན་དང་། རྒྱག་བཟུལ་ཉེ་བར་ཞིབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གསུངས་པ་དང་། ཁྱི་གསུང་བར་གང་
དུ་ཡང་དག་འཛིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེད་དང་གསུང་གི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོག་ས་དག་མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན་ལས་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། ཁྱིས་པའོ།

སྤང་བ་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བྱེད་པ་ནི། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདྲོད་
ལྡན་བ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་རབ་རྒྱུར་ཏེ། ཉེ་རྒྱ་ཡང་དག་ལྷངས་ནས་ནི། འདྲོད་པའི་
གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད། ཁྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་བསམ་པའི་བྱད་པར་སངས་
རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་འདྲོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ཏེ། སངས་རྒྱས་དེའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ལྷངས་ནས་ནི་
འདྲོད་པའི་གོ་འཕང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། ཁྱིས་པའོ།

སྤང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། སྤང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་། རྟོག་
མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། ཉེ་རྒྱར་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན། རྟོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་
གནས། ཁྱིས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྤང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པས་བཟུས་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་གཡོ་བ་མེད་
པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མཛད་པའི་དོན་
ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས་སོ། ཁྱིས་པའོ།

གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་དེའི་གནས་ཚུན་རྩེ་ལྷ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་
འགྱུར་བ་ལ། རྒྱུའི་བྱང་པར་དང་། འབྲས་བྱའི་བྱང་པར་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་བོ་ནི། འདིར་ནི་རང་
སེམས་སྤང་བ་ཞེས། །སྔ་སྔ་སྔ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུགས་མཐོང་སྟེ། །དེ་
དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྔ་སྔ་སྔ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་
ཀྱི་སྐུ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བསམས་པའི་ལུས་སྤྱོད་པར་ཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཞུགས་
ཀྱི་སྐུར་ཤར་བ་དང་། རང་ལ་དངོས་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཞེས་སྔ་སྔ་སྔ་བོས་
མི་ཤེས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་དོན་ཆེན་པོ་འབྱེད་པའི་
རྒྱར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

འབྲས་བྱའི་བྱང་པར་ནི། རིམ་གྱིས་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། །ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་
རྣམས། །ནང་གི་དམ་པ་ཆོས་སྐུ་ནི། །ཡེ་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ནས་ཆོགས་གཉིས་རིམ་གྱིས་བསམས་ཏེ་སྟོན་ཏུ་གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ནང་གི་དམ་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མངོན་སྲུང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ།

འབྲས་བྱའི་བྱང་པར་གྱི་དཔེ་ནི། རིམ་རྒྱུར་ས་ཀྱན་ཉམ་ངའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་བའི་
མེད་པེ་རྒྱུ། །གསལ་མཛེས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱི་བྲལ་དཔལ་ལྷན་ཉིང་ནི་མཉམ་གྱུར་
ཏེ། །དག་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྟ་དག་སྒྲ་ཆོགས་ལྟ་དབང་ལྟ་ཡི་གཞུགས་ཤར་ཏེ། །རིམ་གྱི་ས་ཡི་
ཡོན་ཏན་བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སྤྱར་ཡང་མི་སྤྱང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིམ་རྒྱུར་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་
གི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཀུན་གཙང་རོང་དང་ངམ་གྲོག་ལ་སོགས་པ་ཉམ་ང་བའི་གནས་གཞན་དག་བྲལ་
ནས་བྱི་མ་མེད་པའི་བྱི་རྒྱུའི་ཁ་དྲོག་གསལ་བ་དང་། དབྱེབས་མཛེས་པ་དེར་རྒྱན་བཞག་པའི་བྱང་
པར་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱི་མ་མེད་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ནི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་སྟེང་
ནི་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ལྟའི་གཞུགས་བརྟན་སྟེ་བའི་བྱང་པར་ནི་གཞི་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་དེར་

ནི་ལྟེང་བདག་པོའི་གནས་ཀྱི་ཚིགས་དང་། ལྷ་དབང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟེང་གཟུགས་ཤར་ཏེ།
གཟུགས་བརྟན་འགག་པའི་བྱད་པར་ནི། རིམ་གྱིས་སའི་ཡོན་ཏན་དག་ཅིང་གསལ་བ་དང་། བལ་
བའི་ཕྱིར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སྤར་ཡང་མི་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། དེ་དངོས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟེན་གནས་བརྒྱལ་
ཞུགས་ངེས་པར་སྦྱིན་སྟགས་ལ་ཕྱོགས་པ། །བྱད་མེད་སྦྱེ་ཚིགས་དམན་པའི་སེམས་ཀྱིས་
མེ་ཏྲག་ལ་སྟགས་འཐོར་བ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་དེའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
བསྟེན་གནས་དང་། ཀུན་སྦྱོང་དུ་ལ་བ་ལ་སྟགས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པས་སྦྱིན་སྟགས་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་བྱད་མེད་དང་། སྦྱེ་བ་སྟགས་ལྟེང་དབང་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་
སྟེ་འདྲ་སྟོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་མེ་ཏྲག་ལ་སྟགས་པ་འཐོར་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

སྤང་བ་དེ་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། དག་པ་བེ་རྒྱུར་འབྲ་བའི་སེམས་ལ་
སྤང་བའི་བྱབ་དབང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རབ་དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་དེ་
བཞིན་སེམས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞི་དག་པའི་བེ་རྒྱུར་འབྲ་བར་གདུལ་
བྱ་རང་གི་སེམས་ལ་སྤང་བའི་བྱབ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དང་ཅིང་རབ་རྒྱ་
དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་
སེམས་རབ་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤང་བ་དེ་པན་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྦྱེ་བར་སྤང་བའི་དཔེ་དོན། ཇི་ལྟར་བེ་རྒྱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །བྱབ་པའི་
དབང་པོའི་སྦྱ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །འགྲོ་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བྱབ་རྟོག་མེད་
དང་། །རྟོག་མེད་རབ་སེམས་རབ་འབྱུག་དབང་གིས་འབྱུག །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་
གཟུགས་སྤང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བེ་
རྒྱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ལྟེང་དབང་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་

བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གནི་གཙང་མ་ལ་ཐུབ་པའི་སྤྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའོ། འགག་པར་སྤང་
བའི་དཔེ་དོན་ནི། འགྲོ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ནི། དད་སོགས་རྟོག་
པ་མེད་པའི་དབང་གིས་རབ་དུ་འབྱུག་ལ། རུབ་ནས་མི་སྤང་བ་ནི་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་
འབྱུག་པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྟེ་འགག་བྱེད་པར་སྤང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་སྟེ་
འགག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་སྤང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱ་གསར་དུ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཅེས་དེ་མི་ལྟ་ཞིང་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་མ་མཐོང་ཡང་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུང་གི་ཡོན་ཏན་བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། རི་ལྟར་ལྟ་ནང་ལྟ་རྒྱལ་ས་ཀྱི། །ཐོན་
གྱི་དཀར་བོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིན་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་རྟག་སྤྱད་བཟུལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྐྱ་ཡིས་བག་མེད་
པའི། །རྟོ་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་། །ཚོས་ཀྱི་རས་ནི་བསྐྱལ་བྱེད་ལྟར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལུས་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལྟའི་ནང་ན་རི་ལྟར་ལྟ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཐོན་གྱི་ལས་དཀར་བོའི་མཐུ་
ཡིས་ནི་ཐུབ་པའི་རྩ་བོ་ཆེ་ཞིག་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྟངས་གི་བར་སྤང་ལ་འདུག་སྟེ་རྩ་
དེ་ཀྱན་སྟངས་གི་འབད་པ་དང་སྐྱ་འབྱུང་བའི་སྟེ་རྟོག་སོགས་དང་བའོ་སྟམ་པའི་ཡིད་དང་། དབྱིབས་
རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་། སྐྱ་གག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བཟུལ་བ་དང་། ཚོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་འདས་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་སྐྱ་བསྐྱུགས་པ་ཡིས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
ནས་བག་མེད་པའི་རྟོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚོས་ཀྱི་རས་ནི་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ནས་
ཐར་བ་ལ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དོན་ནི། སྒྲིའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་ནི། དེ་བཞིན་བྱལ་བ་དག་འབད་མོགས་
དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་བྱལ་མཛད་དེ། །སྐལ་ལྷན་
ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱལ་བ་དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཀུན་སྤོང་གི་འབད་ཚུལ་སོགས་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་
ནམས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བྱལ་བར་མཛད་དེ།
སྐལ་ལྷན་འོས་སུ་གྱུར་པ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་པའོ། །

སྒྲིའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟ་ནང་ལྟ་ནམས་ཀྱི། །རྩ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལས་
བྱུང་། །དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་བྱལ་བའི་ཆོས། །གསུང་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་། །འབད་
ནས་བྱས་དང་མེས་བྲལ་བའི། །སྤྱོད་ཇི་ལྟར་ཞི་བྱུང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འབད་མོགས་དང་
བྲལ་བའི། །ཆོས་དེ་ཞི་བ་བྱུང་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ལྟ་ནམས་ན་ལྟ་ནམས་ཀྱི་
རྩེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་ནམས་ལ་བྱལ་བའི་
ཆོས་གསུང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རང་གི་སྟོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཀུན་སྤོང་གི་འབད་
བ་དང་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་གནས་དང་དབྱིབས་སྒྱུ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང་། སྤྱོད་ལས་ལས་པར་བྱའོ་
སྟེ་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་རྩེ་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པས་ཞི་བ་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་
ཆོས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཆོས་འདི་ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གདུལ་བའི་
རྒྱུད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

སྒྲིའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟ་ཡི་གྲོང་ན་རྩ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་མི་
འཛིགས་བྱིན་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་འབྱུག་ཆེ་ལྟ་མིན་དབྱང་རྒྱལ་ཆེད་མི་མེལ་བ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱས་བྱུང་བ། །
སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པས་རང་འཛོམས་ཞི་བ་སྤྱོད་ལས་ཆུང་བཟོད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ལྟ་ཡི་གྲོང་ན་རྩ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་ནམས་ལ་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་པ་ནི་ཉོན་

མོངས་པ་ཕྱག་དོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐང་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་དང་འཐབ་པའི་གཡུལ་དུ་འབྱུག་
པའི་ཚོ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབྱང་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཆགས་པས་ཀུན་ལས་བསྐང་བའི་བག་མེད་
པའི་ཅེད་མོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་རྒྱས་བྱུང་བ་འདྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཆོར་
བ་སྐྱག་བསྐལ་མངོན་གྱུར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་བགྲོད་
པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱག་བསྐལ་ཅད་ནས་རབ་དུ་
འཛོམས་ཤིང་ཐར་བ་ཅན་དང་། ཞི་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་བགྲོད་
པའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བཟོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འོ། །

སྐབ་པའི་དབྱངས་ལྷ་རྩལ་གྱི་སེལ་སྟན་ལྷའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱན་པ་ཉིད་དང་། །ཡན་བདེ་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་ལྡན་
པ། །དེ་ཕྱིར་བྱབ་དབྱངས་ལྷ་རྩལ་གྱི། །སེལ་སྟན་རྣམས་ལས་བྱད་པར་འཕགས། །ལྟར་ནི་
རྩ་ཡི་སྤྱ་ཆེན་པོ། །སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྲོ། །སངས་རྒྱས་རྩ་སྤྱ་འཁོར་བ་ཡི། །ས་
འོག་འཛིག་རྟེན་དག་དུ་འགྲོ། །ལྟར་ནི་ལྷ་ཡི་སེལ་སྟན་བྱེ་བ་མང་། །འདྲོད་མེ་མངོན་པར་
འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲིག །བྱགས་རྩེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་གྱང་། །བྱག་
བསྐལ་མེ་རབ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འབྱུག །ལྟར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་སེལ་སྟན་སྤྱ། །སེམས་
ཀྱི་རྒྱོད་པ་འཕེལ་བར་འཁྱུར་བའི་རྒྱ། །བྱགས་རྩེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
གསུང་། །ཉིང་འཛིན་སེམས་གཏོད་བསམ་པ་བསྐྱལ་བྱེད་ཉིད། །མདོར་ན་མ་ཕྱས་འཛིག་
རྟེན་ཁམས་སྤྱ་ཡང་། །ལྟ་དང་ས་གནས་བདེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན། །དེ་ནི་མ་ཕྱས་འཛིག་རྟེན་
བྱབ་སྤྱང་བ། །དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་དུ་བརྟེན་པར་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐབ་པའི་
དབྱངས་ལྷ་རྩལ་གྱི་སེལ་སྟན་ལྷའི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན། གསུང་གིས་སྤྱོད་ཀྱན་ལ་བྱབ་པ་ཉིད་དང་། ཕྱགས་སྤྱ་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སྤྱ་

བདེ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལྷར་
ནི་རྩེ་སྐྱ་ཆེན་པོ་མའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་སར་གནས་ནམས་ཀྱི་ན་བར་མི་འགྲོ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་རྩ་སྐྱ་འཁོར་བ་ཡི་ས་བོན་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་
འགྲོ་ལོ། །ལྷར་ནི་ལྷའི་སེལ་སྟན་བྱེ་བ་མང་པོ་འདྲོད་པའི་མེ་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོགས་
ལ་སྤྲུགས་ཆེའི་བདག་ཉིད་ནམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་
དོན་དུ་འཇུག་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །ལྷར་ནི་མངོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོངས་པའི་སེལ་སྟན་གྱི་སྐྱ་
ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྤྲུགས་ཆེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་བྱིང་རྒྱུད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་
བསམ་པ་བསྐལ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །མདོར་ན་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སྤངས་ལྟ་དང་སའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་མི་དང་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་
ཡོད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་བྱབ་པར་སྤངས་
བའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བརྟེན་དོ། །

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཇི་ལྷར་རྩ་བ་དང་བཅའ་བས། །ཕྱ་མའི་སྐྱ་ནི་མི་སྦྱང་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་
ལྟ་ཡི་རྩམ་པར་ཡང་། །རྩ་ལམ་ཏུ་ནི་མི་འགྲོ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཆོས་ཕྱ་མཆོག་ཏུ་ནི། །
ཞིབ་མའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱོད་ཡུལ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི། །རྩ་བའི་ལམ་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན། །ཇི་ལྷར་དབྱར་གྱི་ཏུས་ན་སྤྲིན། །ལོ་རྟོག་ཕུན་སྲུལ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། །རྩ་ཡི་
ཕུང་བོ་འབད་མེད་པ། །ས་ལ་རྒྱན་ཏུ་འབེབས་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་ཆེའི་སྤྲིན་ལས་
ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་རྩ་ཡི་ཆར། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱ། །རྩམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པར་འབེབས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་ཡིག་ཏུ་སྒྲོན་མའི་ཆོག་རྒྱུད་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་
ཆད་འདུག ཇི་ལྷར་དབྱར་གྱི་ཏུས་ན་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་བཟང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བབ་པས་ལོ་རྟོག་
ཕུན་སྲུལ་ཆོགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱའི་ཕུང་བོ་འབད་པ་མེད་པར་ས་ལ་རྒྱན་དེ་འབེབས་པ་

ཉར་རྟེ། འོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩི་སྤྲོད་ལས་ནི། རྒྱལ་བའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱུ་ཆར་འགྲོ་བའི་མངོན་མཚོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལོ་རྟག་ཐུན་ཐུན་ཚོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པར་འབེབས་པས་སྤྲོད་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། ཞེས་པའོ།

དཔེ་བཤད་པ་ནི། རི་ཉར་འཛིག་རྟེན་དགེ་བའི་ལས་འབྲུག་ན། རྒྱུང་སྤྲོས་རྩ་ཆར་སྤྲོད་
ཀྱིས་འབེབས་པ་ཉར། རྟེ་བཞིན་བཅེ་རྒྱུང་འགྲོ་དགེ་མངོན་འཕེལ་བྱིང་། སངས་རྒྱས་
སྤྲོད་ལས་དམ་ཚོས་ཆར་བ་འབེབས། སྤྲོད་པ་མཐུན་དང་བཅེ་ཆེན་འཁྱུར་བ་དང་། མི་
འཁྱུར་མི་གོས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གནས་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ཉར་འཛིག་རྟེན་སོད་གཙོད་
སྤང་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ལས་ལ་འབྲུག་པ་ན་རྒྱུང་ལས་སྤྲོས་པ་རྩ་ཆར་སྤྲོད་ཀྱིས་འབེབས་པ་
ཉར། དེ་བཞིན་དུ་བཅེ་བའི་རྒྱུང་གིས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་མངོན་པར་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩི་སྤྲོད་ལས་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་བ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། ཐུགས་སྤྲོད་ཀྱི་དཔེ་
བཤད་པ་ནི། སྤྲོད་པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་བོའི་སྤྲོད་ནི་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་
གི་རྒྱར་འཁྱུར་རྟེ། སྤྲོད་རི་ཉར་བཞེན། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཆོག་
དོན་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྩ་བ་མེད་པའི་སྤྲོད་བོ་ཅན་ལོ། སྤྲོད་དེ་ཡང་མཐུན་པ་དང་བཅེ་
བ་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པ་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་གནས་པའོ། གང་གིས་མ་གོས་ན་
འཁྱུར་བ་སྤྲོད་པའི་མཐར་ཕྱུང་བ་དང་། མི་འཁྱུར་བ་ཞི་བའི་མཐར་ཕྱུང་བས་མ་གོས་པའོ། རྟེ་ཡང་
མཐུན་པས་སྤྲོད་མཐས་མ་གོས་པ་དང་། བཅེ་བས་ཞི་མཐས་མ་གོས་པ་བསྐྱུར་རྟེ། ཞེས་པའོ།

བཤད་པ་ལ་སྤྲོད་དུ་དཔེ་བཤད་པ་ནི། ཏིང་འཛིན་གཟུངས་རྩ་བའི་སྤྲོད་ཆོ་ཅན། ོ།
སྤྱོད་དབང་སྤྲོད་ནི་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་རྒྱ། རི་ཉར་བསམ་པ་དང་ཞེས་དང་འཇམ་པ་དང་། ཡང་
བའི་རྩ་བའི་སྤྲོད་དེ་ལས་ཐོན་པ། སེམས་ལ་རྩ་བ་སོགས་གནས་འབྲེལ་བས། ཤིན་དུ་མང་ཚོའི་
རྩ་བའི་འཁྱུར་བ་བཞིན། རྟེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྒྱུ་ཆར་ཆར། རྩ་བ་ཡངས་
བཅེ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོ་ལས་ཐོན་པ། འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། རྩ་བ་མང་

བའི་རྟོ་དང་ཕན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བསེལ་བ་དང་། ཞེས་པ་དང་། འཇམ་
པ་དང་། དྲངས་པ་དང་། ལྟོ་བ་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། མགོན་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་
དང་། ཡང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཕན་ནི། སྤྱིན་དེ་ལས་འཛོན་པ་ཡིན་ཡང་ས་ལ་བ་ཚུ་ལ་སོགས་གནས་
ཐ་དད་པ་འབྲེལ་བས་བ་ཚུ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་རོམ་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུའོ། །དོན་ནི། དེ་
བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ཕན་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ཆུང་ཆར་རབ་དུ་མང་བོ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁུན་པ་དང་། བཅེ་བའི་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིང་བོ་ལས་ཐོན་པ་
དེ་ཉིད་ཐར་བའི་ལམ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འགྲོ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མང་བའི་རོ་དང་ཕན་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའོ།

སྤྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དང་ལྟར་བ་ནི། ཐོག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང་། །བར་མ་དང་ནི་ཕྱང་
བ་ཡི། །ཕྱང་བོ་གསུམ་ནི་མི་དག་དང་། །མ་བྱ་དང་ནི་ཡི་དྲགས་འབྲ། །དབྱིད་མཐར་སྤྱིན་
མེད་པ་ན་མི་དང་མཁའ་མི་རྒྱ་བའི་བྱ་དག་དང་། །དབྱར་ཆེ་ས་ལ་ཆར་བ་བབས་ན་ཡི་
དྲགས་དག་ནི་ལྷག་པ་ལྟར། །སྤྱིང་རྗེའི་སྤྱིན་ཆོགས་དག་གིས་ཆོས་རྒྱུད་དང་མ་བྱུང་བ་
ལས་ཀྱང་། །ཆོས་འདོན་པས་ན་ཆོས་ལ་ཕྱང་བའི་འདྲིལ་ཉེན་དག་ན་དཔེ་དེ་ཉིད། །ཐིགས་
པ་རགས་འབེབས་རྩོམ་དང་ནི་རྩོམ་ཇི་མེ་ནི་འབེབས་པས་ན། །ཐོག་ཆགས་ཕྱ་དང་རི་
སུལ་མོང་བ་དག་ལ་རི་ལྟར་སྤྱིན་ལྟོས་མེད། །ཕྱ་དང་རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་མཁུན་
པ་དང་ནི་བཅེ་བའི་སྤྱིན། །ཉན་མོངས་དག་འགྱུར་བདག་ལྟོས་བག་ཉལ་དག་ལ་རྣམ་ཀྱན་
ལྟོས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང་འདོད་པ་དང་ཕྱང་བ་གང་ཡང་
མེད་པའི་བར་མ་དང་ནི་ཕྱང་བ་ཡི་ཕྱང་བོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེར་ན་ཆར་གྱིས་ལོ་ཉྟག་
རྒྱས་པར་འདོད་པའི་མི་དག་དང་། །ལུས་ལ་སན་གཞོད་དང་བལ་བའི་བཏང་སྟོམས་པ་མ་བྱ་དང་
ནི་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་གདུང་བར་བྱེད་པས་མི་འཕྲོད་པར་འཛོན་པའི་ཡི་དྲགས་དང་འབྲའོ། །
ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཕྱང་འདོད་དཔེ་དང་ལྟར་བ་དང་། །སན་གཞོད་ཀྱི་རྣམ་ཉྟག་མེད་

པ་དཔེ་དང་སྒྱར་བ་ཡིན་ལ། དབྱིད་མཐར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་མེད་པ་ན་མི་རྣམས་
མི་འདྲོད་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་མི་རྒྱ་བའི་མ་བྱ་དེ་དག་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ལ་ཡི་དྲགས་
དགའ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་ཆོས་ལ་ཆར་བབ་པ་ནི་མི་འདྲོད་པ་དང་། མ་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་།
ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་སྤྱག་པ་ལྟར་སྟེང་རྩེའི་སྤྲིན་ཚོགས་དག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱང་བ་དང་མ་
བྱང་བ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་འདྲོད་པ་རྣམས་དགའ་བ་དང་།
ཆོས་ལ་སྤང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་མི་དགའ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ལྷར་བཤད་པའི་དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ལན་གཞིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དཔེ་སྤྲིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐེགས་
པ་རགས་པ་ཆར་ཆེན་པོ་འབེབས་པ་དང་། ཆ་ཆ་རྩི་རྩེའི་པ་བོང་རྣམས་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རྩི་ཆེན་དང་ནི་རྩི་རྩེའི་མེ་ནི་འབེབས་པ་ན་གྲོག་སྒྱར་ལ་སོགས་པའི་སྟོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་དང་། ཡི་
དྲགས་དང་རི་སྒལ་སོང་བའི་སྟོག་ཆགས་དག་ལ་རྩི་ལྟར་སྤྲིན་དེ་དག་ལ་ཕན་གཞིན་གྱི་བྱང་པར་ལ་
སྟོས་པ་མེད་པར་འབེབས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་ཟབ་ལ་སྤྲ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
དང་། ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐེགས་པ་སྤྲ་རགས་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་ནི་བརྩེ་བའི་སྤྲིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་དག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ལྟོས་བག་ལ་ཉལ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །
ཞེས་པའོ།

སྟེང་རྩེའི་དམིགས་ཡུལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། འཁོར་བའི་སྤྱེ་འཆི་ཐོག་མ་མེད་དེར་འགྲོ་བའི་
ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ། །མི་གཙང་བ་ལ་བྱི་ཞེས་མེད་བཞིན་འགྲོ་ལྟ་ལྟ་དག་ན་བདེ་བ་མེད། །དེ་
ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉམས་ཏུ་མེ་མཚོན་རྒྱ་ལྟ་ལ་སོགས་རྟེན་སྤྱེས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྤྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཐོག་མའི་
མཐའ་ནམ་ཡང་མེད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་ཞེན་

ནས་འཁོར་བ་དེ་ན་སྟག་བཟུལ་དུས་ཏྲ་མེ་དང་། མཚོན་དང་། ལ་བ་དང་མ་ལ་རྒྱ་ཚུལ་སོགས་
པ་རེག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟག་བཟུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། རྒྱགས་རྗེའི་སྤྱིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་དེ་རབ་
ཞི་བྱེད་རབ་ཏུ་འབེབས། །ལྷ་ལ་འཆི་འཕྲོ་མི་ལ་ཡོངས་ཆོལ་སྟག་བཟུལ་ཞེས་བྱ་རྟོགས་
པའི་བྱིར། །ཤེས་རབ་ལྡན་པ་ལྷ་མིའི་དབང་སྟག་མཚོག་ལའང་མངོན་པར་འདོད་མེད་
དེ། །ཤེས་རབ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་རབ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་
ལ། །འདི་ནི་སྟག་བཟུལ་འདི་རྒྱ་འདི་ནི་འགོག་ཅེས་ཤེས་པས་མཐོང་བྱིར་རོ། །ནད་
ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲན་ནི་བཞེན་པར་བྱ་བ་
ཉར། །སྟག་བཟུལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་
བྱ་ཞིང་བཞེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱགས་རྗེའི་སྤྱིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་
འཁོར་བའི་སྟག་བཟུལ་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་འབེབས་ཤིང་ཕབ་པས་འཁོར་བའི་སྟག་
བཟུལ་འཛུམས་པར་བྱེད་དོ། །འཁོར་བའི་སྟག་བཟུལ་ནི། ལྷ་ལ་འཆི་འཕྲོ་བའི་སྟག་བཟུལ་དང་། མི་
ལ་ཡོངས་སྟོད་འཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་བཟུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་བྱིར་ཐར་བ་དོན་གཉེར་
གྱི་ཆོ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྐྱེས་ཤིང་ཐར་བའི་ལམ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་རྟུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་
སྤེའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་དང་། འཁོར་ལས་བསྐྱར་བ་ལྷ་དང་མིའི་དབང་སྟག་མཚོག་ལའང་མངོན་
པར་འདོད་པའི་སྟོད་པ་མེད་དེ་གང་གི་རྒྱུ་རྒྱུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
དང་ཐར་བའི་ཕན་ཡོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་རྟུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ནི་བྱིའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྤེའི་བདག་
ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་ནི་སྟག་བཟུལ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་དང་། སྟག་བཟུལ་འགགས་པ་འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གོ། །ཞེས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །འཁོར་

བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྟ་གྱི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུང་ན་རྟ་གྱི་རྒྱ་སྤང་འདོད་
དང་། རྟ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་དོན་གཉེར་མི་འབྱུང་བས་ཐོག་མར་རྟ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སློ་ནས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་སྤངས་པར་སྤོང་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས་རྟ་གྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ལ་རྟ་ཟད་པའི་བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། རྟ་གྱི་རྒྱ་འགོག་པའི་སྟན་
ནི་བཞེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྐལ་ལ་སོགས་པར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སློ་ནས་སྟག་བསྐལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྟག་བསྐལ་ཚར་མ་འདོན་པ་ལྟར་སྤོང་
མི་རུས་ཤིང་། རྒྱ་བཀག་པའི་སློ་ནས་སྤང་དགོས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤང་
བྱ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྤོང་རུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སྟག་བསྐལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་རྒྱད་ལ་རེག་པར་
བྱ་ཞིང་མདོན་དུ་བྱ་རུས་སུ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་དང་ཡང་ནས་
བཞེན་པར་བྱ་ཞིང་གོམས་པར་བྱ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ཐར་བ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ།

གདུལ་བྱ་རྒྱད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་
ཡི་། །ཤམས་ནི་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་ཤམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་
སྟན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱབ་པ་ཆོས་སྐྱུ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀྱན་དུ། །སྐལ་
ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྤུལ་བ་དག་ནི་སྟན་པར་མཛད། །ཇི་ལྟར་ཆངས་ཀྱི་ག་
གཞལ་ཡས་ཁང་ན་མི་གཡོ་འདོད་ཁམས་ཁྱུགས་པ་དེ། །ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་
དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགའ་བ་སྤོང་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདེ་གསེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་མི་སྐྱོད་
འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱན་དུ། །སྐལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་རྟག་དུ་བྱི་མ་ཀྱན་
སེལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ཆངས་པ་ཡི་གནས་ནི་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་
དུ་འདོད་པའི་སྤྱིའི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་བྲལ་སྟབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་བ་འབད་བ་མེད་
པར་སྟོན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་

ཀྱི་སྐུ་ལས་བསྐྱོད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་འབད་
པ་མེད་པར་སྐལ་བ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཇུག་དོ། །གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་
ཆོངས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་གཞུང་ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་རང་འདྲའི་གཟུགས་ཞིག་
སྐལ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་དེ་མཐོང་བའི་སྟོན་
རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས། འདོད་པའི་སྟོན་དེའང་ཡུལ་དགའ་བའི་སྲོད་པ་སྤོང་
བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མི་བསྐྱོད་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་
ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ། སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལ་དེ་མཐོང་བ་དེའང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དམ་ཆོས་བསྟན་པའི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ། རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཀྱན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་པའོ། །

དེ་དག་སྟོན་ལས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། རྩོན་གྱི་རང་ཉིད་སྟོན་ལས་དང་། །ལྟ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགེ་བའི་མཐུས། །ཇི་ལྟར་ཆོངས་པ་འབད་མེད་ལྟར། །རང་བྱུང་སྐལ་སྐྱེ་
དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོངས་པས་སྟོན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ལས་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱུད་དག་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ལྟེ་དེ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །

མཇུག་པ་བཅུ་སྟོན་པ་ནི། འཕྲོ་དང་རྩུམས་འཇུག་བརྟམས་དང་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་གཤེགས་
དང་། །དབྱེས་རྒྱུ་བ་དང་དབེན་པར་སྦྱོད་དང་བདུད་བཙེམ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཆེ་བརྟེན་
ཞི་བའི་བྱང་དུ་ལམ་སྟོན་དག །བརྟན་ནས་བྱབ་པ་སྐལ་མེད་མིག་གི་ལམ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། ཡུམ་གྱི་རྩུམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་འཛུགས་
དུ་སྐྱབས་པ་དང་། སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་པ་དང་། བཅུན་མོའི་འཁོར་
ཀྱིས་དབྱེས་པར་རྒྱུ་བ་དང་། རབ་དུ་བྱང་ནས་དབེན་པར་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་བདུད་བཙེམ་པ་དང་། ཐོ་རངས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པ་དང་། ཞི་
བའི་བྱང་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བའི་མཇུག་པ་དག་བསྟན་ནས་བྱབ་པ་རེ་ཞིག་

གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་མེད་པའི་མིག་གི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཁྱེད་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་ཟད་པ་མི་མྱོད་པས་རང་ཉིད་གྱིས་
སངས་རྒྱས་རྩེས་སུ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱ་ལ་འབད་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །
ཞེས་པའོ།

ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་བ་ནི། རི་ལྗང་ཉི་མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །
བད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀྱ་མུ་ད་ནི་རབ་བྱམ་པ། །ཆ་སྐྱེས་ཕྱེ་དང་བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་
དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་དེ་བཞིན། །རི་ལྗང་ཉི་མ་རྟོག་མེད་
པ། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྟོས་པ་ཡི། །བསྐྱར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡི། །ཉི་མ་དམ་ཚུལ་འོད་ཟེར་དག །གདུལ་
བྱའི་སྐྱེ་བོ་བད་མ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབྱུག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྗང་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་ཉིད་ལ་པད་མ་སོགས་རྒྱས་པ་དང་ཀྱ་མུ་ད་ནི་ཁ་བྱམ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་ཆ་སྐྱེས་ཁ་བྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། །ཀྱ་མུ་ད་ཁ་བྱམ་པའི་སྟོན་དག་ལ་ཉི་མ་
ལ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་
འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གསུང་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཕན་གཞོད་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་འོ། །ཞེས་པའོ།

རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དཔེ་ནི། ཚུལ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས། །བྱང་ཆུབ་སྟོང་བའི་
མཁར་ཤར་བའི། །ཀྱན་མཁེན་ཉི་མ་འགྲོ་བར་ནི། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྟོང་བར་མཛད། །གང་
ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དག་པ་ཡི། །ཆ་ཡི་སྟོན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གསེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་
བརྟན་ནི། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱི་སྐུ་
དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོའི་རྣམ་མཁར་ཤར་བ་ཀྱན་
མཁེན་གསུང་གི་ཉི་མ་འགྲོ་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྟོང་བར་མཛད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་སྟོན་པ་

དང་ཕྱོལ་བར་མཛད་དེ། རྒྱུད་མ་མེད་པའི་སྣོད་དུ་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྟར་གང་གི་
ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ཡི་རྒྱུ་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་གསལ་བའི་ཉི་མའི་གཟུགས་
བརྟན་ནི་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར་བའོ། ཞེས་པའོ།

སྣོད་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་ནི། ཉམ་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི། །ཆོས་
དབྱིངས་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་དུ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་
འབབ། །རི་ལྟ་རྒྱ་ཆེན་འོད་ཟེར་སྣོད་ལྡན་ཉི་མར་འདི། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྒྲ་བར་བྱས་
ནས་རིམ་གྱིས་ནི། །མཆོག་དང་བར་མ་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་དེ་བཞིན། །རྒྱལ་བའི་
ཉི་མ་སེམས་ཅན་ཆོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ། །ཞིང་ཀུན་ནམ་མཁའི་མཐིལ་སྒྲ་ཉི་མ་ལ་
མེད་ལ། །མི་ཤེས་སྙན་བཀའ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་ཡང་མིན། །བྲགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་
སྒྲ་ཆོགས་མདོག་བྱེད་འོད་ཆོགས་གྱིས། །གསལ་བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་
མཛད། །སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཏུ་གསལ་བ་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡི་སྒྲུ་བོ་རྣམས། །མཐོང་
ཞིང་དོན་མེད་ཆོགས་བུལ་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་སྦྱང་བ་དང་། །གཏི་མུག་གིས་སྦྱངས་
སྤྱད་པའི་མཆོར་ལྟར་ལྟ་བུའི་སྙན་པས་བསྐྱབས་པ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་
གྱིས་སྒྲ་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་ཡི་གནས་མཐོང་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་ཉག་ཏུ་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱུད་དག་མ་དག་གི་
རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱའི་རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་འབབ་པོ། །རི་ལྟར་ཐག་རིང་བོ་
སྒྲ་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་ཆེན་འོད་ཟེར་སྣོད་ལྡན་ཉི་མ་ཤར་བ་འདིས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱིས་
སྒྲ་བར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་བར་མ་སྟེ་འབྲིང་དང་དམན་པའི་རི་ལ་
འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་ཆོགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་
གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པོ། །དེའི་སྟོན་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དོན་ལས་དཔེ་ཆས་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཞིང་ཀུན་ཏེ་ཞིང་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཐིལ་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་སྟོབ་དཔེའི་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ། མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པས་
བཀའ་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སྒྲ་ཚལ་པའི་མདོག་ཅན་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བའི་འོད་ཟེར་སྒྲ་ཚལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་དག་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙུང་
ཐུན་འདས་གོང་ཁྱེར་རམ་གོང་དལ་དུ་གཤེགས་པའི་ཚོན་མིག་དང་མི་ཐུན་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྱིས་
མི་མཐོང་ཞིང་མཐོང་ཡང་དོན་མེད་དེ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚས་ཀྱི་ཚལ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚས་དེ་མཐོང་བ་ལས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་མཁྱེད་བ་དང་གཉི་
ཐུག་གིས་སྤངས་ཤིང་སྤིང་པའི་རྒྱ་མཚོར་སྤྱང་བ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་ཐུན་པས་བསྐྱེབས་
པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་མའི་འོད་གྱིས་སྟོན་གྱིས་སྒྲ་བར་བྱས་ཏེ། ཐོན་མ་མཐོང་བའི་
གནས་མངོན་མཐོ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཐོང་ཞིང་
ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའོ།

གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བཟུན་པ་ལས། དང་བོ་ནི། རི་ལྗང་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བྱ་ནི། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། རྟོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། བསམ་
ཀྱང་སྔ་སྔར་རྟོགས་བྱེད་ལྟར། རྟེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། བརྟེན་ནས་བསམ་
པ་བ་དད་རྣམས། རྟེ་ཚལ་ཚས་ནི་ཐོས་ཀྱང་ཀྱང་། རྟེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག རི་ལྗང་
ནོར་བྱ་རིན་ཆེན་རྟོག་མེད་འདོད་པའི་ནོར། འབད་པ་མེད་པར་གཞན་པ་དག་ལ་རབ་
ལྟར་ལྟར། རྟེ་བཞིན་བྱབ་པ་འབད་མེད་རི་ལྗང་འོས་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤིང་པ་རི་
སྤིང་རྟོག་དུ་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྗང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བྱ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དུས་
ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཆེ་མོར་བཀོད་ནས་མཚོན་ཅིང་གསལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་
སྟོད་ཡུལ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ཀུན་སྔོ་སྔོར་རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་ལྟར་རོ། རྟེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་

བསམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྣ་
ཚོགས་པའི་ཚས་ནི་ཐོས་པར་མཛད་པར་འགྱུར་ཡང་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་
འབད་ཚུལ་ཉེ་བར་ཞིབས་འབྱུག་པའོ། །ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ནོར་
འབད་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཞེན་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་པ་འབད་པ་
མེད་པར་ཇི་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འཚམ་ཞིང་འོས་པ་ནི་གཞན་
གྱི་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་པར་དུས་རྟག་དུ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ཚིག་འགྲེལ་
བྱབ་བསྟན་ཡར་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བྱམས་ཚས་སྡེ་ལྔ་བྱུགས་ཐོག་ནས་ཤར་ཤར་འདོན་པའི་
དགེ་བཤེས་སྣོ་བཟང་བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་ལྔ་མོ་ནས་བྱམས་ཚས་སྡེ་ལྔའི་ཚིག་འགྲེལ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིས་ཚུམས་
དགོས་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲུལ་བ་དང་། ཉེ་ཆར་དདུལ་ལོར་འབོར་ཆེན་བཅས་ནན་ཏན་དུ་
བསྒྲུལ་བའི་ངོ་མ་སྒྲིག་པར། གཙོ་ཆེར་རྟེན་འབྲེལ་དང་བྱིན་སྒྲབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
ཚབ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱུ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། ལ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་
བའི་སྣོ་གྲོས་སུ་འབོད་པས་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
ཤིང་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ཡོངས་རྫོགས་འབྲི་བསམས་ཀྱང་ནད་དྲག་པོས་ཐེབས་པའི་
དབང་གིས་མཐུག་ཅུང་ཟད་ལུས་པ་ནི་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་བར་མ་ཆད་དུ་
བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དམིགས་ཏེ་བཞག་གོ། ། །

• 国家民委古籍整理项目 •

名家文献研究书系编委会

主 任 罗布江村

副主任 李冬生 赵心愚 何晓平

主 编 奔 嘉

副主编 谢拉嘉措 拉松嘉措

编 委 次称嘉措 桑珠嘉措

夏吾勒嘉 益西拉姆

གཙུག་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

གཙུག་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ། རང་ཆའི་འབྲུག་སྐྱོབ་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

ལྷན་པོ་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

ཆུ་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

༡། རྒྱ་གར་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ། གཙུག་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

སེམས་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

སེམས་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

༡༠༠༠ རྒྱ་གར་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

༡༠༠༠ རྒྱ་གར་གྱི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།

དེ་ལྟར་ལ། ISBN 978 - 7 - 5409 - 4234 - 2

དེ་ལྟར་ལ། ༡༠༠. ༠༠ (ཕྱི་དུང་ཀྲི་ཡི་མཛུགས་སྐྱོང་ལྟེ་གནས་ལ།)

名家文献研究书系

第一卷

定价：300.00元（全套）